Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal, inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

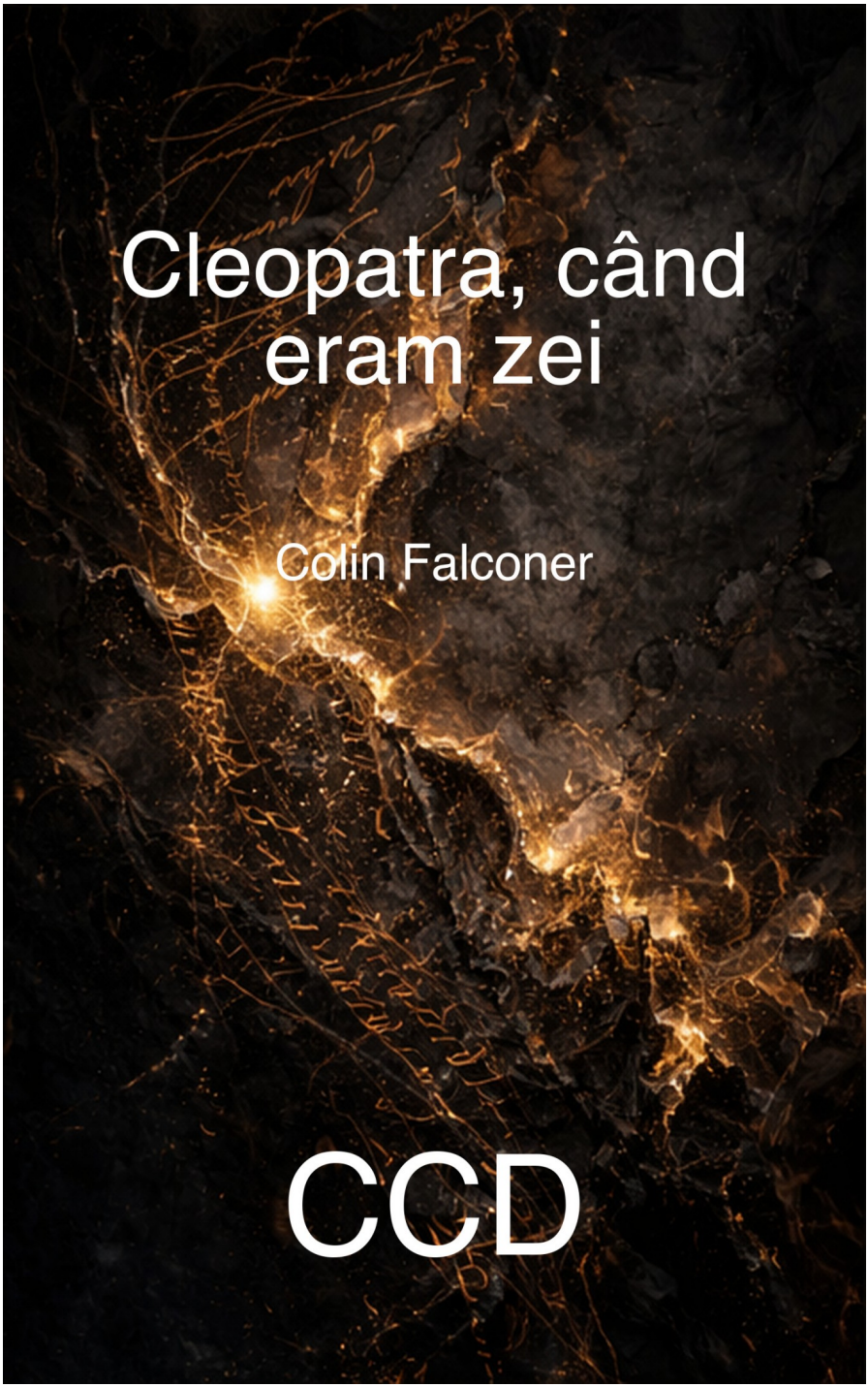
Cleopatra, când eram zei
Colin Falconer
CCD

COLIN FALCONER

CLEOPATRA – CÂND ERAM ZEI

Această carte îi e dedicată lui Helen

PARTEA ÎNTÂI.

PROLOG.

Întuneric, piatră rece sub vârfurile degetelor, umbre dansând pe pereți, făclii pâlpâind în curentul din tuneluri. Era atât de frig și umed, ca în împărăția morții, și trecu mult până când ochii ei se deprinseră cu întunecimea.

Îi auzise înainte de a-i vedea, cu încolăcirile lor sinuoase și prelingerile reci, în timp ce se retrăgeau din calea luminii torțelor. Simțea că-i înghețau mușchii. Nu-și putea lua privirea de la ei, cu membrele paralizate de oroarea priveliștii din groapa de jos. Erau sute și sute, nenumărate morți lunecând unele peste altele, cu ochii lucind ca niște cioburi de granată. Magazia călăului.

Iată o viperă, cu limba săgetându-i din fanta gurii, nervoasă, simțindu-le prezența. Mușcătura ei cauza o durere chinuitoare care se răspândea în tot trupul, iar membrul afectat se acoperea curând cu pete și umflături hidoase, vinete. Curând, victima începea să verse, apoi își pierdea controlul bășicii și al intestinelor. O moarte urâtă, rezervată răufăcătorilor ce meritau pedeapsa îndoită.

Iar acolo, cu trupul suplu vărgat în galben și cafeniu, cobra cu glugă, simbolul divin al Egiptului de Sus, emblema regală a faraonului și a lui Ptolemeu deopotrivă. Grecii o numeau vasilisc, sau micul rege. În Cartea Morților, cobra cu glugă simboliza viața veșnică.

Mușcătura ei era mortală, dar foarte puțin dureroasă. După scurt timp, victimei începeau să i se închidă ochii și o fura repede un somn adânc, din care nu se mai deștepta. Mușcătura colților lăsa două urme mici, dar altminteri trupul nu-și schimba înfățișarea, îngăduind o moarte demnă. Era calea aleasă de sora mai mare, Berenice, după ce se revoltase împotriva tatălui ei și încercase să-i uzurpe tronul.

Acum, când tatăl său își apropie gura de urechea ei, îi simți firele sârmoase ale bărbii gâdilându-i fața.

— Aceasta e lumea pe care ai moștenit-o, îi șopti el. Fiecare palat e plin cu șerpi. De două ori mai ucigători decât aceștia. Într-un asemenea cuib îți vei trăi toată viața și trebuie să fii la fel de lunecoasă ca acești șerpi, la fel de înțelept să-ți folosești veninul și să lovești fără șovăire, dacă vrei să scapi cu viață. Înțelegi?

Înțeleg, răspunse Cleopatra.

Avea zece ani.

Alexandria din Egipt.

Luna egipteană a lui Phamenoth.

Cu cincizeci și unu de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Tatăl ei, Ptolemeu al XII-lea, Fluierarul, Bastardul.

Când murise, o lăsase singură în bezna de cerneală a viitorului, și chiar din momentul ultimei lui suflări putuse auzi lunecarea trupurilor reci și dezgolirea colților.

Stătea în picioare lângă pat, privindu-l. Ochii lui erau închiși, buzele strânse într-un zâmbet senin; despărțirea de viață fusese blândă. Tatăl ei, și totuși nu el. Pielea era cenușie, precum ceara topită, mușchii lipsiți de încordarea vieții, astfel încât trăsăturile îi arătau la fel, dar nu se puteau recunoaște decât vag.

Se întreba când avea să simtă durerea, de ce nu putea plânge după el. Dar, în acel moment, nu simțea decât o furnicare în burtă, un fior de spaimă. De-acum, era singură. În ultimele câteva luni, domnise ca regentă alături de el, dar acum, o dată cu pieirea lui, viața pentru care o pregătise el atâta amar de vreme începuse în sfârșit.

Din ziua aceea și pentru întreaga lume era Cleopatra a Șaptea, Regina celor Două Țări, Egiptul de Sus și de Jos, Philopater Philomatris, Zeu Iubitor-de-Tată, Iubitor-de-Nație. Dar, în adâncul inimii, știa că ea nu era așa ceva. Era doar o fată de optsprezece ani, lipsită de experiență, de ajutor și de prieteni.

* „Ajută-mă”, îi venea să spună. „Nu sunt pregătită pentru asta.” Dar el nu mai era, moartea îl eliberase de poverile puterii și ale supraviețuirii. Numai moartea o mai putea elibera acum și pe ea de aceste poveri.

Își spusese Noul Dionisos, salvatorul care avea să scape Răsăritul de sub tirania Romei. Își tatuase pe trup frunza de viță bahică, fusese inițiat în tainele vinului, ale muzicii și abandonului. Râseseră de el și îl numiseră Fluierarul, datorită felului cum îndrăgea riturile. Alții îl numeau Bastardul și-i luau în derâdere eforturile de a-i stăvili pe romani.

Iar aceasta era moștenirea lui, acel oraș alb și glorios – Orașul Strălucitor, cum îl numeau romanii – cu palatele tencuite cu gips și dumbrăvile umbroase strălucind în lumina soarelui de primăvară, coborând până la marginea apei, ținându-se agățate de frumoasele linii arcuite ale peninsulei Lochias. O briză răcoroasă, înmiresmată cu aroma mării, biciuia perdelele de mătase din odaia tatălui ei, făcându-le să danseze ca niște fantome la ultima lui petrecere. Palatele din Brucheion se buluceau până în portul regal, mărginit de calea cu arcade, Heptastadionul, care îl despărțea de Portul Bunei Reîntoarceri la apus și pădurea de catarge ale corăbiilor negustorești îngrămădite lângă docurile de-acolo. Alexandria din Egipt, tot un nume roman, avea unul dintre cele mai mari porturi ale lumii. Magaziile de lângă docuri erau doldora de avuția Egiptului și a ținuturilor sale, colți de fildeș stivuiți ca bușteni de chiparos, perle îndesate în saci de iută asemenea nucilor, baloți uriași de mătăsuri și museline și munți uriași de mirodenii cu miros înțepător, henna, cuișoare și scorțișoară parfumată.

Era cel mai înaintat oraș al lumii, ca învățătură și cultură. În vestita Bibliotecă se găseau peste șapte sute de mii de volumen, suluri cilindrice conținând tratate de matematici și filosofie, medicină și astronomie, anatomie și geografie. Museionul se lăuda cu unii dintre cei mai aleși cărturari din lume, care trăiau pe cheltuiala statului, în schimb punându-și cunoștințele la dispoziția reginei. Din sălile de marmură ieșeau ode ale victoriei, rețete medicale și mașini de luptă, tot ce cereau Ptolemeii. Aici socotise Eratosthenes circumferința Pământului, comparând lungimea umbrelor la amiază în Alexandria și Aswan. Tot aici demonstrase Aristarchos că Pământul se învârtea în jurul Soarelui, iar Euclid întemeiase prima școală de matematici, sub domnia întâiului Ptolemeu.

Și totuși, Alexandria, cu toate gloriile ei, era o moștenire amară, căci la o asemenea giuvaericală râvnea întreaga lume.

Orașul fusese numit după Alexandru cel Mare, care îi învinsese pe faraoni cu trei veacuri în urmă și instaurase propria dinastie de regi greci, Ptolemeii. Urmașii lui stăpâniseră meleaguri enorm de întinse, câștigate prin cuceririle lui, dar de-a lungul secolelor fuseseră răpite, Siria, Cyrenaica, Ciprul, până când se pierduseră toate.

Mediterana aparținea Romei. Când un monarh, un satrap sau un prinț auzea ropotul de sandale ale legionarilor, știa că în urma

acestora veneau încasatorii de biruri, fermierii, inginerii cu drumurile și apeductele lor, ca să le calce în picioare cultura și tradițiile. Întreaga lume devenea o provincie a Romei.

Numai Egiptul mai rămăsese, cel mai mare bazar din lume.

Dar acum nu mai existau mari generali ca Alexandru să-l apere, doar o adunătură de pirați, sclavi fugari și nelegiuiți pe care Ptolemeu îi numea încântat armată, conduși de o curte formată din greci, sirieni și evrei, pentru care o cină gustoasă însemna să-și otrăvească toți oaspeții. Populația consta dintr-o metropolă de greci și egipteni nervoși care nu erau loiali decât propriilor pungi și a căror dintâi reacție în fața oricărei crize consta în a lua cu asalt palatul, și o mulțime de țărani egipteni care se rugau la crocodili și încă mai credeau că stăpânii lor erau faraonii.

Și totuși, și totuși, Cleopatra iubea Egiptul, la fel cum îl iubise tatăl ei. Philopatris, Philomatris; Iubitoare-de-Tată, Iubitoare-de-Nație. Erau titluri tradiționale, dar pe care singură și le alesese. Și le alesese ca deviză.

Sărută pentru ultima oară mâna Fluierarului și i-o lăsă pe pieptul rece. Avea să salveze Egiptul, așa cum o însărcinase el, și avea să-l răzbune pe Dionisos pentru fiecare glumă cu care se distraseră într-ascuns pe socoteala lui.

— Am dat poruncă să fie depus la Monument, spuse un glas. Va zăcea acolo, alături de strămoșii lui și de Alexandru.

Cleopatra se întoarse. Iată-l, un ditamai muntele de osânză macedoneană, cu bucle unse cu ulei și prea multe inele de lapis și carneol pe degetele dolofane, și acea expresie superioară pe care toți secretarii greci păreau s-o dobândească o dată cu robele funcției. Fusese sfătuitor particular în Casa de Adorație, unul dintre cei mai apropiați consilieri ai tatălui ei, iar acum, regele fiind mort, era un om periculos.

— Asta eu poruncesc, Pothinus.

— Așa se cuvine. Nu caut decât să vă ușurez povara, la acest ceas amar.

— Nu mă îndoiesc că asta ți-a fost intenția.

Fluierarul avusese dreptate. Fojgăiala viperelor începuse deja, aceasta din fața ei trezindu-se cea dintâi din hibernare. „Dau porunci pe care știu că nu le voi abroga, și astfel încep de pe-acum să-mi știrbească puterea, înainte ca trupul tatălui meu să se fi răcit. Din clipa asta, nu voi mai avea liniște.”

*

Membrii Consiliului de Regență intrară în șir, împingându-l în față pe fratele ei mai mic, Ptolemeu, ca pe un prizonier. Cu brațele deloc mai groase decât niște cozi de suliță, era un tânăr nearătos, încruntat și posomorât. Îl îmbrăcaseră într-un chlamys bărbătesc, deși încă nu-i ieșiseră tuleiele bărbii.

„Ce să fac cu el? pothinus i-a împuiat capul cu răutăți, fără îndoială. Într-o zi, când va deveni cu adevărat bărbat, nu-mi va mai fi frate, ci vrăjmaș." Indică un scaun aurit de pe soclu, iar Ptolemeu veni să se așeze lângă ea.

Cei din Consiliul de Regență se așezară pe o bancă, poleită bogat, dar cu capetele mai jos decât al ei. Primul era onctuosul Pothinus, șeful Consiliului de Regență și, oficial, tropheus al lui Ptolemeu, Tată Adoptiv; lângă el stătea Theodotus, preparatorul lui Ptolemeu, un alt funcționar în care urma să aibă încredere numai după ce i se arunca la pești capul; și Achillas, egiptean și căpitan al Gărzii Regale, încă loial ei – deocamdată. Dioiketes-ul lui Hephaestion, pe moment prim-ministru, era și el de față, știa după parfum. Și, desigur, sora ei, Arsinoe. În vârstă de numai cincisprezece ani, cu frumosul ei păr blond strâns într-un coc în creștetul capului și o frumusețe trufașă și amenințătoare, pe cât de fermecătoare, pe-atâta de primejdioasă. Ultimul dintre toți, tânărul Antiochus, încă un copil, cu tunică albă scurtă și o necontenită expresie de teamă nedeslușită pe chipul palid.

Nici un suflet de încredere, în toată încăperea, și cu atât mai puțin printre neamuri. Dar cu Ptolemeii așa stătuseră dintotdeauna lucrurile. Al treilea Ptolemeu fusese ucis de fiul lui pentru tron, al optulea Ptolemeu își omorâse nepotul și apoi se însurase cu propria mamă, ca să înșface puterea. Aceasta era hruba cu șerpi a tatălui ei, rudele. Și cei mai veninoși rivali, căci numai ei îi puteau lua locul la cârmuirea Egiptului. Până și Fluierarul avusese mâinile mânjite de sânge; se căsătorise cu propria mamă vitregă și, după ce-și întărise poziția, o omorâse.

Cleopatra ridică privirea spre tavanul cu ornamentații aurii, întinsa frescă a zeului Dionisos înconjurat de menadele lui adoratoare. Își imagină dincolo de barba revărsată chipul tatălui ei și-l întrebă în tăcere: „Chiar m-ai iubit mai mult decât pe ei, sau a fost tot un joc de-al tău?"

Reveni cu atenția spre curte: rubedeniile, cu banderolele lor pe cap, și toți, chiar și cei câțiva egipteni dintre ei, îmbrăcați în chlamysuri grecești, cămăși largi prinse la umăr cu o cataramă de

aur; Întâii Prieteni, cu robele bogate de purpură; marii preoți, ai lui Isis și Serapis, cu capetele rase și robe albe de in; mai încolo, strânși pâlcuri-pâlcuri în jurul Marii Săli a Coloanelor, ofițerii din Garda Casei, câțiva gali și germani din contingentul roman, precum și câțiva sirieni, evrei și egipteni bogați. Nubieni înalți cât casa, din garda ei personală de corp, aproape goi, fuseseră postați împrejurul curții, strângând în mâini lănci ceremoniale.

Toți așteptau să vadă ce avea să facă. Prima ei mare încercare. Formalitățile se sfârșiră cu repeziciune. Pothinus era nerăbdător să se apuce de treabă.

— Trebuie să purcedem grabnic la măritișul cu fratele vostru, Ptolemeu, spuse el. Va ostoi temerile populației. Și trebuie să avem o succesiune orânduită, ca să nu stârnim interesul romanilor.

— Crezi că succesiunea nu a fost orânduită, Frate? întrebă ea, folosind titlul onorific care i se cuvenea datorită înaltei sale funcții la curte. Își înclină capul, ca și cum ar fi observat cine știe ce obiect curios pe care nu-l înțelegea pe deplin.

— Ba firește că a fost, Maiestate, răspunse Pothinus, cu un zâmbet unsuros. Eu nu fac decât să atrag atenția asupra dorințelor poporului. Socot că e imperativ să aplicați fără întârziere tradiția.

Tradiția. Practica faraonică, adoptată de Ptolemei, ca fratele de neam egal să se însoare cu sora de viță regală, de hatârul preoților și al felahilor, al maselor. Tatăl ei se căsătorise cu propria soră iar din acea căsnicie se născuseră cele două surori mai mari ale Cleopatrei, acum moarte. Această practică barbară ar fi trebuit să asigure puritatea genealogiei regale. Nu credea că, în cazul de față, asta era principala grijă a Consiliului.

— Când tatăl nostru s-a îmbolnăvit. Începu ea, folosind cu stânjeneală prerogativul regal al vorbirii. „Nu pot face asta”, își spuse. „Toți mă citesc ca pe-o carte. Eu însămi sunt doar un copil.” Când tatăl nostru s-a îmbolnăvit, a aranjat încoronarea noastră ca regentă alături de el, pentru a asigura o linie succesorală orânduită. După părerea noastră, dorințele poporului și nevoile statului au fost deja servite.

Zâmbetul de pe chipul lui Pothinus nu se șterse, dar ochii i se înăspriră.

— Cu siguranță nu intenționați să cârmuiți fără un rege?

— Nu putem spune că e ca și cum Ptolemeu ar fi un prinț străin venit în pețit. Doar nu nădăjduiești la o progenitură ieșită din pântecele noastre, nu-i așa, Frate?

La auzul acestor cuvinte, îl văzu pe Ptolemeu albindu-se la față. Zâmbi, simțindu-se puțin mai bine pentru că se afirmase în acea sală plină de vrăjmași.

— Pothinus a spus că trebuie să fiu rege, izbucni Ptolemeu.

„Nu mai spune?" Frica îi fu înlocuită de indignare.

— Ești încă un băiețandru, se răsti ea. De aceea ți-au fost numiți sfătuitori acești oameni.

Ptolemeu se încruntă și mai tare.

Și astfel discuția continuă, învăluită în limbajul politicos al curții. Cleopatra nu avea intenția să se lase păgubașă și știa că nici nu puteau s-o silească, altfel decât printr-o rebeliune fățișă. Iar așa ceva nu puteau să riște, când romanii pândeau cea mai mică ocazie ca să intervină.

— A fost dorința tatălui vostru, îi spuse Theodotus.

Cleopatra zâmbi, ca să-și ascundă furia, lucru pe care-l învățase foarte bine ca prințesă Ptolemee.

— Față de noi nu și-a exprimat o asemenea dorință.

„Este dorința ta, Theodotus", spuse în sinea ei. „Dacă m-aș mărita cu Ptolemeu, aș deveni regina și supusa lui, adică supusă și ție, și celorlalți din Consiliul de Regență. Mă crezi o fetișcană necoaptă și-ți închipui că mă poți forța să-i predau puterea pentru care m-am născut fratelui meu bosumflat și neștiutor și vouă – un cărturar prăfuit, un bătăuș care n-a mai fost pe câmpul de luptă de două generații și un grăsan cu glas ascuțit și fără nimic între picioare decât maldăre de osânză. Ei bine, n-am s-o fac. Oi fi eu tânără, oi fi încă o fetișcană, dar Isis mă va ajuta cumva și cumva vă voi învinge."

— Cu siguranță, accesiunea voastră a fost doar o măsură temporară? îndrăzni Theodotus.

— Îți îngădui să-ți pui la îndoială regina? replică ea, cu inima bătându-i tunător.

Spre ușurarea ei, Theodotus se înmuie ca un miel ce era, lăsând capul în piept. „Dacă nu i-ar fi avut și pe ceilalți alături de el", își spuse Cleopatra, „n-ar fi îndrăznit să vorbească așa în prezența noastră. În prezența noastră." Cât de repede se putea deprinde cu valtrapurile puterii. Trebuia să înceteze să se mai considere Cleopatra fata și să-și asume autoritatea Cleopatrei regina.

Se lăsă o tăcere îndelungată, în timp ce regina îi pironea cu privirea; toți își plecaseră capetele, mai puțin Pothinus, care o înfrunta crunt, pe sub pleoapele lui grele și negre. Cel care risipi

încordarea fu Hephaestion.

— Mai este și o altă chestiune, spuse el.

Cleopatra simți că se destindea. Spre mirarea ei, câștigase acea primă ciocnire, își dovedise puterea atât față de ceilalți, cât și față de ea însăși.

— Roma este din nou pe picior de război. Iulius Caesar se întrece acolo cu Magnus Pompei pentru putere. Acest Caesar a sfidat propriul Senat și i-a izgonit din Italia pe Pompei și oștirile lui. Pompei a trimis la noi soli să ne ceară ajutorul în acest conflict.

O asemenea cerere nu era deloc surprinzătoare. Pompei fusese aliatul tatălui ei, iar Fluierarul îi datora tronul. Acum, Pompei îi aștepta ajutorul la rândul lui.

— Trebuie să lăsăm neluată în seamă această cerere, spuse Pothinus.

— Să n-o luăm în seamă? repetă ea. Și ce ne-ar aduce asta de câștigat?

— Nu suntem sclavii romanilor. Dacă acest Caesar câștigă victoria, îl veți provoca susținându-i dușmanul?

— Și dacă învinge Magnus Pompei?

Pothinus nu răspunse.

Va să zică, aceasta urma să fie prima ei hotărâre de politică externă. Dar știa ce avea de făcut; ani de zile așteptase cu nerăbdare să-și spună cuvântul. Tatăl ei îi declarase părerile neșcolite. Cleopatra, din partea sa, îl găsise prea sfios.

— Tatăl meu îi datorează acestui Iulius Caesar nouă talanți de aur, le spuse. Dacă învinge, va veni aici să și-i ceară. Mai vrei să-l vezi pe Magnus Pompei înfrânt, Frate?

— Cere șaizeci de corăbii și trei sute de soldați.

— Atunci, i le vom da.

— Vor spune că-i iubiți pe romani!

Cleopatra îl privi lung. „Deci, acesta e zvonul pe care ai de gând să-l răspândești despre mine. Măcar mi-ai tăcut cinstea de-a mă lăsa să-l aud mai întâi."

— Vor spune multe lucruri despre mine, înainte să mor.

Pothinus îi aruncă o privire care parcă spunea: „A, și credeți că va dura chiar atât de mult până să vă alăturați tatălui vostru în monumentul lui Alexandru?"

— Faceți cum poruncim noi, spuse ea și dintr-o dată își simți gura uscată.

Se ridică și ieși din sală.

*

Stătu mult timp singură în apartamentele ei private, cu membrele încă tremurând de furie și epuizare nervoasă. Se simțea mai singură ca oricând în viața ei. De jur împrejur, susurul viperelor. Avea să i se roage lui Isis să-i dea putere.

Bogăția camerei, intarsiile de baga din uși, covoarele din Cappadocia, scaunele cu încrustații de carneol n-o mângâiau cu nimic. În mintea ei, aceea era încă odaia tatălui său și toată acea pompă și splendoare păreau să-i aparțină lui, nu ei. Oricât de mult o instruise, nu se simțea ca o regină, ci ca o impostoare, imposibil de tânără, imposibil de verde.

Auzi un zgomot în spatele ei și tresări, căci crezuse că era singură. Dar se liniști văzând că nu era decât Mardian, propriul tropheus și preparator încă din copilărie. Cel mai apropiat prieten pe care-l avea. Era gras, la fel ca atât de mulți alți eunuci, mai gras chiar decât Pothinus. Chlamysul lui albastru era la fel de voluminos ca pavilionul regal, iar chipul îi era scofâlcit ca o cămașă aruncată, numai riduri și creț uri.

— Acel Pothinus, spuse el. Are minte cât un cariu de acoperiș.

— Îmi vor sta împotrivă, Mardian?

— Atâta vreme cât Achillas e de partea voastră, nu pot face nici o mișcare.

Cleopatra medită la aceste cuvinte.

— Desigur, toată Alexandria e împotriva voastră. N-au fost de acord cu politica tatălui vostru față de Roma. Nici cu a voastră. Vă găsesc pro-romană.

— Cum am putea fi contra romanilor, fără a avea o armată ca a lor? nu sunt decât practică.

— De asemenea, Pothinus și ceilalți sunt porniți să-și căptușească buzunarele. Fiecare negustător și mijlocitor din bazar ar prefera să aibă un țânțău ca Ptolemeu pe tron și sub deget.

Cleopatra își simți umerii înmuindu-se. Închise ochii.

— N-am nici un sprijin, conduc o nație de prăvălieri și sclavi care se răscoală pe străzi dacă soarele intră după un nor, iar romanii ne suflă-n ceafă pândind un prilej să jefuiască Tezaurul. Ce să fac?

De ce o părăsise tatăl ei atât de tânără? încă doar câțiva ani de regență alături de el, și și-ar fi putut consolida poziția pe tron, ar fi știut ce avea de făcut. Dar, la urma urmei, știa că nu era adevărat, căci atâta timp cât avea frați nu putea fi în veci considerată regină

cu drepturi depline, întotdeauna avea să fie supusă pretențiilor acestora. Și întotdeauna avea să existe un Pothinus care să profite de slăbiciunile ei.

Templul se afla pe promontoriul din Lochias, dominând largul mării. Era un sanctuar privat, rezervat numai membrilor casei regale, un loc unde putea fi singură cu Isis, Zeița Celor Zece Mii de Nume, Pavăză și Paradis pentru Omenire, Apărătoare a Femeilor, Cuvânt al lui Dumnezeu, Mare Maică a Întregii Naturi.

Vântul sărat foșnea printre coloane, iar peste dalele de marmură cu miros de mare se prefigura nisipul. Cleopatra căzu în genunchi, așteptând ca ochii să i se deprindă cu întunecimea sanctuarului. Isis privea peste capul ei, spre ocean, cu penele justiției pe cap deasupra discului de argint al lunii și nodul sacru între sânii goi, un ulcior ce conținea apele Nilului în mâna stângă, un șarpe încolăcit de-a lungul brațului drept și un crocodil supus sub piciorul stâng.

De undeva din apropiere îl auzea pe unul dintre preoți cântându-i zeiței un imn, cu glas ascuțit.

Depuse ofrandele de fructe și flori la picioarele statuii cerându-i în tăcere Marii Maici ajutorul.

Când își termină adorația, se înapoie prin grădinile palatului, care acum străluceau pline de florile albe ale primăverii, și i se spuse că boul Apis murise.

*

Cleopatra zăcea goală, cu fața pe o bancă netedă de alabastru, în timp ce Iras, nubianul ei, îi masa cu ulei îmbălsămat spatele și umerii. Un alt sclav îi freca mâinile cu cremă de migdale, iar un altul îi masa picioarele cu apă de mentă. Charmion îi pieptăna părul lung și negru cu un pieptene de baga.

Trimisese după Mardian, dar nu se ostenise cu paravanul de cedru decorat în timpul întrevederii. N-o deranjase niciodată ca preparatorul s-o vadă într-o ținută necuviincioasă. Îi era ca o adevărată mamă. Nimeni n-o cunoștea mai bine și, în plus, toate simțămintele lui bărbătești fuseseră retezate cu briciul pe vremea când avea zece ani.

Obrajii cărnoși îi tresăltau la fiecare pas, ca faldurile de grăsime de pe trupul unui bou. Adică exact subiectul despre care dorea să discute Cleopatra.

— Maiestate, spuse el, căzând greoi în genunchi până atinse dușumeaua cu fruntea. Ați auzit fără îndoială vestea. Sacrul bou Apis a murit.

Boul Apis era socotit a fi încarnarea lui Ptah, zeul orașului Memphis. Dintotdeauna fusese ales pentru semnele sale caracteristice, negru cu un romb alb pe frunte, o semilună pe șoldul stâng și un semn în formă de scarabeu pe limbă. Era mai răsfățat decât oricare alt animal de pe pământ și, la moarte, era mumificat și depus într-un mormânt special, alături de înaintașii lui, ca un faraon. Funeraliile erau urmate de o ceremonie complicată pentru a-i consacra succesorul, care era escortat într-o barjă pe Nil spre noul lui sălaș din Templul lui Ptah.

Moartea boului, atât de curând după cea a tatălui ei, era considerată un semn de rău augur; vestea circula prin toată Alexandria. În piață se spunea că era un mesaj de nemulțumire de la zei, că nu se cuvenea ca peste Egipt să domnească o regină fără un rege alături. Fără îndoială, Pothinus contribuise și el la răspândirea zvonului.

„Am să le arăt că nu sunt o fată fără nimic în cap, care se lasă mânuită de eunuci și bătăuși", își spuse ea. „Voi întoarce augurii în folosul meu. Mă voi folosi de acest prilej pentru a-mi cultiva baza unei puteri proprii, departe de Alexandria și de toți acești greci și evrei intriganți."

— Am hotărât să particip eu însămi la serviciul funerar, spuse ea.

Mardian clipi din ochi, surprins. Pentru prima oară, își luase preparatorul pe nepregătite și se simți încălzită de satisfacție.

— La Memphis? întrebă el. Nici un Ptolemeu nu le-a făcut vreodată curte zeilor egipteni.

— Aceasta va fi prima dată, îi răspunse dulce Cleopatra.

— Înțeleg, murmură preparatorul, cu fața ca o hieroglifă a uimirii.

Cleopatra își rezemă bărbia în mâini. „S-ar putea să fiu în stare", reflectă ea. „Dacă reușesc să-l învinge cu mintea pe propriul dascăl, poate voi reuși să învinge și Consiliul."

— Poruncește-i lui dioiketes să pregătească barja de stat. Ne vom duce să-i înfățișăm boului Apis cel din urmă omagiu al nostru și să-i urăm bun venit următorului.

— Este oare înțelept, Maiestate?

— Cei din Alexandria nu mă iubesc, Mardian. Dar eu nu sunt numai regina acestui oraș. Sunt Stăpâna celor Două Țări și am de gând să arăt Consiliului că nu mă voi lăsa asediată în propriul palat. Cum crezi că vor reacționa preoții și țăranii care trudesc la câmp pe

chora când își vor vedea regina, în întruparea lui Isis, Marea Maică, salutând un seamăn zeu în propriul templu? atunci nu ne vor iubi?

Zâmbi, închise ochii și se lăsă în voia lui Iras.

*

Înainte de a pleca, Mardian mai învrednici cu o privire trupul tare și bronzat de pe masa de alabastru. Un trup atât de micuț, dar o îndârjire atât de aprigă! îi era greu să se gândească la ea ca la o femeie, dar nu putea să nege ceea ce vedea cu proprii ochi. „Cu toții au subestimat-o", își spuse, „mai puțin eu." Știuse încă din copilăria ei că era diferită de ceilalți frați și surori, iar cu tatăl lor nici nu se compara. Pothinus, Theodotus, niciunul dintre ei nu înțelegea într-adevăr cu cine aveau de-a face. Era încăpățânată și plină de voință, înzestrată cu o inteligență feroce. Nici un alt Ptolemeu nu-și mai dăduse osteneala să învețe limba poporului peste care domneau. Limba de la curte era greaca. Din câte știa Mardian, ea era prima care învățase graiul oamenilor de rând. Dacă Isis se hotăra să se reîntoarcă în Egipt, Mardian nu se îndoia că ar fi ales-o ca avatar pe micuța Cleopatra.

*

Se aflau într-un Egipt cu desăvârșire necunoscut grecilor și evreilor din Alexandria, iar sub cupolele de frunze ale palmierilor se îngrămădeau sate de chirpici, cu măgari trăgând la scârțâitoarele sakkieh-uri, roțile de apă. În Alexandria, domneau culoarea albastră a mării și cea albă a clădirilor, și trăiau atâtea seminții diferite încât tot orașul părea un adevărat bazar; aici, culorile erau cafenii și verzi, și toate chipurile asemenea, cu nas coroiat și piele smeadă ca nuca. Părăsiseră capitala în toiul unei ploi torențiale; aici, Nilul era liniștit și albastru, cerul senin și văzduhul nesfârșit de cald.

Era doar pentru a doua oară când Cleopatra părăsea orașul pentru a veni pe chora. Cea dintâi fusese ocazia încoronării ei, cu doar câteva luni în urmă, ca regentă alături de tatăl său. Fiecare rege, de la primul Ptolemeu încoace, pe vremea lui Alexandru, hotărâse să fie încoronat mai întâi la Alexandria și apoi, a doua oară, la Memphis, unde avuseseră loc încoronările străvechilor faraoni.

În ziua aceea, la Memphis, un preot cu țeasta rasă îi înmânase cârja regală, sceptrul și îmblăciul, și o încoronase cu coroana dublă faraonică, diadema în formă de cobră a Egiptului de Jos și mitra cu înfățișare de vultur alb și formă bulbucată a Egiptului de Sus.

„Viața este un spectacol de bâlci", îi spusese odată tatăl ei. „Pe

oameni nu-i interesează nimic despre tine, fata cu păr negru strălucitor, nas egiptean prelung și piele măslinie macedoneană, despre frica ta de șerpi și de întuneric, sau despre cât de mult îți plac măslinele; îi interesează să aibă o regină și o zeiță, fără niciunul dintre cusururile cu care i-a înzestrat pe ei natura. Ca să te iubească, trebuie să le fii inaccesibilă."

Prin urmare, acum stătea culcată pe o canapea, pe puntea din lemn de cedru a barjei regale, la umbra unui baldachin de mătase pură cu franjuri aurii, înconjurată de sclave nubiene ce mânuiau evantaie cu cozi lungi, bătute în nestemate. Părul ei lung și negru cădea în jurul umerilor sub forma unor șuvițe inelate ce se îngustau spre vârfuri, iar pe cap purta o panglică aurie cu cele două pene ale justiției. Deasupra frunții avea un disc rotund care strălucea ca o oglindă, fața argintie a lunii. Cămașa albă imaculată, de in, era legată la mijloc cu nodul sacru, iar sânii goi îi erau vopsiți în albastru. Un șarpe de aur stătea încolăcit pe carnea brațului ei drept.

Vâslele cu capete argintii scânteiau, în timp ce se ridicau și se afundau în apă. La fiecare milă parcursă, copii de-o șchioapă ieșeau în fugă din casele de chirpici, iar agricultorii cu pielea arsă de soare și legături albe pe șale alergau spre maluri pentru a holba ochii la întoarcerea reginei-zeițe.

— Este într-adevăr regina noastră, aici, în chora? cu-adevărat e Isis a noastră?

Cleopatra se mișca în căldura înăbușitoare de sub baldachin, ridicând alene o mână spre chipurile care căscau ochii bulucindu-se pe mal. Până și slaba mișcare a bărcii pe apă îi stârnea grețuri, iar rochia de în era incomod de grea.

Dar acea piesă de teatru era vitală pentru destinul ei, știa, iar incertitudinile care o hărțuiseră după ce-i murise tatăl păreau să rămână în urmă, cu cât înaintau mai mult în lungul Nilului. Simțea o înviorare puternică față de sine însăși, o mare credință în propriul destin. „Pot face asta", își spuse ea. „Pot învinge în palatul cu șerpi al tatălui meu."

*

Era purtată pe o lectică, pe lângă iazul sacru, pe o alee pavată, mărginită cu sfincși, spre Templul lui Apis. Auzise muzica funebră din templu, simțise mirosul dulceag-acrișor al tămâiei plutind prin aerul încins și încremenit. Preoții șiroiau afară din templu s-o salute, cu capetele tunse chilug, îmbrăcați în culoarea albastră de

doliu.

Primul care îi ură bun venit fu Pshereniptah, Mare Preot de Memphis.

— Temută Regină, murmură el, mare cinste ne faceți.

— Dimpotrivă, mă aflu aici pentru a-l cinsti pe Ptah, răspunse ea și văzu, din expresia preotului, că-și alesese bine cuvintele.

Știa că marele complex de la Saqqara era unul dintre cele mai venerate locuri din tot Egiptul. Trecură prin dreptul marii piramide în trepte a lui Zoser, cu zidul ei masiv de var, unde mastabele preoților și vizirilor morți de mult se unduiau în arșița cruntă a deșertului. Participă la ritualurile funerare ale boului mort, în templu, apoi îl urmă în procesiune spre marile catacombe din apropiere.

La intrare, trecură pe lângă un semicerc cu statui ale poeților și filosofilor greci, cu Homer în centru, Pindar cântând din liră, Platon discutând despre nemurirea sufletului. Opera tatălui ei, își aminti Cleopatra. Le dăruise cu mărinimie bani preoților pentru a-și restaura templele și sfintele lăcașuri. El era cel care o învățase că nu trebuia să fie numai prințesă greacă, dar și faraoană egipteană.

Coborâră pe o rampă spre măruntaiele deșertului, întunecate și sufocant de încinse. Preoții își cântau jelaniile, fumul torțelor îi ardea plămânii, dar Cleopatra urma procesiunea în lungul galeriei subpământene, pe lângă enormele sarcofage negre, acoperite cu hieroglife, unde odihneau rămășițele pământești ale altor boi Apis din ultima mie de ani.

Aici jos, aerul era rarefiat și viciat de vremuri și praf; mirosea a căldură și a descompunere. Un scorpion o zbughi peste nisip, săgetând în umbră, la adăpost de lumina făcliilor.

În sfârșit, boul mumificat fu purtat pe un catafalc de-a lungul coridorului îngust, de o falangă de sclavi asudați. Aceștia gâfâiau sub povară, mormăielile lor de efort fiind înecate în imnurile funebre ale preoților.

Boul mort era enorm, înfășurat strâns în bandaje albe, astfel încât nu-i ieșeau afară decât coarnele, alături de imensele ulcele în care i se aflau viscerele și alte organe interne. Litiera cu boul fu coborâtă pe o platformă de alabastru, în interiorul unui sarcofag încăpător de granit trandafiriu, iar marele capac de piatră fu coborât la locul lui.

Sacrul Apis se odihnea în sfârșit, gata pentru următoarea reîncarnare.

În noaptea aceea, la praznicul ținut în templu pentru a comemora răposarea lui Apis, Pshereniptah se aplecă spre ea și-i șopti:

— Prezența voastră aici niciodată nu va fi uitată. Pentru preoții și poporenii noștri, nu mai sunteți doar Cleopatra. Sunteți însăși Isis.

A fi regină, învăță ea cu repeziciune, însemna a deveni căpetenie peste corvezi. Fiecare zi era câte o înșiruire nesfârșită de întruniri ale Consiliului; arta guvernării presupunea stăpânirea zilnică a amănuntelor, luarea nenumăratelor hotărâri cu privire la dragarea canalelor de irigații, administrarea cum se cuvine a taxelor pe importuri, numirea funcționarilor mărunți.

Avându-l în fiecare dimineață lângă ea pe primul ministru, dioiketes-ul, Cleopatra primea în audiență sau trimitea directive la strategioi, funcționarii ce răspundeau de fiecare normă sau district. Dar, în calitatea ei de faraon, trebuia să le fie accesibilă și oamenilor de rând, așa că după aceea ținea curte în marea Sală de Audiențe, primind în propriile mâini cereri și petiții și împărțind dreptatea în persoană. Și, desigur, știa că nu trebuia să uite niciodată să-l întrebe pe șeful preoților cum o mai ducea cu sănătatea noul bou divin, Apis.

Moștenise mult mai multe probleme decât își dăduse seama.

Țara era paralizată de imensa ei birocrație, naționalismul făcea prăpăd prin chora, mulți felahi fugiseră de pe pământurile lor nedorind sau neputând să plătească birurile mărite impuse de tatăl ei – iar începuturile unei noi perioade de foamete duseseră chiar și la răscoale, în Egiptul de Sus. De această problemă din urmă, Cleopatra se ocupă numaidecât; gloatele flămânde dărâmau de pe tron mai mulți principi decât oștirile cotropitoare. Așa că, spre uluirea lui Pothinus și a celorlalți din administrație, anunță că avea să devalorizeze moneda cu o treime, înmulțind astfel exporturile și făcând ca Tezaurul să aibă la dispoziție mai mulți bani ca să cumpere grâne din străinătate, în vreme ce instituia și un program de raționalizări stricte în toată țara.

Pentru moment, pericolul înfometării maselor fusese înlăturat.

Între timp, cu toții așteptau din Grecia vești despre deznodământul conflictului dintre Caesar și Pompei. Toți erau convinși că Pompei avea să-l învingă pe generalul parvenit, în pofida șirului de victorii militare ale lui Caesar din Galia. Din partea ei, Cleopatra nu se îndoia că hotărârea sa de a-i trimite lui Pompei

soldați și provizii avea să fie răsplătită. Asta avea să-l învețe pe Pothinus vreo două-trei lecții de diplomație.

Sentimentele de spaimă i se risipiseră. Nu se mai simțea ca o impostoare așezată pe tronul lui Alexandru. „M-am subestimat", își spunea ea.

Dar, nu peste mult, cei doi trimiși romani fură omorâți de niște legionari beți într-o tabără din afara orașului, iar încrederea nou-găsită i se risipi precum cețurile peste Lacul Mareotis în soarele dimineții.

*

Toată Alexandria sărbătorea. „S-ar putea crede că tocmai am învins legiunea de șoc a lui Marte și am devastat Forumul", reflectă Cleopatra, și nici măcar nu-i uciseseră niște egipteni.

Cei doi erau fii ai guvernatorului roman din Siria, Marcus Bibulus. Fuseseră omorâți de legionarii detașați în afara orașului, pe care îi împrumutase Pompei tatălui ei cu opt ani în urmă, pentru a-l proteja de răzmeriță. Mă rog, își spuse Cleopatra, nu erau tocmai romani. În cea mai mare parte soldații erau germani și gali cu răsuflare puturoasă și bărbi lățoase, care beau peste măsură și prădau bazarurile din oraș ori de câte ori le venea cheful. Mulți dintre ei își găsiseră neveste deopotrivă de urâte în Rhakotis, iar unii chiar odrăsliseră cohorte întregi de plozi.

Guvernatorul Siriei dorea acum ca această adunătură zdrențăroasă și neorânduită să fie adusă înapoi, pentru a-l ajuta să lupte cu parții, dar se părea că legionarii se cam îndrăgostiseră de viața din Alexandria și nu-i prea încânta gândul de a deveni din nou soldați. La auzul veștii din Siria, câțiva se îmbătaseră și, în felul lor provincial și bătut în cap, hotărâseră că soluția tuturor problemelor era să-i ucidă pe soli – în acest caz, fiii lui Marcus Bibulus.

„Iar acum, datoria de a rezolva această problemă îmi revine mie."

Ca de obicei, curtea era plină de greci în chiton-uri purpurii, persani în tunici și pantaloni, iudei în robe lungi albe, egipteni în kalasiri-uri tradiționale. Era prezent primul ministru, însoțit de oeconomii lui, cu robele și cununițele lor, ofițerii din Garda Regală, ușor de recunoscut după pălăriile lor de fetru cu boruri late, mantiile mici și lunguiețe și ghetele cu carâmbi înalți și șireturi, după moda domnilor de la țară din Macedonia. Vânătorul Șef, Felcerul Șef și Paharnicul Șef străluceau de diademe și broșe din aur.

Cleopatra era îmbrăcată în robele de stat oficiale, cu pieptar de aur și fildeș, lapis lazuli și carneol, o cingătoare lată de aur masiv, și brațele și gleznele împodobite cu brățări de aur și lapis. Ținea cârja și îmblăciul Marii Case a Egiptului; pe cap avea mitra cu vultur, uraeus-ul de aur ale celor Două Țări.

Charmion petrecuse ceasuri îndelungate aplicându-i cosmeticalele, cu o atenție deosebită la ochii, accentuați cu cărbune negru și malachit verde. Gura îi fusese înroșită cu o alifie specială făcută din slănină de berbec în amestec cu ocru roșu, iar părul lucea sub un unguent din ulei și suc de ienupăr. Părul, împletit, fusese decorat cu podoabe de aur. Pe tron nu mai stătea o fată de optsprezece ani, ci o zeiță.

Un scrib egiptean cu fustanelă stătea așezat la picioarele ei, lângă un cărturar din Museion în robă grecească, gata să consemneze procedurile, în egipteană și greacă.

La apariția ei, în Marea Sală a Coloanelor se lăsase o tăcere de moarte. Acum, Cleopatra grăi:

— Ar dori cineva să-mi explice ce s-a întâmplat ieri în oraș?

Tăcerea deveni fremătătoare. Cel ce o risipi în sfârșit fu Pothinus, cu aceeași expresie impertinentă în ochi:

— Maiestate, soldații romani au primit de la doi trimiși ordin să-i însoțească în Siria, pentru a-l ajuta pe guvernatorul de-acolo în războaiele lui mărunte. Au refuzat să plece.

— Așa că au omorât doi oameni fără apărare?

— Erau romani! aproape că scuipă cuvintele Pothinus.

— Aceste trupe s-au așezat de mult aici, interveni Theodotus, pe un ton mai liniștitor. Sunt barbari simpli, din Galia sau Germania, și și-au luat neveste și țiitoare de la noi. Mulți au familii întemeiate cu femei de baștină. Nu le este dragă Roma.

— Totuși, sunt soldați romani.

Pothinus păru să se lumineze la chip de plăcere. Poate că tocmai el ticluise criza, își spuse Cleopatra. Purta pecetea lui: o punea să aleagă între a se împotrivi romanilor și a zădărî scârba alor ei. Tipic pentru el.

— Ei bine, Maiestate, ce-i făcut e bun făcut, spuse el.

Cleopatra privi în jurul curții, după al treilea membru al Consiliului, căpitanul Gărzii. Achillas avea cel mai înalt rang la curte, Rubedenie.

— Frate, spuse ea, nu ne-ai prezentat opinia ta.

— Temută Maiestate, după cum spune și Pothinus, nu sunt

decât niște romani.

„Dar ia mai pupă-l în dosul lui gras și termină odată!” răspunse în sinea ei Cleopatra, iritată. „Ce, o fi stăpân peste voi toți?”

În sfârșit, se întoarse spre primul ministru, care stătea în picioare lângă tron – un anumit Protarchus, care-l înlocuise pe Hephaestion după ce acesta își încheiase stagiul de un an în funcție.

— Tu ce crezi despre toată această situație? îl întrebă.

— Maiestate, sunt romani, cum spune și căpitanul Gărzii. Și au încălcat legea romană. Prin urmare, sunt de părere că ar trebui să răspundă în fața Romei de faptele lor.

Cleopatra se întoarse din nou spre curte.

— Și noi suntem de aceeași părere. Prin urmare, poruncim ca ucigașii să fie găsiți și predați, în lanțuri, guvernatorului din Siria, pentru judecată.

Achillas făcu un pas înainte.

— Maiestate! să fie drept oare? se cuvine să ne căciulim în fața romanilor? e totuna cu a ne trânti la picioarele lor, lăsându-i să mărșăluiască în Alexandria!

— Ei bine, dacă ar dori s-o facă, tu și toată armata ta nu i-ați putea opri!

Acesta era adevărul și îl reduse imediat la tăcere. Achillas o privi lung, alb la față. „Cred că tocmai mi l-am pierdut pe ultimul dintre aliații de la palat”, cugetă Cleopatra, copleșită de propria impetuozitate.

— Maiestate, ne veți umili în fața romanilor? o întrebă Pothinus mai blând.

— Dacă niște soldați egipteni i-ar ucide pe fiii tăi la Roma, nu te-ai aștepta să-ți fie predați ca să faci dreptate? deși, dacă stau să mă gândesc, recunosc că așa ceva e cam improbabil.

Împunsătura își atinse ținta, iar obrajii lui Pothinus se împurpurară. Stărui, însă:

— Oamenii vor întreba dacă suntem conduși de la Alexandria sau de la Roma.

— Nu avem nici o autoritate peste întrebările oamenilor, ci numai peste faptele lor, Frate. Găsește-i pe cei care i-au omorât pe trimiși. Adu-i aici.

Un moment, Pothinus îndrăzni să se uite prin sală, spre Ptolemeu. Băiatul stătea îmbufnat, cu privirea în pământ. „Nu mai durează mult”, își spuse ea. „Cred că destul de curând se va hotărî să mă provoace. Dar nu astăzi.”

Reveni cu privirea spre Pothinus.

— Fă cum am poruncit, spuse ea.

Egiptul era cunoscut de locuitorii lui ca Tărâmul Negru, datorită panglicii de pământ negricios și mănos rămas în urma Nilului după revărsările anuale. Pe aceste sedimente se bizuiau în fiecare an oamenii din chora, pentru a-și hrăni culturile.

De-a lungul țărmurilor Nilului se înșirau clădirile din cărămizi de chirpici, cu acoperiș boltit, numite nilometre, care erau construite deasupra unor încăperi subterane anume făcute spre a măsura cota fiecărei inundații. Pe pereți erau scrijelite semne după care să se socotească nivelul apelor fluviului. Dacă acestea, se ridicau prea mult, zăgazurile erau măturate din drum, inundând și prăpădind plantațiile. Dar, dacă fluviul nu creștea îndeajuns, tarlalele nu mai erau udate, iar pământul se subția prea mult pentru recolta din anul viitor. Peste un an, urma să fie foamete.

Moartea, din câte se spunea, putea fi măsurată în coți pe pereții unui nilometru.

Pentru al doilea an la rând, Nilul crescu până sub Coții Morții, iar de astă dată Cleopatra nu mai putu să împiedice nenorocirea care se apropia. În chora mureau mai întâi copiii, apoi bolnavii. În Alexandria aveau loc revolte, iar de pe Nilul de Sus veneau vești despre răscoale. Mii de felahi își părăseau satele. Climatul ideal pentru trădare.

*

Mardian intră în toiul nopții, cu sufletul la gură, după ce-și târșâise grăbit papucii pe coridoarele cu ecouri ale palatului din Lochias. Cămașa lungă îi fâlfâia în jurul gleznelor.

Cleopatra încă nu se retrăsese la culcare. Stătea așezată la masa de lucru, comoara ei cea mai de preț. Era lucrată dintr-o, lespede masivă de lapis lazuli, sprijinită în fiecare colț pe câte un sfinx din bazalt cu intarsii de aur și coral. Se spunea că, odinioară, îi aparținuse lui Alexandru însuși.

Lucra cu o tăbliță de ceară și un stylus, având câteva suluri desfăcute pe bancheta de culoare albastră pal. O briză răcoroasă dinspre mare, parfumată cu iasomie din grădină, făcea să se unduiască perdelele din apartament, iar lămpile de pe stativul de alamă pâlpâiau.

Revăzuse iar și iar cifrele primite de la strategioi. Rezervele de grâne din magaziile portului se împuținaseră îngrijorător. În cei mai mulți ani, fuseseră îndestulătoare pentru a hrăni nu numai Egiptul,

ci și jumătate din Mediterana. În anul acesta, mii din oamenii ei aveau să moară de foame, oricât de mult ar fi privit ea numerele din registre și rapoartele pe care le avea în fața ei.

Mardian nu așteptă permisiunea să vorbească.

— Majestate, gâfâi el, sunteți în pericol.

Cleopatra puse jos stylusul și îl privi lung. O clipă doar îi văzu chipul, și îi fu îndeajuns să știe. În sfârșit, se întâmplase. Auzi glasul tatălui ei, auzi din nou colcăiala reptilelor din hruba de demult, sub palat.

Fiecare palat e plin cu șerpi, de două ori mai ucigători decât aceștia.

— Pothinus?

Mardian dădu din cap.

— Achillas s-a lăsat convins să-l susțină.

Cleopatra sări în picioare, speriată, apoi se îndreptă repede spre ușă. Cei doi străjeri macedoneni care stăteau de pază în fiecare noapte la intrarea apartamentului ei nu mai erau. Coridoarele goale păreau s-o batjocorească.

— Nu ne-a mai rămas nici un prieten în Alexandria, Maiestate. Numai eu și Olympos, medicul vostru. Și mă tem că niciunul dintre noi nu știe de care capăt se ține o spadă.

Ea și Mardian se pregătiseră luni de zile, în secret, pentru acest moment, de când îi trimisese în lanțuri pe cei doi romani, spre Siria. În mândria și aroganța ei, Cleopatra crezuse că-i putea întrece pe Pothinus și cârdașii lui. Acum știa ce nesocotită fusese.

Din nou auzi glasul tatălui ei: Te-am prevenit.

Mardian strecurase bani și giuvaeruri în jos pe Nil, spre Teba și Philae, în Egiptul de Sus. Preoții o ajutaseră; măcar nu era tot Egiptul împotriva ei. Vizita la Hermonthis și veneрația față de boul sacru îi salvau acum viața.

Își reaminti că n-avea să fie pentru prima oară când un Ptolemeu trebuia să lupte pentru tron. Tatăl ei stătuse un timp în surghiun, cu Pompei, care-l ajutase să-și recâștige tronul. Totuși, acest gând îi dăruia o mângâiere rece.

Își înfruntă pe dată imboldul de a se trânti pe divan, izbucnind în plâns. Crizele sunt pentru copii, își spuse ea. Și totuși, iat-o din nou la fel ca pe vremea când o părăsise tatăl ei, o fată speriată în vârstă de numai optsprezece ani. Dintr-o dată, noaptea devenise rece ca un mormânt, iar Cleopatra nu voia decât să se ascundă într-un colț și să-și acopere fața, ca un copil.

— Trebuie să plecăm în noaptea asta, chiar acum! șopti Mardian, cu glasul ascuțit de nervozitate. Călăii voștri ar putea fi pe drum încoace, pe coridoare.

Cleopatra se întoarse dinspre fereastră, căutând cu disperare înlăuntrul ei puterea și hotărârea de care avea nevoie în acele momente, ca un jucător care și-a pierdut toți banii și bâjbâie prin adâncul pungii după vreun ultim galben cu care ar putea să mai continue jocul.

— Barca e gata, vă așteaptă la debarcader, continuă Mardian.

Nu mai avea încredere în propria voce. Dădu din cap în tăcere și trecu grăbită pe lângă el, cu gâtlejul atât de strâns încât abia dacă mai putea să respire, de parcă ar fi avut pieptul strivit într-un cerc de fier. Viitorul era la fel de negru și neîndurător ca oceanul de sub trepte. N-avea timp să se gândească la asta acum. Trebuia să rămână în viață. Să fie mereu cu un pas înaintea viperelor veninoase.

*

O barcă mică aștepta la baza treptelor palatului; Charmion și Iras se îmbarcară în urma ei. Mardian chemase sclavi, iar cuferele cu haine și bijuterii fuseseră încărcate la bord. Preparatorul se urcă ultimul în mica ambarcațiune.

Porniră să lunece în tăcere prin Heptastadion, spre Portul Bunei Reîntoarceri, apoi pe canal, pe sub adormitul Rhakotis, până pe Lacul Mareotis. Acolo, se transbordară în barcazul care avea să-i ducă în susul Nilului, la Teba, unde-i aștepta siguranța.

Ultima dată când vizitase chora, fusese ca zeiță, într-o barjă regală, umbrită de baldachine din mătase și aerisită cu evantaie din pene de păun. Acum, avea să se înapoieze ca o fată înfricoșată, cu duhoarea apei din cală în nări, un văl acoperindu-i fața, ghemuită sub punte ca o răufăcătoare.

Luna romană a lui Septembris, Cu patruzeci și opt de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Caesar privea galera apropiindu-se de nava lui contraamiral. De la bordul ei fu ajutat să treacă pe puntea navei lui un butoi de carne de porc umflat, învești mântat în mătăsuri. Era boit și parfumat în stilul unei boarfe de Damasc, iar acum aștepta să fie învrednicit cu bunăvoința lui, hlizindu-se ca un sclav în așteptarea unei laude. Doi servi nubieni stăteau în spatele lui, aproape goi, cu pielea neagră lucind de sudoare.

Numele emisarului părea a fi Theodotus.

Țărmul primejdios arăta ca o linie pictată de o fată nevricoasă pe marginea neagră a mării, din trăsături inegale de cărbune. Valurile clipoceau lângă corabie, iar briza puternică făcea să fluture flăcările torțelor. Soldații adunați pe punte erau neliniștiți, atenți la trădări, cu chipurile umbrite de căști. Pe catarge, pânzele fâlfâiau cu plesnete.

— Salutări, nobile Iulius Caesar, spuse solul, cu un glas ascuțit care pe general îl zgâria pe nervi. Din partea Consiliului de Regență, îți urez bun venit în Egipt ca oaspete ale marelui Ptolemeu al Treisprezecelea, Regele Egiptului, Stăpânul celor Două Țări.

Caesar rămase cu mâna pe garda spadei, fără să spună ceva.

Ochii i se îndreptară spre coșul de răchită pe care îl ținea în brațe unul dintre nubieni.

— Îți aducem un dar, nobile General.

Caesar dădu din cap a consimțământ. Unul dintre nubieni puse coșul pe punte și scoase din el un obiect învelit în cârpă. Pânza era albă, dar avea o pată maronie.

Celălalt nubian întinse alături un covoraș. Apoi, cei doi puseră deasupra obiectul și începură să-l dezvelească. Sub prima bucată de pânză mai era una, și ea pătată. O dădură la o parte, pentru a dezvălui un cap de om.

Capul fusese despărțit de trup cu câtva timp în urmă și nu mai putea fi recunoscut. Pielea se înnegrise și puțea ca un poloboc cu sepii la soare. Acea ofrandă îi era dăruită pe o tavă de argint. Theodotus, ținându-și la nas o batistă parfumată, se apropie și întinse un inel cu pecete. Caesar îl recunoscu. Era al lui Pompei.

— Ce-ai făcut, fătălău umflat? mârâi Caesar.

Theodotus se retrase cu un pas, ca și cum ar fi fost lovit.

— I-a jignit pe toți iubitorii de pace! chițăi el. Sora regelui nostru pornise ea însăși împotriva ta, îi trimisese corăbii și soldați. Pentru tine am făcut-o.

— Pentru mine?

— Morții nu mușcă, adăugă Theodotus.

Va să zică, așa. Crezuseră că avea să se bucure. Grăsanul ăla se aștepta la laude și răsplăți pentru că ucisese și măcelărise un compatriot roman. Caesar făcu un pas înainte și-l înhăță de grumaz. Numai intervenția propriilor oameni îl împiedică să-l sugrume pe loc.

Muntele Kasios, la est de Pelusium.

Un vânt fierbinte sufla peste deșert. Două luni așteptaseră lângă

puțuri, cu armata răspândită în corturile zdrențuite, sub palmieri. Dacă se putea numi armată; o mână de felahi egipteni credincioși dar neinstruiți, recrutați din Egiptul Mijlociu și de Sus, la care se mai adăugau câteva sute de mercenari nabateeni, înrolați în armata ei la Ashkelon.

Între timp, Achillas stătea baricadat în fortăreața lui de la Pelusium, blocând drumul spre capitală, cu propria oștire de hoțomani jerpeliți și paznici de lupanar, plus câțiva veterani legionari, galii și germanii care refuzaseră să plece în Siria.

Toate lucrurile de care se temuse Cleopatra pentru Egipt ajunseseră să se petreacă în anul de când lipsea din Alexandria. Generalul roman, Iulius Caesar, era acum învestit în palatul ei de pe promontoriul Lochias. Împotriva tuturor sorților, îl învinsese pe marele Magnus Pompei la Pharsala, în Grecia, și îl urmărise tocmai până în Egipt. Consiliul de Regență crezuse că avea să-l înduplece, oferindu-i capul lui Pompei.

Se părea că vicleșugul nu reușise.

Un episod rușinos, după opinia ei de femeie tânără. Tatăl său îi datorase lui Pompei tronul. Dacă acel roman mândru se așteptase la loialitate sau la recunoștință din partea urmașilor lui Ptolemeu, își greșise amarnic socotelile. În schimb, Pothinus se hotărâse să-l joace pe roman pe degete, întinzându-i o cursă. Când Pompei debarcase, Achillas îl înjunghiase, apoi îi retezase capul. Trupul i-l lăsaseră să putrezească pe plajă.

Caesar își arătase gratitudinea pentru perfidia lor instalându-se în palatul regal, unde-i ținea pe Pothinus și Ptolemeu aproape ostatici. Nu se comporta ca un ambasador străin, ci ca un cuceritor al orașului. Îl alungase pe Theodotus pentru rolul jucat în uciderea lui Pompei, iar acum își afirma dreptul de a arbitra războiul dintre Cleopatra și membrii rămași ai Consiliului de Regență.

Mulțimea se purtase previzibil; aveau loc revolte pe străzi, iar unii dintre soldații lui Caesar fuseseră omorâți. Caesar însuși era acum asediat în palatul pe care-l asalta populația și soldații lui Achillas.

De luni de zile o ținea tot așa, iar Cleopatra își spunea că avea să moară în pustietatea aceea albă și stearpă. Și, tocmai atunci, din deșert apăru călare libertul lui Caesar.

— Mă numesc Rufus Cornelius, se prezentă omul. Aduc un mesaj de la Imperatorul Iulius Caesar.

Caesar. Cleopatra avu senzația că inima îi sărea în gât.

Rufus Cornelius își scosese casca romană, cu panașul ei decorativ, ținându-și-o sub brațul stâng. Arăta strălucitor, cu mantia roșie și pieptarul emailat. Inspira acel aer de încredere în sine al tuturor romanilor – nu aroganța mucoasă a unora dintre proprii miniștri greci, ci deplina siguranță care însoțea apartenența de cea mai temută armată a lumii.

Cleopatra își simți gâtul contractându-se. „În ce hal arăt, o regină tâlhăroaică, abia o fată, cu o armată de zdrențăroși. Ce-o fi crezând despre mine acest roman? îmi împart pavilionul de mătase cu șerpii și șopârlele, mirosul dulce al lemnului de santal abia ascunzând duhoarea cămilelor, și totul plin de nisip? mă-ntreb cum l-aș putea impresiona."

— Ce are să-i spună stăpânul tău Reginei Cleopatra? îl întrebă ea.

Rufus Cornelius făcu o plecăciune.

— Este foarte întristat de situația pe care a găsit-o aici în Egipt, Maiestatea Voastră. Roma s-a bucurat de relații prietenești cu tatăl vostru și cu Egiptul și îl îngrijorează cât se poate de mult să găsească națiunea sfâșiată de război.

— Acest război nu este fapta mea. Am fost detronată nelegiuit de Consiliul de Regență.

— După cum știți, tatăl vostru a întocmit un testament care a fost sancționat la Roma, declarând că Maiestatea Voastră și fratele vostru urma să domniți împreună.

„Dacă există un asemenea testament", își spuse Cleopatra, „acum aud prima oară de el. Dar cred că tatăl meu ar fi fost în stare să semneze orice, ca să mai stoarcă bani de la romani pentru a-și căpăta tronul înapoi."

— Imperatorul Caesar este nemulțumit să vă găsească fratele în contravenientă față de testamentul tatălui său și și-a asumat căderea de a hotărî în această privință.

„Va să zică", reflectă ea, „acum acest Caesar nu mai e numai rege, ci și făuritor de regi. Înfumurarea acestor romani nu mai cunoaște margini. Și totuși, această aroganță nu este întru totul deplasată, căci eu sunt o regină fără țară și, cu toate că încă nu e decât un magistrat, este un magistrat roman, iar armatele lui ne țin sub picior pe toți."

— Dorința lui Caesar este să veniți la Alexandria, ca că poată negocia o soluție pentru problemele Egiptului.

— Dacă aș putea veni la Alexandria, n-aș mai avea nevoie de

Caesar.

La auzul acestor cuvinte, romanul avu temeritatea să zâmbească.

— Oferta rămâne în picioare.

— Iar eu îi mulțumesc pentru ea. Spune-i că am să chibzuiesc.

Rămase așezată pe tron, cu spatele drept și privirea în gol, mult timp după plecarea lui Rufus Cornelius. „Am dat un spectacol reușit", își spuse. „Toată viața mea e un teatru. Dacă s-ar ști cât de slabă și speriată mă simt de fapt, nu mi-ar mai rămâne nici un prieten în întreaga lume."

Mardian o privea, cu chipul lui păstos și spân lipsit de orice expresie, dar în ochi i se citea cu totul altceva. „Pesemne se teme la fel de tare ca mine", medită Cleopatra. „Dacă învinge, viitorul lui e asigurat. Dacă pierd, moare și el."

— Ce părere ai de asta, Mardian? îl întrebă, în cele din urmă.

— Încrede-te într-un roman, și vei merita orice nenorocire iese din asta. Lepădăturile astea ar necinsti propriile bunici, dacă ar avea de câștigat.

— Și totuși, am de ales?

— Nu. E cu neputință să ajungem la Alexandria.

— Poate că tocmai ăsta e rostul chemării. O fi o încercare.

— O încercare nesocotită.

— Aici nu câștig nimic. Nu putem organiza un asediu al Pelusiumului. Achillas e mulțumit să ne lase cu tabăra în acest loc până mi se termină toți banii, sau mercenarii noștri arabi își pierd tot cheful și se duc acasă.

— Dar, dacă ar fi o cale de a vă duce în oraș, n-ați deveni decât prizoniera lui Caesar.

Cleopatra închise ochii. „Nu pot sta la nesfârșit aici, în deșert, zile de-a rândul. Mai degrabă aș muri. Un an în deșertul ăsta, și mă simt ca o bătrână uscată. Trebuie să fac ceva."

Numai de l-ar fi cunoscut pe-acel Caesar, dacă ar fi știut cum era.

— Ce știi despre el, Mardian?

Eunucul își umflă obrajii. Era un semn că nu-l vedea cu ochi buni pe omul într-ale cărui mâini se afla destinul lor.

— E un mare militar. L-a biruit pe Pompei la Pharsalis, iar ticălosul ăia iute la mânie era socotit cel mai bun general al Romei. E însurat cu o femeie numită Calpurnia – o căsătorie politică, desigur. E un muieratic renumit. Se spune că s-a culcat cu nevestele

tuturor prietenilor, iar în Roma nu are loc nici un divorț fără să se pomenească și numele lui Caesar.

Cleopatra simți un fior de teamă. O fi pretins ea tronul Egiptului, dar cu un asemenea om nu se putea lua la întrecere. Cu siguranță, nu era războinică, și încă mai era fecioară. Gândul de a avea de-a face cu acel Caesar, față în față, o intimida – cel puțin.

Mardian o observa. Gândurile i se citeau limpede pe chip. Și el cugeta la același lucru.

— Este foarte chipeș?

Preparatorul șovăi, căci întrebarea îi trezise bănuielile.

— Nu îndeosebi. Spionii mei spun că are o problemă cu chelia, care-l face să fie peste poate de sensibil.

— Va trebui să găsim o cale de a-l impresiona.

— S-ar părea că foarte puține îl impresionează pe Caesar.

— O, trebuie să fie ceva.

„Eu, poate."

Era o idee nerușinată. Dar, ca s-o pună la încercare, trebuia mai întâi să izbutească intrarea în Alexandria. Cel mai bine ar fi fost printr-un vicleșug, căci nici chiar Caesar nu putea garanta libera trecere prin liniile de luptă. Și el era prizonier în egală măsură cu Ptolemeu și Pothinus. Cleopatra se îndoia că până și Rufus Cornelius și escorta lui mai reușeau de-acum să intre înapoi în oraș.

Dar trebuia s-o facă. N-avea de gând să mai stea nici o zi în cortul acela puturos.

— Caesar îl preferă pe Ptolemeu împotriva mea, Mardian?

— Dacă e roman, preferă pe oricine îi slujește mai bine interesele de moment.

— Atunci de ce l-ar îndrăgi pe fratele meu mai mic, când primul lui ministru și generalul i-au declarat amândoi război și vor să-l alunge din Alexandria?

— I-ați invita pe romani să stea la Alexandria, în locul fratelui vostru? e ca și cum ai invita un crocodil în casă, dacă-ți promite că va mânca numai grâu.

— În acest moment, Mardian, sunt regină peste nimic. Înainte de a putea reorândui soarta țării, și pe-a mea, trebuie să am puterea de a o face. Trebuie să fiu din nou Regina Egiptului.

Mardian tăcu. De afară se auzeau cămilele tușind, iar vântul fierbinte din deșert biciuia mătasea cortului.

— Aveți dreptate, desigur, spuse el în cele din urmă. Dar este un joc de noroc. Mă tem pentru Maiestatea Voastră.

— Această invitație nu este mai mult decât o provocare.

— Sau o cursă, replică Mardian. Chiar dacă Maiestatea Voastră ați găsi o cale de a intra în oraș, o dată ce ați ajuns acolo sunteți ca și prizonieră, silită să faceți numai ce vor ei.

— Și ce am de pierdut?

— Viața, Maiestate.

— Viața mea! o renegată care trăiește în sălbăticie!

Mardian ridică ușor din umeri, cu colțurile gurii arcuite în jos.

— Nu ești de acord? îl întrebă ea.

— Toți romanii sunt niște lepădături. Mai degrabă mi-aș vârî bucile într-un butoi cu smoală încinsă, decât să am încredere în vreunul dintre ei.

— Nu intenționez să-i acord acestui Iulius Caesar încrederea mea. Dar pot avea încredere în propria ingeniozitate. Și într-a ta.

„Viteze cuvinte, numai de le-aș crede! unde mi-a fost ingeniozitatea, până acum? nu am decât un singur lucru pe care l-ar putea dori acel Caesar." Era un lucru pe care-l putea oferi declarând cu îndreptățire că nici un alt bărbat nu-l mai avusese înainte. Dar, dacă putea considera vrednic de interes acest lucru față de un bărbat cu o asemenea experiență, n-avea de unde să știe.

— Ca să ajungeți în oraș, spuse Mardian, va trebui să vă deghizați la perfecție. Căci acolo ați fost regină și prințesă, și toți cei din palat vă cunosc ca pe mamele lor. Veți avea nevoie de un travesti cum nu se poate mai iscusit.

— Poate dacă m-aș ascunde în ceva. Într-o ladă cu smochine, eventual.

— Așa, n-ați ajunge mai departe de bucătărie, Maiestate. După care, preparatorul rămase mult timp cu privirea spre covor.

„Atunci, cum?" se întrebă ea. Știa că Mardian avea dreptate. Dacă intra deghizată, singură sau poate cu două-trei gărzi de corp, ar fi putut trece dincolo de porțile orașului; dar cum să intre în palat și să ajungă în fața lui Caesar?

Mardian propuse canalele de scurgere, iar Cleopatra își închipui cum ar fi stat în fața celui mai mare și mai puternic roman din lume puțind a rahați alexandrini și cerându-i s-o facă regină a Egiptului.

Și dacă reușea să intre? avea să fie singură, despărțită de propria armată, la discreția lui. Dacă o dorea numai ca să-l oblige pe Pothinus să-ncheie o învoială? dă-mi nouă talanți de aur, și eu ți-o dau pe Cleopatra.

Odată ajunsă în oraș, ce putere mai avea să se salveze?

Era un risc pe care trebuia să și-l asume.

— Trebuie să existe o cale de a intra în palat.

— Fiecare poartă e doldora de soldați. Pothinus a dispus ca în port să se întindă lanțuri pe sub apă. Cred c-a făcut-o atât ca să-l împiedice pe Caesar să plece, cât și să vă oprească pe Maiestatea Voastră să veniți.

— Totuși, ai în ochi expresia aia pe care ți-o cunosc. Spui toate astea, dar te-ai gândit tu la ceva.

Mardian oftă.

— Sunteți hotărâtă s-o apucați pe această cale, Maiestate?

— M-ai văzut vreodată răzgândindu-mă?

— Dacă e musai să vă aruncați viața la gunoi în felul acesta nechibzuit, atunci ca prieten și sfătuitor presupun că am datoria de a vă ajuta.

Pe obraji și în ochii mici și negri i se întipărise suferința. Era deznădăjduit nu că risca să moară, ci pentru că se hotărâse să-i nesocotească sfatul.

— Există cineva care vă poate duce în palatul lui Caesar. Un spion care intră și iese din oraș cum poftește.

— Mă și întreb am cum de știai atâtea despre aventurile lui Caesar.

— E sicilian, negustător. Cu corabia lui am ajuns la Teba, în noaptea când am fugit din palat.

— E vrednic de încredere?

— I-aș da pe mână chiar și viața mea.

— Nu viața ta e în pericol, ci a mea.

— N-o să vă dezamăgească, Maiestate. Este cumnatul meu, soțul surorii mele. Se numește Apollodorus.

— Apollodorus, spuse ea.

— Maiestate.

Negustorul făcu o plecăciune, dar pe față i se citea o expresie aproape insolentă, o aroganță pe care Cleopatra o mai observase la oamenii fără țară. Avea chipul ars de soare și sare, ca piatra căreia vremurile i-au dat o formă mai degrabă înspăimântătoare decât plăcută. Ochii negri îi scăpărau sub sprâncenele dese. Avea aerul unui om mai deprins să dea ordine decât să le primească. Mardian spusese că avea treizeci de ani.

Apollodorus era îmbrăcat după moda grecească, având chlamys-ul încheiat la umăr cu un smarald mare și sandale din cea mai fină piele prelucrată. În urechea stângă purta un cercel de aur,

care-l făcea să arate ca un pirat, dar în rest nu avea nici o bijuterie.

— Se pare că lucrezi în slujba mea de ceva timp, iar eu nici nu știam, spuse ea.

— Mardian mă plătește bine.

— Nu prea bine, sper.

— Atât cât merit.

Cleopatra își stăpâni un zâmbet. Aroganța lui nu era deloc antipatică. Pentru misiunea la care se gândise, avea nevoie de un om cu mai multă încredere în el decât ceilalți.

— Mardian mi-a spus că intri și ieși din Alexandria după bunul tău plac.

— Am zece corăbii și poate de două ori pe-atâtea barje. Intru și ies liber din port și de pe lac. Dacă vreau să mă duc în oraș, mă duc. Când vreau să plec, plec.

— Corăbiile tale nu sunt cercetate niciodată?

— Am un permis de liberă trecere, replică el, și, vârând mâna în pungă, scoase o monedă de aur. E iscălit de Zeul Lăcomiei și-i valabil în orașele de pretutindeni.

— Și eu am multe asemenea permise, dar nu mi-au folosit la nimic.

— Hotarele sunt pentru prinți și soldați, Maiestate, nu pentru negustători.

— Mardian ți-a spus ce vreau să faci?

Ochii cu pleoape lenește, coborâte pe jumătate, o priviră fără să clipească. Da, dacă exista cineva capabil s-o scoată la capăt, era acest om.

— Mi-a spus.

— Și o vei face?

— Rolul meu e ușor. Îmi îngăduiți să vorbesc liber, Maiestate? întrebă, fără pic de umilință în glas.

Cleopatra dădu din cap abia perceptibil.

— Voi intra în Alexandria cu cala plină de covoare siriene, cum am mai făcut de-o sută de ori până acum. Rolul meu nu cere nici un dram de curaj. Maiestatea Voastră trebuie să fiți curajoasă.

Îi admira îndrăzneala de a spune acest lucru. Dar, la urma urmei, pentru îndrăzneală plătea. „Și are dreptate. Oare am curajul s-o fac? dacă de curaj este vorba”, reflectă ea mai departe. „În acest ultim an de surghiun am obosit și până și frica îți slăbește puterea asupra sufletului, când ți-e tovarășă nedespărțită. Noapte de noapte am zăcut trează, văzându-l pe Pothinus în lanțuri și simțind pe față

adierea răcoroasă a portului regal și-n nări mirosul sărat al mării, nu răsuflarea urât mirositoare și duhoarea fetidă a cămilelor. Îmi doresc destinul cum visează un om însetat la apă. Sunt prea obosită, prea plină de mânie și ură, pentru ca în seara asta să-mi mai recunosc propria spaimă."

— Curajul meu mă privește. Nu trebuie să știu decât cum ai de gând să-ți îndeplinești rolul.

Apollodorus ridică din umerii săi lați.

— Caesar și-a instalat reședința în palatul din capătul de miazănoapte al Promontoriului Lochias, lângă Templul lui Isis.

„În fostele mele apartamente", își spuse Cleopatra, cu amărăciune.

— Ca să ajungem acolo, trebuie să intrăm în portul regal și să acostăm la treptele palatului. Totuși, cum în palat mai locuiește și fratele vostru Ptolemeu, și ministrul său Pothinus, situația dinăuntru nu e limpede. În curte sunt străjeri macedoneni și legionari romani, așa că nu veți fi cu adevărat în siguranță până nu ajungeți chiar în palatul lui Caesar.

— În palatul meu, Apollodorus – dar să nu ne certăm numai pentru niște biete cuvinte.

Negustătorul înclină din cap, cu un gest elegant de consimțire.

— Permisul meu de liberă trecere mă va ajuta să intru în palat, dar, dacă vă vede cineva din Garda Macedoneană a lui Ptolemeu, mă tem că nu va mai fi de ajuns.

— Și atunci, ce plănuiești să faci?

Apollodorus zâmbi.

— Lucrul pentru care mă plătiți, Maiestate.

*

Își pusese slujitoarele s-o pregătească cât puteau de bine pentru întrevederea cu Caesar. Avea să fie cea mai importantă audiență din viața ei și voia să arate impecabil.

Iras o masă cu uleiuri de migdale, apoi îi frecă pielea feței și a gâtului cu balsam, ca s-o protejeze de vântul fierbinte al deșertului. Charmion îi împleti părul în cozi subțiri încununate cu un coc înalt. Ea însăși își aplică antimoniu pe sprâncene și pleoape, își vopsi buzele cu ocru, apoi își unse tălpile și palmele cu henna. N-avea să apară în fața lui Caesar ca și cum tocmai s-ar fi târât afară dintr-o hazna.

În timp ce lucrau, își studie imaginea reflectată în oglinda de bronz. Vedea acolo o fată tânără și trufașă, cu piele măslinie și

pomeți înalți, de patriciană. Străbunica ei fusese o prințesă siriană cu sânge persan în vene și ei îi datora, fără îndoială, nuanța mai întunecată a pielii și ochii negri. Știa că unii o declarau frumoasă, iar alții îi găseau trăsăturile prea poruncitoare și puternic marcate pentru o femeie. Nu avea frumusețea de heruvim a surorii sale. Dar avea minte și un farmec arzător, avea trupul mărunt și îndesat al unei prințese asiatice și mai avea un mare simț al teatrului. Trebuia să reușească.

— Charmion, te-ai culcat vreodată cu un bărbat?

Charmion păru surprinsă de o asemenea întrebare. La urma urmei, nu era decât o sclavă.

— Nu, Maiestate.

— Îmi spui adevărul? nu încerc să te amăgesc.

— Nu că nu m-ar încerca dorința. Răspunse Charmion, evitându-i însă privirea în oglindă. Dar rareori am avut ocazia și nu am curaj.

Cleopatra se simți cuprinsă de frustrare. Doar nu avea să-l întrebe pe Mardian!

— Aș dori să știu mai mult despre asemenea lucruri. Dacă am fi în Alexandria, s-ar putea s-o fac chiar eu. Nu doresc să vorbesc cu însoțitoarele de tabără pe care le folosesc arabii. Știi pe cineva care ar putea să mă ajute?

Charmion ridică privirea, iar ochii li se întâlniră în oglinda metalică.

— Există o femeie. Locuiește în Ashkelon, s-a retras acolo. E bine cunoscută la curte, printre bărbați. O heterai. La vremea ei, a fost foarte scumpă.

— Trimite după ea. Plătește-i oricât cere. Plec de-aici peste două zile. Trebuie s-o văd până atunci.

Charmion se îndepărtă grăbită. Cleopatra închise ochii, ascultând vântul care biciuia mătasea cortului, respirația stătută a taberei din deșert pătrunzând prin intrare, răpunând parfumurile tămâiei arăbești. Se simțea ușurată să părăsească în sfârșit acel loc, să i se hotărască viitorul, în bine sau în rău. Caesar avea să decidă, iar când ajungeau față în față voia să știe măcar câte ceva despre ceea ce el cunoștea atât de bine.

Se numea Rachel și era evreică. Lucru neobișnuit pentru o curtezană de meserie, o heterai. Arăta mult mai tânără decât cei patruzeci de ani pe care și-i recunoștea, cu păr negru ca pana corbului, oase fine și o piele închisă, îngrijită. Purta o tunică de

mătase roz ce părea să scânteieze la tot pasul, încheiată cu o broșă de aur curat. Pe brațele goale și arămii purta brățări de aur, iar în nasul coroiat, un inel mic, tot de aur. Unghiile îi erau pudrate cu sidef și avea o diademă cu pietre scumpe în păr. Umbla îmbrăcată ca o prințesă. Își făcuse bine meșteșugul.

Ochii căprui îi sclipeau de amuzament și complicitate.

Privi în jurul ei prin pavilionul regal, spre perdelele diafane cusute cu fir de aur și argint, covoarele groase de lână albastră ca păunul, cu auriu, pernele din piele roșie lucrată manual.

Cleopatra stătea culcată pe perne, în timp ce un sclav – un surdo-mut, singurul om care mai era de față – îi făcea vânt cu o pană mare de struț, pentru a o răcori și a o feri de insectele deșertului. Încerca să pară destinsă, deși o sumedenie de emoții îi clocoteau învălmășite prin minte. Era cumplit de conștientă cât de puține știa pe lângă acea femeie. „Evreica asta are o ținută mai regală decât a mea."

— Am auzit că ai fost heterai ani de zile, îi spuse ea.

În ochii căprui și adânci se zări o strălfulgerare.

— Alta mai bună ca mine nu se găsea. Acum m-am retras, în Ashkelon.

— Trăiești într-un oarecare lux, din câte se spune. Charmion ți-a spus de ce ți-am cerut să vii aici?

— Mi-a spus numai că e nevoie de serviciile mele. A fost foarte generoasă, altfel n-aș fi venit.

Femeia o privea, ținându-și mâinile căuș în fața ei și un genunchi îndoit. Curtezană din fire, nu numai din naștere, își spuse Cleopatra. Nu părea nici pe departe atât de intimidată pe cât i-ar fi convenit ei. Și de ce-ar fi fost? curtea unei regine bandite nu e palatul din Lochias.

— Cu câți bărbați te-ai culcat?

— Nu i-am numărat. Fiecare bărbat e la fel cu celălalt.

— Sute?

— Cu siguranță cel puțin atâția.

— Charmion mi-a spus că, odată, ai servit un mare prinț în Alexandria. Că ai reputație.

Rachel nu făcu decât să zâmbească. Un surâs atât de mic și tainic, încât l-ar fi excitat până și pe Mardian.

— În ceea ce mă privește, eu n-am cunoscut niciodată un bărbat în felul acela.

Așteptă, dar expresia femeii din fața ei era de nepătruns.

— Aș dori să-ți aflu secretele.

— Nu vi le pot spune într-o oră, Maiestate. Dar.

— Dar?

— Punerea lor în aplicare cere mai mult decât o simplă învățătură. Dacă înțelegeți.

— Da, înțeleg într-adevăr. De aceea i-am îngăduit lui Charmion să fie atât de generoasă. Și voi fi și mai generoasă. Aș dori să-mi arăți.

Rachel își înclină capul într-o parte.

— Să vă arăt, Maiestate?

— Nu te-ai retras cu totul din activitățile tale, nu-i așa?

— Într-adevăr, nu cu totul. Acum sunt femeie măritată. Numai că îmi fac meseria mult mai rar.

— Ai putea fi convinsă să revii la ocupația ta dinainte pentru o oră?

— Două ore, Maiestate, o corectă delicat Rachel, și ar depinde de cantitatea de convingere care mi s-ar oferi.

Cleopatra îi întinse o pereche de cercei. Perle din Marea Roșie, înfiorător de scumpe.

— Este acest om atât de neplăcut ochiului? întrebă Rachel.

— Ba nu este neplăcut deloc. Dacă aș fi fost oricare altă femeie, poate că aș fi dorit să mă învețe el însuși. Dar așa ceva nu se poate.

Rachel luă cerceii, cântărindu-i în căușul palmei.

— Voi da o reprezentație pentru Maiestatea Voastră. Dacă asta doriți.

*

Flacăra lămpii cu ulei pâlpâia, aruncând umbre pe acoperișul de mătase al cortului. Un sclav orb stătea pe vine într-un colț, mișcând un baldachin cu franjuri care frământa aerul încins și gros ca melasa. Făcea să se unduiască perdelele din cea mai fină mătase ce despărțeau în două încăperea, ca să țină la distanță gâzele.

Cleopatra stătea așezată pe un scaun cu spătar înalt, în spatele uneia dintre acele perdele diafane, ascunsă în umbră. Lumina dinăuntru fusese aranjată astfel încât să poată vedea în cort, dar fără a fi observată. În poală ținea o tăbliță de ceară și un stylus. Era hotărâtă să învețe cum să satisfacă un bărbat, cu tot atâta siguranță cu câtă învățase oratoria de la Mardian, sau geometria și matematica de la dascălii ei din Museion.

Văzu pânza de la gura cortului dându-se la o parte.

Apollodorus. O primă pentru el, i se spusese. Un dar din partea

reginei.

Își simți mușchii abdomenului contractându-se și deodată îi fu greu să mai respire. Se mira de propria reacție, de propriile gânduri. „N-ar trebui să-mi facă nici o plăcere”, își spuse, „nu e decât o chestiune de instruire. Nu mă pot duce la Caesar complet neînarmată.”

Rachel stătea culcată pe un pat simplu, într-un colț al cortului.

Purta o tunică scurtă, cu franjuri, care-i dezvăluia liniile prelungi ale coapselor musculoase, unse cu ulei parfumat. Își vopsise buzele cu o pulbere albăstrie, pentru a le face să pară mai pline și mai grele, și-și accentuase colțurile ochilor cu tușe de vermilion viu. Sânii îi erau goi acoperiți doar cu un voal transparent de borangic. Sfârcurile fuseseră pictate cu carmin, într-o nuanță sângerie intensă.

Apollodorus păși în cort, îmbrăcat numai cu o tunică albă scurtă. Rachel se ridică încet de pe pat. Avu loc o conversație scurtă, murmurată. Împotriva propriei voințe, Cleopatra zâmbi. Își amintea că sicilianul era în primul și-n primul rând negustor și, probabil, aștepta să i se confirme că nu se aștepta din partea lui să-i plătească serviciile.

Satisfăcut, întinse mâinile spre ea, dar Rachel se strecură din fața lui. Pe o masă pliantă din lemn de cedru cu intarsii de fildeș era pusă o carafă de vin cu două cupe de argint. Alături stătea o clepsidră, plină cu nisip. Rachel o întoarse, pentru ca nisipul să-și înceapă scurgerea în compartimentul de jos, apoi turnă vin într-una din cupe pe care i-o aduse sicilianului cel înalt. Acesta stătea pe loc, dornic, dar nesigur ce avea de făcut.

Luându-l de mână, Rachel îl conduse spre pat, îl așeză, îi duse vinul la buze și-l făcu să soarbă. Apoi îi luă capul în mâini și-l sărută pe buze. Apollodorus încercă s-o trântească pe pat, dar ea se smulse, șoptindu-i să aibă răbdare. Apoi îngenunche între picioarele lui și-i ceru să-și scoată hainele.

Cleopatra își simți degetele strângându-se pe stylus. Dintr-o dată, gura i se uscă și simți o broboană de sudoare prelingându-i-se pe spate, printre omoplați.

Apollodorus își dezbrăcă tunica. Era clădit ca un gladiator, cu mușchi tari și pronunțați, și avea pieptul și burta acoperite cu păr negru și des ca o blană. Chipul îi era înroșit, părând să-l doară ceva. Cleopatra se aplecă înainte, atingând cu fața mătasea perdelei, în timp ce se încorda să vadă mai bine în camera luminată de lampă.

Ca și cum ar fi ghicit gândurile elevei sale, Rachel se dădu la o parte, asemenea unei profesoare desăvârșite, iar Cleopatra putu vedea pricina agitației sicilianului. Evreica îl ținea cât era de lung, cu unghiile sale colorate în stacojiu, iar Cleopatra își umflă obrajii, cu dezgust și fascinație în același timp. Era cu neputință ca un lucru atât de mic să crească așa de mare. Putea încăpea vreodată într-o femeie de proporțiile ei, fără s-o sfâșie?

Dar acum ce făcea?

Când văzu, regina, fecioara, scăpă tăblița de ceară pe jos, unde căzu fără zgomot pe covorul moale. Era în stare o femeie să facă așa ceva, cu gura și cu limba! nu era sigură că ea ar fi putut-o face vreodată. Apollodorus se zvârcolea nebunește, ca și cum ar fi fost biciuit. Avea expresia unui om supus celor mai cumplite torturi. Și totuși, o apucase pe Rachel de păr și o ținea acolo, anume ca să continue cât mai mult.

„Acum îmi dau seama de ce nu mă putea face să înțeleg una ca asta doar prin cuvinte.” Mâinile și limba femeii păreau să se afle peste tot în același timp. Apollodorus gemea zgomotos, cu un glas ce semăna nefiresc cu cântările înălțate de preoți în temple.

Deodată, Rachel se ridică și, întorcându-se spre perdea, veni încet la masă. Luă încă o gură de vin, privind direct în întuneric, de unde se uita Cleopatra, aproape ca și cum ar fi putut s-o vadă. Zâmbi. „Mica vrăjitoare se distrează”, reflectă Cleopatra. „Ca oricărei mari actrițe, îi place să aibă spectatori.”

Reveni încet la pat, unde Apollodorus zăcea răstignit ca pe un jertfelnic. Se aplecă peste el și îl sărută din nou, lăsând să i se scurgă din gură vinul rubiniu în gura lui. Apoi, se ridică și-și scoase tunica. Pe dedesubt era goală.

Trupul îi fusese uns cu ulei și lucea în lumina flăcării care-i accentua curba sinuoasă a spinării, umflătura rotunjită a șoldurilor. Îl lăsă pe sicilian să-i sărute pântecul și sânii mici. Bărbatul luă între buze un sfârc cafeniu, întărit, iar femeia scoase un țipăt ușor, ca o pasăre rănită.

Cleopatra înghiți un nod. Îi tremurau mâinile. Avea senzația că profanase un templu, că vedea ceva atât sacru, cât și profan. Nu semăna deloc cu ceea ce-și imaginase, un lucru care să poată fi învățat prin instruire, așa cum se duceau bărbații la Gimnasium ca să învețe luptele sau aruncarea suliței. Văzuse împerecheri de cai și vite și-și închipuise că era la fel de simplu, doar o chestiune de tehnică. Și totuși, acum își dădea seama că era mai mult decât atât:

un teatru al supunerii și al pasiunii.

Simțea în abdomen o căldură insistentă, iar între picioare se umezise. Își duse o mână la gură, înfigându-și dinții în carnea palmei.

Sicilianul o țintuise pe heterai sub el pe pat, iar Rachel își zbătea șoldurile în același ritm cu el, punctând fiecare zvâcnet cu șoapte răgușite și țipete stridente. Arcurile patului îngust scârțâiau ritmic; unghiile stacojii zgâriau pielea spinării late a bărbatului și mușchii încordați ai feselor. Evreica își aruncă pe spate capul, cu gura deschisă. Imediat, însă, îl întoarse și zâmbi spre colțul întunecat al cortului. Cu toată supunerea ei prefăcută, Rachel continua să fie stăpână pe situație.

Amor perfect, teatru desăvârșit.

Cleopatra simțea o fierbințeală arzătoare în josul pântecului, o durere adâncă în burtă. Îi era de-a dreptul rău de-atâta dorință. Nu se credea în stare să mai privească.

Între timp, Rachel trecuse deasupra lui Apollodorus, călărindu-l, lăsându-i mâinile să-i cutreiere trupul uns cu ulei. Însă părea conștientă de timp căci, deodată și fără veste, se ridică și-l apucă în mâini în timp ce sămânța se revărsa din el, pe burtă. Bărbatul rămase gâfâind, cu gura căscată și pumnii încleștați.

Ridicându-se de pe pat, Rachel se duse la masă să mai aducă vin. Bătu cu degetul în clepsidra cea mare de lângă carafă. Nisipul nu se scursese decât pe jumătate. Se părea că spectacolul avea să continue.

Dar Cleopatra știa că nu mai putea să privească. Se ridică și ieși în fugă din pavilion.

Un asfințit delicat, violet, se lăsase peste coastă, în timp ce vâsleau spre galeră. Era una dintre corăbiile negustorești ale sicilianului, care se întorcea din Siria. Mai spre apus, în pâcla tot mai densă, se vedea marea fortăreață din Pelusium și focurile din tabăra soldaților lui Achillas.

Ajunseră la galeră, unde micul vas se clătină pe valurile cenușii până când niște mâini aspre o săltară de subsuori ca și cum ar fi fost o naufragiată găsită pe mare, nu Regina Egiptului.

*

Ridicară ancora și porniră spre mare, pentru ultima etapă a călătoriei către deltă și Alexandria. Era înfricoșată. Deși se convinsese că altă cale nu exista, acum când pericolul devenise real și atât de iminent, se simțea trădată de o voce slabă, dar stridentă

care-i spunea că viața, orice fel de viață, era mai prețioasă decât mândria și simțul datoriei.

Dar n-avea să-și arate slăbiciunea. În schimb, își ascundea spaima sub masca trufiei care și până atunci o slujise cu tot atâta folos.

Apollodorus stătea cu ea la prova. Nu-l putea privi. Amintindu-și ceea ce văzuse în noaptea trecută, era copleșită de rușine. Ar fi putut alege orice alt bărbat pentru lecția cu evreica heterai. Alegerea sicilianului fusese o indulgență de neiertat, o încercare de a răspunde unei jinduiri interioare pe care nu și-o putea exprima în nici un alt fel. Adevărul era că niciodată n-avea să fie liberă de a-și alege calea propriei dorințe.

Dar ce ironie! principalul ei spion, el însuși dezvăluit în întregime! și totuși, mai rămâneau atât de multe lucruri pe care nu le știa despre el, și tocmai acestui om îi încredințase propria viață.

— Ești însurat cu sora preparatorului meu, spuse ea, rămânând cu ochii spre coastă, care se îndepărta rapid, pierzându-se în întuneric.

— De zece ani, Maiestate.

— Unde e soția ta?

— N-o văd prea des, răspunse el, indirect. Cerințele îndeletnicirii mele mă țin departe de casă în cea mai marc parte a timpului.

— Deci, nu este în Alexandria?

— Nu, Maiestate.

Atitudinea lui posomorâtă o irita. Ce credea, că dacă ea nu mai ocupa palatul din Lochias își putea permite să fie atât de insolent? voia să-i risipească aroganța.

— Cum ți-a plăcut târfa?

Apollodorus tăcu mult timp, până când Cleopatra începu să creadă că n-o auzise. În cele din urmă, răspunse:

— Sunteți foarte generoasă. Credeam că fusesem plătit deja.

— Un mic câștig pe deasupra. Ești plecat de-acasă atât de mult timp, adăugă ea, ironică.

— Aș fi preferat să fie soția mea.

— Desigur. Da, dacă e să se încheie o învoială.

— Îmi iubesc soția. Cu prețul vieții.

Nu-i distingea chipul în întunericul tot mai adânc, dar răspunsul lui nu o surprinse; toți bărbații erau niște mincinoși, îi spusese tatăl ei într-unul din momentele lui de luciditate. Până și pe ei înșiși se

minteau. Faptul că își luau adesea alte femei n-o șoca, era obiceiul lor. Chiar și pentru cei fără sânge nobil, căsătoria era adesea doar o convenție și nimic mai mult, o alianță între familii. Dar o înfuria faptul că acel sicilian putea spune că-și iubea nevasta, când încă mai avea pe el mirosul altei femei.

— Sigur că o iubești. Când ești cu ea, cel puțin.

— Să nu îndrăzniți să mă judecați! șuieră el, printre dinți. Sunteți Maiestatea Voastră regină, dar nu sunteți decât o fată și nu cunoașteți deloc viața!

Îi întoarse spatele și plecă să stea singur la pupa. Cleopatra se înfofoli cu mantia, în vântul amarnic al nopții. „Dacă-l cuceresc pe Caesar, voi pune să fii biciuit. Puțin îmi pasă de Mardian", adăugă în sinea ei, cu inima bubuindu-i de furie. „Mie nu-mi vorbește nimeni ca unei slujnice! părăsită, trădată și silită să intru pe furiș în propriul palat, ca o hoață, sunt totuși Regina Egiptului, Maica reîncarnată, și asta voi rămâne până-n ziua morții mele!"

*

Descoperi, nu pentru prima dată, că avea rău de mare. Își petrecu întreaga zi cocoșată la pupa, aducându-i jertfe lui Neptun, cum spunea Apollodorus. Află că până și cei mai mândri oameni pot cădea pradă mișcărilor unei bărcuțe. Într-un târziu, când nu-i mai rămase nici măcar fiere ca s-o verse peste bord, Regina Egiptului rămase ghemuită și nefericită precum cea mai săracă cerșetoare din Rhakotis.

*

Niciodată nu-și văzuse orașul așa cum îl văzuseră majoritatea alexandrinilor, de la orizont, de pe mare. Imposibilul Pharos se înălța din apele negre, imens, cu Zeus stând călare peste marele turn, deasupra imensului semnal de flacără, și valurile spărgându-se fosforescente sub colonadele curții de jos.

Apollodorus o ridică din locul unde stătea chircită jalnic, la pupa, ca să vadă spectacolul. Cleopatra se ținu de copastie, fără vlagă, cu degetele albite, privind pământul binecuvântat. Alexandria, orașul ei, cu palatele și templele albe profilându-se spectral pe fundalul cerului înstelat. Era de o frumusețe care-i tăia respirația, dar se simțea atât de jalnic încât la fel de multă plăcere i-ar fi făcut să vadă Tărâmul Morților.

*

De pe mal se simțea duhoarea docului, mirosul mirodeniilor din magazii, acreala sărată a bărcilor de pescuit, aromele picante ale

tarabelor cu mâncare. Îmbătătorul amestec îi întorcea stomacul pe dos. Rămase cu privirea ațintită asupra coastei, prea rușinată ca să se uite la marinari și la Apollodorus, știind că o văzuseră în momentele cele mai cumplite. Violența grețurilor îi făcea membrele să tremure necontrolat. Lipsa puterii de a se stăpâni o îngrozea. „Vor crede că mi-e frică", își spuse.

În palatul Brucheion, locul unde se născuse și-și trăise toată viața, până anul trecut, licăreau lămpi. Acum, însă, îi părea rece și temut ca o fortăreață inamică.

*

Covorul fu scos și așternut pe punte. Era unul dintre cele mai frumoase pe care le văzuse vreodată, un dar pe potriva unui împărat, nu doar a unui magistrat roman. Fusese țesut în Cappadocia, din lâna cea mai fină, cu modele stacojii și albastre bogate, colorate cu vopsea din Tyr.

— Trebuie să vă înfășurați în covor, spuse Apollodorus.

Cleopatra trase aer în piept. „Puțini dintre noi au privilegiul de a fi mumificați încă de vii", își spuse. Simțea ochii marinarilor privind-o. Se întrebă dacă putea merge până la capăt.

— Mai repede, o grăbi Apollodorus.

Făcându-și curaj, se culcă pe covor și-și încrucișă brațele pe piept. Chiar înainte de a face semn că era gata, trei oameni se repeziră înainte și începură s-o înfășoare cu covorul. Deja slăbită și îngrețoșată după răul de mare, senzația învârtirii nesfârșite era insuportabilă și o făcu să țipe, dar gemetele îi fură înăbușite de covor.

Când fu gata, rămase astfel, neputându-se mișca, înfruntându-și un val de panică. Parcă ar fi fost îngropată de vie. Mirosul de lână și praf era sufocant. Zăcea neputincioasă, incapabilă să-și miște măcar brațele sau picioarele. „Am să mă sufoc aici!" Simți că era ridicată și pusă în barca mică de lângă galeră. Simți apoi tangajul și ruliul bărcii și-și înghiți încă un acces de greață. „Vomează aici, și s-ar putea să mori cu adevărat. Asta-i moartea glorioasă pe care ți-au plănuit-o zeii?"

— Curaj, Maiestate, auzi ea înăbușit glasul sicilianului șoptindu-i. Voi avea grijă să ajungeți în siguranță la marele roman.

Își auzea bătăile propriei inimi. „Nu pot să respir!" Se sili să-și păstreze calmul. „Respiră încet, ușor, altfel vei leșina. Ai curaj, Cleopatra. Nu va trebui să înduri mult timp chinul ăsta. Înainte ca soarele să răsară din nou, vei fi moartă, sau te vei afla în fața lui

Caesar.”

*

Auzi strigătele înfundate ale pescarilor în port. Apoi, alte glasuri, aspre, cu accentul grecesc pronunțat, inconfundabil. Propria Gardă Macedoneană. Barca lovi un pilon, se frecă de cheu. Apollodorus scoase un strigăt de salut. Era cunoscut prin partea locului.

— Ce-ai acolo, sicilianule? îl auzi ea pe unul dintre paznici întrebând.

— Un covor. E pentru tânărul prinț. Costă mai mulți bani decât ai să vezi tu în toată viața ta, cur umflat de măgar ce ești. Să ți-l arăt?

Mai avu loc un schimb de replici vulgare, apoi Cleopatra se simți ridicată din barcă. Mișcarea bruscă îi răsuci șira spinării, îndoind-o de mijloc mai-mai s-o frângă. Îi era imposibil să respire. O lua cu leșin.

Apoi, fu ridicată pe umerii celor doi sclavi pe care Apollodorus îi adusese cu el în barcă. Peste câteva momente, auzi zăngănelile masive ale unei porți de fier. Era în palat.

Gânduri de care înainte nu ținuse seama se agitau acum din nou să-i atragă atenția. „Dacă Apollodorus te trădează? cât ar prețui capul tău pentru un negustător umil? mardian spune că e loial, dar fiecare om are prețul lui. Și chiar în Mardian poți avea deplină încredere?”

Un nou schimb de replici; ajunseseră la alt punct de control. Acești paznici erau romani, judecând după accente, dar cuvintele se auzeau înfundat așa că nu putea distinge ce se spunea. Covorul stătea pe umerii cei doi sclavi, îndoit sub greutatea ei, iar fibrele o apăsau pe față. Încercă să întoarcă într-o parte capul, pentru a avea mai mult aer, și auzi mormăielile de efort ale sclavilor când își schimbă poziția.

De undeva de foarte departe, după cum i se părea, auzi scârțâitul unei uși masive care se deschidea, apoi sunet de muzică și glasuri. Simți că era aruncată pe podea și se lovi îndesat la cap. Nu mai avu aer și nu mai știu nimic.

— Ce-i asta? întrebă Caesar.

— Un dar pentru stăpânul meu Caesar, răspunse Apollodorus. De la Regina Egiptului.

Caesar se întoarse spre unul dintre ofițerii lui, Decimus Brutus.

— Cam mare pentru un cap. Poate că de data asta ne-au trimis

tot trupul. Cine să fie? cicero, poate?

Decimus îl atinse pe braț:

— Ia seama, Imperator. Ar putea fi un ucigaș.

— Atunci, desfășoară-l tu.

Decimus Brutus scoase spade și le ceru lui Apollodorus și celor doi sclavi să se dea la o parte. Lovi covorul cu piciorul de câteva ori, rostogolindu-l pe pardoseala de marmură.

— Caesar, spuse el, aici este într-adevăr un trup.

Expresia sardonică a lui Caesar se șterse de pe chip. Dintr-o privire, le făcu semn gărzilor lui de corp să-și scoată spadele. Toți trei se dispuseră în cerc în jurul lui Apollodorus și al sclavilor săi.

Se lăsase o tăcere grea. Decimus Brutus dădu o ultimă lovitură de picior covorului.

— Pe boașele păroase ale lui Jupiter! mormăi Caesar.

Cleopatra zăcea întinsă, nemișcată, cu mâinile pe lângă trup.

Apollodorus schiță o mișcare spre ea, dar Decimus îl împinse înapoi.

— Poate fi un vicleșug.

Sincer alarmat, Apollodorus îl privi pe Caesar:

— Mă tem să nu se fi sufocat!

— Cine-i asta? strigă Decimus.

— Ea e, prostule, bombăni Caesar.

Înaintă și se lăsă într-un genunchi lângă ea. Părea atât de mică, precum o pasăre cu trupul frânt. O culese cu ușurință în brațe și o duse spre divan.

*

Avu nevoie de câteva momente pentru a-și aduce aminte cine era. Când deschise ochii, se pomeni privind o pereche de picioare musculoase, cu țurloaiele protejate în jambiere de piele groasă. Auzi un glas bărbătesc spunând, în latină:

— Drăgălașă bucățică.

— Crezi că ea a vrut să vină aici, Decimus, sau mi-o fi trimis-o cineva ca zălog pentru o învoială? îi știi pe neciopliții ăștia, și-ar vinde și bunica pe-un talant.

— Da' mai întâi ar sodomiza-o, răspunse celălalt și râseră amândoi.

— Domnilor, murmură în latină Cleopatra, nu se cade să vorbiți așa despre familia mea.

Nu voise să se dea de gol atât de repede. Dar cel numit Decimus o auzi și se opri din râs. Apoi, celălalt – despre care presupunea că

era Caesar – încetă și el să mai râdă. Expresia, însă, îi rămase amuzată. Nici o undă de vinovăție nu se citea pe chipul lui.

— Ai înțeles ce spuneam?

— Stau cam modest cu gramatica. Dar știu că, într-o frază, mi-ați insultat nu numai întreaga națiie, ci și pe bunica mea, care a fost prințesă siriancă, înrudită cu Regele Parthiei.

— Am pornit cu stângul, replică el. Putem s-o luăm de la început?

— Atunci, să începem în greacă, propuse Cleopatra, revenind la limba cu care era mai familiarizată. Mi-e mai ușor să vă urmăresc.

Încercă să se miște, dar capul i se învârtea. Ciudat, căci avea mintea limpede ca un lac de cristal.

— Desigur, bătu Caesar din palme, chemându-și servitorii. Aduceți-mi puțin vin, s-o întremez.

Din locul unde zăcea ea, Caesar arăta ca un uriaș. Încercă din nou să se ridice în capul oaselor, constată că mușchii n-o ascultau, iar mișcarea neașteptată îi făcu capul să se învârtească iar. Avu impresia că urma să leșine încă o dată. Vinul, însă, o învioră; Caesar îi duse cupa la buze ca unui copil, apoi îi întinse mâna. Cleopatra i-o luă, pentru a simți o strânsoare ca de fier, și fu ajutată să se salte în șezut. Mâinile lui i le ținură pe ale ei cu câteva clipe mai mult decât ar fi fost nevoie; erau enorme, cu un inel masiv de aur cu sigiliu, pe degetul mâinii drepte, vene groase ca frânghiile sub suprafața pielii și fire mărunte de păr auriu. Avea palmele bătătorite și aspre după cât strânseseră spada și frâul calului.

Toți o priveau țintă: Apollodorus, Decimus, sclavii și servitorii, până și gărzile de corp ale lui Caesar stăteau cu gurile căscate, ca provincialii la teatru. Dintr-o dată, Caesar deveni și el conștient de prezența lor.

— Afară, spuse, arătându-le ușa. Toată lumea. Afară!

*

Va să zică, acesta era Iulius Caesar, cel despre care auzise atâtea, marele general, omul care-l învinsese pe Pompei. Își închipuise un gigant, un Alexandru, dar trăsăturile lui fizice o dezamăgeau. Era înalt pentru un roman și putea să fi fost arătos cândva. Dar trecuse de cincizeci de ani și era chel, cu o coroană de păr blond încărunțit, tuns scurt. După cum îi spusese Mardian, pleșuvia îl stânjenea pesemne, căci și-o acoperea cu o cunună de lauri. Avea chipul arămiu și brăzdat adânc, aspru și pergamentos ca pielea unei șei vechi. Dar, așa cum zicea mereu Mardian, nu

frumusețea și puterea îi dăruiau atracție unui bărbat. Chipul lui Caesar era bărbierit cu grijă, vădind o plăcere a obrazului curat pe care Cleopatra nu s-ar fi așteptat s-o găsească la un războinic.

Ceea ce avea Caesar era o autoritate pe care Cleopatra o găsea iritantă. Avea cei mai pătrunzători ochi negri pe care-i văzuse vreodată, iar acum aceștia o studiau într-un mod obiectiv și detașat, ca și cum s-ar fi pregătit să se tocmească pentru ea la bazar.

Dintr-o dată, Cleopatra deveni conștientă de felul cum, fără doar și poate, arăta; se întrebă la ce-i mai foloseau acum cărbunele și pudra de față, după ce stătuse atâta amar de vreme înfășurată în covor. Își netezi părul și-și aranjă hainele. Ce mizerie! caesar, însă, nu părea neplăcut impresionat.

— Deci. Mi-ai primit invitația de a mă vizita, spuse el, părând să-și fi revenit din surpriză.

— N-am venit în vizită. Acesta este palatul meu.

— Asta rămâne de văzut.

Se întoarse și se așeză greoi într-un scaun masiv de lemn, cu spătar tare. Deodată, zâmbi.

— Ești inventivă. Pothinus o să se cace pe el când va afla ce-ai făcut.

Cleopatra privi prin cameră. Recunoscu locurile, cu un junghi de nostalgie. Se aflau în fostele apartamente ale tatălui ei. Văzu masa de fildeș sculptat unde lucrase el la acte, vaza de lapis lazuli pe care ea o primise personal în dar de la Regele Puntului. Iar acum, acești străini se tolăneau pe canapelele bogate, ca și cum ar fi fost ale lor. Aceea era odaia unde își luase uneori masa, înainte ca Pothinus și haita lui s-o alunge. Cu mai puțin de un an în urmă, dar de-atunci părea să fi trecut o viață.

— Deci tu ești Cleopatra.

— Iar tu ești Caesar. Am auzit multe despre faptele tale.

La asta, Caesar zâmbi, dar nu cu modestie. Era zâmbetul unui om necuviincios de mulțumit de propriile înfăptuiri. Ar fi trebuit s-o irite, dar când colo simțea o atracție curioasă față de el.

— Ești foarte frumoasă.

Cleopatra simți că roșea. Era adevărat ceea ce se spunea despre el și patima lui pentru femei. I se citea în ochi.

Acela era omul pe care-și pusese în minte să-l convingă, să-l influențeze, poate chiar să-l seducă. Ceea ce i se păruse atât de logic în deznădejdea arsă de soarele deșertului de la Muntele Kasios părea acum absurd. Ca și cum o bucată de lemn adus de valuri ar fi

crezut că putea să influențeze talazurile din jur. În cele din urmă, marea avea s-o azvârle unde găsea ea de cuviință.

Mardian avea dreptate. Era complet goală, lipsită de apărare.

Zâmbetul de pe chipul lui se șterse, iar ochii i se înăspriră dintr-o dată.

— Nouăsprezece ani, regină și frumoasă. Atunci, de ce i-ai trimis soldați și provizii inamicului meu, Pompei?

Vorbise pe tonul unui anchetator.

— Tatăl meu îi era îndatorat. Mă obliga loialitatea.

— Și totuși, acum dorești ca eu să arbitrez în această chestiune dintre tine și fratele tău?

— A fost propunerea ta, nu a mea.

— Ți-ai întins pânzele după cum bate vântul, din câte văd.

— Se numește arta navigației.

La asta, Caesar râse.

— Am fost detronată pe nedrept de Pothinus și Consiliul de Regență. Aștept să faci dreptate.

Era pledoaria ei, felul cum vedea ea lucrurile. Însă, chiar înainte să termine de vorbit, își dădu seama cât de găunos suna.

Caesar se strâmbă, ca și cum ar fi simțit un gust neplăcut în gură.

— Dreptate – nu există așa ceva. Nu există decât puterea și modul de a o folosi.

„Pentru el nu sunt mai mult decât o fetișcană”, reflectă Cleopatra. „O altă cârmuitoare cu care să se joace. Ar fi o nesocotință să forțez mâna acestui om, căci nu am nici o influență asupra lui.”

— Și cum intenționezi să-ți folosești puterea?

— Am patru mii de legionari și treizeci și cinci de corăbii. Achillas are douăzeci de mii de oameni cu tabăra în afara orașului, iar flota egipteană se află de cealaltă parte a Heptastadionului. Ce putere crezi că am?

— Tu te-ai oferit să mijlocești.

— Fiindcă mi-e mult mai ușor așa decât să învinge armata lui Achillas. Înțelegi ce vreau să spun?

Pe neașteptate, se ridică și veni să se așeze lângă ea, pe divan.

Fără nici un preambul, îi luă mâna, i-o întoarse cu palma în sus și o sărută ușor.

— Deci, nu te-ai măritat cu fratele tău, după datină? murmură el.

— Nu e genul meu. Îngăimă Cleopatra.

— Și nici un alt prinț nu ți-a fost oferit?

— Cine să mă ia pe mine?

— Numai un orb nu și-ar ospăta ochii cu frumusețea ta.

— Mă îndoiesc.

— Să nu pui la îndoială cuvântul meu. În aceste privințe, sunt expert.

Deodată, simți că-i era greu să respire.

— Mi s-a spus.

Se gândi la Rachel și la instrucțiunile heterai-ei în acea chestiune. Chiar se gândea să-l cucerească pe acel bărbat? ce îngâmfare! se simțea complet înghețată de frică. „Zău că e nevoie de mai mult, fata mea", își spuse. „E limpede ce dorește Caesar și e hotărât să primească, fie că i se oferă de bună voie, fie nu. La fel ca Galia."

— Așadar, ai să mă ajuți? șopti.

Caesar îi răspunse cu un zâmbet.

— Asta, pisicuța mea, murmură el, depinde numai și numai de tine.

Nu era deloc așa cum își imaginase. Plănuise să fie stăpână pe situație, ca Rachel cu Apollodorus, dar o părăsise curajul. Cum ar fi putut să impresioneze pe cineva ca acel roman, care se culcase cu atât de multe femei? una era să se uite la un spectacol, și cu totul alta să-l imite. Întotdeauna se considerase precoce; acum, se simțea neputincioasă ca un copil. Iar Caesar nu părea dispus să-i ușureze sarcina; stătea în picioare lângă lumânare, cu o cupă de vin în mână, privind-o.

Își însușise, desigur, propriul dormitor. Lucirea slabă a lumânărilor, în lampioanele lor de sticlă colorată, se reflecta ca aurul stins pe pardoselile de onyx și lambriurile de fildeș ale pereților. Cuvertura era vopsită cu purpură de Tyr. Cleopatra își scoase hainele cât putea de repede și se vârî în pat, acoperindu-se până la umeri. Îi simțea ochii ațintiți asupra ei.

Caesar își termină vinul, apoi se dezbrăcă și el, cu mișcări firești și sigure. Își desprinse cataramele mantiei purpurii de general, desfăcu încheietorile pieptarului smălțuit, cu încrustații fine, își scoase jambierele de piele și sandalele cu curele groase. Păstrând pe el tunica și rufăria de corp, se strecură în pat lângă ea.

Nu așa își imaginase Cleopatra prima ei întâlnire cu dragostea. În visurile ei de fată nu apăruse niciodată un roman. Chiar și când

tremura înfășurată în covor, crezuse că avea să-și păstreze o oarecare putere asupra poziției în care se afla, să-l facă pe Caesar să aștepte. Dar se părea că acesta nu era obișnuit să aștepte nimic.

O trase spre el. Avea mâinile bătătorite și aspre. Lucrurile pe care le învățase privind-o pe evreică nu-i mai erau de nici un folos acum, căci Caesar nu se lăsa nici dezmierdat, nici manipulat. Nu putea decât să zacă pasivă, lăsând totul să se desfășoare de la sine.

În momentul când o sărută pentru prima dată, fu conștientă de mirosul cald și puțin condimentat al respirației lui, în timp ce mâinile sale o strângeau de sâni, tare, aproape ca și cum ar fi vrut s-o chinuiască.

Era prea speriată, prea conștientă de importanța acelui moment pentru însăși supraviețuirea ei, ca să mai simtă vreo plăcere. Caesar își îngropă capul între sânii ei, lingând și mușcând. Și se pare că-i înțelese greșit gemetele de durere, luându-le drept scâncete voluptuoase, căci nu făcu decât s-o muște și mai tare.

Cleopatra privea în beznă, cu trupul încordat, țeapăn de teamă nedeslușită. Se întreba ce-și spunea el. Caesar cucerește Egiptul.

Caesar se strecură între picioarele ei, iar Cleopatra își ținu respirația. Apoi, se repezi înăuntru, repede și cu toată puterea. Își mușcă buza, înăbușindu-și un țipăt de durere. Nu-și imaginase că prima dată avea s-o doară atât de tare.

Totul se sfârși foarte repede. După doar câteva momente, cum i se părea, dintr-o dată Caesar deveni rigid și îl simți lăsându-se. Greoi peste ea. Rămase astfel mult timp. Strivită de trupul lui, simțindu-și pe față umezeala propriilor lacrimi. Și între picioare era umedă, de sânge și sămânță.

Și asta a fost tot. O sărută ușurel pe obraz, murmurându-i câteva cuvinte drăgăstoase. Cleopatra, însă, nu le auzi. Dintr-o dată, se simțea tristă, învinsă și dureros de singură. Întoarse capul spre fereastră. O semilună strălucea deasupra farului, o seceră de argint în forma coamelor lui Horus, simbolul rodniciei.

Nu-și putea spune decât un singur lucru: Încă o cucerire pe răbojul lui Caesar. Poate că, pentru el, atâta lucru era de ajuns. Dacă-i era dat să-l stăpânească, nu cu acel organ pe care toate femeile sunt stăpâne avea s-o facă. Trebuia să folosească ceea ce nu avea nici o altă femeie – Egiptul.

— Pesemne ți-e foame, spuse el.

Deschise ușa și mugi după sclavi. Când reveni în cameră, zâmbea.

— Mi s-a spus că ești ingenioasă. A ta a fost ideea? cu covorul?

„Nu, dar pe-asta e mai bine să n-o auzi."

— Dacă știam ce neplăcut e, aș fi găsit altă cale.

— Da, presupun că ai fi găsit.

Se așeză, iar Cleopatra îi simți ochii inspectând-o cu atenție, nerușinat de parcă ar fi fost la târgul de sclavi.

— Ești foarte tânără pentru a fi regină.

— Asta depinde de situația în care se găsește regina. De exemplu, o bătrână n-are ce căuta într-un covor făcut sul.

— Și nici Caesar n-ar fi fost la fel de încântat să se pomenească deodată cu o bătrână adusă în apartamentele lui la ora asta din noapte.

— Tocmai.

Parcă ar fi măturat-o șuvoaiele unui potop pustiitor. Își imaginase că pierderea fecioriei în brațele acelui bărbat avea să fie punctul culminant al serii, dar când colo nu părea să-i fi secătuit deloc energia. Se bucura de favorurile ei și încă mai continua să-i acorde o atenție captivată. Cleopatra se întreba dacă înțelegea cu adevărat ce voia de la ea.

Și se mai întreba dacă știa ce dorea ea de la el. Fusese pregătită să se simtă dezgustată de acel roman, acel general barbar, dar îl găsea diferit de orice alt bărbat pe care-l mai întâlnise. Însă, la o adică, bănuia că niciunul dintre bărbații cunoscuți de ea nu se simțise vreodată cu adevărat îndreptățit să fie, pe plan fizic sau altminteri, iubitul unei prințese din neamul Ptolemeilor.

Își simțea trupul îndurerat de brutalitățile suferite în covor și gesturile robuste de afecțiune ale lui Caesar. Mintea și sufletul îi erau în plin tumult: cum să-l împace pe acel om impresionant cu prima ei experiență amoroasă? prezența lui o fascina, și totuși actul fizic al dragostei nu fusese deloc așa cum și-l imaginase. Tristețea zdrobitoare pe care o simțea pentru că-și cheltuise atât de necugetat moneda cu acel roman autoritar fusese înlocuită de uimirea să descopere că avea, cu siguranță, alte bogății pe care Caesar era nerăbdător să le exploreze.

Era ca și cum ar fi fost inițiată într-o conspirație, nu dăscălită în tainele dragostei.

Mâncarea sosi, pe o tavă de argint: brânză de oaie, stafide din Rhodos, câțiva ciorchini de struguri cu boabe grase la desert. Tava fu pusă pe masă în fața ei. Caesar mai turnă vin într-o cupă de jasp și se duse la fereastră.

— Nu mănânci?

— Nu mă prea interesează mâncarea.

Spre surprinderea ei, constată că-i era foame. Neplăcerile de pe galera sicilianului o lăsaseră cu stomacul gol, iar întâlnirea riguroasă cu interesele unui magistrat roman îi secătuise și restul puterilor. Atacă mâncarea cu nepăsare.

Caesar o privea, părând încântat de această diversiune.

— Deci, asta este regina exilată a Egiptului.

— Sper că nu ești dezamăgit.

— Nu sunt dezamăgit deloc. Nici de compania ta, nici de felul cum ai sosit.

— Vin cu o rugăminte, cerându-ți ajutorul.

— S-ar putea să constați că acest ajutor ți se oferă liber și cu bucurie.

— Mai întâi; trebuie să înțeleg de ce-ai dori să mă ajuți.

— Nici chiar Caesar nu se înțelege întotdeauna pe sine însuși.

Observase că avea obiceiul de a se referi la sine însuși ca la o altă persoană, în felul regilor. Sau ca și cum ar fi fost un observator detașat, privind propria viață, curios să vadă ce avea să facă în continuare.

— Știi ce i-au făcut lui Pompei? o întrebă el.

— Pompei fusese prieten cu tatăl meu, răspunse Cleopatra. Avea dreptul să se aștepte la un tratament mai omenos.

Mă rog, poate. Pompei mai era și doar un alt roman înfumurat și rapace. Dar uciderea lui fusese o greșeală tactică grosolană. „Eu n-aș fi fost atât de proastă", își spuse ea. „Fără îndoială, Pothinus și ceilalți s-au crezut deștepți foc. Cu hartanul ăsta de porc bătut în cap ca preparator, nici nu-i de mirare că Ptolemeu a ajuns așa cum a ajuns."

— Poate avea încredere cineva în asemenea oameni?

— În mine ai avea o aliată mult mai statornică, generale, replică ea.

Caesar păru îngândurat.

— Asta rămâne de văzut, spuse el. De pildă, cândva i-ai fost aliată lui Pompei.

— Cum am spus, era prieten cu tatăl meu. Nu-ți trădezi prietenii.

— Și în plus, atunci părea mai sigur că mizezi pe el.

A, deci asta era problema? cleopatra zâmbi, iar Caesar surâse și el.

— Și eu aș fi făcut la fel, în situația ta, spuse generalul, mai blând. Dar despre asta vom vorbi mai târziu. Mai întâi, trebuie să-mi spui cum de ai ajuns să locuiești în deșert.

— A avut loc un complot împotriva mea. Căpitanul gărzii mele m-a trădat. Când a văzut că nu aveam de gând să mă mărit cu fratele meu, în felul tradițional, i-a permis Consiliului de Regență să-i cumpere loialitatea. A trebuit să fug din palat în toiul nopții.

Caesar se încruntă.

— Chiar te-ai fi măritat cu propriul frate?

— Întrucât suntem zei pe Pământ, nu putem să ne împerechem decât între noi. Așa a fost dintotdeauna obiceiul în Egipt, încă de pe vremea faraonilor. Noi, Ptolemeii, am adoptat datina în scopul de a-i liniști pe preoți. În vremuri obișnuite, nu se pune în aplicare.

Știa ce-și spunea el: niște barbari. Și poate că avea dreptate. Arsinoë și Atiochus erau produsul împreunării tatălui lor cu una dintre surorile lui.

— Eu n-am vrut să respect vechea tradiție, îi spuse, asta a fost dificultatea.

Caesar se strâmbă:

— Din delicatețe?

— Pentru că fratele meu e un idiot. Eu sunt singura care are mintea și dârzenia necesare pentru a salva Egiptul. Tatăl meu o știa. O știu și eu.

— Ești o tigroaică, zâmbi el.

— Știu bine ce sunt.

Sorbind din cupă, Caesar o privi pătrunzător, cu o expresie neliniștitoare.

— Ascult.

— În dimineața de după plecarea mea din Alexandria, Consiliul de Regență a preluat puterea în numele fratelui meu.

— Prin „Consiliu de Regență” te referi la fătălăul ăla obez numit Pothinus, cu vocea ca o roată de car neunsă?

— Da, acel Pothinus.

— Așa că ai fugit la Muntele Kasios?

— La început, nu. Am mulți sprijinitori în chora, ținuturile de pe Nilul de Mijloc și de Sus, dincolo de deltă. Acolo, preoții vechii religii sunt încă foarte puternici și mi-au promis să mă ajute. Întotdeauna am arătat respect față de religia lor și m-au răsplătit prin loialitate.

— Cred că nu e numai respect, replică el. Mi s-a spus că ești o

discipolă a acelei zeițe a lor, Isis.

— Isis, Afrodita, ea vorbește în numele tuturor.

Auzind-o, Caesar arcui o sprânceană.

— Te rog. Continuă-ți povestirea.

— Am stat în Teba mai multe luni, adunând o oștire, dar apoi Pothinus a emis un postagma – un decret regal – semnat de fratele meu. Interzicea transportul grânelor spre oricare altă destinație în afară de Alexandria, amenințând cu moartea pe oricine nu se supunea. Voiau să mă flămânzească. Nu mai puteam lăsa chora să sufere de dragul meu, așa că m-am hotărât să părăsesc de-a binelea Egiptul.

Caesar zâmbi.

— Și, în plus, s-ar fi putut să te predea ei înșiși, când începeau să le ghiorăie mațele.

— Am preferat să nu aflu.

— Foarte înțelept.

— Între timp, îmi adunasem în chora o mică oaste, aveam călăuze și hamali, și tezaurul pe care-l mutasem la Teba cu câteva luni înainte de rebeliune, ca măsură de siguranță împotriva lui Pothinus.

— Sunt impresionat.

— Am pornit din nou spre nord, ajutați de curentul fluviului, luând-o pe brațul cel mai răsăritean al deltei. În sfârșit, am debarcat de pe barje și am urmat canalul Necho, pe cămile, spre Marea Roșie. Am trecut frontiera într-un loc numit Marea de Trestii. Este o mlaștină plată și mohorâtă, supusă mareelor. Prin acel loc au fugit evreii de la Memphis, cu mulți ani în urmă, conduși de egipteanul acela renegat, Moise. Când soldații faraonului au încercat să-i urmărească, a venit fluxul și i-a prins în mlaștină, mulți dintre ei înecându-se.

— Am auzit povestea asta de la Irod.

— Ți-e prieten?

— Client, o corectă cu blândețe Caesar.

— Ei bine, povestea e adevărată. Acolo, apele sunt trădătoare și spurcate. De la leghe întregi depărtare li se simte mirosul. Unii dintre hamalii egipteni n-au vrut să vină cu noi. Ei cred că duhoarea e respirația lui Seth, zeul răului la egipteni.

— Dar tu ai trecut?

— Cu niște bărci tăcute din stuf. Călăuzele au condus cămilele pe jos, prin vaduri. Mai țin minte și-acum arșița și duhoarea acelei

traversări, când mă întrebam tot timpul dacă aveam să mai revăd vreodată acest palat.

Zâmbi.

— Pe bietul Mardian l-au urcat într-o barcă și era cât pe ce să se răstoarne, sub greutatea lui.

— Cine este Mardian?

— Sfătuitorul meu. Mi-a fost tropheus – preparator – încă din copilărie.

Caesar zâmbea.

— Și astfel ai ajuns în mijlocul unei mocirle, fără țară și doar cu dascălul tău ca singură călăuză.

— Ne-am găsit refugiul la Ashkelon. Cei de-acolo îl țin bine minte pe tatăl meu.

— Și-atunci cum ai adunat această armată?

— La fel ca tatăl meu. Am recrutat un număr de arabi nabateeni ca mercenari, oferindu-le niște bani, pe care nu-i aveam, dacă mă ajutau să-mi recapăt tronul. Desigur, banii promiși costă de două ori mai mult decât cei plătiți pe loc.

— Într-adevăr. Banul e cea mai mare cheltuială pe care o poate face un om în viața lui.

— Totuși, aurul în sine nu are nici o valoare dacă nu poate cumpăra puterea.

Auzind-o, Caesar își arcui sprâncenele. Fără îndoială, și el era de aceeași părere.

— Și chiar erai hotărâtă să lupți?

— N-aveam încotro. Am pornit într-un marș spre Pelusium, dar Achillas n-a vrut să ne iasă în față, iar noi nu aveam echipamentele necesare să începem un asediu. Și astfel am trăit în ultimele luni.

— Dacă Achillas ieșea la luptă? dacă pierdeați?

— Dacă pierd, mor. Eu nu pot schimba tabăra, ca un soldat de rând.

— Într-adevăr. E o povestire remarcabilă.

Din partea ei, Cleopatra nu-și amintea acele luni din viața ei nici pe departe cu același amuzament. Perioada de exil fusese o oroare necontenită. Dar experiența o călii; se și învățase că avea capacitatea de a îndura greutățile și răsturnările de situație, lucru care, la rândul său, îi sporise încrederea în forțele proprii. Nu mai era fata răsfățată care fugise cu spaimă din palat și descoperise că nu putea fi înfrântă cu ușurință. Însă continua să-i fie frică și se temea să nu-și fi pierdut atuurile regalității. Acum ea era rebela,

fără nici o bază adevărată de putere proprie, având numai numele și dreptul din naștere de a trăi.

— Mai e și altceva ce-ar trebui să știu despre tine? se interesă Caesar.

— Vorbesc opt limbi, inclusiv ebraica și arameica. Știu să citesc lista prețurilor într-o taberna siriană, sau să întreb un marinar fenician ce încărcătură are în cala corăbiei și să insult un evreu în limba lui. Am citit epopeile lui Homer și istoriile lui Herodot și tragediile lui Euripides. Știu să cânt la lira cu șapte corzi, am studiat retorica, astronomia și medicina, la Museion, iar preparatorul meu spune că am un mare talent înnăscut pentru matematică și geometrie. Și mai știu și să călăresc, acceptabil de bine.

Surâsul lui Caesar se șterse.

— E vreun lucru pe care nu-l poți face?

Cleopatra se hotărî să fie sinceră.

— Nu pot cârmui Egiptul fără tine.

Gânditor, Caesar dădu din cap.

— Pe-asta o știam deja. Dar îți mulțumesc că ești cinstită.

Ochii aceia negri îi sfredeleau pe ai ei. Cleopatra avea senzația că i se ridicase inima între dinți. Cumva, se simțea îndemnată să aibă încredere în acel om, ceea ce era, într-adevăr, un teren foarte periculos.

O fură somnul cel mai adânc, pentru ca a doua zi dimineață s-o trezească niște zbierete. Ridicându-se brusc în pat, îl văzu în ușă pe Ptolemeu, care se uita la ea cu gura căscată, alături de Pothinus. Țâști-bâștiul de frate-său era cel ce făcea tot tărăboiul. Caesar stătea lângă fereastră, îmbrăcat, înmuind o coajă de pâine în vin, ca mic dejun.

Cleopatra își dădu seama imediat ce făcuse Caesar. La urma urmei, culcatul cu o regină era în primul și-n primul rând un act politic și, prin urmare, un exercițiu care n-avea nici un rost în lipsă de martori. Îi trecu prin minte că era chiar posibil să-i fi chemat pe Pothinus și Ptolemeu în camera lui de culcare, imediat ce se trezise. Dacă-i era dat să joace rolul reginei-târfe, n-avea de ce să se codească. Lăsă cearșaful să-i alunece de pe umeri în poală, dezgolindu-i sânii. Apoi, pradă unui impuls, îi scoase limba fratelui ei mai mic, strâmbându-se. Își regretă imediat impetuozitatea. Era o copilărie, un moft nepotrivit pentru o regină. Dar își atinse scopul. Ptolemeu începu să plângă.

Țângău prostănac.

— Ce face asta aici? urlă el.

Caesar înălță o sprânceană.

— Ție ce ți se pare că face?

Chipul lui Ptolemeu se schimonosi ca o stafidă la soare. Bătu din picior. „Ah, frățioare, dacă vrei să te ia Caesar în serios, niciodată să nu mai bați din picior. O să te cârpească peste scăfârlie și-o să te expedieze cu urma sandalei lui romane întipărită pe crăpătura dosului tău slăbănog."

— Tu ești de vină! țipă el la Pothinus și fugi din cameră.

Pothinus îl privea pe Caesar cu furie și uluire. Dar își păstra veninul anume pentru ea. „Noroc că bărbații nu pot transmite otrava din ochi", își spuse Cleopatra. Apoi plecă după protejatul lui. Caesar făcu un semn cu capul spre lictorii care așteptau lângă ușă:

— Mergeți după ei. Aduceți băiatul înapoi aici.

Apoi, întoarse capul spre ea, zâmbindu-i.

— Va fi o zi minunată, spuse el și reveni cu privirea spre portul albastru și crestele de spumă ale valurilor blânde, dincolo de insula Pharos.

Caesar orchestră totul perfect. Îi primi în Casa Adorației, sala tronului, unde pilaștrii mari de porfir cu vinișoare purpurii se reflectau în pardoseala de marmură lucioasă ca oglinda, o încăpere vastă ce-i împuțina până aproape de neînsemnătate pe cei care stăteau la picioarele platformei. Caesar purta o toga virilis cu franjuri și diagonala purpurie de senator roman, așezat pe un tron ce strălucea de jasp galben și pietre de carneol mari cât oul de porumbel. Cleopatra, într-o robă de aur scânteietor, se așezase lângă el, pe un tron asemenea.

Pothinus și Ptolemeu stăteau în fața lor ca doi petiționari, nu ca regentul și primul ministru ai celei mai bogate țări de pe Pământ. Caesar le dădea de înțeles clar ce părere avea despre ei.

Ptolemeu avea ochii umflați de plâns, iar mâinile îi tremurau. Așa tată, așa fiu, ba chiar mai mult, își spuse Cleopatra, cu tristețe. Dacă moștenise ceva din temperamentul Fluierarului, avea să se apere contra dezamăgirilor de mai târziu ale vieții cufundându-se în vin. Sărman tată.

Sărman și mic Ptolemeu.

Pothinus, ca un pupincurist slinos ce era, având cârlionții înscorțoșați cu cine știe ce pomadă, încerca să-și ascundă sila față de generalul roman sub un zâmbet onctuos.

— Regentul Coroanei se simte mai bine? se interesă Caesar, cu

un glas acid.

Capul lui Pothinus se bâțâi ca al unui papagal.

— Și-a revenit mult după șocul pe care l-a suferit, Imperator.

— S-a purtat de parcă ar fi pierdut o legiune întreagă și l-ar fi călcat un gal pe picior. Ar trebui să învețe să se stăpânească, dacă vrea să fie rege.

— Îl trădează tinerețea. Când va fi puțin mai mare, se va dovedi la fel de bun ca Alexandru.

— Alexandru, murmură Caesar, de parcă ar fi auzit o blasfemie.

Nu era nici un secret că romanul aspira să ajungă într-o bună zi la fel de mare ca legendarul general macedonean. Buzele i se răsfrânseră într-un rânjet și repetă printre dinți, cu mirare parcă, numele:

— Alexandru!

Cleopatra se întrebă ce avea să se întâmple. Deși Caesar dăduse impresia că o luase sub aripa lui, fusese chemată la fel de poruncitor ca fratele său și Pothinus, iar Caesar nu-i spusese până acum nimic despre planurile lui cu privire la viitorul ei. Se afla întru totul în puterea lui. Pe cine avea să prefere? pe ea – sau pe puștanul acela prost? nu-și făcea iluzii că o singură noapte de dragoste i-ar fi aliat pe vecie; pentru un asemenea bărbat, dragostea era o monedă ieftină, o lua după pofta inimii și nu punea nici un preț pe ea. Spera numai ca argumentele ei din seara trecută să-i fi impresionat sufletul aspru de roman.

— După cum știi, îi spunea Caesar lui Pothinus, voința fostului rege a fost ca Egiptul să fie cârmuit împreună de Ptolemeu și sora lui, Cleopatra. Roma e foarte întristată că s-a ivit discordia între ei. Precum știi, tatăl lor a fost prieten și aliat al poporului roman.

„Ba bine că nu”, își spuse Cleopatra, cu înverșunare. „Și a tocat aproape tot tezaurul țării pentru privilegiul unui asemenea titlu.”

— Singura dorință a lui Caesar este ca în Egipt să domnească din nou pacea. Prin urmare, voia lui Caesar e ca prințul să se însoare imediat cu sora lui, după modelul egiptean, pentru a putea îndeplini cele din urmă dorințe ale iubitului lor tată.

Deci, asta era. Caesar o punea să se mărite cu fratele ei.

Dar bineînțeles. Pe el nu-l interesa justiția, numai pacea îl interesa. Cleopatra rămase cu privirea drept înainte, nedorind să-și trădeze dezamăgirea față de o asemenea veste. Îl aștepta pe Caesar să-și anunțe prețul pentru a-i fi aruncat din nou unul în beregata celuilalt.

— Veți profita de pacea pe care a creat-o Caesar pentru a achita datoriile tatălui vostru față de republica romană, datorie pe care am preluat-o eu.

Așadar, așa plănuia să câștige de pe urma manevrei. Îl văzu observând-o, așteptând semne de furie și dezgust, și păru dezamăgit când ea nu-l învrednici cu niciunul.

„Și-n plus, am vreun motiv să mă înfurii?" se întrebă. „Nu s-a ținut întru totul de cuvânt? sunt din nou pe tron. Caesar capătă ceea ce dorește, eu capăt ce doresc. Cel puțin, nu mai trebuie să împart deșertul cu mușteleșigușterii."

Ptolemeu părea gata să izbucnească din nou în plâns. Prost, prost ca noaptea.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Caesar.

Tânărul era gata să răspundă, dar Pothinus îl amuți cu o privire.

— Am dat dispoziții ca nunta să aibă loc imediat, continuă Caesar. Sunt sigur că toată Alexandria se va bucura împreună cu voi de acest aranjament.

— Vă mulțumesc, stăpâne, spuse Pothinus, vorbind de parcă s-ar fi înecat.

Aproape că-l împinse pe Ptolemeu afară din sală.

Cleopatra își studia imaginea reflectată în oglinda de bronz. Ciudat, exact așa își imaginase ziua nunții sale: cerul acoperit și mohorât, un simțământ surd de oroare în josul pântecului, deznădejdea gândului de a se pregăti pentru un măritiș nepotrivit ei în toate privințele, mai puțin motivele de stat. Întotdeauna se așteptase să se aleagă cu cine știe ce străin prea bătrân, prea tânăr sau prea bădăran ca să-i poată fi vreodată tovarăș potrivit de viață.

Și întotdeauna se temuse că putea fi Ptolemeu.

Se întreba ce-ar fi spus tatăl ei dacă ar fi trăit să vadă acest moment. Probabil ar fi fost prea beat ca să înțeleagă ceva. Oare s-ar fi simțit dezamăgit de ea? dintotdeauna îi spusese că-i putea întrece pe toți la minte, dar se părea că se înșelase.

Spre uimirea ei, se pomeni întrebându-se cum ar fi fost să se mărite cu Caesar. Până acum, fanteziile ei îmbrățișaseră politica, nu propria plăcere personală. Nutrise visuri de refacere a imperiului lui Alexandru, de a face din orașul lui cea dintâi localitate a lumii, și poate – necuviincios gând!

— Propriul nume să devină la fel de vestit ca al lui. „Dar dacă această zi ar face din mine regina lui Caesar? am avea cel mai mare imperiu din lume, poate cel mai mare din istorie." Și, își mai spuse

ea, privind stăruitor în oglindă, „aș putea chiar învăța să fiu fericită cu asta.”

Charmion îi unsese pielea cu o alifie din ulei și iarbă din Cipru, spălând apoi pasta cu suc de castraveți. Acum, strălucea ca marmura. Începu să-i pregătească părul, împletindu-i-l cu grijă în creștetul capului sub forma unui coc „pepene”.

— Circulă un zvon, spuse Charmion.

Palatul zumzăia de zvonuri. Se spunea că de-asta făcuseră coridoarele așa de lungi și drepte, pentru ca oamenii să poată alerga mai repede prin ele pentru a găsi o ureche în care să șușotească.

— De unde l-au auzit?

— De la bărbierul lui Caesar, Maiestate.

Cleopatra puse oglinda pe masă, în fața ei, exprimându-și interesul printr-o arcuire de sprânceană. Tonsore-le Imperatorului era considerat legislatorul neoficial al lui Caesar, răspândind toate informațiile care nu puteau fi aduse la cunoștință pe cale oficială.

— Și ce spune acest zvon?

— Că Pothinus i-a spus fratelui vostru să se culce cu Maiestatea Voastră, ca pe vremuri.

— Ce??!

Ideea era atât de absurdă încât nici nu știa dacă să râdă sau să se înfurie.

— Astfel încât, dacă aveți un copil, să nu puteți susține că e al lui Caesar.

— Ptolemeu e un puștan! crede că pistilul lui e făcut doar ca să treacă apa!

„Auzi la mine!” își spuse. „Acum câteva zile, eram fecioară, iar azi, vorbesc ca o femeie de stradă din portul de la Canopus.”

— Pothinus i-a spus lui Ptolemeu că de asta atârnă viața lui.

— Un eunuc îl sfătuiește pe un copil să se culce cu sora lui? ce și-or fi închipuind romanii despre noi!

Dar știrea o agita. Sări în picioare, răsturnând pe jos una dintre bolurile cu pomadă ale lui Charmion. Era mai înaltă și mai puternică decât fratele ei. N-ar fi îndrăznit!

Apoi, însă, o izbi gândul: copilul lui Caesar! „Ar fi cu putință, după doar o singură noapte?” Iar dacă nu, poate reușea să aranjeze lucrurile astfel încât să aibă ocazii mai prielnice. Pothinus avea motive întemeiate ca să se teamă. Un copil, un fiu făcut cu romanul, ar fi schimbat totul.

*

Toată Alexandria asista la nuntă: savanții, matematicienii și fizicienii de la Museion, preoții în robe albe ai lui Isis și Serapis, căpitanii Gărzii Regale, cu cizmele lor albe și bonetele plate macedonene, ofițerii superiori ai lui Caesar, cu mantii roșii și fustanele de piele, trezorierii, curtenii și scribii în tunici purpurii.

Coloanele din sala ceremonială fuseseră înfășurate cu ghirlande de mătase verde, iar peste dușumelele de marmură fusese împrăștiat un covor gros din petale de trandafiri. Era o scenă de o bogăție și o coloratură ce tăiau respirația; pădurea de marmură cu vine purpurii înălțându-se spre un cer din grinzi de cedru masive, deasupra cărora tavanul boltit strălucea auriu.

Cleopatra intră în sală prin ușile mari de abanos cu decorațiuni de ivoriu, înalte cât o girafă. Trompetele îi anunțară sosirea și peste miile de oameni adunați să urmărească spectacolul se lăsă tăcerea.

Purta o rochie din mătase albastră diafană de Cathay, cu o asemenea textură și rafinată lucrătură încât, aveau să spună unii pe urmă, se unduia de parcă regina ar fi fost îmbrăcată cu apă. Pe degete, la gât și în părul împletit avea perle din Marea Roșie cât pentru răscumpărarea unui prinț. În timp ce traversa sala, sandalele cu curelușe argintii striveau stratul petalelor de trandafiri, răspândind un parfum îmbătător.

Privi în jurul ei, prin marea sală. Își văzu celălalt frate, pe micul Antiochus, cu fața ca o mască de teamă și uimire, iar lângă el stătea Arsinoë, frumoasă și plină de venin. Pothinus, având părul buclat cu fierul fierbinte, își agățase la urechi niște cercei ce atârnau ca smochinele coapte. Iar Ptolemeu însuși avea o tiară de aur pe cap, în stilul faraonilor, și diadema dublă a Egiptului ornamentată cu cobra sacră. Gulerul robei sale de în încrețit era încrustat cu pietre de lapis și carneol, iar în picioare purta sandale aurite.

Arăta complet ridicol.

Caesar era prezent, pentru a orândui totul, maiestuos într-o toga virilis cu franjuri și bandă purpurie. Olympos, medicul, și Rufus Cornelius, generalul lui, stăteau alături, urmând să fie martori la căsătorie.

Ceremonia avea să fie oficiată de marele preot, Pshereniptah.

Caesar nu se uita la ea, nu dădea nici un semn că ar fi recunoscut-o. Înclină ușor din cap spre marele preot, indicându-i să înceapă. Pshereniptah pronunță câteva propoziții în egipteana demotică și totul fu gata.

*

Caesar se întoarse spre întreaga adunare, pentru a anunța cu glas sonor că Regina Cleopatra a Șaptea și Regele Ptolemeu al Treisprezecelea își rezolvaseră divergențele, se împăcaseră și aveau să guverneze Egiptul cu un singur glas.

Mulțimea ovațională ca la un semnal, dar cu un entuziasm deloc sincer, după părerea Cleopatrei. La alt semnal stabilit dinainte, fură aruncate noi petale de trandafiri.

Cleopatra se întoarse; privindu-și de sus proaspătul soț. Își apropie buzele de urechea lui.

— Un singur deget să pui pe mine, la noapte sau altă dată, iar Pothinus își va împodobi urechile cu părțile tale intime. Ai înțeles ce-am spus?

Ptolemeu o privi lung, cu chipul marcat de spaimă și silă. Da, înțelesese. Prostul de el.

*

Banchetul fusese organizat de Caesar însuși, care nu cruțase nici o cheltuială, întrucât oricum nu plătea din banii lui. Se serviră stridii de purpură, iezi fripți, rațe sălbatice, delfin cu mentă, ciuperci și urzici dulci, miere din Attica. Cel mai ales vin falernian se revărsa din cupele de aur încrustate masiv cu coral și jasp. După aceea, oaspeții fură distrați de dansatoare nubiene, cu trupuri negre și vânoase lucind de ulei, care dansau în bătăi sălbatice de tobe și mii de palme.

Caesar, cu o ghirlandă de trandafiri și albăstrele la gât, se ridică în picioare, înălțând cupa în direcția ei și a lui Ptolemeu, pentru a proclama că acum în țară domnea pacea.

„Un om obișnuit, cu excepția acelor ochi”, își spuse ea. Și totuși acum, când îl privea, simțea în piept o apăsare pe care nu reușea să și-o explice. Tot dorea să se uite spre ea, să-i dea vreun semn, vreo indicație tăcută că era de partea ei, că ceea ce făcuse nu era o greșeală îngrozitoare. Își dădea seama că pentru prima oară, de la moartea tatălui ei, îi acordase încrederea sa unui alt bărbat.

Caesar, însă, avea grijă să-i evite privirea.

— Ca măsură a bunăvoinței Romei față de Egipt și noii săi coregenți, anunță el acum adunarea oaspeților, Caesar dăruiește Egiptului insula Cipru și proclamă că noii ei guvernatori vor fi prințesa regală Arsinoë și fratele său, Antiochus.

Cleopatra, cu respirația tăiată, văzu câțiva ofițeri romani ridicând capetele, cu consternare a întipărită pe chipuri. Ciprul devenise provincie romana prin forța armelor, în timpul domniei

tatălui ei. Fluierarul îl abandonase fără luptă, lucru care pricinuise multe nemulțumiri la Alexandria. Caesar nu avea căderea să-l înapoieze Egiptului, sau cel puțin așa crezuse ea; însă acum părea să se creadă destul de puternic pentru a vorbi în numele Romei însăși. Spera oare să-i împace pe Pothinus, Achillas și ceilalți naționaliști?

— În privința datoriei răposatului rege față de Roma, sunt pregătit să accept o sumă totală de zece milioane de dinari.

Era mai puțin de jumătate din întreaga datorie. Poate că romanul se socotea generos. „Numai romanii vor vedea lucrurile astfel", își spuse ea. „În toată Alexandria nu există nici un om care să plătească un singur dinar din datoria tatălui meu pentru că și-a reprimit tronul, mai ales acum, când e mort."

În timp ce se închinau toasturi, Cleopatra se uită în jur la fețele celor prezenți, întrebându-se dacă Ciprul dat pe zece milioane de dinari era de ajuns să liniștească indignarea lui Pothinus și a celor ai lui.

Cumva, nu prea credea.

Viața la palat mergea înainte ca într-un vis. După ceremonia de căsătorie, Ptolemeu fu alungat într-un alt palat din Brucheion, pe când Cleopatra se instală cu reședința în fostele ei apartamente, alături de Caesar. Acolo, îl serveau ofițerii lui de stat major și îl protejau propriii legionari, în timp ce ea – abandonată de o mare parte din curtea regală și cu consilierii rămași la Muntele Kasios – trăia virtualmente ca regina lui. Ptolemeu și Pothinus se țineau la distanță, slujiți în propria enclavă de susținători și conspiratori, sub protecția Gărzii Regale macedonene, la rândul ei supravegheată de o cohortă de soldați romani.

„Și iată-mă aici, culcându-mă cu dușmanul meu, în război cu propriul popor." Era în același timp trădătoare și trădată. Învățase să deteste Roma încă din copilărie, considerându-i pe romani niște barbari, privindu-i cum îi umiliseră tatăl și toată familia. Jurase să salveze Egiptul de sub jugul lor, iar acum se afla în tabăra cealaltă, pe când poporul ei se arunca în lăncile legionarilor.

„Iar eu stau ghemuită sub aripa protectoare a lui Caesar, râd de glumele lui, îi ascult istorisirile, îi primesc de bună voie sămânța. Mă întreb dacă nu cumva sunt doar fiica tatălui meu, sau dacă voi fi vreodată propria regină."

Îl aștepta și-l pândea pe Pothinus să acționeze. Dacă Egiptul învingea, avea să fie distrusă. Dacă învingea Caesar, urma să supraviețuiască. Fiecare tabără aștepta și pândea. În Lochias,

tensiunea era palpabilă.

Numai Caesar părea complet nepăsător.

— Armata ta pare să fie pe picior de război, îi spuse Caesar lui Achillas, la fel de vesel ca și cum ar fi comentat o cursă de care sau Jocurile. Chestiunea succesiunii s-a rezolvat spre mulțumirea tuturor, și totuși au pornit spre Alexandria și au luat orașul cu asalt.

— N-au făcut-o la ordinul meu, răspunse Achillas.

„Achillas pare să fie nervos"', observă Cleopatra. „Are pielea pământie și, pe frunte, broboane de sudoare cât picăturile de rouă." Zâmbetul lui era menit să-l înduplece pe Caesar, dar avea efectul de a-l face să arate ca o mască mortuară.

La insistențele lui Caesar, luau cina cu toții împreună în fiecare seară, dar mâncarea procurată de Pothinus nu era de soiul care să ațâțe poftele, numai pâine de grâu mucegăită și pești mici, unsuroși, pescuiți în port. În locul tacâmurilor de aur, li se servea în farfurii de lemn; Pothinus susținea că trebuise să topească serviciile de masă pentru a achita cele zece milioane de dinari cerute de Caesar.

Vinul acela nu i l-ar fi dat nici unui câine mort de sete.

Mâncau în stilul grecesc tradițional, stând așezați pe canapele aranjate pe trei laturi ale meselor. Micul Antiochus, fiind încă un copil, stătea pe un taburet.

Numai Caesar părea să aibă poftă de mâncare, ceea ce Cleopatra știa că se datora faptului că pe el nu-l interesa mâncarea. Rareori se așeza să mănânce astfel, preferând să rupă bucăți de pâine și să le îndese în gură în timp ce studia hărțile împreună cu generalii lui. Decimus Brutus spunea că, odată, luase o bucată de sparanghel care din greșeală fusese înmuiată în unguent de piele, nu în sos, și o mâncase fără să clipească.

Îl privea pe Achillas ciugulind plictisit din pește. Arsinoë și preparatorul ei, Ganimedes, schimbau priviri și-și murmurau comentarii tăcute peste masă. Ptolemeu, din partea lui, nici nu se atingea de mâncare. Își ținea capul în piept, iar pe față îi șiroiau lacrimi.

Văzând aceasta, Pothinus aruncă o privire de ură pură spre Cleopatra. „Bine, nu-i nevoie să mă măsori așa cu privirea, bălegar de cămilă ce ești", răspunse ea în gând. „Nu mă poți acuza pe mine pentru proasta dispoziție a băiatului."

— Azi, mulțimea a încercat din nou să ia palatul cu asalt, îi spuse Caesar lui Pothinus.

— Faptele câtorva negustători și marinari nu intră în autoritatea

mea, Imperator, răspunse Pothinus.

— Nu sunt numai câțiva neguțători și marinari.

Pothinus ridică din umeri.

— Prezența soldaților romani îi întărâtă. Sunt sigur că, după plecarea lor, situația se va liniști.

Când Caesar nu-i răspunse, adăugă:

— Acum, când problema succesiunii s-a rezolvat, nu mai aveți de ce să pierdeți vremea în Egipt, când firește vă așteaptă treburi urgente în altă parte.

Caesar îl privi fix, cu ochii lui negri și reci. O asemenea privire, își spuse Cleopatra, echivala cu o condamnare la moarte.

— Caesar hotărăște care treburi sunt urgente pentru el și care nu.

Mușcă un codru de pâine și îl înghiți cu vin din cupa de lemn aflată lângă mâna lui stângă. Cum era în stare să bea oțetul pe care li-l aducea Pothinus la masă, Cleopatra nu reușea să înțeleagă.

Achillas nu mai putu păstra tăcerea.

— În bazare se vorbește că Imperatorul ține familia regală ostatică, spuse el.

— Poate că ar fi bine ca Pothinus să stea de vorbă cu gloatele, răspunse Caesar. Să calmeze situația.

— Nu cred că oamenii mă vor asculta. Nu mă puteți acuza pe mine pentru ceea ce discută între ei când cumpără pește.

— Stranie situație. Mulțimea pare să nu te asculte nici pe tine, nici pe altcineva. Nici chiar pe rege, aici de față.

Privi în jur și păru să observe pentru prima oară expresia nefericită a lui Ptolemeu.

— Acum de ce se mai smiorcăie Maiestatea Sa?

Din glasul lui Pothinus se simțea încordarea. Abia reuși să-și păstreze zâmbetul pe buze.

— Nu-i place mâncarea, Imperator.

— Mă rog, propriii soldați sunt cei care nu-l lasă să mănânce stridii și vânat. Dacă ar ridica asediul, ar putea să cineze cu friptură de girafă, de i-ar fi poftă.

Caesar își propti mâinile în șolduri.

— Nu înțeleg de ce face atâta caz. Eu, când eram în campania din Britania, mestecam urzici și beam apă culeasă din găurile pietrelor.

— Ca strămoșii voștri? întrebă dulce Arsinoë.

Caesar zâmbi, dar ochii îi erau duri ca de cremene. „O,

drăgălașa mea surioară”, spuse Cleopatra în sinea ei, „cu părul tău blond și ochii ca florile de albăstriță, l-ai putea juca pe Caesar ca peștele în undiță, dac-ai vrea. Și când colo, te porți de parcă ai sta în casă cu un câine de pe uliță. Da, romanii sunt barbari, dar ăsta cel puțin are un oarecare rafinament, iar, dacă strategia s-ar număra printre înaltele arte, n-ar avea seamăn printre cărturarii de la Museion.”

— Nici tu nu ai poftă de mâncare? o întrebă Caesar pe Arsinoë.

— Miroase urât în cameră, replică prințesa.

Caesar adulmecă aerul, cu expresia de desfătare a unui om aflat într-o grădină de trandafiri.

— Nu simt decât mirosul mării. Nu vă place aroma de sare? din partea mea, o găsesc înviorătoare. La Roma, marea e prea departe.

— Mai degrabă aș lua masa cu un câine, decât cu un roman.

La auzul acestei insulte de moarte, zâmbetul pieri de pe buzele lui Caesar.

— Atunci, s-ar putea să-ți îndeplinesc dorința, răspunse el.

Arsinoë se ridică și ieși din cameră.

Caesar se duse în spatele scăunelului unde mânca Antiochus, cu capul în piept, speriat de glasurile aspre și privirile furioase.

— Numai de-ar avea toată familia Ptolemeilor dispoziția celui mai fraged vlăstar al ei, spuse el, ciufulind părul băiatului.

Îi văzu pe Achillas și Pothinus schimbând o privire. Cu toții știau că Antiochus era doar speriat, nu bleg. Dacă ajungea vreodată bărbat, Caesar putea să-i vadă și o altă față. În palatul de la Brucheion nu existau stări de spirit senine. De secole nu mai existau.

— Lucrul care-mi place cel mai mult la masă, îi spuse Caesar Cleopatrei, după plecarea celorlalți, e conversația.

Își mai turnă puțin din vinul oțetit și bău, fără să clipească.

— În familia mea, răspunse Cleopatra, se socotea că a fost o cină reușită dacă înainte de spectacol nu era ucis nimeni.

— Eu folosesc gustători, ca să se asigure că vinul nu e otrăvit.

— Vrei să spui că nu este? întrebă ea, aruncând pe fereastra deschisă ultimele picături din pahar.

Caesar ridică din umeri:

— Sunt soldat. Pot bea orice. Dacă Pothinus își închipuie că mă poate obosi lipsindu-mă de plăceri, înseamnă că nu-l înțelege pe Caesar.

O privi gânditor.

— Ia spune-mi, omul acela care era cu Arsinoë. E amantul ei?

— Este prințesă de viță regală. Cum ar putea avea un amant?

— Pare să se poarte foarte familiar cu ea.

— E preparatorul ei. De pe vremea primului Ptolemeu, fiicele casei regale au primit exact aceeași educație ca băieții.

— Extraordinar.

— Crezi că o femeie nu poate să aibă tot atâta minte ca un bărbat?

— Cred că o asemenea femeie ar trebui să fie extraordinară.

— Atunci, în familia noastră au existat dintotdeauna femei extraordinare, căci nici unei prințese Ptolemee nu i-a fost vreodată greu să țină pasul cu frații ei. Fiecare dintre noi a avut câte un om care o instruia în arte și științe, iar mai târziu, dacă sunt de încredere, pot deveni și sfătuitori.

— Și amanți nu?

— Amanți?

— Ce găsești așa de amuzant?

Cleopatra zâmbi.

— N-ar fi cu putință. Ganimedes e eunuc. La fel ca Mardian.

Expresia lui Caesar se schimbă. Până în acel moment, o crezuse naivă. Acum, pe chip i se citea atât dezgustul, cât și stânjeneala.

— Se pare că sunt multe pe care Roma nu le înțelege despre Răsărit.

— De ce te uiți așa? întrebă ea, sincer nedumerită de reacția lui.

— Voi, cu zeii voștri animale și eunucii voștri, și toate preocupările voastre față de moarte. Mi se întoarce stomacul pe dos la gândul unor asemenea practici.

— Sunt absolut raționale, dacă.

— O femeie să domnească peste niște bărbați cărora li s-a retezat bărbăția cu briciul! e O. Barbarie!

Trânti cupa pe masă și ieși furtunos din cameră.

Furtunile iernii luau cu asalt insula Pharos, apa era albită de spumă chiar și în port, iar cerurile dobândiseră culoarea plumbului. Străzile de lângă docuri erau măturate de ploaia biciuitoare și jerbe de stropi sărați. Caravanele din Punt și Arabia continuau să intre în șir pe Poarta Soarelui, dar galerele negustorești zăceau la ancoră în Portul Bunei Reîntoarceri, Alexandria fiind practic desprinsă de Mediterana până în primăvară.

Armata egipteană – cum îi plăcea lui Achillas să-și numească banda de pirați, jefuitori, ocnași și sclavi fugiți – avea acum tabăra

lângă oraș. Douăzeci de mii de oameni la număr, susținuți de două mii de cavaleriști localnici. Poate că Pothinus și Ptolemeu credeau că ar fi putut să-l intimideze pe Caesar spre a capitula, prin această demonstrație de forță. Lui Caesar, însă, nu părea să-i pese deloc.

— La urma urmei, îi spuse el Cleopatrei, am peste trei mii de legionari veterani și opt sute de cavaleriști celți, precum și cincizeci de trireme la picioarele peninsulei Lochias – și patru ostatici de neam regal.

Era pentru prima oară când recunoștea ca nu mai era doar musafira lui.

Tipic pentru el, își spuse Cleopatra. Farmecul lui dezinvolt îi făcea pe toți cei din cercul său privilegiat să se simtă ca niște persoane deosebite pentru el. Și de fiecare dată când ea însăși simțea – „da, fată, recunoaște" – că se îndrăgostea de el, își reamintea de neînduplecarea lui desăvârșită și bătea în retragere. Și totuși, în ciuda poziției sale, rămânea femeie și îl găsea complet irezistibil. Când era cu el, nu mai avea încredere în sine însăși.

Bănuia că și Caesar știa asta și conta pe ea.

Mulțimea construise pe străzi baricade triple din blocuri de piatră, astfel încât Calea Canoică nu mai era practicabilă, nici Strada Somei. Caesar fortificase de asemenea palatul, stabilindu-și cartierul general în sălile de banchete, unde întindea hărți pe mesele prețioase de fildeș și lemn de trandafir, iar pardoselile de alabastru răsunau de tropăitul cizmelor, când centurionii și ofițerii intrau și ieșeau în fugă zi și noapte, aducând rapoarte sau pentru a participa la consfătuiri convocate în mare grabă.

Caesar părea să trateze toată situația ca pe un joc.

*

Vântul vuia izbind zidurile palatului, văpaia marelui foc din Pharos fiind singura lumină în noaptea neagră de iarnă. Cleopatra se așteptase s-o posede, ca de obicei, cu aceeași ferocitate, dar în noaptea aceea, parcă drept răspuns la sălbăticia furtunii, Caesar fu blând și nu se grăbi.

Adeseori, avea senzația că-și ieșea din propriul trup pentru a le privi împreunările dintr-un colț de sus al încăperii. Le vedea trupurile înlănțuite sub pielea de leopard care acoperea patul. Siluetele lor păreau să scânteieze și să danseze în lumina pâlpâitoare, pe când lămpile scăpătau în curentul ce trăgea prin uși și ferestre.

Îi vedea spatele și umerii goi, brăzdați de cicatricele unor răni

vechi, ridicându-se deasupra ei ca un leu contemplându-și prada. Călcâiele ei se înfășurau strâns în jurul șalelor lui, șoldurile ridicându-i-se ca pentru a-i ieși în întâmpinare. Caesar începu să se miște într-un ritm cadențat, blând, așteptându-i reacția.

Dar în noaptea aceea fu altfel decât cu toate celelalte ocazii; dintr-o dată, Cleopatra nu mai privi de departe, ci simți stările ațâțătoare din propriul trup, o surprinzătoare căldură ridicându-se din pulpe și coapse spre partea de jos a pântecului. Închise ochii, iar acum nu se mai uita, ci făcea parte din baletul umbrelor, pe când o aură rozacee se întețea ca un foc neostoit în trupul ei. În timp ce luneca spre acea jinduire necunoscută, începu să se încordeze sub el, cu pumnii strânși în așternuturi. Spatele i se arcui, iar mușchii coapselor se crispară în timp ce nevoia devenea stringentă și tot trupul și sufletul îi erau covârșite de spasme neînfrânate.

Apoi, avu impresia că întunericul exploda în lumină, ca o mică moarte, o capitulare completă și desăvârșită, și cunoscu o senzație de plăcere intensă și sufocantă cum niciodată nu mai trăise. În timp ce Caesar termina, se agăță de el ca o naufragiată în talazurile clocotitoare ale oceanului, cu inima bătându-i tunător și gura căscată să respire hulpavă. După aceea, trupul păru să-i rămână aprins ca jăraticul arzătorului din colțul încăperii, iar când închise ochii, nu mai văzu întuneric, ci numai o mie de culori, ca unduirea irizată a mătăsii. Și adormi.

*

Se trezi pe neașteptate, amintindu-și unde era, ce se întâmplase. Caesar dormea alături, cu brațul aruncat nepăsător peste sânul ei și capul căzut pe umăr. În timp ce-l privea, simți o izbucnire năvalnică de tandrețe, pentru care se disprețui. Trădarea inimii.

— Iulius, șopti ea, plimbându-și vârful degetului peste obrazul lui.

„Sunt atât de slabă”, își spuse. „Nu asta aveam de gând.”

Dar, în clipa următoare, din grădină se auziră strigăte, zăngăneli metalice, pași alergând. Răsună un urlet înfiorător. Cleopatra își dădu seama că acele sunete o treziseră. Caesar se deșteptă într-o clipă – instinctele lui de soldat – și sări din pat ducându-se la fereastră, gol, pentru a privi în întuneric. Cleopatra simți inima bătându-i dureros în piept. Poate că gloata răzbise prin baricade.

— Ce se întâmplă? întrebă ea.

— Nu-i nimic. Au grijă oamenii mei.

Aproape imediat, se auziră pași apropiindu-se pe coridor, în goană, și bătăi de pumn în ușă. Caesar părea complet nepreocupat de acele semnale de alarmă. Își trase tunica pe el, fără grabă.

— Intră, spuse apoi, încrucișându-și brațele pe piept.

Apăru un centurion, cu un sac mic în mână. Din conținutul acestuia picurau stropi închiși la culoare, pe covor. Caesar făcu un semn cu capul, iar omul desfăcu bocceaua udă. Era un cap, deși greu de recunoscut. Își pierduse viața și toată culoarea, iar din venele gâtului retezat continua să se scurgă sânge.

Caesar se întoarse spre ea.

— Îl cunoști? întrebă într-o doară, ca și cum ar fi fost vorba de un demnitar străin pe care-l zărise la un banchet de stat.

— E Pothinus, răspunse ea.

După care, întrucât Caesar nu răspunse, adăugă:

— A slăbit mult.

Caesar își aruncă pe spate capul și râse, încântat de această remarcă.

— Într-adevăr. Și era mult mai înalt.

Făcu un semn ușor cu capul, iar omul azvârli înapoi în traistă căpățâna.

— Îți mulțumesc, centurionule. Poți să-l arunci la câini.

— Ar mai fi o problemă, Imperator, răspunse cam încurcat centurionul. Generalul lor, Achillas. N-a fost de găsit nicăieri.

— Din nefericire. Se vede că l-a prevenit cineva.

Îl expedie dintr-o înclinare a capului. Soldatul salută și ieși. Caesar se întoarse spre ea.

— În noaptea asta, când noi dormeam, s-au încheiat niște socoteli. Aș fi preferat să nimicesc tot cuibul, dar merge și așa.

De la început o plănuise, își spuse ea. Din momentul când Consiliul de Regență se hotărâse să-l ucidă pe Pompei, soarta lor fusese pecetluită. Fără îndoială, Caesar se bucura în sinea lui că-i rezolvaseră problema, dar avea să rămână un adevărat roman. Urma să se răzbune în numele Romei, după care să-și revendice victoria.

— Nici un moment n-ai avut intenția să-l lași în viață, spuse ea.

— Bineînțeles că nu. Totuși, păcat de Achillas.

Neînduplecarea lui n-o înfricoșa, însă o umplea de uimire. Își lichidase dușmanii fără ranchiună și fără a-și semnala intențiile. Fără îndoială, de aceea devenise atât de puternic și atât de temut la Roma. „Mă întreb dacă aș putea învăța să fiu atât de pragmatică.”

— Și acum ce ai de gând să faci? îl întrebă.

— Sunt prea ocupat ca să mă lupt cu egiptenii. Poate că acum, după ce ne-am ocupat de Pothinus, iar Alexandria are un rege și o regină nouă, ne putem vedea de treburile cotidiene.

— Și eu?

— Ai căpătat ceea ce ai dorit, pisicuțo. Ți-am spălat rufele murdare. Sunt sigur c-ai să te descurci cu tânărul Antiochus, acum când am dezmembrat Consiliul de Regență.

Îi zâmbi răutăcios:

— Nu-i așa?

Ai căpătat ceea ce ai dorit, pisicuțo. Parcă i-ar fi înfipt un pumnal în burtă. Ai căpătat ceea ce ai dorit. Ca și cum i-ar fi aruncat firimiturile de la masă. Crezuse că o acceptase în sfârșit ca amantă și aliată, iar acum o trata ca pe o căzătură.

Adevărul era că, din prima noapte cu Caesar, în ea încolțise o altă dorință, neînfrânată. Dacă stătea să se gândească, avea sens pe plan politic: „Pot fi bună pentru tine. Poți fi foarte bun pentru mine."

Ai căpătat ceea ce ai dorit, pisicuțo.

„Nu, Iulius, nu tot ceea ce am dorit. Pe tine te doresc."

O dimineață de iarnă rece, dar însorită, nori ca niște cozi de iepe gonind pe cer, valuri bătând stâncile sub Pharos și aruncând la mare înălțime trâmbe de spumă. În portul apusean, marile corăbii de marfă, baride-le, se legănau la ancoră. Mai sus, aproape de Brucheion, de-a lungul cheurilor din fața insulei Antirhodos, erau ancorate corăbiile rhodiene ale lui Caesar, cincizeci de trireme romane, săltând pe valuri. Dincolo, lângă magazii și grânare, se aflau peste treizeci de corăbii de război de-ale Cleopatrei, bireme și trireme cu câte două și trei șiruri de rame, propria marină întoarsă împotriva ei, cu pădurea de catarge profilându-se pe cer.

Cleopatra stătea la fereastra dormitorului, având umerii înfășurați în mantia groasă a lui Caesar, de piele căptușită cu blană de urs.

Ai căpătat ceea ce ai dorit, pisicuțo.

„De ce-ai făcut-o?" se întreba. „De ce mi-ai luat partea în toate astea? din momentul când am pus piciorul în palat, m-am aflat cu totul în puterea ta. Oricum ai fi putut să guști puțin din Egipt și să mă trădezi, să-l păstrezi pe Ptolemeu ca rege-vasal, fără a recurge la război. Pothinus ar fi acceptat să achite datoria tatălui meu, în schimbul ajutorului de a se debarasa de mine.

A fost oare, așa cum spuneai, din cauza a ceea ce i-au făcut lui Pompei? sau n-a fost decât un capriciu? îmi pari genul de om care-și îngăduie multe indulgențe, numai și numai pentru că poate. Faci exact ceea ce îți place și nimic nu te oprește.

Aș vrea să cred că ai făcut-o datorită vreunui sentiment afectuos față de mine, dar aceasta a fost o speranță deșartă. Poate ai tăcut-o din motive politice, din pragmatism. Plănuiești ceva. Mă întreb ce anume o fi."

*

O zi albastră și rece în Alexandria. O zi plăcută pentru a fi în viață, ticluind, își spunea Caesar. Stătea pe terasă, încordându-se împotriva vântului năprasnic, cu frigul arzându-i obrajii.

Marea curbă a coastei continentale se arcuia împrejurul portului spre digul cu arcadă, o poartă mare pe unde se trecea în portul apusean. Iar acolo, dincolo de pilonii masivi ai templului lui Isis, se înălța minunea, Pharos-ul, cu Zeus stând călare peste turnul circular, profilat pe cer. Era o priveliște impresionantă, un bloc pătrat de calcar, cu un castel octogonal de marmură roz deasupra și, în vârf, cu un turn din granit purpuriu de Aswan. Părea să-și schimbe culoarea de-a lungul zilei, dintr-un trandafiriu palid în zori până la roșu ca sângele, în amurg.

Dincolo de el, înălțându-se deasupra acoperișului palatului, un turn pătrat cu acoperiș conic, mormântul lui Alexandru însuși. Gipsul și marmura Brucheionului erau atât de albe încât deveneau dureroase la vedere, făcându-l să-și întoarcă privirea.

Un oraș miraculos, reflecta el. În comparație, Roma arată ca un sat de chirpici.

Palatul însuși se dovedise o încântare; scaune de fildeș și lemn de abanos, cufere încrustate cu aur, arzătoare de tămâie arăbească pe trepiede de bronz și argint, dușumele placate cu marmură albă și porfir roșu. Nu era numai un oraș al indolenței, așa cum s-ar fi putut crede, ci și al învățăturii, cu vasta sa bibliotecă, unde se aflau toate cărțile importante scrise vreodată, tot ceea ce și-ar fi putut dori, în ceasurile de repaus, un om de cultură și rafinament.

Și, într-adevăr, până la măreața intrare a frumoasei și micuței lor regine, fusese încântat să-și afirme autoritatea printre acei neciopliți și să se bucure de o ședere odihnitoare după îndelungatele campanii, mai întâi în Britania, apoi în Galia și, în sfârșit, marele joc de noroc împotriva lui Pompei.

Dar această aventurieră cu păr negru îi dăduse alte idei.

Pe lângă plăcerile evidente, fizice și psihice, de a împărți patul cu o regină orientală tânără și plină de viață, putea avea parte și de un avantaj politic, dacă proceda cu grijă. O alianță iscusită putea aduce grânarul lumii sub controlul lui personal.

Fusese evident de la bun început că Pothinus nu era omul care să se întoarcă după cum bătea vântul. Era una dintre acele făpturi mai primejdioase ca oricare, un naționalist înfocat. Faptul ca scăfârlia lui să-și ia cu drag valea de la trup fusese inevitabil.

Acum, ținea mai ușor situația sub control. Cu siguranță, urma să aibă nevoie de sprijinul Egiptului, dacă voia să-și ducă la îndeplinire scopurile de la Roma. Susținătorii lui Pompei nu fuseseră învinși complet; fiii acestuia se retrăseseră în Africa, unde ar trebui să-i urmeze și el în cele din urmă. Pentru asta, avea nevoie de bani, și ce era Egiptul dacă nu o trezorerie imensă?

Iar Cleopatra, nu se îndoia, era ușa. Cu o gaură a cheii nespus de fină, trandafirie și parfumată.

*

Ani de zile, Cleopatra și sora ei nu putuseră schimba nici cele mai mărunte amabilități fără o dușmănie amarnică. Acum, mai obișnuiau să-și vorbească numai când era necesar și până și să se vadă în ochi le irita.

Nu se mai întâlniseră din ziua încoronării. Dar, într-o zi, la scurt timp după moartea lui Pothinus, Cleopatra o văzu pe Arsinoë venind spre ea pe coridorul palatului, numai mătase și condescendență parfumată. O însoțea tropheus-ul ei, Ganimedes.

Cleopatra se pregătea să n-o ia în seamă, dar, spre surprinderea ei, Arsinoë o opri, dorind în mod vădit să-i vorbească.

— Soră, spuse Cleopatra, întrebându-se ce dorea.

Arsinoë îi adresă un surâs de gheață.

— Va să zică, așa. Ai făcut-o. În sfârșit, te-ai futut cu un roman.

Cleopatra fu șocată. Nici măcar cel mai mic comentariu despre vreme, ca introducere. Ce maniere neelegante!

Chipul lui Ganimedes era îngândurat. Își trase eleva de mânecă.

— Doamna mea, să nu facem asta, scânci el.

— Cum îți permiți să mă-nveți pe mine ce să fac și ce nu, curvă bătrână! îl repezi Arsinoë.

„Și n-ai decât optsprezece ani”, reflectă Cleopatra. „Ce șerpoaică ai mai devenit!”

— Ești la fel ca tata, continuă Arsinoë. Le-ai lins picioarele atâta vreme, că nu era decât o chestiune de timp până să ți le desfaci

pe-ale tale în fața lor.

„N-are nici un rost să-mi răcesc gura de pomană cu ea”, își spuse Cleopatra. Dacă sora ei nu înțelegea motivul a ceea ce făcea, n-avea de gând să-i explice. Nu-i vinzi inamicului planurile de luptă dinainte.

Ganimedes îi șopti din nou elevei sale să-l urmeze.

— Fi-ți-ar dat să suferi de-o mie de ori moartea, șuieră Arsinoë și se răsuci pe călcâie, cu Ganimedes târșâindu-și picioarele după ea, în timp ce se îndepărta. Cleopatra clătină din cap. Dacă ura ar fi fost o marfă de vânzare, familia ai n-ar fi avut în toată Alexandria destule magazii în care s-o țină sub cheie.

Perdelele de la ferestre, din mătase albă, aproape transparentă, se umflau și dansau în briza nopții de-a lungul colonadelor luminate de lună. Furtuna de după-amiază stârnise din nou valurile mării, iar sunetul talazurilor lovind în recife se auzea ca un șir de tunete îndepărtate.

Pardoseala de onyx era răcoroasă sub picioarele ei, iar Caesar n-o auzi intrând în cameră. Umbra ei se așternu peste masa unde scria el, făcându-l să ridice privirea, surprins. Era goală.

Îi întinse o cupă cu vin, dar Caesar o împinse la o parte. Fără un cuvânt, lăsă jos stylusul, se ridică în picioare și veni spre ea. De astă dată însă, Cleopatra se hotărâse să nu-l lase s-o ia în stăpânire așa cum poftea. În noaptea aceea avea să se dovedească a fi ea blânda lui stăpână, să-și afirme măcar puțin din puterea înnăscută pe care o datora faptului de a fi femeie, să pună în aplicare cu folos unele dintre lecțiile heterai-ei.

În momentul când Caesar întinse mâinile spre ea, i le apucă de încheieturi, trăgându-i-le cu forța în jos, lângă trup. La început, Caesar se împotrivi, dar apoi îi acceptă jocul.

— Scoate-ți hainele, îi șopti Cleopatra.

Era nervoasă. Nu mai făcuse niciodată asta, niciodată nu-și închipuise că ar fi făcut așa ceva pentru un bărbat.

Caesar însă, intrigat, se supuse.

Avea pe trup multe cicatrice, amintiri încrețite, urâte, dintr-o sută de bătălii. În pofida vârstei, abdomenul îi era încă la fel de tare ca lemnul de trandafir, iar pieptul și umerii musculoși. Nu avea păr pe piept, nici măcar pe coapse. Mardian îi spusese că, din câte se vorbea, și-l pârlise cu coji de nucă înroșite în foc.

Penisul i se tumefiase deja. Caesar, își spuse ea, zeul fertilității, la fel ca Osiris. Iar ea însăși, asemenea lui Isis, pasărea de pradă, se

apleca peste trupul lui, să primească și să dăruiască.

Niciodată nu-și închipuise că avea să îngenuncheze în fața unui bărbat. Dar o făcu acum, așa cum îi arătase Rachel. Începu nesigură, însă încurajată de gemetele lui, uitând un moment că ea era regină, iar el, un simplu barbar. „O fi mai presus de mine", își spuse, „ca zeu căruia trebuie să-i cerșesc, dar deocamdată eu îl am pe Caesar în puterea mea.", Deodată se opri, amintindu-și cum făcuse Rachel, și îl culcă ușurel pe pat, cu fața în sus. Găsi cupa și luă vinul în gură, rece și cam acid. Se aplecă peste Caesar și îl sărută din nou, lăsând vinul să se scurgă în gura lui, simțindu-l cum i se revărsa pe bărbie.

Așezându-se călare deasupra lui, îl introduse cu mișcări nesigure în ea, rezistându-i insistențelor de a o pătrunde. Apoi, Caesar o prinse cu mâinile de șolduri, începând s-o miște în același timp cu el, iar Cleopatra gemu sonor, aducându-și aminte cum făcea evreica. Dar nu era numai teatru, căci din nou o încercau aceleași senzații adânci și miraculoase care păreau să-i încălzească tot trupul. Mișcările lui deveniră mai repezi, mai disperate, iar în lumina lunii Cleopatra îi văzu expresia de pe chip, așa cum o văzuse pe fețele altora în momentul morții.

Exista, însă, o lecție a evreicei pe care n-o puse în aplicare.

În acel din urmă moment, nu se mai desprinse de el. În schimb, îl lăsă să se afunde în adâncul ei, impunând ca sămânța să-i găsească uterul.

*

Se întâmplă fără veste.

Erau singuri în apartamentele lor, într-o seară, când Caesar scoase un țipăt slab și căzu pe dușumea, greoi. Rămase țeapăn, vânăt la față, cu o spumă sângerie pe buze și membrele tresărindu-i spasmodic.

Cleopatra îl privi cu ochi mari, îngrozită. „L-a otrăvit cineva", își spuse. Achillas! fusese mai abil decât ea.

Își dădu seama, cu un fior de groază, că, dacă în acel moment Caesar murea, viața ei nu mai prețuia nici două parale. Încă mai avea nevoie de soldații lui, de influența lui, ca s-o apere, nu numai de Achillas, ci și de Roma.

Caesar zăcea pe spate, cu respirația bolborosindu-i în piept.

Alergând la ușă, Cleopatra țipă la străjerii surprinși să cheme un medic.

Fugi înapoi în cameră, unde îl luă pe Caesar în brațe. Nu muri,

te rog. Am mizat pe tine totul. Nu muri!

Ajutorul lui Caesar, Decimus Brutus, intră în fugă și se lăsă pe vine lângă ea.

— Ce s-a-ntâmplat?

— S-a prăbușit dintr-o dată. Înțepenise din tot trupul și tremura. Tușește cu sânge.

Decimus clătină din cap. Părea aproape ușurat.

— Nu e decât boala căzăturilor, spuse el. Uite. Și-a mușcat limba. Ajută-mă să-l duc la pat. O să-i treacă.

*

Decimus alungă din cameră gărzile care se uitau cu ochi mari.

Ridică privirea spre ea, ținând capul lui Caesar în poală.

— Boala căzăturilor îi atinge pe cei care sunt posedați de zei. E un semn al măreției lui.

— N-a fost otrăvit?

Decimus clătină din cap:

— Își va reveni. Când se trezește, bâiguie lucruri pe care nu le înțelege nimeni. Sunt zeii care vorbesc. După un timp, îl lasă în pace și-și vine din nou în fire.

Se întâmplă întocmai cum spusese Decimus. După o vreme, Caesar deschise ochii, mormăind cuvinte fără șir, și nici măcar n-o recunoscu când încercă să-l ia în brațe. Decimus îi vorbi încet, legănându-l, și în cele din urmă adormi.

*

A doua zi dimineață, când se trezi, se ridică și se duse în anticameră, unde își chemă sclavii să-i aducă vin și pâine pentru micul dejun, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Cleopatra stătea în ușa odăii de culcare, privindu-l.

— Aseară, spuse ea, ți s-a întâmplat ceva.

În ochii lui apăru o expresie precaută.

— Am căzut?

— Credeam că fuseseși otrăvit.

Caesar întoarse privirea.

— Deci acum cunoști secretul lui Caesar.

Mâncă un mic dejun frugal, apoi își chemă tonsore-le și servitorii care-l îmbrăcau.

— Decimus a spus ceva în sensul că ai fi un zeu.

Zâmbind, Caesar clătină din cap.

— Din fericire, eu nu cred în asemenea povești, răspunse, dar vorbind cu îndoială, ca și cum n-ar fi exclus complet o atare

posibilitate. Nu trebuie să vorbești nimănui despre asta.

Cleopatra înțelese. Pentru prima oară, îi trecu prin minte că marele Caesar putea fi mai mult decât un simplu consul roman și Imperator. Poate că și el era zeu, la urma urmei, câtuși de puțin barbar. Poate că Isis îl găsise pe Osiris al ei, tovarășul de viață și taurul.

Străzile Alexandriei erau cufundate încă în întuneric, când se trezi. Auzi zgomotul, se ridică din pat și se duse la fereastră.

Romanii năvăleau pe porțile palatului, tropăitul sandalelor lor răsunând pe caldarâmul străzilor, laolaltă cu zăngănitul armurilor și al chingilor de piele. Toți legionarii duceau făclii, iar înaintarea lor era marcată printr-o coloană șerpuitoare de flăcări și fum.

Auzi sunet de lupte pe cheul întunecat, în timp ce soldații spărgeau baricadele și se îndreptau spre docuri.

Caesar veni lângă ea, la fereastră.

— Vino înapoi în pat, îi șopti. Nu e decât o încăierare. Se va termina într-o oră.

O aură roșiatică, asemenea unei aurore false, se înălță peste partea de Vest a portului, urmată de dâre de scântei portocalii și un panaș de fum negru, pe fondul indigo al cerului. Matahale în flăcări pluteau prin portul interior, spre docuri, propriile galere romane ale lui Caesar, aprinse. O văzu pe una dintre ele plutind în derivă printre vasele de război egiptene, astfel încât incendiul începu să se întindă și asupra acestora.

— Ce se întâmplă? șopti ea.

— Achillas a încercat să abordeze navele mele și nu am destui oameni ca să le apăr pe toate. Așa că am ordonat să se dea foc la șaizeci de corăbii de-ale mele și să fie împinse în flota ancorată la docuri a lui Achillas. De asemenea, soldații mei aruncă la bord torțe aprinse, de pe cheiuri. Asta ar trebui să rezolve problema. Între timp, dacă te uiți spre promontoriu, îi vei vedea pe oamenii mei îmbarcându-se pe galerele rămase, ca să traverseze până la Pharos. Vor ocupa farul, iar de acolo putem ține sub control strâmtoarea pe unde se intră în port. Atunci, Achillas nu ne va mai putea forța poziția. Această mică gâlceavă de la docuri servește nu numai un scop util, handicapându-ne inamicul, ci creează și o diversiune față de adevăratul nostru țel.

Focul se răspândise destul de repede printre navele flotei înghesuite la cheuri și trecea rapid de la o corabie la alta. În lumina cenușie, Cleopatra văzu oameni sărind în apă de pe o cvadriemă, în

timp ce flăcările lingeau flămânde smoala folosită la călăfătuirea punților. Incendiul cuprinsese chiar și o magazie.

— Frumos lucru este războiul, șopti Caesar. Stimulează trupul și mintea. Îți întreci inamicul cu puterea inteligenței, apoi îl învingi prin forța armelor. Este aproape o artă. Și-acum, hai înapoi în pat.

Și o posedă pe dată, cu asprimea și pofta unui soldat. Cleopatra i se dărui la fel de flămândă. Acum era mai mult decât politică; întotdeauna fusese mai mult. Cu capul aruncat înapoi pe cuvertură, cu dinții înfipți în mușchiul tare al umărului lui, vedea vâlvătăile flăcărilor aruncând pete trandafirii prelungi pe grinzile de cedru ale tavanului. „Îmi siluiește orașul, mă siluiește și pe mine”, reflectă ea. „Și totuși, nu reușesc să-mi găsesc în adâncul inimii ură împotriva acestui roman care distruge Alexandria mea iubită.”

Lămpile cu ulei fuseseră aprinse, iar Caesar lucra liniștit la masă. Își scria memoriile despre campania din Galia, când îl învinsese pe conducătorul galilor, Vercingetorix. Cleopatra îl privea lucrând, scârțâind cu stylusul pe papirus, și avea sufletul și mintea pline de o energie neliniștită. Pentru prima dată în viața ei, se plictisea.

Când preluase regența, după moartea tatălui ei, petrecuse în fiecare zi ceasuri îndelungate fie închisă cu miniștrii și consilierii, fie participând la întâlniri interminabile cu strategioi-ii, pentru a discuta felurite probleme, de la dragarea canalelor până la administrarea mai eficientă a vămilor pe importuri. Chiar și în exil se dedicase activităților de guvernare, chestionându-i pe spionii lui Mardian, planificând strategii, obținând împrumuturi și recrutând mercenari pentru armata ei.

Acum, în sfârșit, era din nou Regină a Egiptului, dar hotarele Egiptului nu se întindeau mai departe de zidurile palatului ei, iar guvernarea era treaba lui Caesar. Era regină numai cu numele; în realitate, era prizoniera Romei. Nu avea absolut nimic altceva de făcut, decât să-i dăruiască lui Caesar plăceri, și, cu toate că această îndatorire nu se dovedise atât de oneroasă pe cât și-ar fi imaginat cândva, indolența și sclavia nu se potriveau deloc bine cu firea ei.

Încercarea lui Achillas de a ocupa portul eșuase când Caesar dăduse foc flotei lui ancorate la docuri. Acum, Achillas se refugiase, cu ce-i mai rămăsese din flotă, în portul apusean. Între timp, romanii ocupaseră farul și strâmtorile care dominau portul regal, iar poziția lor părea sigură. Era nevoie de un atac frontal pentru a-i disloca.

Drept represalii, Achillas încercase să le taie aprovizionarea cu apă. Apa lor de băut provenea din canalele subterane care deviau cursul Nilului prin oraș. Achillas reușise să întrerupă curgerea, pompând în schimb apă de mare în puțurile de la Lochias. De câteva zile, soldații lui Caesar erau nevoiți să bea numai vin.

— Pentru aceia dintre ei care sunt celți, așa ceva nu e deloc greu, declară Caesar, râzând, dar în noaptea aceea trimise un grup de oameni să sape puțuri de-a lungul plajei și, până a doua zi dimineață, localizaseră o nouă sursă de apă.

Și continua tot așa, un război al nervilor, Caesar mulțumit să aștepte și să facă planuri, tratând tot conflictul ca și cum ar fi fost un joc.

*

Cleopatra se învârtea prin cameră, patrulând pe marginile temniței sale de lux. Chemă o sclavă să joace zaruri cu ea, dar o alungă din nou după doar câteva runde. Trimise după Iras, dar când aceasta sosi Cleopatra o expedie imediat. Se opri lângă fereastră, însă acum vederea portului era la fel de tristă pentru ea ca și cum ar fi privit-o printre zăbrelele unei cuști. Oftă adânc.

Caesar ridică privirea de la masă.

— Ești nefericită? o întrebă.

— N-am nimic de făcut.

— Cheamă sclavii să-ți facă un masaj sau o baie.

— Nu trupul meu, ci mintea are nevoie de satisfacții.

O privi de parcă i-ar fi vorbit în egipteană. Cleopatrei i se părea că încă nu se putuse obișnui cu ideea că o femeie i-ar fi fost egală la nivel intelectual. Un bărbat extraordinar, dar din multe alte puncte de vedere nu era decât un roman provincial, tipic.

— O femeie romană nu se plictisește niciodată.

— Cu ce se ocupă femeile romane?

Caesar își mută privirea.

— Nu știu. Par destul de mulțumite.

— Calpurnia e mulțumită?

Era prima oară când vorbea despre ea în prezența lui. Așteptă o reacție, dar nu fu învrednicită cu niciuna.

— Dacă-i spun eu să fie, replică el.

Acest răspuns vorbea elocvent despre romani, conchise Cleopatra. Se hotărî să nu-l mai ademenească.

— Și care sunt planurile noastre?

— Pentru ce? întrebă Caesar, cam iritat de întreruperile ei

necontenite.

— Pentru Achillas.

— Planul nostru, pisicuțo, e că nu avem nici un plan.

„Pisicuțo.” I se strepezeau dinții când îl auzea numind-o așa, dar pe moment nu avea ce face.

— Aștept Legiunea a Treizeci și șaptea să vină din Rhodos. Mithradates, un client de-al meu din Siria, îmi trimite alte trupe pe uscat; Malchus, din Nabataea, mi-a promis cavalerie. Când vor sosi întăririle, vedem noi ce facem cu Căpitanul Gărzii și banda lui de tâlhari. Până atunci, rămânem aici în palat și așteptăm.

„Așteptăm”, repetă ea în gând. „Așteptăm! cât mai așteptăm?”

Caesar își lăsă jos stylusul, adresându-i un zâmbet familiar.

— Vino aici, pisicuțo.

„Deci, asta crede că vreau. Ca și cum l-aș fi așteptat toată ziua să-și termine lucrul, numai ca să mă satisfacă pe mine.”

— Cred că mă duc la o plimbare, spuse ea și ieși din cameră.

Stătu așezată mult timp pe stâncile pustii, bătute de vânt, ale promontoriului. Spre seară, se duse singură Ia Templul lui Isis, ca s-o consulte pe Protectoarea Femeilor și să-i ceară îndrumarea pentru inima ei tulburată și sufletul frânt în două.

Caesar stătea tolănit pe o canapea, studiind un raport de la unul dintre comandanții lui. Ridică privirea de pe tăblița de ceară, aproape ca și cum ar fi surprins să-l vadă pe Ptolemeu stând în fața lui. Chiar dacă trimisese propriile gărzi să-l aducă.

Nătângul băiat arăta cât se poate de nefericit. Pothinus îl împinsese tot mai adânc în încurcătura asta, iar acum grăsanul ăla tembel alesese calea cea mai ușoară, lăsându-i pe soldații lui Caesar să-l decapiteze. Viața nu era deloc dreaptă.

— Achillas al tău înaintează spre Alexandria, îi spuse Caesar.

Avu plăcerea să vadă că în ziua aceea nu era rost de lacrimi. Ptolemeu stătea îmbufnat, cu buzele groase strânse într-o linie amarnică și ochii spre covor.

— Ce face Achillas e cu de la sine putere. Eu îi rămân loial lui Caesar și co-regentei, sora mea.

Caesar dădu din cap, ca și cum ceea ce spunea ar fi fost cât se poate de rațional.

— Ei, mă bucur că te găsesc în starea asta de spirit. Cealaltă soră a ta nu arată aceeași admirabilă loialitate.

Ptolemeu ridică pentru prima oară privirea, lăsându-și surpriza să se citească pe față. Chiar nu auzise vestea? fără Pothinus, nu mai

avea nici spioni. Băiatul era neputincios ca un mielușel.

— Se pare că ea și. Creatura ei, Ganimedes, i s-au alăturat lui Achillas… S-a proclamat regină. Într-adevăr, Egiptul e o țară foarte norocoasă. Majoritatea țărilor se socot fericite să aibă un monarh. Acum, Egiptul are două regine și un rege.

Ptolemeu arăta complet pierdut. „Mă întreb dacă a înțeles", cugetă Caesar. „Ce-și închipuie, că dacă Arsinoë învinge va împărți puterea cu el? băiatul ăsta idiot a fost aruncat de colo-colo ca un zar, fiecare și-a încercat norocul cu el, iar acum a rămas singur în palat, cu lista de apel a morților și dispăruților crescând de la o zi la alta.

Aproape că se agață de Caesar."

— N-ai nici o teamă, îi spuse el. Am să te apăr.

Ce expresie i se ivi pe chip! i-ar fi plăcut s-o imortalizeze într-un mozaic, pe pardoseala vilei lui de pe Palatin. Pesemne din acel moment băiatul înțelesese că zilele-i erau numărate, îl auzise pe Anubis șacalul, Zeul Lumii de Jos, râzând și lătrându-i numele.

*

Caesar reveni la masă, pentru a-și continua relatarea războaielor galice. Așadar, situația Egiptului fusese hotărâtă. Acum, când ajunsese să cunoască mai bine familia Fluierarului, îi era limpede ce-i rezerva viitorul.

Putea să vadă desfășurarea bătăliei de pe acoperișul palatului. Stătea tremurând, în lumina rece dinaintea zorilor, învelită cu o mantie și având încă o manta peste umeri, nedorind să-i vadă cineva tremuratul și să creadă că-i era frică.

— Azi i-am înălțat o rugăciune lui Isis ca să-l apere pe Caesar, spuse un glas.

Cleopatra se răsuci, recunoscând vocea ascuțită a lui Ptolemeu, deși nu-i distingea chipul în întuneric. Chiar și acum vorbea pe același ton smiorcăit care o irita atât de mult.

Planul păruse simplu, când i-l descrisese Caesar. Legiunea a Treizeci și șaptea sosise cu o flotă de corăbii de război, iar Caesar anunțase imediat că avea să pună capăt „gâlcevii", cum o numea el. Navele lui aveau să le lovească pe cele egiptene în portul apusean, blocând arcadele Heptastadionului astfel încât să nu aibă pe unde scăpa. Între timp, întăririle din Legiunea a Treizeci și șaptea urmau să debarce pe capătul de apus al insulei Pharos, să se alăture trupelor care fortificau acum farul. Unindu-și forțele, aveau să atace de pe insulă, de-a lungul Heptastadionului, asigurând controlul

asupra portului.

Din locul unde se afla, pe terasă, Cleopatra putea să vadă mantiile roșii ușor de recunoscut ale legionarilor romani, departe pe insulă, și auzea zgomotele armelor și armurilor ciocnite, aduse ocazional pe aripile câte unei rafale de vânt. Departe, în port, galerele lui Caesar și corăbiile de război ale lui Achillas se încleștaseră în luptă, dar distanța era prea mare și noaptea încă prea întunecoasă pentru a vedea ce se întâmplă.

— Ai mizat totul pe romanul ăsta, îi spuse Ptolemeu.

Nu suporta să se uite la el. Stătea cu ochii spre digul și insula din jurul farului, căutând o fâlfăire purpurie, mantia de general pe care Caesar o purta cu atâta mândrie, deși îl făcea să arate și mai vizibil ca țintă. Începea să se lumineze, iar Cleopatra putea să vadă că romanii învingeau, așa cum prevăzuse Caesar, căci liniile de luptă se retrăseseră cu mult spre drumul de acces.

„Dacă Alexandru s-ar ridica din sicriul lui mare de cristal", își spuse ea, „și ar veni acum să stea lângă mine, pe terasa asta rece și bătută de vânt, ce-ar crede despre îndepărtata lui fiică aflată de partea unui dușman al poporului ei?" Oare maestrul tactician ar fi înțeles acel act de expedienț㎠, ar fi știut că se prefăcea mielușică până i se ivea din nou ocazia să-și arate ghearele?

— Și eu îi sunt aliat lui Caesar, la fel ca tine, adăugă Ptolemeu.

— Lasă-mă-n pace, atâta-ți cer, replică ea.

Dar tânărul rămase pe loc, întrebându-se ce le rezervase zeița Fortuna pentru acea dimineață albastră și rece.

*

Romanii se distingeau ușor, cu mantiile lor stacojii și căștile de fier, pe lângă armata zdrențuită a lui Achillas, în echipamente improvizate de tot felul. Urmărise lupta, de pe terasă, ore în șir; acum, soarele urcase până aproape de zenit, iar bătălia continua să facă prăpăd. Romanii luptaseră de-a lungul Heptastadionului, aproape până la jumătatea distanței, vizavi de palat. În depărtare se înălța fum de la epavele arse ale corăbiilor romane și egiptene din Portul Bunei Reîntoarceri.

Iar el era în mijloc, Iulius însuși, cu mantia lui purpurie. Dintr-o dată, îi fu greu să mai respire, să înghită chiar. Era copleșită de ușurare că trăia și i se făcea rău de groază că l-ar fi putut vedea căzând. De-acum, destinul ei era alături de el. Dacă murea, ar fi murit și ea.

*

Se vedea limpede că Iulius Caesar își greșise calculele. Cleopatra simți un fior de spaimă în golul pântecului. Pe drumul de acces apăruseră mai mulți soldați egipteni, tăindu-i retragerea. Una dintre triremele egiptene se desprinsese din lupta care se desfășura în portul apusean, repezindu-se printre epavele în flăcări pentru a debarca noi trupe la baza insulei. Marele general fusese luat prin învăluire.

Era separat de ai săi, prins între două focuri. Un căpitan al unei liburniene romane văzu ce se întâmpla și-și aduse corabia în apropierea drumului, pentru a încerca să-i salveze pe soldații blocați acolo. Cleopatra văzu legionarii sărind pe puntea micii galere, care se legăna alarmant pe valuri.

Dar își dădea seama că n-avea nici un rost. Cu această ocazie, legendara disciplină romană se risipise, iar acum egiptenii roiau spre liburniană, făcând imposibilă orice scăpare.

Galera începu să se răstoarne.

Lucrul de neconceput se întâmpla chiar sub ochii ei. Invincibilii romani erau doborâți de fosta ei armată, banda de mercenari în zdrențe de care râsese cândva în fața lui Achillas și a întregii curți.

Se răsuci în loc. Ptolemeu o privea. Pe chip avea un rânjet de lup.

— Dintotdeauna te-am urât, murmură el.

— Iar eu te-am disprețuit. Dacă romanul moare, să nu crezi că voi cădea în genunchi, să-ți cerșesc mila.

— Se spune că sora noastră și-a pierdut controlul măruntaielor la execuția ei. Tatăl nostru a hotărât să moară sugrumată. Nu știai asta, nu-i așa? ție ți-a spus că a mușcat-o o cobră. Ar fi fost o moarte mai blândă.

— Dar mie mi-a povestit Pothinus ce s-a întâmplat de fapt. Zicea că se simțea o putoare sufocantă. Mă-ntreb ce moarte să-ți aleg ție.

Cleopatra văzu o fulgerare purpurie, când Caesar sări de pe puntea liburniene și porni înot prin port. Cea mai apropiată navă romană se afla, poate, la distanță de o lungime de stadion. Acum prin apă săltau pretutindeni capete și îl pierdu din vedere. Egiptenii se înghesuiau în jurul liburnienei răsturnate, împungând valurile cu sulițele. Era cu neputință de spus dacă mai trăia sau murise.

— Cred că mi-ar plăcea să te văd strangulată, continuă Ptolemeu. La moartea ta, duhoarea ar fi dulce ca parfumul de trandafiri.

Nu-l luă în seamă. Nu-i venea să creadă că destinul o ținuse în viață de-a lungul acestor trei ani cumpliți din urmă, numai pentru a o trăda acum. Caesar trebuia să fie viu.

Trebuia să fie viu.

Chipul îi era pământiu și-și ținea umerii cocoșați de extenuare. Arăta mai îmbătrânit decât îl văzuse vreodată. Părul rar i se lipise de cap, iar tunica îi era ruptă și udă. Avea sânge pe un braț, mânjindu-l până la încheietura mâinii și degete, de la o lovitură de spadă. Nu părea să-i pese.

Rechiziționase drept cartier general o sală de banchete, unde trăseseră la fereastră, ca să aibă mai multă lumină, masa ceremonială a tatălui ei, o comoară rară, lucrată din trunchiul unui singur copac tăiat în Munții Atlas din Mauritania, având în fiecare colț câte un picior făcut dintr-un fildeș de elefant. Deasupra aruncaseră hărți, ca pe o bancă de lemn. Sandalele romane lăsaseră urme de noroi pe dușumelele de alabastru lucitor.

Caesar era înconjurat de un grup de comandanți de-ai lui, studiind hărți ale palatului și portului și întocmind noi planuri. Capturaseră insula și provocaseră pagube mari marinei lui Achillas, dar romanii pierduseră pe drumul de acces al farului patru sute de legionari, ceea ce însemna o înfrângere grea.

— Imperator, spuse Ptolemeu, când intrară. Suntem ușurați să te vedem nevătămat.

Caesar se răsuci spre el. Umbra unui zâmbet obosit îi arcui colțurile gurii.

— Văd și singur, băiete.

— Rișți prea mult, numai pentru noi.

— Fără îndoială, ai fi încântat să mă vezi plecând.

— Pentru noi înșine n-o dorim. Dar e clar că toată Alexandria s-a ridicat împotriva ta. Viața ta e într-un pericol continuu.

După părerea Cleopatrei felul cum acel băiat folosea pluralul maiestății era de-a dreptul absurd.

Zâmbi în sinea ei. „Ei bine, încă nu m-ai strâns de gât, frățioare. Atâta timp cât Caesar trăiește, poți ține degetele călăului departe de beregata mea.”

— Viața lui Caesar e permanent în pericol, îi spuse Imperatorul lui Ptolemeu, oriunde s-ar duce Caesar. Dar sunt sincer uimit de grija ta pentru binele meu.

Dând din cap, își expedie ofițerii din cameră. O privire lungă spre Ptolemeu îl înștiință pe acesta că Imperator dorea să iasă și el.

Plecă, deși cam fără tragere de inimă. „Ce jocuri face fratele meu?” se întrebă Cleopatra. „Crede că-l poate îndupleca pe Iulius, pe Iulius al meu, cu zâmbetele lui unsuroase și cuvinte slugarnice? își închipuie, poate, că, dacă se apleacă destul de adânc Caesar o să-i vâre înăuntru tronul Egiptului?”

Uriașele uși se închiseră în urma gărzilor. Erau singuri.

— Credeam că ai murit, șopti ea.

— Și te-ar fi deranjat?

— Ai devenit de mare preț pentru mine.

Nu era tocmai o minciună. „Ce mi se întâmplă?”

Caesar zâmbi.

— Vino aici, pisicuțo.

O cuprinse în brațe. Tremura, cu tunica încă udă și rece din port.

— Ar trebui să-ți schimbi hainele astea ude, murmură ea.

Își trecu un deget de-a lungul rănii de pe brațul lui stâng. O tăietură căscată, plină cu sânge negru, închegat.

— Au luptat bine, spuse Caesar. Se pare că șederea mea în Alexandria va fi mai lungă decât prevăzusem.

Zâmbi, dar ochii îi trădau adevăratele sentimente. Evenimentele de peste zi îl zguduiseră. Armata răpănoasă a lui Achillas reprezenta un dușman mai puternic decât se așteptase.

Și totuși, în pofida dezastrului din care abia scăpaseră, cele întâmplate la Heptastadion îi sporiseră aura de legendă. Scăpase de moarte înotând, cu armura pe el, cale de aproape un stadion, până la o altă corabie romană, ținându-și un braț afară din apă pentru ca planurile de luptă să nu se ude. Cu excepția rănii la braț, nu-i mai fusese vătămată decât mândria, căci își pierduse prețioasa mantie purpurie, emblema personală a rangului său.

O lăsă să-l ducă la pat, într-o atitudine mai degrabă de posesiune și afirmare decât de pasiune, căci trupul îi era rece ca un leș și se culcă lângă ea, ghemuit în brațele ei ca un copil, adormind. Cleopatra îi mângâia părul rar, șoptind la nesfârșit „Iulius” și imaginându-și-l pe călăul rânduit de Ptolemeu cu mâinile lui mari împrejurul gâtului ei. Ca să alunge aceste gânduri negre, își adună din nou credința disperată în propriul destin, de dincolo de Caesar.

*

Caesar ciugulea alene din micul dejun, puțină brânză de oaie cu pâine și un bidon cu apă.

În timp ce mânca, își chestiona câțiva ofițeri de stat major, în

timp ce Cleopatra își făcea toaleta în camera alăturată, cu ajutorul a două sclave de-ale palatului. Niciuna nu era la fel de dibace ca Iras sau Charmion, dar trebuia să se mulțumească pentru moment cu ele. Propriile slugi, împreună cu restul suitei, erau încă departe în deșert, la Muntele Kasios.

Apoi auzi un alt glas în încăperea de alături, recunoscându-l imediat.

— Ptolemeu, șuieră ea și se ridică în picioare, împingându-le în lături pe cele două sclave.

*

Caesar stătea culcat pe un divan, examinând raportul primit de la un ofițer de-al lui, a cărui tăbliță de ceară o ținea într-o mână, plictisit. Nu prea mai arăta ca un Imperator, ci mai degrabă ca un om nemulțumit de ceea ce citea, îmbrăcat cu o tunică albă, simplă. Prostul de frate al Cleopatrei stătea în ușă, arătând ridicol, într-o robă de brocart cu fir de aur și cu părul inelat și pomădat. La doar șaisprezece ani, jucase deja rolul unui fătălău alexandrin de teatru.

— A, Maiestatea Voastră, murmură Caesar, cu ochii încă spre tăblița de ceară.

— Mi-ai cerut prezența, răspunse Ptolemeu.

Ridicând privirea, o văzu pe Cleopatra în ușa dormitorului și-i adresă un zâmbet afectat. În acea dimineață, se hotărâse să-i țină piept lui Caesar. Avusese loc o nouă revoltă, pe Strada Somei, iar țipetele gloatei la porți îl făcuseră, desigur, să se umfle în pene, dându-și importanță.

— Caesar are vești binevenite pentru Regele Egiptului.

Aerul de aroganță parfumată al lui Ptolemeu se risipi. Ce mască superficială era!

— Aș dori să te duci la sora ta, Arsinoë, continuă Caesar.

Ptolemeu rămase cu gura căscată, să-i intre toate mușteleș și moliile.

— Nu fi așa de mirat. Ce emisar mai bun poate trimite Caesar, decât propriul ei neam?

— Vrei să plec din palat?

„Ăsta va fi un șoc pentru el”, reflectă Cleopatra. Se întrebă dacă Ptolemeu ieșise vreodată din Brucheion. Avea îndoieli că se aventurase în viața lui mai departe de grădinile de lângă Lacul Mareotis.

— Te va însoți un escadron din Garda Palatului, ca escortă.

Cleopatra îi urmări jocul emoțiilor pe față. Neîncredere, panică,

frică. Fără Pothinus era pierdut.

— Dar de ce.?

— Crezi că lui Caesar îi place să stea închis aici? trebuie să încheiem un armistițiu, pentru ca eu și oamenii mei să ne putem îmbarca pe corăbii și să plecăm la Roma, în liniște.

Cleopatra își simți sângele scurgându-i-se din obraji, nevenindu-i să creadă ce auzea.

— Dar nu vreau să plec din palat, se plânse Ptolemeu.

Pentru prima oară, Caesar arătă o undă de iritare.

— Și ce mă interesează pe mine ce vrei tu? ai o datorie, ca rege! dacă războiul ăsta mai continuă, orașul tău va fi distrus, nu-ți pasă de asta?

„Nu, nu-i pasă", răspunse în sinea ei Cleopatra. „Se vede bine. I se citește pe față limpede ca hieroglifele de pe mormântul lui Alexandru. Nu-și dă seama că-i dai tronul înapoi, că te-ai hotărât să mă trădezi. Și totuși, la ce m-aș fi putut aștepta de la un roman? mardian mi-a spus atâta lucru."

— Sora ta i-a ucis pe trimișii lui Caesar, îi spuse el lui Ptolemeu. Până și cu generalul ei, Achillas, s-a războit, și a pus să fie omorât de eunucul ei. Numai pe tine te vor trata cu respect, pentru că ești regele lor. Vei încheia această pace pentru Caesar, ca să se poată întoarce la Roma, unde-l așteaptă chestiuni mai presante.

Achillas, omorât? de ce nu-i spusese despre asta? desigur, fiindcă, după înfrângerea de la Heptastadion, se hotărâse s-o abandoneze. Nu-i venea să creadă că putea fi atât de timid. Așa i se formase legenda?

Se uită din nou la Ptolemeu. Cu toată deznădejdea, aproape că-i părea rău pentru el. Știa ce-și spunea: se întreba oare cum avea să-l primească Arsinoë, ca pe un frate și rege, sau ca pe un rival de moarte, punând să fie ucis pe loc? buza de jos îi tremura, ca și cum l-ar fi plesnit preparatorul ca pedeapsă pentru încetineală – ceea ce, într-un fel, se și întâmplase.

„Și astfel", își spuse ea, „Caesar ne hotărăște amândurora destinele. „

Rămase mută de umilință, privindu-și fratele, care părea aproape să-i ceară din priviri un sfat. Nu putea înțelege trădarea acelui roman. Dar n-avea să se lase pradă furiei – nu-i folosea la nimic și ar fi fost mai prejos de demnitatea ei de regină. La urma urmei, de ce ar fi apărat-o Caesar? poate căzuse victimă prea marii încrederi în sine, după înfrângerea lui Pompei. Fără îndoială,

intenționa să se întoarcă la Alexandria mai târziu, cu o armată mai numeroasă, pentru a se răfui cu egiptenii. Până atunci, dacă ieșea pe voia lui Arsinoë, ea avea să fie moartă.

— S-au făcut toate aranjamentele, îi spuse Caesar băiatului. Pleci la amiază.

Ptolemeu, însă, nu se clinti din loc.

— Nu vrei să te pregătești pentru plecare?

— Îmi place destul de mult aici, replică Ptolemeu, pe care teama îl făcea îndrăzneț.

— Ți-am mai spus că ceea ce-ți place ție n-are nici o importanță.

Glasul îi deveni sever.

— Ai o datorie de îndeplinit. Un rege nu stă îmbufnat în palatul lui, când sunt de rezolvat chestiuni de stat. Și-acum, pleacă.

Cleopatra avu impresia că Ptolemeu urma să izbucnească în plâns. Părea gata să mai spună ceva, dar Caesar îl alungă cu un gest. Băiatul îi aruncă surorii sale o ultimă privire, ca și cum l-ar fi putut salva cumva de soarta care-l aștepta, apoi fugi afară din încăpere.

*

Probabil Caesar știa că stătuse acolo tot timpul, căci imediat ce Ptolemeu ieși, ridică privirea spre ea, zâmbind.

— Bună dimineața, pisicuțo.

„Nu-i voi oferi plăcerea de a mă vedea pradă furiei sau suferinței”, își impuse ea. „Voi fi calmă, chiar și în fața acestei trădări.”

— Imperatorul a dormit bine, se interesă, fără tulburări de conștiință?

— Ba bine că nu.

— Știi că fratele meu nu se va mai întoarce?

— Desigur.

Îi privi chipul, căutând să-i citească intențiile. Era clar că n-avea de gând să-i mai dea și alte explicații. O lăsa să înțeleagă singură.

Continua să zâmbească de parcă s-ar fi considerat peste măsură de abil. Ei bine era, fără îndoială. Cleopatra își impuse să se gândească mai profund la cele văzute și auzite. Poate că se pripea să-l judece.

După un timp, se lămuri.

— L-ai trimis la moarte.

Caesar dădu din cap, ca și cum ar fi mulțumit umil pentru

aplauzele Senatului.

Cleopatra își dădu seama că subestimase parșivitatea acelui roman. Făcea un joc dublu: dacă Arsinoë punea ca Ptolemeu să fie executat, atunci nu mai era nevoie ca ea, Cleopatra, să împartă tronul cu dificilul ei frate. Avea să conducă singură, ca vasală a lui Caesar. Dacă Arsinoë nu voia sau nu putea să-l omoare, Ptolemeu ar fi profitat de ocazie, desigur, ca să pornească în fruntea armatei zdrențuite adunate în fața porților. Iar atunci, Caesar însuși avea să-l ucidă, ca rebel.

Mai mult, îi dăduse lui Ptolemeu de înțeles că ar fi vrut să părăsească Egiptul, că era în dezavantaj; o slăbiciune pe care fratele ei avea să se gândească s-o exploateze. Pe scurt, Caesar dorea ca Ptolemeu să-l atace, pentru a avea un motiv întemeiat de a-l ucide.

— Vrei să controlezi Egiptul, dar trebuie să-ți poți justifica acțiunile în fața Senatului roman, spuse ea.

— Preparatorul tău a avut dreptate când a spus că ești ageră la minte. Înveți foarte repede. Va trebui să am grijă să nu mi-o iei înainte, într-o bună zi.

— Mai rămâne să-i învingi armata.

Zâmbetul se șterse. Era clar că mândria lui n-avea să aștepte atât de mult pentru a fi răzbunată.

— A doua oară n-am să mă mai las prins ca pe Heptastadion.

Apoi, rânjetul de lup reveni la fel de repede precum dispăruse.

— Și tu ce-ai să faci? vei juca rolul văduvei și-ai să-ți arunci bijuteriile pe rugul lui?

— E doar un băiat, își auzi ea vocea spunând.

— Un băiat care, lăsat în voia naturii și a propriilor chefuri, va crește într-o zi pentru a fi bărbat și prinț al Egiptului. Dacă are cât de cât minte, știe că urmează să moară.

Cleopatra închise ochii. „Mă întreb dacă aș putea învăța vreodată să fiu atât de necruțătoare.” Ceva din firea ei se revolta în fața acelui act final, brutal și necesar.

— Aș vrea ca toate astea să se termine, spuse ea.

— Nu se termină niciodată, pisicuțo, răspunse Caesar, cu glasul dintr-o dată mohorât. Dacă vrei să orânduiești afacerile lumii, nu se termină niciodată.

Pe policandrele cu încrustații fine pâlpâiau lumânări. Draperiile de pe pereți, vopsite cu purpură de Tyr și tivite cu brocart auriu, se unduiau în curentul de aer. Afară, în întuneric, valurile se spărgeau de stânci, iar vântul gemea și urla împrejurul zidurilor palatului.

Caesar bătu cu un deget în harta întinsă pe masă, în fața lui.

— Aliatul meu sirian, Mithradates, a cucerit Pelusiumul și acum merge spre deltă. Sora ta și drăgălașul ei de general Ganimedes și-au adunat forțele ca să-i iasă în întâmpinare.

— Îl aștepți pe el să ridice asediul?

Buzele lui Caesar se răsfrânseră cu dispreț. De parcă ar fi îndurat o asemenea umilință, să aștepte salvarea din partea unui satrap străin fandosit, jumătate grec, jumătate gal.

— Când se schimbă vremea, voi lua Legiunea a Treizeci și șaptea și voi porni spre răsărit ca să mă alătur lui Mithradates dincolo de cel mai îndepărtat braț al Nilului, lângă Marea de Trestii. Sora ta și papițoiul ei își vor încheia acolo toate socotelile.

„Și astfel se va sfârși totul", își spuse Cleopatra, cu soldații romani intrând din nou în Alexandria. Tatăl ei plătise pentru tron, iar forța armelor romane i-l obținuse. Acum, și ea era nevoită să facă același joc. Dacă Caesar voia, putea să transforme Egiptul într-o provincie romană, la fel cum erau Grecia, Siria sau Iudeea.

Nu era de mirare că tatăl ei își petrecuse cea mai mare parte a vieții în slujba lui Bachus. Poate că era dezamăgit de sine însuși și de propria sfială, altfel ar fi înțeles zădărnicia de a fi prinț într-o lume a romanilor, dorindu-și numai lumea de dincolo.

Acest Iulius Caesar era acum totul pentru ea, salvator, amant, inamic și, deși el încă nu o știa, tată al copilului ei.

Cleopatra o aflase de câteva săptămâni, o știuse în adâncul inimii încă dinainte de a-i înceta sângerările și a-și simți sensibilizarea și umflarea sânilor. Trebuia să-și readucă aminte că asta dorise, că pruncul care-i creștea în pântec era soluția politică spre care își ridicase pânzele. Fiul ei – trebuia să fie un fiu – avea să fie pe jumătate Roma, pe jumătate Egipt, singura legătură de sânge care putea să-i asigure tronul și viitorul țării ei. Acum, însă, o stăpânea și o biruitoare tristețe. Sceptrul lui Isis era o povară grea pentru Cleopatra, care în același timp era femeie și mamă. Acea femeie era o făptură mai simplă, mai firavă, o femeie care nu voia decât ca tatăl copilului ei s-o apere și s-o protejeze. Și, în acel moment, aceasta părea o dorință mai amară și mai profundă decât simpla supraviețuire a Egiptului.

Caesar se trânti pe o canapea din lemn de chitru cu intarsii de jasp galben și pietre roșii de carneol, drapată cu mătase indiană. Un sclav german cu părul lânos se grăbi să-i aducă un taburet pentru picioare. Cleopatra observă că veteranul călit într-o sută de bătălii

începea să se deprindă cu micile plăceri de la Brucheion.

— Ce noutăți ai din tabăra lui Arsinoë? îl întrebă.

Detesta acea neputință totală, nevoia de a se baza numai pe el pentru știrile din lumea de-afară. Era închisă acolo, pe Lochias, fără sfătuitorii ei, fără spioni, fără puterea de a acționa împotriva dușmanilor sau de a-și ajuta susținătorii. Pentru moment, nu putea decât să aștepte și să spere că romanul avea să triumfe.

„Dacă scap cu viață și redobândesc tronul Egiptului", își făgădui ea, „niciodată nu voi mai lăsa un bărbat să-mi hotărască soarta. Și cu atât mai puțin un roman."

Ochii lui albaștri și reci se ațintiră asupra ei.

— Vei avea plăcerea să auzi că fiul Egiptului e în siguranță. Spionii mei raportează că loialele trupe ale surorii tale l-au purtat printre rânduri într-o lectică. L-a denunțat pe Caesar, cel mai drag prieten al lui, ca barbar, iar pe tine carne din carnea și sânge din sângele lui, te declară târfă și trădătoare. Dar văd că pari surprinsă.

— Credeam că Arsinoë va pune să-l omoare, ca pe Achillas. Nu e atât de ucigașă pe cât presupusesem.

— E bine când propria familie ne surprinde.

— Trebuie să știe că nu pot învinge.

— Sau, poate, sunt pregătiți să moară pentru principiile lor.

— Vrei să spui că eu nu am principii?

— Vreau să spun: la ce-ți folosesc? vorbind în numele meu propriu, chestiunea principiilor nu m-a tulburat niciodată. Întreabă-i pe oricare dintre prietenii mei, pe bancherii sau pe soțiile lor. Îți vor spune.

Era un sarcasm, oare? o considera doar o oportunistă, care se întorcea după vânturile de moment? sau căuta de fapt s-o felicite, sugerând că-i recunoscuse aceeași tendință spre lipsa de scrupule pe care o manifesta propriul caracter?

— Mă subestimezi, dacă-ți închipui că nu iubesc Egiptul, spuse ea.

— Egiptul nu e decât un deșert prin care curge un râu. Iubește-te pe tine însăți. Contururile tale sunt mult mai interesante.

N-avea chef de spiritele lui. Ieși pe terasă, strângându-și pe trup mantaua lui din piele de urs. Vânturile dinspre miazănoapte împingeau valurile peste diguri, împroșcând stâncile de jos cu spumă luminoasă ca fosforul. Încă un val masiv se aruncă asupra stâncilor de la baza farului, împrăștiind în jur un zid uriaș de spumă, înalt cât colonadele de marmură. Iarnă și asediu din toate

părțile.

Dacă vremea nu se ameliora curând, Caesar încă mai putea să piardă victoria.

Veni lângă ea.

— Ce te frământă? o întrebă.

— Am ceva să-ți spun.

Caesar aşteptă.

— Voi avea un copil. Copilul tău.

O sprânceană înălțată. Oare asta era singura reacție cu care învrednicea știrea? ar fi dorit ceva mai mult.

Caesar își duse un deget la buze, adâncit în gânduri. Ar fi vrut s-o îmbrățișeze, ca orice bărbat când primește o asemenea veste, dar acest lucru nu-i stătea în obicei. N-o atingea decât ca preludiu al posedării.

Bănuia că-i cunoștea gândurile. Avea doar o singură moștenitoare, pe fiica lui, Iulia. Desigur, putea exista o hoardă întreagă de alte progenituri, rămase prin palatele de pe malurile Mediteranei ca trupurile după o ciorovăială cu armele. Dar asta era cu totul altceva. Dacă ea, Regina Egiptului, avea un fiu cu Caesar, un asemenea urmaș n-ar fi putut trece neluat în seamă la fel de ușor ca o victimă colaterală după o bătălie. La urma urmei, un fiu al ei și al lui Caesar urma să fie moștenitorul Egiptului și, foarte posibil, și moștenitorul Romei.

— Un dar de la zei, murmură el în cele din urmă.

— Într-adevăr. Un dar de la zei, pentru zei.

„Ia-mă în brațe. Dă-mi un semn că vestea asta te bucură.” Îi venea să plângă de frustrare, dar nu i-o îngăduia mândria. Caesar n-avea s-o vadă niciodată suferind, își jurase atâta lucru. Era singura ei putere asupra lui.

Rămase pe terasă, doar cu tunica pe el. Începuse să plouă, vântul împingând stropii de apă cu putere, ca pe niște pietricele. El însă, bărbatul acela, nu părea să simtă frigul.

— Crezi că sunt un zeu? o întrebă.

— Știu că eu sunt.

— Mi-ai dat un subiect de gândire, pisicuțo.

— Nu dorești să mă îmbrățișezi? murmură ea.

Caesar ezită. Un moment, Cleopatra crezu că avea să se înduplece. În clipa următoare, însă, spuse:

— Ești într-o stare delicată.

Și îi întoarse spatele, revenind înăuntru.

Luna egipteană a lui Phamenoth, Cu patruzeci și șapte de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Peste albul orbitor al acoperișurilor palatului se vedeau oamenii șiroind spre porțile orașului. La trei secole după Alexandru, acesta avea un nou cuceritor. De-a lungul Căii Canoice, mulțimea care azvârlise cu pietre și insulte de pe baricade cât fusese iarna de lungă îngenunchea acum cu supunere sub marile colonade de marmură, în timp ce Iulius Caesar revenea în oraș, în fruntea legiunilor lui. Era primit în tăcerea celor înfrânți, peste tropăitul ritmic al sandalelor romane grele auzindu-se doar câteva gemete de deznădejde.

Bătrânii orașului îi ieșiră în întâmpinare la Poarta Soarelui, desculți, îmbrăcați în robele din în albastru de jale, aruncându-și nisip peste capete în semn de supunere. Cântau recviemul învinșilor: „Milă, o, Soare al lui Amun! ne supunem și ne plecăm gâturile și spinările în fața ta, Viteaz Cuceritor!”

Era plăcut să-i vadă pe grecii aceia târându-se, își spuse Cleopatra. Până și curtenii, Rubedeniile, Întâii Prieteni și restul iubitorilor de pumnale înfipte în spate stăteau cu mutrele în țărână. Neguțătorii grași, cu degetele îngreunate de jasp și smaralde, erau și ei acolo, îngenuncheați lângă egipteni, sirieni, fenicieni și ceilalți, frământătorii de lut și îmbălsămătorii, aurarii și brutarii, căpitanii de barje și suflătorii în sticlă. Numai evreilor nu li se cerea să-și plece capetele. Cartierul lor rămăsese liniștit în timpul războiului și strecuraseră mâncare în palat pentru romani. Caesar îi răsplătise cu libertatea orașului.

Ca de obicei, Caesar avusese noroc. Tyche, Zeița Fortunei, căzuse pesemne pradă farmecului său, la fel ca atâtea alte femei înaintea ei. Vremea se înseninase pentru el, soarele și norii cedând voinței unui zeu, îngăduindu-i să iasă cu flota din port așa cum plănuise. Dar n-avea să pornească în întâmpinarea lui Mithradates, așa cum îi spusese Cleopatrei. Știind că spionii lui Arsinoë îi pândeau plecarea din oraș, navigase spre răsărit, ca și cum ar fi vrut să ajungă la Pelusium. Dar, la adăpostul întunericului, ordonase ca flota să se întoarcă din drum, debarcându-și în schimb legiunea în partea de apus a orașului. Apoi, printr-un marș în forță către miazăzi, îi încercuise pe pirații și bandiții pe care Achillas îi numise cândva armată. Prinși între oamenii lui Mithradates și legiunile lui Caesar, mercenarii încercaseră să fugă prin bălțile de papirus și fuseseră tăiați fără milă în mlaștini, unde trupurile le fuseseră lăsate pradă crocodililor. Barja lui Ptolemeu se răsturnase și acesta se scufundase, tras la fund de greutatea propriei armuri de aur.

*

Ajunse la palat în asfințit.

Cleopatra îl aștepta în curtea din spatele Sălii Coloanelor, înconjurată de noua ei gardă de corp, legionari aleși personal de Caesar, în armurile lor distinctive din piele, cu spade scurte, pentru împuns, în teci la cingătoare și basmale roșii înnodate la gât, sub căști.

Nu se auzea decât trosnetul torțelor și murmurul fântânilor din curte.

Caesar călărea în fruntea unei cohorte a gărzii lui de corp, pe un armăsar alb. Purta armura ceremonială, un pieptar de aur gravat cu fapte trecute, mantia purpurie de Imperator și o cunună de lauri pe cap. Coborî privirea spre ea, zâmbind. Ea îi răspunse la zâmbet,

surprinsă să constate cât de ușurată se simțea văzându-l din nou la față.

Pe lângă un car tras de doi boi mergeau soldați cu sulițe lungi și scuturi mari, rectangulare. Roțile cu obezi de metal ale carului duduiau pe pietre.

În partea din spate a căruței zăcea Ptolemeu, cu trupul descoperit, pentru ca toată Alexandria să vadă că era mort și din mlaștinile Nilului nu se mai putea ridica nici un pretendent să se declare moștenitor. Fratele mai mic al reginei era palid și umflat ca un pește, cu pleoapele pe jumătate coborâte, ca și cum ar fi dormitat. Din nas îi curgeau noroi și mâzgă. Răspândea un miros stricat. Hoitul n-avea să mai reziste multă vreme.

— A murit frumos, îi spuse Caesar.

Cleopatra ridică privirea. Stătea lângă ea, cu fața umbrită pe jumătate de lumina făcliilor. „Cum ar putea un om să moară frumos?" se întrebă ea. „Moartea e moarte."

— În cele din urmă, și-a luat armura pe el și a încercat să lupte ca un bărbat.

„Luase armura pe el fiindcă era din aur, își spuse ea cu amărăciune, și nu voia s-o piardă." Dar nu zise nimic.

Își amintea că, în copilărie, jucase zaruri cu el în curte.

Ptolemeu trișa întotdeauna. Făcu un efort, dar descoperi că nu putea să sufere după fratele ei. Ca Ptolemei, se născuseră adversari, nu rude. Îl disprețuise în viață; continua să-l disprețuiască și în moarte.

*

Iar acum, Arsinoë.

Fu adusă în Sala de Adorație între doi legionari, zbierând ca o pisică turbată. Caesar convocase curtea să asiste, grecii în robele lor fine, preoții rași în cap, secretarii, planificatorii și trezorierii, toți adunați în sală ca o turmă de capre pentru a fi martorii umilirii finale a Ptolemeilor. Cleopatra stătea așezată pe estradă, lângă Caesar, pe un tron de fildeș și abanos acoperit cu o pernă purpurie.

Arsinoë se zvârcolea și scuipa, țipetele ei reverberând prin marea sală de marmură. Era desculță, cu încheieturile mâinilor legate cu un lanț și fața mânjită cu noroi uscat. Sora ei, a cărei frumusețe îi inspirase Cleopatrei întotdeauna teamă și dușmănie, arăta acum ca o căzătură murdară din piață, vânzând peștii lui bărbatu-său.

Avea hainele rupte și împuțite. Până și gărzile nubiene

strâmbau din nas simțind duhoarea. Unii dintre drăgălașii băieți ajunseră chiar să-și acopere fețele cu mâinile.

Ganimedes se afla lângă ea. Și el era aproape de nerecunoscut, cu toate zorzoanele ascunse sub un strat gros de mâl fetid din mlaștină.

Caesar se întoarse spre Cleopatra.

— Inamicii tăi, spuse el.

Nu simțea nimic. „Asta nu e familia mea", își spuse. „Familia mea este Egiptul."

Ganimedes, în genunchi, cu sânge negru și închegat peste o tăietură adâncă de pe frunte, privea neabătut în podea. Arsinoë era croită dintr-o stofă mai aspră.

— Târfă! răcni ea, aruncând un strop de salivă din colțul gurii. Ai trădat Egiptul pentru romanul ăsta!

— După cum vezi, surioarei tale i-a fost dor de tine, comentă Caesar.

Cleopatra își dădu seama că Imperatorului îi plăcea spectacolul. În fond, era momentul lui. Din partea ei, nu simțea nimic pentru sora sa, cum nu simțise nici pentru cadavrul lui Ptolemeu. Acum era regină, fără nici o altă dispută. Caesar se ținuse de cuvânt.

— Curvă împuțită! urlă spre ea creatura împroșcată cu noroi de la picioarele ei.

„Dacă voi ajunge vreodată într-o asemenea strânsoare", reflectă Cleopatra, „în veci n-am să mă milogesc și n-am să zbier așa. La ce bun? ai mizat și ai pierdut, surioară. Mă așteptam să-ți primești înfrângerea cu mai multă distincție."

— Luați-o, le spuse Caesar gărzilor, care o târâră pe Arsinoë, spumegând și răcnind, afară din sală.

Ganimedes îi urmă, supus ca un miel.

Mardian se uita la ea ca un profesor la un elev pentru care cândva își pierduse orice speranță, pentru ca acum să dovedească aptitudinile și dăruirea pe care i le cunoscuse tot timpul. Se apropie de tron și atinse marmura cu capul. Un sclav îl ajută să se ridice.

Chitonul lui era murdar și slăbise. Nu arăta chiar ca un schelet, desigur, dar tot era un șoc să-l vezi atât de împuținat. Cleopatra se întrebă ce privațiuni îndurase de ultima oară când se văzuseră, înaintea plecării ei de la Muntele Kaios.

Erau singuri în camera privată de audiențe din apartamentele pe care le ocupa împreună cu Caesar. Bietul ei tropheus arăta zdrențăros și complet deplasat printre canapelele împodobite cu

nestemate și mătăsuri arăbești.

— Maiestate, murmură el.

— Mă bucur să-ți văd din nou grăsimile, Mardian.

— Iar eu sunt ușurat și peste poate de fericit s-o găsesc pe Maiestatea Voastră.

— Întreagă?

— Sănătoasă.

— Cumnatul tău m-a slujit cu credință.

— Circulau atât de multe zvonuri. De multe ori s-a spus că muriserăți.

— Ei bine, am supraviețuit și am rămas în bunele grații ale Romei. Se pare că Isis a zâmbit asupra faptelor noastre.

— Nu credeam să mai apuc această zi.

Ezită. Ridică ochii spre ea, parcă în căutarea vreunei schimbări.

„A, știu la ce se gândește claponul ăsta bătrân", își spuse ea.

— Zi odată, Mardian.

— Nu vreau să fiu necuviincios.

— Fii oricum.

Trase adânc aer în piept, apoi murmură încet:

— Se spune că Iulius Caesar vă iubește.

— Caesar iubește ori de câte ori este în cameră cu o femeie. Dar cred că l-am impresionat mai mult cu inteligența mea, decât cu oricare dintre acele părți ale trupului unei femei care se pot cumpăra pe câteva parale în Canopus.

La auzul acestei grosolănii, Mardian se înroși în obraji, ceea ce o încântă.

— Ai scăpat cu viață din greutățile deșertului.

— Ca prin urechile acului. Nabateenii au dezertat la câteva zile după plecarea voastră. Văzându-ne împuținați la număr, Achillas a ieșit în sfârșit din fortăreață. Am fost nevoiți să fugim și mai departe în deșert. Credeam c-aveam să mor acolo.

Bietul Mardian. Înainte de toate astea, pentru el o situație de urgență însemnase să i se termine parfumul favorit.

— Ei bine, acum ești aici, îi spuse ea. Deci, trebuie să ne apucăm de treabă. Cheamă purtătorii de litieră. Vom inspecta orașul, ca să vedem ce este de făcut după aceste războaie.

*

Întinderea distrugerilor frângea inima. Caesar spusese odată că războiul e o frumusețe, dar ei i se părea că războiul, la fel ca focul, nu putea fi considerat frumos decât văzut de la distanță. De

aproape, nu mai avea nimic splendid.

Minunata ei Alexandria zăcea în ruine. Fațadele marilor clădiri de pe Calea Canopus fuseseră dărâmate pentru a se construi baricadele. Gloata devastase Museionul, până și Templul lui Neptun. Marile porticuri ale Gimnaziului, cu acoperișurile lor din grinzi masive de cedru cu decorațiuni aurii, dispăruseră și ele, smulse de mulțime pentru a le folosi la baricade.

Cheiul unde Caesar dăduse foc corăbiilor lui Achillas era o grămadă de lemne arse și moloz. Miile de volume dintr-o magazie, destinate Bibliotecii, fuseseră prinse în incendiu și distruse.

În Brucheion însuși, pereții imaculați de gips ai unora dintre clădirile palatului erau înnegriți de fum, iar grajdurile, băile și cisternele fuseseră avariate toate în lupte.

Cleopatra era deprimată. Puteau să reconstruiască, dar nu să pună la loc tot ceea ce fusese distrus, ca bârnele prelungi care decoraseră porticurile Gimnaziului. Acestea fuseseră lucrate din lemn de cedru adus din Liban și Munții Atlas din Mauritania, copaci care nu mai creșteau atât de înalți și groși. Acele grinzi masive și unice se făcuseră scrum în timpul uneia dintre luptele de stradă.

Romanii ăștia! oriunde se duceau, lăsau în urma lor o dâră de ruine și cenușă, ca și cum lumea ar fi avut o rezervă inepuizabilă de frumusețe pe care ei s-o pângărească, de parcă frumusețea însăși ar fi putut să dureze la nesfârșit.

*

Pentru prima oară de la sosirea lui, în toamna anului trecut, Caesar era liber să viziteze orașul pe care-l cucerise. Prima lui cerere fu să fie dus la mormântul lui Alexandru, sub domul de marmură albă lucitoare al Somei.

Cleopatra găsise întotdeauna înspăimântător acel loc, lunga coborâre pe treptele de piatră cu ecou până în hrubă, unde se simțea inconfundabil mirosul de mucegai și descompunere, sub straturile dulci de tămâie. Trupul mumificat al Invincibilului zăcea într-un sarcofag cu capac de cristal, înconjurat de lămpi cu ulei a căror lucire se reflecta în armura lui de aur. De jur împrejurul sarcofagului se aflau șiruri-șiruri de ofrande votive, vin de la cei bogați, pâine de la săraci, buchete de flori, unele ofilite de vreme, altele încă proaspăt culese.

Cel Mare părea o statuie. Își ținea mâinile încrucișate pe piept, iar părul i se răsfira în jurul capului ca o lână de aur. Fața fusese tratată cu cosmeticale, ca să aibă o nuanță mai naturală, dar pe

dedesubtul meșteșugului îmbălsămării pielea era ca pergamentul. Una dintre nări nu mai exista, desprinsă din întâmplare, se spunea, de către unul dintre strămoșii Cleopatrei.

Caesar era copleșit de ceea ce vedea. Nu făcuse decât câțiva pași în cameră, când scoase o exclamație și căzu în genunchi.

Cleopatra fu uimită. Acum îl vedea pentru prima oară impresionat de vreun lucru. „La urma urmei, și el e om", își spuse. „Iar ceea ce venerează cel mai mult e propria mea genealogie. S-ar putea să am o putere mai mare asupra acestui om decât credeam."

Mult timp, Caesar nu scoase o vorbă. Într-un târziu, spuse:

— Era mult mai tânăr decât mine când a murit, și totuși cucerise jumătate din lume.

— Tu ești mai mare decât a fost el, șopti ea.

— Cum pot fi mai mare? când mă compar cu el, eu n-am înfăptuit nimic.

— Dar ești încă în viață. Alexandru e mort.

Aceste cuvinte părură să-l înveselească puțin.

— Orice roman care dorește să se numească mare trebuie să-l emuleze pe Alexandru. Trebuie să se ducă în Răsărit și să cucerească Parthia, așa cum a făcut el.

— Ăsta e un vis nebunesc.

— Nu-i adevărat, o contrazise Caesar. Babilonul este destinul Romei.

În momentul acela, Cleopatra nu dădu atenție spuselor lui. Se înfiora în frigul din mormânt și-i era dor de lumină. Dar, în anii următori, aveau să vină multe momente când se va gândi din nou la ceea ce-i spusese Caesar în acea dimineață și, în cele din urmă, cuvintele lui profetice aveau să se întoarcă s-o hăituiască.

Orice roman care dorește să se numească mare trebuie să-l emuleze pe Alexandru. Trebuie să se ducă în Răsărit și să cucerească Parthia, așa cum a făcut el.

*

Când ieșiră din mormânt, Cleopatra ordonă ca lecticile să fie duse înapoi spre palat trecând prin docurile de la Rhakotis.

— Vreau să-ți arăt ceva, îi spuse.

În pofida pagubelor din „Războaiele Alexandrine", cum le numea acum Caesar, majoritatea magaziilor de pe cheul portului rămăseseră intacte, păzite contra mulțimii, chiar și în toiul luptelor, de un detașament din Garda Macedoneană. Erau proprietatea cârmuitorului Egiptului, oricare ar fi fost acela. Le-o fi permis

Achillas rebelilor să dărâme Gimnaziul, dar n-avea de gând să-i lase să distrugă tocmai prada pentru care lupta.

Coborâră din litiere și, cu suita și gărzile de corp urmându-i, Cleopatra începu să-i arate lui Caesar comorile Egiptului.

Caesar o urma dintr-o magazie imensă în alta, ca un om în transă; mai întâi, grânarele, cu pereții lor groși de calcar și ușile masive din fier încuiate și zăvorâte pe dinăuntru, în interior domnind un continuu crepuscul de praf auriu înecăcios, adevărați munți de grâu, orz sau mei, înălțându-se până în tavan și păziți de șoareci și șobolani cu ajutorul unei armate de pisici. Era ca și cum Bastet, zeița-pisică, i-ar fi privit de pretutindeni, de pe grinzi, din colțuri, cu ochii aurii lucindu-i în întuneric.

Cleopatra îi privi chipul. În fiecare an, Roma trebuia să importe grâu, niciodată nu-i fusese de ajuns pentru a-și hrăni populația. Aici se găsea destul grâu ca să hrănească toată zona Mediteranei.

După aceea, îi arătă magazia de mirodenii, o clădire mare și pătrată, cu gărzi înarmate până-n dinți postate la uși și la toate gurile de aerisire. Înăuntru, lumina soarelui străpungea întunericul cu fascicule galbene și înguste, aerul ca o pâclă aurie mirosind picant a arome îmbătătoare, sufocante. Până și Caesar rămase cu gura căscată la vederea unei asemenea imensități, a nenumăratelor lăzi de lemn cu cuișoare, scorțișoară și piper, a sacilor de iută umflați, plini cu șofran, chimion, anason și coriandru. Ea îi observa fața, ghicindu-i gândurile: o avere inimaginabilă, într-o singură clădire.

Existau depozite separate pentru uleiuri, fiecare conținând șiruri-șiruri de amfore, ca niște femei bătrâne și grase, cuibărite în culcușurile lor de paie; ulei de susan, ulei de în și, desigur, untdelemn de măsline, folosit peste tot în lume la gătit și la lămpi.

— Ca regină, dețin monopolul peste toate astea, îi șopti ea, în timp ce se întorceau afară, la soare. Regina este cea care le spune țăranilor cât de mult să planteze, iar produsele sunt prelucrate în atelierele mele. Tot acest ulei este al meu. Grâul Cleopatrei hrănește Mediterana, iar taxa pe grâu e de douăzeci de milioane de banițe pe an. Și mai sunt încă atâtea pe care nu le-ai văzut. Din plantele mele de papirus se produce hârtie pentru întreaga lume. Am monopol pe lână, o a patra parte pe tot peștele și mierea vândute în Egipt, o a treia parte pe toți strugurii. Am sare și cariere de sodă. Am mine de aur, în miazăzi. Încasez o dobândă de douăzeci la sută pe toate mărfurile care urcă pe Nil.

— Oprește-te, murmură el, copleșit. De ce-mi arăți toate astea? crezi că nu există deja destui romani care râvnesc la Egipt?

— Nu mă interesează alți romani, replică ea. Numai cel care ar fi ca Alexandru, doar de-ar avea banii ca s-o facă.

Caesar o privi lung. În ochii lui se citea o expresie nouă de respect și, pentru prima dată, încă ceva: teamă. Până acum, în pofida tuturor ambițiilor lui, rămăsese totuși roman. Acum, Cleopatra îi arăta și un crâmpei din altceva. Motivul pentru care Egiptul nu căzuse sub jugul roman era acela că Senatul Romei nu îngăduia ca un om să controleze el singur Egiptul, căci acel roman n-ar mai fi avut nevoie de Roma. Dar acum ea însăși era Egiptul și nu-i mai rezista, ci se culca depărtându-și coapsele pentru el, șoptindu-i să dea uitării Roma și să facă tot ce voia.

— Trebuie să aibă loc o nouă încoronare, îi spuse ea lui Mardian.

Preparatorul nu părea convins.

— Ați preluat deja tronul, Maiestate, în Serapion și la Memphis.

— Atunci, o nuntă.

— O nuntă?

— Trebuie să-l legăm pe Caesar al nostru puțin mai strâns de Egipt.

— Romanii nu sunt deja destul de aproape?

— Ceea ce vede acum mulțimea de pe străzi este Caesar ca un cuceritor al nostru. Ceea ce se aude în chora e tropăitul sandalelor romane. Trebuie s-o reclădim pe Cleopatra, așa cum am început să reclădim Alexandria. Trebuie să mă vadă ca pe consoarta lui, nu ca pe o țiitoare. Este singurul avantaj pe care-l am față de tatăl meu. El nu s-ar fi putut căsători cu un general roman.

— S-ar fi putut gândi, murmură Mardian.

Plăcerea Fluierarului pentru catamiți nu era necunoscută. Cleopatra îl mustră dintr-o privire.

— Trebuie să organizăm un spectacol, Mardian. Lumii îi place teatrul. În această piesă de teatru, eu voi fi Isis, iar Caesar va fi Amun, zeul-taur, zeul rodniciei. La Roma, fără îndoială, îl vor vedea pe Caesar ca patron al meu, iar pe Cleopatra ca pe o regină vasală lui. Aici însă, în cele Două Țări, trebuie să fim zei, Mardian, căci asta vrea poporul și asta trebuie să vadă: Isis și Amun uniți pentru a aduce o nouă epocă de prosperitate în Egipt. Vom merge cu mica noastră piesă de teatru în chora și apoi niciodată nu va mai trebui să petrecem o singură noapte în cort!

— Nu veți păcăli mulțimea de pe străzi, nici pe Rubedeniile de la curte.

— Puțin îmi pasă. Acum am lângă mine legiunile lui Caesar, așa că nu vor îndrăzni să mă mai sfideze. Și, având în mână chora și grânarele, îmi vor face curte chiar dacă nu mă iubesc.

Mardian o privi ca și cum atunci ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Este o viziune îndrăzneață, maiestate.

— Îmi cunosc destinul, Mardian. Nu este numai acela de a schimba Egiptul. Cleopatra va schimba lumea.

Preparatorul îi adresă acel zâmbet condescendent pe care Cleopatra îl văzuse de nenumărate ori pe chipurile secretarilor tatălui ei. Nu o credea în stare s-o facă, nu putea nici măcar să conceapă ceea ce plănuise. Ei bine, avea s-o ajungă din urmă într-o bună zi, cu creierul lui înecat în grăsime gâfâind și pufnind după ea.

Știa care erau planurile lui Caesar: o regină docilă, fieful lui privat, o domnie prin procură în Egipt, opunând-o pe Cleopatra propriului Senat. Caesar credea în destin; o convinsese și pe ea. Dar, deși acum își considera destinul legat pentru totdeauna de al lui, viziune a ei nu era tocmai aceeași. Știa că purta în pântec nu doar un copil, ci o dinastie. Dacă Mardian i-ar fi cunoscut gândurile, bănuia că ar fi leșinat.

Era sigură că Iulius Caesar, la cei cincizeci și unu de ani ai lui, nu mai navigase niciodată cu o asemenea corabie. Thalamegos, barja de stat a Ptolemeilor, era mare cât o cvadriremă de război, lungă cât o jumătate de stadion, de la pupa arcuită delicat până la prova, care era sculptată din cedru libanez, în forma unei flori de lotus. Avea șase rânduri de rame, saloane de ospețe, chiar și o grădină. Cabinele și dormitoarele fuseseră lambrisate cu lemn de cedru și chiparos dulce-mirositor, exista un salon pentru banchete, altare închinate lui Venus și Dionisos și, desigur, lui Isis. Deși mobilierul era grecesc, pereții erau pictați cu fresce din folie de aur și lapis lazuli, după stilul egiptean, reprezentându-i pe mulți dintre vechii zei de pe Nil, Sobek și Bastet, precum și simbolul personal al Cleopatrei, Horus și Isis.

Din respect față de sentimentele lui Caesar, însă, pusese să fie zugrăvit din nou dormitorul pe care-l împărțea cu el, alegând o friză cu scene din Iliada lui Homer. Apartamentul era mobilat bogat cu scaune încrustate cu coral și carneol, oglinzi șlefuite cu chenare aurii, o masă din lemn de cedru cu intarsii de fildeș și un pat de

abanos prețios, tivit cu frunze de aur și acoperit cu o cuvertură de mătase purpurie.

Porniră de pe Lacul Mareotis, având impresia că aproape toată populația Alexandriei se înșirase pe cheuri să le vadă plecarea. „Astăzi”, își spuse Cleopatra, „are loc adevărata mea încoronare. Din acest moment, e limpede pentru toți că din nou eu sunt adevărata Regină a Egiptului, iar patronul meu, cel mai puternic om din lume. Cu Ptolemeu mort și Arsinoë în lanțuri, nimeni nu va mai revendica tronul Egiptului.

Acum, pericolele mă pândesc de dincolo de mare, de la Roma.”

*

Pânzele fluturau în briza slabă de pe fluviu, în timp ce barja regală luneca prin inima verde și umedă a deltei, pe lângă morile de apă și vii, maluri noroioase și desișuri de stuf, câmpii verzi cu plantații de orz și fasole și casele de chirpici, cu acoperișuri plate, care se ridicau sub curmali. Sudoarea lucea pe spinările nubienilor aplecați peste ramele mari de abanos, cu vârfurile argintii scânteind în lumina soarelui. În spatele lor venea o caravană masivă din patru sute de liburniene, cea mai mare flotă, poate, pe care o văzuse vreodată Nilul, ducând escorta, două legiuni de-ale lui Caesar.

Localnicii năvăleau din case, adâncindu-se până la genunchi în mâlul negricios-roșiatic de lângă maluri, pentru a privi acest spectacol cum nu se vede decât o dată într-o viață de om, trecerea marilor zei Isis și Amun, culcați împreună pe canapelele aurite, sub un baldachin de mătase cu franjuri, serviți de sclavi îmbrăcați cu tunicile și fustanelele din vechime, frumoși băieți goi cu evantaie bătute în pietre scumpe.

O demonstrație de forță, un teatru al splendorii. „Privește-mă, Egipt, și vezi cât de puternică sunt acum.”

*

Lăsaseră în urmă nesfârșita vegetație înfloritoare a deltei, valea devenind o pereche de panglici verzi de-o parte și de alta a fluviului, dincolo de care se zărea uneori, departe, pustietatea arsă de soare a deșertului, care alteori se apropia de țărm până la o lungime de stadion.

Pretutindeni se vedeau oameni, privind cu uimire nemaiîntâlnitul spectacol. Spre deosebire de Alexandria cosmopolitană, aici toate fețele erau asemenea – același păr, aceleași haine, aceleași chipuri arămii, cu nas vulturesc.

Acostară la mal lângă Memphis, privind cum soarele cobora sub

marginea violetă a deșertului, dincolo de marele zid alb al templului lui Zoser. Caesar se uită cu uimire la marea piramidă în trepte din Saqqara, profilată pe cerul tot mai închis, și întrebă cine construise asemenea monumente. Piramidele erau la fel de vechi ca Egiptul, îi răspunse ea, vechi ca însuși timpul. Ca deșertul și ca munții.

Crezuse că drumul și triumful în comun și conștiința faptului că-i purta copilul aveau să-i apropie. Când colo, nu reușiseră decât să sape o schismă între ei. Starea ei încă nu era vizibilă, însă chiar și legănatul blând al barjei îi provoca uneori grețuri, silind-o să stea sub punte, singură și nefericită. Mai rău, nu mai avea încredere în propriile emoții și era supusă acceselor de plâns pe care le îndura în intimitatea cabinei.

„Nu-l voi lăsa pe acest roman să mă vadă plângând."

*

În timp ce călătoreau spre sud, văzură înălțându-se din deșert faleze enorme, albe-cenușii în arșița amiezii, purpurii în asfințit. Ajunseră la străvechiul oraș al Tebei, Cetatea cu O Sută de Porți, unde faraonii antici își sculptaseră mormintele în piatra arsă de soare. Din mersul barjei, văzură un hipopotam privindu-i din apă, doar cu urechile și râtul ca de porc la suprafață. Dincolo de el se înălțau deasupra palmierilor pilonii și colonadele în formă de tulpină de lotus ale templelor străbune. Pe cărările prăfuite se legănau femei cu ulcioare de apă pe cap, crocodilii dormeau pe malurile nisipoase sau alunecau plescăind în apa caldă ca sângele, alarmați și surescitați de apropierea lor.

La plecarea din Alexandria, vremea fusese blândă și răcoroasă, în palat continuând să ardă noaptea grătarele cu lemn de santal. Dar, pe măsură ce navigau în susul fluviului, zilele deveneau tot mai arzătoare, iar cerul de un albastru aprig și nesfârșit.

*

Când se înnoptă, din mlaștinile de papirus începură să se înalțe cețuri și mii se gâze săgetau în jurul lămpilor cu ulei. Temperatura cobora cu repeziciune, iar stelele strălucitoare erau reci. Cleopatra stătea cu Caesar pe puntea barjei regale, tremurând în mantie.

Caesar nu părea tulburat nici de frig, nici de căldură. Avea pe el aceeași tunică pe care o purtase de-a lungul zilei nesuferit de fierbinți, cu brațele și picioarele goale, expuse elementelor naturii. Părea absorbit în propriile gânduri.

În ziua aceea, îi așteptaseră la debarcader preoții templului

local, cu capetele cafenii rase, îmbrăcați în robele albe ale lui Isis. Cheul și aleea până la pilonii templului fuseseră înțesate cu oameni, felahi de rând și nubieni, arabi, chiar și câțiva greci. În momentul când Cleopatra coborâse de la bordul barjei regale, căzuseră în genunchi, atingând pământul cu frunțile. Fusese purtată pe o litieră, de-a lungul unei alei mărginite cu sfincși, spre imnurile preoților și sunetul a o mie de systrumuri.

Evenimentele de peste zi păreau să-l fi mișcat. „Deci, în sfârșit, l-am impresionat pe Caesar", reflectă Cleopatra.

— Azi, când ai ajuns aici, s-au purtat cu tine ca și cum ai fi fost o zeiță, îi spuse el.

— Ca Regină a Egiptului, sunt zeiță. Poate nu la Alexandria, dar aici, în chora, și față de preoți, sunt încarnarea lui Isis.

Caesar se încruntă. Asemenea sentimente nu se potriveau cu educația lui romană. Totuși, își putea da seama că existau aspecte care-l atrăgeau profund.

— Oamenii nu pot fi zei. Nici bărbații și nici femeile.

— Ei nu gândesc așa. Spun că tu ești încarnarea lui Amun, zeul rodniciei.

La asta, Caesar zâmbi.

— Niciuna dintre soțiile mele nu e de aceeași părere. Am fost însurat de patru ori și n-am decât o fiică să mă laud. Nu-s tocmai divin.

„Într-adevăr. Dar s-ar putea ca în pântecul meu să-l ai pe fiul la care jinduiești. El mă va mărita cu tine, într-un fel sau altul. Atât ca prinț, cât și ca om."

— În Egipt ești destul de fertil. Poate că sămânța grasă are nevoie de sol gras.

Caesar nu răspunse.

— Cred că ți-ar plăcea să vezi toată Roma căzând în genunchi în fața ta, așa cum au făcut azi preoții când m-au văzut.

— Ăsta-i un sacrilegiu.

— Dar e ispititor, nu-i așa?

Îi întoarse spatele, refuzând să-și exprime gândurile. Cupola din cărămizi de chirpici a unui nilometru se înălța deasupra contururilor negre ale palmierilor. Dincolo de ea se afla forma întunecată a unei alte insule, mai departe de Philae, unde pilonii altui templu se profilau pe cerul nopții.

— Ce loc e ăsta? o întrebă Caesar.

— Este Biggeh, unde se spune că e înmormântat Osiris. El e

fratele lui Isis și soțul ei.

— Deci, de la ei ați deprins asemenea. Practici, aruncă el, cu dispreț.

— Un egiptean ar spune: „Dacă e lege pentru zei, de ce n-ar putea fi lege și pentru noi?”

— Și crezi asta?

— Cred că, dacă este sortit ca un Ptolemeu să cârmuiască Egiptul și să-l ajute să-și regăsească gloria de altădată, atunci acel rege sau regină trebuie să facă mai întâi Egiptul o parte din sine însuși. Gândești prea mult ca un roman ca să înțelegi Egiptul.

— Nici tu nu ești egipteancă. Ești grecoaică.

— Sângele meu este grecesc, dar familia mea a domnit aici de trei sute de ani. Acum, Egiptul e o parte din mine.

Chipul lui era împietrit.

— Spune-mi o poveste despre acești zei.

Cleopatra trase adânc aer în piept, întrebându-se de unde să înceapă. Zeii nu erau ușor de înțeles.

— Odată, Osiris a fost un mare rege, spuse ea. A adus pe Pământ scrisul, agricultura și artele și a transformat omenirea, aducând-o de la barbarie la civilizație. A devenit stăpân peste toate țările Pământului, nu prin război și forța armelor, ci cu ajutorul discursurilor convingătoare, al cântecelor și al muzicii. Soția lui, Isis, era renumită pentru fidelitatea și spiritul ei de sacrificiu. Dar fratele lor, Seth, era invidios pe Osiris și l-a omorât. Apoi, i-a tăiat trupul în paisprezece bucăți și le-a împrăștiat prin tot Egiptul. Soția lui Osiris, Doamna Noastră Isis, a cutreierat țara ca să găsească bucățile din trupul lui. Le-a găsit pe toate, cu excepția uneia singure, falusul. Adunându-le la un loc, i-a acordat soțului ei darul vieții veșnice. A petrecut doar o ultimă noapte cu el, înainte ca el să plece pe lumea cealaltă, iar din acea uniune vrăjită a conceput un copil, pe Horus. Când a crescut, Horus s-a răzbunat pe Seth și l-a omorât, luând înapoi tronul Egiptului. Acum, Osiris domnește peste tărâmul morților, dar Isis rămâne dătătoarea de viață, Marea Maică, zeița iubirii și a compasiunii.

— Cum poate un bărbat să-i dăruiască unei femei un copil, fără a avea bărbăția intactă?

— Era zeu, răspunse ea simplu.

Se întreba dacă putea înțelege. Și la Roma existau temple ale lui Isis, desigur. La fel ca majoritatea romanilor, o considera pe Marea Maică doar o zeiță pentru femei, iar templele ei, sanctuare pentru

prostituate și orgii. Zeii lui erau Jupiter și Marte, zeul virtuții și al războiului. Putea înțelege teoria mântuirii și a învierii? putea înțelege că pentru egipteni el însuși era acum avatarul lui Osiris?

— Deci acum are un templu lângă locul de veci, spuse el.

— La fiecare zece zile, statuia de aur a lui Isis pe care tocmai am văzut-o este dusă cu o barjă sacră, ca să-și viziteze soțul iubit.

— Fratele ei, murmură el. Avea glasul greu de dispreț și repulsie.

— Nu toată lumea poate fi la fel de pură ca Roma, răspunse Cleopatra și, după expresia de pe chipul lui, își dădu seama că se făcuse înțeleasă.

Rămase tăcut un timp îndelungat. Cleopatra asculta corul de orăcăieli ale broaștelor din mlaștină. Apoi, pe neașteptate, Caesar spuse:

— Te-ai gândit la o căsătorie?

Îl privi cu ochi mari. Inima îi tresări în piept ca unei fetișcane.

De când știa că în pântecul ei creștea copilul lui, nici nu se mai gândise la altceva. Încercă să se calmeze înainte de a răspunde, cu speranța că nu-și lăsase nerăbdarea să se arate.

— Căsătorie? repetă ea, încercând să pară dezinteresată.

Undeva, în desișurile tulpinilor de papirus, un bâtlan țipă.

— Ai avut dreptate cu ceea ce ai spus, că Iulius Caesar gândește prea mult ca un roman. Trebuie să gândesc ca un egiptean, ca tine. Deci, mi se pare că pentru a împiedica oamenii să se agite, ar trebui să te măriți cu tânărul Antiochus. Acesta este obiceiul egiptean, nu-i așa?

„O, morman aburind de bălegar de crocodil ce ești! iar ai de gând să mă trădezi."

— Antiochus are doar doisprezece ani.

— Nu prea contează. Va împiedica alți tineri cu sânge fierbinte să pună ochii pe tine și pe Egipt.

— N-am nevoie de Antiochus să domnească aici.

— Dar tocmai mi-ai spus că măritișul cu propriul frate e obiceiul zeilor, deci cum ar putea să nu fie și al tău? o regină nu poate guverna singură. Fără un soț, vor veni să te curteze prinți străini.

— Port copilul tău în pântece!

— Și crezi că oamenii vor bănui că e al fratelui tău?

— Cred că toată lumea din Alexandria știe de ce sunt cu burta la gură!

Caesar zâmbi, cu nepăsarea omului care crede că a găsit soluția tuturor problemelor. Și, desigur, o găsise. De ce era surprinsă de acest ultim șiretlic? căsătoria cu o regină egipteană i-ar fi complicat fără rost viața. Aceasta era soluția cea mai simplă pentru el.

Și, în plus, nu obținuse ceea ce dorise? avea să se poarte ca o prințesă răzgâiată, ca Arsinoë sau Ptolemeu, bătând din picior fiindcă în viața ei nu domnea cea mai deplină ordine? caesar nu făcea decât să-și protejeze investiția așa cum găsea de cuviință.

Pentru ea, copilul din burta ei era șansa de a crea cea mai mare dinastie pe care o cunoscuse lumea vreodată. Pentru el, doar încă o progenitură bastardă.

— Deci, s-a stabilit, spuse Caesar.

Avea de ales? putea să-l sfideze. Iar el putea la fel de ușor să facă din Antiochus reprezentantul lui în Egipt, în locul ei. Încă nu-i dăduse nici un semn despre ceea ce simțea pentru copilul pe care i-l purta în trup.

„ÎI ador pe omul ăsta, iar lui puțin îi pasă de mine."

— Ne-am înțeles? repetă Caesar.

— Dacă asta vrei să fac. Răspunse ea, rece.

— Îți poți lua oricâți amanți dorești, desigur.

— Regina Egiptului nu se destrăbălează cu tot atâta nepăsare ca un general roman.

— Unul din frumoșii tăi sclavi, eventual?

— Improbabil. Ori de câte ori chem câte unul, aflu că e catamitul vreunul centurion.

— Spurcată limbă mai ai…

— Am o viață ireproșabilă. Asta e deosebirea între tine și mine.

Fu răsplătită cu un zâmbet. Și nimic mai mult.

*

Mult timp după ce Iulius Caesar se retrăsese pentru noapte, Cleopatra rămase singură pe punte, ascultând clipocitul valurilor pe lângă bordajul barjei. Simțea freamătul din pântec. Privea stelele licărind deasupra Pământului și se mira din nou de felul cum o manevrase Caesar. Să se mărite cu Antiochus!

Avea atât de multe de învățat de la el!

Poate că, pentru tatăl ei, un compromis ar fi fost de ajuns. Întotdeauna păruse să fie. Avea tronul, deși trebuia să-l împartă cu fratele ei mai mic, și avea protecția Romei. Desigur, încă nu știa cât avea s-o coste patronajul lui Caesar, deși putea să ghicească. Fără îndoială, când Caesar își ducea legiunile în răsărit să invadeze

Parthia, păşind pe urmele lui Alexandru, Egiptului avea să i se ceară să plătească pentru gloria lui Caesar.

Da, Fluierarul s-ar fi mulţumit cu asta. „Dar eu nu sunt tatăl meu, voi fi Regina Egiptului cu drepturi depline, nu doar prin voinţa lui Caesar. Mă crede doar o fată fluşturatică, primitoare de bună voie a sămânţei unui bărbat, cufăr de bancher pentru aspiraţiile lui. Dar voi salva Egiptul de planurile acestui ticălos.

A, a avut multe femei la fel cum m-a avut pe mine. A fost însurat de patru ori, după cum el singur recunoaşte, de fiecare dată fie pentru bani, fie pentru alianţe politice, conform lui Mardian. Ei bine, încă n-o ştie, dar îi voi opune ambiţiei lui cel mai trainic obstacol, căci atunci când Cleopatra îşi desface picioarele, are între ele Egiptul, iar rodul va fi al întregii lumi.

L-am strâns de boaşe pe omul ăsta în pat. Într-o bună zi„, îşi făgădui ea, „i le voi prinde la strânsoare de-a binelea, iar zeama pe care o voi stoarce din ele va potoli setea de pace a familiei mele şi a egiptenilor.”

*

Dar, în noaptea aceea, pe când zăcea în pat, se pomeni sucindu-se şi învârtindu-se în căutarea somnului care o ocolea. În întuneric îi era mai greu s-o regăsească pe regina hotărâtă şi răzbunătoare care ar fi folosit orice armă pentru a-şi salva naţiunea şi ambiţia. Un ţânţar ţiuia la nesfârşit în jurul perdelei de mătase a patului, la fel de persistent şi greu de prins ca vocea din capul ei, tânguindu-se precum o fată neînvăţată: De ce nu mă iubeşte?

La întoarcerea în Alexandria, pe Caesar îl aşteptau ştiri urgente. Petrecu toată ziua închis cu ofiţerii lui, primind mesageri şi trimiţând ordine. Cleopatra află că erau numai veşti proaste. „Mă rog”, îşi spuse, „veştile proaste pentru Caesar nu sunt neapărat proaste şi pentru mine.” Ea însăşi era ocupată cu Mardian, stând închisă în camera ei de audienţe particulare, unde-şi alegea miniştrii şi secretarii, pregătindu-se să preia din nou guvernarea Egiptului.

În seara aceea, îl găsi pe Caesar în sala de banchete pe care o rechiziţionase pentru uzul lui personal în timpul asediului, aşezat la masa lungă din lemn de trandafir şi fildeş, care cândva fusese aşternută cu hărţi şi planuri. Ardea o lampă de masă, opaiţele de pe braţele de bronz ale acesteia cufundând chipul Imperatorului în lumini şi umbre. Pe masă erau împrăştiate o mulţime de suluri, iar altele zăceau pe jos, la picioarele lui. Arăta frânt de oboseală.

O briză răcoroasă sufla dinspre mare, învolburând perdelele de mătase și făcând flăcările lămpilor cu ulei să pâlpâie. De undeva din palat se auzea muzică slabă, fluiere și lire, o petrecere de seară în curs de desfășurare. Dincolo de ferestre, lumina puternică a farului se reflecta pe apele vălurite ale portului regal.

La apariția ei, Imperatorul ridică privirea.

— Caesar lipsește din Roma doar de câteva luni, și întreaga lume e cuprinsă de convulsii.

— Trebuie să pleci? îl întrebă.

Era surprinsă de propria reacție, un val de ușurare, dar și de dezamăgire. „De ce mă simt astfel? nu asta doream, să fiu din nou stăpână pe Egiptul meu, fără ca acest manipulator brutal să-mi stea în cale?" Spre dezgustul ei, bănuia că acel roman ticălos și nevrednic o fermecase. Iar femeia care era îl dorea prezent în momentul când avea să-i dăruiască fiul. Trebuia să fie un fiu!

— Deja am stat prea mult, spunea Caesar. Legiunea a Treizeci și șaptea care mi-a venit în ajutor din Pontus a fost salvarea mea, dar ruina poporului. Localnicii au profitat de absența legiunii pentru a măcelări toată populația romană. Între timp, fiii lui Pompei se adună pe malurile Cartaginei ca să-mi facă noi greutăți. Până și în Italia sunt tulburări. Veteranii din țară s-au răsculat, în timp ce Marcus Antonius stă pe car și se uită cum se revoltă gloata în Forum. Vezi, deci, că sunt foarte criticat pentru că lenevesc aici, în timp ce imperiul se sfărâmă în bucăți în jurul meu.

— Aș vrea să nu trebuiască să pleci, spuse ea, aproape cu sinceritate.

— Voi lăsa aici trei legiuni, sub comanda lui Rufus Cornelius, ca să te apere.

„Să mă apere? sau să mă țină sub controlul tău? cred că nu contează cum caracterizează romanul ăsta situația. Știe că am tot atâta nevoie de el câtă are și el de mine."

— Voi aduna Legiunea a șasea și voi pomi spre Pontus imediat ce va fi practic.

— Îți va fi dor de noi?

Caesar ridică din umeri.

— Alexandria e destul de plăcută.

Nepăsarea acestui răspuns o ademeni să insiste, așa cum poate fusese și intenția lui.

— Atâta tot?

— Egiptenilor tăi le este prea dragă moartea. Pretutindeni se

văd numai morminte și se simte numai duhoarea lichidelor de îmbălsămare. Voi fi bucuros să n-o mai am în nări. Și curtenii ăștia. Niciodată nu știu dacă stau de vorbă cu un bărbat sau cu unul dintre. Băieții tăi drăgălași.

— Eunuci, vrei să spui. Ca Mardian.

— Ce e un bărbat, dacă nu are ceea ce-l face să fie bărbat? niciodată nu voi înțelege asta. E o barbarie.

„Caesar ne va ține acum o predică despre barbarie?"

— Mi s-a spus că ai luat zece mii de oameni prizonieri la Uxellodunum, în timpul războaielor galice, și ai pus să li se taie mâinile, ca să nu mai poată lua spada împotriva ta. Și ne numești pe noi barbari?

Ochii lui scăpărară, iar Cleopatra își dădu seama că mersese prea departe.

— Era război, mârâi el.

— Iar pentru noi, e o necesitate. Eunucii ne sunt necesari.

— În ce scop?

— Crezi că un rege sau o regină ar putea avea încredere în dioiketes-ul său dacă s-ar teme că într-o zi ar putea râvni tronul pentru sine însuși?

— Și pentru că un bărbat a făcut cunoștință cu briciul ai mai multă încredere în el?

— Un rege sau o regină trebuie să aibă moștenitori. Întâia îndatorire a unei persoane de neam regal este aceea de a guverna, iar cea de-a doua, de a face noi regi și regine. Fără asta, nu ești decât un.

Fusese cât pe ce să zică „tiran", dar se stăpâni. Era hotărâtă să spună ceea ce avea de spus, dar nu voia să-l înjosească.

— Așa că în schimb ai băieți drăgălași?

— Eunucii ca Mardian sunt aleși din cele mai bune familii. Încă din copilărie manifestă aptitudini excepționale în arte și la învățătură. Dacă vor să se înalțe până la nivelul măreției, atunci operația este necesară. Și voluntară.

— Și ce vârstă au când aleg soluția asta drastică?

— De obicei, la zece ani.

— Și spui că o asemenea hotărâre e voluntară? nici măcar nu știu ce acceptă! eu continui să susțin că e o barbarie.

— Dar pe tine însuți nu te consideri un eunuc? întrebă ea încet.

Caesar o privi lung, cu ochii aprinși. De data asta, însă, Cleopatra nu se mai opri.

— Gândește-te. Ești regele Romei în toate, numai cu numele nu. Și de ce nu ești rege? fiindcă nici fiii și nici fiicele tale nu te pot urma pe calea măreției. Oricât de tare ar tremura lumea când trece Iulius Caesar, continui să fii numai un om, care va muri și va fi uitat. Așadar, după cum vezi, noi în Egipt te-am numi eunuc. Asta a făcut din tine iubita ta Romă.

Un moment, crezu că avea s-o lovească. Îi pierise tot sângele din obraji. Reușise să-l ademenească dincolo de masca omului civilizat. Acesta era adevăratul Caesar.

— Ieși afară! șuieră el.

— În clipa asta mă urăști, șopti Cleopatra, fiindcă ți-am spus adevărul.

Spusese prea mult? fie ca zarurile să cadă cum le era sortit. Nu-și recâștigase Egiptul numai pentru a fi o clientă oarecare a Romei. Acum îl înfrunta pentru prima dată, dar și-o putea permite, căci nu mai exista nici un Ptolemeu și nici o Arsinoë care să-i ia locul. Și, în plus, Caesar îi demonstrase ce anume era necesar pentru a-i convinge pe alții să-ți facă voia, și era o lecție pe care n-avea s-o uite cu ușurință. Așa cum îi atrăsese atenția, la începutul perioadei de când se cunoșteau, preparatorii ei spuneau întotdeauna că învăța foarte repede.

*

A doua zi, ca ultim act al lui Caesar înaintea plecării din Alexandria, Cleopatra fu măritată pentru a doua oară cu unul din frații ei. Micul Antiochus nu părea să înțeleagă ceea ce i se întâmpla. Într-adevăr, se părea că teroarea în care trăise de-a lungul ultimilor patru ani îl lăsase cu mințile cam rătăcite. Pshereniptah oficie din nou ceremonia, întrebându-i dacă veniseră de bună voie și nesiliți de nimeni să se căsătorească, apoi invocând-o pe Isis să binecuvânteze și să ocrotească uniunea. Depuseră obișnuitele jurăminte de fidelitate, apoi preotul îl proclamă pe tânărul Antiochus Ptolemeu al Paisprezecelea al Egiptului.

Cleopatra surprinse privirea lui Caesar și se întrebă dacă pe chipul lui se citea o anumită satisfacție, în timp ce Pshereniptah rostea acele cuvinte. Abia dacă-și vorbiseră, după cearta din ajun, iar mai târziu, când Caesar veni să-și ia rămas bun de la ea, o făcu în limbajul oficial al curții. Nu avură nici măcar un moment pentru o îmbrățișare intimă.

Dar nu regreta ceea ce îi spusese. Știa că vorbele ei aveau să-l ardă pe dinăuntru luni de zile, ani poate, până se revedeau. Acum

n-avea s-o mai uite pe Cleopatra a Egiptului.

Isis, Marea Maică, cu fața senină. Parfumul bogat de camfor, cadența regulată a valurilor lovind malurile peninsulei Lochias, tânguirile preoților, zăngănitul systrumului. Cleopatra, în genunchi, cu privirea spre fața netedă de marmură albă a zeiței și tiara din pene de vultur cu discul de argint și coarnele lui Hathor, zeița-vacă. „O zeiță. Dar și o femeie ca mine."

Piatra altarului era tocită, nenumărați genunchi șlefuiseră acea piatră, în timp ce necazuri fără număr erau aduse la cunoștința zeiței; însănătoșește-o pe fiica mea, adu-mi soțul nevătămat acasă de pe mare, ține-l pe fiul meu rebel departe de băieții lui drăgălași din Canopus, fă să avem o recoltă îmbelșugată. La picioarele Marii Maici zăceau ofrandele dintr-o mie de mâini, flori ofilite de mult, pâine mucegăindu-se în locul unde fusese lăsată, urnele cu lapte de capră, pe care preoții le luau pentru ei înșiși.

Cleopatra ținea în brațe un ulcior de piatră cu cea mai fină miere din Attica și o ghirlandă de trandafiri.

— Isis, Mare și Milostivă Maică, murmură ea, fă să nasc un băiat. Ajută-mă să-i dăruiesc lui Caesar un fiu. Un fiu care să salveze Egiptul și să salveze Asia.

Lăsă mierea și florile la picioarele zeiței și se înapoie la palat, sprijinită de Charmion și Iras. Simți copilul mișcându-i-se în pântec.

„Te rog, fă să fie băiat."

*

Copilul se născu vara, când Alexandria era încălzită de brize plăcute, iar portul scânteia ca mercurul sub soarele Mediteranei. Cleopatra își înfășură funiile nașterii strâns pe încheieturile mâinilor și se încordă în ele, pe când o cuprindea un nou junghi. Închise ochii și strânse pumnii, simțind sudoarea care-i șiroia pe trupul gol, auzind îndemnurile moașelor de la capătul unui tunel lung și incandescent de durere. Se zvârcolea și țipa, conștientă doar ca prin ceață de Charmion care-i ștergea fața cu o cârpă rece.

În sfârșit, copilul veni pe lume. Fusese o naștere grea, iar frânghiile îi roseseră mâinile. Moașele fură nevoite să-i desprindă cu forța degetele, care se crispaseră țepene pe funii. Apoi, o duseră la pat, unde copilul fu spălat cu apă de trandafiri caldă și îi fu pus la sân să sugă.

Nu era pregătită pentru izbucnirea de emoții pe care o simți când privi pentru prima dată chipul copilului. „Îți fac o făgăduială, iubirea mea. Tu nu te vei lupta cu frații și surorile tale, așa cum am

făcut eu, nu-i vei blestema ca pe niște rivali. Îți voi dărui tot ceea ce eu n-am avut, iar coroana, atunci când o vei primi, nu va fi o cupă otrăvită."

— Este băiat, îi șopti Charmion la ureche, iar Cleopatra plânse de ușurare.

Un băiat. Fiul lui Caesar. Egiptul își primise moștenitorul.

*

Mardian intră în cameră, cu chipul la fel de emoționat ca al unui copil. „Ai crede că el e tatăl", reflectă Cleopatra. Privi în leagăn, dând la o parte cuvertura ca să vadă mai bine pruncul adormit.

— Seamănă leit cu Maiestatea Voastră, spuse el.

— Seamănă cu un castravete de mare. Să vedem cu cine-o să semene când va avea dinți și păr.

Mardian nu luă în seamă aceste cuvinte. Era obișnuit cu toanele și hazul ei caustic. O cunoștea de prea multă vreme.

— I-ați ales un nume?

Cleopatra nu-i răspunse imediat. Închise ochii, imaginându-și că o vedea pe Maica Isis, și zâmbi, știind ce avea de făcut. O adiere umedă mișca perdelele, iar dincolo de poli farul strălucea alb ca untul în soarele după-amiezii târzii.

— Maiestate?

— Intenționez să-l numesc. Ptolemeu Caesar.

Un moment de tăcere năucită. Mardian închise ochii, lăsând să-i scape un geamăt slab.

— V-aș cere să vă mai gândiți, Maiestate.

Cleopatra își mușcă buzele, pentru a-și stăpâni un zâmbet. Avea un sentiment ciudat de mândrie față de acea faptă dintre cele mai comune, nașterea unui fiu. Dar asta era altceva, acest băiat era al lui Caesar. Nici o femeie romană nu mai reușise așa ceva – iar el le oferise destule prilejuri. N-aveau decât să comenteze cât pofteau în Senat.

— De ce să mă mai gândesc, Mardian?

— Motivele sunt formale, fără a uita de reproșurile ce vor cădea pe capetele noastre.

Cleopatra se prefăcu că nu înțelegea.

— Nu este fiul viu al lui Caesar?

— Caesar îl recunoaște?

— L-a recunoscut față de mine. Cine altul ar putea fi tatăl? îmi pui la îndoială caracterul, Mardian?

Bietul om se albi la față.

— Temută Regină, acesta. Acesta e ultimul lucru pe care l-aș face, se bâlbâi el. Dar, dacă nu aveți recunoașterea paternității din partea lui Caesar, nu-i puteți folosi numele.

— Este tatăl copilului. N-am nevoie de permisiunea lui ca să recunosc asta.

— Legea romană o interzice.

— Aici nu suntem la Roma, suntem în Egipt. Iulius Caesar este tatăl copilului meu, iar lumea o va ști.

Mardian o privi cu ochi mari, pe chip citindu-i-se uimirea și groaza. Din nou o subestimase. Cu toții o subestimaseră. Acesta era momentul când avea să le arate tuturor că era regină cu drepturi depline, nu marioneta lui Caesar. Toată Alexandria o considerase până acum o fetișcană fără minte, care se arunca la picioarele unui general roman ca să-și recâștige tronul uzurpat de fratele ei. Dar copilul era altceva. O fi crezut Caesar că era stăpânul ei. Acum, însă, Cleopatra îl avea pe fiul lui, iar sclava devenise stăpână la rândul ei.

Era anul nou în calendarul egiptean, iar Maica Nil o trădase încă o dată. În primii doi ani ai domniei sale fusese secetă. Acum, apele care le fuseseră refuzate celor două recolte au fost trimise toate într-un singur sezon. Nilul și-a spart malurile, inundând câmpiile și măturând zăgazurile construite pentru a-l stăpâni în ani mai blânzi. În fiecare zi, prin toată țara, strategioi-ii coborau în puțurile nilometrelor pentru a privi neliniștiți semnele de pe pereți. Într-o lună, apele se ridicaseră pe răbojuri mai sus decât își amintea cineva din chora să le fi văzut vreodată.

Toată țara se transformase într-o mare interioară, satele și orașele construite pe locuri mai înalte arătând ca niște insule pe un ocean vast, scânteietor. De-a lungul uriașei văi a Nilului, casele de chirpici ale felahilor se surpau dizolvate, iar culturile de pe plantații dispăreau sub apele revărsate. Acum, pe lângă distrugerile provocate de potop, avea să urmeze și foametea. Inundațiile aduceau cu ele și alte nenorociri; mai întâi, insectele, apoi șoarecii, după aceea șerpii și, în sfârșit, bolile pricinuite de putreziciunea din apele ce bălteau.

Cleopatra convocă un consiliu de urgență cu miniștrii.

— Orice bob de grâu care poate fi salvat trebuie să fie transportat în magazii aflate la distanță de râu. Construiți grânare noi, dacă e nevoie. Și trebuie să stabilim din nou un sistem de

raționalizare. Vă poruncesc să numiți ofițeri care să supravegheze procedurile. Dacă vreunul dintre ei încearcă să profite de pe urma lor, va răspunde în fața mea și nu voi cunoaște mila.

Privi la cei din jurul ei.

— În vremurile prielnice, le luăm grânele sub formă de impozite. În vremurile grele, trebuie să-i ajutăm, altfel într-o zi se vor răscula.

— Dar nici chiar cu raționalizarea nu avem grâu destul să hrănim pe toată lumea, protestă Mardian.

— Atunci va trebui să cumpărăm de oriunde găsim.

— Asta ne va secătui Tezaurul. Foametea a ridicat prețurile la grâu și orz în întreaga lume.

— Fă tot ce poți, Mardian.

Îi văzu expresia tulburată din ochi. Dar nu putea să uite cum o ajutaseră preoții și felahii din Egiptul de Sus în trecut, când Pothinus complota împotriva ei. Le era datoare. Și sosise momentul să se achite de datorie.

*

Conform obiceiului ei, Cleopatra lucra până noaptea târziu, studiind rapoartele primite de la strategioi. Acum era iarnă și, în timpul serii, suflase un vânt de furtună. Un curent rece făcea să lucească jăraticul, în arzătorul din colțul camerei.

Avea în fața ei rapoarte de la spionii lui Mardian din Mauritania. Caesar urma să se confrunte cu fiii lui Pompei, Gnaeus și Sextus, și cu republicanul fanatic Cato. După înfrângerea lui Pompei de la Pharsalus, fugiseră în Africa, unde își aliaseră legiunile rămase cu Juba, Regele Numidiei, în scopul de a continua războiul contra lui Caesar. Acesta făurise acolo propriile alianțe, cu doi regi mauritani, Bogud și Bocchus. Fidel firii lui, se părea că Iulius Caesar îi și pusese coarne unuia dintre ei, culcându-se cu soția acestuia, Eunoe. Mardian cenzurase rapoartele și încercase să învăluiască referirile agentului la regina mauritană în cel mai atenuat limbaj. Dar aluzia era clară.

„Iulius al meu”, își spuse Cleopatra. „Dacă nu scoate spada spre dușmani, atunci își scoate scula în fața nevestelor prietenilor. Nu-i de mirare că pretutindeni umblă numai însoțit de gărzi de corp.

În momentul ăsta, eu însămi i-aș putea înfige un pumnal în coaste. Iată-mă, îi legăn fiul în brațe, iar el leagănă alte femeie într-ale lui. O fâșneață arăboaică decorativă, cu ochi de căprioară și minte cât o dală de faianță din baie. O alege pe ea în locul

Cleopatrei?„ „Eunoe nu are decât ceea ce are oricare altă femeie între picioare, „ continuă ea să reflecteze. „Eu, când îmi desfac picioarele, îi pot oferi toate bogățiile Nilului și averile care le însoțesc.” Nu o femeie stătea între ea și Caesar, ci Senatul roman. Și de asemenea, poate, legăturile fragile care unesc omul cu pământul.

Trebuia să facă față acestei perspective. Dacă Iulius Caesar murea în campanie? se îndoia că victoria lui asupra moștenitorilor lui Pompei avea să fie la fel de ușoară ca triumful din Pontus. Veni, vidi, vici, într-adevăr. Ce-avea să i se întâmple ei, dacă el murea în această aventură africană?

Fie ca zarurile să zboare cât mai sus. Își alesese soarta laolaltă cu stelele. Acum, siguranța ei și salvarea Egiptului de dușmani se aflau în mâinile lui Isis.

*

Trecând peste obiecțiile inițiale ale lui Mardian, băiatul a ajuns să fie cunoscut de servitori și de toată casa sub numele de Caesarion – „Micul Caesar”. Cleopatra i-a pregătit o cameră separată, plină cu trestii parfumate de la Lacul Gennesareth, unde putea să stea în pătuț simțind mirosul sărat al mării și auzind valurile care se spărgeau de dig, în timp ce privea fascinat fluturările perdelelor de mătase la ferestre.

Da, semăna cu Iulius Caesar, își spuse ea. Avea aceiași ochi negri și pătrunzători, același păr – deși mai îmbelșugat deja – și aceeași linie a obrazului. „Micul meu zeu egiptean”, îl dezmierda ea, cu drag. „Ptolemeul meu, Caesar al meu.”

Avea și constituția lui Caesar. Era indiferent față de mâncare și mai preocupat să se joace. Nu suferi nici măcar de un singur guturai, în tot timpul îndelungatei ierni din Alexandria. Trupul îi creștea solid și oacheș.

Dar de la tatăl lui, tot nici o veste. Îi trimisese scrisori, povestindu-i despre naștere, anunțându-l că avea un fiu, descriindu-i băiatul.

Nici un răspuns.

Zilele treceau, înșirându-se în săptămâni și luni de muncă necontenită. Caesarion făcuse primii pași nesiguri, când Cleopatra primi din nou o știre despre tatăl lui. Învinsese resturile armatei lui Pompei la Thapsus. Cincizeci de mii de oameni căzuseră în luptă, iar Cato și Juba se înfipseseră în propriile spade. Acum, Caesar domnea peste toată Africa de Nord, cu excepția Egiptului. În fapt, era stăpânul întregii lumi de la apus de Parthia.

Mardian îi aduse una dintre monedele recent bătute, la porunca ei, reprezentând-o în chip de Isis, în brațe cu Caesarion, sub înfățișarea lui Horus copil. Aluzia era clară: dacă ea era Isis, atunci Caesar era Osiris, conducător al Egiptului împreună cu ea, iar Caesarion devenea în mod clar moștenitorul lui.

Pe Nilul Superior, pietrarii lucrau deja în temple, sculptând basoreliefuri care-l reprezentau pe Caesar cu coroana faraonică, aducându-le jertfe lui Osiris și Horus. În chora începuse să se creadă că micul Caesarion era rezultatul unei uniuni divine. În Egipt, Cleopatra nu putea fi doar țiitoarea unui aventurier roman.

Zâmbind, cântări în mână moneda proaspăt bătută. Se întreba cum ar fi fost primită la Roma. O răsuci. Pe revers era reprezentată din profil, arătând mai înfricoșătoare decât însuși Caesar.

— Arătați formidabil, Maiestate, spuse Mardian. Roma va tremura.

— Și ce voiai să fac? să arăt ca o fată smiorcăită? spionii tăi îmi dau deja de înțeles că la Roma am reputația unei muieri jumătate dansatoare, jumătate prostituată.

— Cu siguranță, se vor întreba dacă nu cumva Caesar și-a pierdut mințile, să petreacă atâta timp cu o asemenea arătare.

— Iulius al meu și-ar petrece noaptea și cu un crocodil, dacă s-ar supune voinței lui. Dar, ia spune-mi, ce știi de la spionii tăi că se întâmplă la Roma?

Caesar se întorsese în capitală, ajungând acolo în luna romană a lui Quintilis. Numai că de-acum avea să fie redenumită Iulius, se spunea, după luna nașterii lui.

— De când s-a întors, Caesar e proslăvit ca un zeu. Nu are nici un rival pentru putere. Nici chiar Cicero și ceilalți bătrâni din Senat nu pot să-l desfidă.

Primise, în sfârșit, o misivă de la el, exprimată în cel mai formal limbaj, anunțând-o despre victoria asupra lui Cato și felicitând-o pentru nașterea fiului ei. „Iulius al meu. Același om politic dintotdeauna.”

— Și despre mine ce se spune?

Mardian îi evită ochii.

— Am primit rapoarte despre felurite vorbe triviale în Forum.

— Sunt încă subiectul lor de bârfă? ar trebui să mă simt flatată?

— La fel e și aici, la Alexandria. Oamenii bârfesc despre orice.

— Cei din Alexandria își respectă regina. Arată același respect și față de Caesar?

— Știți cum sunt bărbații, iar bărbații romani cu atât mai mult. O încurajează.

Mardian își țuguie buzele cu reproș. Din unele lucruri pe care le spunea, reieșea că se considera mai mult femeie decât bărbat. Într-adevăr, rareori vorbea binevoitor despre sexul cu care se născuse.

— Vreau să știu ce spun.

— E dezgustător.

— Nu mai sunt o fetiță, Mardian.

Obrajii dolofani ai preparatorului se împurpurară.

— Fac haz pe seama nenorocirilor noastre. În Forum a apărut o mâzgălitură. Zice că Nilul s-a ridicat cu șase degete într-o noapte și Caesar tot cu atât.

Cleopatra zâmbi.

— Numai cu șase degete? mie mi s-a părut mult mai mult.

Aceste cuvinte părură să-l șocheze pe Mardian.

— Și altceva? îl întrebă ea.

— Oamenii de rând au compus un cântec și-l cântă pe străzi. Că romanul a petrecut două săptămâni pe Nil și două luni pe regină.

Cleopatra își dădea seama cât de jignitoare și ridicole trebuiau să pară asemenea vulgarități pentru un om care nu simțea nimic la adresa femeilor.

— Sunt laude la adresa lui, continuă Mardian. Pentru ei, nu e decât încă o cucerire a lui Caesar. Dacă v-ar plimba prin Forum, ar ovaționa, fără îndoială.

— Și despre Caesarion?

Expresia lui Mardian se schimbă brusc.

— Cu siguranță, pe seama fiului vostru nu circulă nici un cântec, Maiestate. Se vorbește doar pe șoptite în Senat, iar cei de viță nobilă comentează prin băi. Dar, cu reputația lui Caesar.

Nu era nevoie să termine: cu reputația lui Caesar, Caesarion nu era decât încă un bastard. Însă, cu siguranță, existența băiatului îi neliniștea. Îi punea pe gânduri, desigur.

Nu, Caesarion nu era doar încă un bastard. Chiar și Caesar trebuia să înțeleagă asta, trebuia să fie conștient de semnificația fiului său din Egipt.

— Nu vreau ca micul Caesarion să poarte același jug pe care l-am moștenit eu de la tatăl meu, spuse Cleopatra. I-am dăruit lumii matematici și astronomie și cea mai mare bibliotecă de pe Pământ. La ce ne folosesc toate învățăturile astea? încă ne zvârcolim sub

cizma romanilor.

— Nu ne putem compara cu armatele lor.

— Nu e nevoie ca sângele să se verse pentru libertate. Se poate și prin uniune.

— Cu Caesar?

O privi de parcă până atunci nu i-ar mai fi venit o asemenea idee. De ce nu? se întrebă Cleopatra. Ce era atât de nefiresc? nu era Caesar doar un prinț străin eligibil ca toți ceilalți?

— Este roman. Un simplu soldat. Nu e demn de Maiestatea Voastră.

— Vrei să spui că Senatul n-ar îngădui-o.

Ochii lui Mardian se holbaseră cât două farfurii.

— I-ar da prea multă putere.

— Când a fost prea multă putere destul pentru Iulius al meu?

— N-are sânge regal! insistă Mardian, indignat.

— Atunci, îi voi împrumuta puțin dintr-al meu.

— Maiestate, așa ceva nu se poate întâmpla niciodată.

— Ba se poate și se va întâmpla. Ai numai răbdare, Mardian. Nu cred că Iulius e un om prost. Va înțelege cât are de câștigat. Ai să vezi.

*

Se numea Quintus Dellius și avea ceva de nevăstuică. Intră în Sala de Audiențe, bocănind zgomotos cu cizmele sale bătute în ținte metalice. Purta armura distinctivă a ofițerilor romani, pieptar cu decorațiuni smălțuite și pelerină de piele roșie, iar tunica roșie și curelele de piele ale cizmelor i se reflectau în marmura lustruită. Făcu o plecăciune, apoi o privi în lungul nasului său roman fin.

— Un mesaj de la Iulius Caesar, Consul al Romei, pentru Regina Egiptului, prietena lui.

Ochii i se mișcau rapid prin jur, observând totul. Părea cam surprins să vadă că avea o curte la fel ca toate celelalte din Răsărit. Petrecuse prea mult timp ascultând bârfele din băile Palatinului. Poate se așteptase s-o găsească pe jumătate goală, cu cobra de bronz a faraonilor pe cap, mâncând rămășițele mumificate ale tatălui ei.

În schimb, se pomenea înconjurat de funcționari greci grași, cu nasuri coroiate, și legionari romani din Calabria. Străjerii nubieni, cu pielea lor neagră și lucioasă, și țestele rase ale lui Pshereniptah și preoților din suita lui erau singurele deosebiri față de audiența la oricare altă curte elenistă.

— Ce mesaj ne trimite? întrebă Cleopatra.

— Nădăjduiește să vă afle bine cu sănătatea și vă felicită pentru nașterea fiului vostru.

„Tot fiul vostru e încă”, remarcă ea. „Nu fiul nostru. Romanii ăștia și jocurile lor.!”

— Îi poți spune că fiul nostru stă foarte bine cu sănătatea. De asemenea, îi mai poți aminti că are aproape unsprezece luni, iar felicitările sunt puțin cam târzii.

Tonul ei categoric îl cam descumpănea pe Dellius. Oare toți se târau în fața acestor romani?

— Are plăcerea să vă anunțe că Senatorii i-au acordat dreptul de a ține patru Triumfuri și vă invită să veniți pentru a lua parte la sărbătoriri.

— Regina Egiptului îl felicită pe Caesar pentru victoriile lui și este onorată să fie invitată la Roma. Ne vom gândi la aceasta și-ți vom da răspunsul nostru.

— Caesar și-a exprimat dorința de a fi prezentă la triumfuri, pentru a le demonstra tuturor că nu sunteți inamica Romei, continuă Dellius.

— Îți mulțumesc, Quintus Dellius, spuse Cleopatra. Te-ai făcut clar înțeles.

Și îl expedie.

„Pentru a le demonstra tuturor că nu sunteți inamica Romei.” Se întreba ce ascundea această amenințare implicită. Nu-i putea porunci să vină la Roma. Nu era vasală. Sau, poate, era? trebuia să facă ceea ce i se spunea, dacă dorea patronajul lui Caesar, iar fără acesta încă mai putea fi pierdută. Libertatea avea prețul ei, dacă nu dorea să se conformeze dorințelor altora.

Și nu încăpea nici o îndoială că avea să se ducă la Roma. Pentru asta se rugase. Faptul că Iulius Caesar găsise de cuviință să-i ordone lui Dellius s-o determine să vină, chiar și cu amenințări voalate, era oarecum mulțumitor. Poate că acelui om îi venise în sfârșit mintea la cap.

PARTEA A DOUA.

Nu socoti fericit nici un om până nu e mort.

ZICALĂ ROMANĂ A EPOCII.

Cetatea Romei.

Cu patruzeci și șase de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

În recent-inaugurata lună a lui Iulius.

Cleopatra nu mai văzuse niciodată brazi și se simțea atât fascinată, cât și dezgustată de cetina lor verde-închisă, cam

mohorâtă și aspră. Acele lor ascuțite cădeau în iarbă, iar sub ei nu creștea nimic. „Sunt la fel ca romanii”, reflectă ea. „Înalți, întunecați și impunători și fără să lase nimic să înflorească în umbra lor.”

Caesar o cazase în propria vilă de pe malul apusean al Tibrului, pe Via Campana. Cu siguranță, își spunea ea, aceasta era o declarație în sine. Vila era destul de confortabilă, deși îi lipseau lumina și aerul cu care se obișnuise la Alexandria. Era construită din piatră crem pal, având coloanele festonate cu trandafiri, glicină și clematite. Busturi de marmură mărgineau atriul de la intrare; era acolo Venus, cum o numeau romanii pe Isis, iar Cleopatra se amuza știind că Iulius Caesar și-o considera străbună; mai erau și statui ale lui Alexandru, desigur, și câteva ale lui Caesar, sculptate în tinerețile lui. Își dorea să-l fi cunoscut atunci, când ar fi avut mai mult timp ca să-și plănuiască un viitor.

Dincolo de atriu se afla o curte mică, având deasupra un acoperiș înclinat spre interior, pe care romanii îl numeau impluvium. De aici, un pasaj ducea la dormitoare și sufragerii. În partea din spate a casei se găsea o grădină pretențioasă, înconjurată cu colonade, în jurul unui bazin cu pești numit piscină.

Pereții interiori fuseseră zugrăviți în același verde cu acele de brad, nuanțele lor închise fiind înveselite cu ajutorul unor frize colorate care reprezentau ghirlande de flori. Camerele principale de mâncat și locuit aveau pe pardoseală mozaicuri delicate cu scene bucolice, nimfe dansând în jurul unui arbore. O preferință cam decadentă din partea unui sobru senator roman. Mobila era spartană pentru un om cu poziția lui socială dar părea pe potriva caracterului său: câteva suporturi de alamă cu lămpi agățate de brațe, pe lanțuri subțiri de argint, câteva mese cu intarsii de fildeș și baga.

Dormitorul, fusese asigurată, fusese cândva al lui Caesar. Era o cămăruță prăpădită, în care n-aveai loc nici să biciuiești un sclav, după cum remarcase Mardian. Patul mare, sculptat din lemn de stejar, cu cuverturi de lână și mătase, ocupa aproape tot spațiul.

Pe lângă palatul ei din Alexandria, arăta ca o cazarmă, dar totuși, fiind principala reședință a lui Caesar, nu putea fi considerată o insultă. De fapt, dacă ar fi dorit să aducă la cunoștința întregii Rome relația lor, Caesar nici n-ar fi putut alege un mod mai potrivit de a o face.

Vila era înconjurată cu grădini vaste, având vedere spre Tibru și

spre cetatea Romei. Grădinile nu se comparau cu nimic din tot ceea ce-i fusese dat să vadă vreodată. Ulmi, platani și chiparoși plantați în cea mai desăvârșită ordine, ca legionarii la instrucție, printre garduri vii tunse cu îngrijire și arbuști de mirt, cimișir și lauri. De la umbra malurilor se vedeau barjele urcând dinspre Ostia, către Podul Probus și Emporium, întinsa piață interioară al cărei miros se simțea când sufla vântul dintr-acolo. Pe celălalt mal se întindea în fața ei uriașa Aventina, clădirile din cărămidă roșie cu patru și cinci etaje pe care romanii le numeau insulae, aliniate ca niște elevi sârguincioși pe colină.

Trecuseră câteva zile de la sosire, dar Caesar încă nu venise personal s-o salute. Cleopatra se întreba dacă o adusese acolo ca musafiră sau ca ostatică. Presupunea că avea s-o afle destul de curând.

Caesar îl trimitea în fiecare zi pe Quintus Dellius – pe care Mardian nu-l mai numea altfel decât „Dihorul lui Caesar" – cu salutări și să se intereseze de necesitățile ei. Se părea, însă, că întâiul cetățean al Romei era prea ocupat cu pregătirile pentru propria glorificare ca s-o întâlnească. „Ei bine", medita ea, „dar la ce te-ai fi așteptat?"

Nu se amăgea cu gândul că i-ar fi fost dor de ea. Sperase, însă, că dorea s-o vadă pe Regina Egiptului și mai sperase ca marele Caesar să fie curios să-și cunoască fiul. La urma urmei, din câte știa ea, Ptolemeu Caesar era singurul lui moștenitor – și, în orice caz, singurul care-i purta numele.

— Așadar, Mardian, ce vești ai de la urechile tale din Roma?

Lui Mardian nu-i plăcea Roma. Îi displăcea locuința lui, care era întru totul prea înghesuită pentru gusturile sale, în comparație cu somptuoasa lui vilă de pe malul Lacului Mareotis, îi displăcea vremea, care era prea încinsă, îi displăceau romanii înșiși.

Dar, cumva, știa despre cele ce se întâmplau acolo mai multe, poate, decât însuși Caesar.

— Maiestate, spuse el, s-ar părea că acum Caesar nu mai e numai Consul al Republicii, ci a fost votat și Prefect al Moravurilor și Dictator al Poporului Roman pentru următorii zece ani. Este o cinste fără precedent printre acești romani. Într-adevăr, Caesar al vostru îl eclipsează, prin puterea lui, până și pe Pompei.

— Capul lui Pompei a sfârșit pe o tavă. O asemenea ispravă nu e dificil de eclipsat. Nu e nevoie decât să rămână în viață.

Mardian făcu o mutră.

— Suntem la Roma, Maiestate. La fel ca la Alexandria, rămânerea în viață e o ispravă deloc de neglijat.

*

Cleopatra se întreba dacă avea să vină noaptea, cu o caleașcă sau purtat într-o litieră cu perdele. Așa ceva i-ar fi spus tot ce avea nevoie să știe despre situația ei. Dar, nu, Caesar veni a doua zi dimineața, în plină lumină, pe un cal alb. În fața lui defilau douăzeci și patru de lictori, simboluri ale puterii lui ca dictator al republicii, fiecare ducând câte o fascie – o secure șlefuită legată cu ramuri de brad înfășurate într-o panglică de mătase.

Îl însoțeau două centurii de soldați, garda lui de corp, iar când descălecă aceștia se grăbiră să-și ocupe pozițiile în jurul porților și al grădinilor, parcă desfășurându-se în așteptarea unui atac. Se părea că Iulius Caesar nu se simțea în siguranță nici chiar în propria capitală.

Poate tocmai fiindcă era capitala lui.

Cleopatra îl primi într-o cameră mare, cu vedere spre impluvium. Își căută locul pe mai multe scaune și canapele diferite, înainte de a se instala în sfârșit, anunțându-l că-și putea face intrarea. Inima îi bătea nebunește. Ticălosul o lăsase să-l aștepte. Acum, n-avea decât sa se plimbe prin propriul atriu, așteptând-o pe ea să fie gata.

Dar, oricât de tare s-ar fi străduit, nu-și putea regăsi aceeași furie pe care o simțise în ajun. Era mai nerăbdătoare să-l vadă decât era el. Ei bine, n-avea de gând să-și dea de gol această nerăbdare.

Atât de multe lucruri depindeau de deznodământul acestei întrevederi. „Va cere oare să-l vadă pe Caesarion? sau mă va trata doar ca pe un demnitar străin oarecare?” Trecuse mai mult de un an de când nu-l mai văzuse. Avea să se comporte ca un roman tipic, întorcând spatele prilejului pe care i-l oferise?

Așteptarea o umplea de nervozitate. Dădu din cap spre șambelan, semnalul pentru a-l introduce pe Caesar.

— Salutări, Prea Înaltă Maiestate, spuse el, într-o greacă elegantă.

— Salutări, Domnul Meu General. Este o plăcere să-ți privesc din nou chipul.

— Socot că e o plăcere măruntă în comparație cu a mea, căci fața voastră e mai frumoasă decât oricare văzută de mine în Roma.

„Ah, Caesar diplomatul”, reflectă ea. „Caesar amantul și mincinosul.”

— Fortuna a fost generoasă cu voi de când v-am văzut ultima oară, continuă Cleopatra, spunând la rândul ei o minciună elegantă, căci la drept vorbind Caesar arăta obosit și tras la față. Interminabilele campanii își spuseseră cuvântul.

— Da, Zeița Sorții și-a jucat rolul. Dar și tactica înțeleaptă a avut un rol de jucat.

Mă rog, niciodată nu-l prea caracterizase modestia.

— Mă îndurerează faptul că n-am putut veni să vă salut până acum, urmă el. Am fost ocupat cu organizarea Triumfurilor.

Când Cleopatra nu-i răspunse, adăugă:

— Nădăjduiesc că ați găsit serviciile de aici pe placul vostru.

— Locuința e puțin cam înghesuită.

Caesar privi prin cameră, la sclavi, la servitoare, la curteni, consilieri și miniștri; gali și germanici cu păr blond, nubieni cu piele de abanos, greci bărboși în chitoane largi, viu colorate, oeconomi evrei, până și preotul ei, Pshereniptah. Parcă-i și citea gândurile: „Pe Jupiter, a adus cu ea toată Alexandria."

— Nu mă așteptasem la o suită atât de numeroasă.

— Orice invitație pe numele Cleopatrei este o invitație pentru Egipt.

Umbra unui surâs.

— Să înțeleg că ați pus să se înalțe piramidele în grădină?

— Bineînțeles că nu, răspunse ea, serioasă la față. Numai farul.

Un moment de încordare. Caesar privi prin cameră, ca și cum ar fi căutat ceva, sau pe cineva, pe care sperase sau se așteptase să-l vadă.

— L-ați adus pe fiul vostru?

„Aha!", făcu Cleopatra în sinea ei. „În sfârșit, ajungem la problema cea mai importantă. Deci, nu ești făcut din piatră, la urma urmei." Ce-ar fi făcut dacă pleca fără să întrebe de micul Caesarion?

— E în camera pentru copii.

— Caesar îl poate vizita?

Cleopatra nu voia să pară prea dornică, deși era momentul pe care îl așteptase mai bine de un an. Într-un târziu, murmură:

— Pe-aici.

Și se ridică de pe canapeaua cu broderii de mătase, conducându-l prin vilă spre camera pe care o alesese pentru îngrijirea copilului. Ocupația de regină era o adevărată artă, după cum descoperise ea, arta de a avea o ținută regală și o expresie poruncitoare în timp ce inima îi bubuia în piept și îi era greu până

și să respire.

*

Intrară în cameră singuri. Caesarion stătea culcat pe o cergă din blană lucioasă de panteră neagră. Era un copil cuminte și se juca liniștit cu un căluț de lemn pe care i-l dăduse Charmion. „Fiul meu." Simți un val familiar de mândrie, ca întotdeauna când îl privea. Atâtea speranțe și visuri învestite în făptura aceea măruntă, cu pielea oacheșă.

Cleopatra privi chipul lui Caesar. Nu trăda prin nimic ceea ce simțea. Se mulțumea doar să privească, iar ei îi venea să țipe: Ia copilul în brațe! strânge-l la piept! e al tău!

În sfârșit, Caesar se lăsă pe vine lângă copil. Întinse nesigur un deget, pe care băiatul îl apucă încântat și imediat începu să-l roadă, mușcând adânc cu dințișorii lui ascuțiți. Râzând, Caesar își smulse mâna.

Se ridică, zâmbind:

— Aveți un fiu reușit.

Indiferența lui o înfuria la culme. „Prin venele băiatului ăsta curge sângele tău!"

— Amândoi avem un fiu reușit.

Parcă nici n-ar fi auzit-o. Caesar, eternul tactician, nu era gata să piardă teren atât de ușor.

— Vă mulțumesc că mi-ați permis să-l văd.

— Cum ți-aș putea refuza să vezi o ființă din carnea și sângele tău?

Din nou se prefăcu a nu fi auzit.

— Mă tem că vizita mea trebuie să fie scurtă. A fost o plăcere să stau din nou în compania voastră. Poate vom mai sta de vorbă curând. Sunteți invitată la un banchet, în casa mea, mâine seară.

„Ticălos de nedescris!" tuna și fulgera Cleopatra în sinea ei.

— Va trebui să discut cu secretarul curții. El îmi poate spune dacă nu cumva avem vreun angajament anterior.

— Este invitat și soțul vostru, Antiochus.

„Soțul meu. Chiar încearcă anume să mă înfurie?"

— Mă tem că el nu poate veni.

— Că tot veni vorba, ce mai face tânărul?

— Nu se simte bine. Aerul roman nu-i prieste.

Un moment, Caesar își coborî garda. Ea îl privi în față și avu impresia că distingea ceva de dincolo de masca publică a lui Iulius Caesar. Citea oare în ochii lui dor, sau i se părea numai?

— Ți-am simțit lipsa, murmură el.

— Nu la fel de mult pe cât mi-aș fi dorit eu.

— Nu trece o clipă fără să fii prezentă în gândurile mele, continuă el, o idee cam prea repede.

Curtezanul dintotdeauna, spunând tot ce dorea o femeie să audă. Făcu un pas spre ea, ca s-o sărute pe obraz. Cleopatra se lăsă sărutată, dar îl ținu la o lungime de braț distanță. „Ce-am să fac? îl iubesc, însă mă poate distruge cu cea mai mare ușurință."

Caesar ridică din umeri. Cleopatra simți că fusese pregătit pentru acel refuz, dar reușea totuși să se arate lezat.

— Atunci, pe mâine, mai spuse el.

Îl privi cum pleca, precedat de lictori, înconjurat de garda lui de corp, ca o armată ridicând tabără. Așadar, Caesar venise. Aici era oarecum altfel, mai puțin stăpân pe sine însuși. Ca și cum Roma i-ar fi ținut gâtul într-un jug.

Pentru prima oară, Cleopatra se întrebă dacă Mardian avea dreptate, dacă nu cumva toate planurile ei erau doar visele cu ochii deschiși ale unei femei nechibzuite. Simțindu-se cuprinsă de un val de mânie, își alungă servitorii din încăpere și reveni în camera copilului, unde îl luă în brațe pe micul Caesarion, strângându-l cu putere la piept. Simțea pe obraz lacrimi fierbinți și strălucitoare, slăbiciune pentru care se disprețui pe dată. Plângea ca o fată necoaptă.

— Nu-i voi lăsa să te conteste, îi șopti ea lui Caesarion. Ești al meu și mai ești și al lui, iar acesta este dreptul tău din naștere. Nu-i voi lăsa să ți-l nege!

Se ținea de marginile lecticii care se legăna, cu curelele de piele scârțâind, în timp ce purtătorii urcau colina. Auzea pescărușii țipând și ciorovăindu-se deasupra cheurilor Tibrului și strigătele răgușite ale cerșetorilor de pe ulițe. Privi de câteva ori printre perdele, dar nu văzu nimic de o frumusețe deosebită pe străzile înguste și întortocheate. Clădirile erau înghesuite și asemănătoare unele cu altele, toate construite din cărămizi brune-roșiatice, astfel încât, deși era doar sfârșitul după-amiezii, pe străzi începea să se lase întunericul. Cleopatra era surprinsă de diversitatea chipurilor: africani cu cârlionți deși ca lâna, colportori arabi în burnusuri și robe largi, sclavi germani cu părul auriu purtând câte o matroană palatină pe litieră, chiar și un îmblânzitor de șerpi egiptean. Se părea că Roma își adusese tot imperiul între propriile ziduri de cetate.

În timp ce treceau pe lângă Circus Maximus, câteva prostituate fluierară făcând gesturi obscene în direcția lor, iar Cleopatra trase din nou perdelele.

Nu adia nici o boare, iar după-amiaza era înăbușitor de caldă. Pe când se hurducau în susul Palatinului, auzi glasurile stridente ale purtătorilor scoțând strigăte de avertisment și instrucțiuni, luându-se la întrecere cu zecile de care trase de boi pe caldarâm, cu înjurăturile birjarilor, cu îndemnurile senatorilor care-și zoreau atelajele de sclavi să tragă mai repede. Dar cea mai puternică senzație din Roma era mirosul: aromele calde de pâini coapte, duhorile înțepătoare de urină din spălătorii și, peste toate, o poțiune îmbătătoare de sos de pește fermentat din tabernae, fum din băile publice și miros din canalele de scurgere înfundate.

*

Caesar locuia în Reggia, chiar în inima orașului, lângă Templul Virginelor. Un loc nepotrivit pentru Caesar, după cum remarcă Mardian, când auzi. Cleopatra se așteptase la un palat, dar când colo reședința romană a lui Caesar era complet neimpunătoare, o vilă mică, dominată de clădirile publice din jurul ei. La intrare se înălța o poartă solidă din gratii de fier, lângă care stăteau de strajă doi centurioni.

Un șambelan îi conduse prin porticul de marmură, până în atriu, care era decorat extravagant cu fresce florale, iar pe pardoseală un mozaic reprezenta o mangustă luptându-se cu o cobră. Ceilalți invitați sosiseră deja, iar Cleopatra se simți imediat supusă unui studiu atent, dacă nu chiar ostil. Dar imediat apăru Caesar, zâmbitor, cu mâinile întinse. I se adresă o dată în grecește, cu câteva cuvinte amabile, căci știa că latina ei era imperfectă și nu voia s-o pună în inferioritate față de restul oaspeților. Acum, cu toții aveau să-i urmeze exemplul, vorbind și ei în limba greacă.

Cleopatra adusese cu ea doar o suită puțin numeroasă: Mardian, câțiva sclavi și garda de corp personală, formată în întregime din nubieni. Lui Antiochus nici măcar nu-i pomenise despre invitație; n-ar fi vrut să-l dezamăgească pe micul Rege al Egiptului, spunându-i că nu putea veni. Nici nu se putea pune problema să-l aducă acolo. Nu voia ca fie și cel mai obtuz senator roman să creadă, măcar o clipă, că împărțea puterea cu altcineva.

Caesar o prezentă celor din cercul interior al Romei. Cleopatra cunoștea deja multe nume, prin intermediul spionilor lui Mardian, și-și formase în minte imagini ale persoanelor respective. Avu

surpriza să vadă că nu arătau deloc așa cum își închipuise.

Calpurnia, de exemplu. Cleopatra se așteptase la o matroană romană tipică, puțin grațioasă și cu o atitudine rece. Dar soția lui Caesar era slabă și stângace, cu fața ca a unei pescărițe și manierele unei codoașe de lupanar. Caesar merita o femeie mai acătării, își spuse Cleopatra. Dar, în fond, dacă era să dea crezare legendelor, el se culcase cu jumătate din lumea cunoscută, așa că poate își irosea de pomană compasiunea. Calpurnia purta o robă de mătase violetă și atât de multe bijuterii încât păreau încrustate în pielea ei, ca scoicile pe bordajul unei bărci de pescuit. Caesar se însurase cu ea, după cum spunea Mardian, din motive politice. Și se mai spunea, fără ca ea să fie sigură dacă nu cumva era o glumă, că invadase Britania numai ca să fugă cât mai departe de Calpurnia.

— Am auzit atât de multe despre dumneavoastră, spuse Calpurnia, cu un zâmbet rece.

Cleopatra îi răspunse cu același surâs:

— Și eu despre dumneavoastră.

În continuare, Caesar i-o prezentă strănepotului său, Gaius Octavian, un băiat liniștit de șaisprezece ani, care părea să sufere de o răceală gravă la cap. Cea mai reușită trăsătură a lui erau ochii, de un albastru intens cum Cleopatra nu mai văzuse la nimeni, bărbat sau femeie. I se părea efeminat și destul de vanitos, dacă tălpile groase ale sandalelor lui însemnau ceva în acest sens – încercare evidentă de a părea mai înalt decât era în realitate. Romanii ăștia! fie pleșuvi, fie scunzi, considerau fiecare defect personal un afront la adresa zeilor.

Mai era apoi redutabilul Marcus Brutus, un tânăr cu chip de taur, căruia faima i-o luase înainte. Spionii lui Mardian îl descriseseră ca pe un băiatu' mamei care credea că marele zeu Ra răsărea și apunea în orificiul său de din dos. Se alăturase lui Pompei în recentul război civil, dar Caesar îl iertase după bătălia de la Pharsalus, făcându-l chiar guvernator al Galiei Cisalpine. Era însoțit de mama lui, Servilia, care, din câte spusese Mardian, era tot una dintre ibovnicele lui Caesar. Dar, adăugase el apoi, cu un zâmbet răutăcios, cine nu era, mai puțin Vestalele Virgine și propria mamă a lui Caesar? se zvonea chiar că Brutus ar fi fost fiul lui.

Brutus o salută fără o umbră de zâmbet.

Îl cunoscu pe Marcus Agrippa, un tânăr chipeș și colțuros cu păr brunet, tuns scurt, care îi fu prezentat ca prieten al lui Octavian. „Îmi dau seama.” În sfârșit, Claudius Marcellus, în purpuriu, un

bufon chel cu un imens simț al propriei importanțe, împreună cu soția lui, Tertullia, o decorațiune romană grațioasă cu maniere impecabile și o voce ca mătasea trasă peste marmură.

Cleopatra nu se așteptase la prea multă politețe din partea romanilor. Deschideau conversațiile pe un ton mai potrivit interogării unui prizonier de război. Se părea că doreau ca ea să le confirme imediat prejudecățile și să le ofere noi subiecte pentru moara de bârfe din băile publice ale Palatinului.

— Ce părere aveți despre Roma? o întrebă imediat Marcellus.

— Încă n-am văzut destul din ea pentru a-mi forma o opinie, răspunse Cleopatra, prudentă.

— Trebuie să vi se pară grandioasă, în comparație cu Egiptul, comentă el, demonstrându-și și necunoașterea țării ei, și proasta creștere.

Cleopatra fu ispitită să i-o întoarcă pe loc, dar preferă să aștepte până după masă, pentru a o face într-o stare de spirit mai bună.

— Se spune că în țara dumneavoastră sunteți adorată ca o zeiță, interveni brutal Brutus.

Tânărul acela îi trezea pe loc teama. Nu era o întrebare provocată de simpla curiozitate.

— Unii cred că văd în mine reîncarnarea lui Isis.

— Și încurajați această credință?

— Am descurajat întotdeauna asemenea concepții copilărești – încă de la începutul timpurilor.

Aceste cuvinte stârniră râsul lui Caesar și chiar pe al soției senatorului, dar Bătrânul Scorțos nu-i înțelese umorul. O caracteristică îngrijorătoare. Din câte știa ea, un bărbat care nu putea râde de sine însuși nu avea simțul perspectivei și devenea fanatic în legătură cu orice cauză spre care se simțea dispus. Periculos lucru.

— Eu, unul, nu cred în divinitate, continuă Brutus. În republica noastră, toți sunt egali.

— Bineînțeles că sunt. De aceea astă-seară ne vom așeza la masă, așteptând ca sclavii să ne servească cina.

— Mă referem la cavalerii și senatorii Romei, nu la plebei.

„Nici nu ne-am așezat să mâncăm și deja sunt gata să mă sfâșie în bucăți”, reflectă ea. Privi spre Caesar, în așteptarea unei salvări.

— Să mergem la masă, propuse el.

*

Trecură în triclinium – sufrageria – unde bărbații își lepădară

mulțumiți togele lungi și greoaie. În jurul unei mese mari fuseseră dispuse trei canapele prelungi – triclinia – a patra latură rămânând liberă pentru servit. Tricliniile erau împărțite cu ajutorul unor perne în trei locuri, unde fiecare mesean putea să stea culcat, sprijinit de perne. Locurile la masă erau reglementate printr-o etichetă riguroasă; canapeaua de onoare se afla vizavi de latura liberă a mesei, iar Caesar o conduse pe Cleopatra într-acolo, pentru a sta împreună cu el și Brutus.

După ce se așezară, servitorii le scoaseră sandalele și le spălară picioarele cu apă de trandafiri, în timp ce o slujnică le punea la gât ghirlande de flori. Un cellarius aduse două amfore cu vin falernian și îl turnă într-un castron mare, numit krater, unde avea să fie amestecat cu apă și răcit cu zăpadă. Două sclave tinere cântau la liră și flaut, într-un alcov.

Mâncarea fu adusă și pusă pe o masă enormă, din fildeș și baga. Aperitivul, gustum-ul, consta din ouă de prepeliță tăiate felii, șoareci copți în miere, perișoare de stridii cu măsline, un platou de stridii și urzici de mare. La felul întâi, mensa prima, primiră cap de mistreț fript în sos dulce de nucă, având mustățile poleite cu aur lichid, bulbi de gladiolă copți, castraveți fierți, potârnichi prăjite, ceva numit de Caesar plăcintă de trandafir făcută din creier de vițel, ouă și vin – și piesa centrală, un enorm chefal prăjit. Cleopatra află de la ceilalți musafiri că chefalul era considerat o delicatesă la Roma și nu putea fi cumpărat decât de cei foarte bogați, la licitație, în piața de pește. Mai gustă și carne de porc, care în Egipt nu se mânca.

Luau mâncarea cu degetele, așa că mâinile le erau spălate adesea de sclavi, care așteptau lângă canapele cu lighenașe, turnându-le apă parfumată peste degetele unsuroase și ștergându-le cu prosoape pe care le țineau pe braț.

În timp ce mâncau, Cleopatra încerca să evite privirea lui Caesar. Nu voia să pară în ochii acelor romani o metresă smiorcăită, și cu atât mai puțin în ochii lui Caesar însuși. Înțelegea că în seara aceea nu aveau timp pentru discuții particulare. Era o ceremonie publică.

În timp ce mâncau mensa prima, Caesar orientase cu dibăcie conversația dinspre politică, la discuțiile despre Triumfurile care urmau să aibă loc peste două zile în Forum.

— Niciodată nu se va mai vedea la Roma ceva comparabil cu asta, spunea Calpurnia, cu vocea ei ascuțită. Un singur Triumf este

momentul culminant al celei mai ilustre cariere. Dar patru! roma n-a mai văzut așa ceva. Când totul se va termina, carul lui triumfal urmează să fie pus lângă al lui Jupiter, pe Colina Capitolină.

Cleopatra găsea adorația Calpurniei la adresa necredinciosului ei soț tristă și deprimantă.

Brutus stătea încruntat.

— Crezi că e o idee bună să-ți sărbătorești printr-un Triumf victoria asupra unor compatrioți romani? o întrebă el.

— Care compatrioți romani? se răsti Caesar.

— Cato, Scipio și ceilalți.

— Orice roman care luptă sub un rege străin încetează să mai fie roman.

Brutus clătină din cap.

— A fi roman este o stare nobilă, care nu-i poate fi răpită nici unui om ce a fost binecuvântat cu ea.

— La fel ca divinitatea? îl întrebă Cleopatra, făcându-l pe Caesar să râdă, iar ceilalți râseră și ei, fiindcă râdea Caesar.

Toți, cu excepția lui Brutus și a mamei lui. Îi trecu prin minte că Iulius Caesar era un mare general, dar un slab judecător de caractere. „Uită-te la acești oameni cu care se înconjoară", își spuse ea, „acești oameni pe care-i numește prietenii și familia lui. Cum poate suporta?" Mai degrabă s-ar fi lăsat gâtuită într-o mlaștină, decât să mai îndure încă o cină cu Scorțosul și maică-sa. Și apoi, mai era și puștanul de Octavian, cu umbletul lui sugestiv, cu coșurile și râsetele lui afectate. Iar soția lui Caesar era o scorpie.

Poate, că într-adevăr invadase Britania ca să scape de ei.

*

La ultimul fel, mensa secunda, li se servi cremă de ouă cu miere, afine și smochine dulci, cu suc de rodii răcit cu zăpadă din Tracia.

— Problema Romei, spunea Marcellus, e că pierdem din vedere codurile morale care au făcut Roma să ajungă ceea ce este astăzi. Aceste rituri ale lui Bachus, cum li se mai spune, cu bărbați și femei destrăbălându-se și săvârșind tot felul de fapte nerușinate în numele religiei. Sau acel templu al lui Isis de pe Aventina. Este cunoscut nu numai ca un loc frecventat de prostituate, ci și ca loc de întâlnire unde bărbații și femeile își fac de cap într-ale amorului. Nici nu mă mir că acestea sunt religii ale femeilor. Toate necazurile noastre sunt pricinuite de femei.

Vorbea către Caesar și Octavian, însă se vedea clar că predica îi

era adresată Cleopatrei. Foarte bine, dacă voia o dezbatere.

— Toate necazurile? să înțeleg atunci, Claudius Marcellus, că pe femeile voastre pui vina înfrângerilor militare din Parthia? sau cea a recentelor războaie civile?

Marcellus păru fâstâcit să vadă că o femeie îi contesta opiniile, chiar dacă era regină. Totuși, nu-și atenuă retorica.

— Le pun în seamă vina lamentabilului nostru deficit în comerțul cu restul lumii. Secătuiesc imperiul cu nesfârșitele lor capricii și interminabilele cereri de înfrumusețare, robe și mantii vopsite în Tyr, coliere, broșe, inele, brățări de aur. Nu trece o zi fără să mă pomenesc acostat în Forum de câte un bancher pentru cine știe ce flecușteț cumpărat de nevastă-mea, iar eu trebuie să scot banii ca să-l plătesc.

„Zău așa", constată Cleopatra, „vorbește despre soția lui ca și cum nici n-ar fi de față."

— Și toate trebuie să fie cumpărate din afara imperiului. Eu mi-aș putea cumpăra o moșie pe Colinele Alban numai cu ceea ce poartă nevastă-mea în urechi. Iar mătăsurile astea în care se drapează, livră cu livră, valorează cât greutatea lor în aur. Nici nu-i de mirare că Roma n-are niciodată destui bani în Tezaur ca să-și plătească armata!

— Marcellus, îl întrebă ea, soția ta are aventuri amoroase?

În cameră se lăsă o tăcere năucită. Marcellus o privi pe Tertullia, care avu grijă să-i evite ochii.

— În nici un caz!

— Atunci, cu siguranță, e diferită de toate celelalte femei din întreaga Romă. Pare-mi-se că orice femeie inteligentă și educată din acest oraș umblă creanga, cu banii și cu sine însăși, numai fiindcă se plictisește de moarte cu soțul ei. Bărbații le lasă să-și facă de cap, pentru ca ei să fie liberi să se concentreze asupra politicii și plăcerilor particulare de la un lupanar care cred că se numește Casa lui Venus, aflat vizavi de Circus Maximus.

Cu coada ochiului, Cleopatra îl văzu pe Caesar privind-o. În tot timpul cuvântării ei, rămăsese serios, iar ea crezuse că era nemulțumit de acea ieșire. Apoi, însă, îi văzu colțurile gurii tresărind, iar în clipa următoare Caesar își aruncă pe spate capul, începând să râdă în hohote.

Obrajii lui Marcellus ardeau de indignare. Râsul lui Caesar nu făcea decât să-l lezeze și mai mult.

— Cred că ceea ce spuneți nu face decât să dovedească însăși

ideea pe care o susțin eu. Femeia e o ființă încăpățânată, căreia nu i se poate încredința nici măcar o minimă libertate, căci altfel o va toca ostentativ și necuviincios. Ce altceva poate să facă bărbatul, decât s-o țină cât mai din scurt?

— Și-atunci, în Egipt cum tratați femeile? o întrebă Octavian.

Marțafoi nerușinat! auzi ce-și permitea!

— Ei bine, cele cu adevărat inteligente sunt făcute regine, replică ea, la care Caesar aplaudă, iar Tertullia zâmbi. Până și Calpurnia părea să se distreze în mod indirect cu conversația. Brutus și Octavian, însă, schimbară o privire din care reieșea că în direcția aceea nu-și câștigase nici un prieten.

— Credeți că o femeie o duce mai bine la Alexandria decât la Roma? se interesă Calpurnia, devenindu-i dintr-o dată aliată.

— Poate să ia și să dea bani cu împrumut, poate să cumpere și să vândă case, totul pe cont propriu. Nu are nevoie de un paznic bărbat toată viața lângă ea, ca la Roma.

— Eu cred că femeile din Roma se bucură de prea multă libertate, continuă să protesteze Marcellus. Pot face tot ce le taie mintea, cu condiția să nu se amestece în probleme care nu le privesc.

— Ca de pildă?

— Politica, pentru care sunt neînzestrate de la natură.

— Cred că înțeleg. Deci sunteți de acord să-și petreacă oricât de mult timp poftesc în baie, sau buclându-și părul cu fierul, atâta vreme cât nu face nimic care i-ar putea cere să-și folosească mintea, demonstrând că e superioară minții voastre.

— În sensul ăsta, n-am nici o teamă, pufni Marcellus.

— Să punem la încercare ipoteza. Ia spune-mi, dacă ai o legiune de patru mii cincizeci de soldați, dintre care cinci sute optzeci sunt uciși într-o luptă cu parții și alți o mie cincisprezece sunt răniți, câți soldați vă mai rămân ca să vă păzească drapelele?

Marcellus își umflă obrajii, căzând pe gânduri.

— Răspunsul este: două mii patru sute cincizeci și cinci, i-o luă înainte Cleopatra.

— A, aveați răspunsul pregătit dinainte! protestă Marcellus.

Cleopatra se întoarse spre Caesar:

— Atunci, dați-mi altă problemă.

De trei ori Caesar îi propuse câte o problemă de matematică asemănătoare și de fiecare dată Cleopatra dădu răspunsul corect, în timp ce Marcellus continua să se încrunte, privindu-și degetele.

— Cred că a dovedit ce dorea, interveni în cele din urmă Tertullia, iar soțul ei o privi crunt, furios.

„Asta o să capete o palmă, când ajunge acasă”, își spuse Cleopatra, posomorâtă.

— Îmi pare rău, Marcellus, dar cred că are dreptate, sublinie Caesar. Cu siguranță, aș angaja-o pe regină șef de intendență în locul tău.

După care îl scuti pe senator și de alte umilințe, bătând din palme ca să înceapă programul distractiv.

— Mi s-a spus că aveți un fiu, îi zise Brutus.

În încăpere se făcuse din nou liniște. Surprinse privirea lui Caesar, dar nu-i putu ghici gândurile.

— Într-adevăr, am un fiu, răspunse ea, cu băgare de seamă.

— Dacă eu aș avea un fiu, l-aș crește conform celor mai stricte principii filosofice și matematice, continuă Brutus. Am auzit că la Alexandria aveți unii dintre cei ai buni matematicieni ai lumii.

— Avem acest noroc.

— Atunci, înseamnă că înțelegeți valorile acestor științe.

— Într-adevăr. Dar acum mă interesează să aud cum le-ați aplica vieții omenești.

Brutus zâmbi triumfător. „Tot ce așteaptă omul ăsta de la viață”, reflectă Cleopatra, „e o scenă pe care sa facă paradă de calitățile lui. Câtă rigiditate, pentru un om atât de tânăr! chiar așa, o sută de gladiatori trăgând de-o funie n-ar reuși să-i smulgă bățul din spate.”

— În fiecare seară, dau socoteală pentru tot ce-am făcut, meritele și neajunsurile faptelor mele de peste zi. Cred că, în acest mod, virtutea unui om poate fi calculată folosind asemenea principii exacte.

— Unora ar putea să li se pară o existență lipsită de sânge.

— Sângele e un căpitan slab. Prea mulți bărbați sunt seduși de pasiuni neînfrânate. În realitate, corectitudinea sufletului valorează pentru noi mai mult decât această viață tranzitorie. De exemplu, înainte de bătălia de la Pharsalus, mi-am petrecut ultima seară copiind fragmente din operele lui Polybius, în timp ce ofițerii ceilalți își inspectau cavaleria.

Această declarație fu gratificată cu priviri aprobatoare de către Marcellus și mama lui.

— Și ce s-a întâmplat cu cavaleria dumitale?

— A fost făcută praf, murmură Caesar.

— Poate deoarece comandantul ei îl citea pe Polybius, comentă Cleopatra.

— Nu înțelegeți ce vreau să spun.

— Ba dumneata nu mă înțelegi pe mine. Dar spune-mi, de ce erai de partea lui Pompei?

— Îl consideram cel mai virtuos din cei doi, răspunse Brutus, servindu-se din vinul celui mai puțin virtuos din cei doi.

— Mă întreb dacă omul cel mai virtuos din cei doi ți-ar fi arătat milă, în caz că luptai de partea lui Caesar și pierdeai, replică ea, remarcă pentru care se alese cu o privire de silă totală dinspre Brutus și maică-sa.

Și se opriră aici.

*

Romanii, după câte i se părea, țineau la vinul lor, femeile, ca și bărbații. Caesar bea frugal, dar la vremea când distracțiile luară sfârșit, Marcellus și Calpurnia erau afumați bine. Din partea ei, Cleopatra bea întotdeauna puțin, diluându-și foarte mult vinul. Văzuse ce efect avusese băutura asupra reputației tatălui ei și cum îi tulburase talentul la arta guvernării și jurase să nu săvârșească aceeași greșeală.

Suplimentul de vin falernian de soi ales nu sporea farmecul Calpurniei. Începu să bârfească veninos anumiți senatori romani pe care-i cunoștea. În cele din urmă, conversația se îndreptă spre inevitabilul subiect al fostului Căpitan al Cavaleriei lui Caesar.

— Prietenul tău Marcus Antonius iar s-a apucat de prostii, spuse ea, cu vocea împiedicată.

Caesar păru nemulțumit de această remarcă, dar nu spuse nimic.

— Își petrece mai tot timpul bând și curvăsărind cu actorii ăia prieteni de-ai lui, continuă Calpurnia. Are până și un pitic favorit, care-l însoțește oriunde.

— Sunt de acord că lui Marcus îi place puțin cam prea mult vinul, răspunse țeapăn Caesar.

— Fulvia e revoltată, firește. Se spune că, în casă, îl ia de urechi ca un dascăl pe-un școlar neastâmpărat. Dar el, cum se duce, cum o ia de la-nceput.

Părea hotărâtă să-și provoace soțul. Poate că vinul deschidea ușile haznalei cu resentimente.

— Cu toate acestea, obiectă Caesar, Marcus e un soldat foarte bun.

— N-are fler pentru pace, observă Brutus, în stilul lui lipsit de menajamente.

— Dar trebuie să recunoaștem că e un bărbat arătos, nu se lăsă Calpurnia. Orice femeie ar trebui să fie fericită să-l aibă de soț. Se spune că e descendent al lui Hercule. La drept vorbind, există destule soții romane care ar putea depune mărturie despre mărimea măciucii lui.

Caesar îi aruncă o privire dezgustată, dar Calpurnia nu făcu decât să clămpăne din limbă ca o pescăriță pe cheul din Ostia.

„Romanii ăștia", își spuse Cleopatra. „Niște barbari."

*

Mai târziu, după ce se întoarseră la vila de pe Via Campana, Cleopatra îl întrebă pe Mardian despre acel Marcus Antonius pe seama căruia bârfise Calpurnia.

— N-aveți cum să-l țineți minte, Maiestate, îi răspunse Mardian, dar a luptat în armata lui Galbinius, când l-au readus pe tatăl vostru pe tron. A luat Pelusiumul și a cruțat viețile multor egipteni pe care tatăl vostru i-ar fi ucis. Pentru asta, anumiți alexandrini își amintesc cu drag de el.

— Și ce poziție are la Roma?

— Este considerat un cap cam înfierbântat, dar soldații lui îl iubesc. Și-a câștigat mari merite alături de Caesar, luptând cu galii. Și s-a îmbogățit. Când Caesar l-a urmărit pe Pompei în Africa, l-a numit Consul în absența lui. Antoniu a rasolit-o rău. La întoarcerea lui Caesar, orașul era într-un hal fără de hal, cu revolte pe străzi, iar Marcus Antonius, se spune, era beat aproape tot timpul. De asemenea, și-a însușit pentru sine casa lui Pompei, fără s-o plătească. Evident, Caesar l-a concediat și de-atunci nu mai sunt în termeni buni.

— Astă-seară, Caesar părea hotărât să-i ia apărarea.

— Se spune că acest Antoniu e un om fermecător, cu toate cusururile lui. Poate că până și lui Caesar îi vine greu să-l deteste. Și este totuși un om respectabil. Înainte de gâlceava asta, a fost moștenitorul uns al lui Caesar.

„Ei bine, acum are un nou moștenitor", medită Cleopatra. „Ceea ce face ca acest Marcus Antonius să devină dușmanul meu."

Se retrase în dormitor, obosită dar incapabilă să adoarmă. Va să zică, în acea seară cunoscuse personal Roma. Politica acesteia o intriga. Alt cuib de șerpi, își auzi ea tatăl șoptind. Dar mai supraviețuise și înainte în compania târâtoarelor. Era sigură că avea

să găsească o cale de a scăpa cu bine și de astă dată, poate chiar să înflorească din nou. Însă depindeau atât de multe de ceea ce avea Caesar în minte, iar acel labirint șerpuitor era aproape imposibil de parcurs.

Își dorea să-l fi avut lângă ea în noaptea aceea, să-i traducă discuțiile politice din timpul serii, s-o atragă în delicioasele lui conspirații, s-o facă parte din ambiția lui îmbătătoare. Să râdă de profanitățile ei. Iar ea să-i simtă mușchii tari ai brațelor încercuind-o și ocrotind-o.

„Dar asta-i slăbiciune", își spuse, „și nu-mi pot îngădui un asemenea lux. Am față de Nil și de zeii lui, precum și de propriul fiu datoria de a fi hotărâtă. Trebuie să-i înving pe acești romani după regulile propriului joc. Fie ca Isis să-mi dea puterea de a o face."

Drumul triumfal începu de pe Câmpul lui Marte, continuând prin jurul marilor colonade de la Circus Maximus, uriașa pistă de curse care se întindea între colinele Palatinului și Aventina, iar de acolo până la Forum Romanum, o piață urâtă și aglomerată, plină de temple, statui și judecătorii. Pentru ea, Forumul exemplifica Roma, cu toate victoriile ei îngrămădite de-a valma unele peste altele și arhitectura împrumutată de oriunde altundeva. Era un concept barbar al frumuseții, fără armonie, echilibru sau scară de proporție.

Stăteau așezați într-o tribună specială, cu vedere spre Forum, umbrită de soare sub niște copertine întinse de mătase. Îi fusese rezervat un loc de onoare, în același sector al galeriei cu Calpurnia, Octavian, nepotul lui Caesar și restul cercului interior al dictatorului. Antiochus stătea așezat lângă ea, tăcut ca de obicei, intimidat de solemnitate și de mulțimi.

Știa că toată lumea o privea. Mardian îi spusese că întreaga Romă comenta relația ei cu Caesar, bârfind la nesfârșit despre evenimentele din vila de pe Via Campana. Numai de-ar fi știut.!

Și nu o priveau lung numai oamenii de rând. În câteva rânduri, simți ochii Calpurniei ațintiți asupra ei. Și îl surprinse pe fătălăul de nepot al lui Caesar holbându-se și el. Stătea așezat în spatele ei, cu bunul său prieten Agrippa într-o parte și un alt papițoi de rang înalt, Maecenas, în cealaltă parte.

Domnea o atmosferă de carnaval. Străzile și balcoanele erau pline de oameni, aerul trăsnea de mirosul sudorii zecilor de mii de trupuri și al tămâii care ardea în toate templele.

Auzea Triumful apropiindu-se din depărtare. Aplauzele și

ovațiile mulțimii creșteau ca un vuiet asurzitor, în timp ce procesiunea înainta pe Via Sacra, pe lângă Templul lui Castor și Pollux și porticurile pe jumătate terminate ale noului Forum Iulia. În fruntea parăzii mergeau câțiva heralzi, sunând din trompete; în spatele lor, năduși și anchilozați de bătrânețe, veneau magistrații și senatorii republici, rânduri-rânduri.

Șiruri lungi de căruțe din lemn scârțâiau sub greutatea platourilor de aur și a cupelor de argint, prada jefuită în timpul campaniilor galice. Convoiul nu se mai sfârșea. După un timp, Cleopatra începu să se plictisească. Până și gloata începea să se agite. Nimeni nu putea să vadă atât de mult aur fără a începe să aibă dureri de ochi.

Apoi veneau legiunile lui Caesar, cântând în timp ce intrau în Forum. Mulțimea începu să hohotească de râs, la auzul cuvintelor: „Acasă-l aducem pe curvarul chel!

Romani, nevestele în casă le-ncuiați!

Din sacii de-aur cu împrumut luați

Boarfele din Galia plătitu-și-le-a el!”

Cleopatra îl auzi pe Agrippa chicotind în spatele ei. Se întreba dacă și Calpurnia era la fel de amuzată.

În urma coloanei, legați în lanțuri grele și înconjurați de gărzi, pășeau prizonierii lui Caesar, cu părul încâlcit, bărbile crescute lungi după anii pe întemnițare, zdrențuiți și murdari, în blănuri și piei. Își târșâiau picioarele, triști și jalnici, nedeprinși cu lumina, huiduiți de gloata care arunca în ei cu gunoaie.

În sfârșit, mergând singur, apăru Vercingetorix, marea căpetenie care îi rezistase lui Caesar cu atâta îndărătnicie, ani de zile. Cei șase ani petrecuți în închisoarea Tullianum nu-l încovoiaseră. Ținându-și capul sus, privea crunt spre mulțimile înșirate pe marginile străzilor. Curajul lui îi umilea, iar oamenii tăcură în timp ce trecea prin fața lor.

Mulțimea izbucni când în sfârșit își făcu apariția Caesar, într-un car de aur tras de patru cai albi, ținând în mâna stângă un sceptru de fildeș în vârf cu acvila legiunilor romane, iar în dreapta o ramură de laur. În spatele lui stătea un sclav, ținându-i deasupra capului coroana grea de aur a lui Jupiter.

Cleopatrei i se spusese că sclavul servea unui dublu scop. Mai întâi, susținea greutatea coroanei, care era prea masivă pentru capul oricărui om. În al doilea rând, îi amintea Triumfătorului că era muritor. Trebuia să-i șoptească la ureche, pe tot parcursul

întregii procesiuni, în timp ce sărbătoritul se bucura de adulația mulțimilor:

— Amintește-ți, Caesar, că ești muritor și într-o zi va trebui să mori.

Romanii ăștia, își spuse Cleopatra. Nemaipomenit neam.

Se răsuci în scaun.

— Prizonierii. Îl întrebă ea pe Octavian. Ce se va întâmpla cu ei acum?

— Vor fi duși în beciurile de sub Tullianum, pentru execuție.

Cleopatra simți un val brusc de repulsie.

— Caesar l-a ținut în închisoare pe omul ăsta, Vercingetorix, timp de șase ani, numai ca să-l poarte la paradă o singură zi, iar apoi să-l ucidă?

Băiatul ridică din umeri, nepăsător.

— Sigur că da, rânji el, arătându-și dinții stricați.

„Iulius al nostru", reflectă Cleopatra. „O enigmă; un om de o clemență imprevizibilă și o brutalitate inimaginabilă. Într-o clipită ar putea să se întoarcă împotriva mea, sau să mă facă regina lui. Oare care din două va fi să fie?"

A doua zi urma să se desfășoare Triumful Egiptean. Ca și cum n-ar fi avut loc ospețe și bețiii destule, Caesar organiză o petrecere la el acasă, pentru a sărbători evenimentul. Preciză o temă egipteană. Cleopatra așteptase cu groază seara aceea, iar temerile îi fură justificate.

Ceea ce prezenta Caesar era o parodie a Egiptului și îi demonstra perfect opinia Romei despre ea și țara ei. Era Egiptul preoților și al oamenilor din chora; de parcă Alexandria, cel mai frumos oraș din lume, nici n-ar fi existat; de parcă despre Museion, care dăruise lumii matematici și astronomie și cea mai mare bibliotecă de cărți adunată vreodată, n-ar fi auzit nimeni. Cu câtă încăpățânare se agățau acei romani de prejudecățile lor!

*

Când intră în casă văzu, în atriu, o statuie de alabastru a unui hipopotam, alături de doi crocodili, tot din alabastru. În jurul peristylium-ului se aflau alte statui în miniatură: un sfinx, o piramidă și câteva obeliscuri. Toți sclavii și servitorii fuseseră îmbrăcați într-un stil pe care romanii păreau să-l creadă egiptean, având mai mult material în acoperământul capului decât în jurul șalelor. Printre oaspeți îl văzu pe Anubis, păzitorul lumii celeilalte, purtând o mască de câine și îmbrăcăminte de faraon. Sclave pe

jumătate goale dansau pe muzica unei orchestre de flaute și tobe și multe soții ale senatorilor purtau colane de aur în patru straturi peste rochii strânse pe trup, în vreme ce pe frunte li se cabrau cobre, într-o parodie a coroanei egiptene sacre de pe Nilul de Jos.

Cu toții ignoraseră, în modul cel mai comod, faptul că ea și toți curtenii ei erau greci.

În semn de sfidare, Cleopatra se îmbrăcase pentru seara aceea cu ceea ce ar fi purtat la orice banchet oficial: o rochie grecească largă de cea mai pală culoare albastră, o diademă de nestemate și sandale de aur. Acum, privind la cei din jur, se întreba dacă vreunul dintre romanii prezenți în seara aceea ar fi recunoscut-o ca Regină a Egiptului. Dintre toate femeile de față, ea era singura care nu se îmbrăcase ca un faraon.

*

Era îngâmfat și mulțumit de sine, durduliu și molatec. Sicofanții se țineau cârd după el, ciripind în urma lui.

— Cicero, îi șopti Mardian la ureche.

De braț i se ținea o fată destul de tânără ca să-i fie nepoată. Cleopatra îl antipatiză pe loc.

— Marcus Tullius Cicero, i se prezentă el, când Caesar îl aduse să le facă cunoștință. Fără îndoială, ați auzit de mine.

— N-am auzit, minți Cleopatra. Ați luptat alături de Caesar, la Pharsalus?

Cicero o fulgeră cu privirea, nervos.

— Nu sunt soldat.

— Se vede.

După ce-i mai aruncă o privire rece, Cicero se îndepărtă. Mardian se aplecă spre umărul ei, șoptindu-i:

— Nu trebuie să vă mai faceți dușmani din asemenea oameni.

— Crezi că prietenia are vreun preț aici? aș putea să mă închid ca amantă cu oricare dintre romanii ăștia, iar a doua zi m-ar denunța în fața lumii întregi fără să clipească. Cine era fata care-l însoțea?

— Se numește Pubilia, răspunse Mardian.

— Câți ani are?

— Nu prea mulți. Se spune că s-a însurat cu ea pentru bani.

— Va să zică, nu are nici măcar virtutea definitorie a desfrâului omenesc?

— Când a divorțat de prima soție, l-au întrebat dacă avea să se mai recăsătorească. A răspuns că nu putea să se descurce și cu

filosofia, și cu o soție. Dar asta s-a întâmplat înainte de a fi fost silit să-i dea zestrea înapoi. Așa că s-a însurat cu cea de-a doua soție, ca să poată divorța de prima.

— Bietul Cicero.

— Biata Pubilia.

*

Toată Roma voia s-o cunoască, după câte se părea – din curiozitate probabil, sau numai pentru a se putea lăuda cu asta. Oare erau fascinați de ea datorită Egiptului, sau datorită lui Caesar? se întreba Cleopatra. Greu de spus. În mai multe rânduri, ridică privirea și îl văzu pe Caesar uitându-se la ea din partea cealaltă a încăperii, dar era la fel de solicitat ca ea și nu aveau timp pentru conversații particulare. Fără doar și poate, meseria de erou public era epuizantă, conchise ea.

În cele din urmă, însă, Caesar își găsi un moment liber.

Părea obosit, iar Cleopatra își putea da seama că făcea eforturi pentru a-și păstra pe buze zâmbetul de Triumfător.

— O zi minunată pentru Caesar, comentă ea.

— Îți mulțumesc. Vei veni mâine?

A doua zi, când se desfășura Triumful Egiptean. Desigur. De-asta o invitase la Roma.

— Voi veni. Sunt curioasă să văd cum a fost învinsă Alexandria.

Caesar păru aproape spășit.

— Amintește-ți că e doar teatru, spuse el. Să nu pălești din cauza celor pe care le vei vedea sau auzi. Dar trebuie să fii prezentă, pentru ca toată lumea să știe că nu tu ai fost biruită, ci inamicii tăi.

Cum ar fi putut să nu pălească? din procesiune urma să facă parte însăși sora ei.

— Acum, trebuie să onorăm formalitățile, continuă Caesar și îi conduse, pe Cleopatra și Antiochus, spre o estradă din capătul camerei.

În timp ce urcau treptele, în adunare se lăsă liniștea. Caesar ținu un lung discurs, urându-le bun venit oficial la Roma Reginei Cleopatra a Șaptea și Regelui Ptolemeu Antiochus al Egiptului, ca oaspeți onorați ai Republicii.

— Astăzi, îi onorăm pe Regele și Regina Egiptului, încheie el, și prin aceasta îi înrolăm ca Prieteni și Aliați ai Poporului Roman.

Fu închinat un toast în cinstea lor, apoi programul serii continuă.

„Și s-ar putea ca de-acum să nu mai fiu pentru el decât o musafiră onorată”, reflectă Cleopatra. Își dădu seama, cu un junghi, că venise la Roma cu speranța că Iulius Caesar avea să-l recunoască nu numai pe Caesarion, ci și pe ea, ca fiind a lui. „Sunt singură”, își spuse, „și mi-e dor de trupul lui lângă al meu, când dorm. Vreau să mă atingă, să mă țină în brațe, să facă dragoste cu mine.

Dar nu trebuie să-i dai de știre cât de nesocotit gândești; nu ești decât o cucerire ca oricare alta, precum Eunoe, precum soția lui Pompei, precum Galia. Încă o victorie. Încă una dintre târfele lui. Trebuie să-ți lași deoparte inima naivă de femeie și să faci ceea ce este necesar pentru Caesarion.”

*

În restul serii, îl văzu foarte puțin pe Caesar și fu nevoită să îndure conversații plicticoase și interminabile și întrebări inepte despre ea și orașul ei. Chiar adorau egiptenii crocodilii? chiar își îmbălsămau morții? chiar alergau scorpionii pe străzi ca furnicile!

La urma urmei, ar fi fost o seară foarte ușor de uitat, dacă nu l-ar fi văzut atunci pentru prima oară pe Marcus Antonius, cel de tristă faimă.

Era, poate, unul dintre cei mai frapanți la vedere bărbați pe care-i întâlnise vreodată. Își făcu o intrare dramatică, îmbrăcat într-o piele de leu înnodată pe un umăr, care-i dezvăluia mușchii pietroși ai brațului și ai pieptului. Pe umăr își ținea rezemată cu nepăsare o măciucă de lemn. Avea un trup de gladiator și o claie de păr brunet și cârlionțat, ca al unui zeu. Cleopatra văzu toate capetele întorcându-se spre el, bărbații cu invidie tăcută, femeile cu admirație fățișă. Își aminti ce spusese Calpurnia despre el: trebuie să recunoaștem că e un bărbat arătos. Într-adevăr, nu-și făcea de râs sexul. Cleopatrei însăși îi era greu să-și ia ochii de la el.

Sfidând convențiile serii, Marcus Antonius respinsese costumul egiptean obligatoriu și venise îmbrăcat ca Hercules, presupusul lui strămoș. Sfidând convențiile tuturor serilor, venise beat.

Abia intrase în atrium, că se și împiedică de un obiect nevăzut, fiind cât pe ce să cadă. Cu grija exagerată a oamenilor beți, își regăsi echilibrul, ca un om care traversează un râu mergând pe un buștean.

Marcus Antonius nu venise singur. Îl însoțea o suită de muzicanți, actori și târfe. Ținea protector sub un braț o femeie, la fel de beată ca el. Era frumoasă, într-un stil vulgar, și râdea prea tare.

În atrium apăru dintr-o dată o femeie cu o coamă de păr în culoarea grâului, îmbulzindu-se printre oaspeți ca un centurion care desparte o încăierare în Forum. Cu mâinile în șolduri, se propti în fața noului sosit, care o privi clipind din ochi surprins.

— Ce te-a apucat? șuieră ea.

Marcus Antonius se întoarse spre gașca lui, ai cărei membri păreau în parte șocați și rușinați de prezența acelei femei. Dar Marcus le zâmbi, strigând, de parcă tocmai ar fi descoperit o teoremă din geometrie:

— E nevastă-mea!

— Scoateți-o de-aici pe vaca asta, ordonă femeia, arătând-o cu degetul pe însoțitoarea lui Antoniu. Și puteți pleca și voi, bețivi împuțiți și fără pic de talent ce sunteți!

Femeia de la brațul lui Antoniu râse cu trufie, se răsuci în loc și-și făcu o ieșire ostentativă. Ceilalți o urmară în șir. Antoniu urmări plecarea prietenilor lui cu o dezamăgire studiată. Apoi, întinse brațele spre Fulvia și spuse, într-o șoaptă teatrală:

— Ce-ai zice de-un futai scurt, iubito?

Fulvia îl pălmui atât de tare încât îi azvârli capul înapoi. Antoniu nu căzu, dar se clătină într-o parte, căzând în fântâna din centrul efluviumului. Soția lui își chemă sclavii și plecă, peste câteva minute, într-o lectică.

Omul numit Marcus Antonius vomă în fântână. Apoi, chemă un servitor să-i aducă o cupă cu vin. Iar petrecerea continuă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Cleopatra nu era sigură dacă să fie oripilată sau amuzată. Din multe puncte de vedere, Antoniu era întruchiparea Romei - degenerat, irezistibil, convingător și cu manierele și gustul celui mai desăvârșit barbar.

— Dezgustător spectacol, comentă în aceeași seară Mardian, mai târziu, după ce se întoarseră acasă cu tot grupul lor.

— Într-adevăr. Par să creadă că Egiptul constă numai din crocodili și heterai.

— La acel Marcus Antonius mă referream.

Cleopatra zâmbi. Când găsea de cuviință, tropheus-ul ei putea fi pudic ca un senator roman.

— Cel puțin, a fost distractiv.

— Maiestate, individul e un degenerat, la fel ca majoritatea romanilor, dar într-o mult mai mare măsură. Se spune că, în tinerețe, un anumit senator roman i-a plătit o jumătate de milion de

sesterți ca să-i lase fiul în pace. L-a acuzat că i-l destrăbăla. E un bețiv, depravat și cheltuitor notoriu.

— Desigur, Caesar cultivă unele relații interesante. Ce-ai de spus despre prietenii pe care și i-a adus cu el Marcus Antonius astă-seară?

— Mai mult actori, muzicanți și alți învârtiți din ăștia. Dintr-o ghildă dionisiacă. Se spune că lui Antoniu îi plac la nebunie riturile lui Bachus și că, pe moșiile lui de la țară, se petrec unele lucruri indescriptibile, în numele acestui zeu.

— Soția lui părea o femeie formidabilă. Fulvia, dacă nu mă-nșel.?

— Într-adevăr, Maiestate. Se vorbește că va fi trimisă în Parthia, ca să recâștige stindardele pierdute ale lui Crassus. Singură.

Crassus era ultimul general roman care încercase să invadeze Parthia, suferind o înfrângere catastrofală.

Cleopatra zâmbi.

— Și eu, care credeam că femeile romane sunt niște șoricuțe. Asta se poartă cu toți bărbații romani de parcă ar fi făcuți din brânză.

Roma. Cu cât afla mai multe despre ea, cu atât o uimea mai mult. Bătrânii trăncăneau la nesfârșit în Senat, pe când fiii lor se destrăbălau în lupanare și tabernae. I se părea că mult-lăudata lor republică era în declin.

Sosise vremea ca un bărbat puternic să apuce frâiele afacerilor orașului. Venise momentul pentru un om precum Caesar. Era timpul unui rege.

Și al unei regine.

Roma era în plin tumult. Năvăliseră oameni din toată țara ca să asiste la acel spectacol al spectacolelor; patru Triumfuri pentru un singur om, însoțite de jocuri nesfârșite și ospețe pe gratis. În ajun, la Circus Maximus, mulțimea se călcase în picioare, iar printre morți se numărau și doi senatori. După cum spunea Calpurnia, Roma nu mai văzuse niciodată așa ceva și probabil nici n-avea să mai vadă vreodată.

Triumfurile se desfășurau pe parcursul a zece zile de sărbătoare. Era în toiul verii, iar orașul supraaglomerat se cocea de căldură. Spre deosebire de Alexandria, aici nu suflau brize răcoroase dinspre mare. Soarele strălucea suspendat deasupra apartamentelor de cărămidă de pe Aventina, după un nimb de nori înalți, făcând orașul să se sufoce în propria duhoare și propria nădușeală.

Când sosi momentul Triumfului Egiptean, nerăbdarea atinsese punctul maxim. Procesiunea galică ațâțase pofta maselor. Acum, așteptau un nou spectacol măreț. După aceea, Caesar promisese că, în locul obișnuitelor curse de care sau lupte din Circus Maximus, urma să aibă loc o bătălie navală crâncenă, pe un lac anume construit pe Câmpul lui Marte.

Nimic nu stârnea poftele romanilor mai bine decât mâncarea gratuită și sângele vărsat pe nisip. Tot orașul vuia asurzitor.

*

Era același travesti la care asistase în casa lui Caesar. Imperatorul știa cum să joace în fața mulțimii. Poate că tocmai asta îl făcuse să ajungă un amant atât de împlinit: dă-le ce vor și puțin să-ți pese de adevăr.

Masele doreau exotisme și asta primeau. Triumful începu cu o procesiune de bărbați goi bătând tobele și suflând în trompete, cu trupurile unse cu ulei lucind în soare, și femei în rochii de voal care nu ascundeau nimic, unduindu-se în ritmurile languroase ale tamburinelor și systrumurilor. De fapt, nu erau egiptence, ci sirience, dar mulțimii puțin îi păsa de asta. În urma lor venea un pâlc de preoți, dintr-unul din templele lui Isis aflate în oraș, cu fumul de tămâie înălțându-se din cădelnițe.

Mulțimile își ieșeau din minți.

— Își bat joc de noi, șopti Antiochus, pe scaunul de alături.

— Taci și uită-te, răspunse încet Cleopatra, iritată.

Acela era Răsăritul atât de drag Romei în fanteziile sale, își spuse ea: un tărâm al femeilor ieftine, unse cu ulei, și al muzicii barbare. Nici pe departe adevăratul Egipt: un stat bine administrat, cu o funcționărime numeroasă, cu cea mai mare colecție de cărturari și matematicieni din lume și cu o civilizație mai veche cu o mie de ani decât cea romană. „Nu, pentru acești oameni noi nu suntem decât niște curiozități exotice. Arătări care se bălăcesc în noroi.”

O căruță trecu hodorogind, cu o machetă a farului de pe Pharos instalată deasupra, scoțând fum din arzător. Spectatorii căscară gura la câțiva crocodili care clămpăneau din fălci în cuști. Iar femeile țipară la vederea panterelor care mârâiau, purtate la capătul unor lanțuri lungi, și a struților cu înfățișări speriate. Apoi, prin mulțime trecu un fior general, însoțit de un murmur colectiv. Cleopatra crezu că-și făcea intrarea Caesar, dar nu era decât o girafă, prima văzută vreodată la Roma, după câte se părea. În Egipt

nu trăiau nici pantere nici girafe, dar de ce să strice spectacolul pentru atâta lucru?

Mulțimii îi plăcea la fel de mult ca oricare dintre Triumfurile anterioare, dar în aceeași tribună cu ea stăteau și unii care deja aveau o senzație de exagerare. Cleopatra auzi pe cineva spunând în spatele ei:

— E prea mult. Mult prea mult, pentru oricine. Chiar și pentru un zeu este prea mult.

Întoarse capul să vadă cine vorbise. Era Marcus Brutus.

În piață intrau legiunile, mărșăluind în acordurile unuia dintre cântecele lor deochiate. Ochii tuturor se întoarseră spre ea, iar Cleopatra simți că i se înroșeau obrajii.

La Alexandria venit-a Caesarul
Venus să-l întâlnească pe Marte
Când și-o văzu pe Cleopatra, farul
I se-ndreptă spre stele, și mai departe.

Amintește-ți că e doar teatru, spusese el. Să nu pălești din cauza celor pe care le vei vedea sau auzi.

Doar teatru? nu, pentru ea era mult mai mult decât atât. Cum ar fi putut să nu pălească? dar avea să îndure totul. Avea să îndure, pentru a dovedi că victoria lui Caesar nu fusese câștigată împotriva ei, ci contra dușmanilor ei.

Clătinându-se pe niște palanchine mari, trecură două statui enorme de ceară, reprezentându-i pe Pothinus și Achillas, Mulțimile le întâmpinară aruncând în ele cu bălegar și fructe stricate culese de pe străzi. Apoi veniră prizonierii; Antiochus exclamă șocat când îl recunoscu pe eunuc, Ganimedes, care nu mai era gras, iar buclele unsuroase îi atârnau pe spate în lațe încâlcite. Și el fu huiduit și bombardat cu dejecții.

În urma lui, mergând cu spinarea dreaptă, pășea Arsinoë. Arăta jalnic de slăbită, după detenția la Tullianum, dar cuceri respectul gloatei cu frumusețea și ținuta ei, la fel cum făcuse și Vercingetorix. Cleopatra simți din nou ochii multor spectatori întorcându-se spre ea, unii curioși să-i vadă reacția, alții de-a dreptul ostili. Poate considerau că ar fi trebuit să-și cruțe sora de o asemenea umilință.

Cleopatra simți un nod în stomac. „Deși suntem dușmance”, își spuse, „este totuși sora mea. Trebuie neapărat să asist la așa ceva?” Mardian își mută privirea, iar tânărul Antiochus își acoperi chipul cu mâinile. Cleopatra îl apucă de încheieturi, dându-i-le la o parte cu forța. N-avea de gând să-l lase s-o facă de râs și mai mult de-atât.

În timp ce Arsinoë trecea prin dreptul podiumului, Cleopatra făcu în sinea ei o făgăduială: Orice s-ar întâmpla, niciodată nu-i voi lăsa să-mi facă una ca asta. Voi muri de propria mână, înainte ca vreun roman să mă poarte prin Forum în lanțuri.

*

După paradă, îl văzu pe Caesar doar pentru câteva momente. Era înconjurat de funcționarii săi și căpitanii tineri din armată, care se lăfăiau cu toții în gloria lui. Arăta complet sleit de puteri. Cleopatra își aminti cum înotase odată prin portul din Alexandria, în armură completă, și cât de invincibil i se păruse în acea zi. Poate că nesfârșitele campanii își cereau în sfârșit obolul. Pe chipul lui se zăreau riduri de care nu-și aducea aminte, iar pielea de sub bărbie îi atârna în falduri.

— Trebuie să vă întreb, începu el pe un ton formal, ce doriți să fac cu Arsinoë.

Cleopatra își mută privirea.

— Este prizoniera voastră.

— E sora voastră. Prin tradiție, după Triumf prizonierii sunt executați.

— De ce a trebuit să mă întrebați asta? nu puteați acționa fără să mă implicați și pe mine?

Simțea ochii tuturor ațintiți asupra ei. Antiochus se holba ca un nebun, iar chipul lui Mardian era impenetrabil.

Caesar se mulțumi s-o privească lung.

— Trebuie să știu, repetă el. Care este hotărârea voastră?

*

Fu purtată într-o litieră până pe Campus Martius – Câmpul lui Marte. Acolo fusese amenajat un lac, lung cât patru stadioane, iar într-o latură a acestei vaste întinderi de apă fuseseră înălțate galerii de lemn, pentru oaspeții de onoare. De cealaltă parte a lacului, mulțimea se bulucea pe maluri, încordându-se să vadă cât mai bine și făcându-și loc cu umerii și coatele.

Pe apă se confruntau două flote: bireme, trireme și cvadrireme dispuse în formație de luptă, cu pavilioanele Egiptului și Tyrului fluturând pe catarge.

Fu condusă din nou la locul de onoare, aflat drept în fața lui Caesar.

— Sper să vă placă divertismentul de după-amiază, îi spuse el. Am pregătit o reproducere a marii bătălii navale care a avut loc între marina egipteană și cea din Tyr, cu mulți ani în urmă.

— E doar teatru și nimic mai mult? îl întrebă Cleopatra.

— Dacă ar fi așa, unde-ar mai fi distracția? oamenii de pe corăbii sunt prizonieri de război sau răufăcători osândiți. Vor lupta efectiv pe viață și pe moarte.

Cleopatra simți că i se îngreunau membrele. Alte măceluri inutile. Cât de mult sânge le-ar fi fost de ajuns acelor oameni?

Caesar le dădu semnalul heralzilor. Răsună o salvă de trompete și cele două flote ridicară ancorele, începând să vâslească una spre alta pe lac. Șase mii de oameni, cu viețile atârnând de-un fir de păr, pentru plăcerea Romei.

Corăbiile se apropiau, atacându-se între ele cu berbeci mari de bronz, iar peste apă fură aruncate ancore cu gheare. În greementul unei cvadrireme zburară în spirală tăciuni aprinși, dându-i foc.

Gloata de pe malul opus al lacului urla, iar romanii din jurul ei erau la rândul lor vizibil captivați de spectacol. Până și senatorii, în togele lor purpurii, se ridicaseră în picioare. În spatele ei, îl auzi pe Agrippa, prietenul lui Octavian, contrazicându-se zgomotos cu Maecenas pe teme de tactică. Cleopatra întoarse capul pentru a-l privi pe Caesar. Numai el părea sangvin, urmărind totul cu o expresie familiară de amuzament detașat.

Zgomotul era asurzitor: zăngănitul spadelor de oțel, lemnul spărgându-se, când un berbece de bronz străpunse bordajul unei corăbii, răcnetele spectatorilor, dintre care mulți pariaseră pe rezultatul bătăliei. Una dintre nave începuse deja să se scufunde. Pe suprafața apei pluteau trupuri.

Cleopatra avea o senzație cum nu mai cunoscuse, de parcă i-ar fi turnat cineva apă rece pe șira spinării. Îi venea rău de la stomac, stare ce n-avea nimic de-a face cu vărsarea de sânge care avea loc pentru distracția ei, la mai puțin de un stadion distanță de locul unde stătea.

Nu mai putea să privească. Se ridică în picioare.

— Ne părăsiți? întrebă Caesar, cu nemulțumirea și dezamăgirea întipărite pe chip.

— Nu mă simt bine, răspunse ea, după care plecă grăbită din tribună, cu suita pe urmele ei.

În timp ce lectica părăsea Câmpul lui Marte, continuă să audă sunetele luptei de la aproape o milă depărtare și urletele muribunzilor și să simtă mirosul de lemn și smoală arse, care o înghețа până-n măduva oaselor. Mai târziu, amintindu-și acea zi, avea să-și dea seama că Isis încercase, încă de pe-atunci, s-o

previnã.

*

Se aflau departe jos, sub nivelul străzilor. Arsinoë auzea apa rece picurând de pe pietre. Pardoseala de sub picioarele ei era năclăită de sânge. Călăul se îndreptă de spate, destinzându-și mușchii umerilor. Era un om uriaș, cu dinți stricați și ochi lipsiți de viață. Părea frânt de oboseală. Pe spadă avea boțuri de sânge închegat.

Îi venise rândul.

În sfârșit, simți că-și pierdea controlul, udul curgându-i pe partea dinăuntru a coapselor. Picioarele i se înmuiară sub trup, iar unul dintre gardieni trebui s-o sprijine. Tocmai isprăviseră cu Ganimedes. Un centurion împinse cu piciorul, în puț, trupul fără cap. Acesta căzu în canalul de scurgere, cu un plescăit.

Căpitanul Gărzii făcu un pas înainte.

— Pe asta nu, spuse el.

— Voi. Trăi? întrebă Arsinoë, încă neîndrăznind să creadă.

— Vei fi exilată în Efes.

— Sora meu. Mi-a cruțat viața?

Căpitanul îi adresă un rânjet sălbatic.

— Nu, am auzit că vrea să-ți pună căpșorul ăsta drăgălaș la murat în oțet. E porunca lui Caesar. Mai bine-așa. Mare păcat ar fi fost să aruncăm o marfă delicioasă ca asta în Cloaca Maxima!

Râseră și el și călăul.

*

În ultima seară, Caesar fu adus într-o lectică, între doi elefanți, pe o alee mărginită cu torțe aprinse, la Capitoliu. Acolo, îi aduse pentru ultima oară jertfe lui Jupiter și mulțumi Pantheonului roman pentru victoriile sale. După aceea, Roma începu să benchetuiască pe cheltuiala lui Caesar. În Forum fuseseră întinse mii de mese pentru populație, iar în timp ce oamenii mâncau și beau pe săturate, dansatorii și acrobații distrau mulțimile. Pe măsură ce noaptea caldă de vară trecea, Via Sacra se transforma într-o debandadă de cântece și strigăte, petrecăreții beți zăcând pe treptele Curiei, iar vinul vărsându-se pe pietrele caldarâmului din amforele sparte.

Într-adevăr, Roma nu mai cunoscuse niciodată asemenea vremuri. Unul dintre fiii ei intrase în spița zeilor și nu puțini dintre cei ce priveau în jos de pe Colina Palatină în noaptea aceea se întrebau dacă nu cumva și el trebuia, la fel ca zeii, să moară pentru a putea să reînvie și să ceară ceea ce i se cuvenea.

Masa, așternută cu o față de masă carmin, conținea tăvi cu mere, rodii, pâinișoare și o carafă cu cel mai bun vin falernian. Servitorii circulau prin cameră aprinzând fețilele lămpilor cu ulei de pe suporturi. Lumina gălbuie și blândă a acestora scălda canapelele și mesele într-o aură palidă.

Caesar veni la ceasul al doilea din noapte, dar nu ca un amant care se strecoară pe furiș la ibovnică acasă, așa cum se așteptase Cleopatra. Îl însoțea cel puțin o centurie de gărzi de corp, care înconjurară imediat vila, stând de strajă la toate ușile. Dacă Iulius Caesar era zeu, era un zeu care se temea pentru viața lui de muritor la fel de mult ca un om de rând – dacă nu chiar mai tare.

Charmion și Iras terminaseră să-i facă toaleta și să-i aranjeze părul. Cleopatra era îmbrăcată simplu, într-un chiton verde, iar în urechi purta două spirale de aur. Se ridică și se duse la fereastră, privind frunzele unui castan porcesc care fremătau în vânt.

— Arătați ca o regină, pe potriva unui rege, îi spuse Charmion.

— Îți mulțumesc, Charmion, răspunse ea, iar coafeza ieși din cameră, lăsând-o singură. În sinea ei, însă, Cleopatra își spuse: „Aici, la Roma, nu mai sunt regină, sunt doar jucăria lui Caesar. În Brucheion am de citit rapoarte, am de hotărât chestiuni justițiare, în fiecare zi au loc nesfârșite întâlniri și consfătuiri. Uneori, mă satur de toate. Dar este incomparabil mai plăcut, decât să fiu doar țiitoarea oarecare a unui roman.”

Și durerea aceea cumplită, singurătatea aceea. O făcea să se întrebe cum ar fi fost să aleagă un bărbat pentru compania ei și să crească un copil fără a aștepta altceva decât fericire. Îi era cu neputință să știe. „De ce să te gândești la ceea ce nu poți avea niciodată?”

Când se întoarse din nou, îl văzu stând în cameră, o siluetă palidă în lumina lămpilor cu ulei, arătând aproape banal, în tunica simplă, albă. Îl aștepta să spună ceva, să-i explice sensul Triumfului, dar Caesar o trase brutal spre el, fără o vorbă. Cleopatra se gândi să-l respingă, dar apoi fu biruită de propria dorință. Avea să-l posede pe Caesar măcar un timp, iar celelalte puteau aștepta.

*

Mai târziu, după de făcuseră dragoste, Cleopatra zăcea pe pat în întuneric, ascultându-i respirația înceată și regulată, convinsă că adormise. Apoi, însă, Caesar o întrebă:

— Îți mai amintești cum m-ai comparat odată cu un eunuc?

Crezând că avea nevoie de confirmările ei femeiești la adresa

virilității lui, îi răspunse:

— Nimeni n-ar putea să te compare vreodată cu un eunuc. Mai ales dacă te-ar fi văzut în noaptea asta.

— Și totuși, tu ai făcut-o, cândva.

— Nu-ți criticam cunoașterea artei amorului.

— Nu voiam să vorbesc despre felul cum stăpânesc dragostea. Cred că, numindu-mă eunuc, ai vrut să spui că oricât de multe victorii aș câștiga pe câmpul de bătălie și în Senat, în cele din urmă n-aș fi fost ținut minte mai mult timp decât oricare dintre tăntălăii ăia mici și dolofani pe care-i numești consilierii tăi.

Această caracterizare la adresa lui Mardian o făcu să se înfurie. Așa că spuse, ca să-l zădărască:

— Da, cred că la asta m-am referit.

— Ei bine, ai avut dreptate.

Această mărturisire surprinzătoare o descumpăni complet.

— Iulius?

Dintr-o dată agitat, Caesar se ridică în capul oaselor.

— Am cincizeci și patru de ani. I-am dăruit Romei adevărata măreție, un imperiu cum nu s-a mai văzut de pe vremea lui Alexandru, și cu ce mă aleg pentru asta? să-mi petrec ultimii ani din viață stabilind cine va fi Consul, cine va fi praetor? să-i predau oficiile cui îmi place mai mult sau se pleacă mai adânc? este ăsta un mod potrivit pentru Caesar ca să-și sfârșească zilele?

Tocmai. Cleopatra se simți cuprinsă de însuflețire. Avusese dreptate tot timpul. „Și el o dorește la fel de mult ca mine."

— Atunci, schimbă-ți propria istorie, Iulius! ia ceea ce ți se cuvine de drept.

Caesar întoarse capul în altă parte.

— De-ar fi atât de simplu. Tu nu înțelegi Roma.

Ce om! cum să-l înțeleagă, pe el sau propria vâltoare de emoții atât de complicate la adresa lui?

— Într-adevăr, nu înțeleg Roma. Dar cred că te înțeleg pe tine.

— Nu va fi ușor de înfăptuit.

— Măreția nu e niciodată ușor de atins. Dar gândește-te care este miza. Nu e momentul să-i ceri Romei să-ți plătească dreptul ce ți se cuvine?

— Ba da, șopti el. Cred că e timpul. La urma urmei, dacă Egiptul poate avea o regină, de ce să nu aibă și Roma propriul rege?

Cleopatra își coborî mâna între picioarele lui, pentru a-l simți învârtoșându-se sub degetele sale.

— Dacă ei te fac rege, nu vei fi liber să-ți alegi singur regina?

Cuprinse în căușul palmei viitorul Romei. Regele Egiptului avea să fie și regele Romei. Răsăritul s-ar fi căsătorit cu Apusul și tot ceea ce făcuse ea avea să fie justificat.

— Lucrul ăsta nu trebuie să-l șoptești nici celor mai apropiați sfătuitori ai tăi, murmură el, cu glasul îngroșat. Au trecut cinci sute de ani de când Roma a avut un prinț, iar unii romani se tem de regalitate ca de otravă.

Cleopatra se întinse pe spate, trăgându-l spre ea.

— Fă-mi încă un rege, îi șopti.

Niciodată nu-l dorise atât de mult. Era singurul bărbat din întreaga lume pe care îl simțise vreodată, în adâncul inimii, egal cu ea ca ambiție și inteligență. Erau singuri în pantheonul sufletelor. Simți o însuflețire aprigă, mai presus de simpla plăcere fizică, în momentul când îl primi în ea. Iulius al ei. Închise ochii și văzu un șir de prinți întinzându-se spre viitor, regi noi ai unei lumi noi.

Gol, în mijlocul norilor de aburi, Antoniu stătea așezat pe o lespede de marmură. „Transpir ca un hamal nubian în zi de târg, vara”, își spuse el. Auzea plesnetul ritmic al mâinii maseurului, lucrând trupul fleșcăit al vreunui senator roman, și glasurile vânzătorilor de cârnați care-și strigau marfa în caldarium. Răsună un plescăit când cine știe ce butoi de grăsime sări în bazin, pe când în altă parte un filfizon tânăr țipa în timp ce-i erau smulse firele de păr de pe picioare.

Ridică privirea și îl văzu pe Cicero venind spre el, gol, roz și lucind de sudoare. Se salutară. Cicero, marele orator, cu o sculă de forma și mărimea unei ghinde, constată Antoniu. Ciudată mai era viața.

„Mă-ntreb ce-o fi vrând. Sunt sigur că în cele din urmă vom ajunge și acolo.”

La început, doar taclale fără importanță. Cicero voia să discute despre noul calendar al lui Caesar. Cel roman se baza pe lună, așa că anul curent avea doar trei sute cincizeci și cinci de zile. În ciuda ajustărilor necontenite, actualul calendar nu păstra o relație consecventă cu anotimpurile. În noiembrie trecut se copseseră într-un val de căldură; festivalul recoltei de anul ăsta se celebra cu mult înainte de a se fi pârguit strugurii și grâu! între timp, Caesar se consultase cu unul dintre matematicienii și astronomii de mare faimă ai Cleopatrei, de la Gimnaziul din Alexandria, un anume Sosigenes, și instituise un nou calendar, bazat pe soare, cu durata de

trei sute șaizeci și cinci de zile. În scopul de a se adapta la timpii noului calendar, Caesar tocmai declarase că în acel an urmau să aibă trei luni noiembrie.

— Ai auzit de Marcellus? întrebă Cicero. A fost văzut ieșind dintr-un lupanar de lângă Circus Maximus. Soția lui s-a înfuriat pe el, dar el a ripostat zicând că poate face tot ce poftește, întrucât primele două luni noiembrie din an nu se pun la socoteală.

Cicero chicoti. Îi plăcea la nebunie să povestească necazurile altora.

— Am auzit că pe Lepidus l-a apucat panica, răspunse Antoniu. Scrie tot ce face în fiecare zi, ca să poată face exact același lucru în zilele corespunzătoare din cele două luni noiembrie care vor urma. L-am întrebat ce rezolvă cu asta și n-a fost în stare să-mi răspundă.

— Straniu om.

— Un fătălău cu voce de spălătorească.

Discuția trecu la subiectul revoltei din Spania. Sextus, fiul lui Pompei, fugise acolo și adunase o nouă armată, cu treisprezece legiuni. Avea două legiuni de veterani, deși împuținate considerabil după ravagiile de la Pharsalus și din Numidia, iar celelalte unsprezece constau mai ales din recruți. Își stabilise cartierul general la Cordoba.

— Mă tem că războaiele astea civile nu se mai termină, spuse Cicero. În Roma sunt prea mulți oameni mândri și ambițioși.

— Pretutindeni există oameni mândri și ambițioși, replică Antoniu.

„De fapt, chiar acum stau lângă unul din ei."

— Mă tem pentru Republică, dacă un singur om devine prea puternic. Nu ești de aceeași părere?

— Eu mă tem pentru Roma, dacă Iulius Caesar nu se mai întoarce din Spania.

Cicero păru dezamăgit. „Când te duci la pescuit", reflectă Antoniu, „nădăjduiești întotdeauna să muște momeala."

— Nu crezi că va pierde?

— Va avea mai puține legiuni pe care să le ducă pe câmpul de luptă, dar vor fi mai bine instruite decât cele ale lui Sextus. Și are cavaleria pe care i-au dat-o mauritanii. Împotriva ei, Sextus îi are pe foștii locotenenți ai lui Caesar, care cunosc obiceiurile bătrânului la fel de bine cum și le cunoaște el însuși. Și vor petrece iarna sub acoperișuri solide, în timp ce armata lui Caesar trebuie să doarmă în corturi. Deznodământul nu e dinainte stabilit.

— Știi când va pleca Caesar din Roma?

— Curând. Dar deja este prea târziu ca să mai călătorească pe mare, așa că se spune că va trebui să ajungă în Spania pe uscat.

— Te vei duce cu el?

— Cred că nu, replică Antoniu.

— Nu v-ați împăcat?

„Știe prea bine că nu ne-am împăcat", răspunse Antoniu în sinea lui. „Așteaptă vreo calomnie pe care s-o arunc împotriva lui."

— Cred că bătrânul vrea să stau cu un ochi pe Roma.

— Și cu celălalt pe o anumită doamnă din Egipt?

„Aha, deci despre asta voiai să vorbești cu mine."

— Desigur, e o bucățică zburdalnică. Fără îndoială, Caesar a petrecut câteva nopți plăcute cu ea, în Alexandria. Mă îndoiesc că tot timpul cât a stat acolo, n-a făcut altceva decât să discute despre noul calendar. Decât, eventual, ca o cale de a adăuga câteva nopți în plus.

— O să-i aducă pieirea.

— Și mie mi-ar plăcea să pier din cauza ei.

— Serios? n-am întâlnit-o decât de câteva ori și am găsit-o arogantă și nepăsătoare față de formele civilizate de comportare. Sunt de acord că are farmecele ei, dar același câștig îl poți obține, cu mult mai puțină osteneală, sub colonadele de la Circus Maximus.

— A, sunt sigur că știi ce vorbești, i-o întoarse Antoniu, neputându-și stăpâni ironia. Dar se spune că e foarte versată în secretele camerei de culcare.

— Într-adevăr? arcui Cicero o sprânceană, dornic să audă mai mult.

Antoniu se aplecă spre el.

— Am auzit că-și poate controla mușchii orificiilor astfel încât se unduiesc ca spinarea unui șarpe, ducând bărbatul pe cele mai înalte culmi ale voluptății, în timp ce ea stă complet nemișcată. Și se mai spune că nu se dă înapoi de la nimic ca să-și sporească propriile plăceri. Un spion al lui Caesar din vila ei de pe Via Campana spunea că a găsit-o odată făcându-și de cap cu un piton pe care-l adusese din Egipt anume în scopul ăsta.

— Nu! icni Cicero.

„Mda, nu, ai dreptate. Adineauri am improvizat. Da' nu-i așa că-i o poveste reușită?"

În acel moment, un băiat nu mai mare de șaisprezece sau șaptesprezece ani, cu trupul palid arătând aproape translucid în

lumea de dincolo a băilor, își smulse prosopul și se opri pe marginea apei, gata să sară. Era slab, fără păr pe trup, cu buclele blonde aranjate grijuliu în jurul urechilor.

— Octavian, mormăi Cicero.

Antoniu îl examină cu un ochi critic.

— Uită-te la el. Un fund tare ca un pat de campanie. Că tot veni vorba de paturi, se spune că prietenul lui, Maecenas, și-a făcut tabăra acolo peste noapte, o dată sau de două ori.

Băiatul sări în apa fierbinte și dispăru.

— Se vorbește că ar fi favoritul lui Iulius, murmură Cicero. Într-o bună zi, s-ar putea să fie numit moștenitorul lui.

— Curvetele ăsta mic? ar fi o nevestică drăguță pentru un consul, cu siguranță. Dar mă-ndoiesc că se va alege vreodată ceva de capul lui. La prima ploicică, răcește ca o mâță udă.

— Și-atunci, dacă lui Caesar i se întâmplă ceva, cine va fi stăpânul Romei?

— Crezi că bătrânului i se poate întâmpla ceva?

— Marele Caesar este permanent în campanie. Cred că-și forțează cam peste măsură norocul. Se spune că la Alexandria a supraviețuit printr-un miracol.

Apoi, Cicero ridică din umeri.

— Poate ne vom întoarce la republică. Unii au spus că eu însumi aș putea conduce Roma într-acolo. Ți-e dor de republică, Antoniu?

„Ei, știi, alții au spus că s-ar putea ca eu să urmez după Caesar. În care caz, n-aș simți o nostalgie deosebită după democrația voastră."

— Cred că bătrânul încă n-are de gând să ne lase.

— Păi, desigur, cu toții sperăm asta. Atâta vreme cât are grijă pe unde calcă.

Îi adresă lui Antoniu un zâmbet curios.

— În Spania, vreau să spun.

„Desigur", reflectă Antoniu. „Ce altceva ai vrea să spui?"

Vila din Campania devenise o Arcadie chiar și pentru dușmanii ei. Se vorbea că până și bătrânul Asinius Pollio, unul dintre cei mai mari oratori ai Romei, își aducea la ea cuvântările ca să i le critice. Un anume Atticus era considerat expert în antichități; pe el îl fermeca arătându-i suluri persane cu adnotări delicate, după care îl uimea și mai mult scoțând niște sculpturi de fildeș de pe meleagurile Seresului, opere de artă necunoscute la Roma.

Până și Cicero veni s-o viziteze. Pentru el, scoase un manuscris antic care înfățișa istoria faraonilor. Îi traduse hieroglifele de pe sulul străvechi, iar după aceea îl lăsă să-l ducă acasă, la vila lui din Tusculum, pentru a-l include în biblioteca sa personală.

În timp ce gloata din Forum șușotea detalii obscene despre sclavii negri cu cercei de aur, despre castrații cu voci ascuțite și peruci groase și despre nenumăratele orgii care se spunea că aveau loc între pereții vilei, cercurile superioare ale Romei erau vrăjite, împotriva propriei voințe.

Dacă s-ar fi hotărât să plece acasă tocmai atunci, s-ar fi putut chiar s-o iubească.

*

Cleopatra și Caesar nu rămâneau niciodată complet singuri. Chiar și când se plimbau prin grădinile vilei de pe Via Campania, gărzile lui de corp erau pretutindeni, pichetând perimetrul grădinilor sau lenevind în grupuri mici pe lângă statui și fântâni. Dar, cel puțin, erau departe de ochii și urechile iscoditoare ale servitorilor.

Într-o zi, spre seară, se plimbau pe cărarea care pornea de lângă o statuie a lui Jupiter; coroanele copacilor căpătau ruginiul și auriul toamnei, iar sub gardurile vii se adunau grămezi de frunze.

— Săptămâna asta trebuie să plec în Spania, spuse Caesar.

Cleopatra nu răspunse nimic. Se așteptase, dar îi era teamă pentru el, ca și pentru sine însăși.

— Cine va conduce Roma în lipsa ta?

— Am numit un consiliu de opt prefecți urbani, cu puterea de a trece peste hotărârile Senatului. Vor avea autoritatea de a acționa în numele meu.

— Dar acel Marcus Antonius?

Caesar zâmbi înverșunat.

— Nu cred că Roma ar mai putea supraviețui încă unui termen cu Marcus pe post de Consul.

— Serios? oamenii vorbesc despre el ca și cum ar fi următorul Caesar.

— Marcus Antonius aplică ordinele, nu le face el. Uită-te la soțiile lui, de pildă.

— Soțiile lui.

— Întotdeauna poți judeca un om după nevastă. Nevestele lui Antoniu au fost întotdeauna niște scorpii cu voci sonore, proaste maniere și firi dominatoare. De-asta Antoniu nu va fi niciodată

stăpânul Romei. Nici măcar la el acasă nu e stăpân.

— E mare cât un munte și-și face de cap cu toate actrițele din Roma.

— E un copil mare. Mai devreme sau mai târziu, fuge inevitabil acasă la mămica.

— Credeam că erați prieteni.

— La Roma, omul nu are prieteni, ci asociați.

Caesar se opri, încruntându-se.

— De ce-mi pui atâtea întrebări?

— Mă intrigă. De exemplu, am auzit că i-ar fi devotat lui Dionisos.

— Dionisos era zeu. Antoniu nu e devotat decât vinului pe care-l beau discipolii lui Dionisos.

— În țara mea, tatăl meu era cunoscut ca Noul Dionisos.

— Tatăl tău? alt bețiv. Ar fi bine să te ferești de ei.

Cleopatra îl privi cu gura căscată. Nu era doar o simplă nesimțire din partea lui, ci o adevărată blasfemie. Lui Caesar îi plăcea să dărâme statuile altora, în timp ce și le înălța pe ale lui.

— E o ticăloșie ce spui.

— N-am spus-o ca să te lovesc. Dar ăsta-i adevărul. Tatăl tău a fost un om slab. Tu prețuiești cât o mie ca el.

Într-adevăr, tatăl ei fusese slab, deși o durea să-l audă pe Caesar spunând asta. Fără îndoială, o intenționase ca pe o laudă, iar unui roman nu-i era ușor să-i facă unei femei complimente pentru alte calități decât frumusețea ei. Ar fi trebuit să se simtă măgulită.

În clipa următoare, Caesar adăugă:

— Ne-ai păcălit pe toți, cred.

Vorbea cu regret, dar și cu admirație, ca și cum Cleopatra l-ar fi pus, cumva, în dezavantaj.

— Ce vrei să spui?

Oare ce însemna acea expresie? era atât de greu de descifrat.

— Întotdeauna ai vrut să cucerești Roma, nu-i așa?

Ce i-ar fi putut spune? un protest ar fi sunat fals. Da, dintotdeauna o dorise. Ceea ce nu prevăzuse niciodată era acea admirație și. Da, dor. Pentru stăpânul Romei.

— O ai în mână, pisicuțo. E o ispravă formidabilă.

— E ceea ce dorim amândoi.

— Într-adevăr. Și asta face parte din deșteptăciunea ta.

— Oricum, încă nu am câștigat. Cât trebuie să mai așteptăm?

— Senatul este și acum conducătorul legal al Romei. Dacă e

vorba s-o facem, trebuie s-o facem grăbindu-ne încet. Nu i-aș înmâna fiului nostru o cupă cu otravă.

— Atunci, aș dori să nu trebuiască să te duci în Spania.

— N-am încotro. Treaba asta trebuie să fie terminată. La întoarcere, nu va mai exista nimeni care să-mi țină piept. I-or fi tăiat Pothinus și miniștrii săi capul lui Pompei, dar, dacă-i lăsăm pe fiii lui nestingheriți în Spania, capul va continua să-i crească la loc.

Se opriră lângă o fântână arteziană. Apa clipocea în jurul unei statui a lui Venus, întruchiparea romană a lui Isis. Zeiță a tuturor femeilor, ajută-mă să fac acest ultim pas. Avea la îndemână atât de mult. Atât de mult, încât se întreba dacă îndrăznea să spere.

Chiar și acum.

— Nu înțeleg amânarea asta.

— Fiindcă nu înțelegi Roma. În plus, nu sunt singurul cu impedimente.

— Antiochus, spuse ea.

— Exact.

Ce tupeu avea!

— Nu eu am fost cu ideea căsătoriei, șuieră Cleopatra.

Caesar ridică din umeri, recunoscându-și greșeala.

— Într-adevăr. Însă, chiar dacă nu te măritai cu el, băiatul tot ar fi prezentat probleme pentru noi. Are dreptul să revendice tronul Egiptului.

Se opri brusc. Devenise pământiu la față și arăta de parcă cineva i-ar fi înfipt un cuțit în spate. Scoase un țipăt slab și căzu pe alee, zbătându-se convulsiv.

De astă dată, Cleopatra nu mai intră în panică. Recunoștea simptomele bolii, știa că zeii veniseră din nou la el, la fel ca în ziua aceea, la Alexandria. Strigă după gărzi. Decimus veni în fugă, cu câțiva soldați.

— Se pare că zeii îl vizitează mai des în ultima vreme, bombăni Decimus, aplecându-se peste Caesar.

Din gură și nas îi curgea o spumă sângerie, iar ochii i se dăduseră peste cap. Era o privelițe înfricoșătoare la vedere, dar, după câteva momente, spasmul trecu, iar Cezar rămase întins pe pământ, fără cunoștință. Soldații îl duseră înapoi la vilă, cu Cleopatra urmându-i grăbită. Groaza i se adunase în stomac ca o halcă de grăsime rece. O lume fără Iulius ar fi fost prea cumplită, ca să se gândească acum la așa ceva.

*

Era o clădire simplă, pătrată, ascunsă printre casele sordide de pe Aventina, având un perete comun cu teatrul unei trupe a lui Dionisos. Isis fusese surghiunită în cartierele mai sărace ale orașului, pentru că Senatorii îi dezaprobau cultul. Templul avea o fațadă mică, doar cu patru colonade, și pereții zugrăviți viu în tonuri de verde și ocru, reprezentând-o pe Isis cu Horus, ca pasăre de pradă sau alăptându-l la sân. Două prostituate de templu își așteptau clienții în umbra porticului, tremurând sub șaluri, cu înfățișări obosite și cenușii în lumina crepusculară.

Pe stradă mai așteptau două litiere, ai căror purtători stăteau tolăniți pe trepte. Cleopatra adusese cu ea o escortă de soldați, ca în fiecare zi. Coborî din lectică și intră, însoțită de Charmion. După mizeria și duhoarea străzii, mirosul dulce de tămâie era înviorător.

La ora aceea târzie de amiază, în templu erau puțini adoratori: o femeie nubiană, sclavă poate, aducând ofrande la altar, două doamne romane de familie nobilă drapate în stolas de bumbac fin, întorcându-se la lecticile pe care le văzuse în stradă. Îi auzi pe preoți cântându-și imnurile, de undeva din sanctuar.

Cleopatra aduse ofrandele, cea mai bună miere din Attica și vin rar, scump, de Falerno, și le depuse la picioarele statuii zeiței, șoptind rugăciunile către Marea Maică. În timp ce se ridica să plece, auzi un geamăt încet și văzu ceva mișcându-se în umbra din spatele pilaștrilor. Știa că prostituatele templului își serveau clienții în incintă, așa că nu era un lucru neobișnuit s-o vadă pe zeița dragostei onorată aici și în alte moduri.

Îndrăzni să arunce o privire curioasă în direcția sunetului și, preț de-o clipă doar, putu zări fesele goale ale unui bărbat și două glezne prelungi și delicate strângându-l la baza spinării.

Bărbatul – sau, nu, era mai degrabă un băiat – privi un moment în jur, iar Cleopatra își dădu seama că-l cunoștea. Fața femeii era ascunsă de un voal, dar recunoscuse litiera care aștepta afară pe stradă, era aceeași pe care o văzuse în seara cinei la Caesar, litiera cu care veniseră Marcellus și soția lui, Tertullia.

Nu se mira că soția lui Marcellus prefera să aibă amanți. Dar îl judecase greșit pe tânărul Octavian. Îl crezuse incapabil de asemenea înșelătorii și presupunea că gusturile lui se îndreptau mai mult spre alți băieți tineri ca el.

Poate că tânărul nepot semăna cu Iulius Caesar mai mult decât își imaginase ea la început.

*

A doua zi, Caesar plecă în Spania. Se prezentă la vila de pe Via Campania în mantia lui purpurie de general și armura militară, pentru a-și lua rămas-bun. Gărzile de corp așteptau și priveau, de pe cai.

— Fie ca zeii să-ți asigure o călătorie fără griji și să te aducă acasă cu bine, îi ură Cleopatra.

Caesar se comporta țeapăn și formalist. Făcu o plecăciune în fața ei și se înapoie la cal. Nu se atinseră.

Îl privi plecând, cu răsuflarea cailor lăsând nori de aburi albi în aerul încremenit al dimineții. Copitele cailor bocăneau pe caldarâm. Frunzele se îngrămădiseră pe marginea drumului, atinse de primul îngheț matinal. Viitorul ei, viitorul fiului ei, viitorul întregului Egipt plecau în acea zi în Spania. Acum era soțul ei, din toate punctele de vedere cu excepția numelui, iar Cleopatra se întreba ce i s-ar fi întâmplat dacă Iulius Caesar nu se mai întorcea.

Îi era greu să-și mai imagineze viața fără el.

Cleopatra își petrecea prima iarnă la Roma. Era un frig amarnic, un frig cum niciodată nu mai cunoscuse, nici nu-și imaginase. Într-o dimineață, la scurt timp după plecarea lui Caesar în Spania, se trezi și văzu grădina și brazii înalți învăluiți în alb. Vedea zăpadă pentru prima dată în viața ei.

Micul Caesarion era captivat și petrecea ore întregi jucându-se afară. Antiochus dârdâia, plângea și se îmbolnăvi de congestie pulmonară. Medicii se temeau că era în pericol să moară.

Primea cu regularitate scrisori de la Caesar, formulate în limbajul oficial al curții, pentru cazul că ar fi fost interceptate. În viața ei se strecura o jinduire nouă. Descoperise că îi era cu adevărat dor de compania lui. Pe cine mai avea în lume cu care să poată vorbi ca de la egal la egal?

În ianuarie, nepotul lui Caesar, Octavian, plecă să-și urmeze unchiul în Spania. Toată iarna fusese bolnav de febră, iar plecarea lui fu pe cât de surprinzătoare, pe-atât de necugetată. Cleopatra auzi mai târziu că nava lui naufragiase. Era considerat mort.

Și astfel trecu acel anotimp, umed, singuratic, friguros și deprimant. Puține corăbii îndrăzneau să navigheze iarna pe Mediterana, de teamă să nu aibă aceeași soartă cu a lui Octavian. Cleopatra era despărțită de Alexandria, nu putea trimite sau primi mesaje și era reținută de la treburile cotidiene ale guvernării care, de când cucerise tronul, îi deveniseră la fel de esențiale ca aerul.

Mardian o îndemna să părăsească Roma imediat ce se putea,

după furtunile iernii, temându-se de un nou complot, dacă lipseau prea mult din Alexandria. Dar Cleopatra avea încredere în capacitatea legiunilor din Egipt ale lui Caesar pentru a menține ordinea și, în plus, acum viitorul ei se afla la Roma. Caesar deținea cheia destinelor tuturor. Dacă se întorcea acum la Alexandria, n-avea să se mai găsească la Roma când se luau decizii vitale, care ar fi afectat Egiptul și întreaga lume în anii viitori. În caz că Iulius Caesar era încoronat rege, ea avea să fie mama moștenitorului său – mama întregii lumi.

Deocamdată, însă, nu putea face altceva decât să aștepte.

*

Primăvara sosi și, o dată cu ea, malurile Tibrului se umplură de flori galbene, strecurându-și căpșoarele prin zăpezile înghețate. Se oficiară festivalurile de primăvară Lupercalia, Anna Perena și Liberalia, dar petrecerile erau reținute. Orașul stătea apăsat de tensiunea așteptării: viitorul Romei se hotăra în Spania.

Într-o zi, Mardian o anunță că avea un vizitator. Era Marcus Antonius.

Afară cădea o ploaie rece, tramontana suflând peste oraș dinspre munții de la miazănoapte. Cleopatra îl primi înfășurată în blănuri groase. Căldura din arzătoare se risipea repede în acele vile romane de marmură rece. Îi era imposibil să se încălzească.

Antoniu intră, îmbrăcat în uniformă de ofițer de cavalerie. Arăta impozant, cu tunica roșie și jambierele de piele, pe umeri cu mantia grea. Cleopatra stătu un moment să-și regăsească stăpânirea de sine, simțind o stranie nervozitate alături de Consulul lui Caesar.

Marcus Antonius se înclină:

— Am vești bune pentru Maiestatea Voastră.

Cleopatra simți o tresărire În piept. Caesar!

— O duce bine? murmură ea.

— Nu doar bine, Maiestate. E victorios. Pe câmpul de luptă de la Munda au căzut treizeci de mii de dușmani, inclusiv generalul renegat Labienus și fiul lui Pompei, Gnaeus. Numai Sextus a scăpat.

Îi venea să danseze prin cameră. Învinsese din nou. Acum, numai Roma le mai stătea în cale. Dar nu se clinti. Își îngădui doar un ușor surâs.

— Dintr-ai lui a pierdut doar o mie, continuă Antoniu.

— Este într-adevăr o veste bună, continuă ea. Îți mulțumesc că mi-ai adus știrea atât de repede.

— M-am gândit că vă va bucura.

Îl privi lung. Când nu era beat, arăta impunător, tăria de caracter citindu-i-se în autoritatea glasului, dar mai era și binecuvântat cu un zâmbet băiețesc care putea topi zăpada de pe o creangă. Cleopatra își aminti când îl văzuse prima dată, la petrecerea egipteană din vila lui Caesar. Ce-ai zice de-un futai scurt, iubito? într-adevăr, Caesar își alegea cei mai ciudați locotenenți.

— L-ai văzut? îl întrebă. Ești sigur că se simte bine cu sănătatea?

— Marcus Brutus și cu mine tocmai ne-am întors din Galia, răspunse Antoniu. L-am văzut cu ochii noștri. Ne-a trimis înainte, pentru ca toată Roma să audă vestea.

Cleopatra se întoarse spre fereastră. Zăpada de pe acoperiș se topea, picurând de pe streșini.

— Cred că se va desprimăvăra în curând, spuse ea.

*

După plecarea lui Antoniu, îl găsi pe Caesarion pe o blană de urs, în fața unui foc vesel de bușteni de brad. Charmion și Iras erau cu el. Băiatul se juca cu un car mic, lângă care avea un tron și o păpușă cu o coroană pe cap. Cleopatra îl privi jucându-se.

„Le vei avea pe toate, fiul meu”, spuse ea în gând. „Vei fi viitorul Romei și al Alexandriei, al întregii lumi. Nu va trebui să te lupți cu teamă pentru propria viață, cum am fost nevoită să fac eu. Îți promit asta.”

*

După Bătălia de la Munda, Senatorii Romei se luară la întrecere care mai de care să-l îngroape sub titluri; fu numit Imperator pe Viață, titlu pe care, mai mult, îl stipulară ca fiind ereditar; avea să fie Consul în următorii zece ani; toate aniversările victoriilor lui trecute urmau să fie celebrate prin sărbători anuale; iar în Templul lui Quirinus avea să fie înălțată o statuie, lângă cele ale foștilor regi ai Romei, purtând inscripția „Pentru zeul invincibil”.

Făcură totul, cu o singură excepție: aceea de a-i conferi titlul pe care-l dorea atât de mult, pasul final și irevocabil de la care încă se mai codeau, grație bombănelilor micii bande de opozanți din care făcea parte și Cicero.

Nici acum nu-l declarau, Caesar Rex, Rege al Romei.

*

Băile din noul Forum Iulian fuseseră terminate recent și făceau parte din binecuvântarea lui Caesar la adresa Romei. Dalele pardoselii erau încălzite de dedesubt, iar de la robinete curgea până

și apă caldă și rece. Erau considerate o adevărată minune.

Marcus Brutus se dezbrăcă în vestiar și trecu prin tepidarium, camera caldă care-i pregătea pe scăldători pentru apa fierbinte din caldarium. Avea la el un bidon de ulei, un prosop și un strigil ca să se șteargă de sudoare. Se culcă gol pe o lespede de marmură, cerându-i unui sclav să-i maseze cu uleiul spatele și umerii.

După aceea, porni agale prin caldarium, unde îi găsi pe Cicero și Gaius Cassius Longinus așteptându-l. Ce mai pereche făceau, Cassius cu trupul lui bondoc și păros, iar Cicero roz și pleșuv ca o scroafă.

Cei doi bărbați mai tineri își șterseră transpirația de pe fețe, foindu-se pe placa de marmură. Brutus era conștient de faptul că stătea alături de unul dintre cei dintâi avocați și oameni de stat ai Romei; mai era conștient și de propria tinerețe, precum și de diferențele de vârstă și experiență. Atunci, de ce se simțea superior sacului ăluia umplut cu vânt de lângă el?

— Bietul Marcellus, spunea Cicero, bârfind cu nerușinare ca de obicei. Livia devine imposibil de stăpânit. Aud că a fost izgonită din pat pentru zece nopți, pentru că stătea de veghe în Templul lui Isis și voia să rămână neprihănită.

— Știm toți ce înseamnă asta, răspunse Cassius.

— E soția unui senator. Este o rușine.

— Religiile astea străine subminează fundațiile Republicii noastre, spuse Cassius.

— Eu îl acuz pe Caesar, continuă Cicero. Dar Caesar nu face nimic. O lasă pe egipteanca aia să-și facă de cap și dă naștere acestei spurcăciuni.

Brutus încuviință:

— Unii spun că e prizoniera lui.

— Alții susțin că el este prizonierul ei, replică Cicero.

Cassius se cutremură:

— Sunt niște oameni pângăriți și contra naturii, bădăranii ăștia. I-ați văzut pe acei castrați pe care-i ține ca slugi? una e să ai sclavi, și alta să le răpești bărbăția și să-i numești prim-miniștri.

— Se spune că se scaldă în lapte și bea vin din cupe de aur curat. Iar Caesar se fălește cu regina asta străină în fața noastră!

Brutus rămase tăcut, ceea ce Cicero luă drept confirmare.

— Și se mai spune, continuă încet Cicero, că marele Iulius plănuiește o uniune cu ea.

Brutus avu senzația că tot sângele i se scurgea prin picioare.

— Cum adică, o căsătorie? bătrânul și-a pierdut mințile de tot?

— Vrea să înființeze o genealogie regală.

— N-ar îndrăzni! șuieră Cassius.

— A îndrăznit să-l sfideze pe marele Pompei și a învins. A îndrăznit să invadeze Britania și a îndrăznit să țină în Forum un Triumf al victoriei asupra compatrioților lui romani. Cine poate ști ce nu va îndrăzni marele Iulius?

Brutus nu putea accepta ideea că Cicero s-ar fi gândit, măcar, să ajungă atât de departe. Dar, cu cât cugeta mai mult, cu atât vedea mai bine că toate se legau.

— Am auzit că plănuiește o campanie în Parthia, la primăvară.

Cassius fluieră încet printre dinți.

— Dacă reușește, își va ocupa locul în istorie, lângă Alexandru. Cicero începea să dea semne de iritare.

— Dacă reușește, Roma îi va linge picioarele, iar el va lua coroana la care râvnește. Și atunci, Republica noastră va muri.

— Ești sigur de asta? îl întrebă Brutus.

— Uită-te și tu. Roma e tot mai infectată de toată această vorbărie despre regi și regine. Cleopatra ne-a contaminat cu parfumurile și alifiile ei, și băieții ei drăgălași. Tot răul vine de la Alexandria. Trebuie să fie oprită.

— Sau Caesar să fie oprit, interveni Cassius.

Și toți trei rămaseră tăcuți, șocați de enormitatea unei asemenea idei.

Cleopatra privi afară printre perdelele litierei. Templul nu mai era – sau, mai bine zis, ceea ce mai rămăsese din el zăcea la pământ, o grămadă de pietre pe pardoseala de marmură. Zeița însăși zăcea căzută pe-o parte, lângă piedestal. Fața îi fusese sfărâmată cu o lovitură de ciocan.

Prin ceață apăru o femeie care, văzând lectica și gărzile Cleopatrei, se sperie și vru s-o ia la fugă. Mardian îi trimise pe soldați s-o prindă și s-o aducă înapoi. Din litieră, Cleopatra auzi clar scurtul interogatoriu.

— Doamnă, nu vă facem nici un rău, îi spuse Mardian femeii, în latina lui impecabilă. Îmi puteți spune ce s-a întâmplat aici?

— Cine sunteți dumneavoastră?

— Stăpâna mea a venit să-și aducă omagiul Marii Maici. E foarte necăjită să constate că templul a fost distrus.

— Au făcut-o la porunca senatorului Claudius Marcellus. A venit aici cu muncitorii și cu ordinul, de el însuși semnat, pentru

distrugerea templului. Cu ochii mei l-am văzut. Lucrătorii n-au vrut să se supună poruncii, așa că senatorul și-a scos toga și a dărâmat statuia cu mâinile lui.

— Dar de ce?

— Cine poate ști de ce fac tot ce fac ticăloșii ăia din Senat. Trebuie să le iasă lor vreun câștig.

— Stăpâna mea va fi cum nu se poate mai deznădăjduită, răspunse Mardian.

— Așa suntem cu toții, noi cei care o iubim pe Marea Maică. De ce-or fi făcut asta?

Cleopatra bănuia că știa răspunsul.

* „Iartă-mă, Doamna mea", se rugă Cleopatra, în timp ce purtătorii o duceau înapoi pe străzile aglomerate ale orașului barbar. „Nu ție ți-au făcut asta. Au vrut să-și arate teama și ura la adresa mea, Marea Străină, încarnarea ta aici, pe Pământ. Roma se teme de mine.

Și, în timp, îi voi justifica motivele."

*

Caesar îl privea pe Marcus Antonius cu ochii săi negri și pătrunzători. Nu se grăbise să se întoarcă la Roma după victoriile lui, așa cum se așteptase lumea, iar aniversarea Triumfurilor venise și trecuse fără el. Antoniu fu ușurat să afle că îndelungata despărțire părea să fi liniștit discordia dintre ei.

Înainte de plecarea lui Caesar în Spania, se certaseră amarnic. Cândva, casa lui Antoniu îi aparținuse lui Pompei. Era un palat de piatră întins, în Carinae, la mică distanță de casa lui Cicero. După înfrângerea lui Pompei la Pharsalus, casa fusese rechiziționată, iar Antoniu, fără a-l consulta pe Caesar, se instalase pur și simplu în ea. Caesar așteptase plată pentru casă, iar când Antoniu nu-i satisfăcuse cererea, îl lăsase în urma lui la Roma. Personal, Antoniu n-ar fi primejduit niciodată o prietenie pentru ceva atât de neînsemnat ca banul. Dar bătrânul găsea întotdeauna câte un motiv să se îmbățoșeze.

— Și cum a mai mers treaba la Roma în lipsa mea? îl întrebă Caesar.

— Cam la fel. În Senat toți se-agită și se ceartă între ei pentru paragrafele de lege. Unii speră ca acum, când războaiele civile s-au sfârșit, să restaurezi Republica.

— Și-și demonstrează devotamentul față de această democrație dându-mi titlul de Imperator pe Viață! ce adunătură de babe!

— Totuși, trebuie să fii atent pe unde calci. Printre ei există și câțiva oameni periculoși.

— Nu, Marcus, eu sunt un om periculos. Ei nu sunt decât un cârd gălăgios de gâște care n-ar fi în stare, nici dacă-și unesc forțele, să pună de-o erecție, necum de adunarea unei armate. Le-am învins dușmanii în locul lor și am cucerit un imperiu vast pentru Roma, așa că acum vor să le dau înapoi vechile puteri autocratice, fără ca ei să miște un deget. Vor să culeagă roadele fără a trebui să se cațere în pom.

— Eu nu spun decât că n-ar trebui să desconsideri curentul de opinie. Unele dintre gâștele astea bătrâne au foarte multă putere.

— Puterea este a spadei.

— Totuși, nu toată lumea gândește așa.

— Nu toată lumea a simțit tăișul ascuțit al spadei mele.

„În numele lui Jupiter", reflectă Antoniu, „Munda i s-a suit la cap. Înainte, nu l-am mai auzit vorbind așa. N-o să se simtă mulțumit până nu ne omoară pe toți!"

— Insist doar să fii prudent, stărui el. Sunt mulți care încă mai iubesc ideea de republică.

— Republica este o baie publică, plină de latifundiari fleșcăiți care niciodată n-au pus piciorul afară din Italia. Republica e moartă.

Mari cuvinte. Avea dreptate, desigur, dar pe Antoniu îl neliniștea acea aroganță directă și nerușinată. I se întâmplase ceva, în timpul cât stătuse în Spania. Bătrânul era întotdeauna atât de atent, atât de. Mă rog, cu sânge rece, de fapt. Acum, însă, inspira o nechibzuință clară. Poate începuse să creadă ceea ce spunea gloata despre el, pe Aventina. Că era de obârșie divină.

— Caesar, am venit să-ți cer să te mai gândești la planurile tale pentru Triumf.

Buzele lui Caesar se arcuiră într-un zâmbet, dar fără pic de căldură.

— Crezi că victoria mea de la Munda nu merită un Triumf, Marcus?

— A fost un război împotriva compatrioților romani.

— A fost o rebeliune spaniolă, ajutată de câțiva romani rebeli.

„Nu. Zău? cu fiii lui Pompei în fruntea acestei rebeliuni spaniole?".

— Oamenii nu vor vedea lucrurile așa, insistă Antoniu.

— Oamenii vor vedea lucrurile așa cum vreau eu să le vadă.

Antoniu îl privi lung. Chiar auzise bine? bătrânul își cam

pierdea mințile. Poate că ceea ce spuneau Cicero și ceilalți era adevărat; vrăjitoarea din vila de pe Campania îl făcea să gândească astfel.

— Nu-ți stau împotrivă, spuse Antoniu. Te îndemn doar să procedezi cu prudență.

— Zeii au modul lor de a le rezolva pe toate.

— Dar noi nu suntem zei, replică Antoniu, chiar și în acea clipă nesigur dacă Iulius Caesar avea să-l contrazică sau nu. Suntem încă supușii Romei.

Caesar îl privi crunt.

— Știu al cui supus sunt.

— De când te-ai întors din Spania, ai petrecut mult timp în vila de pe Via Campania. Sunt unii care spun.

— Ce-mi pasă mie de clevetitori?

— Când se spune asta în camera Senatului, nu mai e clevetire, ci politică. Unii din grupul respectiv se tem de femeia aia. Susțin că ea te manipulează.

— Și tu ce susții, Marcus Antonius?

Antoniu ridică din umeri.

— Mă cunoști. Nu sunt cel care să le țină predici altora despre relațiile lor cu femeile. Mai întâi văd bârna din ochiul meu.

Această mărturisire sinceră îl făcu pe Caesar să zâmbească.

— Ascultă, Marcus, femeia asta e diferită. Cu ea pot să mă destind, să discut ca de la egal la egal. Până și politică pot să discut cu ea, și avem discuții interesante. Nu sexul mă cheamă mereu înapoi acolo, băiete.

— Eu insist numai să fii precaut.

— Hai, că doar mă cunoști. Întotdeauna sunt precaut.

Și zâmbi. Un zâmbet care ar fi putut însemna orice. „Aș vrea să știu ce se întâmplă”, reflectă Antoniu. „Doar nu vrea cu adevărat să se facă rege. Nu-i așa?”

Când vine Caesar, vine cu lictorii și gărzile de corp, nu ca un amant în puterea nopții, ci ca un om care nu poate închide ochii fără să se teamă de pasul ucigașului. Când vine Caesar, vine ca un om care nu poate avea nici un secret în viața personală, care nu-și poate petrece o noapte cu țiitoarea fără o centurie de soldați stând de strajă la ușa ei.

În noaptea aceea, îl ținea înlănțuit, cu un braț peste pieptul lui, cu coapsa petrecută peste a lui, cu buzele pe obrazul lui. În noaptea aceea, Caesar fusese incapabil de a cuceri, puterea îi era risipită de

griji și intrigi. Străduindu-se să devină una cu zeii, își pierduse puterea unui om de rând.

O lună plină și dolofană strălucea deasupra celor șapte coline, oglindindu-se în apele negre ale Tibrului. Lăsa o pată de argint pe pardoseala de marmură. După un timp, Caesar se ridică și se duse să stea la fereastră, privind în tăcerea melancolică a nopții. Cleopatra îl privea din pat, simțind înăuntrul ei o durere surdă și goală.

În noaptea aceea, Caesar devenise eunuc, la fel ca Mardian.

— Ești obosit, șopti ea. N-are importanță. Vino înapoi în pat.

Caesar nu spuse nimic. Furia lui se simțea în cameră ca o prezență covârșitoare.

— Iulius, insistă Cleopatra.

— Niciodată nu i s-a mai întâmplat lui Caesar una ca asta.

„Atunci, poate că eu sunt de vină", își spuse ea. Nu avea experiență pentru așa ceva și nu știa ce să facă sau să spună. Dacă un bărbat dorea o femeie, n-o arăta în felul cel mai normal?

„Este numai mândria ta, Iulius. Dacă nu-ți poți lăsa sămânța într-o femeie, abia mai suporți să te uiți la ea." Voia s-o liniștească, dar era prea mândru, prea stăpânit de Marte, ca s-o facă.

— Roma mă înghesuie, spuse el. Pe câmpul de luptă, lucrurile sunt întotdeauna clare. Am un inamic și știu cum să manevrez mai abil decât el. Aici, la Roma, nu-mi cunosc niciodată dușmanii. Totul e cufundat în umbre.

— Ți-ai lăsat în viață prea mulți dușmani.

— Dar clemența este o virtute.

Așa era. Caesar devenise la fel de renumit pentru clemență, ca și pentru neîndurarea lui. Același om care mutilase prizonieri de război în Galia își iertase sute de dușmani la Pharsalus. Era un mister, cu neputință de înțeles.

Cleopatra auzi în depărtare o trompetă. Se schimba garda în tabăra de pe Câmpul lui Marte.

— Azi am auzit o poveste, spuse ea. A avut loc o luptă, în Circus Maximus. Un gladiator, Hirtius Grattus, a fost ucis. A cerut milă, dar tu ai întors degetul mare în jos.

— Adversarul lui nu l-ar fi cruțat. Nu fac decât să confirm dorințele gloatei din galerii. Și ei îl voiau mort.

— Omul care l-a omorât se numea Didius. Grattus îi cruțase viața într-o luptă, cu doar două luni în urmă.

— Ce vrei să spui?

— Că poate de aici ai de învățat o lecție. Ești milostiv cu un om

și s-ar putea să-ți semnezi condamnarea la moarte.

Se gândea la felul necruțător în care Caesar se debarasase de fratele ei, Ptolemeu, și modul cum îi admirase atunci pragmatismul rece. Iar acum, îi ținea predici propriului mentor.

— Prin dușmani, te referi la partizanii lui Pompei.

— În Senat sunt mulți care-ți datorează viața. Să nu crezi că din cauza asta toți ți-s prieteni.

— În Senat. Repetă el, cu glasul plin de dispreț.

— Numai fiindcă le-ai arătat milă, să nu-ți închipui că nu se vor ridica împotriva ta.

— Nu se ridică împotriva mea, se ridică împotriva unei idei. Unii dintre ei continuă să vorbească despre republica asta ca și cum ea ar lecui toate relele din Roma. Imperiul nostru e de-acum prea mare ca să mai fie condus de câțiva bătrâni care niciodată n-au călătorit mai departe de Brundisium.

— Atunci, fă ceea ce trebuie. Nu te mai chinui cu legile și formalitățile. Ești Caesar. Ia ceea ce-ți aparține, cum ai făcut întotdeauna.

— Nu încă, pisicuțo.

— Atunci, când?

— Îți mai amintești, la Alexandria? i-am lăsat să se arunce asupra porților palatului zi și noapte, fiindcă în acel moment nu puteam fi sigur de victorie. Am așteptat să fie totul gata, înainte de a ataca. Ești prea nerăbdătoare.

— Totul e că uneori mi-e teamă pentru fiul meu. Și pentru mine însămi. Nu ne-ai abandona, nu-i așa, Iulius?

Se răsuci spre ea.

— Te îndoiești de mine?

— Uiți că sunt totuși regină. M-ai lăsa să mai aștept încă o iarnă aici, la Roma, iar cei din Alexandria să spună despre mine că sunt doar ibovnica unui bogătaș? mai degrabă m-aș duce înapoi în Egipt acum, cu mâinile goale, decât să mă las umilită și mai mult.

— Nu te umilesc. Dorim același lucru, pisicuțo.

— Cum pot fi sigură de asta?

Caesar trase adânc aer în piept.

— Am să ți-o dovedesc. Mâine.

*

În Forum Romanus, gloriile romane se aglomerau unele peste altele, până când chiar și romanii ajungeau s-o considere o exagerare. Statuile, templele și palatele se înghesuiau de-acum atât

de strâns, încât pieţele largi din planul iniţial fuseseră înghiţite de colonadele şi porticurile de marmură.

Acest lucru îl determinase pe Caesar să dedice un nou Forum oraşului, numit Forum Iulianus, pe care avea să-l plătească din fondurile lui, ca dar pentru Roma, o vastă extravaganţă. Se spune că urma să-l coste pe Caesar peste un milion de sesterţi, dar aceasta mai însemna şi că Iulius Caesar n-avea să fie uitat niciodată.

*

Cleopatra coborî din litieră în faţa marelui portic al Templului lui Venus Genetrix. În jurul lor se înălţa Forumul Iulian, încă neterminat, din piatră de travertin placată cu porfir cenuşiu marmorat sau alb ca zăpada. Piatra nouă părea să lucească aproape ca perlele. O statuie ecvestră a lui Caesar, călare pe un cal alb, privea peste noua piaţă care-i purta numele.

Când sosi, Caesar o aştepta. Urcară împreună treptele. Cleopatra ridică privirea; deasupra ei, coloanele enorme de marmură păreau aproape să atingă cerul albastru şi rece de toamnă. Muncitorii continuau să lucreze; auzea bocănind ciocanele zidarilor, iar căruţele huruiau continuând să aducă piatră.

Când intrară în templu, Cleopatra simţi mirosul de praf al zidăriei noi. Înăuntru era frig şi întuneric, o sală imensă de piatră, cu ecouri. Pe măsură ce ochii i se deprindeau cu penumbra, putu distinge frescele care se înălţau pe pereţi. Vopselele erau proaspete şi viu colorate, în tonuri intense de albastru şi verde; Venus cu un copil la sân, Caesar pe un cal alb, victorios, iar în fundal un câmp de luptă din Grecia sau Galia.

În timp ce mergea spre sanctuarul interior, Caesar o privea, parcă în aşteptare. Pe altarul înalt se aflau trei statui. În centru stătea Venus însăşi, mama Romei, cu zâmbetul ei calm şi enigmatic. Cesarii şi-o revendicau ca înaintaşă şi protectoare a Casei Iuliene. Statuia era răpitoare, o operă de mare artă; fusese sculptată de Arcesilaus din Grecia, îi spuse Caesar. Arcesilaus! era considerat cel mai mare dintre toţi sculptorii în viaţă. Din asta se înţelegea clar că reputaţia lui nu era deloc nemeritată.

La dreapta lui Venus, a doua statuie îl reprezenta pe Caesar însuşi, îmbrăcat în Triumfator, cu cununa distinctivă de lauri pe cap, ocupându-şi locul printre zei.

Cleopatra se întoarse spre a treia statuie şi i se tăie respiraţia.

Se pomeni privindu-şi propria faţă, sus pe piedestal. Era îmbrăcată cu roba lui Venus, varianta romană a lui Isis, şi îl ţinea

pe Caesarion pe genunchi. Mesajul la adresa Romei era clar și curajos: Caesar se cobora din Venus, ceea ce-l făcea să fie divin; consoarta lui era Cleopatra, ca încarnare a lui Venus; Caesarion era fiul lui, fiind, datorită uniunii divine, el însuși divin.

Se gândi la moneda pe care o bătuse după nașterea lui Caesarion. Aceasta era declarația similară a lui Caesar.

— Acum te mai îndoiești de mine? o întrebă el.

Ce i-ar fi putut răspunde? „Niciodată n-a mai existat un asemenea om", își spuse ea. Zâmbi cu ușurare, triumf, dorință. Numai de-ar fi fost acolo Fluierarul, să vadă totul. „A crezut în mine. Și i-am justificat credința."

Luna romana a lui Februa, Cu patruzeci și patru de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

În noaptea aceea, târziu, la vilă sosi o trăsură, potcoavele de fier ale cailor răsunând pe caldarâm. Era un vehicul greu, pe patru roți, numit carpentum, cu carcasă lucitoare și aripi argintii. La ham trăgeau patru cai albi, cu flori smălțuite pe harnașamentul capului. Peste fereastra caleștii erau trase perdele de culoare închisă.

Un servitor deschise ușa și apăru Caesar.

Cleopatra îl primi într-o cameră unde se intra din atrium. Era o odaie plăcută, decorată extravagant cu fresce reprezentând copaci și ghirlande de flori pictate în culori vii, iar pe pardoseală avea un mozaic impozant, cu cupidoni zbenguindu-se în jurul a doi îndrăgostiți. Șipotul apei din fântânile interioare dădea de înțeles că nu exista pericolul ca servitorii prea curioși să le audă conversația.

Caesar se trânti lângă ea pe una dintre canapelele prelungi, iar slugile se grăbiră să le aducă mâncare și vin.

Cleopatra îl privi cu uimire.

— Ai venit singur? unde-ți sunt gărzile de corp?

— Le-am dat liber.

— Le-ai dat liber? dar de ce?

— Senatul a declarat persoana mea sacrosanctă.

Cleopatra râse și tocmai se pregătea să-l felicite pentru hazul lui sec. În schimb, însă, Caesar o privi furios, făcând-o să înțeleagă că nu era o glumă.

Ce, făcuse?

— Ai înnebunit? îl întrebă.

— Destinul meu e alături de al zeilor.

Cleopatra tremura de furie. Nu-i venea să creadă că putea fi atât de necugetat. Nu numai viața lui era în joc, ci viitorul lor, al

tuturor, al ei, al fiului său.

— Singuri ne făurim destinele. Iar acum, cu siguranță, ți l-ai făcut pe al tău. Ți-ai semnat propria condamnare la moarte!

— M-am săturat de teama asta necontenită, se răsti el. E mai rea decât moartea însăși.

— Orice om are dreptul să se teamă de moarte, dar nu trebuie s-o poftească în casa lui!

Caesar întoarse capul.

— Pentru mine nu mai contează.

— Atunci, ar fi cazul să conteze asta.

Luându-l de mână, îl conduse pe culoar, până într-unul dintre cubicula. Caesarion dormea în patul lui din lemn de trandafir.

— Privește, Iulius.

Semăna atât de bine cu tatăl lui! aceeași formă a gurii, aceeași bărbie puternică.

— E fiul tău, șopti ea. Viitorul rege al lumii, dacă dorești.

— Trebuie să-și croiască singur drumul, la fel ca noi toți.

— Știi bine că nu-i adevărat! viitorul lui depinde numai și numai de ceea ce hotărăști tu să faci în continuare!

— Viitorul lui depinde de zei, șuieră Caesar și, smulgându-și mâna dintr-a ei, ieși din cameră.

Zeii! era cel mai puțin credincios om pe care-l cunoscuse vreodată, iar acum vorbea despre voința zeilor. Nu era religie, ci aroganță, aroganță și nepăsare. Întotdeauna îi plăcuse să curteze dezastrele și, pentru că Fortuna îi zâmbise mereu fiului ei favorit, își câștigase reputația de curaj și geniu, când de fapt nu avusese decât noroc. Cleopatra reveni cu gândul la acele zile primejdioase din Alexandria, când Caesar se confrunta cu Pothinus și Achilias, iar masele alexandrine luau cu asalt porțile palatului din Lochias. Aceea fusese o nepăsare caracteristică, pentru că își îngăduise să se amestece într-o luptă când nu avea soldații și proviziile necesare pentru a-și susține propria aroganță. Însă Soarta fusese blândă cu el, ca întotdeauna.

„Recentele lui victorii din Africa și Spania nu făcuseră decât să-l hrănească pe monstrul din sufletul său. Poate că acum credea cu adevărat legenda propriei invincibilități”, își spuse Cleopatra.

Și, dintr-o dată, i se făcu frică.

Era prima vizită a Cleopatrei în casa lui Antoniu, iar căpitanul lui Caesar o lăsă să aștepte în atrium destul timp pentru a se simți insultată. Dar, când apăru, înțelese imediat că n-o făcuse cu

intenție. Se vedea limpede că-și petrecuse noaptea trecută în compania lui Bachus și, cu toate că era ceasul al patrulea din zi, pesemne fusese în pat la sosirea ei. Părea să-și fi aruncat toga pe el la repezeală, iar părul des și cârlionțat îi era nepieptănat. Avea ochii umflați de nesomn și mirosea ca un poloboc de vin.

— Maiestate, începu el. Scuzele mele. Nu vă așteptam.

— Atâta lucru se vede.

— Vă rog. Stați jos.

— Ce casă frumoasă! și cât de puțină mobilă.

— Duc o viață simplă.

— Mie nu așa mi s-a spus.

De fapt, Mardian îi spusese că vila conținuse cândva o colecție fără pereche de sculpturi și mobilă, lucrate de unii dintre cei mai mari meșteșugari ai imperiului, dar acum cele mai multe se pierduseră la jocurile de zaruri sau fuseseră dăruite prietenilor lui Antoniu.

Cleopatra se potrivi pe cealaltă canapea din singurele două aflate în cameră, iar Antoniu trimise în grabă un servitor să aducă o tratație. Pe ferestre se vedea Colina Palatină, împădurită dens, până la dărăpănatele insulae ale săracilor Romei, ospătăriile înțesate de lume și nenumăratele tabernae și băi publice care înconjurau Circus Maximus.

Slujitorul reveni. Antoniu, constată ea cu uimire, își turnă o cupă de vin nediluat din carafa mare care fusese pusă în fața lui. Halal mic dejun! ea se mulțumea cu puțină apă de trandafiri parfumată.

— Cărui fapt îi datorez această mare plăcere? se interesă Antoniu, după ce golise cupa, lăsând stropi de vin roșu să-i lucească în barba închisă ca niște mici rubine.

— Despre Caesar e vorba.

Antoniu își frecă fața cu mâna, într-un efort de a se dezmetici.

— Despre Caesar?

— Sunt îngrijorată pentru el.

Bietul Marcus Antonius. Clipind din ochi ca o bufniță, cu mintea încă tulbure de vin, somn și, probabil, preacurvie. Până și cea mai simplă conversație părea să-i ceară un efort herculean.

— Bătrânul știe ce face, spuse el.

— Știi că și-a concediat gărzile de corp?

— Da, am aflat.

— E o nebunie. Nu-i poți băga mințile-n cap?

Antoniu o privi lung. Femeile romane nu se amestecau niciodată în treburile bărbaților lor. Mă rog, Fulvia, poate. Dar Fulvia nu era femeie, era o odraslă a diavolului.

— Ai vorbit cu el despre asta? o întrebă.

— Desigur.

— Și?

— Și continuă să circule prin Roma fără lictori, deci e limpede că nu mi-a dat nici o atenție.

— De ce m-ar asculta Caesar pe mine, dacă nu vrea să-și asculte.

— Ibovnica?

— Sfătuitorii. Și secretarul lui, Balbus, a încercat să-l convingă să nu facă asta.

— Balbus este secretarul lui. Tu îi ești cel mai apropiat prieten. Și mai ești și bărbat. Pe tine s-ar putea să te asculte, dacă pe mine n-a vrut.

— Știi că Senatul a declarat persoana lui Caesar inviolabilă.

— Și, fără îndoială, va rămâne inviolabilă până i se va înfige primul pumnal între coaste.

— Toată Roma îl iubește pe Caesar, Maiestate.

Cleopatra îi aruncă o privire mai-mai să-l sfâșie, iar Antoniu preferă să-și fi mușcat limba.

— Dacă ai de gând să-mi insulți inteligența, am să plec.

O privi lung. Cleopatra își întunecase cu malachit contururile ochilor, iar aceștia păreau să-l sfredelească. O făptură exotică, amestec îmbătător de sânge levantin și macedonean. Auzise că mama ei era siriancă. Iar când îi privea curba prelungă a gâtului, îi venea s-o muște. De-asta li se interzicea femeilor să participe la politică. Te împiedicau al dracului de tare să te concentrezi asupra problemelor importante.

— Bătrânul a luat o hotărâre, spuse el. Cine sunt eu, să contrazic un zeu?

— I-ai dori moartea, Marcus Antonius?

Antoniu își spuse: „Asta nu-i o conversație pe care s-o porți când îți plesnește capul după vinul de-aseară, când ți se întoarce stomacul pe dos și ai gura uscată și îmbâcsită ca un cur de cărăuș de cămile.”

— I-aș apăra viața cu prețul vieții mele, Maiestate.

— Dar, atunci, dacă altcineva ar face-o în locul tău? cine ar deveni cel mai puternic om din Roma, dacă el ar muri?

Îi adresă un zâmbet amar. Cunoșteau amândoi răspunsul la această întrebare.

— Mă judecați greșit, spuse Antoniu. N-oi fi având eu intelectul lui Marcus Brutus sau oratoria lui Cicero, dar când îmi dau cuvântul, el îmi este stăpân. Și am jurat că îl voi apăra pe Caesar cu prețul vieții, jurământ pe care nu-l voi încălca niciodată.

Cleopatra îl privi cu un surâs tenebros. „Se pare că mă crede", își spuse el. „Și ar fi cazul, fiindcă vorbesc serios."

— Nu toți oamenii sunt la fel de cinstiți, replică ea.

— Am multe cusururi, cum știți, fără îndoială. Dar sunt defecte mici. Beau prea mult, mă îndrăgostesc de toate femeile care-mi ies în cale, joc zaruri, datorez o mică avere la jumătate din Roma. Dar niciodată n-aș fi un fățarnic.

Îl măsură cu privirea mult timp, ca și cum ar fi avut în față o fiară extraordinară, cum niciodată nu mai văzuse.

— Marcus Antonius, cum ai ajuns să urci atât de sus în Roma?

Antoniu zâmbi.

— Farmecul.

*

În timp ce lectica o ducea înapoi peste Tibru, Cleopatra se gândea la cuvintele lui. Marcus Antonius nu era un personaj atât de simplu cum crezuse la început. Presupunea că nimeni nu putea ajunge mâna dreaptă a lui Caesar datorită plăcerii pentru băutură și actrițe. Propriul tată fusese un iubitor al vinului, fidel zeului acestuia, Dionisos, așa cum erau mulți greci din Alexandria. Ba chiar, în Egipt, Ptolemeii îl făcuseră pe străvechiul lor zeu grec mai ușor de înghițit combinându-l cu Osiris și dându-i numele de Serapis.

Aici, la Roma, Riturile erau notorii pentru excesele lor. Se presupunea că beția ajuta la întâlnirea personală cu divinitatea. Pentru oamenii ca tatăl ei, vinul nu fusese atât o cale către acel zeu, cât o fugă de cerințele statului. Dar, la urma urmei, tatăl ei fusese un om slab.

Pe sub tot lustrul și mușchii bine unși, oare Antoniu avea și o anumită dârzenie? sau era tot o hahaleră, la fel ca tatăl ei?

*

Chiar și iarna își petreceau mult timp împreună, plimbându-se prin grădină. Era o plăcere simplă, de care se bucurau amândoi, dar mai însemna și că erau liberi să vorbească tot ce voiau, fără a se teme că trăgea cineva cu urechea.

Domnea un frig năprasnic. Ramurile de pe marginile aleii prelungi mărginite cu chiparoși se îndoiau sub zăpadă, iar fântânile erau înghețate. Un atlet de marmură, aplecat să arunce un disc printre tufișurile cenușii și desfrunzite, avea trupul alb îmbrăcat într-un strat de chiciură. Statuia unui Mercur înaripat arăta de parcă ar fi fost înghețat în plin salt de cine știe ce zeu răutăcios al gerului.

Până și Caesar se supusese capriciilor iernii, înfășurându-se în ziua aceea cu o mantie groasă de blană. Cerul plumburiu și albul zăpezii din grădină îi făceau pielea să arate și mai palidă.

— Arăți obosit, îi spuse Cleopatra.

— Cred că sunt. Roma nu-i o cetate ușor de guvernat.

— Poate pentru că, așa cum e acum, este neguvernabilă.

— S-ar putea să ai dreptate.

— Aș vrea să avem o Romă nouă.

Ideea păru să-l amuze.

— Și cum ai guverna tu Roma asta nouă, pisicuțo?

— Mă tem că ideile mele n-au să-ți placă.

— Chiar dacă nu sunt de acord cu ele, le găsesc întotdeauna interesante.

— Ei bine, în primul rând, te-aș pune rege.

— Bineînțeles. Cu tine drept consoartă.

— Regină a Romei. Da. Odată rezolvată asta, primul meu act ar fi să-i trimit pe bătrânii ăia ridicoli din Senat înapoi la fermele lor din țară, ca să toarne vin în ei și să uite totul.

— Aha.

— Și, în locul lor, aș face ca edictele noastre să fie puse în aplicare de o ierarhie de secretari și guvernatori, așa cum avem la Alexandria.

— Ai pune niște fătălăi greci cu nasul coroiat să conducă imperiul în locul nostru.

Cleopatra nu-i luă în seamă tonul batjocoritor.

— Regele și regina, ca ființe divine, ar conduce imperiul. Curtea le-ar face pur și simplu pe plac. Oricum, îi prefer pe fătălăii mei cu nas coroiat, cum îi numești tu, decât șleahta asta de latifundiari încrezuți care nu se gândesc decât la ei înșiși și la propria îmbogățire. Ce-au făcut ei vreodată de folos pentru Roma?

Caesar îi adresă un zâmbet nostalgic.

— Pe Cicero l-ar lovi apoplexia, să ne-audă vorbind așa.

Își privi picioarele. O singură floare curajoasă de crocus încolțea

o mlădiță verde prin promoroacă.

— Nu mi-ai auzit al doilea decret, spuse ea.

— Ascult, pisicuțo.

— N-aș conduce Roma de la Roma.

Caesar arcui o sprânceană, intrigat, scandalizat și amuzat.

— E prea departe de mare pentru comerț. Străzile sunt strâmte, murdare și expuse inundațiilor, orașul însuși e înghesuit și nespălat și predispus spre boli. Iar râul pute.

— Și atunci unde-ai stabili capitala Romei, dacă nu la Roma?

— La Alexandria.

Aruncându-și capul pe spate, Caesar izbucni în râs la auzul unei asemenea îndrăzneli.

— Arată ca o capitală. Conține clădiri de marmură și străzi largi. Și, în caz că n-ai observat, se află în inima Imperiului Roman, câtă vreme Roma e la margine. Este mai aproape de Tarsus, de Efes, de Antiohia și de principalele voastre drumuri comerciale spre India și Arabia. Roma ta n-ar putea fi luată drept capitala lumii decât de vreun țopârlan de la țară.

Caesar o privi lung, ca și cum atunci ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Nu te temi de zei? șopti el.

Întrebarea o uimi. Căzuse Caesar pradă superstițiilor, ca un țăran care muncește pe ogorul lui?

— Mă tem că, dacă încercăm să-i întrecem pe zei, ne vor doborî, continuă el. Poate le cerem prea mult.

— Acționăm concertat cu zeii.

— S-ar putea să ai dreptate. Vom vedea.

Glasul, însă, îi devenise sumbru. Nu era convins.

*

Când Antoniu îl găsi în sfârșit, Caesar era în cabinetul lui particular din Reggia. Era ceasul al cincilea, iar Antoniu abia se sculase. Știa că Iulius Caesar lucra încă din zori.

Un portar îl privi printre zăbrelele groase, înainte de a descuia poarta, pentru a-l conduce prin casă spre cabinetul lui Caesar. Antoniu observă că, spre deosebire de dățile anterioare când îl vizitase, nu mai existau străjeri postați la toate ușile. Noua credință a lui Caesar în propria inviolabilitate devenea de-a dreptul iritantă.

Caesar nu ridică privirea din rapoartele de pe masă.

— Voiai să-mi vorbești? se răsti el.

— M-am gândit că e cazul să știi, răspunse Antoniu. Orașul

zumzăie iar de zvonuri.

— De data asta ce mai e?

— Oamenii spun în piețe că preoții au consultat profețiile Sibiline în legătură cu invazia asta a Parthiei.

Oracolele Sibilei. Fuseseră aduse la Roma cu secole în urmă, de un rege timpuriu, și erau învestite în Templul lui Jupiter. La fel ca orice profeții, erau obscure, ambigue și deschise interpretărilor și manipulărilor din partea celor aflați la putere. Dar gloata le lua în serios.

— Și-ce spun zvonurile că au descifrat acolo?

— Că nici un roman nu poate invada Parthia, numai un rege, altfel va fi anihilat, iar Roma, umilită. Așa că preoții au tras concluzia că, dacă Roma îl trimite pe Caesar, va trebui s-o facă în calitate de Caesar Rex. Ceea ce a stârnit o mulțime de comentarii.

— Am auzit și eu zvonul ăsta, zâmbi Caesar, lăsând jos stylusul de alamă. De fapt, chiar eu l-am lansat.

Antoniu dădu din cap.

— Dar bănuiai, desigur. De-asta ai vrut să mă vezi.

— Mă rog, ești preotul șef, replică sec Antoniu.

Caesar fusese ales Pontifex Maximus, cel mai înalt oficiu sacru din Roma, pentru o perioadă de douăzeci de ani. Fusese o alegere cinstită, în sensul că Iulius Caesar plătise un preț corect pentru voturi.

— Dacă poate interpreta cineva un oracol, tu ești acela.

În sinea lui, Antoniu își spuse: „Deci, este adevărat. Cicero a avut dreptate. Bătrânul voia totul. Ei bine, de ce nu? niciodată nu i-a lipsit ambiția. Când a trecut râul Rubicon, pornind împotriva lui Pompei, își lepădase toate limitele de comportament.” Cu siguranță, Antoniu nu i-ar fi stat în cale lui Caesar, dacă asta hotăra să facă. În fond, ce era bun pentru Caesar era bun și pentru Antoniu.

— Pot avea încredere în tine, Marcus?

— Știi bine că da.

— Atunci, aș vrea să mă ajuți. Am auzit că urmează să conduci Sărbătoarea Lupercaliilor.

Antoniu ridică din umeri:

— Mi-am oferit serviciile. Ai ocazia să biciuiești câteva fătuci goale. De ce să se distreze numai preoții?

— Nu te-aș opri să-ți faci cheful.

Aplecându-se înainte, Caesar coborî instinctiv glasul.

— Dar, la sfârșitul procesiunii, vreau să faci ceva pentru mine.

Sărbătoarea Lupercaliilor era o poveste sângeroasă și murdară, conchise Cleopatra, una dintre acele sălbăticii care le plăceau atât de mult austerilor romani, cum erau cursele de care și sfâșierea în bucăți de către fiare sălbatice a prizonierilor condamnați, în Circus Maximus. Cu toate legile și tribunalele lor, cu toate casele Senatului, teatrele și poezia, în adâncul inimii erau niște sălbatici. Restul era prefăcătorie.

Lupercaliile s-ar fi zis că sărbătoreau revenirea primăverii și a fecundității, deși schimbarea anotimpurilor încă nu se făcuse simțită la Roma. De fapt, era o zi friguroasă, cu cerul de un albastru înghețat, iar pe munți încă mai era zăpadă. Caesar prezida sărbătoarea, așezat pe un tron de aur pe podium, îmbrăcat în roba purpurie de Triumfător, cu o cunună de lauri aurită pe cap. Forumul era ticsit și domnea o atmosferă încărcată, plăcintarii vânzându-și cu succes marfa de la tarabele răspândite prin jurul pieței și pe treptele templelor.

Cleopatra și Caesarion fură aduși în Forum pe o litieră și-și ocupară locurile printre ceilalți demnitari, pe scaune poleite care li se pregătiseră pe treptele Templului lui Saturn. Marcus Brutus era și el acolo, așezat lângă Decimus și Cassius. Îi salută scurt, iar ei îi răspunseră în stilul unor oameni bine crescuți și curtenitori care o urau din toată inima.

„Toți arătau atât de palizi”, își spuse ea. Ca și cum i-ar fi apăsat o încordare puternică. Dar acela era un festival. Nu puteau da uitării politica, măcar pentru o zi?

*

Ziua de sărbătoare începu cu sacrificiul unei capre și al unui câine, simbolurile lui Pan și Lupercus, străvechii zei ai naturii. Doi tineri din familii romane nobile fuseseră aleși să oficieze ca preoți. Se dezbrăcară complet, iar torsurile le fură mânjite cu sânge de la animalele moarte. Apoi, cadavrele fură jupuite, aceasta fiind tăiată în fâșii subțiri, numite februa. De la acestea preluaseră romanii numele lunii în care se celebra festivalul.

Pe jumătate goi, cu ochii holbați și plini de sânge, cei doi tineri o luară la fugă pe străzile Romei, cu biciurile februa în mâini, lovind pe oricine le stătea în cale. Festivalul era în primul rând un rit al fertilității, iar romanii credeau că orice femeie care era atinsă de bici putea procrea la scurt timp după aceea. Astfel, cei doi tineri înaintau încet prin oraș, întrucât tinerele femei căsătorite alergau în fața Lupercaliilor pentru dureroasa binecuvântare a biciurilor

primitive. Procesiunea ocolea baza Colinei Palatine și, prin tradiție, se încheia în Forum, mai spre amiază.

*

Mulțimea se despărți dintr-o dată în două, iar Cleopatra auzi țipetele surescitate ale femeilor care alergau pe caldarâm și plesnetele biciurilor de piele însângerate. Câteva femei alergau prin mulțime, cu partea de sus a trupului dezgolită de veșminte și spinările goale vărgate de lovituri. În urma lor, cei doi tineri intrară țanțoși în Forum, agitându-și mândri februa-riile însângerate.

Cleopatra îl recunoscu pe unul dintre ei. Era aproape gol, purtând numai o legătură pe șolduri, tăcută din pielea jupuită a caprei sacrificate. Mușchii coapselor, ai pieptului și ai umerilor îi luceau de sudoare și de sânge, făcându-l să arate cât se putea de masculin, în toată splendoarea lui primitivă. Mulțimea din jurul ei scoase o exclamație generală.

Marcus Antonius.

Recunoscu în spatele ei glasul lui Decimus:

— Dar e Consul! omul ăsta nu mai are pic de demnitate?

— E o rușine, răspunse Calpurnia.

Cleopatra, însă, observă că pe fața ei se citea altceva decât jenă.

Fu nevoită să facă un efort pentru a-și întoarce privirea. Cu toate excesele lui, Marcus Antonius păstra totuși o prezență fizică tulburătoare, suplu, fascinant și periculos. Mulțimea fremăta la vederea lui, ca atunci când erau eliberați leii din cuști, în Circus Maximus. Poate că ar fi reacționat și ea, dar așa ceva era neelegant. Nu era de mirare că femeile se aruncau la picioarele lui.

Gloata îi urmă pe cei doi fauni în Forum. O tânără fată, ținându-și brațele strânse peste sânii goi, țipă de durere când Antoniu o lovi cu februa peste umeri. Mulțimea se despărți din calea ei, iar fata alergă ca o căprioară speriată, încercând să scape.

Cleopatra se foi stânjenită pe scaun. Acolo se simțea mai mult decât dorința de fecunditate. Biciul pocnea încontinuu, fata fiind blocată de mulțime. Simțea emoția bărbaților din jurul ei și dintr-o dată deveni conștientă de aceeași atmosferă supraîncărcată pe care o simțise în Circus Maximus. Pe acei romani îi caracteriza o violență clară, niciodată prea departe sub suprafață. Pofta de sex și sânge amestecându-se intim într-o licoare îmbătătoare și tulbure.

În sfârșit, chiar când fata părea pe punctul să se prăbușească, Antoniu se întoarse, lăsând-o să plece. Bărbații strigară dezamăgiți, dar fata dispăru repede în mulțime, iar gloata începu să caute o

nouă victimă.

Atunci, însă, se întâmplă un lucru la care lumea nu se aşteptase, ceva de dincolo de acele rituri ancestrale şi de dorinţele întunecate ale romanilor.

Cleopatra nu ştia dacă Antoniu avusese coroana în mână când intrase în Forum, sau dacă i-o dăduse cineva din mulţime, la un semnal dinainte stabilit. Deodată, însă, Antoniu sări pe podium, ţinând în mâini o diademă regală albă. Spectatorii se agitară din nou.

Înaintă spre Caesar. În piaţă se lăsă liniştea.

— Pe Jupiter, îl auzi Cleopatra pe Brutus murmurând în spatele ei, ce-are de gând nebunul ăsta?

Antoniu se lăsă într-un genunchi în faţa lui Caesar şi-i întinse diadema.

— Caesar, spuse el, destul de tare încât să-l poată auzi chiar şi cei aşezaţi pe treptele Templului, îţi ofer această diademă din partea poporului Romei. Oamenii vor s-o iei şi să fii regele lor!

Din rândurile senatorilor aşezaţi în jurul ei se iscă o rumoare de uimire şi indignare. Mulţimea încremenise, aşteptând să vadă ce avea să facă Iulius Caesar. Apoi, de peste tot de prin Forum, diverse voci începură să strige la el să ia coroana. Dar acei oameni puteau să fi fost postaţi acolo chiar de Caesar, sau de Antoniu, căci strigătele lor nu fură preluate de restul mulţimii.

În schimb, se lăsase o tăcere de gheaţă, prelungită.

Buza lui Caesar se răsfrânse într-o expresie de iritare şi dezamăgire. Cleopatra ştia ce aşteptase. Voise ca mulţimea să preia aclamaţiile. Voia să poată spune că fusese nevoit să ia coroana la îndemnul maselor.

În schimb, Caesar întinse o mână spre diademă. Şi o dădu la o parte.

Antoniu păru surprins de această reacţie.

— Caesar, este coroana ta! spuse el din nou. Poporul vrea să fii rege!

Caesar privi în jur, dar oferta lui Antoniu fu primită din nou cu o tăcere desăvârşită. Nu încăpea nici o îndoială care era starea de spirit a mulţimii.

„Ia-o oricum”, spuse în sinea ei Cleopatra. „Ia-o oricum și să se termine odată! e coroana ta, de drept! cine te poate opri?”

Dar știa că instinctul nu-l înșela pe Caesar. Putea să acționeze fără sprijinul Senatului și putea să ia măsuri fără mandatul oamenilor de rând, dar nu-i putea sfida și pe unii, și pe alții.

Sau nu era decât o altă manevră? încerca oare să-i convingă pe Senatori că nu râvnea la domnie, pentru a-i putea lua prin surprindere? nu avea de unde să cunoască adevăratele intenții ale lui Caesar în acest sens.

Antoniu îi întinse diadema pentru a treia oară. Caesar, însă, părea să se fi hotărât. Se ridică și împinse coroana în lături.

— Jupiter este regele Romei, spuse el. Ia această coroană și pune-o pe capul statuii lui, în Capitolină.

La aceste cuvinte, din mulțime se înălță un muget de aprobare. În timp ce Antoniu se îndepărta cu diadema, Cleopatra avea impresia că cineva îi luase o bucată din inimă cu o lingură tocită. Ocazia trecuse, iar Caesar socotise că nu era momentul potrivit. O clipă, viitorul Egiptului atârnase în balanță. Iar cumpăna se înclinase iar împotriva ei.

Când se ridică să plece din Forum, Cleopatra constată că tremura. După festivități, Caesar nu-i vorbi, iar ea le ceru purtătorilor s-o ducă direct la vila din Esquiline. Încerca să-și spună că era prea impetuoasă și trebuia să aibă încredere în judecata lui Caesar. Avusese dreptate la Alexandria, împotriva lui Pothinus. Cu siguranță, și de data asta avea să fie mai abil decât dușmanii lui.

„Ce casă elegantă”, își spuse Antoniu. „Și cât de puțină mobilă.”

Pantera egipteană avea dreptate. Casa arăta într-adevăr goală. Trebuia s-o lase mai moale cu jocurile de noroc.

Un curent rece zgâlțâi ușile în balamale și făcu lămpile să se legene pe suporturile lor decorative. În colțurile camerelor fuseseră aprinse arzătoare, dar acestea nu reușeau decât să facă frigul mai suportabil. Brutus și Cassius stăteau tolăniți pe canapele, sorbind vin fiert.

— Se pare că Iulius Caesar are gânduri serioase cu expediția aia măreață în Parthia, spuse Brutus.

— O consideră fapta care îi va încununa cariera, adăugă Cassius.

Brutus îl privi pe Antoniu:

— Firește, cauzează anumite îngrijorări prin Roma.

Antoniu păru surprins, ca și cum n-ar fi știut nimic despre discuțiile din băile particulare de pe Palatină.

— În ce sens?

— Aici, Caesar are autoritatea absolută. Fără el, Roma va rămâne neputincioasă. Intenționează să renunțe la această autoritate înainte de a pleca în campanie?

— Nu mi-a vorbit despre asta.

— Poate că-ți va preda autoritatea ție?

— Poate. Deși trebuie să mărturisesc că, dacă Iulius Caesar pleacă în Parthia, voi fi dornic să-l însoțesc.

— Dar va lipsi doi ani, probabil chiar trei. Ce se va întâmpla cu Roma?

„Mă întreb ce vor, ăștia doi", reflectă Antoniu. „După cum arată, par niște conspiratori. Dar Cassius îi datorează lui Caesar viața și, dacă e să dăm crezare vorbelor, Brutus e fiul lui. Caesar însuși i-a numit pe acești doi foști inamici ai lui în înaltele lor posturi de-acum." Lui Antoniu nu-i venea să creadă c-ar fi putut să-l trădeze.

Și cu toate acestea, el însuși îi privea cu neîncredere pe intelectualii de acea speță. Niște oameni care-și petreceau toată viața gândind te puteau convinge de orice.

Un servitor intră să umple din nou lămpile cu ulei. Cassius și Brutus tăcură. Roma era plină de spioni. Nu puteau avea încredere nici măcar în slujitori. După ce scriitorul ieși, Antoniu spuse:

— Îl știți pe bătrân cum e. Face numai ce vrea el.

— Lucru pentru care îl iubim, răspunse Cassius.

— Dar l-am iubi și mai mult dacă nu s-ar da în spectacol ca Rege al Romei, adăugă Brutus. Dacă-și mai înalță multe statui, n-o să mai putem trage carele pe străzi. Și ar trebui să-i spună cineva că e cazul să-și mai și scoată din când în când robele de Triumfator, ca să le spele.

— Toate onorurile pe care le are le merită cu prisosință.

— Va să zică, pe tine nu te îngrijorează vorbăria asta despre regi, Marcus Antonius?

— Nu, nu mă îngrijorează deloc, replică Antoniu. Dictator sau rege, care-i diferența? caesar e Caesar. Prefer să fie el stăpânul Romei, decât babele din Senat.

Cassius îi adresă un zâmbet înghețat. Brutus nu scoase o vorbă. Antoniu își mai turnă vin, iar conversația trecu la alte subiecte.

*

Stăteau împreună în patul ei, privind pe fereastră la ceața care plutea printre brazi și luna ce răsărea peste Colina Janiculum.

— Te-ai hotărât? pleci în Parthia, așadar?

— Parthia este destinul meu.

— Și dacă mori acolo? și ăsta e tot destinul tău?

— Dacă dau greș, atunci nu mă voi putea considera la fel de mare ca Alexandru, căci el a cucerit Parthia și n-a murit.

„Ce voiau să însemne toate astea? încă mai avea ceva să-și dovedească sieși?"

— Nu te înțeleg.

— Parthia este țara pe care o putem conduce împreună, spuse el, cu viziunea lui privată arzându-i în ochi. Acolo vom fi departe de amestecul Romei. Va fi moștenirea mea pentru fiul nostru. Prin lege, el nu poate moșteni nimic din tot ceea ce am eu aici, la Roma. Dar îi pot dărui un imperiu propriu.

Se opri brusc, apucându-se cu mâinile de cap.

— Te simți bine? șopti Cleopatra, temându-se că zeii se pregăteau să-l posede din nou.

— Durerile astea de cap.

Se făcuse foarte palid. Chipul îi era tras, hăituit. Cu o tresărire dureroasă, Cleopatra își dădu seama cât de bătrân arăta.

— Caesarion poate moșteni orice, șopti ea, și fără să se ducă Iulius Caesar în Parthia.

— Ai văzut cum au reacționat oamenii la Lupercalii… Mă tem că nu va fi posibil. Dar dacă. Dacă voi cuceri Parthia, atunci s-ar putea ca Roma să accepte asta.

Era un om imposibil. De ce se încăpățâna să nu înțeleagă?

— Îmi ceri să-mi cheltuiesc banii și oamenii pentru visele tale. Dar cu visele mele cum rămâne?

— Fără Roma, fără mine, nu poți visa la nimic mai mult decât la sclavie.

Cleopatra îl privi cu ochi mari. În sfârșit, adevărul, aruncat în față.

— Trebuie să câștig Parthia. Nu voi lăsa umbra lui Alexandru să plutească asupra mea până la sfârșitul vieții! voi fi la fel de mare ca el!

„Și iată miezul problemei", medită Cleopatra. „Îl chinuiește comparația asta pe care o face încontinuu. Poate că, în adâncul inimii, nu crede cu adevărat că are dreptul de a fi rege până nu va intra în Babilon."

Trase aer în piept.

— Dacă trebuie să te duci, atunci înainte de a pleca fă-mă regina ta. Lasă-mă să domnesc aici, în timp ce tu ești în Parthia.

Caesar o privi lung în lumina lumânărilor. Era o idee care-i tăia respirația.

— O pelegrina, Regină exclusivă a Romei? zilele ți-ar fi numărate din clipa când aș pune piciorul în afara orașului, dacă aș fi atât de nebun încât să fac una ca asta.

— Însoară-te cu mine oricum.

Ridicându-se în capul oaselor, Caesar își apucă tâmplele în mâinile cu degete albite.

— Nu pot.

Cleopatra simți că-i secau toate energiile. Tot timpul îl implorase să profite de moment, dar se părea că întotdeauna exista câte o scuză. Marele Caesar, atât de renumit pentru acțiunile lui iuți și decisive, paralizat de incertitudine.

— Când mă întorc din Parthia, spuse el, toată Roma mă va saluta ca pe un zeu. Atunci, vom putea face ce dorim și nimeni nu ne va mai putea sta împotrivă.

— Lasă-i să-ți stea împotrivă cât vor. Acum nu te mai pot opri!

— Nu înțelegi. Roma n-a mai avut un rege de o sută de ani!

Avea dreptate, nu înțelegea. Pentru ea, alianța între două tronuri era perfect logică. De ce s-ar fi opus Roma unui lucru care în restul lumii era firesc și natural? dacă trebuia să fie conduși, oamenii aveau nevoie de conducători. În fiecare cuibar există un singur cocoș, pe orice pășune nu poate fi decât un singur taur.

— Dar Calpurnia? de ce nu divorțezi de ea? și asta trebuie să aștepte până te întorci din Parthia?

Caesar începea să se enerveze, ca întotdeauna când îi era pusă la îndoială judecata, când i se cerea să se explice.

— Care-ar fi diferența? nu mă pot însura cu tine până nu se schimbă poziția mea aici, la Roma.

— Și când se va schimba?

— Când se va schimba, va trebui s-o înlătur, deși nu-mi va face plăcere. E stearpă, așa că n-o va mai lua nimeni.

— Tocmai fiindcă e stearpă ai un motiv să divorțezi de ea oricând dorești.

— E o doamnă romană și n-ai dreptul să mă înveți ce am de tăcut!

Desigur. Calpurnia, cu toate defectele ei, era o matroană din

Roma, pe când ea, în pofida fiului pe care i-l dăruise, nu era decât o pelegrina, o străină.

— În plus, continuă Caesar, nu sunt singurul care are probleme.

— Fratele meu mai mic.

— Nu mă pot însura cu tine atâta timp cât ești măritată.

— Tu ai fost cu ideea!

— Am avut motivele mele s-o fac: ce-i făcut e bun făcut. Dar, la momentul potrivit, va trebui să te gândești și la situația ta.

— Are doar doisprezece ani.

— Orice băiat de doisprezece ani devine bărbat până la urmă. Iar acest băiat de doisprezece ani are un drept asupra tronului tău. Gândește-te bine, pisicuțo. Gândește-te.

Cleopatra își amintea cum îi admirase neînduplecarea când îl alungase pe Ptolemeu din palat. Era mai ușor, desigur, când victima nu făcea parte din propria familie. Dar, în fond, nici propria familie nu fusese așa cum sunt frații și surorile pentru oamenii de rând. Erau rivali, șerpi din același cuib.

Și atunci, când în joc erau atâtea, putea ea să fie ca Iulius Caesar?

Viile erau pline de promoroacă, iar pe apele încremenite ale fântânilor încă mai pluteau pojghițe de gheață, însă pe ramurile piersicilor și ale cireșilor apăruseră muguri. Calendele lui Marte veniseră și trecuseră, iar armata care urma să-l însoțească pe Caesar în Parthia se aduna pe Câmpul lui Marte.

*

Caesar, proaspăt bărbierit, în armură și mantie ceremonială sosi, la fel ca în prima zi, pe un cal alb, împreună cu generalii, Antoniu, Decimus și Marcus Lepidus. Tocmai fuseseră în inspecție la trupele de pe Campus Martius. Caesar arăta tras și palid.

Descălecă. Sub portic, Cleopatra îl aștepta înfășurată în blănuri groase ca să se apere de frig, împreună cu Mardian și secretarii ei.

— Am venit să-mi iau rămas bun, spuse el.

— Când pleci?

— Peste trei zile.

Atât de curând. Acum nu mai exista cale de întoarcere.

Relațiile dintre ei erau încordate. În aceste săptămâni din urmă, abia dacă-l mai văzuse. Vizitele lui nocturne deveniseră tot mai rare. Fusese ocupat cu pregătirile pentru Parthia. Din partea ei, Cleopatra se resemnase pentru orice dezamăgire îi rezerva viitorul. Neputându-l convinge să se răzgândească, se pregătea pentru o

nouă trădare. La urma urmei, niciodată nu puteai bănui ce jocuri făcea Caesar. Dacă nu putea fi convins să acționeze în numele singurului său fiu, cine știa ce avea să facă după Parthia?

Dacă se mai întorcea.

— Ce-ai să faci? o întrebă el.

— Am să mă întorc în Egipt, imediat ce mi-o va îngădui vremea.

Caesar dădu din cap, părând ușurat.

— Ar fi mai bine așa. Aici ai dușmani.

— Nu fug de ei, cum face Cicero. Am de lucru la Alexandria.

„Câtă aroganță! de parcă Roma ar fi fost întreaga lume."

— Mă voi ruga lui Isis să te întorci cu bine.

Caesar nu-i răspunse. În schimb, murmură:

— S-ar putea totuși să ne vedem visul împlinit înainte de plecarea mea.

Îl privi lung, abia îndrăznind să mai respire. De atâtea ori îi strivi se speranțele, în trecut.

— Ce vrei să spui?

Caesar îi adresă un zâmbet obosit.

— Mâine, Senatul va dezbate Oracolele Sibiline. La sfârșitul dezbaterii, cred că mă vor face Caesar Rex.

Era altul dintre jocurile lui? de ce nu-i șoptise dinainte despre aceste planuri?

— Ești sigur?

Ridică din umeri.

— Nimic nu e sigur. Dar am primit asigurări de la Marcus Antonius că a obținut numărul necesar de Senatori pentru a fi sigur că votul va fi în favoarea mea. A dat câteva mite judicioase din partea mea, i-a amenințat pe unii dintre cei care nu s-au lăsat cumpărați. Democrația noastră romană în acțiune.

— Vei fi Regele Romei?

Caesar își mută privirea.

— S-ar putea să se ajungă la un compromis.

A, sigur că da. Iulius al ei. Întotdeauna trebuia să se cadă la câte o învoială.

— Un compromis?

— Voi fi rege, dar nu al Romei. În schimb, voi primi tronul întregului imperiu din afara Italiei, având dreptul la o coroană. Voi fi liber să mă însor cu o regină aleasă de mine, să-mi stabilesc capitala regală la Alexandria și să-l fac pe Caesarion moștenitorul

meu.

Cleopatrei nu-i venea să-și creadă urechilor.

— Dar fără Roma fiul tău nu va fi niciodată în siguranță. Nimic nu se va schimba!

— Se va schimba, pentru mine, replică el, cu ochii reci și sumbri.

— Și vei divorța de Calpurnia?

— Nu va fi necesar. Va rămâne soția fără copii a dictatorului Romei. Regina mea vei fi tu.

Înțelegea ce avea de gând. Ca de obicei, găsise soluția ideală pentru sine însuși. Dacă Senatul îi îngăduia acest lucru, căsătoria lui cu ea putea fi explicată ca o măsură politică, o manevră tactică inteligentă din partea Imperatorului. Mulțimea din Forum n-avea să se supere; o căsătorie urma să lege și mai strâns de Roma Egiptul, cu dinastia lui regală și tezaurul care dădea pe dinafară. Caesar își dorea totul și mai dorea și iubirea Romei. N-o trădase cu adevărat, ci doar rearanjase piesele de pe tabla de joc.

O sărută ușor.

— Vom fi zei, îi șopti el.

Cleopatra nu-i răspunse la sărut.

„Ticălosule."

Caesar ridică din umeri. Fără îndoială, se așteptase la asta. Ei bine, își putea permite răceala ei. Avea să fie plecat timp de cel puțin doi ani, suficient pentru ca ea să-l ierte. Și urma să aibă neveste ale altor bărbați care să-l distreze în drumul spre Parthia. De exemplu, se spunea că Irod avea o nouă soție.

— Fie ca toți zeii să te însoțească și să-ți acorde un voiaj sigur, îi ură ea, cu formalism rigid.

În ochii lui se ivi o luminiță. Regret, poate, deși n-ar fi mizat pe asta.

— Vale, pisicuțo.

Cleopatra nu spuse nimic, privindu-l doar cum pleca. „Într-un fel sau altul", își spuse ea, „romanii ăștia au să mă înșele din nou."

*

Nu putea dormi.

Luna lui Marte cuprinsese orașul, dar iarna nu ceda. Zăpada înghițea duruitul căruțelor noaptea, învăluind în alb statuile și casele de vară. Apoi începuseră să sufle vânturile dinspre miazănoapte, aducând ploi torențiale și furtuni năprasnice care smulseră din rădăcini câțiva chiparoși din grădină.

Cleopatra zăcea în pat trează, ascultând vuietul vântului printre brazi, trosnetul crengilor, șuieratul curentului pe sub uși. Undeva, o rafală de vânt răsturnă stativul unei lămpi pe pardoseala de marmură, cu zgomot.

În ultimele câteva zile, tot orașul fusese stăpânit de o mare agitație. Toată lumea știa că a doua zi, la Idele lui Marte, Senatul avea să se întrunească în Teatrul lui Pompei, pentru a dezbate Profețiile Sibiline. Între timp, Mardian raporta că auzise zvonuri despre niște conspirații împotriva vieții lui Caesar. Dar nu erau decât zvonuri.

În piețele Aventina și pe cheurile Tibrului, bârfitorii și ghicitorii erau ascultați ca niște oracole. Se vorbea la nesfârșit despre semne, copii născuți cu două capete, statui care plângeau cu lacrimi de sânge, lumini pe cer. Circula o poveste despre un lup care trăsese din teacă spada unui străjer de la poarta cetății și fugise cu ea în pădure.

Cleopatra stătea trează, întrebându-se dacă într-adevăr compromisul lui Caesar era atât de dezavantajos. La urma urmei, însemna mai mult decât putuse spera vreodată pentru ea însăși, de când luase tronul. Caesar, Regele Imperiului Roman și soț al Reginei Egiptului. Ar fi însemnat pace pentru țara ei și un tron sigur pentru Caesarion.

Oare? caesarion era încă doar un copil și se putea ca Iulius Caesar să nu mai apuce să-l vadă înscăunat. Aveau să fie alți Consuli, alți dictatori. Cu siguranță, următorul Imperator avea să dorească să ia înapoi tot ceea ce dăduse Caesar.

„Dacă nu am Roma”, își spuse ea, „nu am nimic.”

Nu putea dormi. Marea comoară îi era încă inaccesibilă. În noaptea aceea, avea impresia că, până n-o putea ține în mână, n-avea să mai închidă ochii.

Crengile brazilor se legănau și se aplecau în vântul de furtună. Cerul era acoperit, câte un fulger lumina preț de-o clipă statuile din grădină, astfel încât păreau să se miște, asemenea unor fantome.

Cleopatra privea furtuna, cu o senzație adâncă de neliniște apăsându-i stomacul ca o mâncare stricată. Furtuna scălda orașul într-o lumină verzuie, stranie. Până și pisicile pe care le adusese cu ea din Egipt se agitau prin casă, sâsâind nervoase. Servitorii tresăreau la fiecare fulger, atingându-și amuletele de la gât pentru a se feri de rele.

Mai târziu, în cursul dimineții, unul dintre servitori auzi din

oraș zarva unei agitații, dar până îi fu adusă ei la cunoștință, gălăgia încetase. Cleopatra presupuse că legionarii potoliseră populația. Se întreba dacă asta avea vreo legătură cu evenimentele din Senat. Oare erau aclamațiile poporului pentru acordarea titlului de Rex lui Caesar? sau, poate, dezbaterea dintre Senatori provocase o revoltă în Forum? unde erau spionii lui Mardian când avea nevoie de ei?

Imediat după ceasul amiezii, la poartă apăru o trăsură, din care coborî Consulul Marcus Antonius, însoțit de o gardă de corp numeroasă. Soldații se răspândiră imediat prin grădinile vilei, încordați, în alertă, cu spadele în mâini.

Se întâmplase ceva.

Cleopatra îl primi în camera cu vedere spre grădină. Abia dacă-l mai recunoștea pe acest Marcus Antonius, atât de serios și grav la față era. Afară, o rafală de ploaie lovi casa, ca și cum ar fi aruncat pietricele dintr-o mașină de asalt. Peste cele șapte coline se rostogoli un șir de tunete.

De cum intră Antoniu, de cum îi văzu chipul, Cleopatra știu.

— A murit, nu-i așa?

Antoniu dădu din cap.

Lumea se răsturnă pentru ea. Era cu neputință. Și totuși, acesta era momentul pe care-l așteptase cu groază de când sosise la Roma. Zeul invincibil – mort? se gândi la dimineața când se aruncase în apele portului din Alexandria, înotând cu armura completă, în timp ce de jur împrejurul lui sulițele străpungeau apa. Supraviețuise acelei lupte crâncene numai pentru a fi ucis în propria cameră din Senat? își aminti cuvintele profetice ale tatălui ei, de atât de demult: Fiecare palat e plin cu șerpi, de două ori mai ucigători decât aceștia.

Atât de multe, prea multe, depinseseră de o singură bătaie fragilă de inimă.

— A fost ucis în Senat, la picioarele statuii lui Pompei, în fața tuturor. L-au înghesuit mai mult de zece și l-au înjunghiat de moarte.

Cleopatra închise ochii. Era ca un vis, un coșmar. „Iulius al meu.” Nu mai era. Un moment, pierderea dinastiilor și a imperiilor nu mai însemnă nimic pentru ea, covârșită de sentimentul propriei pierderi. „Ce-am să mă fac fără el?”

— Cine a făcut asta?

— Dolabella. Cassius. Decimus. Până și Marcus Brutus. După

aceea, au alergat în Forum, strigând despre libertate și Republică. Toți ceilalți senatori și-au săltat poalele togilor și au zbughit-o ca niște babe. Acum are loc o revoltă, o cohortă întreagă de gladiatori pradă tot ce le iese în cale.

Se simțea amorțită. De ce nu putea avea nici un sentiment?

— L-am prevenit.

— Cu toții l-am prevenit, Maiestate. Sunt sigur că bătrânul știa ce riscuri își asuma.

Caesar era mort. Iar, dacă Iulius Caesar putea să moară, nimeni nu mai era în siguranță.

— Ești în pericol, Marcus Antonius?

Pentru prima oară, Antoniu zâmbi.

— Mai întâi, va trebui să fie mai abili decât mine. Spre deosebire de Caesar, eu mă bazez pe garda de corp, înainte de a conta pe bunele grații ale altora.

Îi trecu prin minte că într-o cameră de pe același coridor se juca un băiețel care putea fi următorul de pe lista ucigașilor. Dacă-l omorâseră pe Caesar, însemna că voiau să elimine tot ceea ce făcea parte din Caesar.

— Și eu? și fiul meu?

Zâmbetul se șterse de pe buzele lui Antoniu.

— Ar fi bine să nu mai întârziați la Roma. Sunt vremuri nesigure. Acum, când bătrânul nu mai e, cine știe ce se va întâmpla aici?

Într-adevăr. „S-ar putea chiar ca însuși acest om să fie următorul meu adversar”, își spuse ea. Antoniu era protejatul lui Caesar; Consul alături de el. Vorbiseră despre el ca succesor al lui Caesar, deși nimeni nu crezuse cu adevărat că acea zi avea să vină atât de curând. Noua veste îl punea într-o altă lumină.

— Înțeleg că ai făcut planuri pentru propria protecție, spuse ea.

— Într-adevăr.

— Brutus și Cassius sunt acum stăpânii Romei?

— Brutus și Cassius se adresează mulțimii, în Forum. În timp ce ei își agită pumnalele de trădători și strigă aiureli despre libertate și Republică, eu am luat măsura de prevedere de a-i cere lui Lepidus să-și mobilizeze legiunile pe Câmpul lui Marte. Acordați-mi două zile și voi lua înapoi tot ceea ce-și închipuie ei că au câștigat.

Acum își dădea seama de ce îl iubise Caesar. Unii oameni erau născuți pentru marile acțiuni. Puteau fi mediocri în timp de pace, dar, când curgea sânge pe străzi, lăsau deoparte ulciorul cu vin și

deveneau stăpâni pe situație.

— Vă simțiți bine, Maiestate? întrebă Antoniu.

Cleopatra se așeză pe o canapea, frântă, cu genunchii înmuindu-i-se sub trup.

Încă nu-i venea să creadă că Iulius Caesar era mort. Îl socotise indestructibil, în pofida ridurilor care-i brăzdau fața puțin mai adânc cu fiecare lună, în pofida bolii căderilor care-l lăsase palid și tras. Se aștepta să-l vadă din clipă-n clipă intrând pe ușă, cu câte un sul strâns în fiecare mână, lătrând ordine din mers; își putea imagina acea expresie familiară și furioasă pe care o afișa în momentele de criză, ca și cum răbdarea i-ar fi fost pusă prea amarnic la încercare prin faptul că era nevoit să aibă de-a face în fiecare zi cu muritorii de rând.

Ei bine, acum nu mai avea de ce să se preocupe de această problemă. Într-o clipă, lumea se întorsese, se schimbase irevocabil.

— Îți mulțumesc că mi-ai adus această veste tristă, Marcus Antonius. Niciodată nu voi uita că în ziua asta mi-ai fost prieten.

Antoniu făcu o plecăciune:

— Maiestate.

Plecă, iar Cleopatra rămase așezată mult timp, cu privirea spre grădină, unde vântul încovoia copacii și fulgerele spintecau cerul peste colinele Romei. O lacrimă fierbinte începu să i se prelingă pe obraz. O surprinse. Niciodată nu crezuse că avea să plângă după un roman.

*

Când Antoniu ajunse acasă la Caesar, Calpurnia aflase deja vestea. Un servitor venise în goană, tocmai din Forum. Era trasă la față și avea ochii roșii.

Marcus Antonius stătea în fața ei, foindu-se în armură, dornic să termine cât mai repede. Avea timp să plângă după bătrân, mai târziu. Pe moment, erau altele de făcut.

— I-am spus, repeta ea la nesfârșit, i-am spus să fie atent. Așa-i trebuie.

— L-au trădat, Calpurnia.

— Sigur că l-au trădat! la ce se aștepta?

Încă nu-și făcuse toaleta, în dimineața aceea. Era pentru prima oară când Antoniu o vedea fără bijuterii și farduri, cu părul atârnându-i în șuvițe nepieptănate împrejurul umerilor. Arăta ca o bătrână.

— Cred că mai întâi ai trecut pe la stricata aia?

— Cleopatra a fost informată.

— Și cred c-a dat apă la șoareci cu găleata.

Antoniu trase adânc aer în piept. N-o simpatizase niciodată pe Calpurnia și nu se așteptase să primească acea veste cu eleganță. Părea hotărâtă să nu-l dezamăgească.

— Ai fost acolo? îl întrebă Calpurnia.

— Crezi că mai eram acum în viață, dacă reușeam să-mi strecor trupul între el și ea?

Îi aruncă o privire de neașteptată compasiune.

— Nu, cred că nu mai erai. Știu că și tu l-ai iubit, în felul tău.

— Trebuie să-l plângem pe Caesar mâine, spuse el, hotărât să evite conversațiile sentimentale cu scorpia aia. Azi avem destule treburi de făcut ca să apărăm Roma de ucigașii lui.

Calpurnia îl privi cu un zâmbet de lupoaică.

— Deci, direct la treabă, așa-i, Marcus?

— Cea mai bună cale de a-l răzbuna e să ne asigurăm că Brutus și prietenii lui nu vor avea de câștigat de pe urma faptei lor.

Îi răspunse înclinând ușor din cap a încuviințare. Dintr-o dată, arăta atât de mică și pierdută. Antoniu își dădu seama că durerea ei era adevărată. Se mira sincer. Nu crezuse că-l iubea pe Caesar atât de mult.

— Ai testamentul lui? o întrebă.

Calpurnia păru nesigură.

— Tatăl meu le-a ordonat Vestalelor să-l predea imediat ce a aflat vestea.

— L-ai deschis?

Dădu din cap afirmativ.

— Trebuie să-l văd.

Calpurnia ieși, pentru a reveni peste câteva minute cu două suluri pe care le aruncă pe masă în fața lui.

— Uită-te să vezi cu ochii tăi ce-a făcut.

Două testamente. Antoniu se așeză la masă, desfăcu primul sul și îl ținu cu mâna stângă, în timp ce-l desfășura și pe al doilea, cu dreapta. Caesar îl declara pe nepotul lui, Octavian, ca principal moștenitor al averii sale. De asemenea, testamentul îi acorda tânărului dreptul de a prelua propriul nume al lui Caesar, ca fiu adoptiv al său.

— Ar fi trebuit să-i dăruiesc un fiu adevărat, murmură Calpurnia. Acum, curvetele ăsta de nepot va primi totul.

— Și aici ce e? o întrebă Antoniu, ridicând al doilea testament.

Calpurnia păli la față.

— Citește-l, răspunse ea.

Era datat cu doi ani după primul. Era un document cu adevărat extraordinar. În el, Caesar acorda o parte din avere nepotului său, dar grosul i-l lăsa fiului Cleopatrei. De asemenea, aproba ca micul Caesarion să-i poarte numele, recunoscându-și paternitatea asupra unui băiat care într-o bună zi putea ajunge Regele Egiptului. Implicațiile erau de neconceput.

— Acest document e ilegal, spuse el.

— Imoral a fost primul cuvânt care mi-a trecut mie prin cap, dar în fond cum i-am putea atribui sentimente morale unui om cum a fost Caesar?

— Bătrânul trebuie să-și fi pierdut mințile când a scris așa ceva.

— Își recunoaște bastardul în fața întregii lumi. Nu-i ajunge c-a regulat toate doamnele de familie bună din Roma, acum își mai trâmbițează și bădăranul ăsta bastard, de parcă ar fi un motiv de mândrie!

Antoniu privea cu uimire pergamentul. Caesar, în primul rând, știa prea bine că legea interzicea trecerea posesiunilor și a capitalului roman în posesia cuiva care nu era cetățean al Romei. N-avea să reziste. Dar, dacă subiectul acelui document ajungea la cunoștința tuturor, ar fi fost imposibil ca oricine care pășea pe urmele lui Caesar să mai guverneze cu reală autoritate. Caesarion avea să fie o umbră care plana pentru totdeauna peste legitimitatea tuturor. Singura soluție a viitorului Imperator era aceea de a-l ucide pe băiat, probabil și pe mama lui.

— Trebuie să hotărâm pe care dintre aceste testamente îl vom prezenta în fața Senatului, spuse el, știind răspunsul încă înainte de a fi rostit cuvintele.

Calpurnia îl privi lung. Lui Antoniu nu-i venea să creadă că gândul nu-i trecuse prin minte.

— Vrei să spui. Să-l distrugem pe unul?

— Liniștea sufletească se află nu mai departe decât cea mai apropiată lumânare, doamna mea. În plus, conform legii, cel mai vechi e singurul care poate sta în picioare. Celălalt este ilegal. E propagandă politică.

Antoniu era tentat să distrugă ambele testamente, dar unul dintre ele trebuia să reziste. În plus, Octavian nu prezenta nici un pericol, el avea să ia banii și să-i toace pe băieții lui drăgălași. Cu el se putea descurca ușor. Poate că tocmai asta intenționase Caesar tot

timpul, ca un ticălos viclean ce fusese.

Luă lumânarea. În câteva momente, moștenirea lui Caesar se făcu scrum pe masă. Antoniu mătură pe jos fărâmele înnegrite.

— Ei bine, acum Octavian este moștenitorul lui Caesar. Vestea o să-l bucure. Sunt sigur.

— O să și-o bage-n fund, ca de obicei.

Comentariul grosolan al Calpurniei îl făcu pe Antoniu să se strâmbe. Era celebră de mult pentru vulgaritățile ei, iar Antoniu nu putea să-și explice de ce o suportase Caesar atâția ani. Utilitatea politică i se epuizase de mult.

— Trebuie să iau testamentul ăsta cu mine. Și voi mai avea nevoie de toate hârtiile lui.

— De hârtiile lui?

— E dreptul și datoria mea, ca unic Consul rămas în viață.

Nu avea idee dacă era adevărat, dar Calpurnia, era sigur, nu cunoștea legile romane suficient încât să-l contrazică.

În timp ce ea se ducea să aducă hârtiile lui Caesar, Antoniu privi cenușa testamentului de pe podea, la picioarele lui. Ce i-o fi trecut bătrânului prin minte când scrisese așa ceva?

Privi din nou primul testament, studiind lista moștenitorilor secundari. Pe buze îi apăru un zâmbet amar. Unul dintre ei era Decimus Brutus, care făcuse parte dintre cei ce-l înjunghiaseră. Bătrânul fusese un mare soldat, dar, pe țâțele sacre ale lupoaicei, habar n-avusese să judece caracterele.

*

Cleopatra ieși în fugă din vilă, simțind acele reci ale ploii împungându-i fața. Alerga orbește, clătinându-se prin băltoacele noroioase, cu pieptul zguduit de suspine sfâșietoare, iar în cele din urmă se trânti pe o bancă de marmură rece, udată de ploaie.

Îl avertizase. Când Caesar își concediase garda de corp, aproape că-i invitase pe toți să-și scoată pumnalele din teci și să se repeadă la el.

De ce n-o ascultase? de ce?

Îi venea să zbiere, să urle. Totul era pierdut, aruncat, nu numai viața lui, ci și a ei și a fiului lor.

— Nebunule! strigă ea în vânt și în săgețile înțepătoare ale ploii, cu trupul țeapăn de furie.

Nebunule!

În clipa următoare, înțelese ce trebuia să se fi întâmplat. Era ceva în neregulă cu neamul acela, cu acel oraș. Credeau mai presus

de orice în măreția de a fi roman, iar în cele din urmă aceasta era cea care îl ucisese.

Probabil că, în adâncul inimii, se îndoise de justețea a ceea ce se pregătea să facă. Dorea aprobarea acelor zei romani cu chipuri aspre în care susținea că nu credea, așa că se aruncase sub protecția lor, punându-și la încercare ambiția în cumpănă cu soarta. Conștiința lui bătoasă de roman se războia cu propria ambiție. Poate că, în străfundurile sufletului său de roman, până și el credea că Roma lui n-avea să admită un rege însurat cu o regină străină.

Furia păru s-o părăsească la fel de repede pe cât venise, iar Cleopatra începu să plângă. Plângea pentru Egipt; plângea pentru Caesarion; și, în sfârșit, plângea pentru sine însăși. Plângea pentru că îl lăsase pe Caesar să plece în ajun, supărată pe el, fără a avea măcar ocazia de a-și lua rămas bun.

Îl uciseseră pe Caesar, ceea ce era în sine un act monumental, după părerea lui Antoniu, dar în rest nu erau decât niște ageamii. Făcuseră greșeala de a-l lăsa pe Brutus să se adreseze mulțimii din Forum, într-o încercare de a o atrage de partea lor. Discursul lui fusese greoi și impenetrabil ca de obicei, presărat cu referiri la Republică și la libertate, când gloata nu voia să audă altceva decât că aveau să invadeze Galia și să reducă impozitele. Brutus uitase că oamenii de rând îl iubiseră pe Caesar, în felul lor, iar aceștia, săturându-se de sunetul vocii lui Brutus, se repeziseră asupra lui și-l alungaseră din Forum, laolaltă cu ceilalți conspiratori.

Următoarea greșeală a conspiratorilor a fost aceea de a-l numi pe Cicero noul conducător al Romei. Bășinosul ăla bătrân. Un mare orator, dar care nu avea habar cum să rezolve o rebeliune. În timp ce el, Cassius și Brutus plănuiau Roma lor cea nouă și perfectă, Antoniu își asigurase sprijinul căpitanului Cavaleriei Marcus Lepidus, secund la comandă al dictatorului și de o loialitate feroce față de Caesar. De asemenea, Marcus Lepidus visa să devină următorul Pontifex Maximus, ambiție pentru care Antoniu îi promisese ajutorul.

Antoniu îi ceruse să aducă trei cohorte de legionari în Forum, iar restul soldaților să fortifice porțile cetății. Apoi, după ce intrase în posesia testamentului și a celorlalte hârtii ale lui Caesar, luate de la Calpurnia, se întâlnise cu bancherul lui Caesar, cu secretarul acestuia și cu Consulii desemnați de el. În câteva zile, avea Roma sub control, după ce-și asigurase binecuvântatul triumvirat al banilor, respectabilității și forței armate.

Conspiratorii nu aveau altceva decât principiile lor. La ce le-or mai fi folosit acum.

*

La două zile după asasinarea lui Caesar, Senatul s-a întrunit în Teatrul lui Pompei. Cicero a propus imediat un Act de Clemență. Alții voiau să meargă și mai departe. Anumiți prieteni ai lui Brutus și Cassius au înaintat o rezoluție prin care conspiratorii – sau eliberatorii, cum își spuneau ei – să primească onoruri speciale și să fie salutați ca binefăcători publici. Un senator a vrut chiar ca Iulius Caesar să fie declarat tiran și toate actele lui să fie scoase în afara legii.

Antoniu nu se grăbi. Îi lăsă pe toți să-și spună cuvântul, pentru ca în cele din urmă să se ridice în picioare și, folosind vocea rațiunii, să le amintească senatorilor că o asemenea măsură s-ar fi putut să nu fie înțeleaptă.

— Dacă tot ceea ce a făcut Caesar se declară ilegal, spuse el, întorcându-se spre Brutus și Cassius, atunci amândoi va trebui să vă pierdeți posturile de praetori. Iar tu, Decimus Brutus, nu vei mai putea prelua guvernarea Galiei Cisalpine. Tillius Cimber, aici de față, nu va mai pleca în Bithynia, continuă el, amenințând cu degetul alt senator, ca și cum l-ar fi dojenit pe un copil neastâmpărat, și nici tu nu vei mai avea parte de Asia, Trebonius.

Reproșurile lui fură întâmpinate cu hohote de râs.

Nereușind să obțină sprijinul majorității pentru propunerile lor, Cassius și Brutus încercară atunci să forțeze un acord ca Iulius Caesar să fie înmormântat discret și fără onoruri. Antoniu oftă și le reaminti că propunerea lor nici nu putea intra în discuție, întrucât orice consul care murea în perioada mandatului său public avea dreptul absolut la funeralii publice. Așa spunea legea.

Zâmbitor, rezonabil și, mare minune, treaz, Antoniu avu câștig de cauză, după cum se așteptase. Dar, fără știrea Senatului, mai avea și legiunile lui Lepidus, care așteptau pregătite pe Câmpul lui Marte.

Pentru orice eventualitate.

L-au înmormântat pe Caesar într-o seară cenușie, cu nori de culoarea plumbului învolburându-se pe deasupra acoperișurilor, într-un vânt amarnic dinspre miazănoapte, care gemea pe străzile înguste. Unii spuneau că era glasul străvechilor regi ai Romei, plângându-l pe iubitul lor Iulius.

„S-a dus”, își spunea Cleopatra. „Și, o dată cu el, s-au dus și

toate visurile mele.”

În acele momente, îl ura pe Caesar mai mult decât urâse vreodată pe oricine. Era atât de tipic pentru el, să nu se gândească la nimeni decât la sine însuși. Murise așa cum singur ar fi dorit, rapid și teatral. Fusese doborât la apogeul puterii, fără a fi fost măcar nevoie să-și pună la încercare măreția în Parthia. Roma îi dăruise deja mantia lui Alexandru, în așteptarea victoriei – dar dacă ar fi fost înfrânt?

Caesar n-avea să știe niciodată. Grandoarea îi fusese împrumutată în lipsă de altceva.

Și ce lăsase în urmă? un fiu fără tron; și o amantă, o regină în așteptare, căreia îi promisese atât de multe și-i dăruise doar o cenușă amară. În cele din urmă se îndrăgostise de propria moarte și își consumase acea pasiune fără a învrednici cu un gând nici o altă femeie căreia i se făgăduise, așa cum făcuse toată viața.

„Dar nu trebuie să-mi îngădui asemenea meditații pline de răutate”, își spuse ea, „nu trebuie să-mi deplâng așa situația. Am știut că era un joc de noroc. Și nu am pierdut totul. Caesar mi-a câștigat înapoi tronul, iar pentru asta trebuie să-i fiu recunoscătoare. Căci, de acum încolo, totul se ia de la început. Trebuie să găsesc o altă cale de a salva Egiptul și a-i asigura fiului meu o viață fără umbra cizmei romane deasupra capului.

Dar voi avea nevoie de ani de zile pentru a socoti costurile, căci pe lângă politică am pierdut ceva ce nu se mai poate recâștiga în această viață; iubitul și prietenul, singurul om cu care puteam vorbi deschis, omul care m-a învățat tot ce știu despre putere și toate rafinamentele ei.„ Se resemnase cu singurătatea care însoțește tronul, ajungând chiar s-o accepte. Dar Iulius o ajutase să întrezărească și o altă lume, un loc unde acele poveri puteau fi împărțite cu o altă minte care gândea asemănător. „Nu m-am târguit niciodată pentru asta; gândisem în termenii politicii și n-am ținut niciodată seama de faptul că dispariția lui mi-ar putea lăsa în suflet un gol pe care n-am să-l mai umplu niciodată.

Într-adevăr, m-a atras în capcana pe care tot timpul îmi făgăduisem s-o evit. M-a părăsit știind că l-am iubit pe acel ticălos intrigant și necredincios mai mult decât m-a iubit el vreodată.”

*

Catafalcul fusese amplasat în Forum, buștenii rugului funerar fiind aranjați cu o măiestrie aproape artistică. Sicriul fusese construit având ca model Templul lui Venus; avea pe toate laturile

coloane mari de ipsos. Iar dedesubt un strat de fildeș curat, acoperit cu brocart purpuriu și auriu bogat.

Oaspeții de onoare au fost conduși spre treptele arcuite ale Templului Vestei, unde se încropise în grabă o tribună pentru ca demnitarii să asiste la ceremonie. Atmosfera din Roma era volatilă și peste tot se vedeau soldați.

Cleopatra se așeză. Privi în dreapta și o văzu pe Calpurnia uitându-se la ea. „Nu știu de ce mă privești așa", spuse în sinea ei. „Tu ai pierdut un soț care nu te-a iubit. Eu am pierdut șansa de a fi regina lumii."

*

Începu cu marșul funebru al trompetelor și bătăile de jale ale tobelor.

De jur-împrejurul Forumului fuseseră aprinse făclii, care făceau ca pe pereții templelor și ai Teatrului lui Pompei să danseze umbre grotești. Vântul sufla rece, iar Cleopatra se cutremură în mantie.

Litiera cu trupul lui Caesar fu purtată prin mulțime de zece magistrați și depusă cu pioșenie pe catafalcul de fildeș care o aștepta. Marcus Antonius urmă trupul neînsuflețit în Forum și urcă pe podium în spatele catafalcului.

Așteptă, cu capul plecat respectuos, în timp ce un herald dădea citire pe rând tuturor decretelor emise de Senat în numele lui Caesar. Din rândurile mulțimii se înălță un oftat slab, când fu citit jurământul de inviolabilitate care, chipurile, îl protejase pe Caesar de ceilalți legiuitori. Apoi, tânărul căpitan citi lista campaniilor militare ale lui Caesar și victoriile pe care le înregistrase în Galia, Britania, Alexandria, Spania și Africa, valoarea comorilor pe care le trimisese acasă, numărul teritoriilor pe care le adăugase la imperiu, lista onorurilor pe care i le votase un Senat recunoscător.

Lista părea să nu se mai sfârșească.

Când Antoniu se ridică să ia cuvântul, tuturor li se părea că aveau să înmormânteze nu un om, ci un zeu.

*

Mulțimea amuțise. Privirea lui Antoniu măsură scuarul tăcut, plin de lume, parcă uitându-se în ochii fiecăruia. Nu se mai auzea decât trosnetul torțelor în vântul care foșnea prin piață. Din acel moment, îi avea pe toți în mână.

Până și Cleopatra îl contempla cu un început de respect. „Ți-a reușit la perfecție piesa asta de teatru", reflectă ea. „Roma te-a subestimat."

— Caesar, spuse el încet, astfel încât toți își încordară auzul să-i distingă cuvintele. Caesar al meu!

Așteptă, lăsându-și lamentația să plutească pe aripile vântului.

— Spuneți-mi, frații mei, a mai existat vreodată în istoria noastră un roman ca acesta? a existat un singur om care să iubească Roma la fel de mult ca el?

Tăcu, parcă așteptând răspunsul.

— Orașul nostru a cunoscut mulți generali și oameni de stat mari, dar niciodată, niciodată n-a mai existat vreunul pe potriva lui Caius Iulius Caesar. Iar acum, el nu mai este.

Părea prea sufocat de emoție ca să mai continue. Mulțimea părea să-și țină respirația. În sfârșit, Antoniu păru să-și revină.

— Pentru zei, Caesar a fost mare preot; pentru noi, a fost consul; pentru soldați, a fost Imperator; pentru inamicii noștri, a fost dictator. Ne-a adus, în scurtul lui răstimp, mai multă glorie decât oricare alt om în îndelungata noastră istorie. Caesar a fost Roma.

Dar acum el a murit, și ne aflăm aici în această seară ca să-l plângem. Dacă vârsta înaintată l-ar fi răpit, atunci poate am fi suportat mai ușor. Dacă vreo boală l-ar fi atins cu mâna ei spurcată, atunci poate am fi spus: așa au vrut zeii. Dacă era rănit în vreun război de pe meleaguri străine, am fi știut că a fost porunca Fortunei. Dar, nu. Soarta lui a fost mai crudă decât aceasta, prea crudă ca s-o îndurăm. Caesar, Caesar al nostru, marele nostru general care a condus armatele Romei spre glorie în Britania, Africa și Spania, a murit aici, între acești pereți, de mâinile compatrioți lor lui romani.

Caesar, Caesar al nostru, omul care și-a riscat viața pentru Roma în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, a fost ambuscat și măcelărit chiar în orașul pe care-l iubea. Caesar al nostru, omul care a clădit în Roma o nouă casă a Senatului, a fost omorât de confrații lui senatori. Caesar al nostru, omul care a supraviețuit în nenumărate bătălii, a fost lovit în timp ce umbla neînarmat prin propriul oraș, întâiul nostru judecător și magistrat, executat în casa judecății, fără proces. Acest Caesar, pe care dușmanii noștri nu l-au putut ucide, nici chiar când a căzut în mare la Alexandria, care ar fi trebuit să dispară sub valuri tras de greutatea armurii lui, care ar fi trebuit să moară de o mie de ori luptând pentru cauza noastră, a fost omorât în cele din urmă de compatrioții lui romani. Milostivul nostru Caesar, care până și inamicilor lui le arăta milă, a fost trădat

în cele din urmă de aceia ale căror vieți le iertase.

Antoniu făcu o pauză, iar Cleopatra auzi un geamăt scăzut străbătând mulțimea, ca un val pe suprafața unui lac. Glasul lui profund, de orator, îi prinsese pe toți în mrejele sale. Acum, Cleopatra îl privea de-a dreptul cu admirație.

— Caesar, după cum știți cu toții, a fost un om uman și milos. La ce i-a folosit asta? l-a iertat pe Brutus și Cassius la Pharsalus. În ce scop? câtă recunoștință i-au arătat! și ce putem spune de inviolabilitatea pe care i-au acordat-o confrații lui senatori? tocmai acești oameni au fost cei care i-au înfipt pumnalele în spate! la ce folosesc legile pe care le emit aceiași senatori, când ei înșiși le pot trata cu o asemenea violență?

Antoniu lăsă capul în piept, părând epuizat de propria furie.

Apoi, un glas răsună, de undeva din tenebre:

— Așa îmi răsplătesc acești oameni mila? i-am salvat numai ca să mă poată ucide?

Glasul păruse să se audă din sicriu. Mulțimea fu străbătută de un murmur, teama începând să se amestece cu mânia. „O altă scamatorie de teatru iscusită”, medită Cleopatra.

Antoniu scoase o togă cu pete maronii de sânge. O ridică în fața mulțimii, care recunoscu imediat roba pe care o purtase Caesar în momentul morții. Se înălță un urlet colectiv de indignare.

— Priviți ce i-au făcut! strigă Antoniu, cu glasul ca un muget furios care reverberă prin Forum, fiind preluat de mulțime. Numărați găurile, fiecare făcută de lovitura altui pumnal. Uitați-vă ce i-au făcut lui Caesar al nostru! lui, care v-a iubit atât de mult!

Cu o mișcare amplă, scoase de sub togă un document și ținu sulul sus, ca să-l vadă toată lumea.

— Am aici testamentul lui Caesar! îngăduie-mi să-ți arăt cât te-a iubit, Romă!

Alesese momentul perfect. Nu era de mirare că prietenii lui cei mai buni erau actori, își spuse Cleopatra.

— Poporului Romei.

Se întrerupse, în timp ce rumoarea din piață se stingea într-o tăcere desăvârșită.

— Poporului Romei îi las în întregime grădinile vilei mele de la Transtiberina, spre a deveni grădină publică pentru bucuria tuturor. Mai mult, fiecărui cetățean roman îi las suma. De treizeci de sesterți.

Haos.

— V-a lăsat grădinile lui! v-a lăsat banii lui! și iată ce i-au făcut! aceasta i-a fost răsplata pentru că v-a iubit, pentru că a iubit Roma?

Era de-ajuns.

Soldații își ciocneau scuturile, într-o cacofonie de zgomote asurzitoare. Apoi, cineva aruncă o torță pe rug, iar cei din apropierea catafalcului apucară băncile și scaunele pe care stătuseră și le azvârliră și pe ele în flăcări. Femeile se alăturară freneziei, aruncându-și bijuteriile, alți bărbați își aruncau hainele, soldații își aruncau pieptarele. Scântei și fum se ridicau în spirală spre cer.

Un om fu recunoscut ca făcând parte dintre conspiratori și, într-o clipă, gloata se năpusti asupra lui, luându-l la bătaie. Dispăru sub o mare de pumni și cizme. Apoi, mulțimea porni spre casa lui Marcus Brutus, cu făcliile sus, strigând că aveau s-o ardă până-n temelii. Luna fu ascunsă de fum. Domnea nebunia.

În largul coastelor Egiptului.

Marea corabie se legăna puternic, când un nou val trecu pe sub coca ei. Cleopatra fu asaltată de duhoarea de jos, un amestec grețos de apă stătută în cală și sudoare a sclavilor de la rame. Porni împleticită de coridor, înfruntându-și revolta stomacului și gustul de fiere din gât. Corabia se zgudui din nou, astfel încât se agăță de lambriul din lemn de cedru, simțind cum una dintre unghiile aranjate cu grijă i se rupea în fibrele lemnului.

„Tot acest lux nu-mi mai folosește la nimic. Poate ar fi mai bine să mă culc chiar acum în mormânt. La fel ca Iulius."

Mardian îi spusese că afară, deasupra punții, strălucea soarele pe un cer albastru pal; căpitanul afirmase că era o zi minunată pentru navigație. Pânzele vopsite în purpuriu se întindeau umflate de un vânt prielnic. Dar Cleopatra nu voia să urce pe punte, nu voia ca echipajul și restul servitorilor s-o vadă așa. Isis Pelagia, Regina Mării, bolnavă ca un copil! acesta era secretul ei, pe care nu i-l cunoștea decât medicul și cei din cercul oamenilor de încredere: Mardian, Charmion, Iras.

Împreună cu celălalt secret, mult mai cumplit.

Se chinui să ajungă în cabina alăturată, unde Antiochus zăcea pe pat, scofâlcit ca un bătrân. Era pământiu la față. Sclavii se îmbulzeau neputincioși în jurul lui, în cămăruța lipsită de aer. Mirosul de vomă învechită era înecăcios, făcând ca pe pielea Cleopatrei să apară din nou broboane de sudoare rece. Camera păru să se aplece alarmant, iar Mardian întinse o mână s-o sprijine.

De pe marginea patului, medicul Olympos ridică privirea spre

ea, cu o expresie gravă.

— Afară, le spuse el celorlalți, iar sclavii dispărură.

— Cum se simte? îl întrebă Cleopatra.

Olympos clătină din cap, fără o vorbă.

Antiochus bâigui ceva în somn. Mirosea îngrozitor. I se distingeau oasele feței prin piele.

— Cu mâna mea i-am dat de mâncare, spuse Olympos. Nu ține nimic în el. A început să vomite sânge. Mă tem că are putregai la plămâni. A stat prea mult timp la Roma.

— Nu voiam să sufere așa, răspunse Cleopatra. Cât mai avem până la Alexandria?

— Încă două zile pe mare.

Cleopatra își apăsă o mână pe burtă. Vomismentele repetate rupseseră ceva în trupul ei. În acea dimineață vărsase sânge.

— Vă simțiți bine, Maiestate? întrebă Olympos.

„Copilul. Te rog, nu mă lăsa să pierd încă o parte din Iulius.

Lasă-mă măcar să-i păstrez copilul."

Sau, poate, era judecata zeiței. O viață pentru o viață. Camera începu să se învârtească. Cleopatra se agăță din nou de lambriu, dar o nouă clătinătură a corăbiei îndepărtă peretele de mâna ei. Căzu pe podea, lovindu-se dureros. Apoi, întunericul binevenit o absorbi în spirală spre un vârtej al neființei tăcute.

Colina Palatină, Roma.

Fulvia se trezise la ceasul al doilea din zi, adunase toți sclavii, cu găleți, cârpe și scări, și cu măturile lor din frunze de mirt și palmier, și-i pusese la treabă să curețe casa. Arăta ca o cocină, după beția monstruoasă din seara trecută: pe dalele dușumelei din sufragerie erau împrăștiate cochilii de stridii și costițe de porc, iar în jurul peristylium-ului zăceau amphorae sparte. Se vedeau cioburi de ceramică până și pe fundul bazinului cu pești, numit în glumă, chiar și de sclavi, „vomitorium".

Stăpânul Romei zăcea pe una dintre canapele, sforăind de se zguduiau pereții, fără să audă nimic din tot tărăboiul. Nările Fulviei palpitară simțind mirosurile râncede de vin, sudoare stătută și femei ieftine. Presupunea că pe acestea din urmă soțul ei le procurase exclusiv pentru uzul invitaților de aseară; dacă descoperea vreodată că o regulase pe vreuna în propria vilă, avea să-i smulgă boașele din rădăcini.

Vaza pe care tatăl ei i-o adusese din Palmyra lipsea de la locul său. Și bustul de marmură al lui Pompei. Fără îndoială, Stăpânul

Romei le dăruise oaspeților sau le pierduse la zaruri.

— Scoală-te! țipă Fulvia la el, apucându-l de umeri și trăgând din răsputeri, ca să-l ridice de pe canapea.

Antoniu se rostogoli pe jos. Soția lui înhăță un ulcior cu apă și i-l turnă în cap. Mugind ca un taur, Antoniu se ridică în șezut.

— Te-ai distrat bine azi-noapte?

Își trecu o mână peste față. Avea ochii încă umflați de somn, ca două prune roșii de Damasc.

— Așa te porți în timp ce Octavian ajunge Domnul Romei?

— Fulvia. Îi rosti el numele de parcă ar fi fost un blestem.

— Ești un porc.

— Noaptea. Nu e niciodată destul de lungă.

— Ai dat cuiva vaza de la tatăl meu?

Antoniu clipi din ochi, ca și cum i-ar fi vorbit în aramaică sau persană.

— Ce?

— Vaza pe care a cumpărat-o tatăl meu din Palmyra. Valora o avere.

O privi lung, fără să înțeleagă. Ce rost avea? oricum nu-și amintea niciodată ce făcea la legendarele sale commissatia.

— Puți. Ar trebui să fii în drum spre Senat.

— Și să-l ascult pe Cicero îndrugând verzi și uscate despre morala publică?

Antoniu abandonă efortul de a se ridica și căzu la loc, cu spatele pe plăcile de marmură și brațele desfăcute.

— Octavian va fi acolo.

— Curvetele ăla mic.

— Curvetele ăla mic are acum în mână legiunile lui Caesar.

— Mă doar capul când te-aud.

Fulvia își luă avânt cu piciorul și-l lovi de două ori în coaste.

Gemând, Antoniu încercă să se rostogolească din calea ei.

— Scoală! nu-ți dai seama ce faci? caesar a murit! tu trebuie să fii noul Caesar!

— Lasă-mă-n pace.

— Trebuie să te ridici!

Și continuă să-l țină în șuturi pe Stăpânul Romei până când acesta se săltă împleticit pe picioare, după care îl expedie la tonsore și trimise sclavii să aducă o togă nouă. Ar fi îmbrăcat ea însăși toga purpurie, dacă ar fi putut, ca să-și facă intrarea în Senat. Antoniu nu înțelegea, ca un bou greoi ce era, că Octavian reprezenta o

amenințare. O fi fost el un curvete, dar era un curvete ticluitor, iar Antoniu nu-și dădea seama. Acum, când pericolul imediat trecuse, nu voia decât să se distreze din nou.

Ei bine, n-avea de gând să-l lase să alunece iar pe panta vechilor lui năravuri. Avea să facă din el Stăpânul Romei și Stăpânul Italiei, chiar dacă trebuia să păşească pe urmele lui și să-l biciuiască tot drumul până acolo.

Alexandria din Egipt.

Lămpile cu ulei din apartamentele private ale Cleopatrei pâlpâiau în noapte, cu mult timp după ce luna apusese peste Pharos. Regina lucra pentru a șaptea oră în șir, înconjurată de porumbare și cutii legate în alamă pline cu copii după decrete, corespondență oficială pentru șefi de state, liste de recensământ, registre cu impozitele pentru fiecare dintre cele patruzeci de nomes din Egipt. „Oamenii nu văd la regina lor decât pompa și ceremonia", medită ea. „Nu văd truda nesfârșită, administrarea tuturor detaliilor care trebuie să fie rezolvate. Nu le voi încredința niciodată altora, așa cum a făcut tatăl meu. A fi regină nu înseamnă numai să te prefaci că guvernezi, ci chiar s-o faci tu însăți."

Și erau atât de multe de făcut. În lipsa ei, strategioi-ii lăsaseră numeroase canale să cadă în paragină. Multe se colmataseră aproape complet. Aproape cu siguranță, în anul acela avea să fie din nou foamete.

Într-un târziu, își lăsă jos stylusul și privi prin cameră, întinzându-și mușchii îndureraţi ai spatelui. Dar, într-un fel, se bucura că avea atâtea de tăcut. Însemna că-i rămânea mai puțin timp să gândească, să reflecteze, să simtă. Amintirea lui Caesar era ca o durere de dinți, un chin continuu și sâcâitor care nu voia să-i dea pace.

Dimineața, se trezea în sunetele portului, cântecele preoților din templul regal de pe Lochias, bătaia valurilor peste stâncile peninsulei, murmurul brizei mării și, ametită, se întindea desfătându-se cu sentimentul de a fi din nou acasă, departe de brazii mohorâți și colinele sufocante ale Romei.

Dar, apoi, întindea o mână spre întinderea goală a patului mare din lemn de abanos și-și amintea ce-i făcuseră. Își amintea că n-aveau să mai fie acte de iubire, planificări și discuții, nici azi, nici altădată. Iar atunci, în minte îi reapărea, nestânjenită, imaginea petei de sânge de pe puntea cabinei sale din galera regală, tot ceea ce mai rămăsese din al doilea fiu al lui Caesar. Și-și reamintea că nu

era în siguranță, nici chiar aici; și nici micul Caesarion nu era în siguranță.

Singura ușurare era aceea de a se adânci în muncă, pentru a scăpa de tortura amintirilor.

Zăcuse în pat aproape o săptămână, după sosirea la Alexandria, slăbită de pierderea de sânge, în doliu după Caesar și după fiul lui Caesar. Nu putuse mânca, așa că Olympos îi recomandase vin încălzit și infuzii de plante medicinale. Doctoriile lui o întremaseră și, spre surprinderea tuturor, se reapucase de treabă. Era, la urma urmei, Regina Egiptului. Politica nu avea timp pentru sentimente.

Olympos o avertizase să nu lucreze cu atâta sârguință, așa de curând după întoarcerea de la Roma, dar Cleopatra găsea munca la fel de binefăcătoare ca poțiunile medicului. Îi era cu neputință să adoarmă înainte de a o ajunge extenuarea. Și avea întotdeauna destule subiecte care să-i rețină atenția. Întreaga lume se putea zgudui în convulsiile crizelor, dar la Alexandria munții de papirusuri întocmite de funcționărimea ei continuau să se înalțe.

Cleopatra se ridică și merse la fereastră, unde inspiră aerul proaspăt, cu miros de sare. Flăcările farului de pe Pharos se reflectau pe apele portului, aruncând umbre roșii peste flota de pescuit amarată în adâncitura insulei.

Pe-acolo pe undeva, dincolo de marea aceea neagră, dușmanii ei continuau să comploteze.

Brutus fugise de la Roma ca să scape cu viață. Își stabilise cartierul general în Macedonia. Celălalt „eliberator”, Cassius, adunase armate în Asia și jefuise orașele Xanthus și Tarsus din Asia Minor. Acum, își îndreptase armatele spre Siria și guvernatorul acesteia, Dolabella, care făcea parte dintre oamenii lui Caesar.

O veste bună, cel puțin. Trebonius, unul din conspiratori, avusese tupeul de a prelua postul de guvernator în Bithynia, pe care i-l acordase Caesar însuși. Dolabella îl urmărise acolo, îi învinsese soldații și se răfuise cu el. Evident, aruncase capul lui Trebonius unor băieței, care se distraseră rostogolindu-l cu picioarele pe străzile Smyrnei ca pe o minge.

Cleopatra îi trimisese lui Dolabella legiunile lăsate de Caesar în Egipt. Dioiketes-ul și ceilalți funcționari nu se bucuraseră, spunând că Dolabella nu avea destule legiuni pentru a-l ține pe loc pe Cassius când avea să atace și că ea se alătura taberei aflate în dezavantaj. Dar ce altceva ar fi putut să facă? ce voiau, să le trimită soldați oamenilor care-l uciseseră pe tatăl copilului ei?

Și unde era Antoniu, în toată această nebunie? continua să se implice în politica intestină a Romei, certându-se cu toți, de la Octavian la Cicero. Ei bine, n-avea să aștepte un alt roman să-i vină în ajutor. Legiunile romane nu aveau pereche pe uscat, dar pe mare câștigaseră puține victorii importante. Aceasta era cheia viitorului Egiptului, nu se îndoia nici o clipă.

Poruncise să se construiască două sute de corăbii. O asemenea flotă avea să-i secătuiască aproape tot Tezaurul, dar la ce bun să aibă cuferele pline și nici un mijloc de a-i împiedica pe romani să vină și să ia toate bogățiile? pusese să se doboare cedri din pădurile Siriei și să se înființeze șantiere navale în toată Alexandria și toată Delta. Jumătate din flotă avea să fie formată din cele mai mari corăbii de război construite vreodată, cvadrireme cu câte patru rânduri de rame și liburniene mai ușoare, o flotă cu care s-ar fi mândrit până și Isis, Regina Mării.

Cleopatra se întoarse de la fereastră, știind însă că nu putea să adoarmă. În noaptea aceea o frământau prea multe gânduri. În schimb, se pomeni că picioarele o purtau pe coridor spre apartamentele rezervate fratelui ei mai mic, care-i mai era și soț, consort și rege.

*

În nopțile acelea calde, îi scoseseră patul pe terasă. Bietul băiat părea să plutească în derivă pe patul imens, cu rama din abanos negru intarsiat cu baga. I se topise toată carnea de pe oase, iar ochii îi păreau imenși în țeasta împuținată. Olympos își exprimase față de curte speranța că avea să se vindece repede, acum când scăpase de Roma, cu gerurile și furtunile ei, dar se părea că răul de mare îl slăbise îngrozitor și continua să lâncezească.

Astă-seară își ținea ochii ațintiți spre cer. Aici, stelele păreau mai strălucitoare decât la Roma, dar nu ele atrăseseră atenția băiatului. La scurt timp după întoarcerea lor apăruse, fără veste, o cometă, iar acum stătea suspendată pe cerul nopții, aproape atingând acoperișul Pharos-ului cu coada ei luminoasă. Se afla acolo de nopți în șir, iar magii învățați veniseră tocmai din Parthia pentru a studia fenomenul, privindu-l de pe acoperișul Museionului.

Unii credeau că era un semn trimis de zei, de bun sau de rău augur, după cum îi îndemna starea de spirit. Alții socoteau că era însuși spiritul lui Caesar, sufletul său luându-și rămas bun de la Pământ, înainte de a-și ocupa locul în pantheonul zeilor.

*

Așadar, iată-l pe Iulius, săgetând pe cer, lăsându-și în urmă toate poverile. În moarte, o uitase. Nu conta că Octavian era doar un băietan, fără nici o iscusință militară, că era prea tânăr până și ca să-și ocupe locul în Senat; pe el îl alesese Caesar. Moștenise o avere, prin testamentul lui Caesar, și în primul rând avea un nume – numele lui Caesar. Numele unui zeu.

Numele era cel ce are avea importanță, căci pagina numelor prețuia mai mult decât aurul și decât toate armatele.

Cleopatra nu se așteptase ca testamentul lui Caesar să conțină vreo moștenire pentru fiul ei, întrucât legea romană interzicea ca un străin să moștenească proprietăți romane. Dar, dacă Caesar i-ar fi lăsat propriul nume fiului său, acest lucru i-ar fi conferit lui Caesarion legitimitate, un loc în lume. Și când colo, îi dăduse numele său lui Octavian.

De ce o făcuse? fusese altul dintre jocurile sale? chiar și în moarte, rămânea o enigmă pentru ea. Furia îi ațâța și mai mult durerea. Până și de dincolo de mormânt, îi rămăsese necredincios.

— Te urăsc, Iulius, șopti Cleopatra, spre cerul nopții.

După un timp, cometa lunecă treptat pe cer, dispărând. Caesar își găsise răgaz să se odihnească, lăsase deoparte rigorile funcției. Ale ei continuau să aștepte.

Aplecându-se, Cleopatra își apropie buzele de urechea fratelui ei.

— Antiochus, șopti ea.

Dar băiatul nu întoarse capul, nici nu dădu vreun semn că ar fi auzit-o. Ținea ochii deschiși, limpezi și albaștri ca apele de la picioarele treptelor palatului, însă în ei nu se mai zărea nici o scânteie de viață. Cleopatra întinse o mână, căutându-i respirația, pentru a se convinge dacă mai trăia sau nu. De ce durau atât de mult aceste lucruri?

— Antiochus, iartă-mă, șopti ea.

*

Când ieși din cameră, Mardian o aștepta. Ce însemna expresia din ochii lui? reproș?

— Cum se simte? o întrebă.

— Mă tem că a murit.

Mardian dădu încet din cap, ca și cum ar fi prevăzut asta.

— Otravă, murmură el.

— Nu fi absurd. Ai auzit ce-a spus Olympos. Avea plămânii putrezi. Ultima iarnă la Roma a fost prea grea pentru el.

Parcă nici n-ar fi auzit-o.

— S-a făcut la ordinele voastre, Maiestate?

Cleopatra deveni țeapănă, simțind cum i se ridica sângele în obraji.

— Cum îndrăznești să-mi vorbești așa?

— Vă cunosc încă din copilărie, Maiestate. Întotdeauna am știut că aici avea să se ajungă, într-o zi.

Clătină din cap.

— Bietul Antiochus. Dacă s-ar fi născut în oricare altă familie din Egipt, n-ar fi reprezentat un pericol pentru nimeni.

Cleopatra înghiți un nod. Credea oare că-i fusese ușor s-o facă? pentru Egipt o făcuse, și pentru Caesarion.

— N-am avut încotro, spuse ea.

— Știu asta, Maiestate.

Dar ochii lui Mardian erau plini de jale. Se întoarse și plecă pe coridor, cu mersul său legănat.

Fu condus în palat, pe lângă uși de abanos înalte cât trei staturi de om, peste pardoseli de onyx și alabastru care luceau ca sticla șlefuită. În fiecare cameră se vedeau nenumărate comori, mese metalice lucrate manual, din Damasc, sfeșnice de argint nubian, statui ale zeilor egipteni sculptate în bazalt și porfir, covoare țesute în India, vaze grecești cât omul de înalte, mese din lemn de chitru susținute pe colți de elefant. Cale lungă de la împrejurările primei lor întâlniri, în cortul murdar de la marginea Peninsulei Sinai, cu cămilele lătrând afară.

Avu plăcerea să vadă că nu-și schimbase stilul. Trufașă ca întotdeauna, deși la întâlnirile neoficiale nu aplica pompa obișnuită. Azi stătea întinsă pe un divan, privind un sul de papirus. Când șambelanul îl introduse în cameră, ridică privirea ca și cum ar fi deranjat-o din lectură un cerșetor necuviincios.

Era înconjurată de consilieri; era prezent primul ministru, desigur, Mardian și Charmion, ca întotdeauna, și secretarul ei, Diomedes. Dioiketes-ul îl învrednici cu o privire ostilă. Probabil pentru că era sicilian. Grecii ăștia aveau un băț în fund din naștere.

Totuși, o servea pe regină cu plăcere. Mardian îl recrutase prin intermediul unor legături de familie, iar patronajul regal îi sprijinise afacerile. De asemenea, negoțul lui oferise travestiul ideal pentru cercul de spioni pe care și-i cultiva la Roma și în alte părți, în slujba casei regale. Și era plătit mărinimos.

— Apollodorus, îl salută ea.

O privi în ochi. Foarte puțini oameni o vedeau astfel, fără costumele opulente, bijuteriile, cosmeticalele și coafurile complicate. Purta un chiton simplu, o robă largă încinsă pe mijloc, brățări de aur la mâini și la picioare, iar părul negru îi stătea strâns într-un coc la spate. O făptură atrăgătoare, tenebroasă, cu pielea măslinie, lunecoasă ca un șarpe. Își aplicase un parfum din uleiuri de lotus; ochii ei negri, plini de aroganță dulce-mirositoare, îl sfredeleau de-a dreptul.

„Nu încerca să mă intimidezi", spuse Apollodorus în sinea lui. „Te-am dus pe umăr, fata mea, și-mi ești datoare, așa că să nu uiți niciodată asta."

Ultima dată o văzuse în noaptea când o strecurase pe furiș în palatul de pe Lochias. Mardian avusese grijă să fie răsplătit generos pentru ceea ce făcuse, și tot a lui Mardian fusese ideea de a-l folosi din nou, fiind singurul om în care putea avea încredere pentru o sarcină atât de delicată.

— Ei bine, spuse ea. Credinciosul meu Apollodorus. Ce știri ai de la Roma?

— Am aici câteva depeșe numai pentru ochii Maiestății Voastre, chiar astăzi sosite.

— Spune-mi ce scrie în ele.

— Se întâmplă întocmai cum ați prorocit, Maiestate. Orașul se destramă în bucăți, zilnic au loc răzmerițe, iar mulțimea își face de cap fiindcă însăși armata e în plin tumult. Toți au crezut că Octavian avea să ia banii lui Caesar și să plece înapoi în Grecia, dar când colo el s-a hotărât să rămână pe loc și să țintească puterea. Marcus Antonius l-a refuzat, așa că și-a înrolat ajutorul lui Cicero. El și Antoniu sunt acum dușmani pe față. Cicero aţâță spiritele în Senat împotriva lui Antoniu, vorbește despre restabilirea Republicii pe care au avut-o, cu Octavian Imperator al armatei.

— Dar, cu siguranță, este mult prea tânăr, spuse dioiketes-ul.

— Cu respect, îi întrerupse Mardian, la fel spunea și Pothinus despre regina noastră, când a murit tatăl ei.

— Și iată ce i s-a întâmplat, adăugă Apollodorus.

Cleopatra îl privea lung, într-o tăcere împietrită, iar negustorul se temu că o jignise. Îi susținu privirea.

— Niciodată nu trebuie să-ți pierzi capul în vremuri de criză, nu-i așa, Apollodorus?

Se zărea oare o umbră de surâs pe buzele ei? cu neputință de spus.

— Într-adevăr, Maiestate.

— Dar te-am întrerupt.

— Cicero l-a acuzat pe Marcus Antonius că fură din fondurile statului și folosește sigiliul lui Caesar pentru a falsifica documente în folosul lui și al prietenilor lui. Fulvia fierbe de furie.

— Chiar așa?

— Da, e adevărat, Antoniu nu ascunde acest lucru. Dar nu asta e important. Nu în ceea ce-i privește pe Fulvia și Marcus Antonius. Ci faptul că cel care a luat cuvântul și a spus-o a fost Cicero.

— Cum o mai duce Marcus Antonius?

Ciudată întrebare. Și rostită pe un ton atât de nepăsător. Trebuia să ascundă mai mult de-atât. După câte se știa, îl vrăjise pe Caesar în timp ce se afla la Roma; poate că acum îl vrăjise și pe căpitanul lui. Putea să vrăjească orice bărbat.

— Atenția lui este oarecum împărțită, Maiestate. Continuă să-i fie poftă de struguri și femei stricate.

Cleopatra zâmbi.

— Se va lăsa cu război? întrebă Mardian, întrerupând șirul gândurilor lui Apollodorus.

Negustorul se întoarse spre cumnatul lui.

— Nu încape nici o îndoială. Antoniu a pornit în sfârșit împotriva unuia dintre ucigașii lui Caesar, Decimus Brutus, în prezent guvernator al Galiei Cisalpine. Drept răspuns, Senatul l-a recrutat pe Octavian să preia comanda legiunilor lui Caesar și să-l ajute pe acest Decimus.

— Octavian îl va ajuta pe unul dintre oamenii care l-au omorât pe Caesar? întrebă Cleopatra, cu vocea dintr-o dată răgușită de manie.

Apollodorus ridică din umeri.

— N-are de ales. Asta-i politica.

— Și legiunile? întrebă Diomedes.

— Octavian este succesorul ales al lui Caesar, așa că soldații îi rămân loiali, indiferent ce sentimente ar avea pentru Antoniu. Are acum sub comandă Legiunea lui Marte, a Patra și alte câteva legiuni de prima mână.

— Nu cumva vrei să spui că s-ar putea ca Marcus Antonius să piardă acest război? întrebă dioiketes-ul.

Iarăși o ridicare din umeri. Apollodorus nu era expert în militărie.

Diomedes clătină din cap:

— Dar de ce-l ajută oamenii ăștia pe acest Octavian? din informațiile mele, abia a terminat școala.

Bietul om, își spuse Apollodorus, nu putea înțelege. Habar n-avea de lumea curioasă a politicii romane.

— Octavian are nevoie de sprijinul lui Cicero împotriva lui Antoniu, începu să explice Cleopatra, iar Cicero are nevoie de legiunile lui Octavian. Fără îndoială, se gândește să se folosească de el și, după ce Antoniu va fi înfrânt, să-l înlăture. Atunci, vor avea din nou republica pe care și-o doresc.

Iscusința de gândire a reginei îl făcu pe Apollodorus să zâmbească. Meritase cu prisosință eforturile lui din acea noapte.

— Într-adevăr, Maiestate, spuse el. Cicero le spune în particular tuturor prietenilor săi că „băiatul ăsta" e ușor de controlat și că stă la ordinele lui.

— Atunci, a făcut o greșeală, răspunse Cleopatra. Octavian n-o s-o mai facă multă vreme pe poponetele lui Cicero.

La auzul limbajului folosit de regină, dioiketes-ul fu șocat. Apollodorus își mușcă buza.

— Cicero și prietenii lui se umflă prea mult în pene de propria importanță, ca să vadă ceea ce e vădit pentru toți ceilalți, continuă ea. E bătrân, i-a apus timpul. Din partea ei, armata îi urăște pe Brutus și ai lui, iar soldații lui Antoniu nu-l vor ataca pe Octavian din cauza numelui lui Caesar. Pare-mi-se că, dacă e deștept, Octavian poate asmuți o jumătate din Roma contra celeilalte, iar când se așază praful, el va fi cocoșul de pe movila de bălegar.

În fața acestui amenințător rezumat al evenimentelor, în cameră se lăsă tăcerea. Dacă regina avea dreptate, viitorul Alexandriei nu se arăta deloc strălucit. O victorie a lui Octavian ar fi însemnat un dezastru pentru Egipt. Caesar nu putea avea decât un singur moștenitor, așa că, atâta timp cât Caesarion era în viață, între regină și Octavian nu putea fi pace.

— Ce putem să facem, Maiestate? o întrebă dioiketes-ul.

— Să facem?

— Înțeleg că vine spre noi o delegație de la Cassius, cerându-ne corăbii și provizii pentru a-l ajuta în războiul din Siria.

— Da, și dovedește că omul ăsta e de o nesimțire strigătoare la cer. L-a ucis pe tatăl fiului meu, iar acum îmi cere ajutorul.

— Ar putea fi politic să i-l acordăm.

Cleopatra își întoarse spre ei ochii negri, cu o privire rece ca gheața, iar bietul om descoperi dintr-o dată ceva foarte interesant

pe dușumea.

— Nu e nici politic și nici moral.

— Dar, dacă refuzăm, iar Cassius va învinge. Mormăi el, arătând mai mult curaj decât ar fi așteptat Apollodorus din partea lui.

— Dacă va învinge, Frate, crezi că ne va privi cu ochi mai favorabili, indiferent dacă-i trimitem soldați sau nu? singura diferență va fi aceea că-l vom fi ajutat să ne strângă lațul de gât. Credeam că e de la sine înțeles. Data viitoare când mai intri în camera asta, aștept să-ți aduci și creierii cu tine.

O tăcere neașteptată, nervoasă. „Nu e de mirare că regina își face atâția dușmani", reflectă Apollodorus. „Spune lucruri pe care alții doar le gândesc. Poate că, fiind regină, n-a învățat niciodată micile amabilități pe care ceilalți le prezintă prietenilor și asociaților sub formă de minciuni. Dar nici nu e nevoie să fie atât de directă. Dioiketes-ul este un profesionist al curții, tocmit pentru un timp. N-are cum să nu fie cinic, și nici miop. Face parte din instrucția pe care a primit-o."

— Mai e și altceva? întrebă Cleopatra.

— Numai detalii ale aceleiași probleme. Le am în misivă.

— Îți mulțumesc încă o dată pentru serviciile tale.

Ochii negri stăruiră un moment asupra lui, iar Apollodorus nu putu să nu se întrebe, așa cum făceau toți curtenii, prin ce se deosebea oare Cleopatra femeia de Cleopatra regina. Dar, înainte ca această fantezie de-o clipă să poată prinde contur, fu scos din cameră de un străjer.

„Ce bine că nu sunt prim-ministru sau secretar la curte", își spuse el, plecând. „I-aș arde una peste urechi, cum se cuvine să facă orice bărbat de ispravă când femeia ridică nasul prea sus.

Dar, la o adică, altfel nici n-aș putea s-o am pe regina mea."

Luna egipteană a lui Mecheir.

Cu patruzeci și trei de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

La marginea deșertului alb, peste mlaștinile plate ale Nilului, o cântare se înalță peste zgomotul insectelor de noapte, în timp ce aurora ruginie spuzește cerul.

Pe o alee pietruită din marea capitală a Romei, sub colina Aventinei, zăngănitul străvechi al unui systrum poate fi auzit din întunecimea unui templu de marmură.

Într-o pădure albă și fără cărări din sălbăticiile Galiei, un general roman privește soarele răsărind peste munții reci și se

întreabă dacă va mai vedea vreodată Forum Romanus.

În Brucheion, la Alexandria, o femeie stă aplecată peste suluri de papirus, cum a stat toată noaptea, în timp ce fumul lămpii cu ulei mânjește aerul zorilor.

Într-un altar întunecos din peninsula Lochias, cu sunetele mării șoptind de-a lungul pereților de marmură tocită ai templului, un preot cu țeasta rasă își șoptește litania de dimineață.

Isis. Isis.

* „Of, romanii ăștia aroganți", își spuse Cleopatra. „Intră aici de parcă și-ar inspecta trupele. Ei bine, încă nu ești stăpân peste Alexandria."

Îl privea de pe tronul ei din Sala de Audiențe. Poalele de piele ale pieptarului îi plesneau peste coapse la fiecare pas, în timp ce înainta prin sală. Își ținea casca sub brațul drept. Armura îi era smălțuită cu o scenă dintr-o victorie romană eroică. Avea un nas ca un cioc de uliu și ochi negri și sprinteni ca ai unei ciori.

Cleopatra îl măsură cu privirea timp destul ca să-l facă să se simtă cam stânjenit, știind că eticheta curții îi interzicea vizitatorului să-i vorbească înainte ca ea să fi luat act de prezența lui. Îl lăsă cu plăcere să aștepte.

În sfârșit, îi făcu semn șambelanului de la curte să-i dea cuvântul.

— Aduc salutări de la generalul Gaius Cassius Longinus, Maiestate. Îi trimite salutări Reginei Egiptului și solicită prezența neîntârziată a flotei voastre în Antiohia.

Neîntârziată. Tocmai acest cuvânt îl alesese să-l folosească în fața ei?

— Ca să puteți invada insula Rhodos, replică ea. O bază foarte comodă pentru un asalt asupra Egiptului.

— În orice scop dorește el.

Cleopatra zâmbi, imaginându-și-l pe acel fiu fudul al unui negustor de iută biciuit în piața publică. Așteptă până-și putu stăpâni din nou nervii și vocea.

— Aș dori să vă ajut, dar există anumite împrejurări care fac imposibilă onorarea cererii voastre.

Solul o privi în lungul nasului său de dimensiuni deloc neînsemnate.

— Maiestate?

— Mă întreb dacă ai simțit, la sosire, mirosul aparte al orașului. Este miros de carne arsă. Alexandria e lovită de ciumă. Ai văzut

vreodată cu ochii tăi? pielea victimei se înnegrește și crapă ca o smochină coaptă la soare. Mulți dintre marangozii mei au murit astfel, și încă mai mulți au fugit din oraș. O corabie nu poate naviga fără chilă sau catarge, așa că această flotă despre care vorbești putrezește în șantierele navale de la Rhakotis. Restul corăbiilor mele au plecat în Cipru, unde cred că generalul vostru și le-a însușit deja, fără permisiunea mea.

În realitate, Serapion, guvernatorul Ciprului, i le predase lui Cassius fără luptă. Încă o trădare. Ea însăși îl numise pe Serapion în acel post. Nu că și-ar fi reproșat-o prea mult. La Alexandria, alegerea aliaților echivala cu a hotărî cărui șarpe să-i întorci spatele.

— Generalul nădăjduia să vă arătați iubirea pentru el.

— I-am arătat iubirea mea pentru el trimițându-i legiunile romane pe care le lăsase Caesar aici, în Alexandria, pentru protecția mea.

Omul avu nerușinarea să zâmbească.

— După câte am înțeles eu, îi erau destinate lui Dolabella. Din fericire, când au ajuns în Siria, au preferat ca în schimb să se pună în serviciul Imperatorului Cassius.

— Erau soldați romani, nu aveam nici o cădere să le dau ordine.

Omul nu încercă să-și ascundă nemulțumirea în fața acestui răspuns. Fără îndoială, se înțărcase ca ambasador dând ordine pe la curțile din Pontus sau Bithynia.

— Atunci, poate conta stăpânul meu Cassius pe sprijinul vostru sub formă de provizii pentru armată? avem mare nevoie de grâne și se spune că Egiptul are destule pentru întreaga lume.

— Și de această dată, trebuie să-i spui stăpânului tău că l-aș ajuta cu bucurie, dacă mi-ar sta în putere. Dar anul ăsta Nilul din nou nu s-a ridicat, iar în grânarele noastre nu se găsește nici un bob. Poporul meu are de ales între a muri de molimă sau a muri de foame. Cu țara răvășită de foamete și ciumă, Cleopatra este cea care are nevoie de ajutor.

— Generalului nu-i va plăcea să audă acest lucru, declară parvenitul.

— Atunci, trebuie să-i prezinți situația în toate amănuntele. L-am ajuta dacă am putea, însă după cum vezi, dacă binevoiești să te plimbi pe străzi, simțind în văzduh mirosul leșurilor, așa ceva este cu neputință.

*

După plecarea mesagerului, Cleopatra se întoarse spre Mardian.

— Ce zici, ne-o fi crezut? îl întrebă ea, în șoaptă.

— Poate n-ar strica să-i aranjăm un brânci într-o groapă de ciumați din afara orașului, ca să vadă mai bine morții, replică Mardian.

Dioiketes-ul se aplecă înainte.

— Maiestate, murmură el.

„Hai, grecotei bătrân și ursuz”, îl îndemnă ea în gând. „Spune-mi și de data asta că am greșit.”

— Da, Frate?

— Aceasta este o greșeală, spuse dioiketes-ul.

„Poate că așa ți s-o fi părând ție. Cassius are acum paisprezece legiuni; altele opt au trecut de partea lui în Siria și Bithynia.” Dolabella, aliatul lui Marcus Antonius, era sub asediu în Laodicea. Spionii o înștiințaseră că orașul era gata să cadă.

Dar ce altă soluție avea decât să simuleze neutralitatea? acum, singura cale de a salva Egiptul era să nu se amestece în treburile lor. Dintre cele trei puteri care concurau pentru Roma, numai Antoniu le oferea cât de cât o speranță de a nu fi înghițiți de romani și poftele lor nesățioase. Iar Cleopatra nu vedea cum ar fi putut învinge Antoniu.

Aici o adusese Caesar. Nu avea cum să se răzbune pe dușmanii lui, nu avea nici o cale clară de a scăpa, nici ea și nici fiul ei, de ei sau măcar de oportunistul lui nepoțel. Antoniu fusese nobil și viteaz doar o săptămână, înainte ca ulciorul de vin să-l cheme înapoi ca o sirenă.

Teama, furia și durerea îi secătuiseră resursele, dar nu voia nici acum să se dea bătută. Avea să găsească totuși o cale de a se salva, pe sine și pe fiul ei, de acești romani. Urma să-i aducă ofrande lui Isis, campioana femeilor de pretutindeni. Ca Zeiță a Sorții, poate că încă mai avea să le poruncească stelelor să i-o schimbe pe a ei.

*

Zăcea în baia adâncă de marmură, simțind atingerea mătăsoasă a apei pe piele. Iras adăugase în apă ulei parfumat, iar luciul irizat în culorile curcubeului de la suprafață îi lăsa pe sâni stropi mici. Își atinse cu vârfurile degetelor un sfârc întunecat, ușurel, așa cum obișnuia Iulius să facă. Îi era atât de dor de el! această nevoie de mângâiere fizică îi lăsa în trup o durere rece. Uneori, se întreba dacă avea să-i treacă vreodată.

De-acum, puteau trece zile întregi fără a se lăsa pradă

melancoliei. Dar, apoi, durerea o cuprindea din nou, fără veste, pândind în așteptare ca un fur pe stradă, și iar o lua de la început, acea jinduire după atingerea lui, după compania lui, după certitudinea nepăsătoare, după felul lui de a ști întotdeauna ce avea de făcut.

Îl auzea pe Mardian foindu-se și plimbându-se nervos de cealaltă parte a paravanului de fildeș. Erau de rezolvat treburi urgente. Întotdeauna existau treburi urgente, noi poveri pe care să le poarte de una singură.

Și ar fi putut avea totul. Ar fi putut să scape de această slugărire necontenită în fața romanilor, de teama permanentă. Numai dacă și-ar fi păstrat gărzile de corp. Numai dacă ar fi luat coroana aceea la Sărbătoarea Lupercaliilor. Numai dacă ar fi ascultat-o, măcar o dată, și pe ea. „Regretul", își spuse. „O emoție de nici un folos. Tot ceea ce avem este ziua de azi și cea de mâine", își reaminti, încercând să se concentreze asupra acestui gând.

— Ce este Mardian? întrebă ea în cele din urmă.

— Știri din Siria, Maiestate, răspunse el, cu un glas în care se simțea agitația. Cassius a anunțat că va invada Egiptul, ca să ne pedepsească pentru că l-am ajutat pe Dolabella. Acum o recunoaște pe Arsinoë ca adevărată Regină a Egiptului. Am aflat că ea l-a convins pe Serapion să-i predea flota lui Cassius.

Cleopatra strânse marginile căzii în mâini, cu degetele albindu-i-se. Dintr-o dată, simți că apa era prea rece și nu-i mai dăruia plăcerea din urmă cu câteva momente. Închise ochii, rezemându-și capul de marmură. Brutus, Cassius, Arsinoë, cu toții profitaseră de pe urma clemenței lui Caesar. Iată cum i-o răsplăteau. I se confirma faptul că nu trebuia să simtă o asemenea vinovăție pentru ceea ce i se întâmplase micului Antiochus.

— Și încă ceva, și mai rău.

— A. Continuă, te rog, Mardian.

Îl auzi târșindu-și botinele moi pe dalele de marmură, dincolo de paravan.

— Despre Marcus Antonius e vorba, Maiestate. A fost învins de armatele lui Octavian și Decimus Brutus la Mutina, în nordul Italiei. N-a avut încotro decât să fugă în munți. Se spune că el și armata lui se hrănesc cu rădăcini și zăpadă.

Cleopatra se ridică brusc în picioare, cu tot trupul străbătut de teamă, într-o reacție instinctivă la auzul acestei vești. Iras se repezi imediat la ea cu prosoape calde și parfumate, începând s-o șteargă.

Bietul Marcus. Un om cumsecade, cu toate cusururile lui. Merita o soartă mai bună. Numai el îi mai rămăsese credincios lui Caesar. Iar acum, Roma îl răsplătea pentru loialitatea lui.

„Oare ce-mi mai rezervă Tycho, Zeița Norocului?" se întrebă ea. Știa ce gândeau dioiketes-ul și restul miniștrilor: că-și greșise calculele, că devenise periculoasă. Se întrebau deja dacă nu cumva își puteau salva pieile oferind propria regină la schimb. Dacă Antiochus ar fi trăit, poate chiar ar fi început să-i șușotească la ureche Căpitanului Gărzii instigări la rebeliune.

Iar atunci, care Caesar ar mai fi salvat-o?

Se culcă pe un divan, cu fața în jos, pe când Iras îi masa spatele și umerii cu untdelemn de migdale. Mușchii umerilor îi erau încordați și se strâmbă când degetele puternice ale nubiencei începură să i-i frământe.

— Atât despre veștile bune, spuse ea.

Chiar și prin paravan, putu simți șovăirea lui Mardian. Va să zică, mai erau și altele. Încercă să se relaxeze, lăsându-se în voia degetelor dibace ale lui Iras.

— Ce mai e, Mardian?

— Maiestate, se vorbește că Octavian își spune acum tânărul Caesar.

Tânărul Caesar! nu putea exista decât un singur tânăr Caesar în lume, iar cel adevărat dormea acum în camera lui, păzit zi și noapte de gărzi înarmate.

Ce putea să facă? octavian voia să-i distrugă fiul și avea sub comandă legiunile lui Caesar; Cassius și Brutus doreau Egiptul pentru ei înșiși și erau stăpâni peste Asia. Singura ei nădejde cu putință, Marcus Antonius, rătăcea prin munți, cu barba înghețată și legiunile lihnite de foame.

Ajunsese atât de aproape de a cuceri întreaga lume în numele Egiptului. Acum, avea să piardă totul. „Mai bine muream o dată cu Caesar."

— Ce facem, Mardian?

— Poate.

Mardian ezită.

— Da? se răsti ea.

— Ne-am putea proteja printr-o alianță judicioasă. Nu puteți domni singură. Bithynia eventual, sau Pontusul.

— Adică vrei să mă mărit din nou? nu mă crezi în stare să rezolv situația asta?

— Pe la curte se vorbește.

— Ieși afară de-aici!

— Maiestate, eu doar.

— Ieși afară!

Îl auzi târșâindu-și picioarele afară din cameră. Privi peste umăr. Iras se retrăsese de lângă canapea, cu ochii mari ca două farfurii.

— Și tu la ce te holbezi?

Se culcă la loc, mușchii-i erau încordați ca niște arcuri, iar apăsarea degetelor viguroase ale lui Iras era o tortură. Gemu de durere. Toată lumea conspira împotriva ei. Dar n-avea să se dea bătută. Trebuia să existe o cale de a salva Egiptul și de a păstra tronul pentru fiul ei. Isis îi dăruise un destin și n-avea de gând să-l trădeze.

Existau momente când era ca oricare altă mamă și momente când nu se asemăna cu nici o altă femeie din lume, orânduind viața a milioane de oameni. Dar azi, cel puțin, putea fi din nou o ființă obișnuită; stătea așezată pe treptele late de piatră ale palatului, privindu-l pe micul Caesarion cum aduna scoici din băltoacele nisipoase. Era despuiat, cu fundulețul gol ridicat, aplecându-se să ridice un obiect, peste măsură de încântat. Cleopatra simți un val de durere și iubire. Toate sentimentele, speranțele și visurile ei de mamă, investite în trupșorul acela bronzat, nădejdi nu numai pentru fiul ei, ci și pentru țara, pentru dinastia și pentru propria soartă.

Vara venise și trecuse, luni îndelungate de așteptare a veștilor dintr-o lume sfâșiată din nou de violențe și sânge. Odată, la Roma, preț de-un scurt moment, devenise stăpână pe destinele lor, dar Caesar murise înainte de a-i putea preda ei frâiele. Iar acum, nu-i mai rămânea decât să aștepte.

Nilul îi trădase pentru al doilea an la rând. Cleopatrei nu-i scăpă ironia situației. Ea era Isis, Zeița Abundenței, dar de fiecare dată când se întorcea în Egipt din câte un exil, Nilul o trăda. Anul acesta, în nilometrele cu cupole de la Memphis și Babilon, apele lui abia atingeau răbojul morții.

Dar, cel puțin, seceta rezolvase problema crocodililor din Nilul de Sus. Strategioi-ii raportau că strămoșii lui Sobek se retrăseseră în mlaștini, iar sătenii își puteau lăsa din nou copiii pe malurile fluviului, știind că aveau să se înapoieze cu bine.

Făcuse tot ce putea să ușureze foametea. Postase soldați în jurul

tuturor grânarelor și impusese o raționalizare a grâului și orzului atât cât să împiedice izbucnirea revoltelor, cel puțin. Dar în chora aveau să moară oameni, dacă nu fuseseră deja contaminați de ciumă.

— Așa, măcar avem mai puține guri de hrănit, spusese ea.

Mardian se încruntase, replicând că avea o inimă de fier. Cleopatra răspunsese că nu era decât practică. Altfel, fără spirit practic, cum ar fi putut guverna o țară ca Egiptul?

Caesarion chicotea și se bălăcea în apă. „Bucură-te de aceste zile de inocență fără griji", spuse ea în gând. „Se vor sfârși nu peste mult. Lumea nu e numai ape albastre și scoici. Știi că tatăl tău a fost cât pe ce să moară chiar aici, în aceleași ape puțin adânci?"

Viața asta. Atât de mult din ea consta numai din așteptare. Dar altceva nu avea ce să facă. Nu-l putea salva pe Marcus Antonius și nu avea o armată cu care să-l înfrângă pe Cassius. Tot ce putea era să aștepte și să vadă cine câștiga la Roma. Apoi, într-un fel sau altul, știa că trebuia să ajungă la o înțelegere cu noul stăpân al lumii și să încerce să salveze Egiptul și pe ea însăși.

Ironia situației era că singurul care-i dădea speranțe era Cicero.

Împreună cu alți boni din Senat, Cicero se folosise de Octavian pentru a obține victoria asupra lui Antoniu, apoi îl răsplătise votând Triumful lui Decimus Brutus. Îi predaseră marina fiului lui Pompei, Sextus, și-i confirmaseră pe Cassius și Brutus în provinciile lor din Răsărit. Și ce-i dăduseră lui Gaius Iulius Caesar Octavianus, tânărul Caesar? nimic. Nici măcar un vot de mulțumire, doar cererea de a pune sub controlul Senatului legiunile de elită a lui Marte și a Patra.

Isprava lui Cicero.

Între timp, Marcus Antonius, sătul să tot ronțăie scoarță de copac, ieșise din Alpi, pentru a forma o nouă alianță cu Marcus Lepidus, căpitanul Cavaleriei lui Caesar.

Cleopatra auzi pași pe trepte, în spatele ei, și i se opri respirația. Mardian.

— Dacă iar îmi aduci vești proaste, îi spuse ea, te-arunc în apă așa cum ești.

— Ați avut dreptate. Caesar a apucat într-adevăr de coadă un leu.

— Tânărul nostru Caesar a mușcat la rândul lui?

Mardian îi înmână un sul. Recunoscu sigiliul; era de la Apollodorus, din Roma. Îl citi repede.

Octavian, băiatul pe care Cicero credea că-l putea învârti

încoace și-ncolo cum poftea, răspunsese tratamentului pe care i-l aplicase Cicero formând un nou triumvirat, cu Lepidus și Marcus Antonius. Acum, mărșăluiau spre Roma cu șaptesprezece legiuni și zece mii de cavaleriști.

Cleopatra izbucni în râs. Hohotele ei îl înveseliră pe Caesarion, care se ridică în apa mică și începu să stropească în jur.

Va să zică, Octavian, curvetele lui Caesar – cum îi spunea Antoniu – își arătase dinții în Senat. I-ar fi admirat cutezanța și dexteritatea, dacă n-ar fi știut că la fel de ușor i-ar fi tăiat beregata lui Caesarion, în timp ce se juca în apa mică de la mal.

— Credeți că vestea asta ne va salva, Maiestate? o întrebă Mardian.

— Spionii tăi ce părere au? replică ea, aruncându-i sulul înapoi.

— Au spus că încă nu voi fi aruncat în apă.

Cleopatra zâmbi.

— Nu, cu un dram de noroc, vei mai rămâne uscat câtva timp.

Și aruncă razant o piatră peste suprafața apei, din nou copilăroasă ca o fetișcană.

În orice zi normală, Forum Romanus ar fi fost înțesat de măcelari și bancheri, negustori și oameni de afaceri, pescărițe și vânzători de pâine caldă; șiruri de sclavi ar fi șerpuit printre mulțimile asudate și înghesuite iar porticurile Teatrului lui Pompei și treptele templului ar fi fost doldora de zarafi și schimbători de bani, avocați și hoți de pungi. În piață ar fi domnit haosul, trăsnind a sudoare, a usturoi și a pomezi ieftine.

În ziua aceea, Forumul era pustiu, cu excepția a două cadavre, dintre care unul sângera în canal din gâtul retezat. Undeva pe Colina Palatină, spre Circus Maximus, avea loc o revoltă. Bocănitul cizmelor bătute în ținte răsuna de pe caldarâmul unei ulițe din apropiere, pe unde trecea în fugă o cohortă din Legiunea a Patra.

Avea să se termine curând. Nu peste mult urma să se reinstaureze ordinea, pe care romanii o îndrăgeau mai presus decât viața însăși după ce se sfârșeau toate omorurile.

„Condamnările fuseseră necesare”, își spunea Antoniu. „Senatorii care li se împotriviseră trebuiau să moară. Nu-și putea permite clemența de altădată a lui Caesar. Iată unde îl adusese.”

Și, în plus, aveau nevoie de banii lor.

Cicero fusese primul pe listă. Octavian dorea să se răzbune, Antoniu nu voise decât să-l înlăture, iar Lepidus acceptase totul și nimic mai mult. Se spune că, în momentul când veniseră soldații

să-l lichideze, Cicero fusese prea mândru ca să fugă, iar când servitorii îl convinseseră să se urce în lectică era prea târziu. Oamenii lui Octavian îl opriseră la nici o milă distanță de vila lui de țară, pe drumul spre Brundisium. Când Cicero scosese capul printre perdele, un centurion i-l zburase scurt, fără altă ceremonie. Bătrânul sac plin cu vânt ar fi detestat un asemenea gest. Fără îndoială, își pregătise un discurs pe care să-l citească în fața călăilor.

Poate că tocmai de-asta îl omorâseră atât de repede. Un act milostiv la adresa lui Cicero și o rezolvare mai simplă și pentru el.

Într-adevăr, boni-ii își plătiseră scump intransigența. Aproape două sute dintre cei mai bogați cetățeni ai Romei, care făcuseră greșeala de a se declara alături de Brutus și-l instigaseră pe Octavian împotriva lui Antoniu înainte de a-l trăda și pe el, urmăreau acum evenimentele de pe socluri, unde capetele le erau expuse să caște gura la ele toată Roma. Plebeilor puțin le păsa. Tare le mai plăcea să vadă vărsare de sânge, atâta vreme cât nu era al lor.

Antoniu înainta spre Colina Palatină și, pe drum, întâlni un nou grup care încerca să dea foc casei unui senator. O cohortă din Legiunea lui Marte se străduia să-i oprească pe incendiatori. Văzându-l pe Antoniu cu escorta lui, oamenii se întrerupseră pentru a-i întâmpina cu ovații furtunoase. Antoniu primi aplauzele cu un salut sumbru, încercând să-și alunge din minte lucrul pe care-l făcuse pentru a obține acea pace.

*

Acasă îl aștepta mulțimea obișnuită, toți doritorii de bine, turnătorii și iscoadele. Fulvia pregătise o petrecere, pentru a-i sărbători întoarcerea în oraș. Norocul lui Antoniu se răsturnase miraculos, la urma urmei; primăvara îl găsise cu tabăra încă în Alpi, un proscris care bea zăpadă topită.

Își croi drum prin mulțime până în atrium, fără a lua în seamă saluturile amicale și bătăile pe umăr. Auzi un râs ascuțit și o văzu pe Fulvia – soția lui, pe toți zeii – în mijlocul sufrageriei. Mesele erau încărcate cu fazani și rațe, boi fripți și purcei de lapte. Fulvia însăși ținea ceva în mâini, iar oaspeții se veseleau, deși părea un râs cam forțat.

Apropiindu-se, Antoniu văzu că era un cap de om, al lui Cicero – bătrânul arăta mai bine decât de ani de zile – iar Fulvia îi înfigea ace în limbă. Mâna dreaptă a lui Cicero se afla în mijlocul mesei, printre momițe și sturioni, ca un crab palid și rânced rămas de la

prima mensa.

— Bărbate! îl salută ea, radiind de plăcere.

În sală se lăsă liniștea.

— Ce faci? o întrebă Antoniu.

— Ia să-l vedem acum înfierându-te!

Apoi, Fulvia i se adresă capului cam învinețit pe care-l ținea în mâna dreaptă:

— Hai, Cicero dragă, ține-ne unul din faimoasele tale discursuri. Plictisește-ne pe toți de moarte!

— Ce caută chestia asta aici?

Încântată de sine însăși, Fulvia îi întinse trofeul:

— Limba care te-a bălăcărit în Senat a plătit prețul, spuse ea.

În limba umflată și înnegrită erau înfipte peste o duzină de ace de păr.

— Iar mâna care a scris Filipicele împotriva ta din Senat n-o să se mai ridice asupră-ți.

Antoniu se întoarse spre doi dintre soldații care-l urmaseră în triclineum.

— Luați-l și expuneți-l pe soclu, lângă ceilalți. Și mâna.

Fulvia îl privi cu ochi mari.

— Să nu-mi spui că te-ai blegit! cum a făcut și Caesar!

Ce neobrăzare! în fața tuturor! cu-adevărat era o vrăjitoare.

Nu voia decât să scape de ea mai repede. Îl îngrozea.

— Să omori e una. Dar să te bălăcești în sânge e cu totul alta.

Se întoarse și ieși din cameră, fără altă vorbă. Pe toți zeii, uneori ura de moarte Roma.

— Ce-i cu tine? îl întrebă ea.

Petrecerea se terminase, oaspeții plecaseră. Sclavii se apucaseră deja de treabă, măturând cochiliile de raci și oasele împrăștiate pe pardoseală. Antoniu privi în jur, în mod miraculos treaz. „M-o fi schimbat șederea în munți”, își spuse el.

— Văd că n-ai stare pentru toate astea, continuă Fulvia. Trebuie să le arăți acestor oameni ce le faci inamicilor tăi.

— Adică să înfig ace în ei când sunt morți?

— Ești prea moale.

Prea moale. Asta să fi fost? în târgul ăla de cai care urmase încheierii alianței, Antoniu, Lepidus și Octavian se tocmiseră pentru listele cu morți ca niște băiețași care fac schimb de castane coapte iarna: „Unchiul ăla al tău care m-a înjurat în Senat în schimbul vărului ăstuia al meu care a susținut facțiunea aia împotriva ta;

equin-ul ăla, prietenul tău apropiat, pentru bancherul ăsta, cumnatu-meu." Lepidus sacrificase viața propriului frate pentru a unchiului lui Antoniu, un bătrân pe cât de nevinovat, pe atât de bogat. În cele din urmă, condamnările incluseseră tot atâția susținători câți dușmani, morți acum nu fiindcă l-ar fi susținut pe Cicero, ci pentru că îl combătuseră cu un prilej sau altul pe cine știe ce membru al noului triumvirat.

Sau din cauza banilor lor.

„Mi se face greață de toată povestea asta", își spuse Antoniu. „Mi-e silă de băiatul ăla drăgălaș și cu glas cristalin de Lepidus și mi-e scârbă de gângania aia cleioasă de Octavian. Mă ia cu vărsături numai când mă gândesc la ei. Voi face tot ce trebuie ca să-mi asigur puterea, apoi trebuie să plec din Roma. Fără Caesar, nu mai are cine să-și asume vina pentru toate relele și crimele.

L-am subestimat pe bătrân. Purta o povară mai grea decât crezusem. „

— Trebuie să te descotorosești de Octavian, spunea Fulvia.

— De Octavian?

— Pentru numele lui Jupiter, omule, doar nu-ți închipui că s-a terminat? ai uitat ce ți-a făcut la Mutina? când ai venit prima oară la Roma, ai spus că avea să-și ia moștenirea și să fugă înapoi în Grecia. Și când colo, el a mobilizat tot Senatul împotriva ta și te-a lăsat să rătăcești doi ani prin Alpi, târându-ți curul prin zăpadă.

„Pe toți zeii, vulgară mai poate să fie!" Deși, trebuia să recunoască, avea și ea dreptatea ei. Dar, pentru moment, Antoniu se săturase de atâta vărsare de sânge. Da; îl subestimase pe micul curvete. Însă, la urma urmei, băiatul nu făcuse decât ceea ce ar fi făcut orice bărbat în aceleași împrejurări. Și-și dăduse cuvântul de onoare în legătură cu pacea. Trebuia să-i acorde o șansă puștiului.

— La momentul potrivit, am să mă socotesc și cu Octavian, spuse el. Acum, însă, nu cred că aș putea aduna legiunile să lupte împotriva lui. Încă mai poartă numele lui Caesar, iar soldații nu se vor îndura să lupte contra moștenitorului lui Caesar. Și-n plus, s-au săturat de moarte să tot lupte cu compatrioții lor romani. Ca noi toți, de altfel.

— Există și alte căi.

— Pe Jupiter, sângeroasă mai ești.

— E periculos.

— Abia i-au dat tuleiele bărbii. Ceea ce s-a întâmplat la Mutina a fost opera lui Cicero.

— Trebuie să scapi de el, Marcus.

— N-am să-mi calc cuvântul, replică Antoniu și ieși din cameră înainte ca Fulviei să-i vină iar pandaliile și să-nceapă să spargă ornamentele. Cât își dorea să nu se fi însurat niciodată cu ea! dar asta era problema când aveai atâtea datorii.

Bătrânul avusese ideea cea mai bună. Cleopatra. Aia da femeie. Rafinată, spirituală și destul de energică pentru a face omul să renunțe pentru un timp la actrițe și băi publice.

După ce se ocupau de Marcus Brutus și restul drojdiilor, se putea gândi să plece de la Roma pentru o vreme. Avusese parte de politică destulă cât să-i ajungă pentru toată viața.

Și de Fulvia cu atât mai mult.

În largul coastelor africane, La două zile distanță de Alexandria

Ploaia torențială șiroia prin fereastra deschisă.

Cleopatra o auzi pe Iras țipând. Se agăță de barele patului, cu mâinile umede de sudoare. Furtuna răsturnase lămpile, iar în cabină era întuneric beznă, urletul vântului și trosnetele scândurilor proaspăt lucrate răsunând asurzitor de tare. Simți din nou că i se întorcea stomacul pe dos, abia dacă mai avea putere să se miște. Nu-i mai păsa că Regina Egiptului, Maica Isis, Zeița Mării și reîncarnarea lui Venus Genetrix vomase pe ea.

„Ne este atât de ușor să înfruntăm moartea, în teorie, dar când ne confruntăm cu bubuitul valurilor sau sunetele berbecilor de asalt și urletele oamenilor, curajul ne poate părăsi nespus de repede”, își zise ea. Încercă să-și alunge din urechi țipetele furtunii și o imploră pe Isis s-o ocrotească, gemând și bâiguind ca un copil dornic să scape de nefericirea răului de mare și spaimele nopții.

Filippi, Grecia.

Luna romană a lui Octobris, cu patruzeci și doi de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

În Grecia, iarna și frigul se prelungeau. Fumul focurilor de tabără plutea peste corturile răspândite pe coasta albăstruie a muntelui, pierzându-se în cețurile ce se înălțau din văi. Un platou friguros și pustiu, dar la fel de potrivit ca oricare alt loc, după părerea lui, pentru a lămuri controversa dacă uciderea lui Caesar fusese sau nu justă.

Octavian zăcea pe un pat de campanie, în coliba unui păstor de capre, transpirat și cu miros greu din cauza febrei, scuipând într-un castron de alamă pe care-l ținea unui dintre băieții lui drăgălași sirieni. Lângă el stăteau Maecenas și Agrippa. Maecenas își buclase

proaspăt părul, ca și cum ar fi fost în drum spre Circus Maximus, să vadă cursele de care. Îi adresă lui Marcus Antonius un zâmbet subțire și batjocoritor, când acesta intră în colibă. „Pe Jupiter", își spuse Antoniu, „puștiul ăsta s-ar apleca peste canapea într-o clipă, cu poalele ridicate, dacă l-aș încuraja cât de cât."

Iar alături, lângă arzătorul cu jăratic, se afla Agrippa, numai bărbăție și barbă stufoasă, privindu-l încruntat din penumbră. „Cum îl suportă lângă el pe filfizonul ăsta, nu pot să-nțeleg." „Fulvia se înșală", reflectă Antoniu în continuare, privind făptura bolnavă care se uita la el de pe pat. „N-am de ce să-mi fac griji din partea lui Octavian. Poponarul ăsta beteag n-o să reziste până la primăvară. Am auzit că la fel a dus-o și-n campania din Spania, cu Caesar, și se spune că numai printr-un miracol a scăpat cu viață. A doua oară n-o să mai aibă același noroc. Deja răspândește duhoarea morții."

— Arăți mai bine, fiule, îi spuse Antoniu, așezându-se lângă pat și dându-i o palmă veselă pe coapsă.

Așa se purta el cu soldații. Puteai să-ți pierzi ambele brațe și un picior, spuneau centurionii, iar Antoniu intra seara în cortul infirmieriei ca să te încredințeze că până dimineața aveai să fii ca nou.

— Medicii spun că-i o răceală. Mi-au luat sânge.

„Ți l-au supt, mai bine zis", medită Antoniu.

O vreme, trebuia să recunoască, bănuise că Fulvia avea și ea în parte dreptate. După execuții, formaseră un triumvirat care să conducă imperiul, pe durata de cinci ani – el, Marcus Lepidus și tânărul Caesar, cum îi plăcea lui Octavian să se numească acum. Acesta din urmă pecetluise învoiala însurându-se cu fiica Fulviei, Claudia. Fulvia fusese cât pe ce să se înece cu această gălușcă, dar n-avusese încotro și o înghițise.

Antoniu încercase s-o înduplece:

— Ascultă, băbuțo, facem asta pentru Roma. Nu-ți face griji. După moartea lui, o vei căpăta înapoi la fel de imaculată cum o dăm acum în primire. El luptă de cealaltă parte, tânărul nostru Caesar. Preferă să atace pe la spate.

Fulvia îl pironise cu privirea.

— A avut o aventură cu nevasta lui Claudius Marcellus, cel puțin un an și jumătate.

— Cu Tertullia? replicase Antoniu, privind-o uimit.

— De-asta l-a trecut și pe Marcellus pe listele condamnaților la moarte. Voia ca numai el să alerge în cursa de care.

— Serios? el îl credeam un fătălău.

— Aici e-aici. Niciunul dintre voi, eroii, nu-l înțelege cu adevărat pe băiatul ăsta.

Poate că avea dreptate. La scurt timp după aceea, Octavian convinsese Senatul – cine să-l mai contrazică acum pe tânărul cățelandru?

— Să-l declare oficial pe Caesar zeu. Norocul lui Iulius. Și norocul lui Octavian. Căci acum tânărul Caesar își adăugase la titlul adoptiv și precizarea divi filius – fiu al unui zeu. Nimic nu prindea mai bine decât un nume scăpat pe ici pe colo. De asemenea, Senatul mai ratificase și declarația Triumviratului în sensul că asasinii, Cassius, Brutus și ceilalți, erau trădători ai statului și trebuia să fie capturați. Liniile de luptă fuseseră trasate.

Acesta îi adusese aici, în Filippi, să se confrunte cu bătrânul scorțos și prietenii lui pe câmpul de bătălie, încheind socotelile o dată pentru totdeauna.

„Da, un timp mi-am făcut griji pentru tine", reflectă Antoniu, privindu-l pe Octavian cum își rostogolea ochii în cap. „Dar nu mai e cazul. Nu știu ce nu-i în regulă cu tine, dar îți va veni de hac. Se vede la fel de limpede ca nasul ăsta pătat de pe mutra ta albă, ca floarea de crin."

— Va trebui să porniți la luptă fără mine, spuse Octavian.

„A, cred c-am să mă descurc", îi veni lui Antoniu să răspundă.

— Ce păcat că pierzi ziua când e răzbunat în sfârșit unchiul tău.

— Tatăl meu. Abia reuși Octavian să-l corecteze.

„Asta rămâne de văzut. Adevărul e că ai fost adoptat de fratele lui Caesar și niciuna din slugărelile Senatului în fața ta, sau bucățica aia de papirus din testamentul lui Caesar, nu va schimba lucrul ăsta. Cel puțin, în mintea mea."

— Trebuie să te faci bine pentru parada victoriei.

Octavian se pregătea să răspundă, dar îl cuprinse un nou acces de tuse. Micul sirian se grăbi cu castronul, pentru ca Octavian să-și mai râșcâie din gâtlej niște mâzgă verde. „Cred că ar fi cazul să plec", își spuse Antoniu. „Altfel, praful s-a ales de cina mea."

*

Afară, în asfințit, se opri cu privirea peste vale. Acum timpul era de partea lui. Avea să câștige victoria aici, la Filippi, iar de celelalte urma să se ocupe soarta. După ce Octavian cădea răpus de putregaiul din plămâni, cum cu siguranță avea să se întâmple, lui Antoniu nu-i mai rămânea să împartă puterea decât cu Lepidus, iar

Lepidus era un nătărău. Soarta avea să decidă justețea testamentului lui Caesar.

Dimineața, în cabină se strecură o lumină lăptoasă. Vântul slăbise, dar galera continua să se clatine pe marea agitată. Trezindu-se, Cleopatra își dădu seama că adormise, nu mai mult decât o oră, extenuarea răpunându-i frica. La picioarele patului, Charmion zăcea culcată de-a curmezișul. Iras stătea rezemată într-un colț, pe podea, în valurile mici ale apei de mare și ale mizeriei de nedescris. Avea ochii deschiși, dar părea să nu-i mai pese de nimic, nici de regina ei, nici chiar de ea însăși.

Cleopatra se ridică împleticită pe picioare, cu spiritul protestându-i contra efortului, și se târî dincolo de propriile necazuri, pentru a lua din nou pe umeri greutățile Egiptului. Luă pe ea o mantie udă leoarcă și străbătu cu pași clătinați culoarul, lovindu-și umerii de lambriurile ornamentale din lemn de cedru la fiecare smucitură a navei.

Un membru al echipajului o ajută să urce scara până pe punte. Văzu doar un perete de apă uriaș, cenușiu, trecând pe-alături, valuri mai înalte decât catargul, nici urmă din flota ei de aproape o sută de corăbii care porniseră împreună cu ea de la Alexandria, spre Brundisium. Încă un val imens trecu pe sub navă, făcând ramele să se ridice din apă, aproape în sus. Cleopatra icni, simți un frison și tot trupul i se îmbrobonă de sudoare. „Isis Pelagia, scapă-mă."

Căpitanul stătea singur la cârmă, cu părul și barba scorțoase de sare și o expresie sălbatică în ochi, accentuată de lumina lividă a furtunii. Cleopatra bănui că nu se clintise de-acolo toată noaptea.

— Maiestate, spuse el, alarmat s-o vadă pe punte și șocat de faptul că regina nu purta hainele și bijuteriile elegante, iar părul îi atârna năclăit în jurul feței, făcând-o să arate ca orice pasageră speriată și murdară de pe o corabie de rând.

— Ce se întâmplă, căpitane?

— Flota s-a împrăștiat în timpul nopții. Am pierdut din vedere toate navele, mai puțin două cvincvireme, la pupa.

Cleopatra văzu un val mare și înspumat venind spre ei, o parte dintr-un catarg și câteva rame rupte săltând pe creastă, ca mărturii ale violenței furtunii. Se întrebă câte corăbii din flota ei supraviețuiseră.

Acum nu-l mai putea ajuta pe Marcus Antonius.

— Întoarce, spuse ea, n-are nici un rost să mergem mai departe. Trebuie să ne înapoiem la Alexandria.

Filippi, Grecia.

Formau o adunătură zdrențăroasă, tremurând în mantii, cu bărbile lățoase și neîngrijite, iar în ochi cu o privire goală, de învinși. Octavian îi studia din șaua calului, cu degetele strânse pe căpăstru. Se simțea slăbit și amețit. În ultimele trei zile, cât se hotărâse soarta bătăliei de la Filippi, zăcuse în pat, cuprins de febră.

— Cine sunt acești oameni? întrebă el un centurion.

— Îi aparțin lui Brutus, stăpâne. Servitorul lui, scutierul și doi ofițeri. Ce dorești să facem cu ei?

— Păi, cred că poți să-i omori, centurionule, răspunse Octavian.

Privi în jur. Câmpul de luptă era plin de mantiile roșii ale compatrioților lui romani. Vântul rece aducea cu el duhoarea morții. În seara aceea, legionarii n-aveau să-și urle cântecele de petrecere.

— Unde e prietenul Brutus?

Centurionul arătă spre un cal alb care stătea aproape nemișcat lângă un copac noduros, la aproape o sută de pași distanță de locul unde se aflau. În jurul calului se adunaseră câțiva ofițeri, vorbind între ei. Un om zăcea peste greabănul calului, cu sângele curgându-i pe coastele acestuia.

— Tocmai l-au adus. S-a înfipt în propria lui spadă. A murit onorabil.

— Nu a trăit onorabil, replică Octavian.

Descălecă. Își simțea picioarele înmuiate de febră, dar era hotărât să nu șovăie în fața acelor oameni. Își croi drum prin grupul de ofițeri. Marcus Brutus era cenușiu la față ca un pește mort. Pe ochi i se așternuse pojghița sticloasă a morții, ca aspicul rece. Trăgând din răsputeri, Octavian reuși să dea jos cadavrul de pe cal, cu intestinele atârnându-i. Apoi, își scoase spada și-i tăie capul. Treabă scârboasă și nici pe departe atât de ușoară pe cât se așteptase. Dintr-un șut, rostogoli capul pe jos, spre scutierul lui.

Efortul îl făcu să se clatine pe picioare.

— Înfășoară-l în mantie și ia-l cu tine, spuse el. Îl ducem la Roma, unde-l vom pune la picioarele statuii tatălui meu.

În timp ce se înapoia spre cal, unul dintre prizonieri ieși din rânduri. Probabil era iritat de ceea ce văzuse.

— Cel puțin, acordă-ne o înmormântare decentă, spuse el.

Octavian îl privi lung. De ce așteptau unii milă, când tocmai pierduseră o luptă? clementia lui Caesar fusese slăbiciunea lui Caesar. Nu putea face aceeași greșeală. Dacă învingi, iei totul; dacă

pierzi, măcelarul te-așteaptă.

— O înmormântare decentă? chestiunea asta o puteți discuta cu ciorile, îi răspunse el și, încălecând, se îndepărtă.

*

Când sosi Antoniu, era seară, târziu. Privi spre grămada de cadavre de pe pământul întărit de ger. Oamenii păreau să fi fost executați. Nu departe, un cal alb păștea smocurile de iarbă aspră. Lângă el zăcea un trup cu mantie purpurie de general, mutilat.

Brutus.

Antoniu coborî de pe cal, își scoase mantia și acoperi cu ea trupul neînsuflețit. Și pentru un soldat de rând era destul de rău să zacă pe pământ, cu intestinele afară și fără cap; pentru un general și senator roman, era de neconceput.

Văzu un centurion privindu-l.

— Aveți grijă ca acest om să fie înmormântat cum se cuvine, spuse el.

— Dar Caesar a zis că.

— Nu-i nici un Caesar! mugi Antoniu la el. Caesar a murit! omul despre care vorbești nu este decât un puști plin de răutate! și-acum, fă ce-ți spun eu! eu am câștigat bătălia asta, în timp ce tânărului vostru Caesar îi curgeau mucii în pat!

Și se îndepărtă, cu pași mari.

*

Și tot așa.

Puștiul plin de răutate la care se referise Antoniu reveni în Italia, pentru a se ocupa de problemele statului pe care i le punea în față dreptul lui din naștere, răsplătind veteranii din legiuni cu tradiționalele compensații în bani și pământuri. Era o sarcină ingrată, căci, în pofida condamnărilor și a confiscărilor de moșii care urmaseră războiului civil, tot nu se găseau destule proprietăți pentru a-i mulțimi pe toți oamenii, iar puținul pe care și-l însușeau trebuia să fie furat de la altcineva. Și nici bani nu prea erau. Moștenirea lui Caesar fusese cheltuită în războaie.

Între timp, Sextus, fiul lui Pompei, căruia Senatul îi promisese marina, își folosea supremația pe mare comportându-se ca un pirat și strangulând căile maritime spre Roma. Italia suferea de foame și îl învinuia pe Octavian.

„Tânărul Caesar”, se amuza Antoniu cu prietenii lui, „nu era nici pe departe atât de deștept pe cât se crezuse. N-avea decât să fiarbă o vreme în sucul propriei măreții.”

Și astfel, învingătorul avea parte de toate prăzile. Cleopatra, care bolise la pat în timp ce se purtau bătăliile finale, nu-i mai putea acum dicta termenii soldatului erou. Antoniu îl lăsă să ia Spania și Sardinia și să se bucure de ele. El, unul, după ce cu doar doi ani în urmă rătăcise plin zăpezile Alpilor, moșteni acum toată Galia, și întregul Imperiu de Răsărit. Și, în timp ce se ocupa de afaceri mai lucrative și mai plăcute, îl lăsa pe Octavian să se descurce cu Italia cu toate problemele care o însoțeau.

A, iar Lepidus primise Africa. Fierbinte țară. Și cu prea mult nisip.

*

Antoniu își străbătu în triumf noile domenii, punându-și pecetea pe Grecia și Asia, încasând impozite pentru a-și plăti războaiele, sărbătorindu-și victoria. Pretutindeni era salutat ca Noul Dionisos, Zeu al Vinului și Mântuirii, al Sărbătorii și al Păcii.

În Efes, îl purtară într-un car încărcat cu struguri, iar în fața procesiunii se repezeau fete înveșmântate sumar, dansând și făcând tumbe, urmate de tineri costumați în satiri și fauni. Dansatorii erau înfășurați în viță de vie, muzicanții din ghildele dionisiace cântau din țitere, flaute și fluiere de trestie, iar mulțimile îl întâmpinau cu strigăte de bun-venit din partea orașului pe Dionisos, Aducătorul Bucuriei.

La asta visase întotdeauna Antoniu. „Și”, conchise el, „nici nu merita mai puțin.”

Iarna îi aparținu lui Antoniu, Aducătorul Bucuriei.

Adună în jurul lui cei mai buni dansatori și actori, acrobați și târfe, din tot Răsăritul. Își stabili curtea la Efes, războinicul devenind acum petrecăreț. Vinul, femeile și adulația erau balsam pe sufletul lui, după lunga noapte a execuțiilor, lumea veninoasă a Senatului și măcelarul din Filippi.

*

Un soare apos se infiltra printre frunzele verzi, în mărețul sălaș al zeului. O dantelărie de iederă și viță de vie se înfășura șerpuitor pe bârnele împletite ca niște coapse, susținute pe coloane care aveau forma vergii tirsului sacru al lui Dionisos. Antoniu poruncise să fie construită acea peșteră, caverna zeului Dionisos.

Scopul, atins cu ajutorul vinului, era extazul. Ecstasos, cum îl numeau grecii; eliberarea sufletului din trup, transcenderea opreliștilor minții, căutarea zeilor pe calea vinului și a sexului.

Aici, sub ramurile naturii, Antoniu putea celebra pe deplin

riturile beției și ale extazului, săvârșind tainicile Bacchanalii, interzise în preacinstita Romă. Înconjurat de actori și muzicanți, împreună cu piticul lui favorit Sisyphus, râdea și se zbenguia, cu boneta sacră de viță pe cap și cupa de vin în mână. Maenade pe jumătate goale dansau în sunetul flautelor și al fluierelor, după care se alăturau satirilor îmbuibați cu vin, fugărindu-se prin păduri.

Atunci, sub frunzele pestrițe începeau să se vadă zvârcolirile sinuoase ale trupurilor, membre înlănțuite, corpuri fără fețe sau nume lunecând unele peste altele ca reptilele într-un cuib întunecos. O mână cafenie cântărea carnea dolofană a unui sân alb, o mână măslinie se strecura de-a lungul unei coapse palide, guri și degete harnice ca albinele în floare, miriade de plăceri aglomerate de dragul plăcerii.

Vinul fiert împăienjenea fețele, împrumutându-i fiecărui trup propriul anonimat. Antoniu își făcea de lucru în poala unei fete al cărei trup era ascuns după bucile unui bărbat ce se mișca ritmic. Săturându-se să-și caute plăcerea în acel loc, se îndreptă cu atenția în altă parte, pierzându-se și mai adânc în efectele vinului și ale dezmierdărilor atât de multor degete, limbi și buze, ocupându-se la rândul lui de femei și bărbați deopotrivă, abandonat printre locurile trandafirii și umede și cărnurile tumefiate.

Văzu o siriancă tânără cu pielea de culoarea melasei și fundul ca o piersică, în genunchi, trebăluind febrilă cu limba la penisul unui bărbat mai bătrân, cu păr argintiu des pe tot trupul. Sub ochii lui, omul ridică fata de șolduri, fără efort, o întoarse și o posedă pe la spate. Dacă tot erau în Grecia.

Antoniu, care nu mai era legat de pământ nici cu trupul, nici cu mintea, își lăsă întreaga lume să se dilate în senzație pură, urmărindu-l pe zeu mult timp după ce-și cheltuise sămânța în grota strâmtă și dulce a vreunei nimfe a pădurii. Se lăsă să fie purtat de un val de trupuri, trecând de la unul la altul, până în momentul când plăcerea deveni durere, după care trecu și de nivelul acela, ajungând să simtă că sufletul îi părăsea trupul și se contopea cu stelele și cerul, deasupra dumbrăvii verzi a lui Dionisos.

Până ajunse una cu zeii.

Alexandria din Egipt

— Quintus Dellius, Maiestate. Sunt trimis la plăcerea expresă a domnului meu Antoniu.

Cleopatra și-l amintea pe romanul acela onctuos de pe vremea când ducea comisioane pentru Caesar. Un fante, cu niște ochi care

n-ar fi inspirat mai multă încredere decât ai unui șarpe. Îl lăsase să aștepte atât cât îngăduia diplomația fără a-l insulta în mod fățiș.

Quintus Dellius privi în jur, atenția fiindu-i atrasă de statuia de marmură a lui Dionisos dintr-o parte a camerei, îmbrăcată în piele de panteră, ținând o țiteră, un fel de liră, în mâna stângă. Își dădea seama, oare, că domnul lui nu era singurul discipol al zeilor naturii?

Cleopatra purta un chiton auriu-pal. Și-și alesese intenționat o diademă aurie, în formă de panglici răsucite, legate cu un nod herculean. Un alt mesaj subtil pentru ambasadorul lui Antoniu: urmașii lui Hercule aveau să găsească o ureche binevoitoare la curtea Reginei Cleopatra.

Mardian se aplecă înainte, pentru a-i șopti la ureche, în egipteană:

— Îl cunosc pe ăsta, Maiestate. A fost omul lui Dolabella, apoi a trecut de partea lui Cassius, chiar înainte de Laodicea, după care a sărit în barca lui Antoniu, la Filippi.

— Loial ca vântul.

— Nici n-are nevoie de altceva ca să se umfle-n pene, dacă-i la fel ca toți ceilalți romani pe care i-am mai primit la curte.

Cleopatra reveni cu atenția spre ambasador.

— Deci, Dellius, spuse ea, în greacă.

— Salutări, Prea-Înaltă Regină a Egiptului, de la domnul meu Antoniu. Aduc o scrisoare de la el, pe care domnul meu dorește s-o citiți.

Quintus Dellius întinse un sul, pe care unul dintre șambelani îl luă în primire și i-l dădu Cleopatrei. Îl citi repede. Celei mai Divine și Mărețe Regine a Egiptului, și așa mai departe, și așa mai departe. Domnul Antoniu solicita plăcerea companiei sale la curtea lui din Tarsus.

— Tarsus, repetă ea.

— Domnul meu Antoniu este foarte dornic să vă vadă pentru a relua fosta prietenie. Desigur, ar dori de asemenea să știe de ce i-ați dat flota voastră lui Cassius și i-ați trimis patru legiuni în războiul contra lui Dolabella.

Ce impertinență! cleopatra se gândi la domnul Antoniu, clătinându-se beat pe picioare în vila lui Caesar, pe jumătate gol, ținând în mână februa însângerată, la Sărbătoarea Lupercaliilor. Iar același barbar roman dorea acum s-o cheme la ordine, ca și cum ar fi avut de-a face cu unul dintre centurionii lui. Sau cu una dintre femeile lui.

— Un magistrat roman caută să-i ceară socoteală Reginei Egiptului?

— Consideră că înainte ați fost prieteni și îl interesează o explicație pentru asemenea acțiuni surprinzătoare.

La drept vorbind, și Cleopatra dorea să-l vadă pe Marcus Antonius la fel de mult cât voia și el s-o revadă pe ea. Îl considera singurul ei prieten la Roma. Dar n-avea de gând să se prezinte în fața lui ca solicitantă, cerându-i iertare pentru niște crime închipuite. Și nici n-avea de gând să se mai înfățișeze înaintea altui roman înfășurată într-un covor.

— Îi poți spune domnului meu Antoniu, răspunse ea, că mă voi gândi la cererea lui.

Quintus Dellius zâmbi. Nici nu se putea numi cerere, desigur, ci comandă, dar era prea diplomat ca s-o spună.

— Îi voi transmite mesajul vostru, răspunse el.

— Îți mulțumesc, Quintus Dellius. Fie ca zeii să-ți acorde o călătorie sigură.

— Dar trebuie să vă duceți, îi spuse Diomedes.

— Când va înceta să-mi mai pretindă să vin la Tarsus, am să mă duc. Înainte, nu.

— Dar acum e stăpânul întregii Asii.

— Iar eu sunt Regina Egiptului, nu șambelanul lui!

Știa ce-și spuneau toți ceilalți. Mai întâi foametea, apoi molima, iar acum jumătate din flota egipteană pierdută pe furtună, în drum spre Brundisium. Nu aveau posibilitatea de a le ține piept romanilor – presupunând că ar fi avut-o vreodată. Țara era aproape falită. Și, după miraculoasele răsturnări de situație care duseseră la lichidarea lui Cassius și a lui Brutus, Antoniu trebuia să apară în ochii tuturor ca un fel de zeu binefăcător, ca un mântuitor.

Un motiv mai mult, după părerea ei, de a ține capul sus și a se duce la el ca în fața unui egal.

Dioiketes-ul clătină cu jale din capul său bătrân și prost.

— Îl cunoașteți pe acest Marcus Antonius? în Efes i se spune Noul Dionisos.

Noul Dionisos. Și tatălui ei i se atribuise acest nume.

— Efesenii îl numesc Noul Dionisos pe orice roman care are spadă și căruia îi place vinul.

— Ăsta își onorează numele, comentă Mardian. Zilnic vin de-acolo vești despre orgii de negrăit. Duce la extrem riturile sacre ale religiei lui, cred eu.

— Marcus Antonius n-a fost niciodată un om reținut, răspunse Cleopatra.

— Îl cunoașteți, Maiestate? repetă dioiketes-ul.

— La Roma, am fost în termeni cordiali.

— Atunci, s-ar putea ca o vizită, acum, să, ușureze tensiunea care apasă asupra Egiptului.

— Când voi fi gata.

— Dar dacă-l jigniți.

— De ce ți-e frică? să nu ne atace, cum plănuia Cassius să facă? ei bine, din partea asta n-ai nici un motiv de teamă. Octavian și Lepidus nu-l vor lăsa niciodată să se-atingă de Egipt. O asemenea faptă le-ar spulbera armistițiul, iar Marcus Antonius nu dorește așa ceva.

— Este un joc periculos, Maiestate.

— Politica e periculoasă întotdeauna, Diomedes.

— Avem nevoie de prietenia lui.

— Romanii nu leagă prietenii, ci încheie alianțe.

Cum se întorsese valul! alexandria încercase ani de zile să păstreze distanța față de Roma, dar așa ceva era cu neputință. Roma era o realitate a vieții, precum crocodilii din Nil și cobrele din deșert. Nu era posibilă decât o acomodare prudentă.

Schimbarea era irevocabilă, relația ei intimă cu Caesar pecetluise acest lucru. Dar acum, când visul ei de a-l așeza pe Caesarion pe tronul ambelor imperii se năruise, știa că trebuia să încheie cel mai avantajos târg cu Antoniu.

Îl văzu pe Mardian zâmbind.

— Mardian?

— Mă gândeam că, dacă vă duceți la el, Maiestate, va fi într-adevăr o mare ocazie. Întâlnirea Afroditei cu Dionisos. Ar prilejui un spectacol nemaipomenit.

Același gând îi trecuse și ei prin minte. În Egipt, era Isis, Afrodita pentru greci, Venus Genetrix pentru romani, zeița dragostei și a compasiunii. Acum, Antoniu era aclamat ca Dionisos, zeul Izbăvirii și al Bucuriei, Osiris al egiptenilor. Împreună îi reprezentau pe cei doi mari zei ai Răsăritului, cele două zeități pe care Roma le privise cu suspiciune, încercând să le suprime.

Ce-i spusese Mardian? nu puteți domni singură. Voia ca ea să se mărite cu un prinț. Dar atunci, care prinț era mai potrivit decât un prinț de neam zeiesc, consortul ideal pentru o zeiță? dacă nu-l putuse avea pe Caesar, poate reușea să-l cucerească pe moștenitorul

lui Caesar.

Ar fi fost genul de căsătorie pe care și-o imaginase dintotdeauna pentru ea însăși, o alianță politică lipsită de sentimente și nimic mai mult. Nu s-ar fi putut spune că Marcus Antonius nu avea un anumit farmec, însă nu era nici pe departe egal cu Caesar ca intelect sau realizări. Dar, totuși. S-ar fi putut să fie o datorie deloc neplăcută pe care o avea de onorat pentru țara ei.

Surâse. Mardian avea dreptate. Ar fi ieșit un spectacol nemaipomenit, într-adevăr, când avea să se ducă la Tarsus.

Un spectacol mai măreț decât s-ar fi așteptat cineva.

Cetatea Tarsus, Asia Minor.

Povârnișurile muntelui Tarsus, împădurite bogat și dens, se înălțau înapoia templelor și amfiteatrelor orașului. Tarsus, aflat pe câmpia netedă și fertilă a Ciliciei, era unul dintre marile orașe din Răsărit, numele fiindu-i rostit din aceeași suflare cu Efesul și Antiohia. Cândva, se aflase în stăpânirea Ptolemeilor, alături de Cipru și o mare parte a coastei siriene. Și poate, își spunea Cleopatra, într-o bună zi Ptolemeii aveau să-l cucerească din nou.

Visul de a supraviețui în sine părea atât de meschin și disperat. Nici chiar în cele mai negre ceasuri, când santinelele ei scrutau cu teamă orizonturile în căutarea corăbiilor de război ale lui Cassius, din vârful turnului de pe Pharos, Cleopatra nu-și abandonase visurile. Niciodată nu putuse fi doar o împăciuitoare, ca tatăl ei. Prin venele sale curgea sângele lui Alexandru și era timpul ca un Ptolemeu, fie și o femeie, să justifice în sfârșit acest lucru.

*

Se simțea ca moartea. Lungul drum peste Mediterana fusese un chin neîntrerupt. Avusese un rău de mare cumplit, pe toată durata traversării, și nu mâncase zile în șir. „Nimic în lume nu e mai insuportabil decât răul de mare”, își spunea ea. „Până și moartea ar fi o binecuvântare. Pentru moment, nu-mi doresc decât să ies din sicriul ăsta plutitor de scânduri scârțâitoare și apă stătută în cală și să stau din nou pe uscat. Dar mi-am ales drumul și nu-l voi abandona; n-am timp de slăbiciuni.”

Charmion și Iras o ajutară să urce din cabină pe punte. O îmbrăcaseră într-o rochie aurie cu irizații. Până și acest mic efort o făcea să se simtă amețită de oboseală, și se așeză recunoscătoare pe canapeaua care-i fusese pregătită pe puntea din lemn de cedru. Era drapată cu piei de leopard, la umbra unei copertine de mătase aurie. Câțiva sclavi adolescenți, costumați în Cupidoni, își ocupară

grăbiți pozițiile, cu evantaiele din pene de struț.

— Ancorează în port, îi spuse Cleopatra căpitanului navei, nu vom merge pe mal.

În timp ce navigau pe râul plin de nuferi, ramele din lemn simplu de chiparos, folosite la trecerea Mediteranei, fură înlocuite cu altele, de abanos negru, având penele învelite în argint care strălucea la soare în timp ce se cufundau în apă.

Anume pentru sosise fuseseră pregătite și alte vele, vopsite în purpură de Tyr și înmuiate în esență de chiparos, pentru ca atunci când le umfla vântul să emane mireasma pădurii. Noile pânze fură desfășurate în grabă, după care marinarii cu piele oacheșă, terminându-și treaba, coborâră de pe ghruiuri, unde le luară locul fete îmbrăcate în nimfe ale mării. Alți sclavi aprinseră arzătoare mari cu tămâie și smirnă.

Cleopatra văzu valuri-valuri de oameni alergând spre cheuri. Chiar de la o lungime de stadion distanță, auzea strigătele și exclamațiile mulțimilor ce se adunau, cu o expresie de uimire zugrăvindu-li-se pe fețe.

În ciuda stării ei nenorocite, reuși să zâmbească. Era tocmai efectul pe care îl sperase. „Nu contează că pe dinăuntru te simți pe jumătate moartă”, își spuse. „Adevărul este cel pe care-l văd oamenii. Dacă ei o văd pe zeița mării, Isis Pelagia renăscută, în robe aurii, atunci acesta este pentru ei adevărul. Oamenii nu și-o pot imagina pe femeia asta speriată, fără aliați sau prieteni, care încearcă deznădăjduită să se salveze, pe sine însăși, pe fiul său și toate speranțele ei.”

*

Antoniu ținea curte zilnic în piața orașului, așezat într-un jilț aurit, pe o estradă înălțată. Acolo asculta petițiile și administra justiția în domeniile lui. De-a lungul lunilor anterioare, îi primise pe regii Armeniei, Traciei, Iudeei; pe tetrarhii Pontului, Sidoniei, Galatiei; pe conducătorii tuturor națiunilor din vastul Imperiu Roman de Răsărit, care cu toții bătuseră drumurile prăfuite ale Asiei cu caravanele de servitori, soldați și curteni, cămile și lectici aurite, ca să aducă omagiul lor noului stăpân. Mulți dintre aceștia își aduceau cu ei și soțiile sau fiicele, pentru a-i ajuta în eforturile lor diplomatice, căci cunoșteau destul de bine gusturile lui Antoniu. O anumită Glafyra, vestită pentru frumusețea ei, își folosise favorurile pentru a-i asigura fiului său postul de satrap al Frygiei; Mariamne petrecuse câteva nopți închisă în apartamentele lui Antoniu,

confirmând tronul Iudeei pentru soțul ei, Irod.

Lunile trecuseră, iar acum Antoniu nu mai aștepta decât marele Egipt, nerăbdător, iritat și dornic.

După bătălia de la Filippi, viața lui Antoniu fusese ca un vis. Era întâmpinat peste tot ca Dionisos, Binefăcătorul și Aducătorul Bucuriei. Simțurile lui fuseseră săturate din toate punctele de vedere. Oriunde se ducea, era primit cu petreceri, cu vin suficient și destule fete ca să satisfacă o întreagă legiune, necum un singur om. Asia fusese într-adevăr o revelație. Aici nu mai era tratat doar ca un magistrat roman oarecare, Imperator al legiunilor romane, ci ca un zeu.

Era o situație cu care un om putea să se obișnuiască. Acum, era stăpân al femeii pe care Caesar o numise țiitoarea lui. Bătrânul ar fi fost impresionat să-l vadă. Cu un dram de noroc, avea să-i obțină nu numai banii, ci și pe ea însăși.

Numai că – unde era?

*

Cu iritare crescândă, Antoniu privi cum mulțimile se risipeau de sub colonade și de pe caldarâmul pieței, până când nu mai rămase decât statul lui major de ofițeri romani și propriile gărzi de corp din jur, plus câțiva orășeni.

Se întoarse spre Quintus Dellius.

— Ce se întâmplă?

— Nu știu, Imperatore.

— Află.

Palatul avea o terasă cu vedere spre port, iar de acolo Dellius văzu intrând marea flotilă, în centru cu nava contraamiral a Cleopatrei, cu velele ei purpurii. Rămase cu gura căscată. Nu semăna cu nici o corabie pe care o mai văzuse în viața lui. Ramele cu vârfuri argintii lopătau în ritmul unei muzici de tobă, peste care se deslușeau sunetele mai subțiri și uscate ale unor flaute și fluiere. La școte și cârmă trăgeau nimfe ale mării, iar în mijloc, îmbrăcată ca Venus într-o pictură, stătea Cleopatra însăși, înconjurată de Cupidoni care-i făceau vânt cu pene de struț colorate. Cele două servitoare ale ei stăteau lângă borduri, aruncând în apă petale de trandafir. Dellius adulmecă în văzduh izul de parfum care însoțea flota egipteană, purtat pe aripile brizei.

Dinspre chei porneau bărci mici, în timp ce localnicii căutau locuri de unde să vadă mai bine uluitorul spectacol. Dellius văzu o bărcuță cu vâsle răsturnându-se în mijlocul portului, când ocupanții

ei se repezită toți o dată într-o parte să caște gura.

Împotriva propriei voințe, Quintus Dellius nu-și putu stăpâni un zâmbet de admirație.

Văzu un sclav trecând în grabă pe lângă el, pe terasă, și îl apucă de braț, răsucindu-l în loc.

— Ce se întâmplă aici? îl întrebă, cu un glas ca un lătrat.

— Afrodita este. Gâfâi omul. Se zice că a venit ea însăși, ca să petreacă împreună cu Domnul Dionisos!

Dellius îl lăsă să plece, privindu-l cum alerga poticnindu-se spre docuri. Afrodita venea să se distreze cu Dionisos! acea Regină Cleopatra nu numai că se îmbrăca în cel mai teatral stil, ci știa și cum să pună în scenă spectacolul. Probabil că spionii fuseseră trimiși în oraș cu zile în urmă, pentru a răspândi istorioara la momentul potrivit.

Se întreba cum avea să primească vestea domnul Antoniu.

*

Cleopatra privi o liburniană care își croia drum prin forfota vaselor din port, văzu strălfulgerările mantiilor roșii, inconfundabil romane. Aștepta, ca Venus culcată, în timp ce soarele înainta pe cer. De jur-împrejurul ei, pe chei și docuri, mulțimi enorme priveau mărețul spectacol care se desfășura în fața lor. Aveau să le povestească până și nepoților despre ziua aceea. Când Venus a venit în Tarsus.

Liburniana abordă galera, iar membrii delegației fură ajutați să treacă de pe o punte pe alta. Era un grup mic, condusă de un chip familiar, Quintus Dellius.

Dellius se opri, cu uriașul său nas roman palpitând în mirosul de parfumuri îmbătătoare, în timp ce holba ochii la sclavele echipate sumar și valtrapurile fine de mătăsuri aurii. Se părea că până și posomorâtul Dellius era impresionat de spectacol.

— Maiestatea Voastră, o salută el.

Cleopatra răspunse cu o privire scurtă.

— Preanobilul Antoniu îi urează Reginei Egiptului bun-venit la curtea lui și vă invită să poftiți pe mal, pentru a cina împreună la un banchet care se va ține în onoarea voastră.

Cleopatra nu spuse nimic. Cea care răspunse în locul ei fu Charmion, costumată în nimfă marină.

— Regina nu dorește să coboare pe uscat, stăpâne. În schimb, îl invită pe nobilul Marcus Antonius să cineze diseară ca oaspete al ei la bordul galerei regale. Ofițerii lui și toate oficialitățile de frunte

din Tarsus sunt de asemenea invitate la festin.

Dellius privi în jur, întrebându-se oare ce fel de banchet putea pregăti regina într-un asemenea decor. Tare i-ar mai fi plăcut să-l vadă.

— Îi voi comunica domnului meu Antoniu mesajul vostru, răspunse el. Sunt convins că îi va face cea mai mare plăcere să vă onoreze invitația.

Făcu o plecăciune și se întoarse la bordul liburnienei, urmat de grupul lui. „Mă rog, sper să se prezinte aici măcar pe jumătate treaz", își spuse Cleopatra. „Ăsta-i momentul meu. Încă mai pot câștiga totul, așa cum plănuisem cândva, cu Iulius." Dacă o privea din Pantheon, Cleopatra se întreba oare ce părere avea acum despre fetița din covor.

Fusese sărbătorit de regi din toată Asia, cinase cu Caesar, cu Pompei și Cicero, participase la orgii în păduri întunecoase și vile de țară, precum și la cine elegante și simpozioane însuflețite în cele mai distinse case romane. Dar niciodată nu mai văzuse așa ceva.

Nava contraamiral a Cleopatrei era o corabie masivă, cu șase rânduri de rame, reamenajată în chip fără pereche, pentru a semăna mai mult cu un palat plutitor decât cu o galeră regală. Acum stătea amarată la chei, unde se adunaseră mulțimi enorme de gură-cască pe care trebuia să le țină la respect o cohortă de legionari romani.

Primii invitați sosiră când soarele începuse să se coboare pe cer; fuioare de ceață se agățau de apele portului, iar pe punte fuseseră aprinse făclii. Antoniu urcă pe pasarelă drapat în purpură de Tyr, privind cu uimire nedisimulată la servitorii costumați, sirenele, nimfele și Cupidonii care-i așteptau să le ureze bun-venit.

Atenția îi fu atrasă mai întâi spre pupa navei, care fusese poleită în întregime cu foițe de aur, astfel încât, în momentul când făcu primul pas pe bord, nu observă că avea sub picioare nu scândurile tari ale punții, ci un fel de pernă elastică. Plecând privirea, văzu un covor gros de petale de trandafiri așternute peste scânduri și ținute pe loc cu ajutorul unei plase. Oriunde călcau romanii, florile strivite sub cizmele lor grele eliberau o mireasmă amețitoare.

Lui Antoniu i se opri respirația. Așteptând să-l întâmpine, Cleopatra stătea culcată sub un baldachin uriaș sculptat în forma unui cap de elefant cu trompa ridicată, învăluit în mătase aurie. În lumina trandafirie a amurgului, părea să lucească asemenea perlelor care-i stăteau în ciorchini bogați la gât și la urechi. Își buclase părul cu multă artă, șuvițele lungi învăluindu-i umerii, revărsându-se pe

spate sau încadrându-i în cârlionți obrajii. Era îmbrăcată într-o rochie de mătase aurie unduitoare, iar în picioare purta sandale de aur bătute în smaralde. Șerpi din piatră rară de lapis-lazuli i se încolăceau pe brațele goale. Stătea pe o canapea, rezemată într-un cot.

Nemuritoarea Afrodita, Venus Genetrix, Isis, Regina Mării și a Egiptului.

Antoniu o privea cu gura căscată, ca un mare colecționar de femei ce era, râvnind la singura piesă pe care încă n-o căpătase. Într-un târziu, făcu un pas înainte spre ea și se înclină.

— Maiestate, murmură el.

Îi văzu ochii lucind în lumina scăzută. Cleopatra îi făcu un semn să se apropie. Se aplecă spre ea, inspirându-i aromele bogate, parfumuri de un preț incomparabil, amestecate cu mireasma esențială a femeii frumoase. Ah, Antoniu, adevărat este că ai murit și te însoțești cu zeii în cerurile lor!

Buzele ei îi atinseră urechea.

— Te doresc în mine, îi șopti, apoi se retrase.

*

Totul în jurul lor strălucea în roșu sau auriu. Camera de banchet din sala corăbiei arăta ca un caleidoscop orbitor de cupe și platouri aurite, iar tricliniile erau acoperite cu mătase rubinie; mesele de marmură stăteau susținute pe picioare de aur curat bătute în carneol, iar pe pereți erau agățate draperii de mătase trandafirie. Porumbițe parfumate erau lăsate să zboare prin cameră. Sclavii ungeau capetele mesenilor cu ulei de scorțișoară și le spălau mâinile și picioarele cu vin.

Cupidoni cu părul ca lâna de aur și nimfe cu pielea măslinie aduceau munți de mâncare; pe masă soseau iepuri de deșert din Libia afumați, scoici de purpură, stridii cu salată de alge, păuni fripți, turte albe făcute din cea mai fină făină egipteană, tulpini de papirus prăjite, jeleuri aromate cu suc de rodii și miere. Amfore cu cele mai bune vinuri de Chian erau aduse și turnate în kratere. Sclave frumoase cântau la flaute de argint, în timp ce oaspeții se ospătau.

Toată acea splendoare se reflecta în oglinzile de pe pereți, belșug peste belșug, opulență înmulțită opulent.

Dar Antoniu constată că nu avea poftă de mâncare – ba nici măcar, pe boașele sacre ale lui Jupiter, de vin.

Te doresc în mine.

Nu-și mai putea lua ochii de la ea, nu se putea gândi la nimic altceva decât la ceea ce-i propusese. Și totuși, acum îl trata ca și cum n-ar fi fost decât unul dintre cele trei duzini de oaspeți onorați, iar surprinzătoarea intimitate din primul moment ar fi fost doar o nălucire.

Dar nu avea nici timpul, nici prilejul de a vorbi între patru ochi cu ea. Cleopatra nu-l lua în seamă, conversând în schimb nimicuri cu ofițerii lui și orășenii, buluciți slugarnic în jurul ei cu excepția lui Quintus Dellius, care se hlizea la ea de pe canapea ca și cum ar fi fost o prostituată dintr-un templu al orașului.

După ce terminară cu toții de mâncat și băut, Cleopatra îi conduse înapoi pe punte. Se înnoptase, iar oaspeții scoaseră o exclamație când ridicară privirile spre vergi. Deasupra capetelor lor fuseseră suspendate felinare pe corzi de mătase, iar acum, în întunecimea nopții, catargele și greementul arătau ca o pădure fermecată.

— Fiecare dintre voi va lua astă-seară cu el perna de aur pe care stă, anunță Cleopatra, și farfuriile de aur din care a cinat și cupa de aur din care a băut. Voi trimite servitori să vă însoțească până acasă, luminându-vă drumul cu făclii, și alții, care să ducă darurile.

De peste tot se auziră murmure de uimire și recunoștință.

În timp ce ceilalți își luau rămas-bun, Antoniu o trase deoparte.

— Doamna mea, spuse el, speram să avem parte de câteva momente private împreună. Sunt multe de discutat.

În ochii ei negri se ivi o expresie amuzată. „Ia te uită, vulpiță vicleană!” constată Antoniu.

— Vom avea timp destul pentru vorbă, Antoniu, răspunse Cleopatra. Astă-seară am sărbătorit ocazia marelui tău triumf asupra lui Brutus, aici, în Asia. Să nu stricăm petrecerea cu discuții despre chestiuni politice și de stat.

„Numai la politică și la stat nu-mi stă mie gândul”, reflectă Antoniu, „și-o știi foarte bine.” Încă îi mai auzea cuvintele senzuale, la ureche: Te doresc în mine.

— Aș dori totuși un moment în compania voastră, fără martori, insistă el.

— Am făcut drum lung și sunt obosită, replică ea. Poate mâine.

Și, cu aceasta, îi adresă un zâmbet galeș și calculat care, în continuare, îl făcu să se sucească și să se învârtească în așternut, toată noaptea, până în zori. Când în sfârșit adormi, visă numai Egiptul.

Te doresc în mine.

La banchetul lui Antoniu din seara următoare se duse în calitate de Cleopatra, nu de Venus. Purta un chiton verde ca smaraldul, croit din mătase de Sidon și având la umeri încheietori cu perle. Veni purtată într-o litieră cu perdele, nubienii din escortă alergând înainte cu torțe aprinse prin penumbra înserării.

Unul dintre motivele pentru care Antoniu era atât de adorat de trupele lui era acela că adesea lua masa împreună cu soldații, în sala comună a popotei. Se părea că nu făcea excepție de la aranjamentele lui la mâncare, nici măcar pentru ea. Înainte de sosirea în Tarsus, clădirea rechiziționată de el spre a o folosi ca sală de mese fusese folosită ca bazar și încă mai trăsnea a piață, a mirodenii, a pește și dejecții. Antoniu încercase s-o înfrumusețeze, observă Cleopatra, privind podoabele cu broderii siriene și suporturile ornamentale de bronz pentru lămpi. Dar tot continua să arate așa cum era de fapt: ca un bazar gol.

Pe o estradă din apropierea intrării cântau niște muzicanți, însă sunetul flautelor și al lirelor se pierdea în sala ca o cavernă, plină de taifasul a mii de voci. Însă, în momentul când Cleopatra intră pe ușa uriașă de stejar bătută în bare perpendiculare metalice, doi heralzi îi anunțată sosirea sunând din trompete și peste imensa adunare se lăsă brusc liniștea.

Cleopatra privi în jur. Majoritatea oaspeților erau militari, rânduri-rânduri, așezați la mese lungi de lemn, pe capre. În mijlocul sălii erau aranjate o duzină de triclinii elegante, pentru Antoniu, ofițerii lui superiori și invitații acestora. Erau prezenți și câțiva dintre orășenii mai înstăriți, înghesuindu-și alături și nevestele – ca decor, fără îndoială.

Toate gâturile se lungeau în direcția ei, oamenii fiind dornici s-o zărească pe marea regină care însufleți tot orașul cu speculații și bârfe. Cleopatra trase adânc aer în piept. „Ăsta e momentul meu. Nu trebuie să-l pierd.”

Nubienii din garda de corp o escortară în sală, cu Mardian și Diomedes pe urme.

*

Antoniu îi ieși în întâmpinare s-o salute. În noaptea aceea purta ținuta romană, cu armură de bronz și mantie stacojie, având o prezență impunătoare. Și cu câtă adorație se uitau la el oamenii lui! oricare soldat de-acolo l-ar fi urmat drept în Hades.

De asemenea, arăta insuportabil de atrăgător. Greu i-ar fi fost

Cleopatrei să nu se piardă cu firea ca o fetișcană, când se afla în preajma lui. Uitase de efectul pe care-l putea avea, cu cârlionții aceia bruneți și mușchii lucioși. „Nu trebuie să uit nici o clipă cine sunt."

Antoniu zâmbi, făcând-o să aibă o senzație mătăsoasă în stomac, ca un culcuș de cățelandri calzi foindu-se. Cea mai adorabilă trăsătură a acelui mascul era transparența lui. Dintr-o singură privire, Cleopatra știu ce avea în minte. Spera încă o cucerire ușoară, ca aceea a soției lui Irod. Călca pe urmele pașilor lui Caesar.

„Într-o zi, curând, Hercules, ți se va împlini dorința. Îți țin cald locul în patul meu. Dar, păzea! o dată ce vei avea coapsele Cleopatrei petrecute în jurul șoldurilor și unghiile ei înfipte în spatele tău, s-ar putea să nu mai vrei să pleci. Nici nu-ți poți imagina ce planuri îmbătătoare nutresc pentru noi doi."

După ce schimbară formulele oficiale de salut, Antoniu se întoarse spre întreaga adunare și îi ură Cleopatrei bun-venit, conform protocolului, cu glasul răsunându-i reverberat prin sala boltită.

— Ne aflăm aici pentru a o onora pe Regina Cleopatra a Egiptului, care a traversat marea de la Alexandria ca să ne viziteze. Îi dorim bun-venit în umilul nostru sălaș, pe care am încercat să-l facem regal în cinstea ei.

De cum se așezară, zaiafetul începu din nou. Cleopatra se întinse pe un triclinium, lângă Marcus Antonius, pe locul de onoare. Antoniu se zgâia din nou, dar ea se prefăcea că nu observa, tratându-l cu curtoazia elaborată pe care o presupunea diplomația, însă evitând în același timp orice sugestie de intimitate.

Mâncărurile începură să sosească.

— Ce porcărie. Îl auzi Cleopatra pe Mardian bombănind, suficient de încet pentru ca numai ea să-l audă. Se părea că Antoniu, înțelegând că nu putea concura cu banchetul ei, hotărâse în schimb s-o impresioneze cu ajutorul stilului de viață spartan: ied fript și pește ton, servite în străchini de lemn.

Dar, observă ea, vinul falernian curgea din belșug.

*

Antoniu îl avea lângă el în seara aceea și pe piticul lui, Sysiphus – un prichindel urât, cu nas coroiat prea mare pentru fața lui și un râs antipatic. Antoniu părea să-l găsească amuzant.

— Regina trebuie să fie impresionată de aranjamentele noastre,

comentă Sysiphus, rânjind spre Antoniu. Ai pus în umbră banchetul sărăcăcios de aseară. Ai să-i dăruiești și tu reginei căușurile și străchinile?

Antoniu se întoarse spre Cleopatra, cu un zâmbet spășit.

— Le poate lua în seara asta sau poate pune servitoarea să cumpere altele la fel mâine, de la piață. N-ar fi o diferență prea mare de preț.

— Și unde-s afurisitele alea de petale de trandafir? continuă Sysiphus, prefăcându-se revoltat. Pesemne că le-a suflat curentul care trage pe sub uși. Las-că le-arăt eu servitorilor, mai încolo!

Cleopatra se hotărî să vină în salvarea lui Antoniu.

— Dacă m-ai fi întrecut în seara asta, eu ar fi trebuit să mă simt rușinată, căci am avut la dispoziție șase luni să mă pregătesc pentru întâlnirea noastră.

— Totuși, Imperatorul nostru ar fi fost în stare de ceva mai bun, interveni Canidius, un general. Dar, ca zeu, are de îndeplinit multe cereri.

Antoniu ridică din umeri, bine dispus. Nu părea să-l deranjeze că oamenii lui îl ironizau astfel.

— Și de ce nu? octavian este numai fiul unui zeu. Eu am fost nevoit să urc la un nivel mai înalt, ca să-l pun la punct.

Râseră cu toții.

— Ți se spune Noul Dionisos, spuse Cleopatra.

— Din cauza vergii, replică Dellius. După cum sunt gata să confirme o mie de maenade.

— Și-i o vargă de-a dreptul magnifică, se amestecă Sysiphus. Nu numai ca lungime, ci și prin forma vârfului, ca un con de brad.

Antoniu încetă să mai zâmbească, nesigur cum avea să reacționeze regina în fața unor asemenea vorbe nerușinate. „Poate că e o încercare”, își spuse ea. „Mă pot arăta ofensată, și nu voi câștiga nimic, decât dușmănia romanilor. Sau le pot dovedi că și eu știu să glumesc la fel de ușor ca Antoniu, eventual câștigându-le afecțiunea, cum a făcut el.”

— Mi s-a spus, replică ea, că atunci când călărește în procesiune pe străzi, domnul Antoniu își balansează varga spre toți oamenii, deci trebuie să fie, desigur, vrednică de atenție.

La aceste cuvinte aplaudă până și Dellius.

Se părea că isprăvile de alcov ale lui Antoniu făceau și comentariul meselor cu soldați, unde vinul curgea la fel de liber ca la masa lor. Un grup de recruți din Galia începu să cânte în cor unul

dintre marșurile lor de campanie, care curând fu preluat de o sută de voci: „Pe zeul vinului venim să-l servim, Ca el reginei în cupă să i-l toarne.

Când Glafyra-l bău pe tot, din plin, Îndărăt el o s-o întoarne."

— Glafyra, spuse Cleopatra. Este mama noului nostru prinț din Frygia, dacă nu mă înșel?

— Într-adevăr, răspunse Dellius, cu ochi scăpărători. A venit la Antoniu târându-se în genunchi.

„O, Antoniu, „ îl dojeni ea în gând. „Acest Dellius nu te iubește deloc. Batjocura lui e serioasă. Nu-ți dai seama?"

— Se pare că ai fost foarte ocupat cu problemele de stat, domnul meu, spuse ea.

Antoniu avu bunul simț să pară jenat. Între timp, soldații începuseră o altă strofă: „Într-un singur zeu cred iudeii, El cerul și pământul le-a despărțit.

Când Irod soția și-a trimis, femeii

Stăpânul nostru coapsele i-a despărțit. „

— Îmi prezint scuzele pentru oamenii mei, spuse Antoniu. Uneori, nu se mai controlează.

— A, nu e decât voia bună a soldaților, răspunse Cleopatra. Îmi amintesc că și eu am auzit un cântec asemănător pe seama domnului meu Caesar.

„Acasă-l aducem pe curvarul chel!

Romani, nevestele în casă le-ncuiați!

Din sacii de-aur cu împrumut luați

Boarfele din Galia plătitu-și-le-a el!"

În sală se lăsă tăcerea. Un moment, nimeni nu scoase o vorbă. Apoi, Antoniu își aruncă pe spate capul, izbucnind în hohote tunătoare, și o mie de romani i se alăturară, bătând cu pumnii în mese și lovindu-și cupele, în semn de aplauze.

În acel moment, Cleopatra își dădu seama cât de amarnic îi ofensase în seara trecută. Poate că pe localnicii din Tarsus îi impresionase cu bogăția ei, dar acea paradă îi făcuse pe Antoniu și oamenii lui să se simtă înjosiți. Acum îi cucerise, nu cu ajutorul opulenței, ci doar cu puțină vulgaritate exprimată inocent. Putea să vadă în ochii oamenilor din jurul ei că, dacă Antoniu o iubea, și ei erau pregătiți s-o iubească.

Poate doar cu excepția lui Quintus Dellius. Cleopatra și-ar fi înfipt mai degrabă o spadă în coaste, înainte de a avea încredere în năpârca aia.

Terasa palatului avea vedere spre port, care în ziua aceea dobândise o culoare indigo închis. Fusese înălțat un baldachin, să țină umbră, iar Antoniu și regina egipteană stăteau așezați sub el, în timp ce slugile le serveau răcoritoare – vin răcit cu zăpadă pentru Antoniu, fructe și apă parfumată pentru Cleopatra. Dedesubt, în port, nava contraamiral stătea la ancoră, cu prova aurită lucind în soarele dimineții.

Te doresc în mine.

Chiar îi rostise acele cuvinte sau doar și le imaginase el? era nerăbdător să guste puțin din Egipt. Glafyra, Miriamne; deja degustase aproape tot Răsăritul. Mama unui satrap ici, nevasta unui rege colo; parcă ar fi cules fructe din livada altuia: o prună furată este întotdeauna mai gustoasă decât una pentru care ai plătit. Iar această Cleopatra avea să fie fructul din livada lui Caesar, acea grădină aparte a plăcerilor care-i aparținuse unui zeu.

— E o ocazie mai fericită decât ultima dată când ne-am întâlnit, observă ea.

— Într-adevăr. Bătrânul ne-a lăsat cu o mulțime de probleme nerezolvate.

— Și între timp s-au rezolvat, Marcus Antonius?

— La asta nu e nevoie să răspund, eschivă el cu încântare răspunsul. Fără îndoială, spionii voștri vă țin la curent cu tot ceea ce se întâmplă în Roma.

— Am auzit că nepotul lui Caesar nu se lasă dus de nas atât de ușor pe cât presupuneau unii.

— Da, el și băieții lui drăgălași, mormăi Antoniu. Recunosc că, la început, am avut câteva divergențe.

— Divergențe care te-au făcut să le ții companie păstorilor din Galia Cisalpină, îl ademenea, vulpea.

— Toate astea s-au sfârșit. Și nu despre asemenea lucruri doresc să discutăm.

— Dar despre ce dorești să discutăm, domnul meu Antoniu?

— Hai să începem cu Cassius. A fost inamicul vostru, și al meu. Aș dori să știu de ce i-ați trimis legiunile voastre, ca să-l ajute împotriva lui Dolabella.

Paharnicul îi turnă încă o cupă de vin falernian bun din krater.

Antoniu avu plăcerea să vadă că zâmbetul batjocoritor și parfumat se șterse de pe buzele Cleopatrei.

— Dacă ceva pare prea absurd ca să fie adevărat, atunci are toate șansele să nu fie adevărat, replică ea.

— Negați?

— Erau legiuni romane. Dolabella a trimis după ele și au plecat de la Alexandria, să i se alăture. În drum, comandantul lor a hotărât că șansele mai mari de triumf erau de partea lui Cassius, așa că, la sosirea în Siria, a schimbat tabăra. Vina a fost a lui, nu a mea. Chiar crezi că, indiferent în ce împrejurări, l-aș fi ajutat pe Cassius? după cum ai amintit, era dușmanul meu. Dacă n-ar fi fost el și prietenii lui, acum eram soția lui Caesar.

Antoniu o credea. Totuși, duplicitatea Cleopatrei păruse destul de plauzibilă prima oară când i-o sugerase Octavian.

— Și flota voastră?

— Dacă vrei să afli cine l-a convins pe Guvernatorul Ciprului să-i trimită flota sa lui Cassius, atunci poate ar fi mai bine să-ți începi cercetările la Efes, în Templul Dianei.

— Vă referiți la Arsinoë?

Dar sora exilată a Cleopatrei vorbise atât de dulce, când o interogase. Pe cine să mai creadă, în asemenea vremuri?

Cleopatra ridică din umeri, cu adâncă resemnare.

— I-am spus lui Iulius că va cauza dificultăți nesfârșite, dacă o lasă în viață. El părea să găsească milostenia o virtute, deși cred că Brutus i-a dovedit cât se înșela. Iar acum, sora mea dovedește același lucru.

— Înțeleg.

— Dacă ar fi învins Cassius, ar fi instalat-o regină în locul meu. Haide, domnul meu, ai trăit la Roma toată viața. Ar trebui să știi la fel de bine ca mine cum merg aceste intrigi. Cineva a încercat să te instige împotriva mea. Nu e greu de ghicit cine, nici de ce.

— Am crezut că nu era decât o formulă expeditivă din partea voastră.

— N-am nimic împotriva acestor formule, dar a-l ajuta pe Cassius ar fi fost sinucidere curată. Datorită fiului meu.

— Dar, de asemenea, mi-ați promis într-o scrisoare că vă veți trimite flota la Brundisium, ca să mă ajute în războiul contra lui Brutus.

— Ceea ce am și încercat să fac, deși era iarnă. Drept urmare, mi-am pierdut jumătate din flota rămasă, într-o furtună. Epavele continuă să fie și acum aduse de valuri pe țărmurile Greciei. Eu însămi condusesem flota la plecarea din Alexandria, deși detest marea și nici măcar o baie nu pot să fac fără să mă cuprindă greața. Am făcut-o fiindcă voiam să-ți asigur o victorie deplină.

Se aplecă spre el, cu un licăr în ochii ei negri.

— Crezi că nu voiam să mă răzbun pe oamenii care l-au omorât pe Iulius al meu?

Tremura de furie. Remarcabil. Poate că într-adevăr simțise ceva pentru bătrân. Femeile nu conteneau niciodată să-l nedumerească.

Ei bine, o credea. Avea să fi fost ultima oară când îl ascultase pe Octavian. Curvete mic și intrigant! trebuia să aibă mai multă minte.

Se simțea ușurat din mai multe puncte de vedere. În acel moment, avea la fel de multă nevoie de Cleopatra câtă avea și ea de el și nu voia ca o trădare incomodă să stea în calea unei alianțe între ei.

Ochii ei, accentuați cu ajutorul cosmeticelor, îl sfredeleau arzători.

— Când ați sosit aici în Tarsus, iar eu am pășit la bordul barjei voastre regale, mi-ați spus ceva.

— Serios? făcu ea ochii mari, acum numai inocență.

Antoniu îi susținu privirea, coborând glasul până la murmur.

— Ai spus că mă vrei în tine.

— Poate că, după ce am auzit despre Glafyra și Miriamne, m-am mai gândit. Poate am considerat că nu voi fi prețuită mai mult decât o sclavă. Sau o maenadă.

— Știi bine că în lume nu există nici o altă femeie asemenea Cleopatrei.

Ea zâmbi.

— Spre deosebire de tine, eu n-am avut decât un singur amant, toată viața, dar am văzut îndeajuns lumea ca să știu că un bărbat e gata să spună orice pentru a-și face poftele cu o femeie.

— Mă tem că ai dreptate, surâse Antoniu.

Sorbind din apa cu aromă de trandafiri, Cleopatra îl privi peste buza cupei.

— Dar nu am venit la tine să vorbim despre asemenea lucruri. Ne aflăm aici pentru a discuta politică. Vrei ca Egiptul să te ajute în campania contra Parthiei.

La vederea surprinderii de pe chipul lui, Cleopatra îl maimuțări cu o expresie ironică. În multe sensuri, semăna cu o Fulvia blândă și spirituală, îndrăgostită de intrigi, întotdeauna cu un pas înaintea lui.

— Aș dori să știu ce vrei de la mine în schimbul corăbiilor tale cu grâne, spuse el.

— Cererile mele sunt pregătite. Iar prima dintre ele nu poate fi

negociată.

— Înțeleg. Și care este aceea?

Îi spuse.

Orașul Efes, în Asia Minor.

Templul Dianei era vestit în întreaga lume, cu coloanele sale de marmură albă înalte și dese ca pădurile de cedri din Liban. De jur-împrejurul colonadelor se înșirau statui de aur ale zeiței fecioare a vânătorii, însoțită de nimfe și fauni, iar pe pereți erau pictate fresce imense, înfățișând-o împreună cu Alexandru. La fel ca Isis și Afrodita, Diana era zeița femeilor și a fertilității, dar spre deosebire de ele avea și o latură întunecată, cerând ca preoții ei să fie castrați înainte de a o putea sluji.

Templul și pădurea din jurul lui oferiseră în trecut refugiu surghiuniților de tot felul, de la sclavi fugari până la hoți și cerșetori, care forfoteau în jurul incintei templului oferind la vânzare statuete de argint fals ale zeiței și furând pungi cu bani. Prostituatele își ofereau meșteșugul printre pelerinii care veniseră din toată Asia să-i aducă ofrande zeiței.

Arsinoë locuise patru ani în marele templu, după ce scăpase de călăul din Roma. Ca preoteasă a templului, trupul ei era declarat inviolabil. Atrăsese în jurul său o curte proprie, un guvern în exil format din curteni nemulțumiți de la Alexandria, care îi purtau ranchiună Cleopatrei sau pur și simplu ale căror ambiții întrecuseră ocaziile ivite. Îi primise pe toți în apartamentele ei austere din templu și găzduia frecvent emisari de la guvernatorul Cirpului – Serapis, care se visa într-o bună zi dioiketes al lui Arsinoë, Regina Egiptului.

În acea după-amiază fierbinte de primăvară, Arsinoë părăsise soarele strălucitor al Mării Egee, din curte intrând în cotloanele întunecoase ale altarului pentru a-și aduce omagiul zeiței. Sanctuarul era cufundat în penumbră, luminat numai de lămpi pâlpâitoare cu ulei. Zeița în sine nu avea nimic din blândețea lui Isis sau din erotismul Afroditei. Se ținea țeapănă pe piedestal, ca o santinelă în post, cu torsul acoperit de ugere și un arc în mâna dreaptă.

Arsinoë stătea în genunchi în fața altarului, când sosiră soldații. Trecură năvalnic prin curte, împingându-i în lături pe preoții castrați și preotesele virgine, care protestau. Doi dintre ei o înșfăcară de păr și o târâră, urlând, din marele altar, cu cizmele bătute în ținte răsunând pe dalele de marmură.

Fu silită să îngenuncheze sub marele portic al templului, cu mâinile imobilizate la spate. Fără nici un avertisment, un centurion îi reteză capul dintr-o lovitură dibace de spadă. Sângele țâșni peste treptele templului, unde începu să se adune în băltoace închise la culoare, care se închegau repede.

Nu era ură, nu era nici măcar război. Numai politică și rațiune.

Nici un trup nu era inviolabil. Caesar i-ar fi putut confirma asta.

Orașul Tarsus.

De astă dată nu mai fură Cupidoni, nici nimfe și nici straturi de trandafiri. Cornul lunii plutea deasupra punții, în locul miriadelor de lămpi cu ulei din acea primă noapte. Nu se auzeau fluiere, nici harpe, numai șipotul mării lângă bordajul barjei regale.

Charmion îl conduse în tăcere pe Antoniu spre cabina Cleopatrei. Ușa se închise încet în urma lui.

În lumina palidă a lămpilor cu ulei, Antoniu distinse un pat acoperit cu piei de leopard și înconjurat cu perdele de mătase din cea mai subțire, pentru a ține la distanță insectele de noapte. Pereții erau lambrisați cu lemn bogat de chiparos, iar peste fereastra pătrată era trasă o altă perdea de mătase. Aerul mirosea dulce a tămâie.

— Te doresc în mine, murmură o voce de femeie.

Cinci zile trecuseră de când îi spusese pentru prima oară aceste cuvinte, cinci zile așteptase acel moment. Nu, așteptase mai mult. Așteptase acel moment de prima oară când o văzuse pe această femeie periculoasă, în casa lui Caesar din Roma.

Stătea culcată sub un singur cearșaf, nu mai deslușită decât o umbră, o făgăduială în întuneric, într-un întuneric care îngăduia închipuirii lui Antoniu să plăsmuiască femeia ideală a visurilor lui. Își scoase mantia și tunica și trase perdeaua într-o parte.

Cleopatra râse încet, gutural.

— Văd că ți-ai adus vestita vargă.

Vulgaritatea ei îl șocă. „Poate că și eu am fost vrăjit de iluziile ei”, își spuse. „Dar acum o voi vedea pe femeia de dinapoia Romei. Iar tu îl vei vedea pe bărbatul de dinapoia zeului, sudoarea și sămânța unui muritor de rând. Aici, cel puțin, pot fi eu însumi.”

Dădu cearșaful la o parte. În ultima vreme, avusese parte de atâtea femei, de atât de multe trupuri. Aceasta, însă, era o femeie pe care n-avea s-o uite niciodată. Nu se culca numai cu o simplă femeie, ci cu Egiptul, cu soția lui Caesar. Era o cucerire glorioasă, dar cu o dulce îndurare în urma ei.

Suflarea lui era stranie; avea un miros masculin, de piele tăbăcită, vin și năduşeală. Cleopatra îşi despărți buzele ca să-l sărute. Se aştepta să fie aspru, s-o posede cu nu mai multă subtilitate decât orice soldat, dar blândeţea lui o surprinse. Antoniu îşi retrase gura, iar buzele sale înaintară spre lobul urechii ei, muşcând foarte uşor cu dinţii, sâcâind. Cleopatra ştia că era numai un artificiu, unul dintre miile de şiretlicuri deprinse fără îndoială din întâlnirile lui fără număr. Încerca s-o impresioneze.

Îi oferi gâtul ei, sânii. Antoniu îi găsi sfârcurile, deja înălţate pentru el, tari şi cafenii ca sâmburii unui mic fruct. Îi supse pe rând.

— Eşti atât de frumoasă, pisicuţo, şopti el.

— Nu-mi zice aşa, şuieră Cleopatra.

Tonul vocii ei îl surprinse, pesemne, căci se opri din ceea ce făcea. Ea, însă, îl înhăţă de păr şi-i coborî capul la loc spre sânul ei. În pofida propriei voinţe, Antoniu deşteptase ceva în ea, o nevoie fizică adormită ca o sămânţă iarna, care zăcea acolo de la moartea lui Iulius. Încă mai dorea s-o hărţuiască, dar în schimb Cleopatra îl trase spre ea, înfăşurându-i şalele cu gleznele, dintr-o dată înnebunită de dorinţă. Antoniu se strecură uşor în trupul ei.

„Nu fi blând cu mine”, îi ceru ea în gând. „În noaptea asta, fii gladiator.” Îşi împinse şoldurile spre el, încercând să-şi ostoiască nevoia, impunându-şi să termine mai repede. Dar nu-i folosea la nimic; parcă ar fi încercat să regăsească un vis la trezire, să refacă o amintire veche. Patima nu urca spre culme, nici dorinţa nu voia să se risipească. Antoniu transpira şi mârâia deasupra ei, în timp ce Cleopatra îşi arcuia spatele să-l primească, încordându-şi de efort muşchii degetelor de la picioare, ai pulpelor şi ai coapselor. Crezând că îi dăruia plăcere, Antoniu începu să se mişte şi mai violent, călare pe ea.

Dar ceva era în neregulă. Jinduirea intensă dăinuia, fără a o însoţi şi voluptatea. Cleopatra se prefăcu că ajungea la momentul de extaz, apoi rămase întinsă sub el, extenuată, frustrată şi buimăcită.

După un icnet scurt, Antoniu ţipă sonor. Nu ca Iulius, Iulius care trebuia să fie întotdeauna stăpân, care atingea apogeul fără un sunet. Şi, când termină, dinlăuntrul ei păru să izbucnească un vulcan enorm de durere fierbinte ca lava, făcând-o să plângă.

Antoniu începu s-o aline, ţinând-o în braţe şi mângâindu-i părul, uimit de acea neaşteptată revărsare de emoţie şi fără să-i înţeleagă mai bine decât ea motivul.

*

Stăteau împreună pe punte, privind lumina care vârsta cerul la răsărit. Lămpile din acea primă noapte rămăseseră suspendate în greementul navei. Noaptea, păruseră asemenea unor stele; acum, Antoniu putea să vadă că nu erau decât niște ulcele mici de ceramică. O iluzie și nimic mai mult, își spuse el. Lumea era o iluzie. Plăsmuim visuri și temeri din materia primă a vieții și îi facem pe muritori să creadă că sunt reale. La fel ca Dionisos și ca Afrodita.

— Vino la Alexandria, îi spuse Cleopatra.

Se așteptase să-l cheme. Și era tentat.

— E cu neputință, îi răspunse el. În Iudeea au loc conflicte între Irod și Macabei. Și se zvonește că parții se pregătesc să atace Siria. E nevoie de mine acolo.

— Parthia poate aștepta până la vară. Iar în Iudeea vor fi probleme întotdeauna, atâta timp cât îi lași pe evrei să se guverneze singuri. Iarna e rece în Tarsus. La Alexandria este blândă și voi găsi o mie de distracții ca să te amuz.

Antoniu nu-i răspunse pe loc, șovăind.

— Tocmai ai terminat o campanie, și deja vrei să pleci să lupți în alta? nu există odihnă pentru Dionisos, Aducătorul Bucuriei?

Îl auzi oftând.

— Ai dreptate. Sunt obosit.

— Tu și statul tău major îmi veți fi oaspeți la palat. Poți dormi în patul unde s-a culcat Caesar.

Un copil crescut prematur, îi spusese odată Caesar, în față.

„Cred că bătrânul avea dreptate.” La fel ca un copil, se bucura de o vacanță și nu voia să se mai întoarcă la școală, cum nu voia nici să-și reia responsabilitățile de Imperator.

— Vino în Egipt, insistă Cleopatra, și te voi însura cu Alexandria.

— Nu, repetă el. Așa ceva e imposibil. Nu mi-o mai cere. Nu pot veni. Pentru ultima dată. Nu.

Alexandria din Egipt.

Sosi într-o zi rece și friguroasă, la începutul iernii. În cinstea lui, Poarta Soarelui fusese împodobită cu ghirlande, iar Calea Canopică era recent măturată. În timp ce se apropia, de pe zidurile palatului sunară trompete, iar câteva gărzi îi ieșiră în întâmpinare pentru a-l escorta în palat.

Pe străzi se înșirau mulțimi curioase și, când văzură că nu venise în toga de magistrat roman, ci îmbrăcat doar cu chlamys-ul

simplu al unui domn grec, izbucniră în ovații și aplauze.

„Va să zică, a cucerit deja popularitatea mulțimii”, reflectă Cleopatra, privind de la ferestrele palatului. „S-aștepte numai să vadă cât de mult e în stare să bea. Atunci, au să-l ovaționeze și mai tare.”

*

Antoniu se abandonă complet în brațele Alexandriei, ca și cum în sfârșit și-ar fi găsit casa strămoșească. Alexandria, la rândul ei, era la fel de entuziasmată de Antoniu. În sfârșit, exista un om care, după ce îmbrăcase mantia Noului Dionisos, chiar arăta și se purta potrivit cu acel rol.

Își împăturise toga greoaie, emblemă a stăpânirii romane, iar armura i-o dăduse scutierului său, Eros, pentru a o pune peste iarnă în cufărul ei de stejar. Începuse să poarte robe grecești și pantofi albi din Attica. Își lăsa liberă garda de corp și mânca alimente grecești și egiptene, la fel ca gazdele lui.

Poate pentru a o impresiona pe Cleopatra, se ducea la Museion în fiecare zi ca să-i asculte pe cărturari în sălile lor de lectură, unde îi explicau noile descoperiri din matematici. Îi lăsa să-l conducă prin nesfârșitele coridoare și camere ale faimoasei Biblioteci, iar noaptea, pe terasa de pe acoperiș, îi asculta lămurindu-i principiile astronomiei. Îi privi cum disecau cadavrul unui răufăcător pentru studiile lor de medicină și chiar îndură o prelegere de trei ceasuri despre filosofia modernă.

Dar băiețandrul din el începu curând să se plictisească și să-și petreacă tot mai mult timpul la nesfârșitele runde de commisatio – marile beții care urmau după banchetele de seară. În curând, viața lui Marcus Antonius deveni din nou un șir nesfârșit de petreceri și plăceri, mistică dionisiacă transpusă într-un mod de viață. Întemeie chiar și un club, Amimetobioi, Compania Vieții.

Societatea era compusă din membri de frunte ai comunității alexandrine, prieteni și rubedenii de la curte, precum și negustori bogați și bancheri din Brucheion, și în fiecare seară câte unul dintre ei găzduia la el acasă câte un commisatio, fiecare încercând să-i întreacă pe ceilalți prin bogăția mâncărurilor, faima vinurilor și diversitatea distracțiilor.

Colina Palatină, Roma.

Munatius Plancus, proaspăt ieșit de la bărbier, se admira într-o oglindă de pe perete, în timp ce Fulvia întindea harta pe masă. Plancus era generalul lui Antoniu, nu al ei, un pupincurist care știa

mai multe despre ultimele bârfe de pe Aventina decât despre armată. Dar, la urma urmei, Fulvia nu avea nevoie de cineva care să știe cu ce se ocupau. Acolo, ea dădea ordinele.

Lucius stătea așezat într-un colț, încruntat. Își dorea și el o parte din măreția lui Antoniu, lucru care-i explica ambiția. Dar voia ca oamenii să-l și iubească, asta fiind marea lui problemă. După părerea Fulviei, nimeni nu le putea avea pe amândouă.

— Tânărul Caesar a mers prea departe, îi spunea Lucius lui Plancus. Nesocotește sfruntat tratatul pe care l-a semnat la Brundisium. Și-a chivernisit toți veteranii din războaie, în timp ce oamenii lui Antoniu continuă să nu aibă un ban în pungă, așteptând ceea ce li se cuvine de drept.

— N-ai decât să te justifici cum vrei, îi spuse Fulvia lui Lucius. Când îl vei da jos pe curvetele ăsta mic, recunoștința soțului meu nu va cunoaște fruntarii.

— Acum este momentul, replică Plancus, întorcându-se fără tragere de inimă dinspre oglindă. Blocada înființată de piratul ăla de Sextus a început să muște. Azi-dimineață au avut loc revolte, la Ostia și pe Aventina. Ba chiar, au dat foc unui grânar! mor de foame, așa că incendiază magaziile! poftim, ăștia ți-s romanii.

— Poți aduna destui oameni ca să-i ții piept lui Octavian? îl întrebă Fulvia.

— Armata mă va urma oriunde, răspunse Plancus.

Fulvia aruncă o privire spre Lucius. „Mai bine zis, armata va mărșălui în bătăile tobei lui Antoniu, în timp ce voi veți fugi pe urmele ei”, reflectă ea. „Dar puțin îmi pasă cum faceți, atâta vreme cât scoateți legiunile pe câmpul de luptă contra lui Octavian. Este momentul să lovim. Propriile trupe sunt în pragul răscoalei, agricultura țării a fost ruinată de interminabilele războaie civile, toată țara e în plin tumult. Soțul meu va fi curând noul stăpân al Romei, chiar și dacă pentru asta va trebui să-l trag de-un inel înfipt în nas.”

Alexandria din Egipt

— Se spune, murmură Antoniu, în timp ce unul dintre servitori îi spăla de pe degete cu apă de trandafiri grăsimea gâștei fripte, că există în piață o femeie în vârstă de două sute de ani. Ghicește viitorul.

Cleopatra luă câteva curmale de Ierihon.

— Dacă asculți toate poveștile pe care le auzi prin docuri, ai să-ți pierzi și banii, și fecioria.

Antoniu râse.

— Mă rog, una s-a dus deja, iar de ceilalți niciodată nu mi-a prea păsat.

Cinau singuri, în salonul privat al Cleopatrei, pe o masă de fildeș sculptat. Până și canapelele aveau intarsii de fildeș. Pereții erau decorați cu baga, iar prin ferestre se vedea tot portul regal, Colonadele Templului lui Isis de pe Antirhodos strălucind albe ca osul printre frunzele unduitoare ale palmierilor. Servitorii așteptau în apropiere. Se părea că, de când venise la Alexandria, lui Antoniu îi pierise gustul de a mai sta la masă cu bărbații.

— Eu cred că viitorul ni-l făurim singuri, îi spuse Cleopatra.

— Totuși, ar fi distractiv să mergem acolo.

— În Rhakotis?

— N-ai fost niciodată? niciodată nu ți-ai vizitat propriul oraș?

— Pute. De ce-aș dori s-o fac?

— Ne-am putea duce acolo deghizați. Ar fi amuzant.

Cleopatra râse, perspectiva captivând-o pe aventuriera din sufletul ei. Cândva, nu s-ar fi împotrivit unei asemenea idei. Dar trecuse mult timp de când se ascunsese într-un covor.

Antoniu o surprindea încontinuu. Putea fi distractiv în felul lui, tot timpul căutând câte un joc nou. În compania sa, Cleopatra avea senzația că retrăia propria copilărie.

— Atunci, cum dorești tu, Doamne Antoniu, răspunse. Alexandria îți aparține.

Antoniu zâmbi:

— Nu se știe niciodată. Poate-ți găsim un marinar.

Cleopatra aruncă spre el un măr roșu, iar Antoniu i-l aruncă înapoi. Râzând, ea începu să-l bombardeze cu portocale. Servitorii priveau cu uimire cum regina lor și domnul roman se jucau ca niște copii. Niciodată nu mai văzuseră așa ceva. Când zeul și zeița își terminară jocul cu mâncarea, pereții cu intarsii de baga și pardoselile de alabastru erau pline cu cochilii de stridii, coji de plăcinte și fructe strivite.

*

Rhakotis era cartierul sărac al orașului, aflat în partea de la apus a acestuia, lângă docuri. Noaptea, era frecventat de marinari beți și prostituate. Sysiphus le arătă vestitul zid numit Keramik, placat cu dale colorate, unde clienții scriau cu cretă mesaje pentru curtezanele lor favorite.

Cleopatra nu văzuse niciodată cartierul sărac noaptea și era

biruită de mirosuri și de tot ceea ce vedea. Așa cum se așteptase, se simțea duhoarea canalelor și a piețelor de pește, damfurile viciate ale bălegarului de cămilă și măgar, dar și o mie de alte mirosuri, aroma îmbătătoare a unui cartier din oraș ale cărui magazii erau pline cu uleiuri parfumate, mirodenii și henna.

Porniseră patru în acea aventură, Antoniu, Sysiphus și Dellius deghizați în negustori itineranți, iar Cleopatra ca femeie a lui Antoniu. Cutreierau străzile înguste și întunecoase, unde șobolanii îi priveau fără frică, de pe grămezi de gunoaie, cu ochii lor portocalii. Se îndreptau spre chei și tabernae-le întunecate unde veneau marinarii fenicieni și sicilieni să se îmbete și să-și găsească târfe pentru câțiva bani de aramă.

Nu-și imaginase că poporul ei putea trăi astfel. Văzuse sărăcie printre felahii din chora, dar nu acest infern plin de fum. Tavernele erau întunecoase și cu aerul înecăcios de la uleiul ieftin pe care-l foloseau în lămpi și de la parfumurile prostituatelor. Sub picioarele lor trosneau cochilii de scoici. Antoniu îi cumpără o plăcintă cu păsat fierbinte, iar Cleopatra scuipă pe jos prima îmbucătură. În viața ei nu mai simțise un gust atât de scârbos.

Și oamenii care locuiau acea lume subpământeană: marinari grași aruncând pe masă câteva monede de aramă ca să pipăie câte o hoașcă semi-dezbrăcată fără nici un dinte în gură. Antoniu și prietenii lui păreau să găsească totul teribil de amuzant și comandau cupe după cupe cu vin.

După aceea, Antoniu, clătinându-se pe picioare, se hotărî să se distreze puțin. Se opri în fața unei case modeste și bătu cu pumnul în ușă.

— Voi din casă, deschideți! răcni el. Caut un sclav fugar pe nume Cicero!

După un timp, văzură o licărire de lumină, în timp ce stăpânul casei se apropia prin coridor cu un opaiț. Pufnind în râs, Antoniu o apucă pe Cleopatra de braț și o trase după el pe stradă, cu Dellius și Sysiphus zbenguindu-se prin jur.

— Cine e? auziră un glas strigând după ei, în timp ce fugeau. Care ești acolo? dormeam și eu! bălegar de măgar ce ești! bășini de cămilă!

Trecură de un colț, iar Antoniu se rezemă de un perete, cu umerii scuturându-i-se de râs.

— Destul, gâfâi Dellius, cu răsuflarea tăiată de atâta fugă. Haideți să ne întoarcem la palat. E aproape ziuă.

Spre surprinderea ei, Cleopatra constată că nu se îndemna să se înapoieze. Aventura o atrăgea pe fata de altădată, copilul de cinci ani care azvârlea cu pietre în santinelele de pe zidurile palatului și, odată, apropiase o lumânare de toga preparatorului ei, dându-i foc, după care izbucnise într-un râs isteric când omul sărise în iazul cu nuferi, ca să stingă flăcările. Trecuse mult timp de când nu mai făcuse ceva care să nu fie calculat spre a ajuta statul.

Antoniu tocmai se pregătea să-l lase pe Dellius să-l târască înapoi spre Brucheion, când deodată auzi gemete printr-o fereastră de la etaj.

— Ia ascultați! spuse el.

— Destul, stăpâne, repetă Dellius. Să mergem.

— Auziți? continuă Antoniu. Unii nici noaptea nu-și lasă nevestele în pace.

Cotrobăi prin întuneric după o piatră. Găsind una, o aruncă spre un oblon de lemn aflat deasupra capetelor lor.

Peste câteva momente, fereastra se deschise cu zgomot.

— Cine-i acolo?

— Doamna casei primește clienți? strigă Antoniu.

— Cine e?

— Recunosc că-i grasă și pocită, continuă Antoniu, da' data trecută când am fost aici nu mi-a cerut decât o juma' de pepene și cred c-a meritat.

Imediat se aprinse o lampă cu ulei și-l auziră pe locatar tropăind în jos pe scară.

— Of, hai odată, insistă Sysiphus.

Dar Antoniu râdea atât de tare, încât nici nu mai putea să se urnească din loc.

Ușa din față a casei se dădu de perete, iar prin întuneric se repezi spre ei o umbră. La lumina lămpii, Cleopatra văzu că omul abia dacă-i ajungea lui Antoniu până la umăr. Dar, în furia lui, lovea orbește cu pumnii spre bărbatul mai înalt. Antoniu, fără să opună nici o rezistență, căzu în fund pe caldarâm.

— Bețivi și curve! urlă omul.

Antoniu rămăsese pe loc, râzând mai departe. Locatarul reveni în casă și ieși cu un lemn de foc, pentru a începe să-l pocnească pe Antoniu în cap. Dellius fu nevoit să-l ducă de-acolo cu forța pe cetățeanul indignat, înainte de a-i pricinui stăpânului său o rană mai gravă.

„Mă-ntreb ce-ar zice omul ăsta dacă i-aș spune cine sunt”,

reflectă Cleopatra. „Că a fost sculat din pat în toiul nopții și insultat de propria regină? cred că nu m-ar crede. Fără rochii, tronuri și gărzi de corp, nu mai sunt nici Cleopatra, nici Isis. Viața e numai o iluzie.”

— Bine, fie! strigă Antoniu, în timp ce omul, smulgându-se din mâinile lui Dellius, începu să-i dea iar încap cu lemnul. Un pepene întreg, da' să știi că-i ultima mea ofertă!

„Mare minune”, își spuse Cleopatra mai târziu, „că nu fusese omorât.”

— De-ajuns pentru o noapte, stăpâne, spuse Dellius, trăgându-l pe Antoniu de-a lungul uliței, ca și cum ar fi târât după el un catâr mare și încăpățânat.

— L-ai văzut pe piticul ăla? avea niște pumni, ca ai lui Hercules. Îmi curge sânge?

„Ce prostie”, își spuse Cleopatra. Și totuși, în starea aceea se simțea ceva eliberator, departe de strictețile gărzilor, de ceremonia pe care trebuia s-o respecte în toate momentele zilei. Aici nu mai era decât o târfă oarecare din oraș, o sclavă în zdrențe, liberă să râdă și să inspire duhoarea spurcată, la fel ca toți ceilalți. Ca o zeiță vizitând lumea de jos, pesemne.

Cu Antoniu putea fi din nou fată, putea să-și amintească de aventuriera care condusese o armată de mercenari în deșert, de fetișcana cutezătoare care se strecurase până la Caesar înfășurată într-un covor adus în palat prin contrabandă. Uneori, pierdea din vedere acel spirit, uneori era mult prea regină.

În întuneric, o mână se întinse spre ei, agățându-li-se de haine. O femeie bătrână, o cerșetoare.

— Aveți un gologan de prisos? horcăi o voce.

— Dă-mi drumul, cioară nespălată! strigă Dellius și se repezi pe lângă ea, dar Antoniu se opri, își vârî o mână sub mantie și scoase punga. Se auzi zornăitul monedelor, când i-o aruncă bătrânei.

— Ia aici, spuse el. E a ta.

— Ești nebun? îi șuieră Dellius.

— Sunt oare nebun, Quintus Dellius? nu, sunt numai beat. Dar dimineață voi fi treaz și-am să locuiesc în palat. Nenorocita asta va fi tot săracă și se va trezi din somn tot în gunoiul de pe stradă.

— Pe toți o să-i toace pe băutură, insistă Dellius.

— Și eu ce credeai c-aș fi făcut cu ei? i-o întoarse Antoniu, hohotind de râs.

Se îndepărtă, pe trei cărări. Cleopatra zâmbi și ea, în întuneric.

În noaptea aceea se distrase. Trecuse mult timp de când Regina Egiptului, cu toată averea ei, își mai putuse îngădui această mică plăcere. Îi era greu să nu-l iubească pe acel Antoniu, măcar puțin, pentru poznele sale și prezența lui de spirit.

Și, de asemenea, îi era imposibil să ghicească ce-ar fi făcut în continuare.

*

Antoniu zăcea tolănit pe spate, în timp ce zorii luminau cerul dincolo de ferestre. Cleopatra se aruncă pe pat lângă el, mângâindu-i buclele încâlcite, și-i atinse fruntea cu buzele. Dimineața urma să aibă pe cap câteva vânătăi de toată frumusețea, câștigate de pe urma escapadelor lui.

— Cât mai iubesc Alexandria. Murmură Antoniu.

— Alexandria te iubește pe tine.

— Mai puțin piticul ăla.

— Nu era pitic. Era un om de statură obișnuită. Tu ești un uriaș.

— Un uriaș. Repetă el, încântat.

— Sau un rege, continuă Cleopatra. Asta vor alexandrinii mei. Își doresc un rege. Ai putea fi tu acela, Hercules al meu. Ai putea fi tu!

Antoniu clipi din ochi încet, privind razele neașteptate de soare care apăruseră dintr-o dată pe tavan.

— Egiptul e al tău, numai să-l iei. Și orice om care are Egiptul poate cere și Roma.

Nu-i răspunse. Continua să privească umbrele care se furișau prin cameră, refugiindu-se în colțuri ca niște sclavi speriați. Cleopatra îl sărută și, când îl privi din nou, văzu că avea chipul liniștit, adormit. Când în sfârșit se trezi din somn, la ceasul al optulea din zi, nu mai aduse vorba despre subiectul conversației lor, fără a da nici un semn că o mai ținea minte.

Mardian o privea pe regină în timp ce orânduia ședința Consiliului din dimineața aceea, minunându-se din nou câtă putere avea ca să se refacă. Se zbenguise cu Antoniu toată noaptea, la un commisatio cu așa-numitul lor Club al Vieții, și iat-o acum, la ceasul al treilea din zi, ocupându-se de problemele statului, în timp ce Antoniu și ceilalți romani ai lui sforăiau ca niște porci în saloane. Știa că regina își dilua mult vinul, astfel încât nici pe departe nu înghițea la fel de mult pentru a fi pe potriva eforturilor vitejești ale lui Antoniu, dar totuși Mardian nu-și putea imagina cum era în stare să supraviețuiască cineva cu atât de puțin somn.

— Voi dormi când ajung în mormânt, îi replicase ea odată, când Mardian făcuse o remarcă.

Și nu s-ar fi putut spune nici că se odihnea în timpul zilei.

Dimineața, când Antoniu dormea, Cleopatra lucra, iar apoi, după amiaza, se ducea cu el să-l vadă antrenându-se cu spada și luptându-se în Gimnaziu, ca o fetiță cu gărgăuni la cap, îl lua la plimbări pe cămile prin deșerturile din răsăritul orașului, ori se ducea cu el le pescuit sau la picnicuri pe Lacul Mareotis.

Ca și cum ar fi încercat să trăiască o viață întreagă în răstimpul unui singur an.

În acel moment, stătea întinsă pe o canapea, arătând la fel de lucidă ca și cum și-ar fi petrecut noaptea trecută culcată în patul ei, nu jucând zaruri și bând până-n zori cu Antoniu și prietenii lui. Îl interogase în amănunt pe șeful vămilor, îl pusese pe Diomedes să ducă o scrisoare din partea ei la supraveghetorul încasării dărilor, revăzuse un raport de la custodele tezaurului de stat, ascultase o descriere îndelungată despre reconstruirea mai multor stăvilare și canale importante, apoi îl primise într-o audiență privată pe preotul șef de la Serapis.

Remarcabil.

Când afacerile se încheiară și rămaseră în sfârșit singuri, Cleopatra ridică spre el o privire tăioasă.

— Ce este, Mardian? întrebă ea, pe un ton răstit.

— Maiestate?

— De ce faci mutra asta? toată dimineața ți-am văzut-o. Ce s-a întâmplat?

Va să zică, era chiar atât de străveziu?

— Mă miram ce putere aveți să vă reveniți, Maiestate.

— Nu e numai atât.

Mardian coborî ochii în pământ. Mă rog, oricum era de preferat să termine cât mai repede, bănuia.

— Șeful gărzii palatului m-a căutat azi-dimineață. E foarte tulburat.

Cleopatra nu mai ridică privirea din registre.

— Continuă.

— Pare să creadă că ați părăsit clădirile palatului fără a-l informa și fără escorta potrivită.

— Crede că sunt atât de puțin iubită încât, dacă mă văd oamenii în afara palatului fără el, mă vor doborî la pământ? asta e?

— Este neînțelept ca un șef de stat să se lase neprotejat în

asemenea momente. Indiferent în ce perioade.

Îi aruncă o privire lungă. De amuzament sau nemulțumire? mardian nu-și putea da seama.

Trase adânc aer în piept.

— Se mai vorbește și că l-ați însoțit pe Antoniu în dezmățurile lui prin Rhakotis, deghizată în sclavă.

Cleopatra nu-i răspunse.

— Maiestate?

— De când mă cunoști tu pe mine, Mardian?

— De când erați mică, Maiestate.

— Și fapta asta ți se pare potrivită pentru mine?

— Da, Maiestate. Mi se pare.

Îi zâmbi. Și, în clipa aceea, pe fața ei reapăru expresia unei fetișcane capricioase de paisprezece ani. O expresie pe care Mardian și-o amintea mult prea bine. Așadar, era adevărat.

— Aș dori să fiți mai circumspectă, o mustră el.

— Însoțitorul meu în aceste „dezmățuri", cum le numești tu, a ținut odată doi gladiatori deasupra capului, faptă de o putere pe care eu n-am mai văzut-o repetată nicăieri. N-am nici un motiv de teamă, când sunt cu Marcus Antonius. E ca și cum aș avea cu mine Garda Macedoneană.

— Este nedemn ca o Regină a Egiptului, reîncarnarea lui Isis, să se comporte într-un asemenea fel.

— Nu și dacă sunt deghizată.

— Se cam duce buhul.

— Vorbitul nu e totuna cu văzutul. Vorbele sporesc misterul, numai vederea îl distruge. Mai ai multe de învățat, Mardian.

Preparatorul insistă:

— Nu înțeleg ce sperați să rezolvați.

Punând deoparte sulurile, Cleopatra se întoarse spre el, privindu-l drept în ochi.

— Coroana Romei și a Egiptului pentru fiul meu. Nimic mai mult.

— Cum?

— Va fi un alt Caesar, replică ea și reveni la studiul registrelor.

Mardian ar fi vrut să mai spună ceva, dar preferă să păstreze tăcerea. Ce urmărea? avea oare o poftă de plăceri secrete, își găsise în sfârșit o pereche de suflet în persoana acelui roman petrecăreț? improbabil. Poate se gândea să-l înrobească pe acel Antoniu, lăsându-i frâu liber pentru plăcerile lui aici, la Alexandria? sau se

mărginea doar să-i facă hatârurile, încercând să se portretizeze pe sine însăși ca pe contrapunctul unei matroane romane?

Indiferent care era motivul, Mardian spera să nu-și fi greșit calculele. Cleopatra spunea că trebuia să apară un nou Caesar, dar Mardian se îndoia că Antoniu ar fi fost acel om. Regina lui încerca să făurească o mantie de mătase din păr de câine. Ceea ce avea Antoniu acolo, la Alexandria, era suma completă a plăcerilor, ușurătății și ambițiilor lui. Mardian bănuia că nu deținea nici venalitatea și nici neînduplecarea care mergeau mână în mână cu ducerea unui asemenea mod de viață.

Antoniu era un copil. Își dorea jucăriile, dar nu voia să le plătească.

— Nu. Nu. Uite, este Caesarion! e nava contraamiral a lui Caesarion!

Trirema lovi din tribord liburniana mai mică, răsturnând-o pe-o parte în apă, unde începu să se scufunde.

Caesarion chicoti, lovind cu pumnul în corabia de jucărie.

— Nu trebuie să te porți așa cu ele, îl dojeni cu blândețe Cleopatra. Apollodorus petrece ore în șir ca să-ți facă ție jucăriile astea.

— Nu-mi pasă! strigă băiatul. Eu sunt un amiral vestit!

— Atunci, ar trebui să fii mai atent, sublinie ea. Chiar și cel mai vestit amiral trebuie să se păzească de furtuni.

Lovi cu degetele apa parfumată, aruncându-i-o în față. Băiețelul o privi cu ochi mari, surprins, apoi râse și o stropi și el, cu amândouă mâinile.

Cleopatra o lăsă liberă pe Charmion, pentru a-l șterge ea însăși pe copil. În timp ce-i freca fața cu prosopul, își dădu seama cu un junghi cât de mult semăna cu tatăl lui. Aceeași structură a oaselor feței, aceiași ochi adânci și pătrunzători. Totuși, mai fu nevoită să-și alunge o undă de iritare. Din alte puncte de vedere, nu părea deloc să fie fiul lui. Îi căuta în fiecare zi trăsăturile moștenite de la tatăl său și nu vedea decât un băiețaș neastâmpărat și egoist.

Caesarion ridică spre ea o privire plină de sinceritate.

— Cine e omul acela cu care stai tot timpul?

— La Marcus Antonius te referi?

— Îl placi, nu-i așa?

Cleopatra îl privi drept în față. Nu mai văzuse o expresie atât de serioasă, la un copil de vârsta lui.

— Ai să pleci cu el? continuă Caesarion.

— În nici un caz. N-am să te părăsesc niciodată.

— Nu mai stai cu mine. Numai cu el ești, mereu.

Era gelos. Cleopatra oftă. Orice-ar fi făcut, micul Caesarion voia mereu mai mult. Poate că o dorea cu atâta rapacitate fiindcă nu avea un tată care să-l instruiască. Era epuizant. În ziua ei de lucru, printre treburile statului, distracțiile cu Antoniu și timpul petrecut instruindu-și fiul – nu-l putea încredința în întregime preparatorilor, nefiind un băiat oarecare – era o minune că mai apuca și să doarmă.

Îl cuprinse în brațe, strângându-l la piept. Caesarion rămase rigid și neînduplecat. Poate că, totuși, semăna cu tatăl lui mai mult decât își dăduse ea seama.

— Nu te voi părăsi niciodată, îi șopti din nou. Tu ești totul pentru mine. Toată viața mi-o trăiesc numai pentru tine.

Și poate că, în ultimă instanță, acesta era tot necazul.

*

Alexandria era atât de diferită de Roma, cu proliferarea ei de culori și limbi, străzile cu colonade din lungul Canopicei și strada Somei, atât de diferite de ulițele întortocheate din jurul Aventinei, vilele și palatele albe, de marmură și alabastru, în locul mohorâtelor cărămizi romane. „Orașul ăsta te face să te simți viu”, își spunea Antoniu. Motiv pentru care îl și nedumerea atât de mult preocuparea acelor oameni față de moarte.

Zidarii Cleopatrei lucrau cu sârg la construirea unui mausoleu pe care regina poruncise să-l înalțe pe promontoriul Peninsulei Lochias, lângă Templul lui Isis din apropierea palatului. La intrare erau potrivite lespezi mari de porfir roșu, urmând să fie flancate de sfincși care chiar în acele momente erau sculptați din marmură. După ce se termina totul, avea să se adauge încă un etaj.

Antoniu privea sutele de sclavi care trebăluiau peste tot, goi sau doar cu o legătură pe șolduri, toată zona fiind însuflețită de loviturile ciocane lor și pocnetele din bici ale supraveghetorilor. Clătină din cap.

— Nu înțeleg obsesia asta a egiptenilor față de moarte, îi spuse el Cleopatrei.

— Nu e o obsesie, Marcus, să fii înțelept în fața inevitabilului. Simplul fapt că noi nu dorim un lucru nu înseamnă că acel lucru nu se va întâmpla.

— Dar ești încă tânără.

— Sunt regină. Cele trei surori și cei doi frați ai mei au murit deja. Când faci parte din casa nobilă a Egiptului, tinerețea nu te mai

apără de moarte. Nu te-ai gândit niciodată la asta?

Antoniu ridică din umeri.

— Nu, îi răspunse el.

Egiptenii ăștia! în pofida explicațiilor ei, i se părea lui, erau prea preocupați de moarte; peste toată țara plutea un iz de mormânt, cu cadavrele lor mumificate și atelierele de îmbălsămat. El, unul, avea să știe când îi va suna ceasul și să-și folosească propria spadă, la nevoie, fără să stea pe gânduri și fără să dea mai multă atenție morții decât apusului de soare la sfârșitul unei zile.

Era convins de asta.

La miazăzi de Alexandria se afla marele lac Mareotis, plin de pește și păsări de baltă și înconjurat cu mlaștini de papirus care aprovizionau întreaga lume cu hârtie de scris. Cleopatra avea acolo o casă de vară, la fel ca mulți alții dintre miniștrii ei bogați, și negustorii greci și evrei. Casa avea propriul debarcader pentru barja regală și era înconjurată cu acri întregi de grădini, vii și livezi.

Cleopatra îl aducea acolo pe Antoniu, când putea scăpa de treburile statului, iar servitorii le așterneau să stea pe iarbă, sub soarele gălbui al iernii, pentru a-și petrece ceasurile conversând și bând vin.

Într-o după-amiază, pe Mareotis, Cleopatra hotărî că sosise momentul să aducă vorba despre subiectul pe care se străduiseră amândoi să-l evite de când sosise Antoniu la Alexandria. Politica.

— Te gândești mult la Roma? îl întrebă ea.

— Aproape deloc.

— Nu ți-e dor de ea? nu te întrebi uneori dacă nu cumva Octavian îți creează dificultăți acolo?

— Am avut o înțelegere.

— Singurul lucru pe care-l știu eu despre înțelegeri e că, într-o zi, orice înțelegere este încălcată.

Antoniu ridică din umeri. Nu voia să vorbească despre acele lucruri.

— Știi, continuă ea, nu trebuie decât să ridici degetul și întreaga lume poate fi a ta.

— Întreaga lume este a mea, replică Antoniu, cu o undă de iritare în glas.

— Nu, încă nu e. Doar o parte din ea.

Probabil Antoniu știa ce se pregătea să spună. N-o putu privi.

— Tu ai legiunile și puterea. Eu am banii. Gândește-te! roma stăpână pe Siria e totuși numai Roma. Roma cu Iudeea, tot Roma

este. Dar Roma cu Egiptul înseamnă întreaga lume! eu sunt Răsăritul. Tu ești Apusul. Dacă ne unim, vom fi totul.

Îi putea observa incertitudinea. Romanii aceștia se temeau atât de mult de ei înșiși. Până și Caesar se temuse să facă acel ultim pas fără aprobarea Romei. Și ce era Roma? o idee, un simț obscur al datoriei și al vinovăției care-i sâcâia pe toți romanii cunoscuți de ea vreodată.

Vedea după expresia de pe chipul lui că acea idee nu-i trecuse niciodată prin minte marelui și nobilului Antoniu. Atâta timp cât Caesar fusese în viață, se bucurase să-i fie locotenent, să-l lase pe Caesar să ia deciziile importante. Caesar îl judecase bine. Antoniu primește ordine, nu le dă, spusese el. Poate se temea de putere și de responsabilitățile care o însoțeau; nu numai de deciziile fiscale și guvernamentale, ci și de a hotărî cine putea să trăiască și cine trebuia să moară, mânjindu-și mâinile cu sânge. După moartea lui Caesar, îi permisese lui Octavian să pună piciorul în prag la Roma fiindcă nu putea concepe modul în care se obținea și se păstra puterea.

Poate că, în adâncul sufletului său, era prea blând.

Cleopatra își trecu degetele prin părul lui.

— Aliază-te cu mine și vei putea avea totul. Atunci vei fi într-adevăr un zeu. Chiar și la Roma.

— Adică să ne căsătorim?

— Desigur.

— O am pe Fulvia.

— Și când a oprit vreodată o nevastă pe un roman să facă ce vrea? divorțează. Tot o vei face, într-o bună zi.

— Legea romană îmi interzice să mă însor cu o străină.

— După ce te căsătorești cu mine, legea romană vei fi tu.

Observa clar că îl speriase. Omul acela uriaș și robust, general peste atâtea armate, veteran a peste o sută de bătălii, se temea.

— Am să mă gândesc, spuse el.

„Foarte bine”, reflectă Cleopatra. „Gândește-te, dar gândește-te mai repede. Iarna e pe terminate. Aproape a sosit timpul să ne întoarcem în lume.”

Perusia, Italia.

Octavian dârdâia în mantie și privea orașul cum ardea. Acea imagine a tumultului crescând din oraș îi dădea satisfacție. Niciodată nu se gândise serios să ia cu asalt fortăreața propriu-zisă, cocoțată în munți, ca un bastion natural. Știa că nu putea intra, așa

că trebuia să iasă ei dintre ziduri.

Pe toți zeii, frig mai era! pământul înghețat se simțea tare ca piatra sub picioare și era acoperit cu zăpadă de două degete. Asediul durase toată iarna, iar Octavian îl petrecuse aproape pe tot tremurând în cort, în timp ce oamenii lui aruncau pietre spre ziduri și blocau izvoarele, pentru ca fântânile să sece. În cele din urmă, Fulvia și șleahta ei trebuia să se predea.

Erau deja Idele lui Marte, iar vântul dinspre miazănoapte continua să șuiere prin munți, cu răsuflarea înghețată, ațâțând flăcările din cealaltă parte a zidurilor. În cursul zilei, spionii îl informaseră că unii dintre soldații Fulviei se îmbătaseră, începând să jefuiască orașul. Acum, încercau să treacă de foștii lor camarazi, prin forță, pentru a i se alătura lui. Se părea că, în acest scop tactic, dăduseră foc câtorva clădiri. Generalii insistaseră să atace, dar Octavian le spusese să mai aștepte. Nu aveau de ce să forțeze situația. Știa din experiență că majoritatea inamicilor se înfrâng singuri. Era gata să pună prinsoare că Fulvia și Lucius se strângeau unul pe altul de gât, chiar în acel moment.

Fulvia. Dăduse ordin ca oricare cetățean care vorbea despre capitulare să fie spânzurat și atârnat pe palisade. Vrăjitoare însetată de sânge.

Vântul îl lovi prin mantie, aproape răsturnându-l din picioare. Purta cu sine mirosul acru de fum și cenușă, aroma metalică a sângelui și duhoarea spurcată a morții. Se vede că înăuntru se ajunsese la un impas de toată frumusețea. Totul avea să se termine din zi în zi.

Idele lui Martie. Trecuseră aproape patru ani de la moartea lui Caesar, iar în Italia încă nu era pace. Iulius lăsase în viață prea mulți oameni care să tulbure apele. Asta fusese problema lui. Octavian n-avea de gând să facă aceeași greșeală.

Alexandria din Egipt.

Noaptea, pe lac, luminițele lămpilor cu ulei se reflectau perfect pe suprafața neagră și netedă ca oglinda a apei. În seara aceea, Clubul Vieții se distra la bordul barjei regale, prin liniștea nopții calme plutind muzica flautelor și a lirelor. În salonul de banchete tocmai se țineau mai multe toasturi. Antoniu se simțea în elementul lui și toată lumea îi era prietenă.

Mardian privea întristat cum o mângâia pe regină în feluri necuviincioase, ținându-i căușul unei palme sub sân în timp ce bea, apoi frecându-și buzele umede de vin pe gâtul ei. În timp ce elita

Alexandriei bea, cânta și se veselea, cei doi plecară pe furiș, singuri. Reveniră peste vreo oră, regina cu coafura în neorânduială și obrajii aprinși de focul acela deosebit care făcea să fie evident pentru toată lumea ce se întâmplase.

Pentru Mardian, un om lipsit de pofta sexului, așa ceva era de neînțeles. Cum puteau bărbații și femeile să se facă de râs în halul ăsta?

În primul rând, nu reușea să înțeleagă cum se putea umili așa Cleopatra cu acel om. Nu era vrednic de ea. Și niciodată n-avea să fie.

Orașul Canopus.

De jur-împrejurul lui, inimaginabilul, indescriptibilul, dansând în umbrele aruncate de flăcările torțelor, piatra și marmura dobândind o viață proprie. Armăsari siluiau centauri, capre erau încălecate de satiri gâfâitori, leii mârâind penetrau maenadele, bacantele zăceau la discreția cailor. Deasupra lor, pe fiecare friză, domnind peste tot acest carnaval al desfrâului, stătea Afrodita, zâmbind a încuviințare.

Ahenobarbus era șocat până în adâncul sufletului. Provenea dintr-o familie republicană de tradiție străveche cu bun renume. Antoniu îi era mai mult decât prieten; erau camarazi de arme, luptaseră împreună în asaltul de la Pelusium din campania egipteană, cu peste cincisprezece ani în urmă. Întotdeauna îl iubise și-l admira se pe Marcus Antonius pentru curajul lui, pentru puterile lui oratorice, pentru felul cum conducea oamenii. Pentru el, Antoniu simboliza vitalitatea Romei.

Motiv pentru care se simțea de-a dreptul copleșit, sosind în acel oraș necioplit și puturos, pentru a-și găsi Imperatorul îmbrăcat în cămăși de mătase și papuci moi, purtând bijuterii ca un oriental și parfumându-se ca un fătălău negru.

Venise să-l avertizeze pe Antoniu în legătură cu problemele care mocneau în Siria și Italia, dar se părea că, în anul de când nu-l mai văzuse, cel mai nobil dintre romani devenise grec.

*

În noaptea aceea, Antoniu îl adusese în Templul Afroditei de pe Canopus, la cincisprezece mile romane de Alexandria; veniseră cei din cercul interior al curții, câțiva greci și evrei bogați, propriii sicofanți și ofițeri apropiați ai lui Antoniu și, desigur, marea și prealuminata Regină însăși. Fuseseră aduși cu o flotă de bărci de plăcere peste lac, de-a lungul unui canal și pe brațul canopic al

Nilului.

Templul era unul dintre cele mai mari din Egipt, lung cât o jumătate de stadion, cu ușile tăcute din aur masiv. Îl înconjurau grădini, în interiorul unei terase circulare înalte cât șase oameni și cu circumferința de opt stadioane. Printre grădini erau răspândite sute de căsuțe unde prostituate de toate rasele și culorile își practicau meseria, dedicându-și câștigurile slujirii zeiței; fete oacheșe, cu inele de aur în nas, din îndepărtatul ținut Ganga al Indiei, nubience cu pielea lucind ca antracitul, germane cu păr bălai și piele trandafirie, sirience cu ochi negri, spaniole cu părul ca miezul de noapte, armence și persane, asiatice și gale.

Fiecare dintre casele unde locuiau și. Adorau. Avea ușa de aramă roșie, cu un falus sculptat în chip de ciocănel pentru bătut.

— Fetele se instruiesc șapte ani în clădirea de-acolo, îi spunea omulețul acela dezgustător, Sysiphus. I se spune Colegiul Afroditei. Am auzit că acolo învață toate secretele îmbrățișărilor și rafinamentelor erotice.

„Toate bune și frumoase”, își spuse Ahenobarbus, „dar în timp ce Antoniu se scufundă în dezmățul ăsta, roata lumii se întoarce și, dacă nu acționează curând, va rămâne în urmă.”

Nobilul Imperator îl evita cu sârguință, din ajun de când sosise. Nici în seara aceea nu-i prea oferise prilejul să stea de vorbă. Le promisese tuturor celor din grupul lui o distracție specială, deși Ahenobarbus se cutremura gândindu-se despre ce fel de sport putea fi vorba.

Se aplecă înainte, bătându-l pe Antoniu pe umăr:

— Marcus, când putem vorbi?

Antoniu păru iritat de întrerupere.

— Mai târziu.

— Nu mai pot aștepta! am vești că unul dintre foștii generali ai lui Cassius, Quintus Labienus, a fugit la parți și îi ajută din răsputeri să-și organizeze o armată pentru a invada Siria. Războiul e inevitabil.

— Dacă e inevitabil, făcu Antoniu un gest de lehamite cu mâna, ce pot face eu?

— Trebuie să te duci în Siria și să-l ajuți pe Saxa cu întăriri!

— Guvernatorul e capabil să-și organizeze singur apărarea. Este un militar competent.

Delăsarea lui Antoniu îl înfuria la culme pe Ahenobarbus. Era atât de absorbit de propriile plăceri încât nu-i mai păsa de nimic

altceva?

— Nu e numai atât. Am mai auzit și că soția ta a pornit o rebeliune împotriva confratelui tău Triumvir, Octavian.

Antoniu știa, desigur. Numai că nu voia să ia nici o măsură.

— Puțin îmi pasă ce fac ăia, la Roma, replică el. Aici, sunt mai fericit decât am fost vreodată. N-au decât să se strângă de gât, dacă asta vor.

Lui Ahenobarbus nu-i venea să-și creadă urechilor. Cum se putea ca unui Triumvir să nu-i pese ce se întâmplă la Roma?

Între timp, peste mulțime se lăsase liniștea și, în pofida propriei voințe, privirea lui Ahenobarbus fu atrasă spre spectacolul care urma să înceapă în mica arenă de sub ei. Deasupra templului răsărise o lună plină, profilând siluetele palmierilor și făcând ca marmura albă a coloanelor să lucească precum osul. Jumătatea de jos a colonadelor era făcută din porfir de culoarea purpurei, care nu reflecta lumina lunii, astfel încât templul părea să plutească suspendat deasupra pământului.

Ahenobarbus simțea înghesuiala din jur, transpirația amestecată de la mii de trupuri, aerul îngroșat cu nori de fum de la torțele aprinse și mirosul de rășină.

Sub ochii lui, vreo douăzeci de heterai ieșiră dintr-un monument triunghiular straniu, despre care Sysiphus îi spusese că se numea Cotyteion. Toate purtau falusuri rituale la cingătoare. Dezgustător.

— Astea-s cele mai bune dintre cele mai bune, șopti Dellius. Ahenobarbus nu se mira să vadă că acel pupincurist din naștere se lăsase deja în voia unor asemenea barbarisme.

— Sunt marile preotese ale templului. Dacă vrei să cumperi o femeie din-astea, te costă cel puțin o mină de aur, numai pentru o singură noapte.

O mină de aur! cu asta se putea ține o cohortă de legionari în campanie un an de zile!

Erau într-adevăr femei frumoase, deși falusurile de lemn de pe talie le făceau să arate grotesc. Toate erau goale, cu trupurile lucind de ulei și sudoare. Începură să danseze, în mod vădit sub efectul vreunei licori sau poate în transă.

Ahenobarbus simțea că-l treceau nădușelile.

Muzica flautelor și a tobelor crescu ascuțit, iar uneia dintre femei îi fu adus un vas de cupru. Femeia scoase capacul și înghiți conținutul.

— Ce se întâmplă? îl întrebă Ahenobarbus în șoaptă pe Dellius.

— Ritualul ăsta are loc o dată pe lună, răspunse Dellius, cu glasul îngroșat de poftă și oroare. L-am mai văzut cu două ocazii. Femeia aia de-acolo a stat în Cotyteion trei ani, așa că acum i-a venit rândul. După trei ani, fiecare mare preoteasă trebuie să-i fie sacrificată zeiței.

— A băut un filtru al amorului, în doză mortală, adăugă Sysiphus, cu ochii lucind de surescitare. Acum, când știe că va muri, pentru ea nu mai contează nimic. Va face orice.

— Ce înțelegi prin „orice”?

— Privește.

Ahenobarbus fusese de multe ori la circ, să urmărească luptele, văzuse bărbați și femei sfâșiați în bucăți de fiare sălbatice, mutilați în dueluri, târâți urlând din arenă după ce fuseseră striviți sub copitele cailor, în timpul curselor de care. Credea că fusese martorul tuturor soiurilor de violență. Dar ceea ce se întâmpla acum sub ochii lui îl zguduia până în adâncurile ființei.

Femeia care fusese aleasă pentru jertfă era târâtă de celelalte spre un fel de altar din piatră, în centrul arenei. Se urcă pe acesta, cu picioarele desfăcute, iar celelalte preotese începură s-o posede pe rând, pătrunzând-o prin față și prin spate cu masivele falusuri legate la mijloc, într-o orgie rituală de sânge și violență, dans și durere. Urletele de extaz dement și țipetele de agonie reverberau prin incinta templului, ajungând cu siguranță până în ascunzișul întunecat al Afroditei însăși. Înghesuită din toate părțile de celelalte preotese, victima se răsucea și se zvârcolea într-un paroxism al amorului și nimeni nu putu ști de unde i se trase în cele din urmă moartea, de la filtrul care o ucisese în sfârșit sau de la siluirea falusurilor de lemn pictat.

După ce reprezentația se termină, Ahenobarbus descoperi că aproape uitase să mai respire. Avea hainele leoarcă de sudoare.

Privi spre Marcus Antonius. Chipul nobilului Imperator lucea de transpirație, având ochii luminați într-o febră lăuntrică, extatică.

— O, nobile Antonius, ce-ai făcut? gemu Ahenobarbus.

Știa despre cârdășia lui Antoniu cu Dionisos, desigur. Era un secret comentat pe șoptite în toată Roma, o aberație proprie măreției poate, dar nimic mai mult. Însă acum i se părea că Antoniu se aventurase prea departe în regiunile lui tenebroase, iar acești egipteni, cu regina lor nerușinată, îl mânau pe calea nebuniei.

Perusia, în Italia.

Octavian strâmbă din nas, dezgustat. Făptura așezată în fața lui, i se spusese, era fratele lui Marc Antoniu. Arăta ca nodul unei frânghii, nu altfel, fără a avea nici proporțiile, nici vigoarea fratelui său. Mirosea a vin și a fum, iar pe armură și mantie avea pete de o origine neclară.

Octavian încercă să se arate înțelegător în timp ce-i asculta povestea: cum fusese atras în rebeliunea condusă de Fulvia, împotriva voinței lui, și la ce orori de neînchipuit, povestite acum una câte una, îl supusese.

— Oamenii nu mai vor să lupte pentru ea, spuse el. Sunt la un pas de rebeliune.

— Ăsta-i necazul când lași femeile să se amestece în politică, replică Octavian. Este o lecție salutară pentru noi toți.

— Dacă ne primești capitularea, am garanții de clemență din partea ta?

„Nu te afli în poziția de a te târgui cu mine”, reflectă Octavian. „Mai că nu mi-ai spus că garnizoana e oricum pe punctul să cadă.” Totuși, își desfăcu mâinile, cu un zâmbet forțat.

— Doar sunt fiul lui Caesar, răspunse el.

*

Peste câteva zile, Lucius părăsi Perusia, pentru a-și prelua postul de guvernator al Spaniei îndepărtate. Cât de departe de Roma putea ajunge, fără a cădea de-a binelea peste marginea lumii.

În timp ce se îndepărta de Perusia, escortat de o trupă din cavaleria lui Octavian, își văzu ofițerii din statul major agățați cu lanțuri în copacii de pe marginea drumului. Trecând pe lângă lungul șir de cadavre care putrezeau în frigul dimineții, auzi croncănitul hâd al unei ciori. Ridică privirea, pentru a vedea că se apucase să scormonească în ochii unui leș mai proaspăt. Își lua micul dejun.

Își aminti ceea ce-i promisese Octavian: „Doar sunt fiul lui

Caesar. Va să zică, asta e măsura clemenței lui Octavian", medită el. „Să ajung cât mai departe de Roma."

Alexandria din Egipt.

Calendele lui Marte, după calendarul roman, luna egipteană a lui Tybi.

Flori albe se desfăcuseră pe lujerii de fasole, de-a lungul malurilor Lacului Mareotis, migdalii din palatul de pe Lochias scoseseră bobocii florilor, insectele murmurau printre arbuștii și florile din grădinile lui Olympos.

Venise primăvara la Alexandria și, o dată cu ea, portul își reluase activitatea agitată. Caravane sosiseră din deșert cu sacii lor mari de mirodenii și mătăsuri, pentru a fi depozitate lângă grânele, untdelemnul de măsline și amforele cu vin din magaziile de la Rhakotis, așteptând sfârșitul iernii, sfârșitul tuturor furtunilor. Acum, marile corăbii negustorești porneau din nou pe lângă Pharos, navigând spre Roma, Efes și Atena. În curând, la orizont începură să apară vele îndreptându-se spre Alexandria și marele far pentru prima oară de la începutul toamnei.

Și, o dată cu corăbiile, soseau și vești din restul lumii.

*

Antoniu se trezi, gol, pe o canapea dintr-un salon. Quintus Dellius stătea aplecat deasupra lui, scuturându-l de umăr. Antoniu își frecă fața și se întoarse pe spate. Dellius ridică o sprânceană. O fi fost adormit Stăpânul Romei, dar o anumită parte din trupul lui era cât se poate de trează.

— Quintus Dellius. Cât e ceasul?

— Al cincilea ceas, stăpâne.

— Așa de devreme. Mormăi Antoniu.

Mâna îi coborî între coapse și începu să se frece. Se jucă alene, încruntat a concentrare.

— Ce mai noapte a fost și asta.

— Într-adevăr, stăpâne. Mă bucur să mă întorc la război. Trupul meu poate înfrunta încercări mai îndrăznețe.

Era nervos. Trebuia să i-o spună odată.

— Stăpâne, se ridică o problemă de stat, urgentă.

Antoniu zâmbi.

— Într-adevăr. După cum vezi.

Una dintre sclavele sirience tocmai intrase în cameră și, la vederea lui Antoniu, în toată glorioasa lui turgescență, făcu ochii mari și fu gata să se retragă din nou.

— Vino-aici, o chemă Antoniu. Nu fugi. Nu te muşc. Decât dacă vrei, adăugă el, rânjind spre Dellius.

Fata se apropie, cu paşi şovăitori.

— Stăpâne, au sosit veşti din Siria.

Antoniu nu-l luă în seamă pe Dellius.

— Vino-ncoace, pisicuţo. Aşa. Nu-ţi fie frică.

— Stăpâne.

— Dellius, acoperă-ţi ochii, dacă ţii cu tot dinadinsul.

Apucând fata de mână, Antoniu o trase lângă el. Ochii sclavei se holbaseră ca două farfurii. Râzând, Antoniu o răsuci repede, ridicându-i tunica. Fata ţipă, mai mult de surprindere, căci era obişnuită să-i servească pe eunucii din apartamentele reginei. Dar avea atâta minte încât să nu i se împotrivească unui roman şi unui zeu.

Dellius se uită cum Antoniu se umezea cu degetele şi intra în fata care tremura ca varga. Drăguţă bucăţică, fu nevoit să recunoască Dellius, cu un fund ca o piersică şi pielea de culoarea scorţişoarei.

— Ah, acum a răsărit soarele. Gemu Antoniu.

— Avem ştiri din Siria, insistă Dellius.

Antoniu ţinea fata de şolduri, cu ochii închişi.

— Şi eu am ştiri din Siria, spuse el, zâmbindu-i şmecher sclavei. Şi toate sunt bune.

— Doamne Antoniu, parţii au invadat şi învins legiunile noastre de-acolo.

Ochii lui Antoniu se deschiseră brusc.

— Guvernatorul nostru? saxa?

— Decimus Saxa e mort.

Antoniu nu părea să fi auzit. Închise ochii din nou şi-şi reluă plăcerile. Dellius simţea că începea să devină tot mai agitat, şi nu numai din cauza problemelor de stat. Fata nu părea să stea prea comod, îndoită peste canapea într-o poziţie atât de nefirească, dar în rest nu dădea semne că experienţa ar fi fost neplăcută. Nu toate sclavele aveau ocazia să se împerecheze cu un zeu în viaţă, reflectă el.

— Parţii au luat-o spre miazăzi şi au ocupat Ierusalimul, continuă Dellius. Toate oraşele au căzut, numai Tyrul nu. S-au pierdut două legiuni din Siria, împreună cu drapelele cu vulturi.

Antoniu nu reacţionă nici acum. Muşchii întregului trup i se încordară ca nişte arcuri şi termină rapid. Scoase un gâfâit slab.

— Numai Irod mai rezistă, la Masada.

Antoniu se prăbuși peste spătarul canapelei. Rămase culcat așa mult timp, trăgându-și respirația, apoi se dezmetici. Își scoase de pe deget unul dintre inelele enorme cu smaralde și i-l dădu fetei.

— Poftim, spuse el. Pentru dulceața ta.

Fata luă cu vioiciune inelul, apoi își culese legătura de șolduri, care zăcea pe marmură, la picioarele ei. Cu o privire scurtă spre Dellius, ieși în fugă din salon.

— Stăpâne, trebuie să te întorci la realitate. Ne-am delectat destul cu distracțiile de-aici. Acum, mai avem și treburi de făcut.

— Numai dacă. Începu Antoniu, dar nu termină; părea să ia o hotărâre. Cheamă-l pe Eros, se răsti el. Am nevoie de haine. Unde, pentru numele tuturor zeilor, mi-s hainele?

*

Stătea în sufrageria ei particulară, pe o canapea, luându-și micul dejun; avea pâine nedospită, o pastă făcută din smochine, brânză de capră și măsline negre, aranjate pe un platou de argint. Miniștrii ei, împreună cu Mardian, Diomedes și câțiva strategioi, stăteau în jurul camerei; alt bărbat, cu chipul ars de soare și barba stufoasă și lucioasă, se oprise în mijlocul încăperii.

Antoniu năvăli înăuntru, urmat de Dellius și câțiva dintre ofițerii lui de stat major. „Iar a băut”, își spuse Cleopatra. „Și se culcă, dacă Mardian spune adevărul, cu sclavele mele. Oare nu se satură niciodată de toate astea? niciodată nu dorește să-și folosească timpul cu rost? cu siguranță, nici un om inteligent nu se poate complăcea în distracții decât până la un punct, după care se plictisește.

N-ar trebui să mă deranjeze atât de mult. Nu fac decât să mă folosesc de el, la urma urmei, cum și el se folosește de mine. Prin urmare, e mare păcat că mi s-a strecurat așa în inimă, în ultima vreme. Ar trebui să-mi stăpânesc mai bine emoțiile. Ticălosul ăsta m-a făcut să-l iubesc puțintel, împotriva voinței mele.”

— A, domnul meu Antoniu, îl întâmpină ca. Tocmai ne pregăteam să trimitem după tine. Omul acesta are vești care s-ar putea să te intereseze.

Antoniu îl studie pe celălalt. Avea o atitudine arogantă și ochi plini de trufie. Grec, poate, sau sicilian.

— Numele lui este Apollodorus, continuă Cleopatra. E negustor. A plecat din Roma la prima încetare a furtunilor de iarnă și este cel dintâi care ajunge la noi din Italia.

— Octavian? întrebă Antoniu, cu speranță. Are febră? are gâlci? a murit?

Cleopatra nu zâmbi. „Va să zică, așa”, își spuse el. „Alte vești proaste.”

— Stăpâne, începu acel Apollodorus, după cum știi cu siguranță, fratele tău Lucius și soția ta Fulvia au adunat la sfârșitul anului trecut o armată și au provocat o rebeliune împotriva tânărului Caesar. Nu le-a mers deloc bine. Ultimele vești spun că sunt asediați în fortăreața montană din Perusia.

Antoniu închise ochii. Era o zi frumoasă de primăvară; dincolo de ferestre, portul scânteia la soare, iar în văzduh se simțea căldura primăverii. „Doar un anotimp am lipsit din lume și în timpul ăsta am pierdut și Răsăritul, și Italia. Nu pot avea nici un moment de liniște fără să înceapă chinurile'?”

— Și legiunile mele? întrebă el, cu un glas găunos.

— Sunt încă în tabere. Fără ordin de la tine, nu s-au alăturat rebeliunii.

Antoniu dădu din cap. Inima îi bătea în piept ca o tobă. Cineva i-o despicase în două cu o spadă. Era o oră prea matinală pentru o asemenea veste.

— Sextus stăpânește marea, în jurul Siciliei și al Sardiniei, continuă Apollodorus. Nici o corabie romană nu poate trece de el. Zeci de romani de familie bună s-au refugiat sub protecția lui.

Antoniu o privi pe regină. „Ia te uită la ochii ăștia! e exact ceea ce voia. Nici măcar nu încearcă să se prefacă dezamăgită pentru mine. Vrea să lupt contra poporului și țării mele. Femeile mă trădează la tot pasul.”

— Mă doare că-ți aduc vestea asta, spuse Apollodorus.

Ce mincinos!

— Pe mine mă doare s-o aud, spuse el. Ar trebui să mă consult cu statul meu major și să le dau știrea.

Și plecă, în grabă. Pe toți zeii, trebuia să bea ceva.

*

Antoniu se învârtea prin apartamente, bând din nou, după care își azvârli cupa de-a rostogolul, prin cameră, împroșcând pardoseala de alabastru cu vin roșu închis, ca sângele.

Cleopatra îl privea, simțind față de nemulțumirea lui o satisfacție perversă pe care încerca să și-o ascundă. „Ar fi trebuit să mă asculți pe mine, în loc de a-ți face de cap cu sclavele mele. În sfârșit, lumea te-a silit să te pui în mișcare. Nu mai poți trage de

timp. Dacă te lași condus de mine, te pot ajuta să întrezărești un crâmpei din visul lui Caesar. Poți deveni toate acele lucruri care ar fi trebuit să fie stăpânul tău, dacă nu era trădat. Hai să vedem acum dacă ești Hercules, sau doar un alt impostor în piele de leu."

— Nu pot arunca în cârca lui Octavian vina pentru tot ce s-a întâmplat, spunea Antoniu. Fulvia a pornit cu legiunile contra lui, ba chiar și-a bătut propriile monede. Nu am nici o bază legală ca să-l combat.

„Bază legală?" se întrebă ea. „A avut Iulius vreo bază legală ca să pornească împotriva lui Pompei cu legiunile lui? când ești un simplu agricultor de pe câmp, respecți legea. Când ești rege sau regină, faci legea."

— Asta a vrut Octavian tot timpul, spuse ea.

— Nu-i adevărat, asta a vrut Fulvia! a făcut-o fiindcă am venit la Alexandria, în loc să mă întorc la Roma!

— Atunci, divorțează de ea. Nu ți-e de nici un folos. N-a făcut decât să iște gâlceavă. Eu îți pot cumpăra cincizeci de legiuni și o flotă întreagă de corăbii. Înalță-te cu mine! căsătorește-te cu mine și-ți pot dărui lumea!

Poftim, o spusese. O șansă de a fi stăpânul lumii, rostită prin viu grai. Antoniu, însă, ezita.

— Am un pact cu Octavian și Lepidus. Mi-am dat cuvântul. Ce-o să creadă Roma despre mine, dacă mi-l calc acum? ne-am săturat de atâtea războaie civile.

— Nici un imperiu nu poate fi condus de doi oameni, iar de trei e imposibil. Puterea nu-i poate aparține decât unei singure persoane. Știi bine asta. Acest pact nu a fost decât un mod de a câștiga timp, până vă debarasați de Cassius și Brutus.

Antoniu își mușcă buzele.

Cleopatra simți copilul mișcându-se în pântecul ei. Sânii îi erau mai mari, umflați, pregătindu-se pentru naștere. Antoniu încă nu observase. Și nici ea nu avea de gând să-i spună, nu încă. Mai întâi, să-și dovedească virtutea în fața ei.

— Dacă nu-l distrugi, continuă Cleopatra, te va distruge el pe tine.

Ochii lui Antoniu se înăsprira. Știa că se putea să aibă dreptate. Dar nu voia s-o audă.

„Of, ce se întâmplă cu tine? nu-ți poți petrece toată viața pe canapea, cu o femeie pe genunchi și o cupă în mână. Vine o vreme când trebuie să te ridici, să ieși în lume și să-l plătești pe barcagiu."

Expresia de pe chipul lui. Cleopatrei nu-i venea să creadă că putea să refuze o asemenea șansă.

— Nu pot să-mi calc cuvântul, repetă Antoniu.

Pe terasă trosneau făclii. Cleopatra stătea cu brațele încrucișate pe piept, privind spre mare. Fața îi era pe jumătate luminată de flăcări, făcliile aruncând umbre prelungi care dansau pe pereții palatului.

Antoniu ieși pe terasă. În dimineața aceea, era îmbrăcat din nou cu uniforma de Imperator roman, mantia purpurie și armura smălțuită. Tunică în loc de robă grecească, sandale cu curelele înfășurate până la jumătatea gambelor în loc de pantofi moi din Attica.

— Porumbițo, murmură el.

Cleopatra nu avea încredere în propria voce ca să-i vorbească. Era prea furioasă.

— Plec când se crapă de ziuă.

— Știu.

— Voi merge în Siria, ca să mă ocup de parți. Apoi, mă voi confrunta cu problemele din Italia.

— Ți-am spus cum să te confrunți cu problemele din Italia.

— După ce rezolv toată încurcătura asta, am să mă-ntorc.

— Asta o zici tu.

— Vorbesc serios.

Antoniu ezită. „Uită-te la el, cum stă aici. Ca micul Caesarion, după ce a fost certat. I-am arătat cheile întregii lumi, și tot nu-i destul pentru el, tot contez pentru el mai puțin decât datoria față de Roma. I-am făcut toate hatârurile, i-am arătat toate deliciile acestui oraș și toate deliciile propriului trup. Ce crede, că o regină se dăruiește atât de ușor? cum aș putea să nu mă simt jignită de moarte?”

— Nici un sărut înainte de plecare? întrebă el.

— Îmi păstrez sărutările pentru când te întorci.

Nici nu suporta să se uite la el. „O să-i duc dorul”, își dădu ea seama. „O vreme, am făcut-o pe târfa pentru tine. Mi-am petrecut iarna râzând, în loc de a studia registrele și a asculta turuiala funcționarilor și a celor ce încasează impozitele. Vreau să rămâi. Am putea avea și plăcerea, și puterea. Am putea fi zei.”

Antoniu se foi în loc, arătând țeapăn și stângaci în armură. Se întoarse să plece.

Frustrarea Cleopatrei dădu pe dinafară.

— Poți avea totul, Marcus Antonius! împreună, putem fi mai mult decât Roma!

— Mă voi întoarce, fu singurul lui răspuns.

PARTEA A TREIA.

Cupidon și Dionisos sunt doi dintre cei mai violenți zei, pot să înhațe sufletul și să-l împingă atât de departe spre nebunie, încât își pierde orice reținere.

ACHILLES TATIUS

„S-o fut în cur pe nevastă-mea."

Antoniu abia suporta să se uite la ea. Perusia o îmbătrânise cu zece ani. Își vopsise părul cu henna, după moda germanică, dar asta nu putea ascunde faptul că avea în jurul gurii mici și crude mai multe riduri decât ultima dată când o văzuse, iar ochii îi arătau șterși ca de plumb. Aspectul ei părea mai degrabă al unui soldat cu o rană de lance, purulentă.

Dar nu înfățișarea ei fizică îl îndurera atât de mult, cât gândul la ceea ce făcuse. Fiara asta, scorpia asta, se amestecase în viața lui. Nu în legătură cu vreo amantă, lucru pe care l-ar fi putut înțelege, chiar dacă nu și ierta, ci în viața lui politică.

Munatius Plancus, pupincuristul ăla, stătea în spatele ei, cu o expresie chinuită și plină de regrete. Spre deosebire de Fulvia, care se încrunta la el de parcă ar fi fost numai vina lui.

Vila – un palat, mai bine zis – avea vedere spre golf. Pe pardoseală, mozaicul din mijlocul camerei reprezenta, din păcate, o scenă de pe Nil, cu un crocodil și un hipopotam. Antoniu și Fulvia stăteau de o parte și de alta a acestuia, despărțiți de Egipt și de păcatele lui din Alexandria.

Poate că Fulvia comandase mozaicul anume pentru acea ocazie.

— Ei, spuse ea, războinicul se întoarce. Și cum ți-ai petrecut iarna?

Îndrăzneala ei îi tăie respirația.

— Aș putea să-ți pun aceeași întrebare.

— Ai pierdut un anotimp întreg pilind și trăgându-ți-o cu țoapa aia a ta.

— Nu prea se compară, replică Antoniu. Te las singură câteva luni și tu aduci toată Italia în pragul războiului civil.

— Pentru tine am făcut-o. Pe când tu nu poți spune același lucru.

Plancus continua să stea lângă ei, cu o expresie mieroasă pe față. Lui Antoniu îi venea să-l arunce pe fereastră.

— Ai susținut-o pe nevastă-mea în planurile ei nebunești?

Mărul lui Adam tresări în gâtul lui Plancus ca un dop pe o mare furtunoasă.

— Stăpâne. Îngăimă el și nu-și mai găsi cuvintele.

Antoniu reveni cu atenția spre soția lui.

— Îți dai seama ce-ai făcut?

— Poate că ar fi ieșit altfel, dacă erai la Roma, în loc să-ți tocmești scula în Orient.

Amuți. De unde învățase un asemenea limbaj? petrecuse prea mult timp în compania soldaților, evident.

Ultimele câteva luni fuseseră o perioadă de încercare pentru Antoniu, după abandonul nebunatic de la Alexandria, o revenire aspră la realitățile vieții de magistrat roman. Din Alexandria pornise spre Efes, numai pentru a descoperi că parții ocupau acum aproape toată Siria, capturând până și Tarsusul. Dar cu problema asta nu avea ce face până nu aduna din nou o armată.

Sarcină care ar fi fost mai ușoară dacă cele unsprezece legiuni ale lui din Galia n-ar fi fost preluate de Octavian, după farsa din Perusia.

Când ajunsese la Atena, le găsise acolo atât pe soția sa, cât și pe mama lui, Iulia, după ce fuseseră nevoite să fugă de Octavian. Fiul pirat al lui Pompei, Sextus, o adăpostise pe Iulia luni de zile. Așa că acum, pe lângă celelalte probleme, se mai pomenea și dator față de cel mai înverșunat dușman al Triumviratului.

O singură iarnă departe de toată harababura și se alesese praful de toate.

— Clodia e aici, spuse Fulvia.

Clodia era fiica Fulviei. O făcuse cu primul soț, așa că nu era din sângele lui, dar totuși răspundea pentru ea. Clodia era cea care îndulcise învoiala cu Octavian, când formaseră Triumviratul.

— Octavian a trimis-o înapoi cu scrisoarea asta, spuse Fulvia, aruncându-i un sul. Susține că e încă intactă. A avut-o la el trei ani. Ce i-o fi făcut?

— Nu prea multe, pare-se.

— Numai tu ești de vină. Te-ai lăsat dus de nas de balerinul ăla pricăjit!

— Războiul ăsta nu a fost opera mea. Nu pe mine m-a dus de nas!

— Nici nu-ți dai seama, așa-i? octavian se comporta de parcă ar fi fost stăpân numai el peste toată Roma. Nu voia decât o scuză ca

să-ți ia legiunile din Galia. Și tu l-ai lăsat!

— Ba nu, tu l-ai lăsat!

— Era nevoie de tine la Roma. Ce făceai, în timp ce eu mă luptam în locul tău?

— În timp ce tu pierdeai în locul meu.

— Fătălăul ăla e pornit să-ți vină de hac. Vrea să desființeze Triumviratul!

Antoniu făcu un pas înapoi. Pe Jupiter, era o femeie îngrozitoare. Cu adevărat înspăimântătoare. Fulvia se apropie de el până ajunse aproape să-l atingă, repezindu-și fața spre a lui.

— Ai să vezi tu, într-o zi. Îți vrea sângele. O să te distrugă, Antoniu, dacă nu-l omori tu mai întâi.

— Am avut o înțelegere cu el. Mi-ai încălcat cuvântul.

— Fă-o acum. Strivește-l și poți fi stăpânul necontestat al Romei!

— Ești un monstru, replică Antoniu și ieși.

Alexandria din Egipt.

Orașul era atât de alb, în soarele verii, încât vederea lui dădea dureri de ochi. O briză sărată sufla dinspre port, aducând cu sine izul de alge și cărbune ars de la Pharos. Pescărușii țipau și dădeau târcoale pe deasupra cheurilor. În apele mai adânci înotau delfini, zbenguindu-se și sărind ca niște săgeți pe lângă dig.

Antoniu plecase de trei luni. Fără petrecerile lui, cu Compania Vieții dezmembrată, în palat se lăsase din nou liniștea. Cleopatra reușea din nou să doarmă destul. Dar totuși, într-un mod ciudat, îi simțea lipsa.

— Sunteți pe buzele tuturor celor de la Roma, îi spuse Mardian.

Cleopatra se întoarse dinspre fereastră.

— Și acum?

— Am primit un raport de la Apollodorus. Spune că toată lumea vorbește numai despre șederea lui Antoniu aici. Despre excesele lui. Și ale voastre.

— Ale mele?

— În Forum se spune că poftele lui nu-și găsesc perechea decât în ale voastre. Că torturați prizonierii ca să vă distrați și că în fiecare noapte vă culcați cu câte un alt sclav.

— Dezgustător. Nici nu m-aș atinge de un sclav, necum să mă mai și culc cu el!

— Așa vorbește lumea. Scursorile din Roma sunt cam la fel cu cele de-aici. Le place să răspândească bârfe scârboase.

— Așa că, însoțindu-l pe Antoniu în excesele lui, sunt considerată egală cu el?

— Se pare că da.

— Și ce se-aude despre reconcilierea Inimitabilului cu soția lui?

— N-a mers bine.

Cleopatra zâmbi. Putea să-și imagineze.

— A ridicat pânzele pentru Italia. Se vorbește despre un nou război civil.

— Și Fulvia?

— Ea a rămas la Atena. Bolnavă, cred. Unii spun că asediul de la Perusia i-a șubrezit sănătatea.

— Îți mulțumesc, Mardian. Ține-mă la curent cu alte vești.

— Da, Maiestate.

După plecarea lui, Cleopatra reveni la fereastră. Așadar, cei din Republică încă mai vorbeau despre ea. N-o deranja peste măsură ce spuneau. Nu putea opri moara de zvonuri a lui Octavian să se învârtească și să macine.

„Mă întreb ce-au să spună când vor afla că port în pântec copilul lui Antoniu”, reflectă ea, rezemându-și mâinile pe abdomenul umflat. „Fără îndoială, vor spune că aparține unuia dintre sclavii pe care i-am torturat sau unuia dintre nenumărații băieți slujitori pe care se zice că i-am decapitat după ce mă culcam cu ei.”

Se așeză pe un divan. Era prea cald ca să poarte un copil în burtă.

Va să zică, nobilul Antoniu nu se împăcase cu Fulvia lui. Nici un moment nu credea că avea să se mai împace vreodată, cu atât mai puțin acum. Fulvia se dovedise o piedică; până și el trebuia să-și dea seama că era necesar să se descotorosească de ea. Dar pe Antoniu nu te puteai baza. Avea tot atâtea șanse să facă față problemelor, cât și să le întoarcă spatele. Poate că avea nevoie de o mână de ajutor.

Cleopatra își chemă șambelanul.

— Găsește-mi-l pe Olympos, îi ceru ea.

Peste măsură de grațioasei și înțeleptei Regine a Egiptului, Doamnă a celor Două Țări, Zeiță Iubitoare-de-Tată, Știri triste din Grecia. Cu regret o informez pe Maiestatea Voastră că soția nobilului Imperator Antoniu, Triumvir al Romei, a răposat astăzi aici la Atena, de pe urma unei boli cauzate de tribulațiile cărora le-a fost supusă în timpul războaielor din Italia. Toți cei de aici, din

Grecia, care o cunoșteau, o plâng din toată inima.

Mă socotesc norocos de-a o fi cunoscut pe această mare doamnă înainte de a muri și i-am transmis felicitările voastre, așa cum mi-ați cerut, împreună cu darurile de la Maiestatea Voastră, inclusiv smochinele în miere, o delicatesă pe care mi sa spus că a găsit-o îndeosebi pe placul ei.

Un mesager a fost trimis la Antoniu, pentru a-l informa despre tragicul sfârșit al soției lui.

Devotatul vostru slujitor și prieten, Olympos

*

Cleopatra se strecură în camera copiilor, sprijinindu-se de pereți. Avea amețeli; moașele spuneau că pierduse mult sânge. Medicii îi recomandaseră doze puternice de purecariță și o puneau să bea tot felul de poțiuni cu miros neplăcut ca să se întremeze. Le spusese că nu avea nevoie, pentru a se simți mai bine, decât de scrisoarea de la Olympos.

Antoniu era de două ori binecuvântat, nu numai cu un copil, ci cu doi. Alexandru și Cleopatra dormeau în pătuțurile lor, al lui intarsiat cu o friză de fildeș cu tigri, al ei cu elefanți. „Așadar", își spuse ea, „acum îi am în grija mea pe copiii celor mai mari doi fii ai Romei. Să mai încerce cineva să mi-i nege."

Alexandru semăna leit cu tatăl lui, un băiețel sănătos și dolofan, cu o claie de păr bogat. Micuța Cleopatra Selena era mai măruntă, mai oacheșă, cu piele măslinie. Îngenunche lângă patul ei, privindu-i mișcările aproape neobservate ale pieptului în timp ce respira, și-i contemplă în lumina lunii gura în formă de inimioară. „O fiică, o femeie ca mine. Viitoarea Isis. Cum vei face față în această lume a bărbaților?" se întrebă Cleopatra. „Mie nu mi-au dăruit decât suferință. Sunt necredincioși, nepăsători, preocupați numai de ei înșiși. Beau prea mult și iubesc prea puțin.

Unul dintre frații tăi este Caesar, iar fratele tău geamăn e Alexandru. Trebuie să vă apăr, pe unii de ceilalți. Nu vă voi lăsa să vă strângeți de gât, cum am făcut eu cu frații și surorile mele. Voi găsi o cale ca fiecare dintre voi să se bucure de dreptul său din naștere.

Somn ușor, deocamdată. Îl voi aduce pe tatăl vostru acasă."

Alexandria din Egipt.

Se întorsese la lucru cu mult timp înainte ca medicii să considere că era recomandabil.

— Femeile felahilor își nasc copiii pe câmp, le spusese ea. Și-n

plus, sunt prea multe de făcut ca să zac în pat, bând elixirurile voastre spurcate.

Era începutul Anului Nou egiptean, data pe care romanii o numeau Calendele lui Septembris, anotimpul când Nilul începea să se umfle. Sau, cel puțin, așa sperau cu toții. În ultimii doi ani la rând fusese secetă și nu-și mai puteau permite încă un sezon de uscăciune fără ca țara să cadă pradă anarhiei și foametei generalizate.

Cleopatra stătea închisă cu miniștrii ei, studiind rapoartele de la oeconomi și guvernatorii districtuali. Tocmai îl chestiona mai amănunțit pe Diomedes despre starea exactă a magaziilor și a rezervelor de grâne, când în cameră dădu buzna pe neanunțate Mardian. După expresia de pe chipul lui, Cleopatra își dădu seama că avea vești proaste – cele mai proaste cu putință.

— Lăsați-ne singuri, le spuse ea celorlalți.

Înalții funcționari se uitară unii la alții, apoi la Mardian. Știrea avea să se răspândească prin palat ca focul prin savană, își spuse ea. Speculații, apoi zvonuri. Dar, dacă erau vești proaste, voia să le audă prima, să aibă timp pentru a se pregăti.

*

Trase adânc aer în piept și încercă să se liniștească. Oare ce putea fi? o altă rebeliune în Egiptul de Sus, poate? sau ceva în legătură cu Antoniu! i se pierduse corabia pe timp de furtună? fusese învins în lupta cu Octavian?

Mardian stătea în fața ei, tremurând ca un sclav care a fost prins cu mâna în sacul de la bucătărie. Îngrozit, cu răsuflarea tăiată. Însemna că era un dezastru.

Cleopatra inspiră adânc.

— A murit Antoniu? întrebă ea.

Eunucul clătină din cap, bălăbănindu-și obrajii.

— Nu, Maiestate. Trăiește.

— Atunci, ce e? suntem cotropiți?

— A venit Apollodorus, Maiestatea Voastră.

Se foi în loc. Apollodorus! dacă venise personal, însemna că adusese cea mai proastă veste cu putință. „Ei bine, să termine mai repede. E de preferat ca știrile proaste să fie lăsate în urmă.”

— Atunci, poftește-l.

Și Apollodorus intră, cu obișnuitul lui pas legănat și umbra unui zâmbet pe buze. Ca și cum problemele națiunilor ar fi fost un motiv de amuzament pentru el. La vederea lui, Cleopatra avu o stare de

sufocare familiară. Își amintea cum îl privise în noaptea aceea în cort, cu evreica heterai, Rachel. „Poate că, într-o zi, îi voi spune. Asta o să-i șteargă zâmbetul de pe buze.”

— Maiestate, începu el, făcând o încercare neconvinsă de a se prosterna la picioarele tronului.

— Apollodorus. Ne-ai adus vești.

— Într-adevăr. De la Antoniu, Maiestate.

Cleopatra își ținu respirația.

— Spune-ne.

— A făcut pace cu Octavian.

Simți că i se scurgea sângele din obraji.

— Iar?

— S-au întâlnit la Brundisium. Au convenit să reînnoiască Triumviratul, iar războiul dintre ei a fost evitat.

Mă rog, era o dezamăgire, dar asta nu explica paloarea păstoasă de pe chipul lui Mardian, nici tremurul mâinilor lui. Cleopatra reveni cu atenția la Apollodorus. „Îi face plăcere. Chiar nu se teme? ce nerușinat!”

— Nu e asta singura veste. Ce s-a mai întâmplat, și nu îmi spui?

— Pacea s-a încheiat cu un anumit preț.

În acel moment, știu, chiar înainte de a auzi cuvintele. Oroarea i se așeză în stomac ca un bulgăre de grăsime rece.

— Urmează să se însoare cu sora lui Octavian, Octavia.

În timp ce Apollodorus rostea aceste cuvinte, Mardian, lângă el, tresări, așteptând tirada. Cleopatra, însă, nu făcea decât să-i privească fix. Simțea numai o stare de amorțeală, nimic mai mult. Și-n plus, ce rost ar fi avut să se înfurie? i-ar fi înjosit demnitatea de regină, fără să rezolve nimic.

Dar ceva, înlăuntrul ei, murise.

Nu era numai faptul că o trădase. Ce-ar fi fost nou în asta? roma trăda încontinuu Alexandria. Dar cât de sordid! „Chiar în momentul când el negocia tratatul ăsta infam”, își spuse, „eu îi născeam lui Antoniu un fiu și o fiică. I-am oferit lumea, iar el a ales în schimb calea cea mai ușoară; i-am dăruit măreția, și când colo el a preferat mediocritatea.

Știam cum e; toată lumea știe cum e Antoniu. Mi-am spus chiar că puteam să suport când se distra cu sclavele, aici, în palat. Dar oare tot ceea ce s-a întâmplat aici, la Alexandria, a însemnat atât de puțin pentru el încât să mă poată trăda cu atâta nepăsare? mi-am deschis orașul și sufletul în fața lui.”

— Va să zică, așa, spuse. Inimitabilul a săvârșit indescriptibilul.

— Îmi pare rău că vă aduc această veste neplăcută.

— Ar fi trebuit să ne așteptăm. La fel ca toți bărbații, este infidel, egoist și rău.

Lui Apollodorus nu păru să-i placă această defăimare a sexului din care făcea parte.

— Se spune că a fost silit să accepte, Maiestate. Octavian a închis portul de la Brundisium în calea corăbiilor lui și l-a obligat să debarce la miazănoapte de oraș. Legiunile lor s-au întâlnit pe câmpul de luptă, dar soldații au refuzat să se lupte între ei. Mulți dintre ei luptaseră umăr lângă umăr, la Filippi, iar acum s-au săturat de război până peste cap. Ei le-au impus celor doi această înțelegere.

— Și presupun că pe urmă l-au târât pe Antoniu, zbierând și dând din picioare, în patul altei femei?

Acest Antoniu era ca un urs bâjbâind greoi de colo-colo, vârându-și labele în faguri și gustând toată mierea din lume.

— Este frumoasă, această Octavia?

— Nu la fel de frumoasă ca Maiestatea Voastră.

— Dacă mă tratezi ca pe o fetișcană fără nimic în cap, am să ți-l zbor pe-al tău de pe umeri.

Aceste cuvinte îi șterseră zâmbetul de pe față. Pentru prima dată. Dar tot mai avu temeritatea să ridice capul, privind-o drept în ochi.

— Se spune că are un gât ca de lebădă și fața Afroditei însăși.

— Bietul Antoniu. Cred că e distrus.

— Ne putem imagina deznădejdea lui.

Cleopatra tăcu un timp îndelungat. Apoi, păru să se dezmeticească, parcă trezindu-se dintr-un somn adânc.

— Cu ce s-a ales pentru înțelegerea asta?

— Octavian a păstrat legiunile pe care le confiscase în Galia. Au convenit ca Octavian să-l scoată pe Sextus din Sicilia, iar Antoniu să se ocupe de parți.

— Cu alte cuvinte, Antoniu a renunțat la Apus fără luptă.

— Pare să considere că Răsăritul e mai important.

Amorțeala din membrele ei începea să se risipească. Acum îi venea într-adevăr să tune și să fulgere. Trebuia să se abțină.

— Mă rog, nu mai e nimic de făcut, spuse ea. Am aruncat cu zarurile și am pierdut.

Mardian luă cuvântul. Arăta complet nenorocit.

— Doriți să rămâneți singură, Maiestate? să-i trimit de-aici pe miniștri?

„Da, trimite-i. Nu vreau să mai vorbesc cu nici un suflet de om, niciodată. Acum, afacerile mărunte ale recoltelor și impozitelor nu mai înseamnă nimic pentru mine.” În schimb, se pomeni clătinând din cap:

— Nu, Mardian. Dacă vor sta lângă ușă, auzindu-mă cum arunc cu vaze prin cameră, vor înțelege că sunt tulburată. Nu voi face mai mult caz decât merită. E doar un neajuns minor. Cheamă-i înapoi. Am treabă.

Un neajuns minor.

Simțea în piept o durere zdrobitoare. „În ultimă instanță, toți romanii ăștia sunt la fel. Îmi dau sămânța lor, dar nu-mi dau și cuvântul lor.

Pentru ei, nu sunt decât o pelegrina, o bădărancă.

Dar jocul încă nu s-a sfârșit. Trebuie să lupt mai departe. Cum i-am spus lui Mardian, am treburi de făcut.”

Colina Palatină, Roma.

Antoniu detesta să poarte toga. Cicero, desigur, făcea mare paradă cu ea, dar Antoniu nu era în stare să umble într-o drăcovenie din-aia fără să-i cadă grămadă în vine. Erau călduroase și grele, iar lâna îi provoca mâncărimi. Se întreba ce vajnic roman cu mințile rătăcite născocise o tortură atât de rafinată ca să le-o impună compatrioților lui.

El și Octavia stăteau culcați pe canapele, în curtea vilei lui de pe Palatină. Un soare palid încălzea urnele și statuile, o șopârlă se încălzea pe zidul acoperit cu licheni, un păun țipa și-și răsfira coada uriașă în grădină.

Antoniu se întreba cum o fi arătat Octavia fără haine. Era greu de spus, cu rochiile acelea diforme și voluminoase pe care le purtau femeile romane. Cu totul altfel decât cele egiptene.

Era o iepșoară simpatică, această soră a lui Octavian. Avea părul strâns în creștetul capului, într-o coafură pe care femeile o numeau „pepene”, lăsând să i se vadă curba prelungă și elegantă a gâtului, iar soarele făcea să-i strălucească firele aurii din păr. Își cumpărase o umbrelă ca să se ferească de soare, iar în jurul ei pluteau arome ale parfumului scump de scorțișoară.

Până atunci, conversația fusese convențională și șchioapă. Îl făcea să tânjească după umorul caustic al Cleopatrei, după vulgaritățile Fulviei. Se întreba ce-avea să se întâmple după ce sufla

lumânările, în noaptea nunții. Din experiența lui, femeile bine crescute se înscriau în trei categorii: cele care se culcau cu gladiatori, cele care se culcau cu oricine și cele care stăteau acasă. Octavia, după toate semnele, prefera să stea acasă. Niciodată n-o interesase circuitul gladiatorilor, preferând broderiile în locul pectoralilor bine unși și al smotocelilor un pic mai brutale. Nici însărcinări la templu nu avusese și nici aventuri cu alți senatori. Nu se regulase nici măcar cu Caesar, ceea ce o făcuse să fie o adevărată curiozitate pe Palatin.

— Cum ai găsit Răsăritul? îl întrebă ea.

Întrebarea îl surprinse. Făcea doar conversație politicoasă, sau ascundea o împunsătură? o aluzie voalată la Compania Vieții, poate? ce peștoaică rece! de nepătruns, la fel ca fratele ei.

— Alexandria are o bibliotecă minunată, auzi Antoniu propriul glas răspunzând. Cea mai bună din lume.

Nu se putea suferi pe sine însuși când era treaz.

— Deci, ai petrecut mult timp citind?

Își bătea joc de el?

— În Alexandria sunt multe lucruri interesante. Gimnaziile nu au pereche în lume. Și-apoi, mai este pescuitul și mai este vânătoarea. Am călărit și pe o cămilă.

„Pe toți zeii, auzi la mine! parc-aș fi Plancus. Mai degrabă aș face schimb de înjurături cu Fulvia. O plăcere pe care am pierdut-o pentru totdeauna."

La vestea morții ei, Antoniu se îmbătase cu Sysiphus și Dellius, ca să sărbătorească. Întinse mâna după carafa cu vin.

— Puțin vin?

Octavia clătină din cap.

„Nu, firește că nu." Trase o dușcă din cupa încrustată cu nestemate de pe masa din fața lui și se simți puțin mai bine.

— Mi-a părut rău să aud despre moartea Fulviei.

— Ai întâlnit-o vreodată?

— Numai de câteva ori. N-am cunoscut-o bine.

— Dacă o cunoșteai bine, acum nu ți-ar fi părut rău s-o știi moartă. Știi că au adus-o la Roma pentru înmormântare? cei din Grecia n-au vrut s-o îngroape acolo, ca să nu le măneze recoltele.

Aceste cuvinte provocară o pauză în conversație. „Poate că a fost o remarcă puțin cam prea directă pentru ea", își spuse Antoniu. „Ce făptură ștearsă. Tare mi-ar mai plăcea s-o mușc de gât, să văd dacă-i curge sânge."

— Fratele meu e cel care dorește să ne căsătorim, reluă Octavia.

— Îmi face o mare cinste.

— E în interesul lui. Și într-al tău. Mă rog, cel puțin așa se spunea.

— Totuși, răspunse cu sinceritate Antoniu, frumusețea ta este renumită în Roma. Ar trebui să mă consider un bărbat norocos că te iau de soție.

— Vei descoperi că loialitatea mea prețuiește pentru tine mult mai mult decât frumusețea, Marcus.

Păunul țipă din nou. Soarele dispăru după un nor. „Să am eu nevoie de loialitatea unei femei! mai degrabă ți-aș gusta puful dintre coapse."

— Să fie clar, spuse el. După ce ne vom căsători, nu voi permite să-mi stânjenești libertățile. Fă bine și nu uita că sunt o ființă cu sânge fierbinte.

— Mi-ar plăcea să cred că te voi face fericit.

Nu-i plăcea deloc cum suna. Când femeile promiteau că te vor face fericit, întotdeauna voiau ceva în schimb. Până și Cleopatra. Dar ea nu dorea decât controlul militar și politic asupra Mediteranei. Îi înțelegea motivațiile mult mai ușor decât pe ale Fulviei.

— Vom avea o nuntă despre care va vorbi toată Roma, spuse el, ca s-o îmbuneze, și-i ceru unui servitor să mai toarne vin în krater.

— Ar trebui să ai grijă să nu mai bei atât de mult, remarcă Octavia.

Pe toți zeii, începuse deja!

— Ba am să fac exact ce mă taie pe mine capul, replică el.

„Câte nu facem pentru buna înțelegere! îmi și văd viitorul. Fără ajutorul nici unui astrolog. Femeia asta mă detestă. O să mă cicălească la fel ca Fulvia, o să-mi dilueze vinul din sticle, o să mă bată la cap cu amantele. Iar în pat o să zacă de lemn ca o mortăciune.

Dacă ne scutește pe toți de încă un război, atunci poate că merită." Din partea lui, Antoniu nu era deloc sigur că n-ar fi preferat să fie la Alexandria, cu Cleopatra lui. Aia da femeie!

Spera că era bine ce făcea. Asta i-ar fi recomandat sfătuitorii săi. Nu dorea decât să fi putut să nu se mai tot gândească la egipteanca lui și ca somnul să-i fie mai puțin tulburat de îndoieli.

Cleopatra, singură în pat, privea luna plutind peste port, în sunetul valurilor blânde care se spărgeau pe stânci sub ferestrele

palatului. Era o noapte rară, cu arșiță, în Alexandria. Își simțea trupul îngreunat, moleșit, supus. Închise ochii, dar somnul o ocolea. Toată ziua stătuse închisă cu miniștrii, discutând despre starea canalelor, și era prea obosită ca să adoarmă.

Iar în noaptea aceea nu putea să nu se gândească la el. La trădarea lui.

În aceeași zi primise o scrisoare de la Antoniu.

Temutei Sale Maiestăți, Regina Cleopatra a Egiptului, Salutări de la Roma. Am dori să aflați despre fericita ocazie a nunții noastre cu Octavia, un eveniment care face să se bucure toată Roma. De asemenea, am dori să vă transmitem felicitările noastre pentru nașterea copiilor dumneavoastră de viță regală, eveniment care abia acum ne-a fost adus la cunoștință.

Ne exprimăm mulțumirile față de ospitalitatea voastră din timpul vizitei noastre în marele vostru oraș. Și vom păstra neștearsă amintirea prieteniei voastre pline de căldură. Avem bucuria de a fi primit asigurările voastre de prietenie față de noi înșine și față de Roma.

Nobilul Imperator Marcus Antonius, Triumvir.

Degetele i se strecurară în josul trupului și începu să se frece încetișor între picioare. Își umezi degetele cu limba, strecurându-le apoi între buzele mătăsoase. Începu să-și dăruiască plăcerea, arcuindu-și spatele, cu degetele mișcându-se tot mai repede, propulsate de furie. Eliberarea sosi repede și pe neașteptate, cu gâfâieli oprite în gât. După aceea, rămase culcată în întuneric, încă trează și tot nesatisfăcută.

Plăcerea nu valora nimic, își spuse ea, dacă nu puteai avea un bărbat lângă tine, să te țină în brațe când adormeai. Dar o asemenea emoție era o slăbiciune, iar Cleopatra își dăduse cuvântul că niciodată n-avea să mai fie slabă.

Colina Palatină, Roma.

Razele lunii se strecurau împestrițate prin coroanele chiparoșilor înalți din dreptul ferestrelor, inundând camera cu lumini și umbre. Antoniu o privi pe Octavia scoțându-și etola. Pe dedesubt purta o legătură de șolduri și o bandă simplă peste sâni. Arăta suplă ca o nimfă, cu pielea palidă ca marmura în camera întunecată, asemenea uneia dintre statuile din grădină.

Nu-l lăsă s-o vadă goală, ci se strecură în așternut ca orice matroană romană cuviincioasă, înainte de a-și scoate și rufăria de corp.

Antoniu se rostogoli spre ea. După ce o comparase în minte cu Afrodita de marmură, își imaginase că trupul ei avea să fie cumva rece la atingere, iar căldura neașteptată a pielii îl surprinse. Dar avusese sute de femei și era pregătit să fie dezamăgit de ea. Într-adevăr, în timp ce o îmbrățișa, Octavia se înfășură în jurul lui ca o viță pe trunchiul unui stejar. Mai mult o priză de luptă, decât o îmbrățișare, își spuse el acru.

O sărută. Avea gustul gurii răcoros ca un paciuli. Îi răspunse la sărut, reacționând cu o ardoare neașteptată.

Antoniu aruncă la o parte cearșaful, pentru a o privi în lumina argintie palidă care intra pe fereastră.

— Pe toți zeii, tare mai ești frumoasă, murmură el.

Într-un fel, perfecțiunea ei îl ațâța. Era puțin cam prea. Ei bine, prea perfectă.

Se aplecă să-i sărute sânii. Pielea Octaviei mirosea a curat și dulce, ca apa unui râu de munte și cetina brazilor. Îi supse pe rând fiecare sfârc, mușcând-o ușurel cu dinții până când o făcu să se retragă, cu un mic țipăt. În sfârșit, îi smulsese o reacție.

Îi trase șoldurile spre el.

O penetră brusc, împingând prea tare și prea repede. Nu voise să-i provoace dureri, dar frumusețea ei docilă îl înfuria într-un fel. Îngenunche pe pat, trăgându-i șoldurile spre el, ridicând-o, surescitat. Părul ei blond și pielea albă îi aminteau de miere și apă.

Când închise ochii, nu pe Octavia o mai avu cu el în pat. Se pomeni gândindu-se la o piele măslinie, la un păr negru încadrând o gură rujată, la doi ochi negri și răutăcioși. Cât ai clipi, reveni la acele visuri exotice pe care le abandonase când părăsise Alexandria, scurta lui contopire cu Egiptul.

Băuse prea mult vin la ospățul de nuntă și-i slăbise senzațiile fizice, întețindu-i în același timp pofta. Momentul de plăcere sosi nu ca un val strecurându-se pe furiș, ci cu o violență năvalnică și neașteptată care-l lăsă gâfâind epuizat deasupra zeiței lui blonde.

„Oare voi mai putea vreodată să-mi ating sublimul moment fără a plăsmui în minte o imagine a Cleopatrei?” se întrebă el. „Am lăsat Alexandria în urmă. Dar nu mă lasă Alexandria pe mine.”

Alexandria din Egipt.

Cleopatra luă mâna lui Caesarion și începu să-l conducă pe sub bolțile reci, cu ecouri, ale Somei, mausoleul regal. Prin aer plutea mirosul dulceag și greu de descompunere. De jur-împrejurul lor, mormintele străvechi ale Ptolemeilor, fărâmițate de vremuri.

Drumul genealogiei lor, de la sarcofagul simplu de granit neornamentat al lui Ptolemeu Întâiul până la mormântul înzorzonat al propriului tată, cu friza sa dionisiacă de struguri și frunze de viță. Iar alături, pedepsit de anonimat chiar și în moarte, neîmpodobit și marcat numai cu numele, mormântul fratelui ei, Ptolemeu al XIII-lea; lângă el, tânărul Antiochus, cu granitul trandafiriu șlefuit ca oglinda și sculptat cu cursele de cai și care pe care le îndrăgise în copilărie.

Făclii trosnitoare luminau drumul prin catacombele umede. Păianjeni și gândaci o zbugheau în umbre, la apropierea lor.

— Acesta este mausoleul lui Ptolemeu al Patrulea, spunea Cleopatra, cu vocea reverberându-i prin culoarul rece. Și-a omorât propriul tată ca să-i ia tronul. Iar aici e cel pe care l-au numit Ptolemeu cel Gras. Și cel de-aici, sub piatra asta încrustată cu bărci și elefanți, și-a ucis nepotul, apoi s-a însurat cu propria mamă, Cleopatra a Doua. Au avut un copil împreună, dar după aceea el s-a îndrăgostit de nepoata lui, Berenice. S-a căsătorit cu ea, a omorât pruncul pe care-l făcuse cu mama lui și i-a trimis acesteia cadavrul, ciopârțit într-o duzină de bucăți. După moartea lui Ptolemeu, Berenice a ucis-o și pe Cleopatra. Această Berenice despre care vorbim acum a fost mama bunicului tău. Când fiul ei a crescut, a încercat să-l otrăvească și pe el, așa că, la porunca lui, a fost executată.

Caesarion o privea cu ochi mari. Îi ținea mâna într-o strânsoare de moarte. Părea cât pe ce să i se facă rău.

— De ce-mi spui toate astea?

— Ți le spun ca să știi adevărul despre familia și moștenirea ta. Într-o zi, vei fi Regele Egiptului, Caesar Ptolemeu al Cincisprezecelea. Înainte de a veni ziua aceea, trebuie să înțelegi că guvernarea Egiptului nu e numai un dar, ci și o grea povară. Trebuie să înveți să-i respecți pe acești strămoși ai tăi, chiar dacă mulți dintre ei au făcut lucruri îngrozitoare.

Șovăi o clipă.

— Și eu am făcut asemenea lucruri.

— Ce lucruri ai făcut?

„Cum i-aș putea spune?" se întrebă Cleopatra. „Cum să-i pot spune despre Arsinoë, Antiochus și Fulvia? cum ar putea înțelege cât de cât?"

— Am să-ți spun când vei fi mai mare. Deocamdată, este de ajuns să înțelegi dreptul conducătorilor de a-și duce la îndeplinire

planurile, chiar dacă asta înseamnă ca alții să sufere. În bătăliile tale vor muri soldați, rivali vor fi executați la porunca ta. Dacă nu-ți poți lua pe umeri această povară, atunci nu ai căderea de a fi rege.

Băiatul trase adânc aer în piept.

— Înțeleg, spuse el, dar glasul îi suna foarte slab.

„Ce copil firav și serios", își spuse Cleopatra. „În fiecare zi seamănă tot mai mult cu tatăl lui, până și la mers. Mă voi ruga să-i fi moștenit puterea și abilitatea."

— Ba nu, încă nu înțelegi. Nu vei înțelege cu adevărat până nu-ți vei folosi puterea pentru prima dată. Dar trebuie să știi că regii și reginele făptuiesc voința zeilor. De la ei ne obținem autoritatea și iertarea pentru ceea ce facem aici, pe Pământ.

Un freamăt, din umbre, un scorpion fugind la adăpost de lumină.

— Nu-mi place acest loc, scânci băiatul.

— Trebuie să-ți înțelegi moștenirea, Caesarion.

Chipul lui mic și palid se ridică spre ea.

— Te coborî din Isis însăși, prin mine și prin Caesar, tatăl tău, pe care zeii l-au ales ca să unească Roma cu Egiptul.

— El de ce nu e înmormântat aici?

— Era roman, iar acolo au alte datini.

— Cum era?

— Tatăl tău.

Se întrebă cum i l-ar fi putut descrie. Oare era bine să-i spună totul, despre aroganța lui Caesar, despre neînduplecarea și ambițiile sale? sau să-i vorbească numai despre geniul lui războinic, blândețea în dragoste și gândirea strălucită? cum ar fi putut să-i explice cu adevărat totul despre Iulius, când nici ea încă nu-i înțelegea motivele pentru tot ceea ce făcuse?

— Tatăl tău a fost cel mai mare războinic care a trăit vreodată. La fel de mare ca Alexandru. A condus Roma și dorea ca Imperiul Roman și cel Egiptean să fie ale tale.

— Aș vrea. Începu Caesarion – dar ceea ce nădăjduia el nu voia să se transpună în niște biete cuvinte.

Cleopatra îngenunche în fața lui, luându-l de umeri.

— Ai un destin, Caesarion. Când vei crește, ai să unești Roma și Egiptul și vei domni peste un imperiu mai mare decât cel al lui Alexandru. Vei salva Răsăritul de romani. Pentru asta te-ai născut.

Băiatul dădu din cap, covârșit de mirosul rece al morții din acel loc întunecat, de intensitatea din ochii mamei lui. Îi credea fiecare

cuvânt. Avea doar șapte ani, era prea mic ca să-i simtă îndoielile sau să-i ghicească temerile. Prea mic, încă, pentru groapa cu șerpi.

Alexandria din Egipt.

Luna egipteană a lui Phaophi, Treizeci și nouă de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Palmierii se unduiau în briza mării, care încrețea apele portului. O trâmbă de spumă explodă la picioarele farului. O zi frumoasă, una dintre ultimele ale verii.

Toată dimineața, ca de obicei, fusese afectată detaliilor guvernării; Cleopatra se interesase de moartea Boului Divin, la Noul Mare Preot – Pshereniptah murise în primăvară – ascultase raportul informatorului principal al lui Mardian despre ceea ce se spunea pe seama ei prin piețe, apoi îl primise în audiență pe administratorul șef al Nilului, care-și întinsese hărțile peste masa lustruită din lemn de cedru, ca să-i arate care canale se colmataseră în sezonul trecut și care aveau nevoie de lărgiri.

După un prânz ușor, avea obiceiul să petreacă o oră închisă cu unul dintre consilierii ei, Mardian sau dioiketes-ul, înainte de a-și dedica timpul copiilor. Apoi, spre sfârșitul după-amiezii, începea din nou munca, uneori lucrând până noaptea târziu. Dar întotdeauna se trezea chiar înaintea zorilor, își făcea toaleta și se pregătea pentru audiențele din dimineața următoare.

Mardian era tot timpul surprins de uriașa ei capacitate de muncă. Spre deosebire de tatăl său, care fusese devotat sticlei cu vin, femeia asta nu se gândea decât la datorie. Luxul, până și simplele plăceri nu erau destinate decât atingerii aceluiași unic scop – viitorul Egiptului și al fiului ei.

*

Cleopatra citi cu atenție sulul, ținându-l în mâna dreaptă, iar cu stânga sprijinindu-l ca să stea deschis. Din când în când, ridica privirea și îi punea dioiketes-ului întrebări tăioase despre câte una dintre cifre, așteptând o ezitare, o coborâre a ochilor. Lectura atentă a tuturor rapoartelor era una dintre căile de a-și asigura cinstea miniștrilor. Erau destul de bogați, dar niciodată nu puteai greși supraestimând lăcomia unui om.

Celălalt mod de a le menține integritatea consta în a-i pune pe miniștri să se verifice între ei. Cu toții erau demni de încredere în privința sârguinței de a-și demasca reciproc neajunsurile.

Când termină să-l chestioneze, îl lăsă să plece, iar dioiketes-ul ieși grăbit și recunoscător din cameră. Cleopatra lăsă o servitoare

să-i toarne un pahar cu apă de trandafiri parfumată și se așeză la masa de lângă fereastră, plină cu scrisori și rapoarte de la diversele nome. Se întoarse spre Mardian:

— Ei?

— Ați fost aspră cu el, răspunse consilierul.

— Este dioiketes-ul meu. La ce se-așteaptă?

Începu să citească un raport de la șantierul naval regal, despre progresele din construirea noii flote. Pe masa de lucru avea un cilindru de metal. Îl luă și-l aruncă spre Mardian.

Înăuntru se afla un sul legat în piele. Era un mesaj de la Apollodorus, din Atena. Mardian îl citi repede.

Pentru Marcus Antonius, lucrurile mergeau bine. Generalul lui, Venditius, îi învinsese pe parți în Siria, iar soția îi dăruise o fiică, Antonia. Între timp, avuseseră loc revolte la Roma, iar Octavian fusese atacat de gloată. Antoniu intervenise ca să-l salveze. Neghiobul. Octavian scăpase doar cu câteva vânătăi.

Antoniu se înfipsese acum vesel în Grecia, unde localnicii îl întâmpinaseră ca pe un fiu de mult pierdut. Îl salutaseră drept Noul Dionisos, patron al culturii și artelor și izbăvitor al sufletelor prin ecstasis, frenezia adusă de vin și dans. Inspirată alegere. În acest rol nou, Antoniu se aruncase iar în brațele stilului de viață degenerat pe care, cu atâta șovăială, îl abandonase la Alexandria. Se părea că de-acum viața lui nu mai era decât o serie nesfârșită de petreceri și banchete, având loc unele orgii de depravare și băutură care până și pe greci îi lăsaseră cu gura căscată, ceea ce nu era în nici un caz o treabă ușoară.

— Îi înalță statui, șuieră Cleopatra, și-i închină inscripții lui Antoniu cel Mare și Inimitabil.

— Mare și Inimitabil ce? replică Mardian și imediat se întrebă ducă nu cumva se pripise să vorbească. Dar se părea că regina era de aceeași părere cu el.

— Pentru moment Fortuna îi zâmbește, răspunse ea. Însă asta nu poate să dureze prea mult. Iar apoi, va începe să trimită mesaje la Alexandria, declarând-și dragostea nețărmurită. Îl știu eu.

— Pare într-adevăr să fie binecuvântat, fu Mardian de acord. Binecuvântat cu un general excelent în persoana lui Venditius Bassus, care îi alungase pe parți din Siria, în timp ce Antoniu bea în neștire la Atena.

— N-ar trebui să mă supăr, continuă Cleopatra. Dar orbirea asta mă lasă fără grai. Poate că grecii au dreptate, poate că este

într-adevăr Dionisos. La fel ca un zeu, e înzestrat cu virtuți și cusururi într-o măsură uriașă.

— Se spune că e destul de voios pentru a fi Dionisos.

— Zeii își pot permite să fie voioși. Ei sunt nemuritori.

Clătină din cap.

— L-a salvat pe Octavian de mulțime, la Roma. Apollodorus spune că, dacă nu intervenea el cu soldații lui, gloata l-ar fi sfâșiat pe Octavian în bucăți, membru cu membru.

Trase adânc aer în piept, apoi îl expiră încet.

— Ce-o fi avut în cap?

— Recunosc, nu înțeleg de ce-a făcut asta. Din vreun simț pervertit al onoarei, poate?

— Of, Mardian, ce să fac?

Mardian îi înțelegea frustrarea. Ce putea face? ea era Egiptul; trebuia să se mărite cu Roma sau s-o învingă. Cu armele nu puteau câștiga. Și totuși, existau numai doi bărbați pe care și i-ar fi putut face consorți; unul dintre aceștia era dușmanul ei neîmpăcat, iar celălalt era Marcus Antonius.

Niciodată n-o mai văzuse așa. Își amintea cum o ducea la hipodrom, când era mică, la lecțiile de călărie. Fratele ei mai mic, Ptolemeu, căzuse o dată de pe cal și de-atunci nu mai voise să încalece. Cleopatra căzuse de multe ori, până i se acoperise tot trupul cu vânătăi, dar de fiecare dată sărea imediat la loc în șa. La zece ani, devenise o călăreață desăvârșită.

Atunci, Mardian trăsese concluzia că nimic nu putea îngenunchea dârzenia acestei femei. Și totuși, acum, deși încă se mai ocupa cu sârguință de toate îndatoririle ei, i se părea că se frânsese ceva în ca. Și se întreba dacă acest lucru avea să se dreagă la timp pentru a o salva – pe ea, și Egiptul.

Cetatea Atenei.

Calendele lui Marte, Cu treizeci și șapte de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Octavia se luă după sunetul râsetelor prin sălile placate cu marmură, trecând pe lângă vaze de porfir, înalte cât un stat de om, din care glicina timpurie se cățăra pe coloanele conice ale curții exterioare, pe lângă tufișurile tunse ornamental și muzica fântânilor țâșnitoare, prin fața marilor statui ale lui Dionisos și Hercules, și a lui Antoniu însuși. Își croi drum prin colonadele din jurul peristylium-ului, unde grădinarii îngrijeau straturile de violete și trandafiri albi. În sfârșit, îl găsi într-una din camerele unde se

ajungea din peristil, împreună cu Antonia, aruncând-o pe fetiță în sus și prinzând-o din nou în brațele lui groase cât două trunchiuri de copac. Antonia chicotea nestăpânit.

Octavia îi privi un timp, neobservată, zâmbind la vederea acelui bărbat uriaș împreună cu fetița atât de mică. Era evident că îl adora și nu încăpea nici o îndoială că și el o adora la rândul lui. Numai de-ar fi fost tot timpul așa.

Apoi, ceva îl făcu să se întoarcă și o surprinse privindu-l.

Zâmbi.

— Nu mă așteptam să te găsesc aici, îi spuse ea.

— A crescut, replică Antoniu. Într-o zi, va semăna leit cu tine.

— Atâta vreme cât nu va semăna cu tine.

La asta, Antoniu râse.

— Cu mușchi mari și nas de măcelar? sper că nu. Nu-i așa, prințeso?

O aruncă din nou în sus, iar fetița râse, rozându-și cu poftă pumnișorul trandafiriu.

Octavia simți că i se topea inima de dragul lui. Uneori, era un om atât de bun.

— Bucătăreasa vrea să știe ce-ai dori să pregătească pentru cină, îl informă ea.

— Nu-i spune nimic. Nu vom fi aici. Participăm la un simpozion, acasă la Quintus Dellius.

Octaviei îi pieri zâmbetul.

— Credeam că seara asta o petrecem singuri, împreună.

O asemenea sugestie păru să-l îngrozească.

— Atunci, poate ar fi mai bine să te duci singur, continuă ea. Nu mă simt bine.

— Mie mi se pare că arăți destul de bine.

Octavia îi evită ochii.

— E din cauza noului copil. Știi cum e. Nu pot ține mâncarea în mine, când sunt însărcinată.

Antoniu râse.

— Nici eu nu pot ține nimic în mine. Și asta nu mă împiedică să mă distrez…

— Pe tine nimic nu te împiedică să te distrezi, se răsti ea, regretându-și imediat izbucnirea.

Zâmbetul lui Antoniu dispăru într-o clipă.

— Nu sunt decât un om cu sânge roșu în vene.

— Sânge roșu? unii zic că e vin roșu, auzi Octavia propria voce

replicând…

Ce expresie avea pe chip. Acum chiar se înfuriase.

— Vino cu mine diseară, insistă el. Distrează-te. O să-ți facă foarte bine.

— Prefer să stau aici. Știi că nu-mi plac vorbele nerușinate și băutura.

Nu voise să-l sâcâie așa. Ca o adevărată matroană romană. Fetița se foia în brațele lui asemenea unui vițel nou-născut.

Antoniu o așeză pe dușumea, iar fata începu să plângă.

Luând-o în brațe, Octavia încercă s-o liniștească.

— Ți-a venit asta, se răsti ea, aruncând pe pardoseală sulul de papirus pe care-l ținuse în mână. Era răsucit, legat cu un șnur și pecetluit cu ceară.

Antoniu îl ridică și-l citi repede. Buzele i se răsfrânseră într-un rânjet.

— E de la Octavian. Fratele tău îmi cere din nou ajutorul.

Și-i aruncă sulul înapoi.

Octavia citi și ea scrisoarea, în timp ce Antonia continua să i se zbată în brațe. Războiul contra lui Sextus mergea prost și avuseseră loc răscoale pentru mâncare pe cheuri și chiar în Forum. Acum, Octavian dorea ca Triumvirul confrate cu el să-i aducă în ajutor corăbiile.

Buna dispoziție a lui Antoniu se risipise.

— I-am venit în ajutor anul trecut, la Brundisium. Cu acel prilej, nici măcar n-a catadicsit să-și facă apariția. O vară întreagă am pierdut, la cheremul lui. Acum de ce jocuri îi mai arde?

— Nu putem ignora cererea asta. Totuși, țara ta e Roma.

— Dacă mă duc, pierd încă o vară acolo, în loc de a mă pregăti pentru Parthia.

— Fratele meu n-ar îndrăzni să te trateze din nou cu desconsiderație. Trebuie să fie o solicitare sinceră. Știi că nu e strateg. Este egoist și înfumurat, dar are nevoie de ajutorul tău.

— Și de ce i l-aș da?

— L-ai prefera pe Sextus Pompei stăpân la Roma?

Antoniu căzu pe gânduri. În cele din urmă, se înduplecă.

— Bine, fie, spuse el. Dar să știi că e ultima oară. Am și eu problemele mele.

— Nu-l poți lăsa de izbelițe.

— Pentru tine o fac, sublinie Antoniu.

Mă rog, într-un fel. Omul preferă întotdeauna să-și știe nevasta

mulțumită, dacă se poate. Dar Antoniu știa că, dacă dorea să recruteze o armată în Italia, nu-și putea permite să-l ofenseze pe fratele ei. Iar Octavia bănuia că și Octavian știa acest lucru.

Tarentum, în Italia.

Zorii unei zile de aprilie, cu soarele spuzind trandafiriu, munții din Basilicata și străzile din jurul pieței de pește forfotind deja de lume. Valurile cenușii loveau stâncile digului, portul însuși era înțesat de vase, catargele celor peste trei sute de corăbii de război înălțându-se dese ca o pădure. Populația micului oraș se înmulțise până la refuz, cu marinarii și soldații din flota lui Antoniu.

În port, Antoniu se plimba pe puntea navei contraamiral, înfășurat în mantia stacojie, cu ofițerii din statul major în jur.

— Nu vine. Declară el, scuturând scrisoarea în fața Octaviei.

„E palidă", își spuse. Copilul îi umflase burta, iar călătoria pe mare fusese o corvoadă pentru ea. Zile în șir nu putuse mânca nimic.

— Știe ce spui despre el. Are și el mândria lui.

— Iar eu am mândria mea, Octavia.

Iarăși pierduse timp prețios, numai pentru a fi tratat cu dispreț. Dar știa că nu avea nici un motiv să se înfurie pe ea. Nu era vina ei.

Mica Antonia începuse să plângă. O luă în brațe și o aruncă în sus, până se înveseli din nou.

— Am să-i scriu, spuse Octavia. Lasă-mă să îndrept eu lucrurile între voi.

— Îndrepți lucrurile între noi. Mormăi el.

De parcă ar fi putut. O privi lung. Biata Octavia. Se afla într-o poziție la fel de ingrată ca a lui. În felul său, Antoniu presupunea că ținea la ea destul de mult. Ar fi trebuit să-i acorde această șansă. La urma urmei, nu voia ca tratatul să se destrame și mai mult decât până atunci. Voia doar să scape de aceste probleme, ca să poată pleca nestingherit în Parthia. Răsăritul era viitorul lui. Italia nu-l mai interesa. Dacă Octavian o dorea, n-avea decât s-o păstreze, atâta vreme cât el putea să-și aibă armata lui.

— Atunci, scrie-i. Voi aștepta. Să vedem dacă reușim să rezolvăm și încurcătura asta.

*

Au așteptat aproape două luni la Tarentum, timp în care curierii alergau înainte și-napoi la Roma cu scrisori. Vara luă locul primăverii, zilele deveniră mai calde, marea era albastră și netedă. „Eu ar trebui să mă războiesc în Parthia", își spunea Antoniu, „nu să

beau vin și să blestem aici, în portul ăsta împuțit. Pușiul îmi forțează mâna prea tare. „

O briză caldă făcea să fluture pânza cortului. Antoniu privea peste masă, abia înghițindu-și furia. Micul filfizon stătea așezat în fața lui, morocănos și trăgându-și nasul, cu papițoiul de Maecenas și malacul de Agrippa lângă el. Octavian îi dăduse pe mână dobitocului marina. Câștigase câteva gâlcevi pe uscat, în Valea Rinului, și se credea amiral.

Dar ceea ce-l înfuria cu adevărat pe Antoniu era felul cum răspândise Octavian acele povești despre el și Cleopatra la Alexandria. Ipocritul! din câte auzise, Octavian și fătălăii lui n-aveau nimic împotrivă să dea cu zarul și să se curvăsărească și ei. Tânărului Caesar îi plăceau fecioarele, se părea, pe care i le procura, deloc ieftin, Maecenas.

Nici n-ai fi zis, uitându-te la el. Era în toiul verii, iar Octavian purta tot două tunici, îi curgea nasul și strănuta tot timpul. De necrezut că trăise atât de mult. Ți se făcea rău doar uitându-te la el: pielea ca pergamentul, dinții acoperiți cu piatră ca bolovanii de pe fundul unui șanț cu apă stătută.

— Arăți bine, comentă Antoniu.

De fapt, Octavian arăta de parcă ar fi tras să moară. Dârdâia în plină arșiță. „La anul pe vremea asta”, reflectă Antoniu, „o să am Italia în lipsa altui conducător.”

— Am o mică răceală, răspunse Octavian. Nu-mi mai dă pace. Și mă dor picioarele. Nu trebuia să plec din Roma. Octavia m-a implorat să vin.

„Dihor mic ce ești.”

— Nici eu nu trebuia să plec de la Atena, replică Antoniu, trântind sulul pe masă, între ei, dar mi-ai trimis scrisoarea asta.

Octavian privi papirusul de parcă ar fi fost o flegmă scuipată pe masă. Nu schiță nici un gest de a-l lua.

— A fost o greșeală.

— Una care m-a costat o vară întreagă.

— Între timp, am hotărât să mă ocup de Sextus în felul meu.

Lui Antoniu îi venea să-l doboare de pe scaun și să-i tragă un șut în coaste.

— Atunci de ce mi-ai trimis-o p-asta??! mugi el.

*

Și au continuat tot așa, Maecenas și Agrippa șușotind sfaturi la urechea lui Octavian, în timp ce tânărul Caesar, întâiul om al

Romei, stătea în fața lor îmbrăcat cu o tunică nepotrivită, pe care i-o croise nevastă-sa acasă.

În cele din urmă, însă, au ajuns cu chiu cu vai la o nouă învoială. Antoniu avea să lase pe loc o sută douăzeci din corăbiile pe care le adusese cu el – oricum nu mai avea nevoie de ele, dar nu trebuia ca Octavian să știe asta – în schimbul a douăzeci de mii de legionari din Galia, care să-l ajute în campania din Parthia. Triumviratul a fost reînnoit pe încă cinci ani și, ca semn de bună credință, Octavian a logodit-o pe fiica lui, Iulia, care avea doi ani, cu Antyllus, fiul lui Antoniu și al Fulviei, în vârstă de nouă ani.

Nu era un acord încheiat cu ușurință. În timpul negocierilor, generalul lui Antoniu, Canidius, îl sfătuise discret pe acesta să se gândească în schimb la o alianță cu Sextus.

— La urma urmei, insistase el, omul ăsta a adăpostit-o pe mama ta când ea i-a cerut ajutorul și ți-ar putea oferi chiar și acum supremația mărilor din jurul Italiei.

În cele din urmă, însă, pentru trupe și pentru pace, Antoniu a ales Triumviratul și starea de fapt actuală. Atenția lui se concentra asupra Răsăritului; pe moment, nu voia să mai aibă de-a face cu Roma și cu problemele ei.

Și în plus, cugetă el, o dată ce avea Parthia, aveau să urmeze și celelalte.

PARTEA A PATRA.

Mult timp avea-vom mai târziu să zacem morți și totuși puținii ani de care-avem parte acum, rău îi trăim.

SAPPHO.

Antoniu a așteptat toată vara la Tarentum. Octavia a născut încă o fetiță. Anotimpul a trecut repede, dar cele patru legiuni pe care i le promisese Octavian n-au venit.

Era încă un an pierdut de pomană, încă o vară când ar fi trebuit să se afle în Siria, luptând contra parților, pe urmele lui Alexandru. Sau poate tocmai despre asta era vorba. Octavian știa că, dacă Antoniu se întorcea încărcat cu prăzi bogate din Babilon, Roma avea să-l întâmpine ca pe un zeu, și praful se alegea de micul curvete.

În sfârșit, Antoniu a dat ordin ca flota lui să pornească spre Grecia. Au traversat Adriatica și, o săptămână mai târziu, Antoniu a debarcat la Corcyra.

*

Antoniu stătea pe puntea navei contraamiral, privind norii ca

niște cozi de iapă care se fugăreau pe cer. Dincolo de golf, Corcyra dormea în soarele după-amiezii. Antoniu inspira mirosurile corăbiilor, de pânză udă și gudron, urmărea crestele albe ale valurilor trecând peste golf, și simțea vântul de apus în față, ducându-l departe de Roma.

Nodurile degetelor i se albiseră pe copastia aurită. Puștiul ăla. Puștiul ăla iar i-o făcuse. Fusese mai mult decât îngăduitor, se ținuse de cuvânt când alții i-ar fi întors spatele. Și cu ce se alesese drept recunoștință de la mica lichea? încontinuu fusese insultat și înșelat. Nu mai departe de vara trecută, Octavian îi făcuse aceeași figură, chemându-l la Brundisium pentru o ședință de criză a consiliului. Cu ocazia aia, nici nu binevoise să se arate la față.

Tot timpul îl stânjenise pe Antoniu în eforturile lui de a organiza o campanie împotriva Parthiei. Îi furase armata din Galia, iar acum își încălca promisiunea, netrimițându-i cei douăzeci de mii de soldați pe care i-i făgăduise la Tarentum.

În timpul drumului din Italia spre Grecia, luase o hotărâre. N-avea să mai fie prostul lui, jucăria acestui mucos care se credea Caesar. Octavian se folosise de sora lui ca să-l ademenească într-o căsătorie. Îi trecu prin minte că se prea putea ca Octavia să spioneze pentru frate-său – ce știa el? ei bine, se săturase.

*

Octavia ieși de sub punte, cu o doică ținând copilul în brațe și ceilalți copii după ea, ca niște boboci de rață rătăciți. Arăta slăbită și palidă.

De la țărm fusese trimisă o liburniană, care aborda acum corabia. Octavia o privi consternată.

— Am hotărât să petreci câteva zile pe uscat, îi spuse Antoniu. Trebuie să te odihnești înaintea drumului înapoi spre Italia.

Octavia se uită la el cu uimire.

— Ne întoarcem în Italia? întrebă ea.

— Numai tu și copiii.

— Și tu nu vii cu noi?

— Am pregătit o escortă. Nu vi se va întâmpla nici un rău.

Femeia se clătină pe picioare, fiind nevoită să se rezeme de parapetul corăbiei. Nașterea și călătoria îi secătuiseră toate energiile. Era un adevărat șoc pentru ea, Antoniu știa. Dar n-avea încotro. „Sper numai să nu plângă. Nu pot să sufăr femeile care plâng.”

— Și tu? întrebă ea, cu o voce înecată.

— Eu mă voi duce la Atena.

— Dar locul meu e lângă tine.

— Nu ești în stare să continui călătoria. Încă mai ești slăbită după naștere și nu vreau să mai suferi. Și-n plus, de cum ajungem în Grecia, va trebui să plec în Parthia, la război. După părerea mea, e mai bine sa te întorci la Roma, cu copiii.

— Nu vreau să te părăsesc!

Antoniu îi întoarse spatele.

— M-am hotărât, spuse el.

— Dar, stăpâne.

— Asta e decizia mea! o întrerupse, răstit.

Deși stătea întors cu spatele, își putea închipui expresia de pe fața ei. Imita foarte bine ofensa și trădarea. Sau, poate, durerea era reală; din păcate, Antoniu n-avea de unde ști. Era aliata lui Octavian sau a lui?

Însă exista o persoană în care putea avea încredere. Mă rog, chiar dacă nu tocmai încredere, cel puțin știa ce voia cu adevărat. Era ca și cum ar fi crezut dintotdeauna; în cele din urmă, orice bărbat făcea ceea ce-i îngăduia firea lui. Iar pe el, firea îl atrăgea înapoi la ea.

Avea să le spună lui Canidius și celorlalți că pentru banii și corăbiile ei o făcea. Dar o recunoscuse din primul moment ca fiind o făptură asemenea lui. N-aveau decât să spună ce pofteau, la Roma.

Zarurile erau aruncate. Prin această acțiune, avea să-i trimită un mesaj clar curvetelui din Roma: „Poftim, ia-ți sora înapoi, n-am nevoie de ea, nici de copiii ei. Și nici de tine.”

Când își dădură seama ce se întâmpla, copiii făcură o scenă. Antyllus, și mica Antonia desigur, în primul rând. Avea să-i fie dor de ei, în special de Antonia. Dar erau prea mici ca să înțeleagă.

Uneori, omul trebuia să-și înăsprească inima și să facă ceea ce trebuia.

Evită ochii Octaviei, care străluceau de durere și reproș. Fu ajutată să se transbordeze pe liburniană, cu copiii după ea. Apoi marinarii desprinseră parâmele și mica navă se îndepărtă, pornind peste valuri spre cheul din Corcyra.

Antoniu știu că, din acel moment, o parte a vieții lui se sfârșise. Era timpul să ia din nou hățurile în mână. Știa încotro îl purta destinul.

La răsărit, cu Cleopatra.

Alexandria din Egipt.

Îl primi pe Gaius Fonteius Capito pe terasa palatului, nu într-o audiență formală. Îl cunoscuse în timpul sejurului lui Antoniu la Alexandria, în urmă cu aproape – trecuse atât de mult timp?

— Patru ani. Motiv pentru care, poate, Antoniu îl alesese pe el ca să conducă delegația.

Stând astfel de vorbă cu trimisul lui Antoniu, se simțea neașteptat de calmă. „Unde o fi mânia?" se întrebă. Își cercetă emoțiile, în căutarea unei stări apropiate de panică, așteptându-se să găsească înverșunarea pe care o nutrise atâta timp, ca o femeie scotocind într-o casetă cu bijuterii după un giuvaer de o valoare nemăsurată. Și nu găsi decât nerăbdarea de a-l revedea. Nu, își făgădui ea, n-avea să-l ierte atât de ușor. „N-am să-l las să scape basma curată cu farmecul și zâmbetele lui. Cleopatra își va îngheța inima și-l va face să plătească pentru durerea pe care i-a cauzat-o."

Pentru moment, însă, îi era de ajuns că Antoniu înțelegea măcar: viitorul lui se găsea cu ea, la Alexandria.

Soarele răzbătea fierbinte sub umbrarul de mătase, iar sclavii sirieni se căzneau din răsputeri cu evantaiele lor mari din pene de păun să-i răcorească și să alunge insectele ce zumzăiau prin aerul verii târzii. Lui Capito îi fu servită o cupă de vin răcit cu zăpadă, în timp ce Cleopatra sorbea apă aromată dintr-un pocal de jad. Nu sufla vântul, iar apele portului erau albastre și netede. Din locul unde stătea, putea vedea anemonele de mare legănându-se pe fundul nisipos.

— Venerată Maiestate, aduc vești de la stăpânul meu Antoniu, Imperatorul Romei.

— De la cine?

Capito avu eleganța să zâmbească.

— El nu v-a uitat nici o clipă.

Cleopatra n-avea chef să fie luată de sus.

— Există o deosebire între a ține minte și a ține în rezervă. Una are legătură cu inima, cealaltă cu câmpul de luptă.

— Fiți sigură, Maiestate, că mă refer la inima lui Antoniu. A insistat anume să vă spun că regretă timpul trecut de când a avut plăcerea să vă privească frumoasa figură, cum am eu privilegiul acum, și vă invită să-l vizitați în Antiochia.

— Frumos discurs, Capito, și bine repetat. Dar eu nu mă las flatată atât de ușor. Nici o vorbă bună de la nobilul Antoniu, în toți acești patru ani, iar acum te trimite la mine, cerându-mi să vin la el

în Antiochia. Vrea să dau fuga la el ca o fetișcană amorezată?

— Trecutul e trecut. A făcut ceea ce trebuia.

— A făcut ceea ce a vrut el. Iar el a vrut să mă trădeze. Când a plecat de-aici, acum patru ani, nu-și declarase intenția de a se însura cu altă femeie.

Capito nu se intimidă în fața furiei ei. Îl admira pentru asta.

— N-a fost decât politică, Maiestate.

— Numai politică? am auzit că această Octavia este o femeie frumoasă.

— Dacă vă place genul.

Împotriva propriei voințe, Cleopatra zâmbi.

— Ce gen?

— Și statuile sunt frumoase, Maiestate. Dar am auzit că nu se încălzesc prea ușor.

— Octavia nu poate fi prea rece cu el. Au doi copii.

— Cum spuneam, Maiestate, omul face ceea ce trebuie.

— Sau ce poftește. E același lucru.

Capito ridică din umeri, cu un gest care ar fi putut însemna orice.

— V-ați aflat tot timpul în gândurile lui. Aveți cuvântul lui de onoare în acest sens.

— Cunosc valoarea cuvântului lui Antoniu.

Își mută privirea spre port, stând pe gânduri și lăsându-l pe Fonteius Capito să fiarbă un timp în suc propriu. Printre digurile portului pornea o triremă. Alte grâne pentru Roma – dacă reușea să treacă de pirații lui Sextus. Bietul Octavian. Fiu al unui zeu, și totuși tânărul Caesar nu era în stare să-și hrănească singur propriul oraș. Era tocmai copt pentru cules, dacă Antoniu avea curajul și tăria s-o facă.

— Maiestate, pot îndrăzni să spun că-i cunosc inima. De nenumărate ori am stat cu el la cină, după câte o zi grea, și numai despre Maiestatea Voastră vorbea.

— Porcării, îmi închipui.

Capito se prefăcu indignat.

— Nici pomeneală. Dacă ar fi avut libertatea de a alege, nu pe Octavia ar fi luat-o de soție. Politica i-a cerut să facă ceea ce a tăcut.

— Ai o limbă de argint, Fonteius Capito. Minți ca un vânzător de covoare.

— Îi e dor să-și vadă copiii.

— Din câte am auzit, poate debarca de pe o corabie oriunde în

jurul Mediteranei, ca să-și vadă progeniturile.

Antoniu nu-i văzuse niciodată pe micii Alexandru și Cleopatra. Chiar și pentru un bărbat cu atât de mulți copii și o viață personală așa ce încâlcită, curiozitatea trebuia să fie iritantă.

— Căsnicia lui cu Octavia s-a sfârșit, spuse Capito. Cere să vă vadă.

— Ce expresie ai pe față, Fonteius Capito! ar fi trebuit să te faci actor.

— Nu spun decât ceea ce știu sigur că e adevărat.

„Cât tupeu! după tot ce-a făcut, Antoniu crede că-mi poate înmuia inima cu așa ceva.” Dar adevărul era că avea tot atâta nevoie de el câtă avea și el de ea. Fiul lui Caesar se afla la ea, iar într-o bună zi Octavian avea să vină să-l caute. Numai un singur om l-ar fi putut opri.

— De ce l-aș ajuta? îl întrebă ea pe Capito.

— Nu ajutorul vostru îl cere.

— Așadar, dacă mă duc în Antiochia, nu-mi va cere soldați, bani sau grâne ca să-și hrănească armata?

Capito se hotărî să schimbe tactica.

— S-a hotărât să plece în Parthia. Chiar dacă nu-l ajutați în această campanie, se va duce oricum. Dacă învinge, își va aminti de Maiestatea Voastră, la întoarcere. Dacă pierde, nimic nu va mai sta între Maiestatea Voastră și Octavian.

Cleopatra zâmbi, dar fără pic de căldură. Ajunseseră în miezul problemei.

— Domnul meu Antoniu te-a trimis aici ca să mă amenințI?

— Cred că sunteți la fel de conștientă ca el de realitățile poziției în care vă aflați.

Dădu încet din cap.

— Bine, spuse ea. Voi veni. Dar nu fiindcă mă amenință, după cum va vedea. Îi vei spune domnului meu Antoniu că de astă dată nu mai vin ca Regina Iubirii și a Compasiunii. De astă dată, voi fi Cleopatra.

Capito surâse, plecând capul, mulțumit, cu misiunea îndeplinită. Pesemne știuse că avea să se hotărască oricum să vină, chiar înainte de a ajunge cu delegația în Alexandria. De fapt, Cleopatra știa că avea să se ducă într-o bună zi la Antoniu, cu mult înainte ca el să se fi gândit măcar să trimită după ea. După cum spusese Fonteius Capito, nu avea încotro: nici pentru ea, nici pentru copiii ei și nici pentru Egipt. Deși putea să pară nehotărâtă, știa că

în sfârșit visul se afla din nou la îndemâna ei.

Antiochia părea să stea agățată de munți; fortărețele fuseseră construite pe pantele stâncoase și erau unite printr-un zid care urma linia crestelor ce înconjurau vechiul oraș. Cocoțat pe marginea Golfului Alexandretta, orașul se afla dincolo de câmpia fertilă care mărginea coasta, la scurtă distanță pe mare de gurile râului Orontes. Pelerinii veneau la Antiochia pentru a se ruga în vestitul Templu al lui Apollo, ale cărui coloane de marmură albă și netedă ca osul se înălțau printre crângurile întunecoase de chiparoși ale Daphnei.

În dimineața aceea, Muntele Silpius își arunca umbra colțuroasă peste străzile orașului, în timp ce vilele albe și lucitoare ale celor bogați, înconjurate cu dumbrăvi de chiparoși verde închis, se scăldau în lumina galbenă a soarelui. Râul scânteia ca o panglică de argint viu.

Avea să fie o audiență privată, hotărâse Antoniu. Nu voia să riște condescendența ei parfumată în fața întregii curți. Fără îndoială, un timp avea să se prefacă supărată pe el.

Bănuia că avea motive de nemulțumire. Nici un moment nu intenționase ca lucrurile să iasă așa. El nu-și putea alege consoartele la fel de ușor ca Regina Egiptului. Femeia asta nu înțelegea cât de dificil era să fii roman. La drept vorbind, îi simțise lipsa mai mult decât se crezuse vreodată în stare să tânjească după vreo femeie. Îi era un dor chinuitor s-o revadă și totuși se îngrozea la gândul felului în care-l putea primi.

Era singura femeie care îl înțelegea cu adevărat. De aceea era convins că avea să-l ierte, după câteva vorbe dulci. Apoi, urma să-i împrumute banii și corăbiile de care avea nevoie, iar el avea să se înapoieze din Parthia precum Caesar, încărcat cu aur, și totul urma să fie bine. Octavian avea să fie pus la punct, iar el, Antoniu, devenea stăpânul necontestat al Romei, cu Cleopatra și copiii lor alături și sub protecția lui.

La fel ca Dionisos, avea să fie Aducătorul Bucuriei și să-i facă pe toți fericiți.

Poate cu excepția curvetelui ăluia mic de cumnatu-său.

*

Când Cleopatra intră, Antoniu stătea în picioare lângă fereastra cartierului său general. Rechiziționase vechiul palat al Selgiucizilor, construit pe o insulă în mijlocul unui râu repede. Fereastra din spatele lui avea vedere spre râu și câmpia netedă și mănoasă care se

strecura printre munți spre malul îndepărtat al mării.

Era o încăpere imensă, cu tavanul înalt aproape pierdut în tenebre. Bolta era susținută pe grinzi masive, lucind mat de poleială și uriașe buloane decorative. Somptuos, dar sumbru, întunecat și rece. Deloc stilul lui Antoniu. Cât trebuia să mai deteste acel loc, își spuse Cleopatra.

Patru ani trecuseră de când nu-l mai văzuse. Oare se schimbase cu ceva? se întrebă ea. Puțin, poate. Avea același zâmbet orbitor, ca un băiat neastâmpărat care știe că nu va fi dojenit dacă surâde destul de larg. Părul buclat era al unui zeu, deși acum era spuzit cu câteva fire albe, iar pe oase avea ceva mai multă carne. Se îmbrăcase anume pentru acea ocazie, cu un pieptar de aur curat, împodobit cu încrustații, și o mantie purpurie. Tot regal, tot Antoniu.

— Draga și iubita mea regină.

Nu încercă s-o îmbrățișeze, nu încă. Era mai bine așa. Oricum nu i-ar fi permis-o.

Cât de diferit era totul față de prima ocazie când Cleopatra venise în Răsărit ca să-l salute. În locul robelor aurii ale lui Isis, azi nu era decât o simplă regină elenică, muritoare, într-o rochie verde ca smaraldul cu tiv auriu și sandale albe din piele moale de ied. Purta smaralde la gât, la încheieturile mâinilor și la urechi, iar pe brat avea o brățară în forma cobrei regale a Egiptului.

— Marcus.

— Te rog. Fă-te comodă, îi indică el o canapea.

Servitorii le aduseră struguri, platouri de argint cu nuci prăjite aromate și un vin alb din Laodicea, depunându-le pe toate pe o masă sculptată din lemn de santal. Cleopatra îi expedie pe Mardian și garda de corp regală. Rămaseră singuri.

— Unde sunt copiii noștri? întrebă Antoniu.

— La Alexandria.

— Nu i-ai adus cu tine?

Părea lezat.

— E un drum lung pe mare. Dacă vrei să-i vezi, știi unde-i poți găsi.

— O duc bine?

— Cresc voinici și puternici.

Urmă o pauză. Antoniu părea să aștepte un cuvânt de scuză din partea ei. Dar, în fond, Cleopatra știa ce manipulator abil era în chestiunile inimii. Un domeniu în care nu mai avusese nimic de

învățat de la Caesar.

— Ce nume le-ai dat?

— Fata se numește Cleopatra, iar băiatul, Alexandru.

— Alexandru, repetă el, mulțumit de numele ales, așa cum Cleopatra se și așteptase. Și cum arată?

— Are părul tău cârlionțat și un trup de tăuraș. Mai este și cinstit, cu ochii limpezi și absolut incapabil să înșele. Dacă n-ar fi părul și constituția, oamenii ar fi intrat la bănuieli că nu tu erai tatăl lui.

Antoniu trecu peste această împunsătură.

— De ce nu mi-ai spus. Înainte de a pleca din Alexandria?

— Dacă-ți spuneam, ai fi rămas?

Nu-i răspunse direct.

— Puteai să-mi spui măcar o vorbă. N-am știut despre copii decât când am primit vestea, în Senat.

— Erai ocupat cu pregătirile de nuntă. N-am vrut să te deranjez cu ceva atât de neînsemnat pentru tine.

O lungă tăcere. Ce-ar fi putut răspunde?

— Arăți minunat, spuse el.

— Iar tu arăți vinovat.

— Ce era să fac?

— Ceea ce-ar fi trebuie să faci le e limpede tuturor, numai ție nu.

— Știu ce părere ai despre mine. Dar nu-mi cunoști inima, deși crezi că o cunoști. În acești ultimi patru ani, mi-ai lipsit enorm. Nici nu mai pot număra nopțile când zăceam în brațele Octaviei și mă gândeam la tine.

— Marcus. Am observat la tine ceva. Ori de câte ori mă sărutai, nu închideai niciodată ochii. Acum știu de ce.

Antoniu rămase tăcut, posomorât, în fața atacului ei.

— Fiindcă te întrebai dacă nu cumva tocmai îți scapă alta mai bună.

Luând una dintre cupele de argint cu vin, Antoniu o goli dintr-o înghițitură.

— Știam că avea să vină ziua asta, continuă ea.

— Eu m-am rugat să vină.

Cleopatra râse.

— Te rog, Marcus, ai petrecut prea mult timp cu actorii și actrițele tale! mutra asta lungă nu ți se potrivește. Ai plecat din Alexandria, fără să mă învrednicești nici măcar cu un gând.

— Nu-i adevărat!

— Este destul de aproape de adevăr.

Antoniu păru revoltat, cu obrajii înroșindu-i-se ca arama:

— Poți să râzi de mine cât poftești. Nu înțelegi prin ce calvar am trecut. Nu mă puteam căsători cu tine, potrivit legii romane. Dar mă puteam căsători cu ea.

— A, deci totul n-a fost decât o problemă legală. Proasta de mine! am crezut că fiindcă mă iubeai ai stat pe gânduri.

— Nici măcar nu încerci să-mi înțelegi situația.

— Ba o înțeleg, foarte bine. Atunci ți-a fost utilă, iar acum nu-ți mai este.

— Mă rog, de fapt nu mi-a fost niciodată.

— Te disprețuiesc.

Coborî privirea, omul acela înalt și masiv, ca un elev certat de dascăl. Dintr-o dată, ridică ochii spre ea, cu acel zâmbet imposibil de băiețaș care o înfuria atât de tare și o înmuia pe dată.

— Iar eu te iubesc, spuse el.

Cleopatra simți cum toată îndârjirea i se risipea. Antoniu era slăbiciunea ei fatală; greu s-ar fi uitat la el, ținând minte în același timp să mai fie furioasă. Expresia de remușcare sinceră de pe chipul lui o făcu să zâmbească, deși știa prea bine că era o pocăință prefăcută, și se pomeni întrebându-se ce-ar fi simțit dacă o cuprindea din nou în brațe.

Făcu un pas spre ea, dar Cleopatra se retrase. Simțea un cerc de oțel în jurul pieptului. Jinduia dureros să fie din nou cuprinsă de brațele lui și se detesta pentru asta. Se hotărî să-l mai lase să aștepte, să-și impună și sieși să aștepte, ca pedeapsă.

— Ai nevoie de mine din nou, nu-i așa? întrebă ea.

— Este cea mai scumpă dorință a inimii mele.

— Dorința ta e să ai Egiptul.

Atitudinea lui se schimbă, din cea a îndrăgostitului neînțeles în aroganța nepăsătoare pe care romanii o sugeau o dată cu laptele de mamă.

— Îți pot lua Egiptul oricând vreau. Uiți că sunt stăpânul Răsăritului, iar tu ai tronul numai prin patronajul meu. Egiptul este o provincie romană.

O provincie romană! îl privi în ochi.

— Nu vei anexa Egiptul niciodată, atâta timp cât Octavian e în viață. Ar fi pretextul lui pentru război. Poți avea Egiptul prin intermediul meu, dar altfel nu.

Antoniu își regretă izbucnirea. Cleopatra avea dreptate și o știau amândoi.

— Ne poți avea pe amândoi, dacă asta vrei, continuă ea. Dar, mai întâi, avem și noi cererile noastre. Vei despăgubi Egiptul și mă vei despăgubi și pe mine pentru cei patru ani de chin și umilință pe care i-am suferit din vina ta.

Ascultând-o, trase adânc aer în piept Se temuse că avea să se ajungă aici.

— Și care sunt aceste cereri? o întrebă el.

TRATAT SEMNAT ASTĂZI ÎNTRE TRIUMVIRUL MARCUS ANTONIUS ȘI REGINA CLEOPATRA A ȘAPTEA A EGIPTULUI, FILOPATOR, FILOPATRIS, REGINĂ A CELOR DOUĂ ȚĂRI.

PUNCTUL UNU: Regina Cleopatra va pune toate resursele Egiptului, financiare și militare, la dispoziția Triumvirului Marcus Antonius, care le poate folosi pentru nevoile lui, după cum găsește de cuviință.

PUNCTUL DOI: În schimb, părțile contractuale vor oficia o căsătorie legală, conformă cu ritualul egiptean.

PUNCTUL TREI: În consecința acestei căsătorii, Marcus Antonius nu va prelua titlul de Rege al Egiptului, ci pe acela de Autocrator al Orientului.

PUNCTUL PATRU: Marcus Antonius îl va recunoaște pe Ptolemeu Caesar, fiu al Cleopatrei și al lui Iulius Caesar, ca moștenitor legitim al tronului egiptean, propriii lui doi copii, Alexandru și Cleopatra, primind de la Regină câteva regate minore.

PUNCTUL CINCI: Tratatul va pune sub suveranitatea Egiptului și în domeniul Reginei Cleopatra și al descendenților ei următoarele teritorii din afară: Sinai, Arabia (inclusiv citadela Petra), coasta orientală a Mării Moarte, valea Iordanului (inclusiv orașul Ierihon), districtele iudee Samaria și Galileea, coasta feniciană cu excepția orașelor libere Tyr și Sidon, Libanul și coasta de miazănoapte a Siriei, Cicilia (inclusiv orașul Tarsus) și Insula Cipru.

Ca martori ai acestui acord:

Marcus Canidius Crassus.

Gaius Fonteius Capito.

Marcus Quintus Dellius.

S-au căsătorit în sala mare, potrivit ritului oriental, sub privirea ofițerilor din statul major al lui Antoniu, cu cuirasele lor de piele și mantiile stacojii, și a miniștrilor din curtea Cleopatrei, spilcuiți și disprețuiți de romani pentru mătăsurile și brocarturile lor.

Cleopatra stătea așezată pe un tron de fildeș și lemn de abanos, purtând diadema dublă a Egiptului și Uraeus-ul sacru al Nilului de Jos. Marcus Antonius stătea lângă ea, pe un tron aurit, cu pieptarul de aur al Imperatorului Orientului.

După ceremonie, în timp ce funcționarii ei creau hieroglifele care aveau să consemneze căsătoria și să-i declare pe micul Alexandru și sora lui roadele ei legitime, miniștrii și Marele Preot al Cleopatrei se prosternară la picioarele celor două tronuri. O făcuseră. În doar câțiva ani, Cleopatra refăcuse un imperiu pe care doisprezece Ptolemei anteriori avuseseră nevoie de secole ca să-l mărunțească, și găsise în sfârșit un loc sigur în cuibul de vipere de la Roma.

*

Îl privea din pat, cu pielea dezgolită sensibilă la atingerea cuverturii de mătase, anticipând atingerea unui bărbat. „Am sacrificat prea mult pentru Egipt", își spuse ea. „Noaptea asta este pentru Cleopatra."

Antoniu închise ușa în urma lui și începu să-și desfășoare toga. „Am avut dreptate", își spuse ea „A stat prea mult în Roma, a pierdut prea multe nopți la chefurile lui." Carnea atârna pe oase mai fleșcăită decât odinioară. Patru ani de desfrâu își luaseră obolul. Însă ar fi trebuit să se aștepte. „Numai Dionisos însuși nu îmbătrânește niciodată."

Trase la o parte cearșaful, întinzând o mână spre el.

— Au trecut patru ani, spuse. Nu mă face să aștept și mai mult.

Gol, Antoniu păși spre pat.

— Și la fel de frumoasă ca pe vremuri.

Cleopatra zâmbi.

— Pot vedea și eu asta. Mi-ai înălțat propriul obelisc.

Coborând privirea spre propriu trup, Antoniu râse.

— În onoarea ta l-am ridicat.

Orice-ai fi spus despre el, știa cum să mulțumească o femeie. Cleopatra avea apetitul uneia înfometate și se aruncă asupra lui cu un abandon câtuși de puțin regal. În timp ce lumânările scăpătau și se stingeau, una câte una, membrele ei îl traseră spre ea și, preț de câteva ore întunecoase, toate păcatele lui fură uitate, iertate de dorința de a-l avea încă o dată în brațele și în patul ei.

Primăvara revenise pe Mediterana, făgăduind vânturi calde dinspre mare, făcând să înflorească pânze la orizont și să răsune șoapte de război.

Muntele Silpius ieși din vălul său de nori. Violetele și crăițele, orhideele sălbatice și macii puneau pete de culoare pe pajiștile și câmpiile din lungul râului Orontes, tălăngile caprelor își cântau muzica pe munți. Era o vreme a reînnoirii și, de asemenea, o vreme a morții.

*

Cleopatra și Antoniu plecară din Antiochia la Calendele lui April, îndreptându-se spre Armenia, la răsărit. Armata forma o uriașă coloană șerpuitoare de-a lungul râului, a cărei străbatere în lung dura două ceasuri, sute de căruțe greoaie pline cu provizii pentru vasta invazie. Aveau și un berbece de asalt enorm, lung de optzeci de picioare, cu cap de fier, care avea nevoie de un convoi format din mai multe căruțe cu platformă articulate între ele, ca să poată înainta pe drumurile întortocheate către Munții Medeeni, și o mașinărie complicată pe roți, ca o lăcustă gigantică, în stare să arunce un bolovan la un sfert de milă distanță și să dărâme cele mai solide ziduri de cetate.

Urma apoi infanteria, romanii în uniformele lor, ca o armată de gândaci, cu platoșe de bronz, mantii purpurii și sandale bătute în ținte masive. Fiecare soldat ducea asupra lui merinde pentru trei zile, într-o cutie de bronz, precum și un ibric și o râșniță, un hârleț, un târnăcop, un fierăstrău și țăruși pentru palisade. Toate acestea, fără a pune la socoteală armele – suliță, spadă, pumnal și scut și casca grea de bronz. Chiar și împovărat cu toate, un veteran cu zece ani vechime putea parcurge cincisprezece mile pe zi.

Era acolo Legiunea a Cincea, recrutată de Caesar însuși dintre galii de baștină, uriași blonzi care ținuseră piept elefanților lansați în atac, în bătălia de la Thapsus; și Cuirasații, veteranii cu armuri de piele care îl serviseră pe Caesar în Războiul Alexandrin și îl răzbunaseră la Filippi.

În total erau șaisprezece legiuni romane, o armată formidabilă, sprijinită cu câteva mii de băștinași și recruți auxiliari. Nici chiar Caesar nu comandase vreodată o asemenea oștire. Era de neînchipuit că ar fi putut să fie înfrânți. Poate că Antoniu avea dreptate să profite de această ocazie, își spuse Cleopatra. Încă mai putea să imite faptele lui Alexandru. La urma urmei, niciodată tabăra lui nu pierduse. O fi fost el un om îndoielnic în timp de pace, dar, când se punea problema războiului, era dur, serios și viteaz.

Iar acesta era momentul lui.

*

În luna mai, ajunseră la orașul Artaxata, pe râul Araxes, departe spre miazănoapte și spre răsărit. Orașul suferise o influență mai mult parță decât grecească, își spuse Cleopatra, privind acoperișurile cu nenumărate cupole ale citadelei și pe armenii cu pantaloni largi, tunici cu franjuri și bucle unse cu ulei. În timp ce intrau pe poartă, le ieși în întâmpinare regele, Artavasdes, într-o ceremonie spectaculoasă, invitându-i la o petrecere și un ospăț care dură trei zile. Armeanul se declară oficial aliatul neclintit al lui Antoniu.

Când ieșiră din oraș, armata se înmulțise cu încă treizeci de mii de soldați din trupele armene, dintre care jumătate erau cavaleriști, unii dintre cei mai buni din Răsărit. Era o brigadă multicoloră și impresionantă. Multă vreme după aceea, Cleopatra avea să-și amintească priveliștea marșului lor spre munții răsăriteni, costumele pestrițe ale călăreților armeni, mâinile sclipind de inelele noduroase pe care le purtau pe toate cele cinci degete, zăngănitul harnașamentelor bătute în bronz ale cailor. Cum îl mai ovaționau pe Antoniu când trecea călare pe murg prin dreptul lor, în inspecție!

În anii de mai târziu, amintindu-și, avea să înțeleagă ironia situației.

*

Nimic măreț în seara aceea pentru Dionisos, războinic, mântuitor, Aducător al Bucuriei – doar un cort din piele de capră întinsă pe o ramă din stejar, un pat simplu de campanie, câteva taburete, o masă pliantă cu hărți întinse deasupra și proptite la colțuri cu pietre, câteva carafe de apă și ligheane. O lumină gălbuie palidă se răspândea de la felinarul agățat sub crucea stinghiilor. De jur-împrejurul lor, sunetele unei armate în tabără, răgetul unui măgar, înjurăturile soldaților, aerul greu de fumul unsuros al focurilor pentru gătit.

De mult timp nu mai locuise într-un cort, din vremurile ei de renegată, la Muntele Kasios. Pe-atunci, asemenea greutăți nu însemnau nimic pentru ea, și din nou însemnau doar foarte puțin, în schimbul câtorva zile cu Antoniu furate în plus.

Așteptase până acum ca să-i arate această comoară a comorilor. Puse cu respect palma mâinii drepte pe hărți.

— Aceste planuri sunt ale lui Caesar, îi spuse el. Ele reprezintă motivul pentru care vom reuși, pentru care am dorit atât de mult Parthia. Sunt planurile celui mai mare planificator de campanii militare al tuturor timpurilor, gândite la apogeul carierei și al

experienței lui. I-o fi dat el balerinului ăluia propriul nume, dar mie mi-a lăsat cea mai prețioasă moștenire din toate. Calea de a cuceri Parthia.

Ochii îi scăpărau în penumbră, iar chipul îi era luminat de entuziasm. În ziua uciderii lui Caesar, Antoniu se dusese să-i ia toate hârtiile de la Calpurnia. Pesemne că și aceste planuri strategice se aflau printre ele. De-atunci le păstrase tot timpul, în secret.

— Vom ataca dinspre miazănoapte, nu de la apus, cum a făcut Crassus. Iar noi am venit pregătiți, avem cu noi mașini de asalt, întocmai cum a plănuit bătrânul.

Era visul lui Antoniu, cum fusese și al lui Iulius. Direcția în care credea el că-l purta destinul. Își dorea gloria, dorea un Triumf. Veni, vidi, vici, cum spunea Caesar.

— Mă voi ruga la Isis pentru victoria ta, îi șopti Cleopatra.

— Nu voi avea nevoie de Isis, replică el. Îl am pe Caesar, privind peste umărul meu.

„Poate că așa e", își spuse ea. „Și dacă se va întoarce din Parthia încărcat de comori, propriul viitor este asigurat. În sfârșit, voi avea marea comoară, adevărata moștenire a lui Caesar, care mi-a fost refuzată atât de multă vreme. Poate că acesta fusese planul lui, când a murit. E atât de tipic pentru el, să-i fi lăsat lui Antoniu această ultimă încercare, știind că victoria din Parthia valorează mai mult decât orice avere dăruită prin testament."

Era ultima lor noapte împreună, dar Antoniu se afla deja departe de ea. Făcură dragoste în cortul lui, însă el părea distrat. Ochii îi stăteau îndreptați spre munții Persiei, nu către micile mângâieri pe care i le putea oferi ea. Și, într-un fel, îl înțelegea. Ea însăși avea o inimă împărțită între iubire și glorie.

Era convinsă că avea să învingă, că urma să se întoarcă la ea. Cleopatrei nu-i mai rămânea decât să contempleze încă o dată viața fără Caesarul ei, plină de o teamă rece.

*

A doua zi, privi cum armata traversa râul, spre munții și țările abia trecute pe hărțile din vremea lui Alexandru. I-ar fi plăcut să-l însoțească, dar așa ceva era cu neputință. Avea, ca întotdeauna, nenumărate probleme de stat în Egipt. Aceasta era acum datoria ei. Și mai avea încă un motiv, foarte serios, de a nu-l urma.

Lunga iarnă din Antiochia avusese roade bogate. Cel mai important era că își asigurase din nou imperiul; conform tratatului,

îi smulsese înapoi lui Antoniu aproape toate teritoriile pe care le pierduseră strămoșii ei. Făcând aceasta, se dovedise, poate, cea mai mare dintre toți Ptolemeii. În cincisprezece ani, ridicase iar Egiptul din subjugare spre măreție. Dar acum avea încă o comoară a lui Antoniu, care nu fusese consemnată în tratat.

Era din nou însărcinată.

Alexandria din Egipt.

Prima furtună a iernii biciuia insula Pharos, acum vizibilă doar din când în când, printre pânzele cenușii ale ploii, valurile uriașe azvârlind evantaie imense de spumă peste colonadele de marmură. Cleopatra își duse o mână la burtă, unde simțise copilul mișcând, ca o mică palpitație dornică de viață.

În ultimele zile îi era mai greu să se concentreze asupra muncii din sala de consiliu, cu inventarele vamale umflate și interminabilele rapoarte ale marangozilor și inspectorilor de canale. Nu era numai copilul care-i seca energia. În Parthia începuseră deja luptele și erau câștigate. Destinele lor fuseseră hotărâte. Dar în ce sens?

Vântul se arunca asupra colonadelor, îndoia copacii tineri din grădini, culca la pământ palmierii, în furia lui. Copilul se mișcă din nou.

Alexandria, ca întreaga lume de altminteri, era însuflețită de nerăbdare, zvonuri și neliniști. Oracolul Olarului fusese revăzut și era comentat pe șoptite peste tot, din piețele de pește până în bazaruri și pe coridoarele palatului. Străvechea profeție fusese tradusă din egipteana demotică în greacă, în urmă cu trei sute de ani, și prezicea că o regină egipteană avea să cucerească Roma, să reconcilieze Asia și să deschidă o nouă epocă de aur, Epoca Soarelui.

Și-n timp ce Roma va șovăi privind cucerirea Egiptului, viteaza regină din

Nemuritorul Rege-ntre oameni s-a ivind.

Trei vor supune Roma cu jalnic destin, cu toții în casele lor vor pieri când o cascadă de foc din cer va șiroi.

O aiureală fantezistă, desigur, dar și aiurelile puteau avea un folos al lor. Pretutindeni oamenii își căutau un campion și un eliberator care să sfărâme jugul Romei. Nu putea fi acela, întreit, Cleopatra, Antoniu și Caesarion, salvând lumea într-o vâlvătaie de glorie dionisiacă?

Oracolul mai vorbea și despre un copil de aur care avea să se

nască de ziua soarelui, a douăzeci și doua zi din luna romană a lui Decembris. Cleopatra se îndoia că pruncul lui Antoniu avea să aștepte atât de mult până să vină pe lume. Dar existau și alte căi de a potrivi prorocirile cu faptele.

Acum o iubea toată lumea. În chora era Isis, Regina Lumii; în Alexandria, până și veninoasa curte grecească fusese redusă la tăcere de manevrele ei diplomatice. Ținea în mână toată Mediterana.

Dar viitorul ei, pentru prima dată, nu mai era hotărât la Roma, ci de cealaltă parte a munților Persiei.

*

Sosiră știri de la Apollodorus, din Roma, toate proaste. Împotriva tuturor așteptărilor, Octavian cucerise Sicilia. Sextus fusese învins cu desăvârșire pe mare; necoptul Agrippa se confruntase cu criticii lui și avusese câștig de cauză. Flota sa proaspăt construită, cu corăbii mari, se dovedise o încercare prea grea pentru Fiul lui Neptun, zeul mărilor. Sextus riscase totul într-o singură bătălie navală decisivă și pierduse. Fugise în Răsărit, cu resturile flotei, doar șaptesprezece corăbii rămase din trei sute.

Și mai avusese loc încă o întorsătură neașteptată. Armata de uscat a lui Sextus i se predase lui Marcus Lepidus, membrul uitat al Triumviratului. Revoltat de omisiunile trecute, Lepidus folosise aceste legiuni însușite ca o bază pentru a-și revendica Sicilia, provocându-l în mod direct pe Octavian. Dar înțelesese greșit starea de spirit a soldaților. Aceștia se săturaseră de atâtea lupte. Tânărul Caesar a intrat călare în tabăra lui Lepidus cu o mână de ofițeri și i-a cumpărat pe toți. Lepidus a fost nevoit să cerșească viața, aruncându-se la picioarele lui Octavian și pupându-i sandalele. Octavian, mare minune, a fost mărinimos și l-a trimis în exil, în loc de a-i face aerisire la gât.

Acum, Octavian avea propria armată, plus cea a lui Lepidus, în total patruzeci și cinci de legiuni, însumând o sută douăzeci de mii de soldați. La fel ca Hidra, își spunea Cleopatra. Într-o zi îl crezi terminat, și el nu face decât să se ridice din nou, cu capete noi crescându-i prin alte locuri. Era deprimant să vezi cum tânărul acela cu coșuri putea avea un asemenea noroc în toate.

*

În cea de-a doua lună a anului nou egiptean, când apele Nilului atingeau cotele maxime, Cleopatra născu un fiu, Ptolemeu Filadelfus. Nu peste mult, primi alte știri de la Roma. Octavian

înălțase în Forum o inscripție publică, declarând războaiele civile încheiate. Speriat, Senatul îi acordase dreptul de a purta cununa de lauri tot timpul, cum făcuse Caesar înaintea lui.

„Asta schimbă totul", își spuse Cleopatra. „Dacă Antoniu nu se întoarce din Răsărit cu capul regelui Parthiei pe tavă, pe toți ne-așteaptă vremuri foarte grele."

O senzație premonitorie sinistră, Quintus Dellius pășind prin sala de marmură, tot numai piele și bronz, ținându-și coiful cu panașul său roșu sub braț. Dar ceva nu se potrivea cu imaginea pe care Cleopatra o văzuse în închipuire de nenumărate ori. Nu era mesagerul vesel pe care-l așteptase. În schimb, chipul lui era cufundat într-o umbră mohorâtă, cu obrajii adânciți de oboseală și greutăți.

— Maiestate, spuse el, înclinându-se. Salutări de la Imperatorul Marcus Antonius.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, îi ceru ea, căci ghicise deja.

Ajungea doar să-i vadă fața.

— Are nevoie de ajutorul vostru, răspunse Dellius.

Vorbea de parcă ar fi fost gata să se înece cu propriile cuvinte.

— Unde este?

— În Siria, Maiestate, la Leuce Kome, un loc numit Satul Alb, la miazănoapte de Sidon. Vă cere să veniți. Are nevoie de bani, mâncare și haine pentru soldați.

Cleopatra îl privi lung. Nu-și putea spune decât un singur lucru: „L-am prevenit să nu se ducă. Atâta despre moștenirea lui Caesar."

— Cât de rău e? întrebă.

Dellius înghiți un nod cât pumnul.

— Suntem douăzeci de mii, înapoiați din munți.

Un murmur străbătu curtea. Douăzeci de mii. Deci, se pierduseră patruzeci de mii de romani. Mai mult decât pierduse vreodată Crassus. Ce se putuse întâmpla, atât de rău?

— Voi veni, răspunse ea. Spune-i că am să vin.

Leuce Kome, în Siria.

Tot ce mai rămăsese dintr-un vis.

Rânduri-rânduri, bolnavii și răniții zăceau întinși pe pământul gol sau pe priciuri de lemn acoperite cu pături roase. Pe alocuri fuseseră înjghebate umbrare, ca niște adăposturi jalnice pentru cei mai slăbiți și mai suferinzi. O ceață lugubră de fum de la focurile din tabără plutea peste oraș și câmpiile de dincolo de acesta, iar oamenii strigau în delir, de durere sau de febră.

Armata lui de neînvins. Legiunile lui Caesar.

În timp ce Antoniu trecea printre ei, îi recunoșteau mantia purpurie și unii îl strigau pe nume. Se oprea la toți cei care îl chemau, le șoptea câteva cuvinte de îmbărbătare, fiind mai degrabă rușinat decât măgulit de recunoștința cu care erau primite acestea. Acei oameni meritaseră o soartă mai bună. Fusese nedemn de ei.

Se întreba cât mai avea să piardă. Unii urmau să se întoarcă la casele lor, neputincioși, fără membre sau ochi. Iar alții, slăbiți de pierderea de sânge, aveau să moară aici, pe aceste coline golașe, de frig sau de boală. Armata lui arătase atât de minunat, la plecarea din Antiochia. Cea mai bună armată strânsă vreodată în Răsărit, cum se lăudase el în fața Cleopatrei. Și ce-i mai rămăsese? o adunătură de schelete în zdrențe.

Se cutremură în mantie. Ce frig era. Avea pe el trei tunici și-și înfășurase moletiere de lână în jurul pulpelor, pe sub cizme, dar vântul continua să-l pătrundă până la oase, ca un cuțit.

Rătăci un ceas prin duhoarea morții și a putreziciunii, chemat de oameni ca un binefăcător.

— Antoniu. Imperator!

Încă îl mai iubeau, chiar și după nenorocirea în care îi împinsese.

În sfârșit, îl găsi pe cel pe care-l căuta, un trup de copil și o față de babă, zăcând sub o pătură puturoasă, plină de sânge. Îngenunche lângă el și-i puse o mână pe umăr. Omul deschise ochii.

— Sysiphus, spuse Antoniu.

Piticul încercă să zâmbească.

— Buni țintași mai sunt parții ăștia, murmură el, ca să nimerească o țintă atât de mică.

Din cer începuse să cadă o burniță rece ca gheața, ploaia prelingându-se încet de pe acoperitoarea care-i ferea pe răniți de capriciile vremii. Ritmul blând al ploii, cadența aparte a înfrângerii.

Antoniu ridică pătura. Chirurgul îi tăiase piticului brațul de sub cotul stâng. Îi mai rămăsese doar un ciot, înfășurat în bandaje râncede și însângerate.

— Cum te simți, prietene?

— Ca un pitic cu un singur braț. Acum poți spune cu îndreptățire că ai cea mai ciudată ciudățenie din toate.

— Ai să te faci bine. Te vom scoate de-aici.

Ochii omulețului străluceau de febră.

— Nici pân-acum n-am avut o viață ușoară. Dacă mi-o voi

pierde, n-am să-i duc dorul.

— Nu vorbi așa. Mai sunt multe commissata de care să ne bucurăm.

Sysiphus închise ochii, resemnat cu viitorul pe care i-l pregătise zeița Sorții.

— Pentru ce am făcut-o, stăpâne?

— Pentru Roma am făcut-o.

— Ba nu, eu cred că am făcut-o pentru tine. Spune-mi, a meritat?

*

Quintus Dellius îl găsi stând singur pe digul prelung, cu privirea spre marea cenușie, unde crestele albe de spumă goneau înaintea vântului. Mantia purpurie lungă se umfla și-l plesnea peste picioare.

— Imperatore?

— Unde este, Dellius?

— A spus că va veni, stăpâne.

— Nu mai avem mâncare, și foarte puțină apă. Armata mea moare aici pe capete, dar oamenii se simt prea rău ca să se țină pe picioare. Dacă nu vine.

— Poți cel puțin să scapi tu, murmură Dellius.

Prin asta, desigur, voia să spună că spera ca Antoniu să-l salveze și pe el. Dacă pleca la Alexandria, trebuia să-și ia cu el și statul major. Atâta vreme cât rămânea aici, sufereau și ei.

Antoniu clătină din cap:

— Nu-mi voi abandona armata. Dacă nu vine, vor muri aici. Și voi muri și eu cu ei.

Dellius păru dezamăgit de această hotărâre, așa cum Antoniu se și așteptase. Îi întoarse spatele, revenind cu privirea spre mare, în căutarea unor pânze, a celui mai mic semn de salvare, în zarea plumburie.

*

Posomorât și cenușiu, un fel de port încropit din piatră, pe o câmpie plată și fără nici un semn deosebit. I se spunea Leuce Kome, Satul Alb, deși îngrămădeala de case pe care le putea vedea pe plajă erau de un cenușiu cretos. Totuși, chiar și acel sat prăpădit de pescari oferea o priveliște binevenită după nesuferita traversare de la Alexandria, o debarcare fericită după mizeriile răului de mare și ale furtunilor. Cleopatra se înfioră în mantaua groasă, căptușită cu blană, deși obrajii îi ardeau de greață. Vântul rece pe obraji îi făcea bine.

Nava contraamiral intră în port, în fruntea micii flote. Sub puntea „Antoniei” erau îngrămădite pături, tunici, mantale, de ajuns pentru douăzeci de mii de oameni. Corăbiile din urmă erau încărcate cu grâne. Cleopatra mai adusese și bani, trei sute de talanți, cât greutatea în aur a o sută de oameni.

„M-am dovedit mai credincioasă decât tine, Marcus Antonius”, spuse ea în gând.

În timp ce se apropiau de mal, începu să distingă fumul sutelor de focuri de tabără, rămășițele jerpelite ale armatei pe care o văzuse trecând Eufratul, acum zăcând de-a lungul malului. „O, Marcus. Asta-i tot ce-a mai rămas din planurile tale mărețe?”

*

Canidius și Dellius o escortară până la cortul lui. Antoniu era încă prea mândru, sau poate prea rușinat, ca s-o întâmpine el însuși pe cheu. În timp ce trecea prin tabără, Cleopatra putu vedea cu ochii ravagiile suferite de armată din partea inamicului. „Of, Antoniu, ce-ai făcut? oamenii ăștia nu mai sunt decât niște schelete pline de sânge și care put. Unde-i mândra armată care a plecat în marș din Antiochia?”

Cortul lui era destul de confortabil. Pe jos avea așternute covoare groase, iar Antoniu stătea prăbușit într-un scaun, înfășurat într-o mantie purpurie groasă. Se ridică s-o salute, dar n-o putu privi în ochi. Niciodată nu mai cunoscuse eșecul, nu într-un asemenea hal. La Mutina, înfrângerea lui fusese cauzată de inferioritatea numerică; fusese atacat din două părți, înșelat și trădat de Senat. Dar aceasta fusese campania lui, în felul și în timpul ales de el. Toată viața lui ar fi trebuit să ducă numai la acest moment.

Caesar, grație lui Brutus și Cassius, fusese scutit de proba supremă a Parthiei. I se refuzase gloria, sau fusese cruțat de înfrângere? nimeni n-avea să știe vreodată.

— Antoniu, spuse ea.

Îmbătrânise cu zece ani. Ochii îi erau hăituiți, obrajii adânciți ca două gropi, de foame, epuizare și teamă. Băiatul vesel și de viață nu mai era.

— Știam că ai să vii.

— Sigur că am venit.

— Ai adus de mâncare?

— Toate grânele pe care le-am putut încărca în corăbiile pe care le-am avut la dispoziție într-un timp atât de scurt. Și am haine

pentru iarnă, și bani. Așa cum mi-ai cerut.

Se priviră lung, în tăcere. O rafală de vânt făcu perdeaua de la ușa cortului să fluture, aducând cu sine un val de duhoare din tabără.

Întotdeauna i se păruse un gigant. Acum, arăta scofâlcit, debil chiar. Oboseala și înfometarea îl prăpădiseră – dar nu numai atât. După cum arăta, își pierduse încrederea în sine însuși. Trebuia să-l smulgă din acea stare.

— Spune-mi, îi ceru ea.

— Am fost trădați. Armeanul, Artavasdes.

Și-i povesti ce se întâmplase; mașinile de asalt și convoiul cu bagaje le încetiniseră înaintarea prin munți, așa că Antoniu își împărțise forțele în două, lăsându-l pe Artavasdes în ariergardă, să păzească proviziile și ballistae-le. Dar Artavasdes și cavaleria lui abandonaseră ariergarda și se întorseseră în Armenia. Imediat după plecarea lor, parții se năpustiseră asupra oamenilor lui, îi măcelăriseră, capturaseră acvilele legiunii. Toate echipamentele de asalt prețioase fuseseră arse.

Între timp, Antoniu ajunsese la orașul part de frontieră Phraaspa, dar fără mașinile de asalt nu reușise să-l captureze. Iarna se apropia cu repeziciune, iar fără adăpost nu mai putea rămâne în munți. Fusese silit să se retragă, hărțuit încontinuu de cavaleria partă. Purtaseră nu mai puțin de optsprezece bătălii defensive în douăzeci și șapte de zile, numai ca să iasă din munți. Patruzeci de mii de oameni căzuseră victime rănilor, frigului sau bolilor. Dintre cei șaizeci de mii de legionari veterani care începuseră campania, nu mai rămăseseră decât optsprezece mii.

Când termină de povestit campania, Antoniu rămase lângă intrarea cortului, cu spatele spre ea, privind către ceața de fum care plutea încet peste tabără, cu nefericirea învăluindu-l ca o negură.

Va să zică, așa. Praful se alesese de toate planurile lui Caesar. Și totul numai din cauza nerăbdării lui Antoniu. Oare despărțirea armatei în două făcuse și ea parte din strategia lui Caesar? era o tactică militară bună, să te bazezi pe fidelitatea regilor vasali fără a le ține măcar familiile ostatice, ca zălog pentru buna lor credință? iulius n-ar fi săvârșit niciodată asemenea greșeli. Mult îi mai folosise lui Antoniu neprețuita moștenire, când practic nesocotise planurile lui Caesar, pripindu-se cu ale lui.

Totuși, faptul era consumat. Parthia fusese visul lui, nu al ei. Poate că acum reușea să-l facă să se concentreze asupra problemelor

serioase și imediate, de la Roma. Dar, mai întâi, trebuia să-l smulgă din acea milă de sine însuși.

— Ei, Marcus, spuse ea, ridicându-se în picioare, zău că de data asta ai încurcat-o rău de tot.

Îi văzu umerii devenind țepeni.

— Uită-te la tine, mâncând pâine uscată, culegând mizeria din apa de băut și dormind în aer liber, pe o plajă uitată de lume. Până acum, Caesar ar fi ajuns în India.

Antoniu se răsuci spre ea:

— Nu mă zădărî!

— Nu fac decât să spun ceea ce deja îți spui tu însuți. Te îneci în mila propriei situații. Ce-i făcut e bun făcut. Ți-am spus să nu te duci în Parthia. Sorții au înclinat împotriva ta încă de la început.

— Dacă nu ne trăda Artavasdes, am fi învins! pesemne că parții ne aflaseră planurile. Nu ne-a abandonat numai, ne-a și vândut!

Sau, își spuse ea, dacă nu era asta, ar fi găsit el vreo altă scuză. Adevărul era că fusese un război fără rost, cu un deznodământ inevitabil. O vreme, până și ei îi luase ochii cu visurile lui bizare.

„Mă întreb ce-o fi făcând Octavian în clipa asta? mănâncă mrene și bea vin falernian din cupe bătute în pietre scumpe, dezmierdându-și dansatorii bithynieni, fără îndoială."

— Câți ani ai tu acum, Marcus? patruzeci și șase, patruzeci și șapte? te afli deja pe panta care coboară spre barca peste Styx.

— Încă n-am terminat, mârâi el.

— Sunt ușurată să te-aud spunând asta. Credeam că te cam dăduseși bătut.

— Parthia va fi a mea.

— Lasă-ncolo Parthia! se răsti Cleopatra. N-ai aflat vestea? despre Octavian?

— Ce, că l-a învins pe Sextus? da, am auzit. Dar nu a fost victoria lui. A fost a lui Agrippa.

— O deosebire subtilă, pe care cea mai mare parte din Roma pare să n-o fi observat. Lepidus a plecat, știi. Pe o moșie de la țară, într-o climă caldă, departe de Roma.

— Octavian nu avea dreptul să-l demită fără a mă consulta pe mine.

— Când un lucru s-a făcut, toate finețurile astea ale dreptului roman tind să fie trecute cu vederea.

Antoniu se trânti în scaun.

— O să se-ntoarcă valul.

— Numai dacă ești pregătit să faci valuri.

Îi luă capul în mâini, rămânând multă vreme nemișcat ca o statuie.

— Sunt ușurat că ai venit, spuse el în cele din urmă.

— Nu te-aș fi lăsat niciodată în voia sorții, știi bine. Nu doresc decât să-mi primești și sfatul, la fel de ușor cum îmi primești aurul.

— Am să te despăgubesc, răspunse el, deși ochii îi erau duri și furioși.

O faptă bună nu se iartă niciodată, îi spusese cândva Mardian. Toți oamenii poartă ranchiună pentru datorii, fie că e vorba de bani sau de favoruri. Dar acesta era Antoniu al ei, iar o faptă bună pentru Antoniu era o faptă bună și pentru ea. Trebuia să-l ridice cumva pe picioare. Și să-i îndrepte vestitul braț înarmat în altă direcție, înainte de a-i fi retezat.

Stăteau culcați în cortul lui, ascultând valurile care se spărgeau lângă dig, scârțâitul lămpii cu ulei legănându-se sub grindă, geamătul vântului, plesnetul pânzei de cort. Țipetele răniților și ale muribunzilor răzbăteau până la ei prin noapte.

Patul de campanie era tare și îngust, iar trupurile le erau încleiate de sudoare și de resturile dragostei. Antoniu o posedase cu o poftă feroce și urgentă, mai degrabă de îndurat decât de savurat. După aceea, se agățase de ea cu o disperare cum niciodată nu mai văzuse la el.

— Am și câteva vești bune, cel puțin, șopti Cleopatra.

— Mi-e dor să le-aud.

— Ai încă un fiu.

Antoniu se săltă într-un cot, cu fața lățindu-i-se într-un zâmbet larg.

— Un fiu? adevărat?

— E dolofan și sănătos. I-am pus numele Filadelfus.

Râzând, Antoniu o strânse în brațe. Cleopatra fu mișcată să vadă că nașterea a încă unui copil putea totuși să-l emoționeze atât de profund. Avea destui copii ca să populeze un orășel, după câte se știa, și nu numai de la nevestele lui. Dar, la urma urmei, un fiu făcut cu Cleopatra nu era numai un copil; era încă o promisiune a unei noi dinastii.

— Nu s-a sfârșit, șopti ea, mângâindu-l pe păr. O ai pe Cleopatra. Îi ai pe copiii tăi. Ai Alexandria, capitala ta, și ai în spate toată bogăția Răsăritului. Poți recruta o armată nouă, și mai bună. Eu am deja cea mai mare flotă pe care a văzut-o lumea vreodată.

Antoniu își lăsă capul pe pieptul ei, iar Cleopatra îl sărută tandru pe frunte.

— Dar trebui să uiți de Parthia.

— Aș fi putut câștiga, șopti el. Dacă nu mă trădau armenii, aș fi învins.

— Îți voi duce soldații înapoi în Egipt. Acolo, poți să-ți refaci și să-ți echipezi din nou legiunile. Trebuie să-l trimiți pe Quintus Dellius la Roma să anunțe o mare victorie, să spună în Senat că te-ai întors din Parthia cu munți de comori și ești pregătit s-o invadezi din nou. Cine va ști adevărul? uită-te la Caesar. Întreaga lume crede că a cucerit Britania. Mie mi-a mărturisit că acolo i-au naufragiat corăbiile și s-a luptat cu câțiva celți care au încercat să-i prade corturile.

— Tot voi intra eu călare în Babilon, murmură el.

Nu părea s-o fi auzit.

— Dă-l încolo de Babilon! parthia e prea mare, prea departe de lume. Adevăratul tău dușman e la Roma!

Îl cuprinse cu brațele și picioarele, învăluindu-l în îmbrățișarea ei. Îi putea simți mirosul cald, masculin. Îi dusese dorul. Era regină, dar mai era și femeie. Nu voise să recunoască acest lucru față de sine însăși, dar farmecul lui își făcuse efectul, la fel ca asupra oricăror sclave din palat.

Și totuși, știa că nu trebuia să lase ca sentimentele ei pentru acest om s-o orbească în ceea ce avea de făcut. Iulius nu putuse să-i asigure viitorul, ei și fiului ei, și nici Antoniu nu putea. Așa că acum nu mai rămânea decât ca ea însăși, Cleopatra, să preia inițiativa.

— Ce-a fost mai rău a trecut, anunță Antoniu la consfătuirea de dimineață; se adunase cu ofițerii din marele stat major în jurul unei mese pe capre, privind hărțile și planurile întinse în fața lor. Ne vom reface puterile, apoi ne vom răzbuna pe Armenia. După care, vom începe să facem din nou planuri de cucerire a Parthiei.

Generalii se uitară unii la alții. Niciunul dintre ei nu mai avea poftă să treacă din nou acei munți.

— Patruzeci de mii de veterani nu-s ușor de înlocuit, spuse șovăitor Canidius.

— Octavian îmi mai datorează patru legiuni, conform înțelegerii de la Tarentum.

Ahenobarbus scuipă pe jos.

— De la pungașul ăla n-ai nici o șansă să le mai capeți.

— Vom vedea. În plus, nu avem nevoie de Octavian. Cleopatra

ne-a oferit tot sprijinul.

Din nou o tăcere nervoasă.

— Câți bani a adus, anume? întrebă Ahenobarbus.

— A înfruntat furtunile iernii ca să vină aici. Merită recunoștința noastră.

— Nu vrea decât să te aibă la mână.

O liniște de moarte. Antoniu îl privi încruntat.

— Să luăm ce ne oferă și să-i răspundem cu prietenia noastră, continuă Dellius, pe un ton mai rezonabil. Dar hai mai bine să ne regrupăm la Roma, nu la Alexandria. Pentru campania asta vom avea nevoie de soldați romani buni, iar în Egipt nu avem de unde să-i luăm.

— Uiți un lucru, replică Antoniu. E regina mea.

— Și este o alianță politică utilă, interveni Plancus; pe toți zeii, până și broscoiul ăsta mic avea acum ceva de spus. Dar, înainte de toate, ești Triumvir și roman.

— Tu ce părere ai, Canidius? mârâi Antoniu.

Chipul lung și amărât al generalului se încruntă și mai tare.

— Nu încape nici o îndoială că, în momentul de față, avem nevoie de ajutorul ei. Însă n-ar trebui să te aliezi prea strâns cu femeia asta. După cum au evoluat lucrurile, trebuie să te întorci la Roma, altfel vei ajunge într-o situație imposibilă.

— Fiindcă mă culc cu Egiptul?

Nu-i răspunseră.

— Romei nu-i pasă ce fac generalii ei noaptea. Un mic scandal prinde bine. Uitați-vă la Caesar. Și-n plus, nu avem de ales. Nu există armate fără bani, iar Cleopatra e bancherul meu. Și niciodată nu rentează, domnilor, să-ți superi bancherul.

— Încerci ape primejdioase, stăpâne, îi atrase atenția Dellius.

— Cu toții umblăm prin ape primejdioase. Asta înseamnă să fii conducător. Nu, m-am hotărât. Mergem la Alexandria! declară el, bătând cu pumnul în masă, și ieși.

Au așteptat ca vremea să se îmbunătățească, înainte de a începe să trimită armata lui Antoniu la Alexandria, răniții și bolnavii, rămășițele zdrențăroase ale celei mai mari armate văzute vreodată. Totul dură câteva săptămâni, Antoniu supraveghind operațiunile din cortul lui de pe plajă.

Într-o zi, în port apăru altă corabie, o liburniană romană.

Dellius veni în fugă pe plajă și anunță cu sufletul la gură că sosise un mesaj din Grecia pentru Antoniu.

Curierul fusese trimis de Octavia. Soția lui Antoniu se afla la Atena. Ajunsese acolo cu șaptezeci de corăbii, alimente și provizii pentru armată și însoțită de două mii din cei mai buni soldați ai Romei, aleși pe sprânceană din garda de corp personală a lui Octavian. Se aflau acum la ordinele lui.

Octavia însăși îi aștepta instrucțiunile.

* „Ce om! îi era, imposibil să-și ascundă înverșunarea din voce. Cu siguranță n-avea s-o trădeze și a doua oară?”

— Nobile Antoniu. Ești într-adevăr binecuvântat între oameni. O singură înfrângere ai suferit, și marea se umple de toate soțiile tale, ale căror corăbii se ciocnesc intre ele, încărcate până la parapeți cu soldați și alimente pentru tine.

Antoniu o învrednici cu un zâmbet crispat. „Aha, încă nu s-a hotărât”, înțelese Cleopatra. „Cuvântul lui e lege printre bărbați, dar când e vorba de femei, parc-ar fi o frunză purtată de vânt. Am riscat furtunile iernii și oprobriul a jumătate din Egipt ca să vin aici, iar acum, după ce mi-a înfulecat mâncarea, mi-a folosit corăbiile și mi-a pus la păstrare aurul, se arată deschis și pentru alte oferte.”

— Două mii de oameni. Mormăi el. Jegul ăla mic îmi datorează douăzeci de mii! a semnat tratatul. Corăbiile mele, pentru patru legiuni.

— Dacă primeai cele patru legiuni, te-ai fi dus la ea, așa-i? te joacă pe degete.

— Firește că nu. Nici nu m-aș gândi la așa ceva.

„Aș vrea să te cred”, reflectă Cleopatra. „Ce fel de femeie e această Octavia? soțul ei se însoară cu alta, bate monede cu profilul lui lângă al ei, și totuși ea înfruntă oceanul pe timp de iarnă, alergând după el. Să fie oare toată numai lapte și miere, așa cum se spune? sau, de fapt, e mâna lui Octavian la mijloc.?”

— Nu mă duc la Atena, repetă Antoniu.

— Îmi dai cuvântul tău?

Tăcu mult timp.

— Două mii de oameni! murmură el din nou.

— Trebuie să știu ce ai de gând! vino la Alexandria, și te voi face stăpânul Orientului. Sau întoarce-te la Atena și rămâi cumnatul Triumvirului.

Îi aștepta răspunsul. Antoniu continua să ezite.

— Nu-mi face asta, șopti ea.

— Trebuie să ai încredere în mine, îi răspunse, cuprinzând-o în brațele lui masive.

„O, sunt atât de slabă. Nu mai pot gândi limpede. E doar politică. Și-atunci, de ce mă doare atât de tare?”

Cetatea Atenei.

Quintus Dellius fu condus prin marea vilă, până în fața Doamnei Octavia. În timp ce aștepta ca șambelanul să-l anunțe, privi în jur. Observă că mozaicul de sub picioarele lui îl reprezenta pe zeul Dionisos, ținând în mână un tirs înfășurat cu viță-de-vie. La picioarele zeului stătea o maenadă goală, iar pe coloanele dorice din fundal se încolăceau cârcei de viță și struguri. Neinspirată aluzie, își spuse Dellius.

Pe perete era o frescă pictată în tonuri de albastru și verde închis. Afrodita, stăpâna mării, cu nimfele zburdând prin valuri în jurul unei galere cu trei catarge. Zeița era frumoasă și rece, cu ochii ca două cioburi de gheață albastră. Semăna mai mult cu femeia care îl primea acum, așezată pe un tron de aur cu gheare la picioare, decât cu rivala ei, Cleopatra. Și totuși, se spunea că Regina Orientului ar fi fost încarnarea zeiței iubirii.

— Deci, Quintus Dellius. Ai vești de la soțul meu?

— Nobilul Antonius îi trimite salutări Doamnei Octavia.

— O duce bine?

— Campania din Parthia a fost.

Își căută cuvântul potrivit.

— Riguroasă. Este obosit, dar altminteri sănătos.

— Am primit vești la Roma că deja a câștigat multe victorii acolo.

„Mă rog, dacă poți numi victorie o acțiune de ariergardă reușită, dacă există glorie în a scăpa de nimicirea sigură, atunci suntem acoperiți cu cununi de lauri.”

— Numai vremea ne-a împins înapoi.

Atâta lucru, cel puțin, era adevărat. Dacă n-ar fi fost apropierea iminentă a iernii, Antoniu i-ar fi ținut și acum în așteptare lângă cetatea Phraaspa, murind pe capete în așteptarea mașinilor de asalt care n-aveau să mai sosească niciodată.

— Aștept instrucțiunile stăpânului meu, spuse Octavia. Am adus cu mine de la Roma vite pentru hrana armatei, și haine pentru soldați și întăriri din Garda Palatului.

— Stăpânul meu îți este recunoscător pentru asta. Dar, de asemenea, se întreabă de ce fratele tău nu i-a trimis cele patru legiuni pe care i le-a făgăduit la Tarentum.

Un moment de ezitare. Oare ce însemna acea expresie de pe

frumoasa ei față? rușine, cumva?

— Octavian duce o campanie în Illyria. Are nevoie de soldați acolo.

— Patru legiuni din patruzeci și cinci, câte are sub comandă, nu mi se pare o pretenție prea mare.

— S-ar putea să fie așa, eu nu mă pricep la chestiunile militare. Dar știu că fratele meu nu-i poartă soțului meu nici un gând rău. Prezența mea aici e o dovadă în acest sens.

„Prezența ta aici e o dovadă în cel mai opus sens", replică Dellius în sinea lui. „Fratele tău e o canalie cât se poate de isteață. Va trebui să fim foarte atenți pe unde pășim."

— Dar nu mi-ai răspuns la întrebare, reluă Octavia. Ai instrucțiuni de la soțul meu cu privire la modul în care trebuie să procedez?

Dellius trase aer în piept.

— Stăpânul meu este foarte preocupat pentru tine, de vreme ce te afli în străinătate fără o protecție potrivită. Dorința lui este să te întorci imediat la Roma, unde vei fi în siguranță.

Octaviei i se scurse tot sângele din obraji și, un moment, Dellius crezu că avea să leșine. Se întoarse spre port, reculegându-se. Flota stătea la ancoră în radă. Printre corăbii se afla și liburniana care-l adusese pe Dellius din Siria.

— Nu sunt tocmai lipsită de protecție. Am cu mine două mii din cei mai buni soldați ai fratelui meu.

— Acestea sunt instrucțiunile stăpânului meu.

Octavia dădu din cap. N-avea nici un rost să discute în contradictoriu cu mesagerul.

— Mă voi înapoia așa cum îmi cere, dacă asta e dorința lui.

Fascinat, Dellius privi cum o singură lacrimă i se prelingea pe obraz, căzând pe gulerul etolei de culoare albastru deschis.

Totuși, fața îi rămase împietrită, ca de marmură.

— Îi voi lăsa soldații și proviziile aici, la Atena, pentru a le folosi cum dorește. Îți mulțumesc, Quintus Dellius.

Cu o plecăciune, Dellius plecă, mulțumit că-și îndeplinise misiunea. Îi aruncă o ultimă privire și, un moment, simți o tristețe de nedescris. Îl avea pe Octavian ca frate și pe Antoniu ca soț. O răsplată deloc pe măsura unei asemenea frumuseți.

PARTEA A CINCEA.

Festina lente – grăbește-te încet.

OCTAVIAN.

Alexandria din Egipt.

Museionul era numit astfel după cele nouă muze ale gândirii creatoare. Marea Bibliotecă făcea parte din aceeași clădire și se spunea că era cea mai cuprinzătoare din lume. Colectarea textelor fusese comandată de Ptolemeu al II-lea și conținea acum un inventar masiv de voluminas, toate înfășurate pe câte o baghetă și aranjate pe rafturi sau în nișe, având agățată de capătul sulului o etichetă de lemn cu numele, pentru a-l putea recunoaște. Ocupau săli fără număr, fiecare plină cu sute de rafturi pe care stăteau sute de mii de cărți.

Parcă ar fi fost o peșteră, încăperile boltite și pline de praf fiind toate unite între ele. Lumina soarelui se infiltra prin ferestrele înalte practicate în pereți, chiar sub tavan.

În dimineața aceea, Canidius și Ahenobarbus se plimbau prin galerii, fără să ia în seamă colecțiile, căutându-și Imperatorul prin toate camerele pe rând. În cele din urmă îl găsiră, cocoșat pe o banchetă de marmură, unde citea un sul desfăcut, cu fruntea încrețită adânc de concentrare. Lângă el stătea un evreu bătrân, cu mantie și glugă, iar în cealaltă parte, un arab în robă voluminoasă.

— Marcus, mârâi Ahenobarbus.

Antoniu nu-i răspunse.

— Ce faci aici? îl întrebă Canidius.

Era nesănătos ca un om să-și petreacă prea mult timp în biblioteci. Ar fi trebuit să fie la Gimnaziu sau pe Hipodrom, practicându-și îndemânarea în șa, nu să inspire praf, cufundat în tenebre.

— Aici se găsesc filosofi de tot felul, replică Antoniu. Platon, Socrate, stoicii, cinicii, cu toții sunt aici. Astfel încât omul să se poată explica pe sine lui însuși. Sau zeilor.

Strânse sulul și îl puse la loc, într-o firidă din spatele lui. Cuprinzându-i pe cei doi cu câte un braț pe după umeri, porni cu ei înapoi prin sălile imense.

— Ce-i cu mutrele astea lungi?

— Când plecăm de-aici? vru să știe Ahenobarbus.

— Nu-ți place la Alexandria?

— Nu-mi place să trândăvesc când sunt atâtea de făcut. Soția ta îți dăunează enorm, la Roma.

— Soția mea? cleopatra?

— Octavia, se răsti Ahenobarbus, fără haz.

— Acum ce-a mai făcut?

— Se comportă impecabil.

— Ce cățea!

Ironia nu-i scăpă bătrânului nemernic. Asta era problema cu acești republicani de viță veche. N-aveau pic de umor.

— Îți distruge reputația, insistă Ahenobarbus.

— Fiind neprihănită?

— Când tu ești plin de prihană, i-o întoarse Canidius.

— Încă mai ai prieteni la Roma, continuă Ahenobarbus. Dar în fiecare zi pe care continui s-o petreci aici pierzi o parte din sprijinul pe care îl ai, în favoarea lui Octavian. Și nu uita cum ai tratat-o pe sora lui. Știi că încă îți mai omenește prietenii și susținătorii, în casa ta? le este devotată copiilor tăi. Toată Roma vede cât de credincioasă îi e unui bărbat necredincios. Cu toate demonstrațiile astea de loialitate, îți face mult mai mult rău decât ar reuși vreodată prin fapte dușmănoase.

— Trebuie să ne întoarcem la Roma, insistă Canidius. Trebuie să vorbești cu cei care încă te mai iubesc, după care sau divorțezi de Octavia, sau te împaci cu ea. Așa, însă, Octavian te compromite de-a binelea.

Buna dispoziție de moment a lui Antoniu se risipise ca un abur. Se încruntă.

— Am să mă gândesc, spuse el.

Și, împingându-i în lături, se îndepărtă, cu capul în piept.

*

Noaptea, coridoarele palatului răsunau de tunetul valurilor pe recifuri, iar prin aer plutea mirosul sărat al mării. Din când în când, câte un om adormit putea deslușI slab foșnetul unei sandale prin dreptul ușii, un sclav în drum spre sau dinspre bucătărie, ori sergentul Gărzii trecând în inspecție.

Altminteri, nu se auzea decât palpitația în surdină a Mediteranei.

Antoniu stătea culcat lângă ea, în pat. Cleopatra îi simțea mișcările ritmice, regulate, ale pieptului voluminos cât un butoi. De când se întorsese la Alexandria, își recăpătase înfățișarea lui Antoniu cel de dinainte; mâncarea bună și vinul de soi ales îi puseseră la loc carnea pe oase. De astă dată nu mai avea nici o Companie a vieții și nu se mai țineau nici chefuri toată noaptea, la Canopus ori pe Lacul Mareotis. Zeul nu se mai socotea nemuritor.

Îl credea adormit. Deodată, însă, Antoniu murmură:

— Ahenobarbus vrea să mă întorc la Roma.

Puritanul ăla bătrân, cu față lungă. Nu avea intenția să-l mai scape pe Antoniu din ochi nici o clipă.

— Și ce i-ai spus?

— I-am spus c-am să mă gândesc. El e de părere că prietenii mei de-acolo.

Cleopatra îl împinse la o parte și se ridică în capul oaselor, cu tot trupul rigid de furie. Nu-i venea să-și creadă urechilor.

— N-ai nici un prieten la Roma. Prietenii tăi sunt aici.

În întuneric, Antoniu se răsuci spre ea.

— Dacă mă pot întoarce la Roma, atunci poate că niște mituiri pe ici pe colo.

— Te-ai mai întors o dată la Roma și m-ai trădat cu desăvârșire!

Antoniu coborî greu din pat, iar Cleopatra îl auzi intrând în camera alăturată, unde trezi din somn un sclav, cerându-i o carafă cu vin. După un timp, luă pe ea un halat și îl urmă. Îl găsi tolănit pe un divan. Un băiat sirian sclav îi turna vin dintr-un bol de amestecat într-o cupă.

Antoniu ridică privirea.

— Toată lumea vrea câte ceva de la mine, spuse el.

— Poate tocmai fiindcă pari foarte mulțumit să nu faci nimic.

— Nerăbdarea a fost cea care m-a costat Parthia, sublinie Antoniu, răstit.

— Acolo nici n-ar fi trebuit să te duci, din capul locului.

— Parthia e destinul meu!

Și tocmai asta era, își spuse Cleopatra, asta era problema. Visul lui Caesar fusese Parthia, așa că Antoniu îl preluase la rândul lui, ca un locotenent credincios până în ultima clipă.

Duhul lui Caesar era prezent în încăpere, chiar și atunci.

Stătuse așezat pe aceeași canapea, nu gol și pe jumătate beat, ca Antoniu, ci în armura de luptă, cu acea expresie familiară pe față, ca și cum pentru el întreaga lume n-ar fi fost decât o sursă de amuzament. Acolo o posedase în noaptea când i-o adusese Apollodorus, înfășurată în covor.

Numai de-ar fi fost acum Iulius acolo. El ar fi știut ce era de făcut.

— Ai de gând să mă asculți, sau nu? îl întrebă.

— Am primit sfaturi cât să-mi ajungă pentru zece vieți.

Cleopatra se înapoie la pat. Cum de nu putea să-și dea seama?

Avea măreția în fața lui, iar el întindea mâna spre un rod pe care nu l-ar fi putut culege niciodată.

Antoniu rămase pe loc, sugând din sticla de vin până aproape de crăpatul zorilor, hăituit și tracasat, iar la un moment dat, înainte să se lumineze de ziuă, sclavii îl aduseră înapoi pe brațe, să-și doarmă mahmureala.

Orașul Antiochia.

Micuța Cleopatra Selena se rostogolea peste brațele lui Antoniu ca un soldat rănit, cu saliva prelingându-i-se pe obraz, până pe brațul lui. Alexandru îl apucase de urechi și încerca să-l târască pe jos. Antoniu scoase un muget, îl apucă de brațe și și-l aruncă peste umăr. Amândoi copiii se prăpădeau de râs.

Cleopatra îl privea de mult timp, cum se zbenguia cu ei pe blana de panteră. Simți un val neașteptat de tandrețe la adresa lui. Nu voia să strice momentul, dar avea vești care nu mai puteau aștepta. Bătu din palme, intrând în cameră.

— Copii! trebuie să vorbesc cu tatăl vostru.

Alexandru și Selena tăcură amândoi, întorcând capetele spre ea cu. Cu ce? cu dezamăgire, asta era. „O mamă bună", își spuse Cleopatra, „dar deloc distractivă. Altfel decât Antoniu."

Acesta o privi, în așteptare.

— Știri de la Roma? întrebă el.

O parte din ea nu voia s-o facă, dar bănuia că, în acele împrejurări, putea găsi o anumită plăcere. Veștile despre cucerirea Armeniei de către Antoniu ajunseseră până la Roma. Ce-ar fi făcut ea, Cleopatra, dacă-i votau un Triumf? dar, cu Octavian ținând frâiele puterii, existau foarte slabe speranțe în acest sens.

— Victoria ta a fost anunțată în Senat. Armenia a fost acceptată ca provincie a Romei.

— Și?

— Atâta tot.

— Nici un Triumf?

— Nici un Triumf.

Selena se răsucea în poala lui, încercând să-i vâre în gură un deget de la picior, în timp ce balele i se scurgeau pe pielea lui dezgolită. Antoniu o ridică ușurel și o puse deoparte. Apoi, își desprinse brațele lui Alexandru de la gât și se ridică în picioare. Le făcu semn sclavilor să ducă afară copiii și să se ocupe de distracția lor.

Simțind că tatălui lor îi cam pierise cheful de joacă, fără tragere de inimă, copiii ieșiră.

— Nici un Triumf? repetă el, ca și cum nu i-ar fi venit să

creadă. N-au ordonat nici o sărbătorire, nici o procesiune în cinstea victoriei mele?

Victorie! o expediție de jaf, mai degrabă. Totuși, Cleopatra înțelegea cât de mult trebuia să-l doară o asemenea veste. Ventidius, generalul lui, sărbătorise foarte recent un Triumf pentru succesul campaniilor sale din Siria. Până și lui Sosius i se decernase un Triumf, după recucerirea Ierusalimului. Generalii aveau parte de gloriile lor, dar, pentru Antoniu, nimic. De parcă Roma l-ar fi uitat. De parcă nu l-ar mai fi privit ca pe unul de-al lor.

— Dar mi se cuvine! strigă el.

Îi întoarse spatele, apucă o amforă cu cel mai ales vin de Caecuba și o azvârli în perete. Ulciorul se sparse cu un pocnet, vinul roșu scurgându-se pe perete ca sângele.

— Mi se cuvine!

Numai asta își dorea; voia dureros ca mulțimile să-i cânte numele la fel cum îl strigaseră pe al lui Caesar, voia să treacă prin Forum în carul împodobit cu ghirlande, precedat de prizonierii de război și căruțele cu comori, să audă aclamațiile vânzătorilor de carne și ale negustorilor de covoare, ale tinichigiilor, brutarilor și restului gloatei.

— Vei avea parte de un Triumf, îi spuse Cleopatra.

— Cum?

— Dacă cei de la Roma nu-ți acordă ceea ce meriți, am să ți-l fac eu, în Alexandria, O privi de parcă ar fi rostit un cuvânt străin.

— Aici?

— De ce nu?

— Un Triumf nu poate fi sărbătorit decât la Roma.

— Un Triumf roman, poate. Acesta va fi un Triumf alexandrin.

Antoniu căzu pe gânduri, timp îndelungat. Cleopatra îi privea jocul emoțiilor pe față. Parcă-i și auzea gândurile. De ce nu? ar fi fost un fel de răzbunare. Antoniu arătând întregii Rome că nu putea fi nici neluat în seamă, nici umilit.

— Octavian nu-ți va da niciodată ceea ce-ți aparține, șopti Cleopatra. La fel cum niciodată nu ți-a dat nici legiunile de soldați pe care ți le promisese. Ți-a dat-o numai pe sora lui, ca să te poată spiona și schilodi.

— Ca să mă spioneze?

— Nu ți-ai dat seama?

— Crezi că mi-a trimis-o ca spioană a lui?

— Între voi n-a fost niciodată o adevărată alianță. Nici un

moment n-a dorit asta.

Bietul Antoniu. Un mare general, un mare conducător de oameni. Dar nu destul de meschin ca să fie politician.

— Trebuie să încetezi să mai fii Triumvir. A sosit momentul să devii adevăratul Autocrator al Orientului.

Dintr-o dată, în ochii lui apăru o expresie pe care niciodată nu i-o mai văzuse. Poate că, în sfârșit, se credea în stare s-o facă.

— Mi-am câștigat Triumful pe merit, murmură el. Pe merit mi l-am câștigat.

„Toată străinătatea asta nu folosește la nimic", își spuse Ahenobarbus. Paravanele astea de sidef, pernele astea de brocart, scăunelele de abanos poleit, divanele moi și lămpile de alabastru, toate perdelele astea cu mărgele. Suntem romani. Atâta lux oriental ne va roade sufletele pe dinăuntru, cum roade rugina o spadă."

— Uite că vine Înălțimea Sa, mârâi el spre Canidius.

Intrau în sală parcă plutind, Cleopatra urmată de papițoii ei, cu micii și drăgălașii catamiți sirieni cârd după ei, cu coafezele, găuritoarele de urechi și curățitoarele de burice, o curte ca un teatru ambulant. Și Antoniu, în fruntea tuturor, cu cămeșoiul lui sirian. Și sandalele brodate cu mătase, cu inele pe degete ca un procuror al curții, nu ca un magistrat roman. Cineva trebuia să-i bage mințile-n cap acelui om.

— Am auzit, șopti Munatius Plancus, că plănuiește să oficieze un Triumf la Alexandria.

— Plănuiește sa facă, ce? bolborosi Ahenobarbus.

Plancus se bucura să fie primul care-i dezvăluia bârfa.

Îmbățoșându-se fudul, îi repetă ce auzise.

— Când ne întoarcem la Alexandria, va avea loc un Triumf pentru victoria noastră în războiul contra Armeniei.

— N-a fost nici un război. Am dat buzna, am prădat totul și ne-am cărăbănit.

— Am venit, am văzut, am umflat, bombăni Canidius, parafrazând aclamația de demult a lui Caesar, cu chipul lui lung ca un lampion făcând ca remarca acră să pară aproape hazlie.

— Nu putem celebra un Triumf altundeva decât la Roma!

Plancus ridică din umeri:

— Așa spune lumea.

Ahenobarbus clătină din cap. Demență. Demență totală.

Alexandria din Egipt.

O zi mohorâtă, cu nori plumburii învolburându-se deasupra

acoperișurilor. Judecata critică a zeilor. În pofida vremii urâte, tot orașul ieșise pentru a asista la spectacol, șapte sute de mii de oameni îmbrâncindu-se să vadă cât mai bine; negustori și vânzători evrei înghesuiți sub colonadele Gimnaziului și ale tribunalelor; cărturari și studenți greci buluciți la ferestrele Museionului; egipteni despuiați, cu fustanele de piele, cățărați în curmalii de pe marginea drumului sau cocoțați pe zidurile de calcar ce înconjurau palatul; alții se cățăraseră pe acoperișurile templelor ori stăteau agățați pe statui, iar pe marginile străzilor late de marmură mulțimile se aliniau pe câte zece rânduri.

Antoniu porni de la palat în zorii zilei, procesiunea sa ocolind portul mare și Templul lui Neptun, trecând prin dreptul palatului și al grădinilor îngrijite din Regia, pentru a o lua apoi de-a lungul largii Căi Canopice, pe lângă colina lui Pan. De acolo, festivalul avea să cotească spre miazăzi, către Soma, încheindu-se la marele Templu al lui Serapis.

Cleopatra îi aștepta sosirea pe o estradă ceremonială de argint ciocănit care fusese înălțată pe treptele Serapionului. Antoniu veni însoțit de același vacarm care-l urmase pe Caesar în acea zi în Forum, aclamații dintr-o sută de mii de voci, un val de sunet care-i urmărea înaintarea pe Strada Somei.

„Astăzi”, își spuse ea, „are parte de Triumful pe care l-a dorit dintotdeauna, la care a visat toată viața.” Era rege, iar ea, în ochii întregii Alexandrii, nu mai era numai Regina Egiptului, ci și stăpâna aleasă a Romei.

Era momentul pe care întotdeauna îl visase, deși nu reprezenta o victorie atât de completă pe cât plănuise. Umbra lui Octavian continua să planeze asupra lor. Însă avea un roman în marș pe străzile orașului său, nu ca stăpân, ci ca aliat și consort al ei. Ridicase Egiptul din infamia în care îl împinseseră tatăl și strămoșii ei, iar fiii și fiicele sale aveau acum un viitor – nu viitorul de a concura între ei pentru un singur tron, cum fusese ea nevoită să facă, ci fiecare ca moștenitor cu drepturi depline al lumii.

Triumful lui Antoniu era și al ei.

*

Era îmbrăcată ca Isis, regina tuturor lumilor, așezată pe un tron de aur ciocănit. Purta o rochie cusută în fir de aur, cu un nod proeminent între sâni, emblema zeiței. Pe cap avea uraeus-ul și o diademă care purta luna de argint și cele două pene ale justiției. Degetele mâinii drepte îi fuseseră vopsite în roșu, cu henna; ținea

între ele ankhul, simbolul vieții divine, pe când în mâna stângă strângea cu sceptru cu vârful în formă de lotus.

Chiar sub ea, pe același podium, stătea Caesarion, acum în vârstă de nouă ani, dar îmbrăcat în roman, cu tunică și o toga virilis grea de lână, drapată complicat peste trupul lui subțiratic.

Mai jos de el se aflau alte tronuri, mai mici, pentru ceilalți copii. Alexandru Helios era îmbrăcat ca rege al Persiei, ceea ce avea să devină într-o bună zi, cu pantaloni largi, o mantie bogată peste tunica prevăzută cu mâneci și un turban alb decorat cu o tiară și o pană de păun. Lângă el, Cleopatra Selena purta o rochie argintie lungă până la glezne și era înconjurată de străjeri greci ceremoniali, cu scuturi de argint. În sfârșit, urma micul Filadelfus, îmbrăcat în purpuriul unui rege macedonean, cu kausia, diadema regală, un chlamys și botine mici de fetru, krepides, în picioare. Întoarse capul și o privi, cu buza de jos tremurându-i. Avea doar doi ani și era total copleșit de solemnitatea ocaziei. Cleopatra îi adresă un zâmbet încurajator.

Dedesubt stăteau oaspeții de onoare, domnitorii vasali care veniseră să-și arate loialitatea față de stăpânul lor roman; regi, satrapi și prinți din Cappadocia și Pontus, Galatia și Paflagonia, din Tracia, Mauritania, Iudeea, Commagena. Cândva, toate acestea fuseseră provincii ale Romei. Acum, stăpânii lor le datorau supunere lui Antoniu și Cleopatrei.

Și toată Alexandria venise să vadă.

*

Legiunile mergeau în frunte, cu cizmele grele, bătute în ținte, răsunând pe caldarâmul străzii, urmate de cavaleria galică, recruții egipteni, arcașii călări din Medea, cavaleria ușoară din Pontus. Erau reprezentate toate națiunile imperiului. Al imperiului ei, de-acum, nu al Romei.

Urma un convoi lung de prizonieri armeni, soldați și sclavi, apoi o caravană greoaie de căruțe, scârțâind sub greutatea comorilor pe care Antoniu le prădase din palatul regelui de la Artaxata. În sfârșit, plin de praf și zdrobit de umilință, Regele Artavasdes însuși, târându-și în urma sa lanțurile.

Antoniu se răzbunase pentru Parthia, își spuse Cleopatra. Mă rog, poate. Oare suferința acestui singur om avea să fie vreodată de ajuns pentru catastrofa pe care o suferise în munții Medeeni? dar ceea ce era făcut rămânea bun făcut. De azi încolo, trebuia să uite acea istorie nenorocită. Trebuia să se gândească numai la viitorul pe

care aveau să-l clădească.

În sfârșit, urma Antoniu.

Își făcu o intrare dramatică în piață, cu un car tras de patru cai albi. În locul mantiei purpurii de general și al cununii de lauri pe care le purtase Caesar la Triumfurile lui, Antoniu avea pe el roba lui Dionisos și o coroană de viță-de-vie, mantia aurie fiind încheiată cu pietre prețioase. În mână ținea varga unui tirs. Nu venise ca Imperator Roman, ci ca zeu, zeul lor, Osiris renăscut, Mântuitor și Eliberator. Mulțimea striga și ovaționa, într-o hărmălaie asurzitoare.

Emoțiile Cleopatrei erau greu de deslușit în acel moment. Se așteptase la o stare de entuziasm, dar nu avea decât un sentiment de incertitudine. Își pusese toată credința în Caesar; acestui bărbat îi dăruise inima ei. Își dorea să nu-i fi cunoscut atât de intim defectele, să nu țină așa de mult la el.

Antoniu coborî din car și începu să urce treptele templului. Cleopatra îl văzu privind în sus spre ea, cu un surâs. Marcus Antonius, Autocrator al Orientului, era în sfârșit fericit.

*

Templul lui Serapis se înălța spre cer. Fusese construit pe singura colină din oraș, un miracol arhitectonic ale cărui coloane păreau să atingă înșiși norii. Înăuntru aștepta zeul bărbos al Ptolemeilor, sculptat din marmură și aur, cu enormul cap poleit și ochii din nestemate lucind victorios din altarul întunecat.

Mulțimea fu cuprinsă de o tăcere copleșită, când Antoniu începu să urce treptele de marmură. Dintr-o dată, nu se mai auzi alt sunet decât foșnetul vântului prin colonadele înalte și zăngănitul unui systrum. Preoții templului îl așteptau în capul treptelor, cu robele stacojii fluturând în briza care biciuia orașul dinspre port.

Antoniu ajunse la portic, dominat de coloanele enorme, cu capitelurile lor în forma unor tulpini de papirus. Se opri un moment lângă făcliile ce ardeau de-o parte și de alta a portalului; curentul de aur învăpăia flăcările. Apoi, trecu prin loggia și păși în altar, spre a-și aduce sacrificiul personal pentru zeul orașului.

„Acum este al meu”, își spuse Cleopatra. „Nu mai are cum să se întoarcă la Octavia.”

Antoniu avea dreptate, merita acel Triumf. Îi fusese loial Romei, până și ea putea să înțeleagă acest lucru. Un om mai slab nu s-ar fi însurat cu Octavia, ar fi luat tot ceea ce-i oferise Alexandria și și-ar fi întors armele împotriva Romei. Un om mai slab nu l-ar fi salvat pe Octavian din ghearele mulțimii, lângă Circus Maximus.

Merita acel Triumf, iar Cleopatra se simțea peste măsură de mândră că i-l putuse dărui. Egiptul, cel puțin, admira măreția îndeajuns pentru a onora un om ca Antoniu. Era un act politic; mai era și o înrudire publică. Nu putea să nu cunoască o anumită mândrie. Acela era bărbatul pe care și-l alesese și pe care dorea să-l vadă întreaga lume.

Ziua de azi era darul ei pentru el, axa în jurul căreia aveau să se rotească de-acum încolo viețile lor. Era împlinirea visurilor lor.

Și tot astfel avea să se gândească la acea zi de nenumărate ori, în anii viitori. „Cât de mândri am fost, și cât de orbi. În ziua aceea am fost zei, plini de o asemenea aroganță încât am crezut că le puteam porunci munților să se despartă în calea noastră. În ziua aceea, am fost convinși că eram invincibili. Stând pe cea mai înaltă culme din Alexandria, nu ne puteam imagina ziua când adevărații zei aveau să ne doboare în genunchi. Nu făcuseră decât să se joace cu noi, la urma urmei, și văzându-ne atât de înfumurați cum eram, atunci pesemne că n-au făcut decât să se distreze și mai copios."

*

Antoniu ieși din templu și se opri în capul treptelor, privind spre mulțimile imense și tăcute. Noul Dionisos. Caesar ținea lângă el un sclav care să-i șoptească la ureche că era muritor. Antoniu, însă, nu.

— Regină a Egiptului, spuse el, cu un glas care răsună prin toată piața. Fiică a lui Isis, Faraoană a Egiptului, Prietenă și Aliată a Romei, ți-l dăruim astăzi pe acest cel mai nobil prizonier, nefericitul Artavasdes, care a fost adus aici ca să-și primească pedeapsa pentru trădare, primejduindu-și soldații, familia și aurul.

Tăcu, căutându-și cuvintele.

— În urma cuceririlor pe care le-am făcut în Răsărit, dăm acum următoarele dispoziții. Lui Ptolemeu Filadelfus, fiul nostru, îi dăruiesc regatele Siriei și Ciliciei. De asemenea, va primi pământurile Pontusului, Galatiei și Cappadociei, ca să domnească asupra lor ca stăpânitor, când va împlini vârsta cuvenită.

Îl văzu pe băiețel tremurând, la auzul propriului nume rostit în fața unei atât de numeroase adunări și în asemenea circumstanțe.

Antoniu continuă:

— Prințesei Cleopatra Selena îi dăruim Cyrenaica și Creta, iar pe fratele ei Alexandru Helios îl numim prin aceasta Rege al Armeniei și Stăpânitor al Medeei și al tuturor teritoriilor aflate la răsărit de Eufrat, până în India.

Se auzi un murmur, un freamăt general care se răspândi prin mulțime ca valul stârnit de o piatră aruncată în apele liniștite ale unui eleșteu.

Dar Antoniu începu să vorbească din nou, făcând mulțimea să tacă iar.

— Iar pentru soția noastră, Cleopatra, Regina Egiptului și a Ciprului, să se știe că din această zi înainte va fi cunoscută ca Regina Regilor, iar fiul ei adevărat și legitim cu Iulius Caesar va fi singurul ei moștenitor.

Urmă un moment de tăcere năucită, după care mulțimea izbucni în urale extatice. Ceea ce făcuse Antoniu era de necrezut, întrecea toate așteptările. Cleopatra îi văzu pe romanii lui Antoniu – Dellius, Plancus, Ahenobarbus, Canidius – holbându-se cu toții la ea, buimaci, nevenindu-le să creadă. Propriii curteni erau palizi de uimire. Până și Mardian.

„Le-am promis tuturor că voi face asta, într-o bună zi. Mi-am însușit adevărul din Oracolul Olarului. Acum toți cred că sunt cu adevărat Isis.

Și s-ar putea să aibă dreptate.”

A doua zi dimineața. „Ne întoarcem la realitate”, își spuse Ahenobarbus.

Pe toată lățimea Căii Canopus, sclavii se apucaseră deja de treabă, bande întregi măturând caldarâmul. Alexandria nu mai cunoscuse niciodată o asemenea noapte. Cleopatra oferise de mâncare și băut întregului oraș și, chiar dacă nu se spuneau și altele despre ei, trebuia să recunoști că acei țopârlani știau cu adevărat cum să se distreze. Lumina spectrală a zorilor învăluia orașul și câțiva petrecăreți încă se mai împleticeau pe străzi, cântând în timp ce-și croiau drum spre casă pe șapte cărări. Peste pietre se hurducau căruțe pline cu amfore de vin sparte și resturi de mâncare. Prin tot orașul, câinii și pisicile lucrau cu spor, înfulecând rămășițele de carne aruncate la nimereală.

În jurul palatului de pe Lochias, sclavii strânseseră mizeria cu mult timp înainte de crăpatul zorilor, trebăluind cu măturile, periile și cârpele. În lumina cenușie a dimineții, ghirlandele și petalele de trandafiri arătau ofilite și triste. Miniștrii, curtenii, chiar și anumiți servitori aflați în grațiile celor de sus zăceau în locurile unde căzuseră, pe coridoare sau sub mese, iar alții sforăiau pe treptele de marmură din grădini. Ahenobarbus recunoscu o actriță dintr-o trupă dionisiacă, o tânără grecoaică desfrânată, goală, cu brațele și

picioarele încolăcite pe după trupul unuia dintre ofițerii romani.

Sărbătorirea Triumfului lui Antoniu depășise până și bacchanaliile de la prima vizită a lui Antoniu în Alexandria, sau cel puțin așa se spunea. Ei bine, acum petrecerea se terminase și era timpul să fie plătită polița.

Cumva, Domnia Sa credea că putea fi atât soțul Reginei Egiptului, cât și magistrat roman. Începuse să creadă în complimentele prietenilor și în zbieretele gloatei. Dar acest Triumf fusese o mascaradă; un adevărat Triumf nu putea fi celebrat decât la Roma, era o onoare acordată de Senat, iar Antoniu ar fi trebuit să-și aducă sacrificiile lui Jupiter Maximus, zeul roman, în templul lui de pe Colina Capitolină, nu acestei zeități barbare hibride.

Cât despre ceremonia care urmase, ce să mai vorbim! cum îi putuse da Antoniu teritorii romane unui rege străin, convins că nu va crede toată Roma că-și pierduse mințile? cedase până și teritorii care nu se aflau sub puterea lui. Al tuturor teritoriilor aflate la răsărit de Eufrat, până în India. Se referea la Parthia, firește, care încă mai rămânea de cucerit. Pentru asta aveau să moară legionarii romani, pentru ca pământurile cumpărate cu sângele lor să poată trece în mâinile fiului bastard al unei țoape?

Antoniu trebuia să fie ținut în frâu. Într-un fel sau altul, trebuia să-l scape de orientala asta până n-o păția și mai rău.

Orașul Antiochia.

Luna egipteană a lui Epeiph.

Cu treizeci și trei de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Era vechiul ei prieten Apollodorus, arătând mai prosper ca oricând, cu inele groase pe degete și, poate, ceva mai multă carne pe mijloc. Trecuseră cincisprezece ani de când o înfășurase în covor, salvându-i viața și tronul. Vremea trecuse atât de repede, iar Cleopatra ajunsese așa de departe, realizase atât de multe. Și totuși, uneori încă se mai simțea ca o fată speriată, deși se pricepea mai bine să ascundă acest lucru.

Îl primi în camera ei privată, unde Mardian stătea culcat pe un alt divan, lângă ea. Nu-l mai punea pe bătrânul eunuc să stea în picioare. Îl supărau umflăturile de la glezne și, dacă mergea mai mult de câțiva pași, începea să gâfâie. Pielea îi dobândise o paloare cenușie, nesănătoasă. Cleopatra spera că nu plănuia să se lase luat de Anubis la judecată prea curând. Ce-ar fi făcut fără el?

Antoniu își mutase curtea la Antiochia pe timpul verii, iar ea acceptase să-l însoțească. Scopul ostentativ era acela de a pregăti o

nouă invazie a Parthiei, dar Cleopatra bănuia că fusese convins să vină acolo de prietenii lui romani, pentru a limita influența Egiptului asupra lui. Era foarte bine așa. Puteai modifica geografia unui om, dar nu-i puteai schimba în veci năravurile la băutură și femei. Chiar credeau că ea era de vină?

Apollodorus își aduse omagiile, apoi schimbară amabilități. Cleopatra se interesă cum o mai ducea cu sănătatea și cu afacerile. Se părea că și una și altele îi mergeau de minune.

— Tocmai te-ai întors de la Roma? îl întrebă.

— Am plecat în ziua de naștere a Divinului Iulius. Azi dimineață am sosit la Alexandria.

— Încă se mai vorbește despre mine, acolo?

— Se pare, Maiestate, că nici nu se mai vorbește despre altceva.

Unde-ar fi ajuns, fără Cleopatra care să le alimenteze fanteziile?

— Și ce fel de lucruri auzi?

Din nou zâmbetul acela strâmb.

— Că l-ați vrăjit pe nobilul nostru Autocrator.

— L-am vrăjit?

— Cu poțiuni de dragoste și altele asemenea. Că Antoniu nu mai e el însuși și s-a lăsat cu totul pradă viciilor. Că în fiecare noapte luați parte la orgii, aici, în palat. Că Antoniu a devenit un neroman, un degenerat.

— Orgii? numai de-ar fi adevărat! am patru copii și în fiecare zi trebuie să administrez un munte de papirusuri. Unde-și închipuie ei că-mi găsesc energia pentru toate astea?

— Celălalt zvon care pare să fi cucerit imaginația tuturor celor din Forum spune că Marcus Antonius folosește acum o oală de noapte din aur.

Cleopatra îl privi cu ochi mari. O oală de noapte din aur! cine născocea asemenea povești?

— Nobilul meu domn Antoniu s-a dedat cu totul viilor cu mult timp înainte de a-l fi cunoscut eu. Entuziasmele lui n-au fost opera mea. Oricum, cred că mai are până la oala de noapte din aur.

— Octavian le răspândește pe toate, interveni Mardian.

— Într-adevăr, așa mi se pare și mie, fu Apollodorus de acord. Se străduiește din răsputeri să creeze un contrast între el însuși și Antoniu – sau, cel puțin, față de imaginea pe care și-a format-o. În public este pietatea romană întruchipată. Și totuși, știu cu certitudine, de la un prieten de-al meu, că are un gust nesățios la fecioare, care îi sunt procurate de prietenul său Maecenas, iar

uneori chiar și de soția lui.

„Romanii ăștia”, își spuse Cleopatra. „Uimitori oameni. Absolut barbari. Mare minune că au reușit vreodată să plăsmuiască o limbă, necum să mai cucerească și un imperiu.”

— Și cine e acel prieten al tău?

— Ține un lupanar lângă Circus Maximus. Ne cunoaștem de mult, Maiestate.

Cleopatra ridică o mână:

— Nu țin să aud detaliile.

— Nici eu, murmură Mardian.

— Și ce părere au oamenii despre iubitul fiu al Divinului Iulius? se mai interesă ea.

— Încă nu este un personaj prea popular. Totuși, oamenii îl urăsc mai puțin ca altădată. Nimeni nu-l mai numește Octavian. Când este invocat numele lui Caesar, greu îți poți da seama dacă se vorbește despre Iulius însuși sau despre acest nepot al lui. Își dă toată silința să se facă iubit de oameni, în multe feluri.

— Ca de pildă?

— Roma renaște din cenușă. Pretutindeni se înalță acum noi temple, bazilici și amfiteatre. Chiar și o bibliotecă. Pare-mi-se că încearcă să-și facă orașul să semene puțin mai mult cu Alexandria.

— Și de unde are banii pentru toate astea?

— Că doar nu din propria pungă? adăugă Mardian.

— Nu, într-adevăr. I-a convins pe partizanii lui să investească în aceste proiecte, din fondurile lor personale. El le oferă promisiuni, ei îi dau bani.

— De la Antoniu a furat tactica asta, mormăi Mardian, dar Cleopatra îl reduse la tăcere cu o privire furioasă.

— Marcus Agrippa a plătit chiar și ca să se curețe canalul principal, Cloaca Maxima. Fără putoare, Roma parcă n-ar mai fi Roma.

— Și eu, care tot timpul cât am stat acolo am crezut că emana dinspre Senat. Comentă Cleopatra.

— Octavian a poruncit să se lase intrarea liberă în băile publice și la teatru, continuă Apollodorus, chiar și la cursele de care. Iar săracilor li se distribuie opaițe gratis. Sunt decorate cu mici delfini de argint, ca să le amintească tuturor de marea lui victorie navală asupra lui Sextus, la Naulochus.

Mardian pufni cu dispreț:

— Se spune că a dârdâit sub punte ca o muiere, în tot timpul

bătăliei. Agrippa a câștigat lupta.

Apollodorus ridică din umeri, cu un aer elocvent:

— Nu asta se consemnează în istoria oficială.

Cleopatra îl învrednici pe Mardian cu o privire.

— E deștept.

— Într-adevăr, confirmă Apollodorus. Construiește chiar și un templu, lângă casa lui de pe Palatină. Pentru noul său patron, Apollo.

— Apollo?

Ei, sigur că da! apollo, zeul ordinii. Mulți romani de clasă superioară îi disprețuiau pe dionisiaci, cu teatrele, muzica și băutura lor. Toate acestea reprezentau o desființare a ordinii. Mesajul era clar. Iar legendele spuneau că Apollo îl ucisese pe Dionisos.

— Îl mai vorbește cineva din Roma de bine pe domnul meu Antoniu? se interesă Cleopatra.

Apollodorus păru neobișnuit de reticent.

— De când cu Donațiile, sunt cam greu de găsit.

— De când cu ce?

— Așa li se spune la Roma. Donațiile de la Alexandria. Declarațiile făcute de Antoniu după Triumful lui.

Se lăsă o tăcere grea. În cele din urmă, Mardian spuse:

— Poate că romanul nostru ar trebui să se ducă acolo. Valul se întoarce împotriva lui.

Cleopatra îi aruncă o privire rece.

— Când se duce ia Roma, Autocratorul merge cu soția lui alături, Cleopatra, sau nu se duce deloc.

Cei doi bărbați rămas eră tăcuți. Când Cleopatra era în acea stare de spirit, nu se cuvenea s-o contrazică.

— Îți mulțumesc, Apollodorus, spuse ea.

Negustorul își luă rămas bun, lăsându-și cumnatul să suporte consecințele. Se întreba dacă reușise să-i sugereze cu adevărat atmosfera de isterie pe care o găsise la Roma de astă dată. Toți erau obsedați de Marcus Antonius și aventurile lui în Egipt. Iar minciunile erau înghițite alături de adevăruri. Dacă nu te aflai personal acolo, n-aveai cum să înțelegi. După părerea lui Apollodorus, romanii înnebuniseră de frică.

— Un degenerat! râse Antoniu, când Cleopatra îl informă ce spusese spionul ei. Neroman? asta-i bună, s-o zică un pușt care-și tocmea la vânzare fundulețul ca piersica prin baia publică a lui

Caesar. Se zice că i s-a vândut lui Aulus Hirtius pe trei sute de mii de sesterți.

Cleopatra nu mai auzise această ponegrire anume. Se întrebă dacă nu cumva o scornise chiar Antoniu.

— Iar de nevastă-sa ce să mai spui? era măritată cu altul când a cunoscut-o – și cu burta la gură, pe deasupra! și mă face pe mine degenerat!

Era clar că Antoniu nu se putea hotărî dacă să fie scandalizat sau amuzat.

— Vrea să te distrugă, îi spuse ea.

— Știi că are furnizori care caută pe străzi femei pentru el? iar nevastă-sa încurajează treaba asta. Cred că o mai scapă de presiuni. Și-apoi, nu trebuie să se mai culce cu el. I-ai văzut dinții? cresc pe ei mai multe alge decât pe carapacea unui crab!

Îl lăsă să tune și să fulgere mai departe, în timp ce ea stătea la fereastră, privind în lungul râului Orontes, spre câmpie. Lumina soarelui scânteia pe apă ca mercurul. O altă vară se apropia de sfârșit, o vară pe care Antoniu o petrecuse încercând să adune cu chiu cu vai o nouă armată, din rândurile prinților consorți, plănuind alt atac asupra Parthiei. Și în tot acel timp, după câte i se părea ei, adevărata luptă avusese loc la Roma.

— Trebuie să faci ceva, cu toată povestea asta, îi spuse.

Antoniu clătină din cap, cu un rânjet pe buze.

— Zău că-i bună, crede-mă. Știai că taică-său a fost zaraf de bani? iar maică-sa avea o parfumerie.

— Nu urmărește decât să te distrugă, repetă ea. Tânărul Octavian a ajuns bărbat. S-a obișnuit cu puterea și știe cum s-o folosească.

„Iar tu”, continuă ea în gând, „tu nu mai ești tânăr, ai aproape aceeași vârstă pe care o avea Caesar când l-am cunoscut, în noaptea aceea la Alexandria.”

— Du-te cu armata asta pe care o ai aici în Italia, nu în Parthia.

Dintr-o dată, Antoniu deveni serios.

— N-am nici un motiv legal să pornesc împotriva lui Octavian.

— Atunci, inventează unul.

„Romanii ăștia și legile lor!”

— Ascultă-mă! dacă nu-l distrugi pe Octavian, te va distruge el pe tine. Nimic mai simplu. Roma nu poate avea doi stăpâni, după cum nici o femeie nu poate avea doi soți. În mintea lui nu mai există nici un Triumvirat. S-a descotorosit de Lepidus cât a putut de

repede, iar acum plănuiește să se debaraseze și de tine.

Antoniu râse:

— Țâncul ăsta?

Râsul îi pieri în gât. Se întoarse, iar pe chip îi apăru o expresie hăituită. Cleopatra se gândi că poate reușise în sfârșit să-l convingă. Avea să facă în sfârșit ceea ce era de făcut?

— O vei face?

Antoniu se scărpină în cap.

— Nu trebuia să las în urmă mașinile de asalt, spuse el. Data viitoare, cu Medea alături de noi, va fi altfel.

N-avea nici un rost. Era obsedat de Răsăritul lui. Sau, mai degrabă, îi era mai ușor așa decât să privească în față Apusul, confruntându-se cu Octavian. În ultimă instanță, își dădu ea seama, era un roman mult prea tipic. O fi fost el necredincios cu femeile, și totuși, în multe privințe, era cel mai loial om care trăise vreodată. Și l-ar fi putut iubi și mai mult pentru asta, dacă nu se temea că fidelitatea lui față de Roma avea să atragă nenorocirea peste capetele tuturor.

Alexandria din Egipt.

De la ferestrele palatului Lochias, Cleopatra își vedea noua flotă stând la ancoră în portul mare. Erau zeci și zeci de bireme și trireme, corăbii cu lemnărie masivă și două sau trei rânduri de rame, și echipate cu castele de luptă și ancore de abordaj. Liburnienele atingeau poate același număr, având doar un singur șir de rame, dar fiind mai repezi și mai ușor manevrabile decât marile corăbii de război. Însă construise și nave cu câte cinci sau chiar șase rânduri de rame, adevărate fortărețe plutitoare cu berbeci de bronz la prova, mari cât elefanții. Propria navă contraamiral avea șase rânduri; o numise „Isis”.

Urmând exemplul lui Agrippa, recrutase vâslași de meserie pentru a-și înzestra noua flotă. Erau mai ieftini și mai eficienți decât sclavii. Vâslașii își cunoșteau meșteșugul și erau plătiți numai atâta timp cât era nevoie, pe când un sclav trebuia să fie întreținut toată viața, iar în luptă nu te puteai baza pe el.

Tratatul smuls la Antiochia era cel care făcuse posibilă nașterea acestei noi flote, căci construirea corăbiilor fusese finanțată din profiturile dumbrăvilor de balsam pe care le preluase când Antoniu îi cedase anumite porțiuni din Iudeea. Ramele pentru masivele „sexareme” fuseseră cioplite din chiparoșii și cedrii uriași ai noului ei domeniu din Liban.

Aceasta era flota pe care o folosise pentru a încheia învoiala cu Antoniu. Prețul cerut de ea pentru a-i pune la dispoziție o asemenea forță masivă constase în așa-numitele donații. Însemna că Antoniu avea acum o marină pe măsura flotei cu corăbii mari a lui Agrippa. Pe uscat, îl întrecea de departe pe Octavian; iar acum, devenise și egalul lui Agrippa pe mare.

Se întoarse dinspre fereastră. Mardian o privea.

— În curând vom fi gata, spuse ea. Îi putem oferi domnului nostru Antoniu cea mai bună flotă din lume.

— Este un risc îngrozitor.

— Tot ce am făcut în viața mea a întâmpinat riscuri imense. Dar, după cum vezi, am învins toate dezastrele și încă mai stau în picioare. De ce faci mutra asta?

— Maiestate, nu v-ar plăcea să-mi auziți gândurile.

— Marcus Antonius, înțelese Cleopatra.

Mardian ridică din umeri, grăitor.

Cleopatra știa la ce se gândea – și avea dreptate, desigur. Dușmanul ei era Roma, cum fusese de la bun început, iar cu Roma nu putea să lupte decât prin intermediul lui Marcus Antonius. Dar, dându-i flota ei, îi acorda încrederea unui om care se dovedise cu totul nevrednic de încredere, în ceea ce privea propriile interese.

— L-a trimis pe prietenul lui Domitius Ahenobarbus la Roma. Nu v-a spus?

Clătină din cap. Sigur că nu-i spusese. Cum era să-i spună un lucru atât de important?

— Se pare că nobilul nostru domn s-a răzgândit din nou. Încă mai speră să evite un conflict.

— Iar noi, să sperăm că nu va reuși, replică ea moale, dar cu mâinile strânse pumni lângă trup. Infidelitatea soțului ei era remarcabilă și, după câte se părea, nemărginită. Dar nu avea ce face.

Reveni cu privirea spre Mardian.

— Ahenobarbus nu va ajunge nicăieri cu Octavian. Între timp, Regina Mării îi va zdrobi pe romani. Ai să vezi.

Cetatea Romei.

Roma, înghețând de-a lungul unei alt ierni.

În fântâni era gheață, iar străzile se acoperiseră cu noroi înghețat și alunecos. Când umblai printre insulae-le de pe Aventina, după-amiezele acelea înnorate și friguroase erau atât de întunecate încât abia dacă-ți vedeai mâna înaintea ochilor și nici nu mai știai

prin ce mizerii călcai. O găleată cu lături, vărsată de la o fereastră de sus, căzu în stradă la câțiva pași, stropindu-i cizmele. O căruță hodorogi pe ulița strâmtă, plină cu trunchiuri de pin, silindu-l să se lipească de perete, în timp ce-l împroșca pe picioare cu alte valuri de zoaie nesuferite.

„Pe toți zeii, iubesc la nebunie Roma. Însă chiar și eu trebuie să recunosc că e cam mohorâtă, după Alexandria."

Ahenobarbus găsi o taberna, unde se așeză printre spălătorii, căruțașii și fierarii care mâncau plăcinte fierbinți umplute cu carne tocată, ascultând pălăvrăgelile: cum Caesar – că așa-l numeau acum – făcea atât de multe pentru Roma, în timp ce Marcus Antonius ducea o viață ușuratică în Orient, înconjurat de eunuci și băieți drăgălași, tolănit pe canapele cu încrustații de aur și căcându-se în oale de noapte tot din aur. Cum regina egipteană îi sucise mințile cu orgiile și poțiunile ei de amor.

Toate astea îi făceau sângele să clocotească în vene. Și nu în ultimul rând pentru că o parte din ele erau adevărate.

Acum pretutindeni se înălțau statui ale lui Caesar, iar oamenii de pe străzi vorbeau despre el ca și cum ar mai fi fost încă în viață. În Templul Divinului Iulius din Noul Forum se afla o statuie a lui purtând steaua divinității. Oamenii îi aduceau ofrande sub formă de fructe și flori, și chiar i se rugau.

„Ticălos bătrân", reflectă el. „Toate astea sunt opera lui Octavian. La drept vorbind, nepotu-tău te ura de moarte și încă te mai urăște. Dar acum pune oamenii să ți se roage ție și să te numească zeu. N-ai fost decât un mocofan lacom și ambițios, cu cap de strateg. Singurul lucru supranatural din viața ta a fost numărul de femei pe care ai reușit să ți le salți în pat, ucigaș chelios ce ești!"

Oriunde te uitai, vedeai numai mâna lui Octavian. Peste tot se găseau de vânzare vase de băut, împodobite cu o reprezentare a fabulei lui Omfale. Omfale fusese legendara regină care îl ținuse prizonier pe marele Hercules vreme de trei ani, purtând casca și pielea de leu ale eroului și ducându-i măciuca pe umăr, în timp ce el mergea pe jos pe lângă carul ei, îmbrăcat într-o rochie de femeie și ținând în mână o umbrelă.

Popularitatea caricaturii, care înfățișa un bărbat blegit și înrobit de o femeie, era de două ori mai evidentă din moment ce Antoniu se caracteriza se atât de des pe sine însuși ca Noul Hercules.

Când Ahenobarbus ieși din taberna, un negustor de stradă se luă după el, bătându-l la cap să cumpere o asemenea cană, iar

Ahenobarbus îi recomandă să sară într-un butoi cu ulei rânced. Omul stărui, până când, în cele din urmă, se repezi la el, sfărâmă de perete cana oferită, iar pe individ îl trânti cu totul într-un șanț.

Omfale. Cleopatra. Femeile. Slăbiciunea lui Antoniu. Cine-ar fi crezut că se putea întoarce împotriva lui într-un asemenea hal?

*

Ahenobarbus se ridică să ia cuvântul. Își aranjă mai bine toga pe umeri și privi în jurul camerei, la sutele de chipuri serioase și bine hrănite. Cu dezamăgire, observă numărul disproporționat de bărbați cu pantaloni și păr lung. Gali, pe toți zeii. Asta fusese opera lui Caesar.

— Senatori, începu el. Nu încape nici o îndoială că ați auzit multe relatări despre activitățile Triumvirului nostru, Marcus Antonius, în Orient. Mă aflu astăzi aici pentru a prezenta un raport despre aceste activități și a potoli orice sugestie în sensul că ar fi încălcat legea în vreun fel sau altul. A fost, este și va fi întotdeauna un mare roman.

Încă de la început, se apucă să-și expună principalele puncte de vedere.

Cum câștigase Antoniu marea bătălie de la Filippi, în timp ce Octavian zăcea în cort, doborât de boală.

Cum fusese ratificat Triumviratul pentru cinci ani de zile. Cum obținuse Octavian în mod ilegal controlul asupra legiunilor din Galia ale lui Antoniu, în acea perioadă, și numai îngăduința lui Antoniu salvase Roma de încă un război civil.

Cum semnase Antoniu Tratatul de la Tarentum și îi dăduse lui Octavian patru escadre de corăbii pentru a lupta contra regelui pirat, Sextus Pompei, și cum Octavian îi promisese, în schimb, patru legiuni pe care nu i le mai trimisese niciodată.

Cum întreprinsese Antoniu, cucerirea Parthiei, pentru gloria Romei, fără nici un sprijin din partea lui Octavian, și cum acest sprijin fusese obținut pe toate planurile de la Egipt, prieten și aliat al Imperiului Roman.

Cum, în timpul acelei campanii, Armenia fusese adăugată pe lista posesiunilor romane, fapt pe care acest Senat nu-l comemorase.

În ceea ce privea așa-numitele donații, ele nu reprezentau decât o simplă rearanjare a puterii regilor vasali. Antoniu, ca magistrat roman, rămânea guvernatorul suprem al acelor pământuri, conform autorității care-i era conferită prin tratatul original de la Brundisium.

Antoniu, spuse el, era un roman nobil și mare, care rămăsese loial tratatelor semnate de el, dar Octavian încercase să submineze Triumviratul la tot pasul. Octavian era singurul responsabil pentru starea critică în care se afla acum Roma. Dacă izbucnea încă un război civil, sublinie Ahenobarbus, responsabilitatea acestuia avea să-i revină lui Octavian și numai lui Octavian. Senatorii, adăugă el, nu aveau altă soluție, în împrejurările date, decât să-l voteze pe tânărul Caesar dușman al poporului.

Când se așeză, în cameră se lăsase o tăcere desăvârșită.

*

Octavian se ridică încet în picioare.

— Am ascultat alesele cuvinte ale prietenului nostru Ahenobarbus, începu el, și sunt plin de admirație față de modul cum a prezentat faptele într-o lumină atât de favorabilă pentru nobilul nostru Antonius.

Dinspre acoliții lui strecurați în asistență se auziră chicoteli.

— Văd că s-a hotărât să ascundă participarea Reginei Egiptului în toate aceste chestiuni. Iar esența problemei nu este faptul că Antoniu a fost completamente sedus de această femeie și toate acțiunile lui din ultima vreme urmăresc doar atingerea propriilor scopuri, nu ale Romei?

Ahenobarbus simți că se înroșea ca focul. Îl avertizase pe Antoniu că așa avea să se întâmple! pasiunea lui pentru acea regină subminase toate eforturile celor care-l mai susțineau la Roma.

— Să privim mai înainte de toate afirmațiile ei că fiul său ar fi de fapt al lui Caesar. Cât de mulți copii a avut nobilul meu tată? a adus pe lume o fiică, Iulia, dar aceasta s-a întâmplat cu treizeci de ani înainte de a o fi întâlnit pe Regina Egiptului. De atunci, a avut trei soții, Cornelia, Pompeia și Calpurnia, și niciuna dintre ele nu i-a dăruit copii. Însă, numai după o scurtă aventură cu această pelegrina, ea naște un fiu. Un miracol, și încă un miracol foarte convenabil pentru Egipt.

Noi râsete din partea haidamacilor.

— Și cum rămâne cu comportamentul lui din Orient? a oficiat recent un Triumf în capitala Egiptului, insultând Roma și poporul roman. Știm cu toții că un Triumf nu poate fi acordat decât de Senatorii din acest Senat și nu se celebrează ca o onoare personală, cum a preferat să facă nobilul nostru Antonius, ci ca o proclamare a măreției orașului și Republicii noastre. A-ți aroga singur un Triumf este de neiertat din partea oamenilor și pasibil de pedeapsă din

partea zeilor.

Un murmur aprobator înconjură întreaga cameră. Cel puțin din acest punct de vedere, toți erau de acord cu el. Până și Ahenobarbus îi dădea dreptate.

— Cleopatrei i-a dedicat comorile și zeilor ei le-a adus sacrificiile. Sunt acestea acțiunile unui adevărat și nobil roman?

Octavian se înfierbântase.

— Doriți, Senatorilor, să dați Roma pe mâna Cleopatrei? această femeie a sedus trupul lui Antoniu, iar acum îi stăpânește mintea. Ceea ce dorește ea este ca Alexandria să înlocuiască Roma ca principal oraș al imperiului. Ba chiar mai rău, după una ca asta veți fi conduși de o femeie. Așa ceva doriți? fiindcă asta veți primi, dacă iese pe voia nobilului nostru Antonius!

În Senat se dezlănțui dintr-o dată dezordinea: susținătorii lui Antoniu strigau, încercând să-l oprească, în timp, ce oamenii lui Octavian răcneau, făcând schimburi de insulte cu ei.

Octavian îl arătă cu degetul pe Ahenobarbus, strigând mai tare decât tot vacarmul din cameră:

— Nu-ți voi îngădui să profanezi memoria tatălui meu! dacă încercați să distrugeți Roma, zilele voastre sunt numărate!

Vacarm. Ahenobarbus ieși grăbit din cameră. Puștiul ăsta, cum îl numea Antoniu, o fi avut el un trup schilod, dar prin vene îi curgea sângele și focul unui Caesar.

Alexandria din Egipt.

Luna egipteană a lui Phamenoth.

Cu treizeci și doi de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos

— Vine leul cel mare și rău! răsună un glas gros.

Selena chicoti, în spatele perdelei de mătase. Antoniu se întoarse, văzu mișcarea draperiei și cele două picioruțe care ieșeau pe sub marginea de jos a acesteia, bătu din picior pe dalele de marmură și, în timp ce se apropia, auzi din nou chicotitul.

— Unde mi-e cina? mârâi el.

Se opri lângă draperie, prelungind momentul de așteptare. O auzi pe mica Selena trăgându-și respirația. Apoi, o apucă prin mătase, iar fetița țipă, cu un amestec cristalin de râs și spaimă.

Privindu-i, Cleopatra, simți un val de afecțiune familială pentru el, ca întotdeauna când Antoniu era cu copiii lui. Uneori, își dorea să fi semănat mai mult cu el, să se poată purta mai liber cu cei mici, așa cum făcea Antoniu întotdeauna. Dar își reaminti că ea avea de jucat alte roluri în viața lor. Le supraveghea educația și se afla lângă

ei pentru a-i instrui în lucruri pe care de la nimeni altcineva nu puteau să le învețe: arta guvernării, obligațiile poziției lor unice în viață. Cu alte cuvinte – responsabilitățile care le reveneau.

— Marcus, spuse ea.

Observă dezamăgirea de pe chipurile amândurora, la vederea ei. Știau că joaca se terminase.

— Ahenobarbus s-a întors de la Roma.

— Aha. Îmi lipseau glumele și compania lui plăcută, replică Antoniu, cu o mutră serioasă.

— E foarte grav.

Antoniu o puse pe Selena jos, trimițând-o fuga să-și caute fratele. Cleopatra fu învrednicită cu încă o privire mustrătoare de către fiica ei, după care fetița ieși.

„Mai are de învățat", își spuse. În viața ei vor exista multe asemenea întreruperi. S-a născut prințesă, nu golăncuță, să se joace pe stradă.

— Ei? întrebă Antoniu.

— Ai vrut să te supui legilor Romei, dar se pare că Octavian nu ține la ele tot atât de mult ca tine.

— Ce s-a întâmplat?

— A doua zi după ce Ahenobarbus și-a ținut cuvântarea în Senat, Octavian s-a întors în cameră cu acoliții lui. Erau înarmați cu pumnale. Acolo, a lansat amenințări la adresa vieții Consulului tău. Ahenobarbus și alți câțiva dintre sprijinitorii tăi au fost nevoiți să fugă din Roma. Acum o oră au ajuns aici, la Alexandria.

Antoniu râse.

— Nu-l credeam pe puști în stare de așa ceva.

— Într-adevăr, nu-l credeai. Dar asta am încercat eu să-ți spun tot timpul.

Frecându-și fața cu mâinile, Antoniu râse din nou, apoi lovi cu palma una dintre coloanele de marmură.

— Acum ți-e dușman, continuă Cleopatra.

— Se pare că ai avut dreptate.

Dar, în ochii lui, se vedea că gândul nu-i stătea la asta. Nici acum nu știa unde începuseră lucrurile să se încurce atât de rău.

Orașul Efes.

Efes, unul dintre marile orașe ale Răsăritului, stătea cuibărit la poalele Muntelui Pion, tot furnicarul forfotitor al orașului fiind clădit în jurul portului, cu vilele bogătașilor răspândite pe pantele muntelui din spate, unde dangătele tălăngilor de la gâtul caprelor

pluteau în briza sărată. Jos, la ancoră, stătea cea mai mare flotă care fusese adunată vreodată în afara Romei, trei sute de corăbii comerciale și cinci sute de vase de război, dintre care aproape jumătate erau egiptene. În centrul acestei armade uriașe plutea nava contraamiral a Cleopatrei, „Isis", strălucitoare cu velele ei purpurii și prova aurită.

Pentru prima oară, de pe vremea lui Alexandru, un singur om avea sub comandă întreaga putere maritimă a Orientului.

Orașul fusese copleșit de această flotă masivă și marea armată care avea să călătorească la bordul ei. Străzile răsunau de tropăitul cizmelor, în timp ce oștirile se revărsau de pe munți și câmpii; din Mauritania, din Cappadocia, din Paflagonia, Commagena și Galatia, Iudeea și Medea. Toți acei prinți își datorau tronurile patronajului Autocratorului, Marcus Antonius, și știau că aveau izbânda asigurată cu o asemenea oaste, mai ales când le stăteau deschise în față cuferele cu averi ale Egiptului. Veneau să-i arate lui Antoniu necontenita lor bunăvoință și să se înfrupte din pradă.

Și, până la unul, adulmecau în văzduh sângele Romei.

*

În marele bazar de lângă docuri, Agora, se auzeau ca la o duzină de limbi și se vedeau sute de feluri de uniforme. Erau acolo gali, în jiletci scurte de piele, cu mustăți pe oală și plete blonde buclate; germani înfricoșători, cu părul blond-roșcat atrăgând privirile pe oriunde treceau; vâslași egipteni cu umerii lor enormi, pe jumătate goi, în fustanele de piele și veste scurte albe; mauri din Mauritania, cu brățări de argint zornăind pe brațele goale; arcași greci, marinari fenicieni – unii dintre cei mai iscusiți din lume – pirați levantini, călăreți beduini, sălbatici din triburile Medeei, civilizați cel mult pe jumătate. Cu toții se aflau acolo la porunca lui Antoniu și a Cleopatrei.

Pe lângă toți aceștia, Antoniu mai avea și resturile legiunilor lui romane, precum și douăzeci și cinci de mii de recruți și douăsprezece mii de călăreți de prima mână. Acesta era torentul care-și aduna forțele pentru a se revărsa peste Roma, măturându-l din cale pe Octavian.

*

Sosi știrea că în port ajunseseră și alte corăbii, de astă dată de la Roma. La bordul lor se afla jumătate din Senatul roman. Octavian și haidamacii lui le lansaseră un ultimatum partizanilor lui Antoniu: „Îmi jurați credință mie, sau plecați din Roma." Trei sute de

Senatori plecaseră. Acum Senatul era divizat, membri lui fiind împărțiți între cele două facțiuni. Antoniu nu avea numai puterea militară, el putea revendica și sprijinul legii romane.

*

Sysiphus, piticul lui Antoniu, sări pe masă și începu să cânte: „Antonius Marcus în Efes domnește și-n țările din Răsărit, în toate, Antoniu face numai ce voiește, Când Cleopatra-i dă cuvânt că poate.
”

Râdeau, dar nu toți, deși Antoniu râdea cel mai tare. „Nu-și dă seama cât de periculos e jocul ăsta”, își spuse Ahenobarbus. „Gluma ar fi hazlie, de-ar fi o glumă.” Era acolo Canidius, precum și Dellius, Plancus și doi dintre vasali, Bogud din Mauritania și Amyntas. Marcus Antonius părea să le agreeze compania, dar Ahenobarbus, personal, nu avea încredere în niciunul dintre ei.

Sysiphus sări de pe masă, agitându-și ciotul brațului ca pe un baston de văcar. Antoniu îi aruncă un pumn de dinari din argint. Piticul îi înhăță și se repezi la ulciorul cu vin, ca să-și umple din nou cupa.

— Umblă vorba, spuse Ahenobarbus, că ai de gând să divorțezi de soția ta.

— De Cleopatra?

— De adevărata ta soție, cea romană.

Antoniu ridică din umeri, bine dispus.

— Omul poate avea multe neveste la viața lui. Uite-l pe Canidius, aci de față. Patru neveste, și tot nimic cu ce să se laude. Poate c-a arat prin brazda greșită.

Chipul prelung al lui Canidius se încreți de jenă.

— Dacă o părăsești pe Octavia, îi vei pierde și pe prietenii care ți-au mai rămas la Roma.

— Credeam că toți prietenii mei sunt aici.

— Octavian va face mult caz de asta.

— Nu mai pot să trag o bășină în Grecia, fără ca Octavian să spună că-s vinovat pentru putoarea de pe Aventina.

— Ahenobarbus are dreptate, interveni Dellius. Toată lumea din Roma o respectă pe Octavia.

— Atunci, n-are decât să se-nsoare toată lumea cu ea. O să-i țină noaptea acasă, fără să-și mai bage nasul în politică.

— Face curte Senatului, în favoarea ta, de cinci ani. Un divorț ar fi privit ca o trădare.

— Nimeni n-a considerat-o trădare, când Octavian mi-a luat

legiunile în Galia sau când a încălcat tratatele fără număr pe care le încheiase cu mine!

— E femeie, mârâi Ahenobarbus, și e neajutorată.

— Experiența mea cu femeile nu spune deloc asta, replică Antoniu.

Se întoarse spre Munatius Plancus:

— Tu ce părere ai?

— Despre femei?

— Despre ceea ce spun oamenii ăștia pe seama Octaviei!

— Prefer să nu-mi pun înțelepciunea la întrecere cu a ta.

Antoniu se strâmbă. Ce broscoi slugarnic! reveni cu atenția către Ahenobarbus:

— Poftim.

— Trebuie să-i alungi pe egipteni! strigă acesta, bătând cu pumnul în masa masivă, de cedru. Deja ceilalți senatori își exprimă îndoielile în legătură cu înțelepciunea acțiunilor lor. Au venit aici așteptându-se să-l găsească pe Imperatorul Marcus Antonius în fruntea unor legiuni romane serioase, nu circul ăsta de țopârlani și fătălăi!

Antoniu râse.

— Doi din trei legionari ai mei sunt țopârlani și fătălăi, cum le ziceți voi. Când Octavian m-a împiedicat să-mi iau recruți proaspeți din Italia, am fost nevoit să-mi refac legiunile cu egipteni și sirieni.

— Nu e vorba de străinii din armata ta, ci de cei care-i conduc. Începu Dellius.

— Și cavaleriștii noștri sunt țopârlani, cu toții, continuă Antoniu, și mai am încă douăzeci și cinci de mii de fătălăi în plus, ca recruți.

— Ea este! răcni Ahenobarbus. Ea e problema aici! merge cu tine peste tot, de parcă ar fi regina ta.

— Dar asta și este.

— Cum poate un magistrat roman să aibă o regină?

— Acum ne apucăm să discutăm paragrafele de lege?

— Discutăm ceea ce văd și înțeleg oamenii! e femeie, iar tu te porți cu ea ca și cum ar fi egală cu tine! nu ești în stare să-ți dai seama ce probleme îți creezi singur?

Ahenobarbus privi spre Canidius, în așteptarea unui sprijin, dar generalul nu-l putu privi în ochi pe Bătrânul Barbă-roșie. Canidius tindea să-i dea dreptate lui Ahenobarbus, în adâncul inimii, dar capul îl îndemna altminteri.

— Creăm probleme și mai mari dacă o trimitem de-aici, urmă Antoniu. Ea achită costurile de întreținere a armatei noastre și pe cele ale flotei sale. O armată de mărimea asta, cu toată mâncarea și îmbrăcămintea, plus aprovizionarea corăbiilor noastre.

Ridică din umeri.

— Douăzeci de mii de talanți pe an. O adevărată avere. Mai mult decât l-a costat pe tatăl ei să-și cumpere tronul de la Pompei. Vă dați seama ce înseamnă atâția bani? dacă nu era Regina Cleopatra, astăzi n-am fi fost aici.

— Deci, te finanțează. Foarte bine. Dar asta nu-i dă și dreptul de a-ți spune ce să faci!

Antoniu râse din nou.

— Orice femeie crede că are dreptul să-ți spună ce să faci. Chiar dacă ți-e numai nevastă, necum Regină a Egiptului.

Buna dispoziție a lui Antoniu nu făcea decât să-l înfurie și mai mult pe Ahenobarbus.

— Însăși prezența ei aici e o sfidare la adresa tuturor susținătorilor romani pe care-i ai.

— Nu e diferită de nici un alt rege-client care a venit aici ca să-l sprijine pe stăpânul nostru Antonius, sublinie Canidius.

Se părea că generalul lui Antoniu începea să fie și el cucerit de acei mocofani. Blegeala asta era ca o ciumă, își spuse Ahenobarbus.

— Sigur că e diferită! se răți oi el. Stăpânul nostru Antonius nu s-a culcat și cu ceilalți regi care sunt aici.

Antoniu rânji:

— Mă rog, n-au venit chiar de-atât de multă vreme.

Pumnii lui Ahenobarbus se strângeau și se desfăceau pe lângă trup, spasmodic. Nu avea nimic împotriva scopurilor lui Antoniu, dar nu putea să se împace cu metodele sale. Clătină din cap.

— Vă spun eu, femeia asta va pune în pericol toată campania.

— Ascultă, ticălos bătrân, râse Antoniu, mai bea niște vin și nu mai face mutra asta îngrijorată. Cum am putea să pierdem?

Dar ticălosul bătrân al lui Antoniu nici nu voia s-audă. Ieși cu pași mari. Antoniu ridică din umeri și îndesă cupele de jasp în mâinile comesenilor lui. Canidius rămase pe loc. Rămase și Dellius, bând vinul lui Antoniu, râzând tot timpul de glumele lui, deși avea ochii împăienjeniți de îndoială, și plecă asemenea unui om care se rătăcise până prea aproape de marginea unei prăpăstii, așteptând acum prăbușirea.

Sysiphus cânta: „Octavianus l-au numit, I-au dat un nume de

Caesar, Și-acum e fiu de zeu, Dar fundul lui e-al meu, Zis-a Maecenas – nu-i oare cam bizar?”

Antoniu trase în lături perdelele subțiri de mătase albastră din jurul patului. Se strecură sub cuvertură și întinse brațele spre ea. Cleopatra îl lăsă s-o cuprindă, dar el îi simți pasivitatea și se abținu.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă, în șoaptă.

— Vrei să am încredere în tine, dar nu-mi spui ce se întâmplă cu adevărat.

În ochii lui se ivi o expresie vinovată. Pentru un bărbat care avusese atât de multe femei, era într-adevăr un mincinos fără speranță.

— Mardian mi-a spus.

— Iar ți-ai pus spionii la treabă.

— I-ai promis lui Ahenobarbus că vei restaura Republica. Asta plănuiești să faci? să-l învingi pe Octavian, pentru ca apoi să devii din nou doar un simplu cetățean roman? să ai Roma la picioare și s-o azvârli cât colo?

— În nici un caz.

— Ei bine, asta cred romanii tăi.

Antoniu se trânti pe spate, cu mâinile la cap, ca și cum l-ar fi lovit cine știe ce boală.

— Trebuia să le spun și lor ceva.

— Sau, poate, mie trebuie să-mi spui ceva? ce anume le-ai promis prietenilor tăi romani, Antoniu?

Nu-i răspunse. „Le spune tuturor ceea ce vor să audă”, reflectă ea. „Oare ce crede el cu adevărat? căruia dintre noi îi destăinuiește adevărul?”

— Din câte am înțeles eu, urma să mergem la Roma pentru a-l reinstala pe Caesarion în locul care i se cuvine de drept. Pentru ca tu să fii Stăpânul Romei, apoi să te însori cu mine potrivit legilor romane, așa cum ne-am căsătorit conform legilor mele.

Lumânarea scăpăta în felinarul din sticlă trandafirie, lângă pat. Lumina ei pâlpâitoare îl făcea să arate ca un animal încolțit.

— Asta am de gând să fac.

— Dar nu același lucru i l-ai spus și lui Ahenobarbus.

— Altfel, nu m-ar sprijini.

— Cum pot fi sigură pe care dintre noi îl duci de nas?

Antoniu încercă s-o ia în brațe, dar Cleopatra se îndepărtă de el. Tipic pentru un bărbat. Credeau că îmbrățișările și sărutările lor rezolvau totul.

— Ascultă, spuse el, stau pe o muchie de cuțit.

— Și eu nu stau tot pe o muchie de cuțit?

— Trebuie să ai încredere în mine.

— Nu prea mi-ai dat temeiuri, de-a lungul anilor, replică ea.

„Vreau să am încredere în tine", continuă, în gând. „Te doresc de soț și de asociat. Vreau să cred că ești la fel de legat de mine pe cât sunt și eu de tine. Dar nu mai sunt o fetișcană naivă. Mă vei trăda sau doar îmi irosești timpul și banii?"

— Nu e atât de simplu pe cât s-ar crede, spuse Antoniu.

„Știu că mă port ca o scorpie", reflectă ea. „Dar ce altceva aș putea face? viitorul meu, viitorul copiilor mei, viitorul țării mele, acum toate depind numai de tine."

— Nu, nu e simplu deloc. Se pare că ești căpitan pentru oricine. Prietenii tăi vorbesc despre democrație și o nouă Republică, regii Galatiei, Cappadociei și Siriei vorbesc despre eliberarea de sub jugul roman, mie îmi șoptești că-i dai lui Caesarion ceea ce i se cuvine. Toți suntem în război și niciunul dintre noi nu știe cu adevărat pentru ce anume luptă.

Se dădu jos din pat și-și trase un capot peste tunica albă. Era exasperant. Omul ăsta era la fel de lunecos ca un țipar, niciodată hotărât până la capăt.

— Porumbița mea.

— Nu-s nici o porumbiță! aș vrea să fiu porumbița ta, dar Regina Egiptului trebuie să aibă gheare, dacă vrea să rămână regină. Sau măcar în viață să rămână, o singură noapte.

Trase aer în piept.

— Divorțează de Octavia și am să te cred pe cuvânt. Dar, dacă n-o faci, am să-mi iau flota și cufărul cu finanțe de război și mă întorc la Alexandria!

*

Ieși din dormitor, întorcându-se în apartamentele ei, unde le chemă pe Charmion și Iras să se ocupe de ea. Antoniu rămase privind spre ușă. Pentru numele lui Jupiter! părea să vorbească serios.

„Ce să fac?" se întrebă el. „Are dreptate, ca de obicei. Parc-aș fi unul din jonglerii ăia din piață. Jonglez cu variantele, cu posibilitățile, cu viitorul. Trebuie să-i țin în aer pe toți în același timp, și pe prietenii mei romani, și pe satrapii clienți, și pe Cleopatra însăși. În momentul ăsta, toată viața mea nu e decât o jonglerie. Dacă satisfac mulțimea, rămân în viață. Dacă scap o

singură minge, toți îmi vor întoarce spatele, dezamăgiți.

Vrea să aleg. Dar nu pot. Așa că jonglez, mulțimea râde, iar eu trăiesc mai departe."

Cetatea Atenei.

Fuseseră găzduiți la vila palatină a legatului roman. Aceasta avea coridoare largi, placate cu porfir roșu și marmură neagră, fresce cu fauni și amorași jucându-se printre arbori dionisiaci, și o grădină plină cu caiși și trandafiri roșii ca sângele. În aripa de răsărit era un bazin interior întunecos, impluvium-ul, iar în marmură fuseseră săpate firide pentru o colecție de statui, reproduceri după mari capodopere, ca Apollo de Leichares, pe care Antoniu îl dăduse jos imediat, și Dionisoss-ul lui Fidias, pe care îl mutase într-un loc de onoare.

Triclineum-ul fusese convertit în cameră a hărților. Avea vedere spre o curte cu iarbă și o fântână, care era înconjurată de o colonadă cu acoperiș. Prin ușile deschise, briza caldă aducea cu ea mirosul îmbătător al tufelor de trandafir, iar în depărtare se vedeau coloanele albe ale Parthenonului.

Dar azi nu se aflau acolo ca să admire Acropole. Pe masa mare din mijlocul camerei fusese desfășurată o hartă, iar Antoniu și generalii lui își concentrau acum atenția asupra acesteia. Era prezentă și Cleopatra, pe care ceilalți o tratau cu răceală.

Forțele aflate la dispoziția acestor domni erau uriașe. Pentru a domina mările, aveau flota Cleopatrei și escadrele romane din Rhodos, Creta și Cipru; pe uscat, Antoniu avea sub comandă nouăsprezece legiuni, plus încă unsprezece în rezervă la Alexandria, în Cyrenaica și în Siria.

— De ce nu invadăm acum? întrebă Canidius. Toată Roma e în plin scandal din cauza taxelor pe care le-a impus Octavian, armata lui e flămândă și prost plătită, oamenii s-au săturat de el până-n gât.

Dellius clătină din cap:

— Nu putem invada Italia cu Maiestatea Sa Cleopatra în armata noastră. Ar fi interpretată ca o ocupație străină. Toată țara s-ar ridica împotriva noastră, chiar dacă-l desconsideră pe Octavian.

— Atunci, să traversăm acum, fără ea, propuse Ahenobarbus.

„Romanii ăștia", reflectă Cleopatra. „Sug trădarea și ingratitudinea o dată cu laptele de mamă."

— Dacă traversați în Italia fără mine, spuse ea, va trebui să treceți și fără flota și finanțele mele de război. Și-atunci, să vedem cât de departe ajungeți.

Se lăsă o tăcere prelungită.

— Oricum ar fi prea dificil, spuse în cele din urmă Antoniu. Nu sunt decât două porturi, la Tarentum și la Brundisium, iar dacă Octavian ne închide porțile maritime, ne poate împiedica de tot să debarcăm.

Împunse harta cu un deget:

— Nu, eu plănuiesc să ne mutăm armatele aici, la Patrae, în Golful Calydon.

Ahenobarbus clătină din cap.

— Și să-i cedăm Via Engatia lui Octavian? e o nebunie.

— Sunt de acord, interveni Dellius. Trebuie să păstrăm calea.

Antoniu părea preocupat de altceva.

— N-avem nevoie de el.

Ahenobarbus îl privi uimit:

— N-avem nevoie de principala cale între Adriatica și Răsărit?

Caesar însuși a spus că asta era cheia Greciei!

Reticența lui Antoniu o făcea pe Cleopatra să-nceapă să-și piardă răbdarea. Nu era în stare nici măcar să le explice propriilor lui generali ce intenții avea?

— Flota va staționa aici, în sud, arătă ea, la Actium, Corcyra, Patrae și Methone. Insulele oferă adăposturi sigure pentru corăbiile noastre și vom fi aprovizionați din Egipt, nu din Grecia. Așa că ar fi nepractic și inutil să ne menținem forțele pe Via Egnatia.

Toți o priveau lung – romanii, Amyntas, Bogud, Archaelus, ceilalți regi și nobili. Nu erau obișnuiți să aibă o femeie prezentă la un consiliu de război și se simțeau cu atât mai stânjeniți de o femeie care lua cuvântul și dicta manevre strategice.

Ahenobarbus îl privi pe Antoniu, ca și cum ar fi așteptat s-o contrazică.

— Imperatore?

Dar Antoniu se dusese la fereastră, de unde privea rândunelele zburând rapid pe sub colonade. Și bea. Era abia ceasul al cincilea din zi, iar el avea deja o cupă cu vin în mână.

— S-a hotărât, spuse și-i expedie pe toți.

Ceilalți ieșiră din cameră, în șir, fără tragere de inimă.

Era primăvară în Grecia, iar Antoniu se săturase de toate pregătirile pentru război, părăsind Atena cu suita lui de muzicanți și actori, în drum spre insula Samos. Ceilalți regi îl urmaseră acolo și se luau la întrecere pentru a-i oferi cele mai opulente distracții și cele mai scumpe daruri. Mardian îi raportase Cleopatrei că teatrele

erau pline până la refuz în fiecare seară.

Antoniu pusese să se înalțe în grădina vilei un eșafodaj de ramuri verzi, pe care fuseseră agățate tamburine, piei de țap și viță-de-vie, ca să semene cu peștera unui satir. Se spunea că în fiecare dimineață se tolănea înăuntru, bând cu prietenii lui, Munatius Plancus, piticul Sysiphus și ceilalți, distrându-se cu muzicanți și actori ai ghildelor dionisiace din toată Grecia și Asia. Atrăsese o suită vastă de Pani și de maenade și în fiecare zi toată insula răsuna de strigătele petrecăreților și de muzica flautelor, a fluierelor și a talgerelor.

Și, în fiecare noapte, Dionisos însuși, acum în vârstă de patruzeci și șase de ani și pe calea spre îngrășare, cârmuia orgiile care urmau.

„Nobilul meu Antoniu. La un tânăr, asemenea excese se pot scuza, puse pe seama exuberanței tinerești. Dar ce putem spune", se întreba Cleopatra, „despre un om ajuns la jumătatea vieții care refuză să se despartă de jinduirile lui, învăluindu-le în numele religiei?"

Sau era oare altceva? s-ar fi putut ca, pornind la luptă împotriva Romei, atât victoria, cât și înfrângerea să-l dezguste în egală măsură? oare nobilul Antoniu își dorea acum și propria distrugere, pe lângă cea a dușmanilor?

Cleopatra și-ar fi dorit să-l înțeleagă mai bine. Știa că Antoniu iubea traiul ușuratic mai mult decât s-ar fi cuvenit din partea oricărui bărbat, dar totuși, în scurta lui viață, realizase mai mult decât oricare dintre semenii lui, poate numai cu excepția lui Caesar. În adâncul inimii era încă un copil, dar printre ceilalți oameni se înălța ca un uriaș. Fugea de responsabilitate ca de lepră, iar vanitatea lui nu cunoștea margini; și, cu toate acestea, năvălise în viața ei ca un soare cald, iar, când o părăsise, sălile palatului din Alexandria rămăseseră pustii ca un mormânt, fără râsul lui.

Cum avea să se rezolve toată această situație nu știa. Apucaseră un leu de coadă, iar acum nu-i mai puteau da drumul până nu-l învingeau.

Colina Palatină, Roma.

Octavia sperase ca pasiunea soțului ei pentru acea femeie egipteană să treacă, în timp, la fel cum părea să i se risipească interesul față de oricare altă femeie. Nu se putea baza pe ura ei; existau zile când n-o mai simțea și aproape uita că o umilise și o abandonase, ba chiar o respinsese, după ce ea înfruntase furtunile iernii ca să se ducă la el, după înfrângerea din Parthia.

Într-adevăr, ura o părăsise în repetate rânduri și continua s-o dezamăgească, până în ziua când sosi un mesager s-o anunțe că se declarase divorțul.

Din acel moment, nu mai avu încotro decât să facă lucrul asupra căruia Octavian insistase atât de multă vreme: conform legii, trebuia să plece din casa lui Antoniu, lăsându-se din nou, împreună cu copiii, în grija fratelui ei.

Octavian, desigur, a transformat incidentul într-un eveniment public. Totul s-ar fi putut face noaptea, discret, pentru a-i ocroti demnitatea. Dar așa ceva n-ar fi folosit la nimic. În schimb, Octavian veni s-o ia la ceasul al cincilea din zi, având grijă ca intențiile lui să fie aduse la cunoștința întregii Rome. În timp ce ieșea din vilă, în ziua plecării, Octavia văzu o mulțime imensă adunată sub brazi, să asiste la spectacol. Priveau cu fascinație năucă, de parcă ar fi participat la o execuție publică.

Octavian nu-i adusese trăsură; fu nevoită să plece pe jos, cu copiii și sclavii după ea, cărând bagajele pe Palatină, spre casa lui Octavian. „Ce spectacol jalnic dăm”, își spuse Octavia.

„Fratele meu a pregătit totul, ca o mărturie grăitoare despre căderea în dizgrație a fostului meu soț.

Of, m-am săturat de bărbați pentru toată viața. Dacă Antoniu s-a folosit de mine, fratele meu s-a folosit și mai mult. Chiar și în nenorocirea mea găsește o formulă de a face politică. Sper ca Hades să-și deschidă porțile pentru amândoi și să sufere împreună, acolo, în tenebre. Din partea mea, de-acum încolo nu voi mai avea de-a face decât cu femei."

Cetatea Atenei.

Era un băiat stângaci, părând atât prea slab, cât și prea înalt. Avea o față lungă, cu maxilare de cal și dinți prea mari pentru gura lui. O fi fost oare într-adevăr fiul lui Antoniu?

Antyllus era singurul dintre copiii lui care, după divorț, preferă să părăsească Roma, pentru a veni să stea cu tatăl său. Cleopatrei i se părea că Antoniu, care nu-l mai văzuse de când era mic, nu era pregătit pentru această demonstrație de afecțiune filială.

— Antyllus, spuse el. Băiatul meu.

Încercă să-l îmbrățișeze, dar adolescentul își ținu brațele pe lângă trup, ca o statuie. Murmură doar atât:

— Salut, tată.

Și continuă să privească vinișoarele din marmura pardoselii. Antoniu, cu ochii roșii și tremurând, încă nu-și revenise după excesele din timpul nopții. Stătea așezat pe o canapea de mătase și trebuia să-și folosească ambele mâini pentru a ridica la buze cupa de jad. Cleopatra, Caesarion și ceilalți copii erau prezenți cu toții, pentru a-i ura bun-venit la Atena noului lor frate după tată. Toți îl priveau fix pe Antyllus, nedumeriți și jenați. Ca și cum tocmai ar fi luat prânzul, iar cineva ar fi aruncat pe masa de banchet un câine jupuit de piele.

— Își buclează părul, mârâi disprețuitor Caesarion, risipind tăcerea.

— Sunt naturale, se bâlbâi Antyllus, șocat de o insultă atât de directă.

Caesarion adulmecă prin aer.

— Și-și dă cu parfum. Pe toți zeii, arată ca un dansator sirian.

— Destul! se răsti Antoniu, dar Cleopatra putea să vadă că împunsăturile își atinseseră ținta.

— Îți vei cere iertare, îi spuse ea lui Caesarion.

— Îmi pare rău, se conformă băiatul, bosumflat. Scuză-mă că te-am făcut „dansator sirian".

Buza de jos a lui Antyllus începu să tremure.

Antoniu era vizibil jenat de acea izbucnire și încercă să

recupereze o parte din terenul pierdut cu fiul lui.

— Ce fac surorile tale? întrebă, neluând în seamă lacrima care se prelingea pe obrazul fiului său pierdut.

— Sunt bine.

Din nou o tăcere penibilă.

— Octavian s-a purtat frumos cu tine?

— Foarte frumos. Dar i-am spus că locul meu e aici, lângă tine.

Antoniu dădu din cap:

— Chiar așa.

— Și-n plus, cred că are dansatorii lui, replică Caesarion. Mai drăgălași.

Cleopatra făcu un semn cu capul spre preparatorul lui Caesarion:

— Ia-l de-aici și trage-i o mamă de bătaie.

Caesarion aruncă o privire spre ea, cu ochii scăpărând de furie. Avea șaisprezece ani, fiind poate cam mare pentru a mai încasa bătaie. Dar un asemenea comportament nu putea trece nepedepsit.

Eunucul care-i fusese repartizat îl scoase pe băiat din cameră. Era prea bătrân și prea slab ca să-i poată face mare lucru. Totuși, asta avea să-l învețe o lecție, poate.

Antoniu stătea tăcut, complet încurcat. Un tată desăvârșit pentru Alexandru, Selena și micul Filadelfus, dar în fața acestei fărpturi părea buimăcit de-a binelea. Cleopatra îi trimise pe cei trei copii mai mici cu preparatorii lor.

— Îmi pare rău pentru grosolănia lui Caesarion, spuse ea, când rămaseră singuri. S-ar putea ca fiul meu să-l privească pe Antyllus ca pe un rival.

Antoniu dădu din cap:

— Toți frații ajung rivali, mai devreme sau mai târziu.

— Și surorile, adăugă ea, cu gândul la Arsinoë.

Scena dintre Caesarion și Antyllus o șocase. „Punem atâta preț pe moștenitorii noștri”, își spuse, „ca și cum prin ei am putea să ne trăim mai departe scurta viață.” Și totuși, semăna vreunul dintre acești băieți cu mamele sau cu tații lor? caesarion devenise un tânăr sarcastic și irascibil, deși Cleopatra spera ca aceste defecte să-i treacă, o dată cu înaintarea în vârstă. Impresia ei imediată despre Antyllus era că petrecuse mult prea mult timp dădăcit de femei.

Îl lăsă pe Antoniu să-și rumege melancolia. Fără îndoială, avea să caute soluția acestei noi probleme într-o cupă cu vin.

Soarele încălzise banca de marmură. Albinele și alte insecte

erau ocupate să culeagă nectarul din trandafiri. Glicina purpurie se cățăra pe peretele din spatele ei. Cleopatra asculta șipotul fântânii, lăsând zefirul blând al verii să-i mângâie fața. Lângă ea stăteau doi servitori, alungând gâzele cu evantaie din pene de struț cu mânere de aur, dar îi alungă, pentru a rămâne singură cu Mardian.

Bătrânul eunuc își făcea vânt cu furie, în timp ce sudoarea îi păta mantia voluminoasă, făcându-i pielea să lucească precum arama.

Știa că-i adusese vești proaste. Și într-o zi atât de frumoasă.! un dezastru merita o vreme mai mohorâtă decât asta. Cleopatra inspiră miresmele grădinii, prelungind încă puțin momentul. În cele din urmă, spuse:

— Așadar, Mardian. Ai primit știri de la prietenul nostru Apollodorus.

— Într-adevăr, Maiestate.

Primul ministru își șterse sudoarea de pe față cu o batistă de mătase brodată.

— Munatius Plancus s-a instalat în noua lui casă?

Plancus, unul dintre cei mai de încredere generali ai lui Antoniu, plecase de la Atena la Roma, pentru a-i jura credință tânărului Caesar.

— Octavian găsește întotdeauna loc pentru încă un lingău.

— Sunt sigură că discuțiile cu el i s-au părut extrem de interesante. La urma urmei, cunoștea numărul exact al forțelor noastre și dispoziția pe care le-am stabilit-o.

— Așa este.

Un moment, îl privi lung pe eunuc. Se întreba cum ar fi decurs viața lui dacă, în copilărie, nu se supunea dorinței părinților, pentru a suferi operația care-i îngăduise intrarea în serviciul regal.

— Deci, sunt pregătită. Spune-mi ce s-a întâmplat.

— Când erați la Roma, Caesar v-a arătat Templul Vestei, în Forum Romanus?

— Da.

— Prin urmare, știți că se obișnuiește ca romanii de obârșie nobilă să-și depună testamentele în păstrare la preotesele virgine. Desigur, persoanele Vestalelor Fecioare sunt considerate inviolabile.

— Am auzit despre această tradiție.

— Așadar, puteți înțelege cât de șocată a fost toată Roma să descopere într-o dimineață că templul fusese invadat, preotesele maltratate și anumite documente luate de oameni înarmați. Era – și

este – o crimă de proporții inimaginabile. Dar, a doua zi, Octavian s-a ridicat în Senat pentru a declara că intrase în posesia testamentului lui Marcus Antonius Imperator. Din acel moment, a fost clar ai cui oameni săvârșiseră sacrilegiul.

Cleopatra clipi din ochi, nedumerită. Cu siguranță, aceasta trebuia să fie o veste bună, nu? nici chiar Octavian nu putea viola Templul Vestei fără să sufere cea mai aspră pedeapsă. Dar de ce să fi afirmat că furase un lucru care nu se afla acolo?

— Octavian a citit testamentul în fața Senatului. În testament, Caesarion era declarat moștenitorul natural al lui Cleopatra, Maiestatea Voastră erați numită soția lui, în contravenință cu legea romană, și se stipula că, la moartea lui, urma să fie înmormântat nu la Roma, ci în mausoleul regal al Ptolemeilor, din Alexandria. Se pare că aceste dezvăluiri au provocat atâta agitație, încât până și crima prin care documentul a ajuns în mâinile lui Octavian a fost trecută cu vederea. Vila lui Antoniu de pe Palatină a fost arsă imediat până-n temelii, de mulțime.

Cleopatra tăcea, încercând să-și adune gândurile.

— A existat un asemenea testament, Maiestate?

Dădu din cap.

— Dar este depus la preoții lui Isis, în Brucheion.

— Deci, Plancus a fost, spuse Mardian, văzându-și bănuielile confirmate fără putință de tăgadă. El i-a spus lui Octavian despre acest document. Testamentul pe care l-a citit Octavian în Senat este un fals.

— Ar fi trebuit să rămână secret, răspunse Cleopatra. Dintr-o dată, înțelesese. A devastat Templul Vestei, pentru a face să pară că testamentul era autentic.

— Într-adevăr. Cine ar risca o crimă atât de cumplită, dacă miza n-ar fi cea mai mare din toate?

Un moment, soarele dispăru printre nori. Cleopatra se cutremură. Își amintea de băiatul debil pe care-l cunoscuse în seara aceea la cină, în casa lui Caesar. Cea mai mare putere a lui Octavian consta în faptul că toți se grăbeau prea tare să-l socotească drept un om slab.

Douăzeci de ani de lupte, pentru ea, pentru fiul ei, pentru Alexandria, pentru Egipt. Și încă se mai afla într-un pericol la fel de mare ca în ziua în care se așezase pe tron.

Dar, curând, sorții aveau să se hotărască. Cel puțin, acum nu mai era mult și se sfârșea totul.

Octavian se ridică încet în picioare. Camera Senatului era plină până la refuz. Divorțul lui Antoniu de Octavia, citirea testamentului său îi electrizaseră pe toți.

Așteptă să se potolească toate tusele și foielile de picioare.

— Senatori. Ne confruntăm azi cu o amenințare cum n-am mai cunoscut încă de pe vremea lui Hannibal. Nu e doar încă un război civil, așa cum a trebuit să îndurăm între tatăl meu și Pompei sau cum au fost rebeliunile ulterioare ale fiilor și partizanilor lui Pompei, ci de astă dată este o amenințare la adresa Romei însăși. Ca să nu încapă nici o îndoială, conflictul meu actual nu este cu Marcus Antonius, ci cu femeia care îi comandă de-acum fiecare mișcare. Căci, dacă nu punem mâna pe arme, purtându-ne ca niște bărbați, ne vom pomeni că și treburile noastre vor fi în același fel hotărâte de această Cleopatra.

Patrae, Grecia.

O hartă uriașă a Greciei fusese desfășurată pe marea masă a hărților. Canidius stătea aplecat asupra ei, cu Dellius alături și ofițerii din statul major. Sosius, care fusese însărcinat cu escadrele navale romane, arăta pe hartă.

— Planul lui Antoniu este să ne postăm flota astfel încât să putem intercepta forțele lui Octavian înainte de a traversa din Italia, în primăvară, spunea el. Desfășurarea noastră arată ca un scut care se întinde de-a lungul întregii coaste de apus a Romei. Oriunde ar încerca să treacă Octavian cu armata lui, îl vom putea ataca, protejându-ne totodată propriile linii de aprovizionare din Egipt.

— După cum a subliniat Imperatorul nostru, adăugă Canidius, este imperativ, politicește vorbind, ca Octavian să ne atace primul. Trebuie să purtăm acest război pe un teren neutru. Timpul este de partea noastră. De ce să ne asumăm riscuri? avem mâncare din Egipt și tezaurul fără fund al Cleopatrei din care să ne finanțăm. Armata noastră este mai numeroasă, flota e de calitate superioară. Între timp, Italia suferă de foame, iar Octavian e falit. Armata lui e la un pas de revoltă, așa că avem șanse ca nici măcar să nu trebuiască să luptăm.

Dellius dădu din cap. Era convins că aveau dreptate. Octavian nu era general. Anul viitor, pe vremea aceea, aveau să fie din nou instalați în vilele lor de la Roma.

— Faptul ca noi, romani și stăpâni ai celei mai mari și mai bune părți a lumii, să fim călcați în picioare de o egipteancă, de o femeie,

e nedemn de părinții noștri și, de asemenea, nedemn de noi înșine. Se cade să suportăm cu umilință insultele acestor alexandrini, ale acestor bădărani, care sunt sclavii unei femei, nu ai unui bărbat? cine nu s-ar lamenta, văzând soldații romani în serviciul de gărzi de corp ale acestei regine? cine n-ar geme de disperare, auzind că senatorii și cavalerii romani se gudură pe lângă ea ca niște eunuci? cine n-ar plânge, văzându-l și auzindu-l pe Antoniu însuși, omul care a fost de două ori Consul, de multe ori Imperator, numindu-și copiii Soarele și Luna și, în cele din urmă, asumându-și titlul de Dionisos, iar după aceasta dăruindu-i ei insule și națiuni întregi, ca și cum ar fi stăpân peste toate pământurile și mările?

Și atunci, de ce ne-am teme cât de cât de el? din cauza numărului de oameni pe care-i are? dar nici un număr de persoane, oricât de mare, nu poate învinge virtutea. Din cauza naționalității lor? dar, cu siguranță, acești mocofani și asiatici se pricep mai bine să ducă pe umeri pepeni, decât arme. Din cauza experienței lor? știu mai bine cum să pescuiască, decât cum să lupte pe mare. Din partea mea, mi-e mai degrabă rușine că ne vom înfrunta cu niște creaturi ca acestea, căci răpunerea lor nu ne va aduce nici o glorie. Cu cine luptăm noi, de fapt? cine sunt generalii lui Antoniu? ar fi Mardian, eunucul, și Iras, coafeza Cleopatrei, și Charmion, garderobiera ei. Aceștia sunt inamicii voștri – iată cât de jos a decăzut nobilul nostru Antoniu de odinioară! dacă dorește să moară și să fie îngropat în pământ străin, n-are decât să i se îndeplinească dorința. În timp ce el va zăcea îmbălsămat ca un faraon, eu, Imperator Caesar, îmi voi odihni oasele în mormântul familiei pe care chiar acum îl construiesc pe malul Tibrului. Nici chiar pulberea mea nu te va uita și nu te va părăsi, Mamă Roma!

— Nu-mi place aici.

Caesarion stătea la fereastră, încruntat, privind furtuna. Cleopatra își pusese atât de multe speranțe în acest băiat. Văzându-l acum din profil, observa că semăna puțin cu tatăl lui, dar în rest avea atât de puține calități lăudabile. Manifestase anumite aptitudini pentru călărie și avea talent la limbile străine, însă nimic mai mult. Spera ca alte afinități să i se dezvolte, pe măsură ce creștea…

— Trebuie să stai aici, îi răspunse ea. Pentru tine are loc războiul ăsta.

— Numai să nu mai trebuiască să mă urc pe vreo corabie. Am rău de mare.

Măcar atâta lucru moștenise și de la ea.

— Vom sta aici toată iarna. După aceea, mai vedem noi.

— E prea frig. Și nu am nimic de făcut.

— Ai de făcut lecțiile. Trebuie să-ți exersezi retorica și numerele.

— De ce?

— Pentru că ești prinț! se răsti ea, făcându-l să holbeze ochii în fața acestei ieșiri neașteptate de furie.

— Pe Antyllus l-ai lăsat să stea la Atena.

— Războiul ăsta nu are nici o legătură cu el.

Caesarion nu răspunse. Continuă să se uite pe fereastră, la marea cenușie. „Ce băiat posac. Mai mult seamănă cu frații mei, de fapt, decât cu Caesar." Ironia sorții; era tot ce-i mai rămăsese de la Iulius.

*

Octavian mergea spre Câmpul lui Marte într-o procesiune solemnă cu generalii lui, în ținută militară completă, îmbrăcat cu mantie de piele și pieptar împodobit, sub privirile tuturor boni-lor din Roma, gătiți în purpuriul lor de ceremonie. Ritualul pe care urma să-l oficieze era unul dintre cele mai străvechi ale tribului roman și niciodată nu avusese atât de mulți martori dintre cei prezenți.

Octavian se opri la porțile templului dedicat Belonei, zeița războiului. Înăuntru, înmuie o lance în sânge omenesc proaspăt și, după ce-și aduse ofrandele zeiței, ieși în fața tuturor.

Glasul lui răsună în aerul rece al dimineții.

— Regina egipteană, Cleopatra, a pus ochii pe Roma și vrea să ne conducă, iar noi o declarăm solemn inamica noastră. Această scorpie din Casa lui Ptolemeu, care l-a strivit sub tălpi pe generalul nostru Marcus Antonius și a făcut din el sclavul ei, această egipteancă barbară care adulează reptile și dobitoace ca zei, trebuie să fie răpusă.

Se întoarse spre sud-est, arăta în direcția Egiptului, și agită lancea în aer.

— Prin această acțiune declarăm justum bellum, un război just și îndreptățit, împotriva acestei suverane străine care ne amenință statul. Nu trebuie să-i îngăduim nici unei femei să se facă egala unui bărbat!

Și, cu aceasta, Roma intră în război cu Egiptul.

Patrae, în golful Caldyon.

Luna romană a lui Marte, Cu treizeci și unu de ani Înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Printr-o coincidență fatidică, vestea a ajuns de la Methona la ei tocmai la Idele lui Marte. Iarna încă nu se sfârșise, iar Octavian, așa cum preziseseră unii, fusese într-adevăr ademenit de împrejurări să acționeze cu o grabă necaracteristică pentru el. Sau mai degrabă amiralul lui, Marcus Agrippa, demonstrase că, atunci când era încolțit cu spatele la zid, devenea cel mai periculos și mai energic dușman.

Ocolise marea pavăză pe care Antoniu o instalase în jurul Greciei, navigând mult spre miazăzi, cu jumătate din flotă, pentru a ataca Methona. Escadra romană de-acolo fusese luată prin surprindere. Nu se așteptau să fie atacați; la fel ca partea cea mai mare din armata lui Antoniu, nici măcar nu credeau că aveau să fie chemați în luptă.

Fortăreața a fost capturată, iar Bogud din Mauritania, unul dintre cei mai trainici aliați ai lui Antoniu, a murit în luptă. Era o lovitură zdrobitoare. Methona fusese avanpostul lor cel mai îndepărtat spre miazăzi, străjuind căile de aprovizionare din Egipt.

Antoniu și generalii lui erau năuciți. Nu anticipaseră o asemenea manevră. Ce însemna? plănuia oare Octavian să-și debarce armata acolo și să înainteze spre ei pe uscat, dinspre miazăzi?

După aceea, evenimentele s-au desfășurat cu o mare repeziciune.

Înainte ca Antoniu și generalii lui să aibă cea mai mică șansă de a reacționa, Agrippa a fortificat Methona cu proprii soldați și a început să hărțuiască flancul de miazăzi al armatei lui Antoniu în timp ce restul flotei a atacat Corcyra, în miazănoapte. Asediat acum pe două fronturi, Antoniu a prins de veste că Octavian își debarcase cu succes armata la Panormus, la o sută de mile romane spre miazănoapte de Golful Ambracia.

În doar câteva săptămâni, inițiativa îi fusese smulsă din mâini, iar din toate planurile lui se alesese praful. Propriile legiuni continuau să se îmbete și să benchetuiască în tavernele de lângă portul din Patrae, nepregătite pentru o campanie lungă, crezând că urmau să se bată cu un inamic slăbit și demoralizat – dacă le era dat să lupte cât de cât.

Unde fusese greșeala?

Corcyra a căzut în urma unui asalt hotărât de pe mare, în timp

ce, la miazăzi, corăbiile lui Agrippa porneau din Methona să ambuscheze toate navele comerciale care veneau de la Alexandria cu grâu pentru armata lui Antoniu.

Antoniu a dat ordin ca armata să fie traversată de la Patrae pe continent, de unde aveau să pornească în marș forțat spre miazănoapte, pentru a se întâlni cu forțele lui Octavian. Urmau să-și facă tabăra la Actium, pe malul Golfului Ambraciei, iar acolo, a hotărât Antoniu, avea să-și distrugă torționarul o dată pentru totdeauna.

Localitatea Actium stătea agățată la capătul din miazăzi al unei mări interioare cu ape puțin adânci, supusă mareelor, care la reflux lăsau în urmă întinderi vaste de lagune și mlaștini și câteva insulițe joase, pline de mâl. Colinele înconjurătoare erau din calcar, presărate cu tufișuri rare, iar în timpul zilei nu se auzeau alte sunete decât vaietele jalnice ale păsărilor de apă sub cerul apăsător.

Flota Cleopatrei zăcea la ancoră pe apa netedă, plumburie, cu catargele profilate pe munții Akaramaniei, ale căror piscuri se ascundeau în nori. Dincolo de gura estuarului, colinele înalte din Leucas dominau marea.

Din tabără se înălțau spre cer fuioare de fum. În jurul perimetrului fuseseră construite garduri din lemn și șanțuri de apărare și totul părea în ordine. Dar, când trecură pe lângă gărzile de la poartă, Cleopatra fu izbită de expresiile de pe chipurile santinelelor. Se uitau la ea cu ochii stinși de oboseală și foame. Cât de grea trebuie să fi fost iarna, în locul acela mohorât și deprimant.!

„Era dilema clasică a oricărui general”, își spuse ea. Ceea ce părea atât de sigur pe hartă era cu totul altfel în realitate. Hărțile nu transmiteau niciodată duhoarea morții sau atmosfera de zădărnicie. Un val de letargie și groază o învăluise în timpul lungului marș din Golful Calydon, iar acum amenința s-o copleșească. Venirea acolo fusese ca o traversare a Styxului, pe Tărâmul Umbrelor.

*

Mantia purpurie a lui Antoniu era stropită cu noroi, iar chipul și brațele i se mânjiseră cu sudoare și praf după lungul drum spre miazănoapte. Eros, scutierul lui, îi aduse apă proaspătă într-un căuș, iar Antoniu se spălă repede pe față și mâini, după care se așeză pe un scăunel, în timp ce Eros îi scotea cizmele. Ceru să i se aducă vin.

Cleopatra îl studie. Aerul țanțoș i se risipise cu desăvârșire. Și nu mai departe de vara trecută crezuse că totul avea să fie floare la

ureche.

„O fi prea târziu ca să-l seducem pe Agrippa?" se întrebase Mardian cu voce tare, în seara dinaintea plecării de la Patrae. Cleopatra îl certase pentru insolența lui, dar eunucul avea dreptate, desigur. Dacă gândeai numai în termeni politici, se aliase cu omul nepotrivit. Însă Octavian nu reprezentase niciodată o variantă viabilă, chiar dacă s-ar fi putut căli spre a nu-i lua în seamă coșurile și dinții stricați. Nu numai lui Caesarion, ci și pentru că puștiul, cum continua să-l numească Antoniu, nu s-ar fi lăsat niciodată convins să împartă puterea cu nimeni. După cum descoperise Antoniu însuși.

Adevărul era că regina Cleopatra avea puțini egali în lume, iar posibilitățile ei de a-și alege un consort fuseseră întotdeauna limitate. Se socotise norocoasă să găsească un bărbat pe care nu numai că-l găsea atrăgător, ci îl și iubise chiar. Cândva.

Cleopatra strâmbă din nas. Duhnea a putreziciune.

— Nu-mi place deloc aici, spuse ea.

— Nu e nevoie să-ți placă, mârâi Antoniu. Nu aici o să ne construim capitala.

— La flota mea mă refer. Corăbiile au stat ancorate în balta asta puturoasă toată iarna. Lemnăria trebuie să fie plină de viermi.

— Pentru moment, nu avem nimic de făcut cu problema asta.

— Totul, pare-mi-se, se bazează pe păstrarea insulei Leucas. Ești sigur că Marcus Grattius al tău și-a menținut acolo destui oameni ca s-o apere?

— Cine e generalul aici?

Cleopatra ridică din umeri.

— În campania asta, până acum? aș zice că Agrippa.

Ghimpele îl împunse adânc. „Uneori", își spuse ea, „sunt cam prea slobodă de gură."

— Lasă-mă pe mine să-mi bat capul cu campania, replică Antoniu. Am mai făcut așa ceva, și fără ajutorul tău. Poate ar fi mai bine să pleci. Servitorii așteaptă cu nerăbdare să se ocupe de tine, în apartamentele tale.

N-avea nici un rost să discute cu el în contradictoriu. În timp ce Cleopatra pleca, Antoniu apucase deja în pumn o cupă și striga să i se mai aducă un ulcior cu vin.

Canidius sosi în marș forțat, cu șapte legiuni din Patrae, alături de aliații asiatici ai lui Antoniu și contingentele lor; acum, pe peninsulă era instalată o armată de o sută de mii de oameni. Antoniu își ținu primul consiliu de război într-un pavilion șubred de

lemn, care urma să-i servească drept principia, cartier general. Toți se adunaseră acolo, regi, senatori și generali, în jurul hărții mari care fusese desfășurată pe o masă cu capre.

Harta reprezenta dispozitivele celor două armate. Inamicul lor ocupase terenurile mai înalte de la miazănoapte, iar flota lui Agrippa era ancorată în apropiere, în Golful Gomaros. Octavian își fortificase poziția cu tranșee și palisade, până pe malul mării.

Dar Octavian nu era singurul lor dușman, după cum reieși clar când Canidius se întoarse spre Cleopatra, întrebând-o cât de bine îi era pregătită flota.

Cleopatra ezită.

— În timpul iernii, am pierdut zece mii de vâslași, din cauza bolilor.

Toți cei din jurul mesei traseră aer în piept, adânc, tăios.

— Zece mii! strigă Canidius.

Grattius le spusese că bântuise o molimă. Dar atât de mulți.?

— Mă rog, nici nu e prea surprinzător, interveni Ahenobarbus. Majoritatea oamenilor lui Grattius sunt asiatici și sirieni. Folosesc aceleași latrine, luni de-a rândul. Și pe urmă, te mai întrebi cum de se îmbolnăvesc.

Cleopatra îi văzu pe Amyntas și alți câțiva dintre prinții străini schimbând priviri peste masă. Nu erau obișnuiți cu insulte atât de nerușinate.

— Vom recruta alți vâslași din rândurile populației locale, spuse Antoniu.

— Oamenii pe care i-am pierdut eu erau fenicieni și egipteni care au petrecut luni de zile antrenându-se, înainte de a pleca din Atena. Meseriași. Nu vor fi înlocuiți atât de ușor.

Se vedea clar că modul ei direct de a vorbi îl deranja. Dar trebuia să i-o spună.

— De asemenea, sunt îngrijorată să văd că părem așa de înghesuiți aici.

— Nu suntem deloc înghesuiți. Flota noastră e bine protejată. Cea a lui Agrippa este în pericol. El nu are port de furtună.

— Poate veni și pleca după bunul lui plac. Noi nu putem.

— Sunt de acord cu stăpânul meu Antoniu, replică Ahenobarbus. Aici, suntem de nepătruns. Îi mulțumim Cleopatrei pentru opinia ei, dar de asemenea ne întrebăm în câte campanii a luptat.

Cleopatra. Bălegarul ăla de măgar roman îndrăznea să i se

adreseze pe nume! făcu un efort să se stăpânească.

— Nu am experiență combativă care să mă călăuzească, după cum bine știți. Numai logică și rațiune.

— Întrucât în momentul de față nu plănuim să purtăm o bătălie pe mare, nu văd ce rost are discuția asta, se răsti Antoniu, oprind schimbul de replici. Octavian are tabăra aici, continuă el, pe Colina Mikhailitzi. Nu-l putem ataca direct; așa că trebuie să încercăm o manevră pentru a-l sili să-și părăsească poziția. Aprovizionarea lui cu apă pare vulnerabilă, continuă el, bătând cu un deget în hartă. Dacă reușim să capturăm izvoarele astea de-aici, va trebui să părăsească fortăreața pentru a lupta. Atunci, Agrippa nu va mai putea să-l salveze.

Cleopatra păstră tăcerea, deși știa ce intenționa Antoniu. Își dorea o victorie pe uscat, ca să se poată lipsi de ea și de flota ei. Ce ironie. Investise atât de mult în puterea maritimă a Egiptului, iar acum se părea că avea să lase cei mai buni cedri din Liban să putrezească în port.

*

A doua zi dimineața, când se trezi, Cleopatra văzu o pânză de fum plutind peste insula Leucas. Mardian se repezi în cort ca s-o informeze că Agrippa lansase un atac prin surprindere asupra insulei, în seara trecută la apusul soarelui, scufundase sau arsese escadra staționată acolo și cotropise fortăreața. Supraviețuitorii încă mai soseau clătinându-se pe mal.

Un nou dezastru. De-acum încolo, toate alimentele, hainele și armele lor trebuia să fie aduse pe uscat, din Golful Calydon, cu catârii. Nu le mai rămânea decât să forțeze lupta sau să moară de foame.

Eros îl ajută pe Antoniu să-și îmbrace armura, strângându-i curelele la umeri și mijloc și încheind pieptarul peste tunica purpurie. Era o armură pe măsura unui Imperator, cu decorațiuni smălțuite reprezentând scene din faptele de poveste ale presupusului strămoș al lui Antoniu, Hercules. „Va cam avea nevoie azi de ceva din forța și curajul lui legendare”, reflectă Cleopatra.

În continuare, Antoniu își puse pe cap casca grea de bronz, cu vizieră și obrăjeri, luă în mână o spadă mare cu două tăișuri, lungă cât brațul Cleopatrei, și o vârî în teacă. Eros îi potrivi chinga pentru mână în scutul rectangular curb și, în cele din urmă, îi puse pe umeri mantia purpurie care-l identifica drept Imperator, comandant al armatei romane.

În timp ce Eros îl îmbrăca, Antoniu se tot uita pe ușa cortului spre mare, unde insula Leucas ocupa tot orizontul, cu crestele albe ale valurilor spărgându-se la baza falezelor de calcar. Pe acolo patrulau acum corăbiile lui Agrippa.

— M-am rugat lui Isis pentru succesul vostru, îi spuse Cleopatra.

Înălțase un mic altar lângă pavilionul ei de mătase, unde o statuie din marmură a lui Isis Pelagia, luminată cu lumânări, accepta ofrandele de tămâie și vin. Se ruga acolo în fiecare zi.

Antoniu îi ignoră referirea la zeiță. Poate că se gândea să revină la severii lui zei romani, acum când Fortuna îl părăsise. Nu mai scotea o vorbă despre Dionisos.

— Ce bine e să iau din nou armura pe mine, spuse el.

O privi zâmbind și, un moment arătă din nou ca Antoniu cel de altădată.

— La consiliul de ieri. Îmi pare rău dacă te-am jignit. Dar trebuie să ții minte că sunt regină, nu una dintre servitoarele tale.

— Creează impresie proastă în fața celorlalți, răspunse Antoniu.

— Faptul că am opinii?

— Faptul că Imperatorul lor poate primi îndrumări de la o femeie.

— Nu sunt o femeie. Sunt o zeiță.

O privi lung. Poate credea că-i ardea de glumă.

— N-am înțeles niciodată faptele zeilor sau ale femeilor, murmură el.

— Mă îndoiesc că ei și ele te-au înțeles vreodată pe tine.

Antoniu zâmbi din nou.

— Fără îndoială, ai dreptate.

O sărută ușor și ieși cu pași mari din cort. Prin aer plutea fumul din tabără, ca o ceață, amestecat cu mirosul de piele și cai. Armata își strângea rândurile pe câmpie, șiruri nesfârșite de recruți și legionari unduind prin arșița încremenită. Acvilele romane erau ținute sus de purtătorii de drapel, iar dimineața răsuna de trompete și ropote de copite.

Canidius și Ahenobarbus îl așteptau, călări. Antoniu se săltă în șaua murgului său uriaș. În acel moment, toate efectele băuturii, ale înfrângerilor și ale anilor de petreceri părură să se lepede de pe el. Făcu un semn nonșalant cu mâna și toți trei porniră în josul pantei blânde, să se posteze în fruntea armatei.

*

Se întoarseră chiar înainte de căderea serii.

Antoniu sosi în galop până aproape de ușa preaetorium-ului și intră înăuntru, cu pas apăsat. Din pavilionul ei, aflat la o sută de pași distanță, Cleopatra îl auzi strigând să i se aducă sticla de vin.

Următorul pe care-l văzu fu Ahenobarbus, călare pe cal, cu barba năclăită de sânge de la o tăietură de spadă pe obraz. Își scosese casca și o ținea sub braț. Umerii i se înmuiaseră de oboseală.

— Ați fost înfrânți? întrebă ea.

Ahenobarbus îi aruncă o privire în silă.

— Nu. N-am fost înfrânți.

— Atunci, ce n-a mers bine?

— Zidurile au căzut, am ocupat izvoarele. Eu însumi m-am pișat în apă, numai ca să le fac în ciudă.

— Atunci, de ce posomoreala asta?

— Încercuiserăm zidurile, așa cum plănuise Imperatorul, și ne pregăteam să le atacăm tabăra principală. Cumpăna bătăliei înclina în partea noastră. Apoi, unul dintre slinoșii tăi de prieteni, Deiotarus, și-a luat cavaleria și a trecut de partea cealaltă.

Deiotarus, Rege al Paflagoniei, înscăunat pe tron de Antoniu însuși. Acesta era modul lui unic de a-și arăta recunoștința. Și nimic mai mult.

— Fără cavaleria lui, continuarea atacului ar fi fost o sinucidere.

— V-a trădat?

Ahenobarbus se încruntă.

— Poate că pe tine te-a trădat.

— Pe mine?

— Probabil credea că plănuiai să adaugi Paflagonia imperiului tău, după înfrângerea lui Octavian. Nu-l deranja să fie guvernat de Roma, dar nu-i plăcea să-l conducă o femeie.

Cleopatra simți cum o cuprindea furia. Nu-i plăcea modul nepoliticos în care i se adresa, nici nepăsarea cu care o învinuia pentru toate înfrângerile lor.

— Mă acuzi pe mine pentru trădarea lui?

Ahenobarbus nu-i dădu un răspuns direct.

— Pe toți zeii, în viața mea n-am mai servit într-o campanie aflată sub stele mai nefaste.

Și, continuând să bombăne, descălecă încet.

Cleopatra îl privi cum îi întorcea deliberat spatele și pleca.

Antoniu continua să arunce cu lucruri prin cort, strigând la Eros să se grăbească și să-i scoată armura și, „pe toți zeii, unde era vinul?”

PARTEA A ȘASEA.

Aicea zac, eliberat de ale vieții greutăți trecute.

De numele meu nu-ntreba, ia doar blestemul meu și du-te.

INSCRIPȚIE DE PE MORMÂNTUL LUI TIMON DIN ATENA.

Vara la Actium.

O pâclă albă plutea suspendată peste golf, mlaștinile se zăreau unduitoare prin aerul fierbinte și încremenit, o miasmă puturoasă spurca văzduhul, duhoarea de mâl, apă stătută și dejecții de la o sută de mii de oameni. Bolile se răspândiseră din nou printre ei. Vâslașii Cleopatrei continuau să moară cu zecile în tabără; în fiecare zi, printre rândurile de corturi treceau greoi căruțe cu leșuri, în care trupurile erau aruncate ca niște gunoaie și duse pe câmp să fie arse la grămadă.

Corăbiile ei putrezeau pe apă. Lemnăria nu fusese smolită în timpul iernii, pentru a o proteja de viermii de mare, iar acum multe dintre ele nu mai puteau ieși în larg. Se împuținaseră la șase escadre, și nici chiar acestea nu aveau oameni destui. Fiecare triremă avea nevoie de un echipaj compus din o sută șaptezeci de vâslași, iar soldații lui Antoniu, încercând să-i înlocuiască pe cei care muriseră, răpeau acum agricultorii greci de pe câmpii sau îi ambuscau pe cărăușii de catâri în trecătorile munților. Măsuri disperate și poate tot atât de zadarnice, căci acei oameni erau fermieri, nu marinari, și aveau nevoie de luni de zile, dacă nu chiar ani, pentru a învăța să manevreze corăbiile cu tot atâta iscusință ca fenicienii și egiptenii pe care-i pierduseră.

Cea mai mare flotă pe care o construise vreodată Egiptul sau oricare altă națiune a lumii pierea în paragină.

Molimele nu erau singurul blestem. Ierburile de apă sărată erau infestate cu șerpi, iar la apusul soarelui soseau din lagunele împuțite roiuri de țânțari, pentru a le face viața și mai imposibilă. Singurele ființe care păreau să prospere în locul acela nenorocit erau păsările de baltă, berzele, rațele și cormoranii, însă chiar și acestea dispăruseră, prinse de soldații pe care foamea îi adusese la disperare.

Arșița și flămânzirea întindeau nervii la limită. În tabără aveau loc zi de zi încăierări, pentru mâncare sau felurite alte lucruri sărăcăcioase. Soldații mureau în luptele cu pumnalul, alții erau crucificați de comandanți pentru nesupunere sau revoltă. Cu fiecare

zi, tensiunea și frustrarea creșteau.

Octavian și Antoniu erau imobilizați într-o remiză. Agrippa blocase flota în golf, Antoniu ținea sub asediu armata lui Octavian în fortăreață, Octavian continua să primească grâu din Italia; Antoniu, deși cu mai multă dificultate, era aprovizionat din Grecia centrală. Fiecare îl aștepta pe celălalt să facă prima mișcare.

Antoniu conduse încă un raid asupra surselor de apă ale lui Octavian, și încă un satrap, Amyntas, profită de ocazie pentru a fugi la Octavian cu cavaleria lui, două mii dintre cei mai buni călăreți pe care-i avusese vreodată Antoniu.

*

Un vânt fierbinte și capricios stârnea praful la picioarele lor. Stăteau sub un umbrar care fusese înălțat în fața praetorium-ului, nădăjduind la vreo briză răcoroasă. Servitorii îi făceau vânt Cleopatrei cu evantaie mari din pene de struț. În zilele ca aceasta, părea să nu fie destul aer ca să respire.

Antoniu stătea așezat cu mâinile pe genunchi și privirea spre mare. Avea pe el doar tunica de corp din lână roșie și sandalele cu curele încrucișate pe pulpe, iar în jurul gâtului ars de soare purta o eșarfă roșie. În asemenea momente, inima Cleopatrei sângera de mila lui. S-o fi îndrăgostit Antoniu de Orient, dar Orientul se dovedise a fi un amant la fel de necredincios ca el. Mai întâi Artavasdes, apoi Deiotarus, acum Amyntas; acei prinți buhăiți, cu buclele lor unsuroase și giuvaerurile pe degete, erau la fel de vrednici de încredere ca niște negustori de covoare. Probabil se întreba cine era următorul care avea să-l vândă.

„Eu, poate.”.

— Dacă nu era Regele Armeniei, murmură el, acum aș fi stat în Babilon.

— Marcus, cât timp mai ai de gând să stai aici, zi de zi, plângându-ți de milă? trebuie să faci ceva.

Antoniu își trecu o mână peste față.

— Niciodată n-am dorit războiul ăsta.

— Dar acum îl ai. Și trebuie să acționezi.

Înclină din cap, ca pentru a-i da dreptate. Apoi spuse, cu ochii ațintiți spre un viitor pierdut pe vecie.

— Aș fi putut învinge, dacă nu era lingăul ăla. Știu că aș fi putut învinge.

Ahenobarbus părea bolnav. Avea o peliculă de sudoare pe față, iar obrajii săi cu țepi cărunți păreau mai supți. Ochii i se adânciseră

în găvane. Niciodată nu fusese cel mai chipeș dintre bărbați, însă acum arăta ca o mortăciune. Stătea în ușa praetorium-ului lui Antoniu, cu Canidius și Dellius, clătinându-se ușor pe picioare dar hotărât să se facă ascultat. Ca întotdeauna.

— Trebuie să renunți la ea, spunea el. Predă-o și târguiește-te cu ticălosul. E singura scăpare.

— Și cu onoarea mea cum rămâne? replică încet Antoniu.

— Ce-are a face onoarea aici? răspunse Ahenobarbus, înverșunat. Toți ceilalți nemernici au fugit, ca să-și scape pielea. Tu de ce nu poți?

— Nu m-aș coborî atât de jos.

— A, e minunat să-ți respecți înaltele principii morale, dar uită-te-n ce hazna cu rahat ne-ai împins pe noi, ceilalți!

— Nu eu v-am chemat aici. Singuri ați hotărât să veniți alături de mine, împotriva lui Octavian.

— N-am spus că-ți susțineam relația cu femeia asta!

— S-a dovedit o sprijinitoare mult mai fidelă decât mulți dintre ceilalți aliați pe care-i avem!

— Asta nu-i greu deloc!

Antoniu tăcu.

— Ascultă, prietene, ne cunoaștem de multă vreme, continuă Ahenobarbus, pe un ton mai îmblânzit. Trebuie să mă asculți. Dacă te lepezi de ea acum, încă mai ai o șansă. Soldații lui nu-ți vor face față în luptă. Mulți dintre ei au servit sub comanda ta și cea mai mare parte îl urăsc de moarte pe Octavian. Ar prefera să lupte pentru tine, nu contra ta, numai dacă le-ai da un motiv al naibii de serios. Țoapa asta e cea care-ți stă în drum.

— Nu-i zice așa, mârâi Antoniu, sărind în picioare.

Dar Ahenobarbus n-avea chef să se lase intimidat. Se ținu tare.

— Ce rost au toate astea? strigă el. Ai spus că aveam nevoie de ea pentru bugetul de război și pentru flotă. Ei bine, dacă e s-o spunem p-a dreaptă, acum ambele s-au dus în pizda mă-sii!

Obscenitatea răsună cu ecou în cortul cu acoperiș jos. O rafală de vânt întinse cusăturile pânzei, iar praetorium-ul trosni sub impactul vântului.

— Este totuși Regina Egiptului.

— Dacă ar fi Regele Egiptului, toți te-ar întreba de ce ai favorizat-o cu atât mai mult decât pe ceilalți. Fiindcă te culci cu ea, cu asta te are la mână?

Când Antoniu nu-i răspunse, Ahenobarbus continuă:

— Fiecare dintre prinții ăștia unsuroși e invidios pe ea, nu-ți dai seama? de-asta i-ai pierdut pe Amyntas și Deiotarus! în plus, toți generalii tăi și toți senatorii din tabăra asta, până la ultimul, consideră că e o primejdie și vor să plece de-aici!

În așteptarea unei confirmări, Antoniu se uită spre Canidius, care ezită, apoi dădu din cap a încuviințare.

— Vezi? stărui Ahenobarbus.

Antoniu îi privi lung. Ahenobarbus, Dellius, Canidius, fuseseră generalii și susținătorii lui cei mai demni de încredere. Poate că, fie și cu acest prilej, aveau dreptate.

Dar ar fi putut să reușească, își spuse el, visurile lui de a adăuga Parthia la imperiu și a întemeia o dinastie bazată pe avuția Egiptului. Tot timpul, acesta fusese planul lui Caesar. Nu făcea decât să pășească pe urmele bătrânului. Și ajunsese atât de aproape.

Însă aveau dreptate. De toate se alegea praful. Într-adevăr, acum nu mai avea de ales. Trebuia să facă ceva.

— Am să vorbesc cu ea, spuse.

*

Pavilionul de mătase al Cleopatrei fusese înălțat lângă cartierul general al lui Antoniu, îngrăditura fiind străjuită și patrulată de garda ei nubiană. Antoniu fu introdus de șambelan și se opri în ușă, privind prin pavilion, ca și cum ar fi fost surprins de un asemenea lux: covoarele groase din Cappadocia, mesele cu intarsii de marmură, cupele de vin din jasp galben, tronul încrustat cu coral și perle. Ceilalți romani nu pierduseră nici această ocazie ca s-o critice. Desigur, dar cu siguranță înțelegeau până și ei că, pentru o regină, asemenea valtrapuri ale puterii erau la fel de importante cum erau pentru ei legiunile și catapultele uriașe. Ce voiau de la ea, să se culce pe un pat de campanie, ca Antoniu, având drept decorațiuni interioare numai o masă de hărți și un corb vorbitor?

Antoniu părea tulburat. Cleopatra îi ghici imediat gândurile.

— Ai discutat cu prietenii tăi republicani, spuse ea.

— Cum am ajuns aici? nu înțeleg.

Cleopatra nu avea stare pentru așa ceva. Prea multele chefuri din Efes și Samos îi făcuseră piftie șira spinării.

— Marcus, ți-ai prins părțile rușinoase sub o piatră. Degeaba te frământi cum au ajuns acolo. Nu-ți rămâne decât să ți le scoți.

— Unii dintre ceilalți spun că tu ești piatra.

— Ahenobarbus.

— Toți.

Îl privi de pe tronul său de abanos; cum stătea în fața ei cu mâinile în șolduri și ochii ca două stafide fierte. Ce risipă.

— Ce-am făcut eu ca să te tulbur, domnul meu Antoniu? îl întrebă? banii mei sunt de vină, flota, corăbiile cu grâu? toate astea ți-au stat în drum?

— Prezența ta aici face campania imposibilă pentru mine.

— Fiindcă sunt femeie?

Antoniu se trânti într-un scaun din lemn de santal bătut în nestemate, pe care Cleopatra îl adusese cu ea din Efes.

— Te rog, porumbițo, spuse el, cu vocea devenindu-i ca mierea caldă, încă am mai putea să spargem blocada și să ajungem în Italia. Se poate face. Mi-ar salva campania, și mie, și tuturor. Dar, dacă vrem să reușim, trebuie să rămâi pe loc.

— Am mai rămas o dată pe loc. Îți mai aduci aminte? prima veste pe care am primit-o despre tine a fost că te însurașeși cu sora lui Octavian.

— Aia a fost politică.

— Și-asta-i tot politică.

— Octavian ți-a declarat război ție, nu mie. Dacă ar fi să mergi cu mine în Italia, tot planul ăsta și-ar pierde rostul.

— Iar, dacă n-o fac, rămân doar o vasală printre mulți alții. Nu sunt asta, niciodată n-am să fiu numai atât.

— Trebuie să te întorci în Egipt!

„Ticălosule. Mi-ai folosit banii și corăbiile de război, iar acum vrei să mă arunci în lături ca pe-un burduf de vin golit. Dacă ai ajunge în Italia, o dată ce ai scăpa de mine i-ai lăsa pe prietenii ăștia romani ai tăi să te convingă să mă lepezi de-a binelea. Caesarion și cauza lui ar fi dați uitării. Aș ajunge în aceeași situație în care s-a găsit tatăl meu acum douăzeci de ani, chiar înainte de a muri.”

Stătea pe tron, privind epava fizică și mintală care mai rămăsese din soțul și consortul ei.

— Domnul meu Antoniu, începu ea. La Antiochia, mi-ai cerut să vin și am venit. La Leuce Kome, când erai îngenuncheat, când armata ta murea de foame, iar pe tine te ajunsese disperarea, ai trimis după mine și am venit. Nu ți-am refuzat nimic. Acum, nici tu nu mă vei refuza pe mine.

— Ai încredere-n mine.

— Să am încredere în tine? cum aș putea avea o asemenea încredere?

— Amândoi dorim același lucru. De data asta, n-am să te mai părăsesc.

Cleopatra se ridică în picioare și porni spre el. Lui Antoniu părură să-i renască toate speranțele.

Privindu-l mai îndeaproape, putea să vadă că nu mai trecuse de o bună bucată de vreme pe la bărbier, iar vestitele bucle îi erau încurcate și neîngrijite. Pe chip îi apăruseră semnele vârstei, ridurile din jurul ochilor erau mai adânci, săpate de vreme și de griji.

— Știu că de data asta n-ai să mă mai părăsești, îi spuse ea, fiindcă n-am să-ți dau eu ocazia.

Fără o vorbă, Antoniu se ridică și ieși încet din cort. Uite unde ajunseseră. Cleopatra se gândi la ziua aceea din Alexandria când îi dăruise Triumful pe care el și-l dorea atât de mult. Atunci, fuseseră zei.

„Cum or mai râde acum de noi Jupiter și Apollo."

— Ei bine.? întrebă Ahenobarbus.

Îl văzuse pe Antoniu ieșind din apartamentele reginei și îl urmase până la praetorium, unde acesta se așezase pe un scăunel de campanie, cu capul în piept și mâinile atârnând moi între genunchi.

— Nu pleacă, spuse el.

— Atunci, trimite-ți mesagerul, pe Quintus Dellius, la Octavian, ca să negocieze cu el. Pune-o în lanțuri și vei putea scăpa cu vorba din toată dandanaua asta.

Antoniu îl privi lung, meditând la această propunere perfidă, dar și ispititoare. „Însă vine o vreme", își spuse el, „când trebuie să încetezi să mai scapi cu vorba din încurcături. Mie mi se pare că până acum nici n-am făcut altceva. Încă de când eram mic am scăpat basma curată cu vorba și, mult timp, a părut să meargă. Să închei încă un tratat cu Octavian, pecetluindu-l cu sângele Cleopatrei? s-ar putea face. Octavian ar putea chiar să mă lase să păstrez legiunile Blindata și A Cincea Veche și să guvernez Siria ca provincie. Într-un an, m-aș putea întoarce la chefuri și la orgiile lungi până-n zori, ținându-le piept câtorva năvălitori parți numai de dragul respectului de sine."

— Ei? făcu Ahenobarbus.

— Nu.

— Dar acum nu mai ai altă cale!

— Întotdeauna există altă cale. De-asta ne-au dăruit zeii moartea. Este un dar pentru momentul când viața devine prea greu de îndurat.

Ahenobarbus clătină din cap.

— Nicicând n-am crezut c-aveam să te-aud vreodată vorbind astfel.

— Nici eu n-am crezut vreodată că puștiul ăsta cu coșuri și fătălăii lui de prieteni mă vor putea aduce aici. Viața e plină de surprize.

Celălalt păru să se dezumfle. Se trânti pe un taburet, lângă Antoniu, parte din deznădejde, dar și fiindcă era frânt de oboseală. „L-a atins molima", își spuse Antoniu. Îi simțea mirosul de febră, valurile de căldură iradiind dinspre el. Ar fi trebuit să zacă la pat.

— Marcus Antonius, murmură Ahenobarbus, cu glasul lipsit de intonație, te cunosc de mulți ani. Te număr printre cei mai dragi prieteni ai mei. Te rog mult, fă ceea ce-ți cer. Nu e nici o dezonoare în asta. E o pelegrina, și femeie pe deasupra. Nu este o trădare, căci nu trădezi un compatriot roman. Nici o pată nu ți-ar întina neprețuita cinste. Termină odată cu șarada asta. Negociază. Salvează-te. Salvează-ne pe toți.

Antoniu îl privi în ochi. Cuvintele prietenului său aveau sens.

— Nu.

Ahenobarbus se ridică încet în picioare. Tremura; febra.

— Te-am iubit, stăpâne. Crezusem că ne poți salva de tiranul ăsta mărunt. Mă întristează să văd că am greșit.

— Și pe mine mă întristează, răspunse Antoniu.

Și acestea fură ultimele cuvinte pe care le-au mai schimbat vreodată între ei.

*

După plecarea lui Ahenobarbus, Antoniu stătu mult timp cu privirea în pământ. „Numai de nu s-ar teme atât oamenii de moarte", își spuse el, „atunci, viața n-ar avea nici un preț."

Avea să fie atât de ușor.

— Ahenobarbus a plecat, spuse Dellius.

Antoniu era la consfătuirea de dimineață, în principia. Cleopatra se afla și ea acolo, precum și Sosius și Canidius, împreună cu alți câțiva dintre comandanții lui. Ca de obicei, stăteau adunați în jurul hărților, discutând despre posibile strategii și desfășurări viitoare de trupe. „Poate că știrea asta îl va determina în sfârșit să facă într-adevăr ceva", își spuse Dellius.

Îi dădu lui Antoniu mesajul pe care-l lăsase bătrânul barbă-roșie. Era scrijelit cu un stylus, pe o tăbliță de ceară. În timp ce Antoniu îl citea, se lăsă o tăcere de moarte. Cu toții știau ce

însemna acea veste pentru Imperatorul lor.

— A trecut golful cu o luntre cu vâsle, azi-noapte. L-a luat și pe Sysiphus cu el, adăugă Dellius.

Antoniu dădu din cap. Părea buimăcit. Puse tăblița deoparte.

— Și-a lăsat pe loc toate lucrurile. Sunt într-un cufăr ferecat în alamă, în cortul lui. Să le dăm foc?

— Nu, în nici un caz. Aranjați să-i fie trimise.

— Stăpâne.?

— Dacă va lua în sfârșit o cină cum se cade, în locul pâinii uscate pe care o mâncăm aici, nu se cuvine să se ducă la masa lui Octavian îmbrăcat seară de seară în aceleași zdrențe. Trimiteți-i lucrurile.

— Dar ne-a trădat! insistă Dellius.

Antoniu râse.

— Nu mai fi așa de acru.

Și reveni cu atenția la hărți și la consiliul de război. Acestea fură ultimele lui cuvinte despre fapta lui Ahenobarbus.

*

Sfatul luă sfârșit peste un ceas, fără a se fi ajuns la nici o hotărâre, ca de obicei.

După plecarea celorlalți ofițeri, Cleopatra mai întârzie un timp pe loc.

— A fost un gest mărinimos din partea ta, spuse.

Antoniu stătea în ușa principia-ei, cu mâinile în șolduri, privind peste golf spre tabăra lui Octavian, unde fuioarele unsuroase de fum se înălțau dinapoia palisadelor și a tranșeelor.

— Nimeni nu a pierdut vreodată nimic din mărinimie. Așa-mi spunea întotdeauna tatăl meu. A pierdut la joc sau a dăruit prietenilor aproape toată averea familiei. Mama mea trebuia să le poruncească servitorilor să ascundă ceramicele și argintăria. Odată a venit la noi un prieten, să ceară bani. Mama nu-l lăsa pe tata să țină la el nici măcar câțiva gologani, așa că el – nu știu dacă a făcut-o fiindcă voia să-și ajute prietenul sau numai ca să scape dintr-o situație jenantă – i-a cerut unui servitor să aducă niște fructe. Omul i le-a adus, pe o tavă de argint. Tatăl meu a luat fructele, iar tava i-a dat-o prietenului său, spunându-i: „Poftim, asta cred că-ți ajunge ca să-ți plătești datoriile.”

— Nu numai generozitatea te-a determinat să-i trimiți lui Ahenobarbus cufărul.

— Nu, a fost și sentimentalismul. Sunt sigur că nu voia să ne

părăsească. Din slăbiciune a făcut-o. Se. Se teme de moarte.

— Și tu?

Nu-i răspunse.

Cleopatra îi atinse ușor pe umăr. Existau momente când încă îl mai întrezărea pe vechiul Antoniu, iar asta agita ceva în sufletul ei. Era atât de aproape de a fi un mare om.

— Dacă vrei să vii în cortul meu la noapte, îi șopti ea, te primesc cu plăcere.

Antoniu nu spuse nimic, așa că îl lăsă singur, întorcându-se în apartamentele ei. În seara aceea îl aștepta, dar el nu veni, iar Cleopatra își dădu seama că nici nu se așteptase să vină.

*

Luna Iulius fu înlocuită, târâș-grăpiș, de cea pe care romanii o numeau Sextilis, albă și apăsătoare. Duhoarea ce se înălța din apele moarte ale golfului devenise insuportabilă. Cleopatra privea marea coaliție a lui Antoniu dezintegrându-se, fărâmițată de arșiță, de frică și de putreziciunea înceată a bolilor și inactivității. În fiecare zi, căruțele morții duceau alte și alte hoituri spre rugurile de incinerare. Flota se descompunea pe apele mâloase, păsările își făceau cuiburi pe catarge, iar la marginea apei se aduna mâzgă verde.

Zilnic aveau loc noi și noi dezertări. Nu peste mult, Regele Traciei se alătură și el numărului de aliați ai lui Antoniu care trecuseră de partea lui Octavian. Lingăii, cum îi numea Ahenobarbus, i-or fi datorat ei coroanele lui Antoniu, dar mulți hotărâseră între timp că, pentru a-și păstra tronurile, era mai bine să-l curteze pe rivalul lui.

Consiliul de război al lui Antoniu stătea în jurul mesei pe capre din cartierul lui general, privind hărțile, într-o frescă familiară. „La ce ne-o mai folosi și asta?” își spuse Cleopatra. „Ne-am uitat la hărțile astea de-atâtea ori, că le visez și noaptea în somn.” Era prezent Sosius, amiralul lui Antoniu, și Quintus Dellius și Canidius, care alunga furios muștele. Un umbrar îi adăpostea de arșița soarelui. Tunicile ofițerilor erau pătate de sudoare și praf, iar fețele le deveniseră niște măști ale epuizării și deznădejdii. Canicula toropitoare părea să-i fi paralizat pe toți. Pe masă se găsea o carafă de vin cu câteva cupe bătute în pietre scumpe, jasp încrustat cu coral roz și carneol, într-o opulență discordantă pe fondul acelui decor aspru și deprimant.

Quintus Dellius luă carafa și-și turnă puțin vin. Duse cupa la

buze, după care, aproape imediat, scuipă lichidul pe jos.

— Fac rămășag că Octavian nu bea oțet din-ăsta, pufni el.

Cândva, Antoniu ar fi răspuns cu o glumă. Acum, nu făcu decât să se încrunte.

— Și are și grâu pentru pâine, adăugă Dellius.

Așa era. O fi sărăcit Octavian Italia, dar avea grijă ca armata să-i fie aprovizionată cu cereale. Din partea lui, Antoniu aproape că-și epuizase proviziile; țăranii greci veneau împleticiți din munți, în grupuri zdrențăroase, cu saci de grâu în spinare și umerii brăzdați de biciurile supraveghetorilor romani.

— Poți încerca pâinea lui Octavian, dacă vrei, îi spuse Antoniu lui Dellius.

Se lăsă o tăcere de moarte. Chipul lui Dellius se înroși ca focul.

— Nu asta e dorința mea, Stăpâne Antoniu. Știi bine că te voi servi până-n ziua morții mele.

Antoniu se întoarse spre Canidius:

— Care e starea armatei noastre?

— Încă mai am șaptezeci de mii de oameni în condiție de luptă, răspunse generalul.

Suna impresionant, își spuse Cleopatra, până făceai calculele și descopereai că armata trebuia să fi pierdut treizeci de mii de oameni din cauza bolilor. Într-o luptă decisivă aveai șanse să nu pierzi atât de mulți.

— Și a flotei?

Cleopatra îl privi pe Sosius. Să răspundă el. Nu voia să zgârie delicatele urechi romane cu vocea ei de femeie.

— Flota duce o lipsă drastică de oameni, răspunse amiralul. Am mai pierdut zece mii de marinari și vâslași, răpuși de boală, iar corăbiile au mare nevoie de reparații. Cu echipajele care ne-au mai rămas nu putem dota mai mult de trei sute de vase.

Trei sute! în vara trecută avuseseră cinci sute de corăbii de război și trei sute de corăbii comerciale, din Corcyra până la Methona.

Antoniu se întoarse spre Canidius.

— Ce propui?

— Aș zice să abandonăm flota și să ne retragem peste munți, în Macedonia. Regele Diocomes ți-e prieten. Atunci, am putea să ne bazăm pe ajutorul lui și să-l atragem pe Octavian într-o bătălie pe uscat, unde geniul maritim al lui Agrippa nu-i va mai fi de nici un folos.

A, asta era prea mult.

— Iarăși ai de gând să te bazezi pe bunele auspicii ale unuia dintre aliații tăi? șuieră Cleopatra.

Antoniu se albi la față. Lovitura nimerise drept la țintă. De câte ori se bizuise pe sprijinul principilor aliați?

Cleopatra îi simți pe toți privind-o de parcă ar fi rostit o obscenitate. Niciodată n-avea să-i înțeleagă pe acei oameni. Era Regină. Se așteptau să tacă și să le aducă vin, ca o sclavă siriană?

Se întoarse spre Canidius.

— Armata noastră a fost slăbită de foame și boli. Câți am mai pierde, împingându-i în marș forțat prin trecătorile munților?

— Mai bine așa, decât să-i pierdem pe toți pe mare.

Cleopatra putea să vadă că Antoniu șovăia. Da, își spuse ea, e pe deplin capabil să dea foc întregii mele flote, aici în golf, ca să fugă în Grecia.

— Ai uitat cât de mulți oameni ți-au murit în munții Parthiei, în timpul ultimei retrageri? îl întrebă ea, iar la amintirea acelor zile păli până și Canidius. Vrei să ai încredere în acest Diocomes? la fel cum ai avut încredere și în Artavasdes?

— Cel puțin, putem lupta pe uscat!

— Și dacă pierdeți?

— Ne putem retrage, cum a făcut Pompei.

— Pompei avea corăbii cu care să se retragă, Canidius. Și-n plus, nu uitați ce i s-a întâmplat.

Dellius nu mai putea să tacă.

— Dar bătălia pe uscat o putem câștiga, spuse el.

— Dacă aș fi în locul lui Octavian, răspunse Cleopatra, ce motive aș avea să mă las atrasă într-o asemenea confruntare? cu siguranță, de-acum ați ajuns să-l înțelegeți pe omul ăsta. Niciodată n-a câștigat prin forțe proprii o bătălie. Lasă timpul sau nechibzuința celorlalți să acționeze în favoarea lui. Dacă vă retrageți în Macedonia, îl va cumpăra pe Diocomes, iar apoi, când veți fi siliți să fugiți spre răsărit, va pune corăbiile lui Agrippa să vă aștepte la Hellespont, unde vă veți pomeni în aceeași dilemă ca acum. Dar de data asta veți fi pierdut încă treizeci de mii de oameni, din cauza dezertărilor, bolilor și trădărilor. Ți-e familiară de undeva situația asta, domnul meu Antoniu?

Antoniu părea să sufere. Da, înțelegea limpede ce soartă îi plănuise Octavian. De-acum, propria naivitate îi era cât se poate de clară.

— Și, continuă Cleopatra, în timp ce armata merge spre miazănoapte, ce se va întâmpla cu mine și cu flota mea?

— Spargi blocada și te întorci în Egipt, răspunse Canidius.

— Cum putem sparge blocada, când nu mai avem soldați care să lupte pe nave? ne osândești la moarte.

— Altă cale nu există, insistă Canidius, cu chipul lipsit de orice expresie.

— Atâta vreme cât te afli aici, interveni și Dellius, victoria noastră e absolut imposibilă.

Cleopatra oftă. Sperase să nu ajungă la asta.

— Foarte bine, atunci, spuse. Am să plec. Toți o priviră surprinși.

— Iată care e planul meu. Echipăm cu oameni atâtea corăbii câte putem, iar celorlalte le dăm foc, pentru ca Octavian să nu poată pune mâna pe ele. Lăsați-mi șaizeci dintre cele mai repezi trireme, pentru cuferele cu finanțe de război, suita și garda mea personală. Voi luați cele mai bune legiuni la bordul celorlalte și spargeți blocada. Veți pierde câteva nave, dar în nici un caz pe toate. E mai bine așa, decât să vă decimați legiunile în munți și să abandonați toată flota la cheremul lui Octavian. Corăbiile care reușesc să răzbească se vor duce în Italia, iar legiunile de pe ele vor porni în marș asupra Romei. Între timp, eu mă voi întoarce la Alexandria.

„Mai bine așa, decât să stau aici și să-mi văd flota putrezind în mlaștina asta afurisită. Așa, pot să scap cu corăbiile mele și cu tezaurul intact. Și o pot lua de la început. Întotdeauna am știut cum să înfrunt furtunile, toată viața am făcut-o. Dar, dacă vreau să supraviețuiesc, am nevoie de flotă.”

Dellius se înroșise la față.

— Nu ne putem risca legiunile pe mare! împotriva lui Agrippa n-avem nici o șansă!

— Nu e nevoie să-l învingeți, preciză Cleopatra. Trebuie numai să spargeți blocada. Riscul e la fel de mare ca în încercarea de a trece munții spre Macedonia. Dar compensațiile sunt mult mai mari. Ajungeți în Italia, și veți câștiga totul.

Antoniu stătea cocoșat peste masă. Rămase astfel, cu ochii strâns închiși, în timp ce mușchii bâzâiau în jurul lui, iar chipurile generalilor luceau de sudoare.

— Cleopatra are dreptate, murmură el în cele din urmă. M-am săturat pentru toată viața de prinți străini și de trecători prin munți.

Trebuie să terminăm odată cu povestea asta. O bătălie va decide totul. Plecăm pe mare.

— Dar, nobile Imperator. Începu Dellius.

— Destul, am hotărât! mugi Antoniu, croindu-și drum cu forța printre ei.

După aceea, îl auziră din cortul lui, cerând să-i fie aduși muzicanții și ulciorul cu vin.

*

Quintus Dellius privea fumul negru care se învălătucea pe cer. Calele corăbiilor fuseseră inundate cu smoală și ulei, ca să ardă mai ușor. Flăcări portocalii trosneau de-a lungul lemnăriei, transformând bordajele în ruguri care se învăpăiau scurt înainte de a se scufunda în mâlul spurcat din lungul malurilor. Majoritatea corăbiilor sacrificate acum erau trireme, dar printre cele alese pentru distrugere se numărau chiar și câteva sexareme, nave de război fabulos de scumpe, care nu mai erau de nici un folos, întrucât nu mai aveau nici o șansă de a fi reparate sau nu se găseau destui vâslași care să mânuiască numeroasele rânduri de rame.

De-a lungul șirului de corăbii eșuate în mâl alergau oameni, aruncând din apa mică lemne aprinse. În curând, tot țărmul se umplu cu nori de fum învolburat, urât mirositor. Aerul trăsnea de duhoarea lemnului de chiparos și cedru ars. Atât despre marile păduri din Liban.

Sosius fusese generos să estimeze mărimea flotei. În realitate, doar două sute treizeci de corăbii mai rămăseseră din masiva armată care pornise din Efes cu un an în urmă. Oftând, Dellius clătină din cap. Ce risipă. Tipic pentru Marcus Antonius. Și era mare păcat că-l abandona și pe el.

Dar trebuia să-l abandoneze. Pe deasupra piedicii vizibile pe care o reprezenta regina, toate semnele erau de rău augur. Auzise de la unul dintre mesageri că, la Atena, o furtună violentă răsturnase statuia lui Bacchus de pe piedestal, iar la Patrae, Templul lui Hercules fusese lovit de trăsnet. Era clar că toți zeii se porniseră împotriva nobilului lor Imperator, probabil pentru că se înhăitase cu o pelegrina.

Era timpul să plece, înainte de a fi prins în vărsarea de sânge. Și-n plus, nu se îndoia că urma să fie binevenit în tabăra lui Octavian, acum când avea în cap toate planurile de luptă ale lui Antoniu.

„Într-adevăr, Pantheonul zeilor este împotriva mea”, își spuse

Antoniu.

Furtuna care venise dinspre miazănoapte dura de patru zile. Tabăra devenise o mocirlă, apa de ploaie șiroind ca niște pâraie pe cărările dintre corturi, inundând latrinele și aducând duhoarea mlaștinii până la flotă. Jos, lângă mal, epavele corăbiilor arse se înălțau triste sub pânzele cenușii ale ploii, ca niște schelete înnegrite putrezind pe un câmp de luptă.

După atâtea luni de inactivitate, luase în sfârșit hotărârea de a acționa, iar acum vremea îl silea să stea pe loc, numărând ceasurile. Ca și cum zeii și-ar fi bătut joc de el. Orice avantaj al efectului surpriză de care ar ti putut beneficia se pierduse. Quintus Dellius fugise la Octavian în noaptea dinaintea furtunii, iar acum Agrippa îi cunoștea planurile și avusese la dispoziție patru zile în care să-și pregătească flota. Cel puțin, vântul le folosise și lor cu ceva. Fără adăpostul unui port de furtună, galerele lui Agrippa fuseseră nevoite să vâslească împotriva vântului patru zile și nopți, pentru a nu fi împinse pe uscat. Poate că asta avea să acționeze în favoarea lor.

Dar, dacă nu era așa și cumpăna bătăliei înclina împotriva lui, avea să accepte judecata Sorților. Dacă nu reușea să spargă blocada, atunci urma să moară cu oamenii lui, pe corăbii, în loc de a fugi în Egipt. N-avea să-și petreacă restul vieții ca fiii lui Pompei, veșnic în surghiun, devenind pirat și tâlhar ca Sextus sau refugiat trăind în bunele grații ale reginei. Era hotărât să aibă sau Roma, sau nimic.

După ce regina scăpa prin blocadă, Antoniu avea să-și țină cuvântul față de ea, la fel cum și-l ținuse întotdeauna și față de Octavian. Iar mai departe, n-aveau decât să decidă zeii.

*

În dimineața următoare, după patru zile de ploaie și vânt, soarele răsări pe un cer senin. Imediat ce se crăpă de ziuă, Antoniu dădu ordinul de îmbarcare.

De obicei, înainte de o luptă, vergile și pânzele erau lăsate pe plajă, întrucât stânjeneau mișcarea pe punți și ocupau spațiu prețios, care se putea folosi pentru a îmbarca soldați în plus. În ziua aceea, însă, Antoniu ordonă ca toate corăbiile să ia la bord greementul și velatura completă. Acest lucru avea să-l pună într-un ușor dezavantaj, dar scopul urmărit nu era victoria, oricum improbabilă, ci trecerea prin liniile lui Agrippa și fuga spre Roma.

În timp ce grosul legiunilor lui Antoniu se îmbarcau pe galerele de război, împărțite acum în trei escadre, flotila Cleopatrei – nava ei

contraamiral, „Isis”, și șaizeci de trireme – era pregătită în grabă pentru drumul înapoi spre Alexandria. Senatorii, care cu doar câteva zile în urmă n-ar fi stat nici în ruptul capului la aceeași masă cu Cleopatra, ardeau acum de nerăbdare să-i accepte ospitalitatea pe una dintre navele ei. Lipăiau ca gâștele pe pasarele, cu bagajele și suita după ei. Ce ipocriți.!

Între timp, eunucii și curtenii Cleopatrei, fâlfâindu-și robele lungi, supravegheau încărcarea mobilierului ei la bordul lui „Isis”, de către sclavii care se canoneau și alunecau prin noroi. Desigur, regina nu putea merge nicăieri fără canapelele ei din lemn de trandafir și mesele de fildeș. Uriașele cufere cu ferecături de fier ale tezaurului erau deja la bord, conținând averi fabuloase sub formă de plăci de aur, lapis, smaralde și monede de argint. Se găsea acolo o altă flotă, o altă armată, dacă reușeau să le salveze pe toate de la Actium.

După o letargie atât de îndelungată, toată tabăra era dintr-o dată însuflețită de mișcare, ca și cum cineva ar fi dat cu piciorul într-un mușuroi de furnici. Ofițerii lui Canidius strângeau în grabă legiunile și recruții de sub comanda lui în rânduri zdrențăroase, pentru marșul în Grecia. Între timp, alți tribuni făceau ordine prin tabără, adunând vivandierele, care o luau la fugă din culcușuri țipând ca niște pescărușI. Bagajele erau încărcate în grabă pe catâri și toată câmpia răsuna de trompete. Soldații alergau de colo-colo cu torțe, dând foc palisadelor și barăcilor de lemn, ca să nu poată fi folosite de Octavian. Pentru a doua oară în patru zile, pe cerul de deasupra golfului se înălțau în spirală coloane de fum.

Era cea de-a doua zi din luna romană a lui Septembris. Departe, pe mare, cerul era de un albastru spălăcit, cu nori subțiri arătând drumul spre Roma. „O zi ideală ca să mori”, conchise Antoniu. „Dacă moartea era singura scăpare.”

*

În ziua aceea, Cleopatra nu se îmbrăcase urmărind splendoarea sau seducția, ci pentru luptă, într-o mantie rezistentă la foc și cu o cască de bronz. Noroiul clefăia sub cizmele ei, iar poalele i se târau prin băltoace. Era escortată prin tabără de gărzile ei nubiene, dar intră singură în praetorium-ul lui Antoniu, pentru a-și lua rămas bun.

Antoniu o primi în uniforma de Imperator: o platoșă de argint și alamă, cu Hercules în basorelief pe pieptar, deasupra unei fustanele din fâșii de piele și încălțat cu sandale grele ale căror curele se

încrucișau până la jumătatea pulpelor, iar pe umeri cu o mantie purpurie grea.

Se priviră în tăcere, mult timp.

— Nu știu când ne vom mai revedea, spuse el în cele din urmă.

— Atunci, cred că pot vorbi sincer.

O privi ca și cum ar fi dorit să-și păstreze lângă el garda de corp.

— Niciunul dintre noi nu poate fi sigur de deznodământul acestei bătălii. Încă s-ar mai putea să câștigi lupta, domnul meu.

Antoniu ridică din umeri.

— Nu putem ști ce soartă ne-au rezervat zeii.

— Și noi am fost zei, cândva.

Îl văzu înălțând bărbia. Antoniu cel de altădată.

— Azi vei scăpa din capcana asta, îți dau cuvântul meu. Voi avea grijă ca tu și corăbiile tale să treceți cu bine prin blocadă. După aceea, Soarta n-are decât să arunce zarurile. Voi avea Roma, sau moartea.

— Toți podgorenii din Grecia și Italia vor aștepta cu sufletul la gură.

— Știi, îi spuse el, întotdeauna m-ai fascinat. Lăsând la o parte politica. Din prima clipă când te-am văzut, am fost cucerit de tine. După Tarsus, oriunde în lume m-aș fi aflat, chiar și în Parthia, când niciodată nu știam dacă nu cumva o săgeată trasă de pe o creastă înaltă îmi va scurta zilele din clipă-n clipă, mă gândeam numai la tine. Dintre toate femeile pe care le-am cunoscut în viața mea, tu ești singura care rămâne. Cu neputință de cunoscut.

Aha. Venise acolo hotărâtă să nu-și irosească ultimele cuvinte cu el, dacă le era dat să fie ultimele. Plănuise să-i servească ultimele reproșuri pentru băutură și dezmăț cu femeile și pentru felul cum neglijase această campanie, cea mai importantă din viața lui, din viețile lor ale tuturor. Și totuși, acum auzi propria voce răspunzându-i:

— Mă voi ruga lui Isis să nu fie ultima oară când ne întâlnim.

— De multe ori am greșit față de tine, spuse el.

— Toate datoriile sunt achitate, domnul meu Antoniu.

Se întoarse și ieși din cort. O usturau ochii și avea senzația că se înneca de durere. Efectiv, nu înțelegea.

Crezuse că se măritase cu el din motive politice.

Vâsleau pe lângă promontoriu, în șir unele după altele, ieșind din golful care le inspira numai ură. În depărtare se deslușea rândul

întunecat al corăbiilor lui Agrippa, la orizont, așteptând. Formaseră patru escadre, în dreapta, în stânga și pe centru, cu flotila egipteană în urmă, protejată.

Apoi, se opriră pe două rânduri, într-un arc întins pe aproape o milă și jumătate, întinzându-se de la promontoriul din miazănoapte până la apele nisipoase și puțin adânci din jurul insulei Leucas. Antoniu se afla la comanda unei mari corăbii de război cu patru punți și o emblemă sculptată în formă de crocodil la prova. Stătea lângă cârmă, cu mâinile încleștate pe parapet. Lumina soarelui îi dădea dureri de ochi, reflectându-se din valurile mărunte ale mării liniștite ca un lac. Casca i se înfierbântase ca focul, iar în nări simțea mirosul propriei nădușeli.

— Haide, Marcus Agrippa, vino și luptă, murmură el printre dinți, deși știa că era o speranță deșartă. Agrippa era prea deștept să se lase atras într-o luptă pe acele ape. Acolo nu avea loc pentru manevre strategice. Avea să aștepte până ieșeau mai în larg, unde liburnienele lui mici urmau să se afle în avantaj. Cu pânzele voluminoase la bord, corăbiile lui Antoniu erau prea greoaie și încete pentru ca vâslașii să poată manevra în timpul luptei. Mai mult, unele dintre galere aveau mai puțin de jumătate din numărul de vâslași; cei mai mulți dintre oamenii de la rame erau vagabonzi, agricultori bolnavi sau cărăuși de catâri abia ieșiți din adolescență. Cam greu ca Agrippa să dârdâie de frică în fața unei asemenea flote.

Dar, dacă numai câteva nave reușeau să răzbească.

Așa că așteptau, pe marea fără vânt. O tăcere sinistră se lăsase peste toată flota, întreruptă numai de țipetele pescărușilor de deasupra. Oamenii așteptau unul lângă altul pe punțile fortificate cu fier, transpirând în armurile grele, cu ochii mijiți spre zare, fiecare singur cu gândurile lui.

*

Soarele ajunse la zenit, iar pe mare începură să apară creste albe de spumă. Vântul sufla dinspre sud-vest, ca în fiecare zi la ceasul acela, briza sprintenă care avea să-l ducă pe Antoniu la Roma, dacă zeii o îngăduiau.

Antoniu dădu ordinul de înaintare.

În bătaia tobelor, rândurile de rame începură să se scufunde în apă și să se balanseze, cu stropi șiroind de pe penele prelungi, împingând flota spre larg. Antoniu privea corăbiile lui Agrippa retrăgându-se din fața lor. Agrippa știa că-i încolțise și dorea să se îndepărteze cât mai mult de mal înainte de a începe atacul. Alesese

locul pentru lovitura de grație și așteptase prea mult acel moment ca acum să se grăbească. Navele lui erau aproape de două ori mai numeroase și avea nevoie de cât mai mult spațiu pentru a profita la maximum de această superioritate numerică.

Briza începu să se abată spre nord-vest, vântul care avea să umfle pânzele Cleopatrei și s-o împingă în grabă până dincolo de munții de pe Leucas, salvând-o din capcană. Agrippa își oprise șirul de corăbii, iar catargele flotei de luptă începeau să se vadă tot mai mari la orizont. Arcașii și trăgătorii cu praștia se cățărau pe turnurile de la prova și de la pupa, pregătiți, în timp ce centurionii patrulau pe punți, ordonându-le oamenilor să fie gata.

Legionarii, dintre care mulți erau veterani cărunți cu fețele de culoarea pielii argăsite, își scoteau spadele și se aliniau la parapeți, pregătindu-se pentru ceea ce le rezervaseră sorții. Cu siguranță, doar nu supraviețuiseră la Filippi și în Parthia doar ca să moară pe o mare amărâtă!

*

Începu cu o ploaie de săgeți și proiectile de plumb aruncate cu arcurile și praștiile din turnurile marilor corăbii de război, unele căzând inofensive pe punte, altele găsindu-și țintele, în mugete sau țipete ascuțite de durere, lăsând oamenii să se zvârcolească, agățați pe gruiuri sau tăvălindu-se pe punte în propriul sânge.

Mai târziu, totul deveni doar un vălmășag încâlcit de amintiri frânte, fără nici o ordine sau semnificație. Ceasurile treceau ca tot atâtea minute, o singură secundă se putea prelungi la nesfârșit. Antoniu își amintea cum văzuse o săgeată aprinsă zburând cu boltă printre pânze, după care oamenii se cățăraseră pe greement să înăbușe flăcările cu piei ude.

Prova de bronz lucitor a unei liburniene ricoșând din bordajul de fier, apoi un bolovan uriaș spărgând puntea, tras din catapulta instalată în castelul de la pupa, oamenii urlând în timp ce corabia li se sfărâma sub ochi, înainte de a fi absorbiți în marea cenușie și clocotitoare de sub carenă.

Un arcaș căzând din castelul de la prova, pentru a fi strivit între sexarema lor și o triremă inamică, omul despicându-se în apă ca o roșie coaptă, într-o înflorire sângerie.

Altă triremă lovindu-i dintr-o parte, frângând ramele de la tribord ca pe niște vreascuri. Se uită în jos și văzu un catârgiu grec holbându-se spre el, cu dinții plini de sânge și coada ruptă a ramei înfiptă în piept.

Și, o dată, văzu propria sexaremă uriașă a lui Agrippa, dintr-o parte, la nu mai mult de un stadion depărtare. I se păru că-l zări pe dușmanul său neîmpăcat, o clipă doar, stând nemișcat pe castelul de la pupa navei, și avu impresia că se priveau în ochi. După care o pală de fum pluti peste mare, iar Marcus Agrippa dispăru.

*

Avu un moment de luciditate când știu că totul ieșise pe dos. Dârele de fum care însemnau perimetrul bătăliei nu mai erau limpede definite, escadrele lui fiind împrăștiate și luate prin învăluire, fără nici o speranță. Liburnienele mai mici ale lui Agrippa hărțuiau corăbiile mari ale lui Antoniu, vâslașii speriați și lipsiți de experiență nefiind în stare să le evite, iar berbecii de bronz izbeau bordajele triremelor și ale sexaremelor iar și iar, înainte de a prinde momentul pentru a arunca asupra lor bolovani grei sau butoaie aprinse, din castele. Biremele inamice erau înarmate cu ancore de abordaj trase cu catapulta, care sfâșiau pânzele și smulgeau școtele, sfârtecând în bucăți greementul și velatura care ar fi trebuit să-i poarte până dincolo de Agrippa.

Acum, multe dintre corăbiile lui Antoniu se înghesuiseră atât de strâns încât nu mai puteau să scape. Manevra lor de penetrare, atât de meticulos planificată, se dizolvase într-o luptă numai și numai pentru supraviețuire.

*

Un fum negru și înecăcios plutea peste mare, înțepând ochii.

Se risipi un moment, iar Antoniu întrezări o fulgerare purpurie, în timp ce „Isis” își umfla pânzele în vânt. Văzu corăbiile Cleopatrei îndreptându-se spre miazăzi, sub protecția escadrelor lui ambuscate. Era în siguranță. Măcar față de ea își ținuse cuvântul.

Simți o scurtă tresărire de speranță.

Mai târziu – cât de târziu?

— Propria navă contraamiral fu atacată de liburniene și bireme mai mici, ca o haită de câini năpustindu-se din toate direcțiile asupra unui taur. Cârma le fu sfărâmată, iar castelul de la prova luă foc, fumul negru al gudronului aprins sufocând mulți vâslași sau făcându-i să iasă pe punte. Fără rame și vele, erau ca și morți pe apă. Dar liburnienele lui Agrippa nu-i puteau sparge cu berbecii, căci sexarema lor era bine protejată cu țepi de bronz, astfel încât bătălia luase aspectul unui asediu.

Pe punte începură să zăngăne sulițe, iar un butoi aprins săltă de două ori, înainte de a se rostogoli pe duneta de la pupa, căzând în

apă. Antoniu auzi zgomotele înfundate ale ancorelor de abordaj ajungând la bord. Peste copastie fu aruncată o pasarelă, iar între veteranii săi și legionarii lui Agrippa se dezlănțui lupta corp la corp.

În fața lui apăru chipul lui Sosius, parcă plutind prin aer, lipsit de trup, cu sângele șiroindu-i pe obraz.

— Trebuie să pleci de-aici! strigă el.

Antoniu îl privi fix, nevenindu-i să creadă că Soarta îi ticluise din nou înfrângerea. O luă la fugă pentru a-i ajuta pe veteranii care se luptau să-i respingă pe invadatori și alunecă într-o băltoacă de sânge. Pe toți zeii, toată puntea era înroșită! aerul mirosea rânced a metal coclit.

În timp ce încerca să se adune pe picioare, se produse un șoc năprasnic, bubuitor, când sexarema lor se ciocni de o altă navă de război, făcându-l să cadă din nou. Se săltă în genunchi, agățându-se cu degetele de copastie. Sub el, marea era înțesată de cadavre, pete de ulei aprins, marinari răniți agățându-se de gruiuri rupte, frânturi de greement, lemnărie dusă de valuri.

Îl auzi pe Sosius răcnindu-i la ureche:

— Scapă cât mai poți! cu tine în viață, mai avem o șansă!

Alături apăruse o biremă. Căpitanul ei îi striga să sară.

Antoniu se gândi la Canidius și la cei cincizeci de mii de oameni ai lui care chiar în acel moment mărșăluiau spre Taenarum, la legiunile sale din Siria și Cyrenaica, la șantierele navale din Alexandria și din Marea Roșie. „Nu e musai să se sfârșească totul acum”, își spuse el.

Cu tine în viață, mai avem o șansă!

Întotdeauna crezuse că n-avea să se teamă de moarte, când îi venea sorocul, că urma să-i fie foarte ușor. Și totuși, în acel moment, ceva din sufletul lui se zgârci în fața ultimei pâlpâiri a luminii. Își mai dorea încă un Triumf, încă un chef, înainte de a se duce pe Tărâmul Umbrelor. Nu putea să accepte acea înfrângere. Nu din partea acelui puști. A curvetelui ăluia.

Întoarse spatele luptei și se aruncă prin norii de fum, spre puntea care se legăna, aterizând în picioare, ca întotdeauna, cu o rostogolire pentru a-și amortiza căderea. Șocul îi tăie respirația și, un moment, rămase fără cunoștință.

Își reveni la timp pentru a-și vedea prin fum nava contraamiral rămânând în urmă, în vreme ce unul dintre veterani, un centurion pe care-l cunoștea de la Filippi, arăta cu degetul spre el de lângă parapet.

— Ticălosule! răcni omul, după care în mijlocul pieptului său apăru un vârf de lance, făcându-l să se aplece înainte și să cadă, rostogolindu-se în apă.

*

Cleopatra zăcea sub punte, în cabina sa, suferind de rău de mare, ca întotdeauna, fără să-i mai pese de nimic altceva decât de propria năpastă. Charmion stătea aplecată deasupra, cu un vas de argint în mâini. Goneau spre miazăzi pe o mare agitată, cu lemnăria trosnind în timp ce corabia sălta și se clătina. Mardian trebuia să se sprijine de lambriul cabinei pentru a se ține pe picioare.

— Maiestate, domnul Antoniu a venit la bord! anunță el.

Abia reuși să ridice capul. Antoniu la bord? cu siguranță, așa ceva era imposibil. Îi spusese că se îndrepta spre Roma, sau spre moarte. Dar se simțea prea rău ca să deslușească ceva dintr-o asemenea veste.

— Suntem. Învinși? îngăimă ea.

— Marea e învăluită în fum și am ajuns prea departe ca să-mi dau seama.

— Ce spune. Domnul. Antoniu?

— Nu vorbește. Stă așezat la prova, singur, cu capul în mâini.

Cleopatra se cutremură, închizând ochii. Cum ajunsese la bord? cu siguranță, pierduseră pariul. Dar, cel puțin, scăpaseră de la Actium. Aveau să arunce din nou zarurile.

*

Peste trei zile, ajunseră la Capul Taenarum, un pic port de pescari din capătul de miazăzi al peninsulei Pelopones, în jurul căruia stătea adunat satul cu case albe. Pe lângă cele șaizeci de corăbii ale Cleopatrei mai scăpaseră încă patruzeci, care li se alăturară în fuga spre miazăzi.

Senatorii pe care-i aduseseră cu ei erau cu toții în siguranță, alături de aproape două legiuni de soldați. Domnitorii din Commagena și Cappadocia le rămăseseră loiali, precum și Polemo din Pontus. Scăpaseră din capcană și așteptau cincizeci de mii de oameni, care veneau din Grecia să-i întâlnească.

— Acum, începe din nou, îi spuse Cleopatra lui Mardian.

*

Dar nu era sortit să fie așa.

Peste trei săptămâni, când ajunse la Taemaum, Canidius era singur, însoțit doar de câțiva ofițeri din statul major și garda lui personală. Cleopatra îl primi în cabina ei de la bordul lui „Isis”, cu

Antoniu alături. Canidius era plin de praf și murdărie de pe drumul cel lung, cu ridurile de pe față accentuate de jeg și nefericire. Le dădu vestea în câteva fraze. Pierduseră o armată de cincizeci de mii de oameni. Soldații i se predaseră lui Octavian, fără luptă.

— Recruții asiatici și sirieni nu voiau decât să se întoarcă acasă, spuse el, iar trupele noastre au crezut că le părăsiseși. Octavian le-a oferit bani și titluri de proprietate, ca să depună armele. A trebuit să fug ca să scap cu viață.

Chipul lui Antoniu era pământiu.

— Mai bine muream la Actium, spuse el și se înapoie la prova corăbiei, ca să se așeze singur și nemângâiat, rămânând acolo toată noaptea.

Cel mai singuratic loc cu putință, mohorât cum niciodată nu mai văzuse. Se numea Paraetonium și se afla la distanță de o sută cincizeci de mile romane la apus de Alexandria, o mică fortăreață cocoțată pe o faleză îngustă, pârjolită de neînduplecatul khamsin care sufla peste ea din deșertul înconjurător. Fantomele arșiței dansau de-a lungul marginii albe a coastei.

Antoniu ținea în fort o mică garnizoană, care păzea căile de intrare în Egipt pe la apus. Debarcaseră aici, în loc de a merge direct la Alexandria, ca să poată obține rapoarte despre situația trupelor lui din Cyrenaica. Dar, când sosiră, cei de pe mal trimiseră un mesager cu o scrisoare pentru el, într-o barcă. Mesajul era de la comandantul fortăreței și îl informa că toate cele patru legiuni ale sale din Africa dezertaseră, trecând în tabăra lui Octavian.

Cleopatra îi privi chipul în timp ce citea scrisoarea. Armata lui se evaporase, ca un miraj în deșert. Oare câte lovituri îi mai rezerva zeița Fortuna? fusese extravagant de generoasă cu Antoniu, de-a lungul anilor, ceea ce făcea și mai inexplicabil felul brusc în care îl abandona acum. Sau, poate, nu era decât umorul zeilor.

*

În acea noapte, Antoniu rămase tot timpul în cabina lui de sub punte, pentru ca a doua zi dimineața să iasă în armură și cu mantia de general, urmat de Eros. Abia își vorbiseră de-a lungul călătoriei de nouă zile din Grecia, fără a se încuraja sau consola unul pe celălalt. Ce-ar fi fost de spus?

Prietenii și susținătorii lui se mistuiseră, asemenea armatelor. Antoniu le acordase senatorilor care-l sprijiniseră liberă trecere în Corint, ca să negocieze cu Octavian. Pe generalii rămași îi eliberase de obligații și le dăduse suficient aur pentru a-și asigura refugiul în

ținuturile barbare de la răsărit. Dintre sfătuitorii lui superiori, numai Canidius îi rămăsese credincios. Până și despre nebunul său, Sysiphus, se spunea acum că era în slujba tânărului Caesar.

Din fortăreață fusese trimisă o barcă, pentru a-i lua pe Antoniu și scutierul său pe mal. Antoniu stătea lângă parapetul de la babord, privind-o cum se apropia, cu chipul încremenit ca de fier și privirea cufundată în apele puțin adânci, prin care se vedea fundul nisipos al mării. Nici o boare de vânt nu adia, ca să-i clintească mantia pe umeri. Arăta îmbătrânit, cu ochii șterși și stinși și chipul rumen brăzdat de riduri adânci.

Soldații romani de la bord își fereau privirile; pentru un roman, umilința era mai rea decât moartea. Până și marinarii fenicieni evitau să se uite la el. Era dureros să vadă un om atât de prăbușit.

— Marcus.

Antoniu întoarse capul. Expresia de pe chipul lui era insuportabilă la vedere.

— Nu face asta, murmură ea. Vino cu mine la Alexandria.

— Te-aș pune în pericol.

— Orice s-ar întâmpla, acum va veni după Caesarion. Nimic din ceea ce faci n-o să-l încurajeze, nici n-o să-l împiedice.

Clătină din cap.

— Am văzut Alexandria pentru ultima oară.

Cleopatra îi atinse brațul, ușor, cu vârfurile degetelor.

— Nu trebuie să se sfârșească așa.

— E singurul lucru onorabil care se mai poate face. Altă ieșire nu mi-a mai rămas. Voi termina aici.

Un bun roman. Deschide-ți o venă, înfige-te în propria spadă.

O parte din ea înțelegea aceste principii; existau unele înfrângeri prea dureroase ca să li se poată purta povara. Dar o altă parte din ea nu-l putea lăsa să plece.

— Încă mai putem învinge, îi spuse.

— Fă un lucru pentru mine, o rugă Antoniu. Când te întorci la Alexandria, ai grijă ca lingăul ăla de Artavasdes să capete ceea ce merită. El e cauza tuturor nenorocirilor mele. El și Soarta. Doamna Tyche m-a părăsit cu totul.

Vru să-l apuce de braț, dar ceilalți îi priveau și n-ar fi fost decât o umilință și mai mare, pentru el, și pentru ea. Antoniu coborî scara de frânghie și sări în barca de jos. Rămânând la pupa, Cleopatra privi cum vâslașii lopătau spre mal. Marcus Antonius nu se mai uită în urmă. Îl văzu pornind pe plaja pustie spre fort, apoi dispăru la

orizont, fără să-l mai poată ajunge vreodată.

*

Alexandria era ca un paradis alb și albastru, strălucind scânteietor în soare, iluzia unui sanctuar după lunile nesfârșite și îngrozitoare de la Actium, după deznădejdea năucitoare a înfrângerilor. Dar îi era greu să se simt încurajată. Avea senzația că o apăsa o greutate de plumb în piept. O parte din ea murise o dată cu Antoniu.

Și totuși, nu voia să se recunoască învinsă. Înainte, avusese întotdeauna câte o cale de scăpare. Așa că porunci ca „Isis" să fie împodobită cu ghirlande, ca velele purpurii să fie spălate de sare, și a doua zi dimineață mulțimile să-i întâmpine cu urale pe cheu. Să arunce cu flori la intrarea corăbiei în port, îi spuse ea lui Mardian, ca și cum ar fi câștigat o mare victorie.

— Teatru, adăugă, lumea e un teatru. Oamenii vor crede ceea ce văd. Dacă ne furișăm în port la adăpostul întunericului, până dimineața tot Egiptul va fi cuprins de rebeliune. Mai bine să le oferim un spectacol și să îndrăznească, numai, să ne facă mincinoși.

*

Se întâlni cu dioiketes-ul și cu miniștrii, sub coloanele de marmură sclipitoare ale Sălii de Audiențe, după un ceas de la sosire. Acolo, îmbrăcată într-o rochie de mătase aurie mulată pe trup, cu o salbă de carneol și lapis la gât, așezată pe un tron de aur ciocănit cu intarsii de smaralde, anunță că Octavian primise o lovitură navală zdrobitoare. Acum ea se retrăsese pentru iarnă, ca să supervizeze administrarea Egiptului, în timp ce flota ei ierna la Pelusium, iar Antoniu își trecea în revistă trupele din Apus. Văzu expresiile nedumerite și uimite de pe chipurile tuturor. Fără îndoială, cu toții auziseră zvonurile de la Actium. Ei bine, asta avea să-i țină în cumpănă o vreme.

Cel puțin, erau și câteva vești bune. Miniștrii o informară că ultimul sezon adusese cea mai îmbelșugată recoltă de la Maica Nil de când se știau. Cuferele Tezaurului dădeau pe dinafară. Ceea ce era cu atât mai bine, căci proiectul pe care-l urzea acum în minte avea toate șansele să fie înfiorător de scump.

*

După audiență, se întoarse în apartamentele ei, pentru o consultație privată cu Mardian.

— Magnifică reprezentație, o felicită el, când rămaseră singuri.

Dintr-o dată, Cleopatra arătă ca o adolescentă care primește

complimente pentru frumusețea ei. Îi zâmbi strengărește:

— Chiar crezi?

— Până și eu am crezut că am învins la Actium. Și am fost de față.

— Este unul dintre marile privilegii ale poziției mele, Mardian. Nimeni nu m-a făcut vreodată mincinoasă. Și-acum, spune-mi, ce au de raportat spionii tăi din bazaruri?

„Ia uite la ea", reflectă Mardian. „E de-a dreptul radioasă. Înfrângerea o inspiră. Se hrănește din criză cum suge copilul la țâța mamei."

— În lipsa noastră, obișnuita hoardă de Ptolemei a început să vină iar cu revendicări la tron.

Un adevărat fenomen; deși Iulius Caesar expusese trupul lui Ptolemeu în piața publică din Rhakotis, după bătălia de la Alexandria, încă mai apăreau unii care de dădeau drept fratele mort de mult al Cleopatrei. Încercau să aţâțe rebeliuni ori de câte ori izbucnea câte o criză.

— Trebuie să ne afirmăm cât mai repede. Dacă în lipsa noastră a vorbit cineva împotriva mea, ocupați-vă de el imediat. În piață ce se mai spune?

— Bârfele propagate de Octavian au ajuns aici la bordul corăbiilor.

Mardian ezită.

— Continuă. Spune-mi tot ce poate fi mai rău.

— Se vorbește că ați fugit de pe câmpul de luptă cum era de așteptat din partea unei. A unei egiptence și A. A.

— A unei femei, încheie Cleopatra în locul lui.

— Se spune că Antoniu a fost orbit de pasiune și și-a abandonat oamenii ca să vă urmeze. Că a fost o victorie a virtuții romane față de despotismul și depravarea orientale.

O tăcere prelungită, dureroasă. Octavian avea un mod aparte de a răstălmăci adevărul, croindu-și drum pe dinăuntrul lui ca un vierme care roade miezul unei boabe, găsindu-i punctele slabe. Susținuse că era o mare victorie navală, când în realitate nu fusese o luptă propriu-zisă, ci doar o acțiune de blocare. Ei încercaseră să scape de la Actium, iar Agrippa încercase să-i oprească. Numai patruzeci dintre corăbiile lor fuseseră scufundate. Mult mai multe se întorseseră la Actium, pentru a se preda mai târziu, dar numai după ce Sosius și ceilalți căpitani descoperiseră că Antoniu plecase. Peste un sfert din flotă ajunsese la Taenarum, un rezultat demn de laudă

în acele împrejurări.

De fapt, cea mai mare împlinire a lui Octavian se săvârșise departe de câmpul de luptă, când îi cumpărase pe centuriorii lui Canidius cu aur și promisiuni. Până atunci, Antoniu încă nu fusese învins. Dar, la fel ca regina, Octavian cunoștea valoarea unei minciuni îndrăznețe.

Cleopatra își mușcă buzele.

— Iar despre Octavian avem vreo veste?

— Se află la Atena, Maiestate, unde am plăcerea să vă raportez că are problemele lui. Veteranii din armată s-au întors în Italia și s-au revoltat. Vor să-și primească banii și pământurile pe care li le-a promis. Se spune că tocmai în acest moment Octavian se pregătește să plece înapoi în Italia.

— Dar e aproape iarnă.

— Situația de-acolo e atât de gravă, încât își asumă riscul unui naufragiu.

— Poate că Soarta ne va salva, totuși.

— Poate, răspunse Mardian, deși considera că așa ceva era improbabil.

Octavian mai suferise naufragii de două ori în viața lui și totuși scăpase nevătămat. Pompei și fiii lui îl revendicaseră tot timpul pe Neptun ca patron al lor, dar lui Mardian i se părea că, dacă cineva era favorizat de zeul mărilor, acela era tânărul Caesar.

— Toată cariera și-a finanțat-o numai cu promisiuni, Mardian, începuse să spună Cleopatra. Acum, singura cale ca să-i plătească este aceea de a-și însuși tezaurul Egiptului. Problemele lui nu fac decât să ne înrăutățească nouă și mai mult situația.

— Totuși, mai câștigăm timp.

— Într-adevăr. Căci încă nu suntem învinși. Am un plan.

„Remarcabilă femeie”, medită Mardian. „Uluitor.”

— Un plan?

— Nu putem sta aici cu mâinile-n sân, în palatul nostru, așteptându-l să vină peste noi. După cum ai spus, sorții ne-au acordat puțin timp ca să ne pregătim. Trebuie să-l folosim cât mai bine.

— Îl vom sfida pe Octavian?

— Cum? nu avem o armată cu care să-l sfidăm. Fără Antoniu, nu ne putem baza pe acele legiuni pe care le-a lăsat aici, în oraș, ca să apere coroana. Cred acum că Alexandria este pierdută. Dar Alexandria nu e întreaga lume.

Mardian clipi din ochi. Cu siguranță, Alexandria era centrul lumii, nu?

— Dar să ne gândim mai întâi la prietenul nostru, Artavasdes. Nu-l voi vedea reînscăunat pe tron de Octavian, cum cu siguranță i se va întâmpla, dacă rămâne în viață. I-am dat lui Antoniu cuvântul meu că-și va primi răsplata pentru trădarea lui, și are să și-o primească. Vreau să-i puneți capul la saramură și să-l trimiteți la Medea.

— La Medea?

— Regele Medeei este dușmanul Armeniei. Va fi încântat de un asemenea dar. O dată cu capul, îi vom trimite și o propunere ca fiul meu Alexandru să se însoare cu fiica lui cea mai mică, la vârsta potrivită. Dacă își asumă protecția lui, cel puțin unul dintre fiii mei va fi apărat de cataclism.

— Iar noi, ceilalți, Maiestate?

— Noi va trebui să plecăm în surghiun. Haide, Mardian, nu mai face mutra asta, am mai fost în exil și altădată, când Pothinus complota împotriva noastră. Am supraviețuit atunci, vom supraviețui din nou.

— Atunci eram mult mai tânăr.

— Poți rămâne pe loc, dacă vrei. Viața ta nu e în pericol.

Mardian era copleșit că-i putea sugera măcar una ca asta.

— Toată viața mea a fost dedicată Maiestății Voastre. Așa ceva e de neconceput.

O umbră de zâmbet.

— Sunt ușurată să aud ce spui. Pentru un moment, am crezut că vrei să te retragi.

— În momentul de față, deșertul nu e o soluție, sper.

— Nici eu nu mai sunt la fel de tânără ca altădată. Nu, mă gândeam la India. Sau poate chiar la Parthia.

— La Parthia? parții sunt dușmanii noștri.

— Un dușman este un loc în timp, Mardian, nu un loc în lume. Gândește-te. S-ar putea să se fi sfârșit pentru Cleopatra, dar mi-a trecut prin minte că, dacă fiica mea se mărită cu un prinț part, într-o bună zi va putea să revendice tronul Egiptului și să-și justifice pretenția cu ajutorul armatelor soțului ei. Parții pot înțelege foarte ușor că un asemenea viitor le-ar aduce numai de câștigat, mai ales cu fratele Selenei pe tronul Medeei și cu posibilitatea de a-i ajuta în ambițiile lor.

Femeia asta îi tăia respirația.

— India și Parthia sunt amândouă departe de Egipt.

— Încă mai avem o flotă.

— Care este blocată pe Mediterana.

— Nu tocmai. N-ai studiat istoria, Mardian.

Eunucul o privi lung, fără să înțeleagă.

— Cu cinci veacuri în urmă, regele persan Darius a cucerit aceste meleaguri. El a săpat un canal între Marea Roșie și Marea Mediterană, prin lacurile Balah și Timsah și Bălțile Amare. Vechile canale sunt acum îngropate sub nisipuri, dar cred că pot fi găsite și refăcute. S-ar realiza astfel o cale de trecere între Mediterana și Marea Roșie. În acest scop, vom pune să se tragă corăbiile pe uscat, în cel mai îngust loc al istmului, și trase pe butuci până în Deltă.

— Este o sarcină monumentală. Va secătui tot tezaurul.

— Și-altceva, ce să facem cu banii? să i-i dăm lui Octavian?

Mardian era stupefiat. Alexandru însuși ar fi aplaudat o asemenea iscusință.

— Voi convoca imediat un consiliu al strategioi-lor. Ne apucăm de treabă.

— Mardian, știi ce mi se va întâmpla dacă Octavian mă capturează vie?

Eunucul dădu din cap. Fusese de față la Triumful lui Caesar, în tribuna de onoare, când Arsinoë trecuse prin Forum Romanus târându-și lanțurile de argint. Mulțimea o tratase pe Arsinoë cu un soi de respect ostil; după războiul propagandistic al lui Octavian, Cleopatra era mai temută și detestată decât însăși Medusa. Mulțimile ar fi bombardat-o cu gunoaie și, chiar mai rău, ar fi scuipat-o, batjocorind-o la fiecare pas, iar la sfârșitul ultimei sale procesiuni ar fi fost sugrumată de călăul de stat și aruncată în canal.

— Știu, spuse el.

— Nu pot permite să se întâmple vreodată una ca asta.

*

Caesarion nu mai era un copil. La șaisprezece ani, era aproape bărbat, mai înalt decât ea cu un cap, adus de umeri și cu oase prelungi. Semăna izbitor cu tatăl său; pentru oricine și-l amintea pe Iulius, asupra paternității lui Caesarion nu putea să încapă nici o îndoială.

Un motiv în plus pentru ca Octavian să-i dorească moartea.

Dar expresia de pe chipul lui, în acea dimineață, nu era a lui Caesar; ochii negri și inteligenți, zâmbetul crud, ironic, moștenite de la Iulius al ei, lipseau de pe chipul acestui tânăr. Cleopatra îi lua

obișnuita atitudine de îmbufnare ca pe un reproș personal. Poate că investise prea mult în el, îl răsfățase chiar. Nu că totul ar fi fost din vina ei. Bănuia că lucrul de care avea nevoie caracterul lui era mâna aspră a unui tată, nu acei servitori temporari slugarnici din palat, preparatorii eunuci și sfătuitorii smiorcăiți.

Își chemase fiul în apartamentele ei private, împreună cu preparatorul lui, Rhoddon. Dimineața era răcoroasă, iar servitorii aprinseseră arzătoarele cu jăratic de santal, umplând camera cu parfumul lor aromat. Cleopatra se înfioră în mantie. Afară, vântul sufla peste străzile orașului, gemând împrejurul zidurilor palatului. Ultima ei iarnă la Brucheion.

— Trebuie să plecăm din Alexandria, îi spuse ea.

Buzele lui Caesarion se răsfrânseră într-un rânjet crud.

— Deci, e adevărat. Ai pierdut. La urma urmei, Antoniu n-a fost decât o gogoașă umflată.

Cleopatra simți o învăpăiere de mânie. De la Patrae, îl trimisese acasă, în loc să-l ia cu ea la Actium. Poate că ar fi fost mai bine dacă-l lăsa să simtă puțin gustul greutăților. Băiatul fusese cocoloșit toată viața.

— Când vei fi luptat în atât de multe campanii ca domnul Antoniu, ai să-l poți critica. Până atunci, mai bine păstrează-ți părerile pentru tine.

— Am auzit că, la Actium, a fost beat toată vara.

Un moment, neobrăzarea lui o lăsă fără grai.

— Da' știu că le-ai încurcat rău pe toate, continuă Caesarion.

Preparatorul lui părea pe punctul să leșine. Cleopatra se ridică în picioare, iar Rhoddon făcu un pas înapoi. Caesarion se mulțumi s-o privească încruntat, cu o expresie care-i dădea de înțeles că se considera inviolabil.

— Ieși afară de-aici, îi spuse ea, tremurând.

După plecarea lui, Cleopatra se rezemă de pervazul ferestrei, așteptând să i se potolească vâjâitul sângelui în urechi. Caesarion era și fusese dintotdeauna viitorul ei, iar acum însuși acest viitor își bătea joc de ea.

Dar Antyllus? un băiat destul de drăguț, inofensiv în felul lui și complet lipsit de dușmănie. Îl adăpostise de dragul tatălui său, și totuși, ca succesor al lui Antoniu, era și inamicul firesc al fiului ei. Dacă ar fi fost să-l ajute să supraviețuiască din cataclism, Antyllus îi putea revendica o parte din drepturile natale ale lui Caesarion, acum când Roma nu mai era moșia lui Antoniu.

Trebuia să facă ceva cu băiatul ăsta. Dar ce? atâta timp cât copiii ei încă mai erau în viață, Octavian nu s-ar fi putut bucura nicicum de victoria finală.

*

Cleopatra poruncise să se construiască noi corăbii în porturile de la Marea Roșie, în timp ce rămășițele flotei – cu excepția lui „Isis" și a sexaremelor care supraviețuiseră, acum stând ancorate în portul mare – erau tractate peste nisipuri pe lângă Pelusium, pe rame masive de lemn montate deasupra unor bușteni care se rostogoleau.

Mardian încă nu reușea să înțeleagă cum s-ar fi putut duce la îndeplinire o acțiune atât de fenomenală. Istmul care despărțea Mediterana de Marea Roșie avea, în partea cea mai îngustă, o sută șaizeci de stadii. Zeci de mii de felahi fuseseră puși la muncă să dezgroape vechile canale săpate prima oară de Darius, cu cinci veacuri în urmă. Canalele fuseseră refăcute în urmă cu trei sute de ani, de Ptolemeu Filadelfus, dar acum erau îngropate din nou sub nisipurile deșertului.

Istovitoarea muncă dură toată iarna, într-o căldură arzătoare chiar și în acel anotimp. Dar, în timp ce apele Nilului se înălțau, corăbiile erau trase de-a lungul canalelor recent refăcute, spre lacurile Balah și Timsah.

Oeconomi-ii veniră la Cleopatra să protesteze că nici chiar fabulosul tezaur al Egiptului nu putea conține fonduri suficiente pentru a duce sarcina la bun sfârșit. Cleopatra puse imediat o taxă pe temple și pentru cei mai bogați cetățeni din Alexandria, pentru a mai aduna bani.

În sfârșit, flotila ajunse în Bălțile Amare. Aceea era regiunea prin care Moise, evreul, fugise din Egipt, pe vremea faraonilor. Atunci fusese o mlaștină mareică, iar fluxul, revenind, îi înecase pe soldații care-i urmăreau. Acum estuarul se retrăsese mult în interior, iar felahii erau nevoiți să tragă flota Cleopatrei printr-o mocirlă puturoasă, infestată cu șerpi.

În sfârșit, ajunseră la ultimele câteva tronsoane din vechile canale, iar corăbiile fură târâte de-a lungul îngustei căi acvatice, până pe Marea Roșie. Flota scăpase în sfârșit de Octavian și era gata s-o ducă pe Cleopatra, cu familia și comorile ei, cu garda de corp și guvernul, în exil. La auzul veștii, Mardian plânse. Era o izbândă uluitoare. Se părea că instinctele de supraviețuire ale Cleopatrei nu greșiseră nici de această dată.

Când sosi vestea, Cleopatra se afla în Sala de Audiențe a palatului. Era îmbrăcată într-o robă argintie, cu mitra lui Isis pe cap, discul de argint cu coarnele fertilității și penele justiției, stând pe tron sub tavanele înalte cu decorațiuni aurii, ascultând pledarea unui caz în legătură cu legalitatea căsătoriei între o femeie din Alexandria și un negustător bogat din Memphis. Se disputa venitul unei moșii de pe Mareotis și custodia asupra a șase copii.

Marile uși de baga se dădură de perete și apăru Mardian, târșâindu-și picioarele și gâfâind de efort, cu roba pătată de sudoare. În momentul când îl văzu, Cleopatra înțelese că Sorții se jucaseră din nou cu ea.

Toți se întrerupseseră și priveau în direcția lui.

— Malchus. Începu Mardian.

Malchus era căpetenia arabilor nabateeni. Îi purta ranchiună Cleopatrei de pe vremea tratatului încheiat între ea și Antoniu, la Antiochia, când Imperatorul îi alocase pământuri care înainte îi aparținuseră lui, printre care și niște ape bogate în bitum, de-a lungul Mării Roșii.

— Acum ce-a mai făcut?

Mardian nu putu pronunța cuvintele.

Dar Cleopatra știa, încă înainte de a fi auzit.

— Corăbiile, spuse ea.

Eunucul dădu din cap. Corăbiile.

Povestea se depănă încetul cu încetul. Nabateenii organizaseră un raid asupra flotei din Marea Roșie, pornind din capitala lor de la Petra. Flota fusese incendiată. Scrumul se alesese de toate corăbiile care fuseseră târâte prin deșert, cu prețul a atâta aur și atâtea vieți omenești, precum și noile bireme pe care le comandase ea. Într-adevăr, dulce fusese răzbunarea lui Malchus. Zăcămintele de bitum pe care le câștigase Cleopatra la Antiochia aduseseră profituri enorme pentru Tezaurul egiptean. Dar prețul final era incalculabil.

Fusese neglijentă, își dădu ea seama, se grăbise prea tare să se felicite singură pentru inteligența stratagemei de a-și duce flota în Marea Roșie, astfel încât se gândise prea puțin s-o apere, o dată ce ajungea acolo. Malchus n-ar fi îndrăznit să se atingă de ea atâta vreme cât Didius, guvernatorul sirian, îi rămânea credincios lui Antoniu. Dar Didius trecuse recent de partea lui Octavian, cu încă trei legiuni de-ale lui Antoniu, iar Malchus înțelese că nu mai avea de ce să se teamă din partea Egiptului, ba, chiar mai mult, acțiunile lui urmau să fie răsplătite generos de către romani.

Balanța înclinase din nou în favoarea lui Octavian. Cleopatra era imobilizată la Alexandria.

Toate visurile ei se făcuseră praf și pulbere. Planurile sale pentru Caesarion, pentru Selena, pentru propria supraviețuire, toate se risipiseră într-o clipă. Parcă ar fi înghițit pietre. Cum putuse îngădui Marea Maică să i se întâmple așa ceva?

— Lasă-mă, ceru ea. Lăsați-mă, plecați, cu toții.

*

Când Mardian reveni, chiar înainte de căderea serii, o găsi tot singură în marea sală de marmură, și chiar în roba ei splendidă arăta ca o siluetă măruntă și însingurată sub marile coloane de porfir cu vinișoare purpurii. Privea pe fereastră, spre insula Pharos și marele turn. Era o seară cenușie și înnorată, iar farul părea să scalde portul într-o lumină liniștitoare. O iluzie, căci acum nu mai exista nici un sanctuar acolo, cel puțin pentru Ptolemei.

— Maiestate, spuse Mardian. Vă simțiți bine?

— A venit vreo veste de la Paraetonium? șopti Cleopatra, rămânând întoarsă cu spatele spre el.

— Antoniu s-a dus la Cyrenaica pentru a încerca să convingă legiunile de-acolo să se întoarcă la el.

— Deci, mai trăiește?

— Așa se pare.

— Pesemne i s-a tocit spada. Bietul om. Iubește prea mult viața. Zău așa, nu e deloc ca un adevărat roman.

În ce fel vorbea despre el. Spre deosebire de conținutul cuvintelor, tonul vocii era blând, aproape drăgăstos, chiar și acum. O femeie dificil de înțeles. Nu o zeiță, desigur, cum ar fi crezut mulțimile de pe străzi, dar totuși remarcabilă. Ar fi trebuit să-l urască la fel de amarnic ca pe Octavian, după toate dezamăgirile pe care le suferise din cauza lui.

— Ce putem face? se întrebă Mardian, cu voce tare.

— Poate că, la urma urmei, Antoniu se va întoarce.

— Nu cred că putem aștepta salvarea din partea lui Antoniu, Maiestate.

— Nu, dar ar putea fi plăcut să-l revedem. Nu te lăsa pradă deznădejdii, Mardian. Am să mă gândesc eu la o soluție.

„Biata și viteaza mea regină”, își spuse el, „încă nu știe când e învinsă.”

Luna egipteană a lui Phamenoth.

Cu treizeci de ani înainte de nașterea lui Iisus Christos.

Mardian avea un palat lângă Lacul Mareotis, la miazăzi de oraș. Somptuoasa vilă era construită printre vii și livezi de meri și avea o rampă de debarcare pentru barja lui personală. Opulența apartamentelor rivaliza cu cea a locuinței Cleopatrei; conțineau mese sculptate din lemn de esență tare, la Damasc, cu intarsii de perle, cufere din lemn de camfor aduse din Indus, draperii de mătase din Coa. Apollodorus privea în jur, cu admirație. Cumnatul lui se chivernisise bine, în slujba reginei. Pe degete avea inele cu smaralde și lapis lazuli, purta haine de mătase, se ospăta cu cele mai alese bucate, din platouri de argint încrustate, bea cel mai bun vin falernian, din cupe bătute în pietre prețioase. Dar plătise un preț scump, care lui, unuia, nu i-ar fi convenit deloc.

Mardian era cu moralul la pământ. Ținea în mână un potir cu vin, lucru nepotrivit pentru un bătrân ca el, la ceasul acela din zi. Încă nu era amiază și părea aproape toropit de băutură. Și deprimat. Apollodorus găsea firesc acest lucru. Trăiau zile cenușii pentru Egipt. Un mercenar fără țară ca el aprecia cam dificil cât de greu le era acelor greci să renunțe la iubitul lor oraș.

— Apollodorus, spuse Mardian. Mă bucur că te revăd. Vrei puțin vin?

Apollodorus așteptă ca un sclav să-i toarne o cupă dintr-un krater și se instală pe una dintre canapelele tapițate cu mătase.

Mardian își trânti făptura voluminoasă pe altă canapea.

— Așa. Și cum se arată Sorții cu tine? războiul ăsta cu Octavian ți-a afectat negoțul?

— Oamenii continuă să dorească sub picioare covoare fine și încă mai au nevoie de mirodenii pentru mâncare. Războiul este pentru soldați, nu pentru negustori.

Apollodorus sorbi din vin.

— Ai slăbit. Cât de greu ai suferit la Actium?

— Acum pot să-ți spun, nimic nu e mai rău pentru un eunuc decât să flămânzească. Totuși, după cum vezi, nu m-am topit chiar de tot pe picioare.

— Și cum o mai duce fermecătoarea noastră zeiță după recentele ei călătorii?

— Rămâne neîmblânzită.

Sicilianul zâmbi.

— Te-ai întrebat vreodată oare cum ar fi să. N-ai fi putut.

— Știu ce-ai de gând să zici și dă-mi voie să-ți spun un lucru: ai ascultat prea multe minciuni de-ale lui Octavian. În toată viața ei,

n-a avut decât doi amanți. Niciunul dintre ei n-a meritat-o, nici n-a știut s-o aprecieze.

— Orice bărbat trebuie să aibă visurile lui. Uneori, mă uit în ochii Maiestății Sale și.

Clătină din cap, lăsând fraza neterminată.

— Bărbaților li se pare că ochii ei sunt misterioși, dar dă-mi voie să-ți spun un lucru. Nu se gândește la nimic altceva în afară de politică.

— Mi-ai spulberat toate iluziile. Nu știu dacă am să te iert vreodată.

Mardian nu zâmbi.

— Ca să fiu sincer cu tine, în ultima vreme nu s-a mai gândit la politică. Se gândește numai la supraviețuire.

— Am auzit despre atacul asupra flotei sale din Marea Roșie. De-asta te-am căutat. Ce-o să facă?

— Nu știu. Acum, orice scăpare a devenit imposibilă.

— Nimic nu e imposibil. Pot s-o scot de-aici. În Spania, eventual. Sau în sus, pe Nil, spre țara elefanților. Și-ar putea găsi refugiul acolo.

Mardian clătină din cap:

— Este prea mândră. N-ar putea trăi în ospeție la un alt conducător. Mai degrabă ar alege moartea. Are nevoie de servitorii ei, de garda de corp, de armată, de Tezaur. Ai destule corăbii ca să le transporți pe toate astea? ai o flotă care s-o protejeze la plecarea din Egipt?

— Am mai salvat-o o dată.

— Da, dar atunci avea nădejdea unei coroane. Fără flotă, fără garda de corp și suita ei, ar fi la discreția oricui ar dori să i-o ofere lui Octavian în schimbul unui profit.

— Și fiul ei?

— Caesarion? un îngâmfat. Trage o bășină și zice că-i tămâie. Dar maică-sa îl iubește și, atâta timp cât el e în viață, Octavian îl va căuta până la capătul Pământului, chiar și pe lumea cealaltă.

Rămaseră mult timp tăcuți, fiecare cu gândurile lui.

— Am auzit că Antoniu s-a întors la Alexandria, spuse în cele din urmă Apollodorus.

— E adevărat ce-ai auzit. Și-a construit o colibă de tinichigiu, pe cheu. Bietul om nu primește nici un vizitator și se gândește să se rupă complet de lume. Crede că s-ar putea ca Octavian să-l ierte. Și ăsta-i omul care își spunea Noul Dionisos!

— Credeam că se va înfige negreșit în propria spadă, asemenea celorlalți din neamul lui.

— Poate că, în cele din urmă, i-a lipsit curajul. S-ar zice că s-a săturat de viață, după felul în care viața s-a folosit de el.

— Eu nu-mi pot închipui cum m-aș sătura de viață. Orice mi-ar face.

— S-a înapoiat la Alexandria pe furiș și nici măcar n-a venit la Brucheion s-o viziteze pe Regină. Ce fel de om e ăsta? ea nu s-a dat bătută. El cum poate?

Apollodorus se aplecă înainte.

— Trebuie să-i spui, zise el. Flotele mele călătoresc pretutindeni în lume. O pot ascunde, pe ea și familia ei, îi pot găsi un refugiu sigur. Spune-i.

— De ce ți-ai asuma riscul ăsta? octavian te-ar crucifica, dacă ar descoperi ce-ai făcut. Și să nu-mi spui că ai face-o din sentimentalism!

Sicilianul păru ofensat.

— Aș aștepta o plată pe măsură.

Mardian își îngădui un zâmbet.

— Prea bine, atunci, am să-i transmit oferta ta. Dar îți spun încă de pe-acum, n-are s-o primească. Mă tem că regina urzește altul dintre planurile ei.

*

Mausoleul fusese construit lângă Templul lui Isis, pe malul răsăritean al Promontoriului Lochias, iar ultimele pietre fuseseră depuse în timp ce Cleopatra se afla la Actium. Ușa principală era masivă, lucrată din lemn de cedru din Liban, și decorată cu fresce reprezentând-o pe zeița Isis. Era întărită cu bare de fier și putea fi ferecată cu zăvoare gigantice. Se deschidea spre o sală cu coloane din porfir negru șlefuit care susțineau plafonul de granit negru, iar pereții erau placați cu marmură. Din acea sală se ajungea într-un altar interior, unde stăteau unul lângă altul două sarcofage sculptate din granit trandafiriu de la Aswan. Acestea aveau să fie mormintele lui Marcus Antonius, Imperator al Romei, și Cleopatra a VII-a, Filopator, Filopatris, Regină a Celor Două Țări.

Cleopatra își trecu un deget peste piatra netedă a propriului mormânt. Se întreba ce-ar fi crezut Iulius despre toate astea. El spusese întotdeauna că egiptenii erau prea absorbiți de gândurile propriei morți. Își îngădui un surâs amar.

Dincolo de sarcofage urma încă o cameră mult mai încăpătoare,

de unde se simțeau arome curioase și pătrunzătoare de mirodenii, amestecate cu duhoare de smoală. Cleopatra trecu printre cei doi pilaștri înalți, cu capiteluri sculptate în formă de muguri de papirus, pentru a ajunge în fața celei mai uluitoare priveliști pe care o văzuse vreodată.

Înaintea ei se înălța un munte de comori, poate cel mai mare care fusese adunat vreodată într-un singur loc, ultima avere neprădată din lume, în afara Babilonului, prețuind de mai multe ori cât venitul anual al Romei. Baza piramidei era făcută din lespezi masive de abanos negru, potrivite deasupra unei gropi cu smoală. Peste acestea fuseseră rânduite lingouri de aur, după care urma o avere în colți de fildeș de pe meleagurile din miazăzi, stivuite pe o înălțime de patru ori cât un stat de om. Urmau apoi saci cu mirodenii, scorțișoară și nucșoară și schinduf, precum și baloturi de mătase care fuseseră aduse prin deșerturile răsăritene, tocmai din India și Cathay. Saci de perle arăbești neprețuite zăceau deasupra uriașului munte, ca o grămadă de moloz; precum și nenumărate smaralde și pietre albastre de lapis lazuli cu vinișoare aurii subțiri, nestematele scânteind umed și visceral în penumbră.

Flacăra unei singure torțe, aplicată pe platforma de lemn uscat și bitum de sub abanos, ar fi fost de ajuns ca mirodeniile să se facă scrum în conflagrație, perlele și smaraldele să plesnească, prefăcându-se în pulbere, abanosul și fildeșul să ardă ca papirusul vechi. După multă trudă, Octavian ar mai fi putut salva din ruine aurul lingourilor topite.

Ar fi riscat tânărul Caesar să piardă toate astea? cleopatra se îndoia. Poate că încă mai avea posibilitatea de a folosi averea Egiptului ca să-și târguiască tronul și viața.

Trecerea neînduplecată a anotimpurilor, eroziunea treptată a timpului. Când iernii îi urmă primăvara, Octavian se întoarse în Grecia, cum era de așteptat, apoi porni spre Siria și-și începu inevitabilul marș spre miazăzi. Astfel începu numărătoarea inversă a zilelor, în cadența destinului, cu limitele marcate în ore.

*

Era o zi însorită, cu scame prelungi de nori subțiri vârstând cerul. „Isis”, cu prova vopsită proaspăt în auriu, stătea la ancoră în port. În apropiere, pe capătul digului de la apus de Antirrhodos, fusese construită o colibă grosolană din blocuri de calcar, aproape de porticurile albe ale Templului lui Neptun. Mardian își canonea făptura greoaie de-a lungul digului, transpirând în vântul răcoros

care sufla dinspre mal. Putea distinge tunetele îndepărtate ale valurilor izbindu-se de recife și țipetele pescărușilor care dădeau târcoale pe deasupra plaselor pescărești din Rhakotis.

Eunucul mijì ochii în lumina orbitoare, pentru a vedea un uriaș care ieșea din colibă, cu mâinile în șolduri, tăindu-i calea.

Abia dacă-l recunoștea. De când îl văzuse ultima oară slăbise, era bărbos și nespălat. Purta o tunică ruptă, iar părul îi era încâlcit ca al unui cerșetor.

Se spunea că singur își construise casa. O numea Timoniumul lui, după renumitul Timon din Atena, alt eremit care învinuia omenirea pentru viața lui nefericită. Locuia acolo de câteva săptămâni și, de la neașteptata sa întoarcere la Alexandria, nu schimbase o vorbă cu nimeni. Nici măcar la palatul de pe Lochias nu se dusese, ca să-și vadă copiii. Acum, îl privea încruntat pe vizitatorul nepoftit, cu buzele răsfrânte dușmănos.

— N-am chef de tine, fătălău umflat ce ești, mârâi el.

— Și ție salutări de asemenea, nobilul meu domn Antoniu.

— Nu ești binevenit aici. Nimeni nu e binevenit la mine.

— Câteva momente din timpul tău vreau să-ți răpesc, numai. La adăpost de soare, poate?

— Din partea mea, n-ai decât să stai aici și să te prăjești de tot.

Antoniu se răsuci pe călcâie, dând să intre înapoi în colibă.

— Regina dorește să te vadă.

Celălalt se întoarse din nou.

— Nu mai am nici o poftă de compania oricărui bărbat sau femeie. Am fost trădat de prieteni, vitregit de soartă și înșelat de femei. Vă scuip pe toți.

Și o făcu pe loc, la picioarele lui Mardian.

— Este vorba de fiul tău, Antyllus.

I se zărise oare în ochi o licărire de interes? se întrebă Mardian.

— N-am nici un fiu.

— Ai un fiu și alți copii pe lângă el, aici și la Roma. Și, oricât de mult ai izgoni restul lumii, cu siguranță n-ai să alungi un fiu care e carne și sânge din carnea și sângele tău.

Antoniu păru să ezite.

— O duce bine?

— A ajuns bărbat, declară Mardian.

— Ce vrei să spui?

— Regina a oficiat riturile tradiționale pentru ajungerea fiului ei la vârsta bărbăției. I s-a decernat toga virilis. De asemenea, i-a

acordat una și fiului tău, Antyllus.

Umerii lui Antoniu se înmuiară. „Va să zică, toată atitudinea lui bătăioasă nu era decât o prefăcătorie, la urma urmei. Acest Antoniu era străveziu ca sticla.”

— Știe ce-a făcut?

„Sigur că știe”, răspunse Mardian în sinea lui, „hermelina noastră mică și vicleană. L-a declarat pe Antyllus bărbat, făcându-l să devină acum pentru Octavian o țintă la fel de importantă cum e Caesarion. Așa că nu-ți mai rămâne decât să ieși din ascunzătoare și să faci ceva.”

— Știe.

— Cățeaua, mormăi Antoniu.

— Este, într-adevăr. Să-i spun să te-aștepte într-o vizită? întrebă Mardian, zâmbind.

Imperatorului Octavianus, divi filius.

Salutări. Se pare că steaua ta a răsărit asupra lumii, iar conflictul dintre noi te-a lăsat cu hotărârea de a mă înlătura de pe tron. Așa să fie. Dar poate reușim să evităm alte vărsări de sânge, atât din partea susținătorilor noștri, cât și dintr-a prietenilor. Iată ce-ți cer: să faci calea întoarsă de la hotarele noastre la primirea a doisprezece talanți de aur, care ar trebui să se vădească îndestulători pentru a-ți compensa cheltuielile de război și plata pentru întoarcerea cu bine a soldaților în Italia. În schimb, eu îi voi ceda tronul fiului meu, Ptolemeu Caesar, și mă voi retrage în exil. După cum știi, el nu a luat parte la bătălia de la Actium, iar păcatele mele nu sunt și ale lui. În ceea ce-l privește pe domnul meu Antoniu, el s-a resemnat să trăiască o viață de sihastru și nu mai reprezintă nici o amenințare pentru tine. În semn de bună credință, îți trimit împreună cu această misivă diadema de aur și sceptrul lui Alexandru. Fă acest lucru, și nu vei mai auzi de mine niciodată.

Cleopatra Filopater Filopatris, Regină a celor Două Țări, Aleasă a lui Osiris, din pântecele lui Amun.

Treptele late de piatră coborau din grădinile palatului până la marginea apei, unde Filadelfus aduna preocupat stele de mare și anemone de lângă mal. Delfinii reveniseră o dată cu primăvara și puteau fi văzuți zbenguindu-se în portul de la răsărit, printre corăbiile ancorate. Erau însoțitorii firești ai lui Isis, Regina Mării. Un semn de bun augur, poate.

Cleopatra își privea copilul jucându-se în nisip. „Bietul băiat. Mă întreb ce se va întâmpla cu el.”

Se întoarse spre Caesarion, care aștepta lângă ea împreună cu preparatorul lui, Rhoddon, încruntat ca de obicei.

— Te trimit de-aici, îi spuse ea.

Caesarion își mușcă buza.

— Unde?

— Facem mult comerț cu prințul din Bharukaccha, care este o țară de dincolo de Marea Arabiei. I-am trimis scrisori și mi-a făgăduit că te va primi ca pe un oaspete de mare vază. Te vei duce acolo împreună cu preparatorul tău, ca păzitor, și destule giuvaeruri ca să poți trăi în îndestulare până în ziua când te vei putea reîntoarce.

— Și tu?

— Eu voi rămâne aici.

— Aici?

Băiatul păru să cadă pe gânduri.

— Și cu romanul ăla bețiv și gras care stă în port cum rămâne? nu cumva te-aștepți la protecția lui!

Cleopatra simți că se înroșea în obraji la auzul acestei descrieri deloc măgulitoare a lui Antoniu. Dar își păstră calmul.

— Încă mai sunt șanse să pot negocia cu Imperatorul roman.

— La fel cum ai negociat cu tatăl meu?

Îl pălmui peste obraz, din răsputeri. Caesarion tresări, iar buza de jos începu să-i tremure. Pe față îi apăru o urmă lividă. Se priviră lung. Cleopatra crezuse că avea să izbucnească în plâns, dar fiul ei îi susținu privirea. Poate că moștenise totuși ceva de la Iulius, la urma urmei.

— Octavian îți dorește moartea, spuse el.

— Ba nu, ție îți dorește moartea. Pe mine nu vrea decât să mă înlăture. De-asta trebuie să pleci.

— Și când am să mă pot întoarce?

— Octavian o duce prost cu sănătatea, se spune că numai printr-un miracol a trăit atât cât a trăit și pân-acum. Nu are nici un fiu, iar căsnicia lui cu Livia e stearpă. Imediat ce va muri, ai să te poți înapoia.

Făcea ca totul să pară atât de simplu. Dacă Octavian murea.

Dacă Livia nu-i năștea un fiu. Dacă, dacă, dacă. Antoniu îi profețise moartea ani de zile, iar previziunile nu i se adeveriseră. Octavian supraviețuise nu numai bolilor, ci și după două naufragii și numeroase rebeliuni. Uneori, Cleopatra se întreba dacă nu cumva era indestructibil.

— Nu vreau să plec, spuse Caesarion, bosumflat.

— N-ai încotro, replică ea.

Pierzându-și răbdarea se întoarse și porni înapoi pe trepte, spre palat. Se răsuci în loc o dată, pentru a-l vedea stând la marginea apei. Părea să plângă. Fiindcă îl plesnise, sau pentru că trebuia să se despartă de ea? ori, poate, de frică?

Nu se aștepta să afle vreodată răspunsul.

Reginei Cleopatra, Salutări.

Am primit semnele voastre de supunere și vă accept capitularea în fața voinței mele. Totuși, chestiunea succesiunii coroanei egiptene nu se poate rezolva în aceste circumstanțe de față. Nu o diademă vă solicit, ci capul lui Marcus Antonius.

Trimiteți-mi-l și vom putea discuta din nou despre pretențiile fiului vostru asupra tronului lui Alexandru. Faceți ceea ce vă cer și vă voi privi cu bunăvoință.

Octavianus Gaius Iulius Caesar, divi filius, Imperator.

La sfârșitul lunii romane a lui Mai, Octavian începuse marșul spre miazăzi din Antiochia. Se afla acum la mai puțin de cinci sute de mile romane distanță de frontieră. Alexandria era un oraș aflat pe muchie de cuțit. Bancherii și oeconom-ii, secretarii de curte și negustorii își turnau pe gât vinurile scumpe ca și cum ar fi fost apă, se ungeau din greu cu alifii și parfumuri îndelung păstrate și discutau în contradictoriu la nenumărate commissatia enorm de costisitoare, întrebându-se dacă să vândă totul și să plece în exil, sau dacă nu cumva își puteau cumpăra imunitatea pentru faptele loiale din trecut, cu mite judicios plasate; cu alte cuvinte, afacerile aveau să meargă ca de obicei?

Urma să curgă sânge? cleopatra avea să-i tragă pe toți după ea în năprasnica ei prăbușire? octavian se pregătea să poruncească masacrarea tuturor?

Și apoi, într-o zi, Antoniu ieși din coliba lui de pe dig și porni pe colină, în sus spre Brucheion.

— Domnul meu Antoniu, îl salută Cleopatra.

Stătea în fața ei, pe pardoseala de marmură, Antoniu cel de pe vremuri. Slăbise, lunile petrecute în izolare spartană pe dig îi topiseră osânza de pe mijloc. Ochii îi erau limpezi cum de mult nu i-i mai văzuse. Se părea că mizantropia îi pria. Purta un chamlys purpuriu de curtean grec, avea chipul proaspăt bărbierit, buclele dese tăiate și pieptănate de un tonsore. Și zâmbea.

— Maiestate, răspunse el.

Cleopatra îi surâse la rândul ei.

— Te credeam pierdut pentru noi.

— Un timp, am acuzat lumea pentru necazurile mele. Acum îmi dau seama că numai eu am fost singurul vinovat.

— Ne bucurăm că te avem din nou printre noi, la curte.

— Și eu mă bucur că m-am întors aici. De ce sunt toți atât de nefericiți? vine sfârșitul lumii?

Un râs politicos întâmpină aceste cuvinte. Iudeii preziceau într-adevăr o apocalipsă și sosirea Mântuitorului lor. Ultimele evenimente nu făcuseră decât să întețească isteria din cartierul evreiesc.

— Unii spun că s-ar putea să fie sfârșitul lumii noastre, replică ea.

Antoniu privi în jurul lui prin Sala de Audiențe, robele viu colorate, lingăii buclați cu bijuteriile și pomezile lor. Alexandria. Ba nu, singura Alexandrie pe care o cunoscuse el vreodată era Cleopatra. Avea să se sfârșească o dată cu ea.

— Bancheri și negustori, spuse el încet. Pentru ei, lumea nu ia sfârșit niciodată. Le vor împrumuta banii romanilor, în locul grecilor.

Apoi se întoarse și anunță, cu glas răsunător:

— Intenționez ca diseară să țin un simpozion, în apartamentele mele de la palat, pe care regina voastră a avut marea bunăvoință să le mobileze pentru folosința mea. Îi invit pe toți membrii fostei Companii a Vieții, toți bunii mei prieteni din prima iarnă la Alexandria, cu atât de mulți ani în urmă.

— Ne bucurăm cu adevărat să vedem că ți-a revenit voia bună, comentă Cleopatra.

— Omul poate învăța multe de la viața în singurătate.

— Așa am auzit și eu.

— Și-n plus, adăugă el cu un zâmbet strengăresc, după atâtea luni, mi-e din nou sete.

*

Cândva, o numise Compania Vieții. Acum se întâlniră din nou, sub denumirea de Compania Morții.

Camera era plină cu cei mai distinși și mai selecți orășeni, în cele mai elegante mătăsuri și giuvaeruri ale lor. Sclavii duceau mănunchiuri de ramuri de salcie decorate cu maci și ciorchini de măselariță, plante asociate toate cu lumea cealaltă, pentru a le înmâna fiecărui oaspete la sosire, spre nenumărate comentarii

vitejești și veselie forțată. Un actor dionisiac veni îmbrăcat în mantia neagră a lui Hades, Domnul Lumii Celeilalte; altul veni cu capul de șacal al lui Anubis.

Antoniu însuși purta o mască având două fețe, bine cunoscută de grecii, Comedia și perechea ei, Tragedia.

— Vom avea nevoie de amândouă în zilele care urmează! declară el.

Pretutindeni se vedeau castroane cu monede de aur, iar musafirii erau poftiți să se servească din ele după pofta inimii. Apoi, sclavii se repeziră cu canapele și mese, iar oaspeții fură invitați să-și ocupe locurile pentru ospăț și vin.

Antoniu stabili ca regulă a serii interdicția de a se vorbi despre Octavian și armata romană care se apropia. Discuțiile, afirmă el, trebuia să se refere la modă și mâncare, la teatru și muzică. În timp ce harpiștii cântau în alcovuri, de la bucătării se aduceau tăvi după tăvi; abureau pe ele cotlete de căprioară, gazelă în sos condimentat, plăcinte cu ceapă-de-mare, fripturi de hipopotam și crocodil, berze umplute cu potârnichi, aripi de păun, limbi de flamingo, și fiecare fel de mâncare era servit cu cel mai bun vin de Chian; la desert li se serviră pepeni, struguri, curmale din Ierihon, smochine dulci și prăjituri cu miere, toate împinse pe gât cu vin dulce de stafide.

— Crezusem că te-am pierdut, îi șopti Cleopatra la ureche, în timp ce petrecerea se desfășura în jurul lor.

— Mi-ai fi dus dorul?

Când ea nu-i răspunse, Antoniu continuă:

— Când eram la Paraetonium, am primit o delegație din Cipru, de la podgorenii de-acolo. M-au implorat să mă mai gândesc.

Lua lucrurile cu ușurătate, dar în ochi i se citea că-l bântuia gândul spadei.

— Încă mai putem învinge, îi spuse Cleopatra.

Antoniu întoarse capul spre ea, privind-o în ochi.

— Ești cu adevărat o femeie remarcabilă.

Servitorii aduseseră vinurile falerniene și începuseră toasturile. Fiecare bărbat și femeie trebuia să bea câte treisprezece toasturi, numărul maxim îngăduit, înainte de a putea începe dansul. Antoniu îi îndesă o cupă în mână.

— Nu mai vorbim despre lucrurile astea, spuse el. Noaptea asta, cel puțin, e a noastră.

Hades îi conduse în dansul morții, dând înconjur iar și iar încăperii în muzica flautelor, a harpelor și a tobelor. Toți își uniră

mâinile într-un lanț fără sfârșit și, pe măsură ce ritmul muzicii se întețea, pasul deveni mai grăbit, dansatorii încrucișându-și picioarele, plecându-și capetele și mișcându-se tot mai repede și mai repede până când muzica ajunse la un crescendo frenetic.

În sfârșit, beți, epuizați, sătui, se prăbușiră râzând pe canapele sau covoare, ori în rondurile de flori ale grădinii de-afară, bărbații fugărind băieții care serveau sau sclavele care chicoteau, după cum îi mânau gusturile, iar cheful se încheie printr-un paroxism de împreunări înnebunite.

Antoniu și Cleopatra își găsiră și ei refugiul împreună. Ea îl ajută să-și șteargă din memorie zilele negre de la Actium în grădină, amândoi îmbătați de vin, de plăcere și de bucuria de a fi pur și simplu în viață, în acea noapte de arșiță la Alexandria. Antoniu deschise lacom gura să înfulece struguri și sfârcuri, lingându-i zeama dulce de pe sân, dedându-se plăcerilor cu ea, lăsând-o să-i încalece coapsele în timp ce, luând o gură de vin purpuriu savuros, i-o dăruia apoi împreună cu sărutarea sa.

— Crezusem că te-am pierdut pentru totdeauna, șopti Cleopatra, cu vocea răgușită de-atâta băutură și mâncare pe săturate.

— M-ai făcut să iubesc prea mult lumea, îi răpsunse el, și poate că era adevărat.

Atunci, Cleopatra îl purtă până pe culmea plăcerii, întrezărirea înaltei priveliști, acea mică moarte care preț de-o clipă imita marea moarte, acea secundă finală care îi bântuia acum fiecare moment de veghe.

Frate, nu-ți cer mila, căci acum știu ce fel de om ești. Totuși, am fost frați, am împărțit aceeași masă și suntem uniți în iubirea și respectul pentru sora ta, Octavia. Nu-ți cer acum decât să întorci spatele Egiptului și să te întorci la Roma. Eu am fost cel care-ți stătea împotrivă, Cleopatra nu mi-a fost decât aliat și monarh client, la fel ca Amyntas și ceilalți, pe care i-ai iertat. Dă-mi cuvântul tău de onoare că ea și copiii ei vor scăpa cu viață, iar eu mă voi înfige în propria spadă și voi sfârși totul pe loc. Eu sunt inamicul tău, nu ei. Refuză-mi această cerere, și încă mai am legiuni și o flotă, cu care te voi înfrunta până la ultima suflare. Las-o să trăiască, și totul se va termina. Să nu mai curgă sânge, numai al meu. Las-o în viață.

Marcus Antonius.

Sosise luna arzătoare a lui Iulius, iar Octavian se afla aproape de Joppa, la numai trei sute de mile distanță pe mare. Alexandria

era înecată de praf, iar prin oraș aerul se unduia de arșiță. Numai briza mării, meltemi de la miazănoapte, făcea ca viața să fie suportabilă.

Antoniu și Clubul Morții își reluaseră rondurile prin oraș. Veselia lor era sfidătoare, căci Alexandria fusese încleștată în cătușa terorii. Urmau să aibă loc lupte, un asediu, un masacru? sau poate numai numele conducătorului avea să se schimbe; poate urmau să devină o provincie romană, la fel ca restul lumii, viața revenind apoi la normal? oamenii își adunau provizii de mâncare în case, scriau testamente, se împăcau după certuri, scriau scrisori de adio prietenilor și rudelor de pe alte meleaguri.

Și așteptau.

Regina lor se salvase de nenumărate ori din dezastre sigure. Bănuiau că putea s-o facă din nou.

*

Cleopatra privea marele turn de pe Pharos. Își amintea când Caesar înfruntase forțele lui Achillas postate pe insulă, în timpul războiului său alexandrin. Părea să se fi întâmplat nu mai demult de ieri. Iar acum, ea avea aproape patruzeci de ani și viața i se apropia de sfârșit.

„E prea curând, prea curând! dă-mi înapoi vremea aceea! unde s-a dus? lasă-mă s-o trăiesc din nou!”

Mardian o privea.

Se întoarse dinspre fereastră, stânjenită că o surprinsese într-un moment nereținut, că-i putuse citi pe față gândurile. Nu voia să știe nimeni cât de disperată ajunsese.

— Spionii îmi spun, Maiestate, că Antoniu i-a trimis în secret misive lui Octavian.

— Spionii tăi știu și ce scrie în ele?

Mardian clătină din cap.

— Crezi că face planuri să mă trădeze?

— Este posibil. A fost auzit spunându-le prietenilor lui romani că acum nu-și mai dorește decât să se retragă la Atena, unde să ducă o viață privată, până la sfârșitul zilelor, ca domn de țară.

— Domn de țară, murmură ea.

Ciudată noțiune, pentru cei care-l cunoșteau. Octavian nu i-ar fi dat crezare niciodată. Și, chiar dacă o credea, în veci n-ar fi îngăduit să se întâmple. Întotdeauna, în trecut, se arătase complet necruțător, iar Cleopatra nu vedea nici un motiv pentru care acum și-ar fi schimbat năravul, când ținea în mână întreaga lume.

— Și cu noi ce se va întâmpla, Maiestate?

Dintr-o dată, Cleopatra se simți răpusă de oboseală.

— Vom mai negocia cu Octavian o ultimă dată. Trimite-i o scrisoare, Mardian. Cu formalitățile obișnuite. Spune-i că voi abdica de la tron și voi trăi în surghiun, dacă dorește. De asemenea, îi voi trimite tot ceea ce conține Tezaurul Regal, o sumă mai presus decât și-ar imagina el vreodată. În schimb, îi cer să-l numească pe Caesarion moștenitorul meu. Dacă nu face asta, spune-i că mă voi jertfi pe mine însămi și comoara și va pierde tot ceea ce urmărește să câștige.

Mardian ridică privirea dinspre tăblița de ceară pe care îi scria instrucțiunile. Ochii îi erau plini de tristețe.

— Este o înșelătorie, Maiestate?

— Nu, Mardian.

— Dar nu puteți face asta!

— Tezaurul este cel pe care-l dorește mai presus de orice. Dacă se teme că l-ar putea pierde, va negocia.

— Și dacă nu negociază?

— Este ultimul mare tezaur al lumii din afara Babilonului. Dacă se așteaptă să-l piardă, o să negocieze.

— Nu-i puteți face jocul romanului! nu voi îngădui eu!

Cleopatra zâmbi.

— Grija pe care mi-o porți mă mișcă, dar uiți un lucru. Nu primesc porunci de la nimeni. Nici chiar de la fostul meu preparator. Nu mi-ai mai dat ordine de când aveam paisprezece ani și niciodată n-o vei face din nou, vechiul meu prieten.

— Ar mai fi încă o cale, Maiestate. Cumnatul meu, Apollodorus, vă poate garanta trecerea sigură spre Spania.

— Doamna Isis să fugă de pe Nil de teama sfârșitului lumii?

— Maiestate, toată vorbăria asta despre Isis.

— Nu doresc să-ți ascult blasfemiile. Încă mai sunt spiritul Egiptului, Mardian. O vorbă să nu mai scoți despre asta. Dacă plec în Spania, Octavian mă va urmări și acolo. Dacă înot pe fundul oceanului, îndrăznesc să spun că și acolo își va trimite ucigașii după mine. Trebuie să ajung la o înțelegere cu el acum, altfel nu mă mai așteaptă decât moartea. Oricum, îmi voi găsi într-un fel sau altul liniștea. În sfârșit.

Și ieși, fără să mai vadă expresia de pe chipul eunucului. Însă chiar dacă i-ar fi văzut-o, tot nu s-ar fi lăsat convinsă să-și schimbe gândurile. Pentru femeia care era, pentru zarurile pe care le

aruncaseră Sorții, altă cale nu mai exista.

Peste măsură de nobilului Antonius, Salutări.

Suntem deznădăjduiți să te auzim vorbind despre moarte. Nu dorim nicidecum să te știm mort, iar faptul că-ți închipui așa ceva mă întristează adânc. Această gâlceavă dintre noi, cred, își are la origine doar o singură cauză, iar numele ei este Cleopatra. Pentru a pune capăt acestui război, nu este nevoie decât să ne-o predai nouă, și vom vorbi din nou despre pacea între noi.

Imperator Gaius Iulius Caesar, divi filius.

Se numea Thyrsus și era libert, trimis de Octavian însuși. Cleopatra îl primi formal, în camera ei de audiențe. Petrecuse ceasuri îndelungate pregătindu-se pentru acea întrevedere. Purta o mantie purpurie cu tivuri de aur la poale și la umeri și sandale aurii. La gât avea un colier masiv de aur, iar pe cap, o diademă tot din aur, cu uraeus-ul regal. Un șarpe auriu, modelat cu multă iscusință din metal masiv, i se încolăcea pe brațul drept, și ținea sceptrul în mâna stângă.

— Maiestatea Voastră, salută omul, făcând o plecăciune. Aduc un mesaj de la Caesar.

Numele răsună ca o blasfemie printre coloanele de marmură cu vinișoare roșii. Cleopatra se foi pe tronul aurit, făcând eforturi să-și păstreze calmul.

— Ți-a vorbit? întrebă ea. De dincolo de mormânt?

Omul păru nedumerit.

Cleopatra își ațintи privirea asupra făpturii neverosimile de la picioarele podiumului.

— Nu a existat decât un singur Caesar, îi aminti ea acelui băiat, acelui sclav libert, acelui nimic, și a fost tatăl fiului meu. Stăpânul tău este numitul Gaius Octavianus și nu e nici Caesar, nici fiu de zeu. Vorbește-mi limpede, altfel voi pune să fii aruncat la șerpi.

Libertul păli. Era o insultă, își spuse Cleopatra, să i-l trimită ca ambasador pe băiatul acela chipeș și bronzat. Probabil că Octavian ajunsese să creadă propriile născociri despre depravarea ei, dacă-și închipuia că ar fi putut-o seduce cu ajutorul unui asemenea sol drăgălaș.

— Ce mesaj mi-ai adus? se răsti ea.

— Caes. Nobilul Octavian spune că a fost alarmat la primirea scrisorii Maiestății Voastre și îl întristează să vă audă vorbind despre moarte.

— Sau, mai degrabă, îl întristează să mă audă vorbind despre

distrugerea tezaurului pe care îl râvnește din adâncul sufletului.

— Nici nu poate fi vorba de așa ceva, Maiestate. Am fost de față. Cu ochii mei am văzut cum îi curgeau lacrimile pentru Maiestatea Voastră.

„Ce băiat impertinent! mă crede atât de neghioabă încât să-i cred toate prostiile?”

— Mi-a cerut să mă interesez dacă veți deschide porțile orașului și îi veți trimite capul trădătorului, Marcus Antonius.

— Ce??!

Thyrsus înghiți în sec. Fără îndoială, se așteptase să fie primit de o regină umilă și intimidată de iminenta înfrângere, gata să negocieze orice.

— Imperatorul a spus. A spus că.

— Spune-i că dacă vrea capul soțului meu, va trebui să dărâme zidurile și să vină să-l ia singur! nici măcar nu va trebui să-l pună la murat pentru întoarcerea la Roma, fiindcă Antoniu a și făcut treaba asta în locul lui. Dacă alege o asemenea soluție, amintește-i despre ceea ce se află în mausoleul meu și spune-i din nou că Regina Cleopatra nu declară că va face vreodată un lucru pe care nu-l poate face. Și-acum, ieși afară de-aici! ieși!

Străjerii nubieni îl târâră pe băiat afară din încăpere. Cleopatra își privi mâinile: degetele îi stăteau încleștate, cu falangele albite, pe brațele tronului. Antoniu suferise destule trădări pentru o viață de om. N-avea să mai aibă parte de încă o trădare, din mâna Cleopatrei.

Thyrsus stătea culcat în camera pe care i-o oferiseră, în aripa de miazăzi a palatului. Avea vedere spre o grădină ce sclipea de flori multicolore și un eleșteu cu ape întunecate unde sclavii palatului îngrijeau florile de lotus care pluteau la suprafață. Lângă canapeaua somptuoasă unde stătea se afla o fructieră cu smochine și portocale coapte, pusă pe o masă sculptată din fildeș de mare preț. De jur-împrejurul camerei erau rânduite vaze de alabastru și bazalt, iar la ferestre se găseau perdele de mătase. Îi pregătiseră chiar și distracții, o trupă de acrobați sirieni. Se hotărâse să-l ceară pe cel mai tânăr membru al trupei, un băiat cu fesele tari ca merele, dacă dorea să câștige câțiva dinari în plus după reprezentație.

După părerea lui, s-ar fi putut să-i placă viața de ambasador al marelui Caesar.

Dar, trebuia să recunoască, întrevederea cu Regina Cleopatra îl zguduise. Auzise multe despre această regină depravată și tot ceea

ce văzuse și auzise în timpul scurtei audiențe îi confirmase zvonurile. Era într-adevăr frumoasă, cu ochii ca doi cărbuni aprinși și un temperament pe potrivă. Înspăimântătoare. Se spunea că se distra torturându-și prizonierii în după-amiezele plicticoase și în fiecare noapte se culca cu câte un membru al gărzii de corp, numai pentru ca a doua zi dimineața să-l dea pradă morții.

Avea să fie o poveste nemaipomenită, când se întorcea la Roma. Urma să spună că văzuse totul cu ochii lui, căci fără îndoială era adevărat.

Alese încă o smochină și curăți coaja de pe miezul dulce și cleios. „Coaptă mai-mai să plesnească", își spuse zâmbind. „La fel ca regina asta bădărancă."

Dintr-o dată, scoase un țipăt de spaimă, când ușa se dădu de perete și înăuntru năvăli un munte, un chip de gladiator cu nasul coroiat, schimonosit de furie, cu un bici pentru cai în mâna dreaptă. O labă masivă îl înșfăcă de grumaz, ridicându-l cu totul de pe canapea.

— Bălegar de cămilă ce ești! îi suflă în față arătarea, după care îl croi sub bărbie cu coada biciului.

Thyrsus căzu pe dușumea, ametit.

Zăcu acolo fără simțire câteva momente, după care încercă să se ridice și s-o ia la fugă. Dar uriașul îl înhăță și-l azvârli de perete. I se tăie respirația. Auzi șuieratul biciului și o durere tăioasă îl arse prin tunică, pârjolindu-i carnea de pe spinare.

— Ce ți-a spus? răcni necunoscutul.

Durerea era atât de buimăcitoare, încât Thyrsus nici nu mai putea vorbi. Uriașul îl apucă de păr, răsucindu-i capul înapoi. Thyrsus îl văzu pe unul dintre străjerii nubieni privind peste umărul gigantului, prea îngrozit ca să intervină, deși avea spadă, iar celălalt nu purta altă armă decât biciul.

— Ce ți-a spus? strigă iar la el omul.

Thyrsus încercă să întrebe „Cine?", dar din gâtlej nu-i ieși decât un suspin slab.

Individul îl zgâlțâi, ca un câine care smulge carnea de pe un os.

— Ce mesaj ți-a dat regina pentru Octavian?

— A zis.

Glasul îi răsuna ascuțit ca al unei fete. Abia dacă și-l recunoștea el însuși.

— A zis că. Că dacă. Vrea. Capul lui Antoniu. Atunci să. Să. Să vină și. Să vină și.

Pierzându-și răbdarea, uriașul îl aruncă pe pardoseală ca pe un sac cu grâu. Biciul mai șuieră de trei ori, în timp ce tânărul se chircea pe jos, încercând să se târască într-un colț, la adăpost de loviturile acelea cumplit de arzătoare. Dezgustat, necunoscutul aruncă biciul spre el și ieși năvalnic.

Thyrsus se strânse chem pe dușumea și izbucni în plâns.

Dragul meu Frate, Te rog să ți-l primești înapoi pe libertul tău Thyrsus, după ce a primit o cotonogeală sănătoasă. I-am găsit chipul antipatic, și manierele în general, provocatoare. În ultimele zile stau cam prost cu nervii, din cauza împrejurărilor actuale în care mă găsesc, după cum nu mă îndoiesc că vei înțelege. Dacă dorești să te răzbuni pe mine pentru aceste fapte, cred că ai în solda ta un libert al meu, un anume Sysiphus, un băiat scund cu un singur braț, pe care-l angajasem cândva ca să facă bancuri porcoase pe socoteala ta. Ai permisiunea mea să-i arzi o mamă de bătaie în schimb. Atunci, vom fi chit.

Marcus Antonius.

În ultima oră, Charmion pieptănase părul mătăsos al stăpânei sale. Acum, îl apucă în ambele mâini, ca pe o funie, și-l răsuci de două ori, după care i-l prinse în creștetul capului cu agrafe de aur. În timp ce lucra la coafura Cleopatrei, Iras, camerista reginei, o farda pe aceasta cu cosmetice dintr-o casetă mică de abanos, aranjându-i pleoapele cu malachit și vopsindu-i mâinile cu henna. Cleopatra le privea cum lucrau, într-o oglindă de argint șlefuit pe care o sclavă i-o ținea în fața ochilor.

De după paravanul de fildeș apăru chipul lui Mardian. Dintre toți servitorii și miniștrii, numai el avea acces în apartamentele reginei la orice oră din zi și din noapte.

— Un mesager de la Octavian, Maiestate, anunță eunucul, întinzându-i cilindrul de metal învelit în piele.

Cleopatra i-l luă din mână și rupse sigiliul.

— Unde a ajuns? îl întrebă ea.

— La Raphia, Maiestate. Pe graniță.

Octavian efectuase marșul forțat prin căldura cumplită a Peninsulei Sinai în numai două zile. „Două zile fără apă, pe o arșiță insuportabilă”, își spuse ea. „Pesemne arde de nerăbdare să-mi verse sângele.”

Citi scrisoarea cu atenție, de două ori, ca și cum ar fi putut exista vreo frază pe care o scăpase din vedere, un cuvânt care să-i ofere speranțe când nu mai exista niciuna.

Reginei Cleopatra, Mă tem că între noi a avut loc o neînțelegere. Nu am nici o supărare cu voi, dar, atâta vreme cât continuați să dați adăpost unui inamic al Romei, ce altă soluție am decât să-mi trimit armata acolo unde preferă să se ascundă acest om? dacă-l izgoniți din oraș și mi-l trimiteți mie în lanțuri, veți vedea că sunt blând și înțelegător față de situația voastră.

Octavianus Gaius Iulius Caesar, divi filius, Imperator.

Cleopatra ținu scrisoarea în flacăra lumânării până se aprinse bine, apoi o aruncă pe jos, unde se făcu scrum pe marmură.

— Preoții încă vă mai sprijină, spuse Mardian. În chora, oamenii au jurat să adune armate pentru a-i înfrunta pe cotropitori.

— De ce-ar face asta?

— Fiindcă ați depozitat grâne pentru ei în timpuri de foamete. Fiindcă îl veneați pe boul Apis și i-ați ajutat să-și restaureze templele. Fiindcă sunteți Isis.

Cleopatra clătină din cap.

— Spune-le să-și trimită felahii înapoi la câmp. De ce să se mai irosească și alte vieți?

Îi dădu lui Mardian un sul de papirus pecetluit.

— Aici sunt instrucțiunile pentru copiii mei. Selena și Ptolemeu urmează să fie ascunși în tunelurile de sub palat. Ascunzătorile au fost aprovizionate deja cu alimente, apă și lămpi. Căpitanul Gărzii de Casă îi va escorta acolo.

— Și Antyllus?

— De el răspunde tatăl lui.

— Dar Caesarion?

— Va pleca împreună cu preparatorul său, așa cum am discutat. Mâine. Apollodorus e aici?

— Așteaptă la ușă, Maiestate.

— Trimite-l înăuntru.

*

În acele ultime câteva zile, era important ca oamenii s-o țină minte ca invincibilă. Când ieși de după paravan, era aranjată impecabil, cu o rochie aurie și nodul sacru al lui Isis între sâni. La urechi avea perle montate în aur, iar la gât, un colier masiv de aur și lapis lazuli. Părul îi fusese împletit și împodobit cu perle, pe când un șarpe de aur i se încolăcea împrejurul brațului drept. Ochii-i arătau ca două pietre de carneol.

Apollodorus o aștepta în anticameră. Puțin mai bătrân, puțin mai cărunt, puțin mai împlinit la mijloc, dar cu aceeași expresie pe

care și-o amintea dintotdeauna, ca un om pe care nedreptățile lumii îl distrau copios. Cleopatra își aminti de prima lor întrevedere, cu atât de mulți ani în urmă, în cortul ei din exil, la Muntele Kaios. Și atunci fusese speriată.

— Maiestate, o salută el.

— Așadar, ai venit să mă mai salvezi încă o dată.

— E mult de-atunci. Mai aveți covorul?

— Covorul era al lui Caesar. L-a luat cu el la Roma. De-atunci, s-a pierdut.

Zâmbetul acela impertinent. Apollodorus se purta mult prea familiar cu ea, dar acest lucru făcea parte din farmecul lui și, poate, dintre motivele pentru care avea încredere în el.

— De data asta, nu vei mai avea nimic de câștigat. Dacă Octavian descoperă ce-ai făcut, va face și din tine un exilat.

— Sunt destul de bogat ca să fug.

— Dar de ce ai face-o?

Apollodorus trase aer în piept.

— Maiestate, toată familia mea și-a câștigat existența de pe urma mării. Eu am făcut-o prin comerț, jefuindu-i pe alții prin mijloace legale. Fratele meu mai tânăr, însă, a devenit tâlhar. Romanii l-au crucificat. Trei zile au trecut până să moară. Caesar a dat porunca.

— Iulius?

Sicilianul dădu din cap.

— Îi urăsc pe romanii ăștia. Întotdeauna m-am rugat ca, într-o bună zi, să triumfați. Sau, dacă nu Maiestatea Voastră, atunci poate fiul vostru.

Cleopatra simți o undă de îndoială. Oare să-l încredințeze pe fiul ei acestui om, după ceea ce tocmai aflase?

— Este fiul lui Caesar, spuse ea.

— Ba nu. E fiul Maiestății Voastre. Îl voi apăra cu prețul vieții mele.

— Sper să nu fie necesar.

— Am făcut aranjamentele de trebuință. Îl voi escorta pe o felucă, până la Coptos. De acolo, se va alătura unei caravane, pentru a traversa deșertul până la Berenice, pe țărmul Mării Roșii. Una dintre corăbiile mele va aștepta acolo, ca să ne treacă fără primejdii în India. Dar trebuie să așteptăm musonul de vară, acela fiind singurul răstimp când corăbiile pot naviga cu bine spre răsărit.

— Să nu mă lași de izbeliște, Apollodorus.

Negustorul zâmbi băiețește.

— V-am dezamăgit eu vreodată?

Făcu o plecăciune și se pregăti să plece.

— Cu soția ta cum va rămâne? îl mai întrebă Cleopatra.

Apollodorus se întoarse, având pe chip o expresie pe care nu i-a mai văzut-o. Inspiră prelung.

— În ultimii douăzeci de ani, soția mea a fost bolnavă de lepră, Maiestate. N-am văzut-o niciodată, în tot acest timp. Locuia pe o insulă de pe Nil, la miazăzi de Coptos. Împreună cu Mardian, am luat măsuri ca să fie bine îngrijită.

Ridică din umeri.

— A murit anul trecut.

— Mardian nu mi-a vorbit niciodată despre asta.

— Cred că necazurile surorii lui nu erau relevante pentru afacerile statului.

Cleopatra se simțea oarecum mustrată. Viețile celorlalți fuseseră întotdeauna atât de îndepărtate. Și totuși, acest om o intriga, simțea asta încă de la Muntele Kaios.

— Deci, în tot acest răstimp, nu a existat nici o altă femeie atât de norocoasă încât să se bucure de afecțiunea ta?

— Numai Maiestatea Voastră, replică Apollodorus, afișând din nou zâmbetul acela strâmb și familiar, înainte de a fi condus afară.

Pelusium căzuse. Acum, nimic nu mai stătea între Alexandria și Octavian. Cleopatra nu mai putea să aștepte. Se resemna să-și facă datoria de mamă și de regină.

Caesarion era îmbrăcat în hainele simple și aspre ale unui membru al triburilor din deșert, având trăsăturile romane mânjite cu praf. „Bine măcar că are modul de a se purta al unui felah”, își spuse Cleopatra. „Expresia asta încruntată se potrivește de minune cu travestiul lui.” Îl însoțea Rhoddon, îmbrăcat la fel. Arăta ridicol. „Lunganul ăsta ciolănos de cărturar n-o să păcălească nici un orb, necum un soldat roman.”

Barja fu adusă la cheiul de îmbarcare din portul regal. O barjă comună, asemenea sutelor de vase care pluteau în fiecare zi pe Nil, pentru a nu atrage atenția asupra prețioasei sale încărcături. Garda de corp a lui Caesarion, care urma să-l escorteze până la Coptos, fu îmbarcată în grabă și ascunsă sub punte. Rhoddon îi urmă, împreună cu sclavii care cărau două cufere cu cărți.

Barja urma să-i ducă prin portul regal și pe lângă Heptastadion, până în Portul Bunei Reîntoarceri și pe Lacul Mareotis, prin canalul

de sub Rhakotis. Caesarion avea să stea ascuns sub punte împreună cu Rhoddon, pentru ca iscoadele lui Octavian să nu-l vadă.

Aceasta, presupunea Cleopatra, era adevărata ei despărțire de Iulius, căci Caesarion era tot ceea ce-i mai rămăsese de la el. Toate speranțele ei pentru viitor erau învestite în el și plecau azi pe același drum. Îl strânse la piept, dar nu simți nici o căldură din partea lui.

— Cu bine, îi șopti.

Băiatul nu spuse nimic, ci se întoarse numai și coborî treptele mari și arcuite de marmură ale rampei, spre barja care îl aștepta. Cu neputință de știut dacă era sufocat de regret sau de frică. Niciodată nu-i putuse ghici gândurile. În privința asta, cel puțin, semăna aidoma cu tatăl lui.

Lăsase un munte de ofrande în Templul lui Isis, pentru ca băiatul să ajungă cu bine în India.

Apollodorus veni cel din urmă să-și ia rămas bun. Cleopatra îl privi pe sicilian cu îndoială. Chiar și după tot ceea ce-i spusese, oare nu greșea încredințându-i o misiune atât de importantă?

— Voi avea grijă de el, spuse Apollodorus, parcă citindu-i gândurile.

Cleopatra privi cum barja începea să lunece prin poli. Știa că n-avea să-și mai revadă fiul niciodată.

*

Antoniu își amenajase camera hărților în aceeași încăpere pe care o folosise Caesar în timpul campaniei sale de la Alexandria și tot aici își ținu și ultimul consiliu de război. Era prezent Canidius, cu o mână de ofițeri care rămăseseră alături de Antoniu după Actium, precum și amiralii fenicieni ai Cleopatrei, comandantul recruților egipteni și căpitanul Gărzii.

Antoniu era în armură, din nou roman, cu platoșa ornamentată cu aur și fildeș lucind lustruită și o mantie purpurie de Imperator împrejurul umerilor.

— Domnul meu Antoniu, spuse Cleopatra, intrând.

Antoniu îi zâmbi.

— Nu mă așteptam să te găsesc aici.

— Credeai c-am s-o fac pe bețivanul când avem de susținut o bătălie?

— Nici nu mai știu ce credeam.

Se apropie de masă. Acest Antoniu era diferit de omul care condusese aceleași consfătuiri la Actium, doborât și amețit de

băutură. Acum, personalitatea lui ținea încremenită toată încăperea. Numai de l-ar fi avut și atunci pe Antoniu cel de acum.

Arătă spre hartă, indicând dispoziția forțelor lui Octavian și posturile propriilor efective de apărare.

— Încă mai avem patru legiuni, spuse el, împreună cu trupele noastre egiptene și Garda nubiană. În port avem marile corăbii de război care au supraviețuit bătăliei de la Actium, o flotă impresionantă în sine.

Octavian, probabil din prea multă încredere în sine, sau poate iarăși din cauza unei grabe nebinevenite, adusese numai șapte legiuni și o flotă mică, alcătuită din bireme și liburniene.

— Armata noastră este bine hrănită și bine plătită, continuă Antoniu. Oamenii lui sunt obosiți, însetați și nu și-au primit solda de luni de zile, poate chiar de ani. Iar de data asta, flota lui nu-l mai are pe Agrippa. Așa că s-ar putea ca lupta să fie mai echilibrată decât ne așteptam. Avangarda lui a fost reperată ieri la Canopus, cale de numai o sută de stadii de locul unde ne aflăm. Am dispus legiunile în dreptul Porții Soarelui, aici, cu fața spre răsărit. Eu voi comanda cavaleria, iar Canidius, infanteria. Publicola aci de față va comanda flota.

„Publicola. Personal, nu i-aș da pe mână nici măcar oala mea de noapte”, își spuse Cleopatra. „Dar, după cele mai recente dezertări, centurionii au ajuns generali de pe-o zi pe alta. S-ar putea ca însuși garderobierul lui Antoniu să se pomenească nu peste mult în fruntea unei legiuni.”

— Crezi că putem învinge? îl întrebă ea.

— Putem întoarce valul. Dacă Octavian e învins aici, poate reușesc să conving garnizoana de la Cyrenaica să se mai gândească. Dacă ei vin încoace, se vor revolta și alții. Iar noii lui aliați din Asia nu-l vor sprijini decât atâta timp cât cred că poate învinge. Suntem într-o formă mai bună decât credeam.

Cleopatra îl privi pe Canidius. Și acesta părea să fie de aceeași părere.

— Atunci, s-o facem, spuse ea.

*

În noaptea aceea, târziu, Antoniu veni în apartamentele ei. Se opri stânjenit lângă ușă, cu armura încă pe el, fără a mai arăta tânăr ca altădată, prăpădit de vin, depravare și nenorociri. Dar continuând să fie, în felul lui, Antoniu, Inimitabilul.

— Bărbate.

Antoniu zâmbi.

— De ce-ai venit aici?

— Ești soția mea.

— Avem copii. N-are nici un rost să mai facem și alții. În calvarul de-acum.

— Asta nu mai e politică, replică el, punându-și coiful cu panaș pe masa lungă de cedru. Lumina gălbuie a lămpilor cu ulei lucea pe cataramele de alamă ale armurii. În tăcerea care se lăsase între ei se auzeau sunetele familiare ale Palatului Lochias, ritmul blând și sacadat al mării; iar prin ferestre, lumina turnului de pe Pharos înroșea ca focul apele portului regal.

— Îmi pare rău, spuse el.

— Îți pare rău?

— Pentru tot.

Începu să bâjbâie la cataramele pieptarului.

— Vrei să mă ajuți, te rog? șopti într-un târziu.

Cleopatra se ridică și-l ajută să-și scoată armura grea. Apoi, Antoniu o încercui cu brațele și o sărută. Un moment, fu complet pierdută. El începu să tragă de haine, sfâșiind mătăsurile fine. Valorau o avere, dar la urma urmei, bănuia Cleopatra, nu mai avea nici o importanță.

Se pregăti pentru asalt, dar în clipa următoare Antoniu se opri și o cuprinse, cu fața îngropată în adâncitura gâtului ei. Rămase astfel multă vreme, după care, când o sărută din nou, începu să facă dragoste cu ea cu o gingășie care-i amintea de prima lor noapte împreună, la Tarsus.

— Mi-a fost dor de tine, murmură el.

— Ție nu ți-e dor de nimeni.

— Aici te înșeli.

O ridică în brațe, poate pentru a-i dovedi că încă mai era la fel de puternic ca altădată, iar în clipa când pătrunse în ea Cleopatra scoase o mică exclamație. „I-am dus lipsa”, își dădu ea seama. „Am simțit lipsa dragostei cu acest bărbat. Este învăluit în slăbiciuni, cum Iulius n-a fost niciodată. Și totuși, într-un fel, pentru asta îl iubesc eu atât mai mult.”

Trecuseră oare câteva minute, sau ceasuri întregi? noțiunea timpului se pierduse. După aceea, Cleopatra rămase cu capul lui rezemat în îndoitura brațului, simțindu-i obrazul cum o apăsa pe umăr. Într-o venă de la gât, pulsul lui palpita ritmic. Un strop de transpirație se prelinse printre sânii ei.

— M-ai iubit vreodată mai mult decât pe Iulius? șopti Antoniu.

Nu-i răspunse, și nici el nu mai repetă întrebarea. Ascultau cadența mătăsoasă a mării, acum, când totul se terminase, când totul era iertat.

PARTEA A ȘAPTEA.

Nici cerul însuși nu are putere peste ce-a trecut, Însă ce-a fost, a fost, de ceasu-mi parte am avut.

HORAȚIU, DIN „ODE”

Prima zi din luna egipteană a lui Mesore.

Cleopatra privea uriașul far, a cărui flacără știa că se vedea de la o depărtare de sute de stadii pe mare, mărită de oglinda din bronz șlefuit a felinarului. Chiar și azi, un sclav îmbrăcat în armură de piele groasă întorcea oglinda prin șanțul ei din jurul focului, astfel încât farul să poată fi văzut din largul mării.

Farul devenise o parte la fel de nelipsită din viața ei ca soarele în zori și luna noaptea. Ciudat lucru, că se putea ca acum să fie pentru ultima oară când îl privea.

În ziua aceea, soldații lui Antoniu avuseseră prima ciocnire. Cavaleria lui atacase avangarda lui Octavian, care încerca să-și instaleze tabăra lângă Hipodrom. Adevărata luptă urma să aibă loc a doua zi.

Auzea zarva petrecerii lui Antoniu din sălile de jos. Dacă-i era dat ca aceasta să fie ultima lui noapte pe Pământ, Noul Dionisos îșidăruise o ultimă noapte de neuitat. Își adunase generalii și Compania Morții și-i chemase pe toți cântăreții dionisiaci, toți acrobații, toți înghițitorii de flăcări din oraș, pentru o ultimă mare distracție.

Oricum ar fi fost cu neputință să adoarmă. În noaptea aceea, pe coridoare umblau stafii, strecurându-se de-a lungul acelor săli cu perdele de voal, iar foșnetul picioarelor lor pe pardoselile de marmură o împiedica să se odihnească. Era acolo Iulius, privind-o de la masa unde-și scrisese memoriile din Galia, cu acel zâmbet sardonic nici acum uitat, pătrunzător de viu, chiar și după atâția ani; fratele ei Ptolemeu, cu chipul brăzdat de lacrimi, în timp ce-l implora pe Iulius să nu-l alunge din palat; și Arsinoë, mândră și trufașă în mătăsurile ei albe și subțiri, cu fața frumoasă marcată de un rânjet veninos.

Și, în sfârșit, micul Antiochus, privind-o acuzator de pe divan, cu chipul scofâlcit și palid. Cleopatra închise ochii.

— N-am avut încotro, îi murmură.

„Nu poți bate în cuie o umbră pe pardoseală”, reflectă ea. „Ca regină, ca zeiță, sunt toate pentru toată lumea. Dacă mă declară crudă, îmi voi înșira faptele bune și milostive până în zori. Dacă mă numesc pisicuță, îi pot pune pe călăii mei să scoată leșurile din locurile lor de odihnă, din canale și smârcuri. Nimeni nu este și bun și mare în același timp. Cum ar fi cu putință? umilința și caritatea se pot găsi uneori la orice rege și regină, dar același lucru este negreșit adevărat și pentru putere și agresivitate.

Și-atunci, ce vor spune despre mine mâine, când nu voi mai fi? octavian mă va face târfă, când eu n-am avut decât doi bărbați în patul meu și mi-am trăit în castitate jumătate din viață. Mă va eticheta ca torționară, desfrânată și ispititoare, cu minciunile lui și jumătățile de adevăr, când eu n-am făcut decât ceea ce trebuie să facă orice conducător și, adesea, fără tragere de inimă.

Nu sunt crudă din fire și nu mă desfăt cu moartea, și totuși am făcut lucruri la gândul cărora încă mă mai înfior și acum; dar le-aș face din nou, dacă datoria mi-ar cere-o. Este uciderea câtorva membri ai familiei mai rea decât măcelărirea a milioane de străini într-un război? ptolemeu a condus o rebeliune împotriva mea, la fel cum a făcut Arsinoë. N-am fost frați și surori așa cum înțeleg oamenii mai umili frații și surorile.

Cu tânărul Antiochus, copilul acela palid, ce altă soluție aveam? copiii palizi devin aventurieri livizi, ca prietenul nostru Octavian, și dacă l-am pus pe Olympos să-l otrăvească, am făcut-o ca să împiedic vărsări și mai mari de sânge, mai târziu. Și Fulvia; aceea n-a fost decât o manevră de stat și nimeni nu poate spune cu îndreptățire că i s-a simțit lipsa.

Și totuși, în noaptea asta, fantomele vin să mă bântuie. Mă așteaptă să mă alătur lor pe Tărâmul Umbrelor, duhurile lor privindu-mă de pe coridoarele întunecate, găsindu-și răzbunarea în spaimele mele din această noapte. Cel puțin, asta nu li se va refuza.”

*

Și astfel luna arzătoare a lui Iulius luă sfârșit.

Stătea pe terasă, privindu-l pe Antoniu cum își lua rămas bun de la copii. Micul Alexandru încerca să se arate curajos în fața lui, stând drept ca o santinelă, dar chipul îi era brăzdat de lacrimi. Acum nu mai avea nici o șansă să se însoare cu o fată din casa Medeei. După ce nabateenii se revoltaseră și Antoniu pierduse Siria, era prea periculos să-l mai trimită în răsărit. O dată cu flota din

Marea Roșie, se pierduse totul.

Antoniu îl luă în brațe pe Filadelfus și-l sărută. Băiatul era prea mic ca să înțeleagă, dar plângea, pentru că fratele și sora lui plângeau și ei. Antoniu râdea și încerca să aibă un aer curajos, desigur, așa cum era de așteptat din partea lui Antoniu. Poate că nici el nu credea că se putea într-adevăr să fi sosit sfârșitul.

Apoi mai era și Antyllus, stând la o oarecare distanță de ceilalți. Un băiat împiedicat, cu o expresie îndurerată pe chip, sfâșietoare la vedere. El și Antoniu se priviră ca și cum ar fi fost complet străini, cum în multe sensuri și erau.

În sfârșit, Antoniu se întoarse spre ea.

— Regina mea, spuse.

— Domnul meu.

Cleopatra se întrebă ce-avea să facă. Se oțelise pentru această ultimă bătălie și se temea că sentimentalismele i-ar fi putut risipi îndârjirea.

Antoniu îi adresă un zâmbet strâmb. Și deodată îl recunoscu, vechiul Antoniu, auriu, mai mare decât oricând, arzând de nerăbdare să lupte.

— Ne vedem la sărbătorirea victoriei, spuse el, cu un gest extravagant de salut.

Îl privi cum pornea călare spre Poarta Soarelui și întinderile netede, arse de soare, din jurul Hipodromului. Un nor de praf se alungea pe cer. Legiunile lui Octavian își ocupau pozițiile.

„Încă mai putem învinge."

Era liniște, o nemișcare nefirească învăluind întregul oraș. În dimineața aceea, docurile și piețele erau cufundate în tăcere, de pe străzi nu se mai auzea duruitul căruțelor, iar între zidurile palatului nu mai erau grădinari aplecați peste rondurile de flori. Cleopatra stătea pe terasă cu Mardian, privind într-o tăcere desăvârșită cum flota vâslea pe lângă Pharos, pentru a-i ieși în întâmpinare lui Octavian. La prima vedere părea calmă, dar inima îi bubui a în piept aproape dureros.

Din acel loc, putea urmări desfășurarea marii bătălii navale. În timp ce flotele se apropiau una de alta, Cleopatra aștepta să vadă bolovanii uriași și coșurile aprinse zburând cu boltă pe cer. În schimb, de cum ajunseră în larg, avangarda lui Publicola trase din rame și întoarse corăbiile cu un bord spre navele lui Octavian, în semnalul universal al prieteniei.

În acel moment, Cleopatra își dădu seama că-și ținuse respirația

și lăsă aerul să i se reverse încet din piept. Încă o trădare. Corăbiile lui Octavian plutiră nestânjenite pe lângă ale ei, îndreptându-se spre port.

Se terminase.

Cleopatra se întoarse spre Mardian.

— Hai să facem o plimbare la soare, îi spuse ea.

*

Antoniu sări din șaua murgului și se repezi în cortul care fusese înălțat pe Hipodrom, ca principia. Își scoase casca și o azvârli prin cort. Nu le ceruse zeilor decât o șansă de a muri pe câmpul de bătălie, cât de cât cu cinste, iar acum până și pe-asta i-o refuzaseră. Cu câteva minute în urmă, își văzuse cavaleria părăsindu-l încă o dată, rupând rândurile și lăsându-l singur pe câmpul de luptă. Văzând ce se întâmplase, infanteriștii ieșiseră și ei din formație, pentru a se întoarce s-o ia la goană înapoi în oraș.

„Canalii fără credință! mâncători de căcat!”

Eros, scutierul, intră în fugă, în timp ce Antoniu se chinuia să-și scoată platoșa grea, și-l ajută să descheie curelele. După ce o desprinse, Antoniu o aruncă în praf, lângă scutul dreptunghiular prelung cu emblema care-l desemna ca Imperator al armatei romane.

Apucă marginile mesei cu hărți și o răsturnă într-o parte pe pământ, călcând sub cizme planurile de luptă.

— Futu-le muma-n cur de țopârlani buni de nimic să-i fut! răcni el.

Eros stătea în colț, tremurând.

Antoniu își scoase spada.

O aruncă spre Eros.

— Fă-o!

— Stăpâne?

— Ne-am futut, gata. Înțelegi? fă-o! repetă el, desfăcându-și smucit tunica. Lichidează-mă!

— Nu pot. Se bâlbâi Eros.

— Trebuie! e datoria ta!

Eros se uită la spada pe care-o ținea în mână, apoi ridică privirea spre Antoniu. Ochii-i ieșeau din orbite. Era doar un băiețandru, un țărănoi cu creier de găină, care niciodată nu cunoscuse altă viață decât să-i pună și să-i scoată tunicile și armurile și să-i aducă dimineața castroane cu apă ca să se spele pe față. Tremura de frică.

— Dar eu te iubesc, stăpâne. Îngăimă el.

— Fă-o odată!

Băiatul părea gata să izbucnească în plâns. Ridică spada, cu mâinile tremurându-i atât de tare încât Antoniu crezu că avea s-o scape. În clipa următoare, însă, fără veste, întoarse spada cu vârful înapoi, îi rezemă garda de pământul bătătorit și se trânti peste tăiș. Totul de termină înainte ca Antoniu să-l poată opri.

În clipa următoare, Eros zăcea la picioarele lui, cu intestinele în praf, scâncind de durere și vomând sânge.

— Nenorocitule, scrâșni Antoniu.

„Nu era și-așa destul de rău?”

Încercă să smulgă spada, dar aceasta se înfipsese adânc între oase și viscere, iar când încercă s-o scoată, nu reuși decât să-l salte la un cot înălțime pe bietul băiat.

Găsi o altă spadă în cufărul cu armament și o trase din teacă. Eros încă se mai târguia să moară. Perspectiva nu-l îmbia deloc. Loialitatea lui era înduioșătoare, dar nu de așa ceva avea nevoie Antoniu acum, să întrezărească hidoșenia propriei morți, acea agonie tăioasă, măruntaiele gălbui și sângerii deșertându-se pe pământ.

Își întinse mantia pe jos. „Mai bine să nu-mi prăfuiesc ficații”, își spuse el, cu un hohot de râs isteric. Potrivi vârful spadei sub coastă, îndreptat în sus. „Nădăjduiesc că voi ținti mai bine decât el”, își mai spuse, în timp ce auzea ultimele gâfâieli ale scutierului.

Apoi, șovăi. Trecură încet câteva minute. Îl privi pe Eros. Ochii îi deveniseră sticloși, ca ai unui pește prins în cârlig care a zăcut prea mult pe fundul bărcii. Murise.

„Pe toți zeii, mă așteptam să fie mult mai ușor.

De două ori m-am făcut de râs. Mai întâi la Actium, când am sărit ca un laș de pe puntea navei mele contraamiral. Mi-am spus că nu era decât rațiune, că un general trebuie să se salveze ca să-și scape armata. Dar, în adâncul inimii, am știut că mi-era frică. Virtutea mă părăsise.

Iar apoi m-a părăsit și a doua oară, la Paraetonium, când onoarea îmi cerea să mă sacrific. De câte ori m-am așezat pe plaja aia pustie, cu spada, tărăgănând, chipurile, din necesitate?

Am ajuns să-mi fie prea dragă viața. Acum sunt un soldat prea mărunt și un zeu prea mare. Dar zeii sunt nemuritori, pe când oamenii, nu.”

Simți vârful spadei străpungându-i pielea, un fir de sânge

prelingându-se pe abdomen. Dionisos îi promisese mântuirea în viața de apoi, dar se temea că și această făgăduială era o minciună. Fapta de acum era singura lui izbăvire și se temea că nici chiar de data asta nu putea face ceea ce avea de făcut.

„Hai, Antoniu, fă-o acum!”

Dar încă mai ezita.

*

Cleopatra îi aduse lui Isis ultimele ofrande, îngenunchind printre rotocoalele fumului de tămâie. Spre deznădejdea ei, descoperi că-i tremurau mâinile. „Dă-mi putere să fac ceea ce trebie”, se rugă ea. „Lasă-mă să-i fiu credincioasă Egiptului până la capăt.”

Auzea ropotul copitelor pe strada pietruită, cizme grele pe caldarâm. Un mesager îi aduse vestea. Legiunile lui Antoniu fugiseră, iar cavaleria lui dezertase în tabăra lui Octavian. Portul se umplea cu corăbiile acestuia din urmă. Nu mai rămăsese decât foarte puțin timp.

— Trebuie să ne grăbim, o zori Mardian din ușă.

Cleopatra se ridică în picioare și îl urmă pe cărările tăcute și umbroase de lângă templu, spre ușile mausoleului. Charmion și Iras erau deja acolo, așteptând-o. De cum intră, cele două slujnice se rezemară cu toată greutatea pe ușile mari din lemn de cedru, care se trântiră cu o bufnitură asurzitoare. Traseră zăvoarele grele.

* „De ce-o fi atât de greu să mori?” se întrebă Antoniu, privind mătasea purpurie a pavilionului, umflată de vânt. „Ca un oaspete nehotărât, moartea stă în prag, încă șovăitoare, chiar și după ce am poftit-o înăuntru cu brațele deschise.”

Peste tot era plin de sânge, pe mâini, pe haine, cheaguri groase îi pătau mantia. Membrele îi amorțiseră de durere și nu putea să se miște. Tremura de frig.

„Pe toți zeii!”

Avea vedenii. Afrodita plutind pe râu, la Tarsus, vele purpurii umflându-se la fel ca pânza cortului; văzu un școlar plin de coșuri, cu dinți stricați, iar apoi auzi glasul lui Caesar: „Marcus, acesta e nepotul meu, Octavian”; amintirea se șterse, înlocuită de munții din Parthia, înzăpeziți și friguroși.

Auzi țipătul unui păun, văzu soarele dispărând după un nor. Apoi, vocea Octaviei: „Vei descoperi că loialitatea mea prețuiește mult mai mult pentru tine, Marcus.”

Loialitate. Unde să găsească un om loialitate, în cuibul ăsta de

șerpi?

Chipuri apăreau și se ștergeau din fața ochilor lui: Canidius, sclavi, servitori. Auzi pe cineva spunând:

— A rasolit treaba.

Altă viziune, sau era realitate?

— Cleopatra, murmură el, cu glasul zgâriind uscat, metalic, și gustul de aramă coclită al propriului sânge în gură. Acum, în ultimul moment, se socotea vinovat de toate crimele pe care i le aruncase în cârcă Octavian. Nu voia s-o părăsească pe regina egipteană.

*

Mirosul bogat și îmbătător al mirodeniilor, luciul de lapis lazuli și smaralde din hruba întunecată. Sub ele, rugul era pregătit. Torțele licăreau în suporturile lor de pe pereți, flăcările reflectându-se în luciul untos al stivelor de aur.

Mardian putea auzi foarte aproape strigătele soldaților lui Octavian, centurioni dând ordine răstite, într-o latină aspră. În curând, aveau să ajungă la ușile mausoleului.

Cleopatra stătea lângă fereastra adâncită de la etaj. Pentru acea ocazie, ultima ei reprezentație, se îmbrăcase ca o regină, o regină egipteană faraoană, cu uraeus-ul de aur pe frunte și trupul cuprins într-o rochie aurie strâmtă, cu brățări pe brațe și la glezne. Atât de stăpânită, atât de nemișcată.

Mardian văzu că de pervaz fusese rezemată o scară.

— Acum trebuie să pleci, îi spuse ea.

Eunucul simți un surprinzător val de emoție, speranța, dezamăgirea și frica luptându-se toate între ele să aibă întâietate în sufletul lui.

— Dar nu vreau să vă părăsesc, răspunse.

— Charmion și Iras s-au hotărât. Le accept aici. Sunt servitoare și se cuvine să moară acum, cu mine. Tu, însă, nu, Mardian.

Bătrânul ezită, oscilând între loialitate și iubire. Și, da, o iubea. După atâția ani, mai întâi ca preparator, apoi ca sfătuitor, nu-și putea imagina o lume fără Cleopatra. Și descoperi, spre uimirea lui și în pofida oricăror așteptări, că nu mai dorea să trăiască.

Cineva bătea cu putere în ușile masive. Romanii găsiseră mausoleul și atacau ușile cu pumnii și spadele.

— Du-te, repede, îl trimise ea.

Mardian continua să șovăie.

Cineva striga la ei de jos. Se uită afară. Ferestrele fuseseră

practicate în zid la mare înălțime, cu vedere spre mare într-o parte și spre curțile lui Isis în cealaltă. Lângă treptele de marmură de jos oprise o căruță, iar Mardian îl recunoscu pe Canidius, având încă pe el mantia de general, și pe alți câțiva dintre romanii lui Antoniu. Aceștia, împreună cu un grup de servitori, stăteau adunați în jurul unui trup ce zăcea pe o targă, în partea din spate a căruței, înfășurat într-o manta pătată de sânge. Un moment, Mardian nu-l recunoscu.

— Trebuie să ne ajutați! strigă Canidius de jos, spre ei.

Cleopatra se rezemă de perete, parcă tăindu-i-se picioarele.

— Oh. Murmură ea.

Canidius nu le așteptă răspunsul. Legase cu frânghii cele patru colțuri ale brancardei, iar acum începea să se urce pe scară. Când ajunse în dreptul pervazului, îi aruncă lui Mardian capătul funiei.

— Repede! strigă el.

Soldații lui Octavian loveau acum porțile cu un berbece. Mai rămăsese atât de puțin timp.

Jos, sclavii îi ajutau pe ofițerii romani să salte targa din căruță. Canidius trăgea de frânghie.

— Ajută-mă! se răsti el la Mardian.

— La ce bun? gemu eunucul.

— Vrea să moară lângă regină. După tot ce s-a-ntâmplat, măcar la atâta lucru are dreptul.

Mardian nu făcea decât să-l privească lung.

Cea care se mișcă prima fu Cleopatra. Îmbulzindu-se pe lângă el, începu să tragă de funie, rupându-și unghiile manichiurate cu atâta migală și zdrelindu-și pielea moale și fină a palmelor. O priveliște uluitoare, căci Mardian n-o văzuse de când o știa ridicând altceva decât un sceptru. Iar acum, iat-o trăgând de cânepa aspră ca orice țărancă scoțând apă din puț, în chora. Imaginea îl fascina și începu să smucească și el de frânghie, cu Charmion și Iras alături.

Bătăile în porți ajunseseră la apogeu.

*

Targa se legăna, frecându-se de perete, și la fiecare smucitură Antoniu țipa de durere. În sfârșit, o ridicară până la fereastră și, în timp ce cele trei femei țineau de funie, astfel încât să nu se mai miște, Mardian și Canidius traseră brancarda în încăpere. Antoniu scoase un strigăt chinuit. Pe pervazul de piatră și pardoseala de marmură se întinseseră dâre de sânge.

Cleopatra se aruncă peste trupul lui.

Ușile enorme se zguduiau sub loviturile berbecilor romani.

— Trebuie să ne grăbim! spuse Charmion.

— Stați, stați. Răspunse Cleopatra.

„A, deci la urma urmei tot ești femeie”, reflectă Mardian. „ÎI iubești într-adevăr. Și-n tot timpul ăsta, mie nu mi-ai spus decât că era politică și nimic mai mult.”

Cleopatra privea sângele care-i înroșea mâinile și brațele ca și cum în viața ei n-ar mai fi văzut așa ceva. Ajunsese peste tot. Părea cu neputință ca în trupul unui singur om să se găsească atât de mult sânge.

Antoniu era pământiu, cu ochii holbați. Încercă să spună ceva, dar de pe buze nu i se desprinse nici un cuvânt. Mâna i se agită zadarnic prin aer.

— Maiestate, spuse Mardian.

Cleopatra ridică privirea spre el, cu fața transfigurată de tristețe și durere. Niciodată n-o mai văzuse așa, nici chiar în copilărie.

— Maiestate, trebuie să ne grăbim! dați porunca și vom aprinde rugul!

Antoniu fu zguduit de încă o convulsie. Apucându-l de mână, Cleopatra îi mângâie buclele, după care o podidiră lacrimile.

La fereastră se iscase agitație. Soldații lui Octavian găsiseră scara. Cu întârziere, Cleopatra păru să-și dea seama ce se întâmplase. Canidius se repezi spre fereastră să răstoarne scara, dar era prea târziu.

În mâna Cleopatrei apăru un pumnal. Tocmai se pregătea să și-l înfigă în piept, când unul dintre ofițerii romani, primul care ajunsese în cameră, sări asupra ei și i-l smulse.

Alți trei legionari intraseră pe fereastră. Canidius fu capturat.

Mardian înhăță una dintre făcliile de pe perete. Nu era prea târziu ca să dea foc rugului. Un soldat, însă, îi puse piedică. Bătrânul căzu pe pardoseala de granit, cu răsuflarea tăiată. Când ridică privirea, omul stătea aplecat deasupra lui, ținându-i la gât vârful spadei.

Mardian se uită spre regină. Era ținută strâns între soldați, ca o prizonieră de rând. Antoniu zăcea la picioarele ei, cu ochii sticloși în moartea care în sfârșit primise să intre în agitata, dar nobila lui casă.

Berenice, pe coasta Egiptului de Sus, la Marea Roșie.

O noapte fără suflare, prea fierbinte pentru somn. Luna plină plutind deasupra norilor mătăsoși. Apollodorus stătea pe puntea

felucii, privind luminile tulburi aliniate pe mal, ascultând șipotul blând al apei negre lângă bordaj. Va să zică, așa. Aproape terminase. Caesarion era un băiat obositor, dar Apollodorus se achitase de partea lui din comision, așa cum îi ceruse regina. Acum, nu mai avea altceva de făcut decât să aștepte o veste de la Alexandria. Dacă regina ajungea la o înțelegere cu Octavian, totul avea să fie bine. Dacă nu, urmau să pornească spre India.

Scândurile punții scârțâiră. Apollodorus se întoarse, pentru a vedea că nu era decât preparatorul, Rhoddon. Un individ fără vlagă, efeminat. Mă rog, era eunuc.

Reveni cu privirea spre apă.

— Ce lună frumoasă, îi spuse el lui Rhoddon. Isis ne veghează.

Simți un singur șoc de durere, când pumnalul i se înfipse adânc între coaste, urmat de un moment de neînțelegere deplină, iar în clipa următoare cădea spre apă. Întunericul îl înghiți înainte de a-și fi dat seama că individul cel efeminat și fără vlagă avea colți.

Alexandria din Egipt.

Trecuse aproape o săptămână de când era prizonieră în propriul palat. Octavian îi întemnițase, cu insolență, în apartamentele pentru oaspeți din aripa de miazăzi. Ea, Charmion, Iras și Mardian fuseseră închiși cu toții la un loc. Aveau la dispoziție doar două camere mici, patru paturi, un spălător, ferestre înguste, zăbrelite recent. I se adusese un cufăr cu haine de-ale ei și în fiecare zi primeau câteva fructe, pâine și apă.

Nu sosea nici o veste de la Octavian, dar noapte de noapte Cleopatra putea auzi soldații bând, înjurând și râzând în grădină.

Antoniu fusese înmormântat, așa cum ceruse, în mausoleu. Cleopatra privise procesiunea funerară prin fereastra cu gratii. Sicriul auriu fusese purtat prin palat pe un cărucior poleit, într-un marș solemn de talgere și tobe. În moarte, Octavian își putea îngădui să fie mărinimos.

Octavian trimise un mesager, pe Thyrsus, libertul lui, care se îmbățoșa în fața ei ca motanul palatului, bucurându-se de înalta sa misiune și de faptul că regina nu-și mai putea permite atitudinea poruncitoare de la ultima întâlnire. Părea să-și găsească o plăcere deosebită în a o informa că Alexandru, Selena și Filadelfus fuseseră găsiți în sanctuarul lor din catacombe și luați prizonieri; Antyllus fusese omorât din ordinul lui Octavian, după ce îl găsiseră ascuns în altarul lui Caesar zeificat.

Despre Caesarion, însă, continua să nu sosească nici o știre.

*

Nu mâncase nimic, de la căderea orașului. Se resemnase să zacă în pat, fără a schimba o vorbă cu nimeni. Charmion și Iras stăteau alături, la dispoziția ei, dar Cleopatra nu le lăsa s-o îmbrace, nici să se ocupe de părul sau cosmetica ei.

În sfârșit, în cea de-a opta zi, veni.

*

Era la fel de neatrăgător ca oricând, observă Cleopatra. Avea pielea arsă de vântul deșertului, iar buzele-i erau uscate și crăpate. Purta pe cap o pălărie ridicolă, cu boruri largi, ca să-și apere fața de soare, iar tunica improvizată îi stătea prost pe trup. Văzându-l, nu l-ai fi crezut mai mult decât un spălător de rufe chivernisit doar pe jumătate. Iar acum, era stăpânul lumii.

Se tolăni pe o canapea.

— Pari slăbită, remarcă el.

Cleopatra știa că înfățișarea ei, cu siguranță, îl șoca. La Roma fusese mult mai tânără, aranjată și coafată cu prețul unor mari eforturi, pentru ceremoniile de stat. Iar acum, zăcea în pat, palidă și lividă, cu părul încâlcit pe pernă.

— Se pare că mi-a cam pierit pofta de mâncare, răspunse ea.

— Așa mi s-a spus și mie.

Se întrebă ce voia de la ea. S-o vadă milogindu-se? sau, poate, se gândea să guste o porție din Egipt, cum se exprimase odată Caesar. Credea că poate ar fi încercat să se târguiască în același fel și cu el, oferindu-se împreună cu tronul, în cadrul aceleiași învoieli?

— Ai venit ca să te distrezi? îl întrebă.

— Nu, în nici un caz. Nu găsesc nimic amuzant în umilirea ta.

— Umilire? eu am crezut că era doar o înfrângere.

— Tot aia e.

În ochii lui se zărea o anumită expresie, blajină și fudulă, care o prevenea să fie prudentă. „Caesarion!” îi fulgeră prin minte. „Altfel, de ce ar fi așteptat atât de mult până să mă viziteze?”. Voia să se asigure că victoria lui era completă. Cleopatra își simți inima zvâcnind în piept. „Nu, te rog, nu fiul meu.”

— Ce planuri ai pentru mine? îl întrebă.

Octavian își zgândărea alene un coș de pe obraz.

— Vei veni cu mine înapoi la Roma. Vei fi exponata centrală a Triumfului meu. Infama Regină Cleopatra în lanțuri; plebeii vor muri de plăcere. Știi, ești notorie în Italia.

— Mulțumită ție.

— Mă rog, se poate spune că și tu mi-ai făcut jocul. Sau Antoniu.

— Antoniu o fi fost naiv, dar cel puțin era viteaz și bun la inimă. Ați fost doi oameni complet opuși.

Împunsătura îl ustură. Poate nu atât prin natura ei, căci Cleopatra bănuia că puțin îi păsa de opiniile ei, cât mai mult fiindcă mai avea îndrăzneala să-l înfrunte.

— După Triumf, ți-am plănuit execuția prin strangulare, în închisoarea Tullianum, pentru ca apoi trupul să-ți fie aruncat în canal.

Simți că albea. „De ce n-am profitat de ocazie când mi s-a oferit? rugul fusese pregătit, nu trebuia decât să-i dau foc. Am fost o proastă să plâng după Antoniu. De ce m-am înmuiat, în ultima clipă?”

Octavian se aplecă înainte.

— Poți să te salvezi.

O așteptă să întrebe cum. Cleopatra, însă, n-avea de gând să-i dăruiască această plăcere.

Așa că, în cele din urmă, continuă:

— I-ai învrednicit cu favorurile tale pe Caesar și Antoniu. Dacă le acorzi și acum, nu mă vei găsi nerecunoscător.

Avusese dreptate. Asta dorea. Își putea închipui cum avea să se manifeste recunoștința lui.

— Mai degrabă m-aș împerechea cu un facocer, replică ea.

Gata, o spusese, încă înainte de a fi avut timp să judece. Dar vorbea serios.

Octavian sări în picioare. Chipul îi era palid.

— Vei regreta că mi-ai spus asta. Poate n-ar strica să te gândești la vorbele de-acum, când vei merge în urma carului meu prin Forum, târându-ți lanțurile după tine. Până atunci, vei avea la dispoziție un an ca să devii mai palidă și mai murdară, la Tullianum. Tu vei fi cea care va arăta ca o scroafă de facocer.

Ca și cum altfel ar fi cruțat-o de o asemenea soartă. Dacă accepta s-o facă pe nevasta pentru el, Octavian și-ar fi savurat plăcerea, dând-o apoi oricum pe mâna călăului.

Dădu să plece, apoi se întoarse:

— A, aproape era să uit. Fiul tău, Caesarion.

Capul Cleopatrei se ridică brusc.

— E mort.

Zâmbi, încântat de expresia de pe fața ei.

— Păzitorul lui a suferit un accident neplăcut la Berenice și s-a înecat. Preparatorul fiului tău l-a convins apoi că e în interesul lui să se întoarcă la Alexandria. A fost o minciună, firește. Dar a primit o răsplată generoasă pentru asta. Îmi pare rău, însă a fost necesar. Nu e bine să avem prea mulți Caesari.

Rhoddon! și ea crezuse că Apollodorus era cel care avea s-o trădeze. Cât de oarbă putuse fi!

— Vezi, deci, continuă Octavian. Acum nu ți-a mai rămas nimic pentru ce să trăiești.

*

Octavian îl privea pe Munatius Plancus cu amuzament și dezgust în același timp. „M-ar linge-n cur și-ar zice că-i miere, băiatul ăsta." Totuși, un Împărat – căci asta era de-acum – avea nevoie și de asemenea lingăi. La ce bun să fii divin, dacă n-ai nici un amic care să te numească zeu?

Stătea tolănit pe o canapea, în fostele apartamente ale Cleopatrei. Se spunea că însuși Caesar folosise de multe ori aceeași canapea, pe vremea când stătea la Alexandria. Ce drăguț era, să se servească de palatul unde Antoniu iscase atâtea scandaluri. Era un oraș plăcut, trebuia să recunoască, vederile spre port și uluitorul far din capătul digului arătau absolut încântător. Și câte amintiri urma să păstreze de-aici. Masa asta, de pildă. Făcută dintr-o lespede solidă de lapis lazuli, vârstată cu vinișoare de aur, susținută pe sfincși de bazalt, cu intarsii de aur și coral. Se spunea că fusese în posesia Ptolemeilor încă de pe vremea lui Alexandru și avea o valoare de-a dreptul incalculabilă. Se hotărâse s-o ia cu el la Roma și s-o expună într-un loc vizibil din casa lui.

— Deci, Nobile Domn. Ai convins-o de zădărnicia propriei vieți? îl întrebă Plancus.

Octavian reveni cu atenția asupra individului din fața lui.

— Așa cred, răspunse. Cred că vestea despre fiul ei a fost cea care a doborât-o cu adevărat.

Clătină din cap.

— Nu mi-aș fi dat atâta osteneală, dacă nu era prostul ăla de căpitan, Proculeius. Era cât pe ce să se înjunghie singură, iar el i-a smuls pumnalul. Totuși, mi-ar plăcea s-o văd în Triumful meu. Ar fi o imagine drăguță.

— Mai ții minte cum l-au huiduit pe Caesar. Tatăl tău. În legătură cu Arsinoë. S-ar putea să nu-ți prindă prea bine, pentru imagine.

— Mda, știu, oftă Octavian. Totuși, e mare păcat.

Plancus îi întinse un sul. Octavian îl desfășură și îi aruncă o privire superficială.

— Ce-i aici, Plancus?

— Recomandările mele pentru Senat, cu ocazia întoarcerii tale la Roma. Le vom cere să-ți decerneze trei Triumfuri. Unul pentru Actium, încă unul pentru Illyria și al treilea pentru Egipt.

— Și chestia asta de-aici ce-i? afurisești ziua de naștere a lui Marcus Antonius?

— Și, pe deasupra, propun să emitem o lege prin care să se interzică folosirea de oricine a numelor Marcus și Antonius împreună și să-i ștergem numele de pe toate monumentele. Mai mult, recomand să creăm un nou nume și un nou titlu pentru tine, Caesar.

Octavian părea amuzat. Îi era greu să nu-l placă pe acel om. Un dihor, desigur, dar dihorul lui.

— Ai ceva anume în minte?

— Augustus, răspunse Plancus.

Augustus: prea-înaltul. Da, avea o anume sonoritate. Sugera sanctitate fără a fi ofensiv pe față la adresa acelor republicani care încă mai aveau influență la Roma.

— Imperator Caesar Augustus, murmură Octavian, încântat de felul cum suna.

— Și, la fel cum tatăl tău Iulius a fost onorat cu denumirea lunii lui de naștere după el, aș propune ca luna victoriei tale aici, în Alexandria, să fie numiră după tine. Luna lui Augustus.

— Ai făcut treabă bună, Plancus. Le vom înainta aceste recomandări Senatorilor, la întoarcere.

— Acum, nu mai așteptăm decât ca regina, Cleopatra, să facă ceea ce este necesar.

— Într-adevăr. Dar nu cred că vom avea prea mult de așteptat.

La sfârșitul lunii mesore, după aproape o lună de la intrarea triumfală a lui Octavian în Alexandria, Cleopatra a primit permisiunea să viziteze mormântul lui Antoniu, în mausoleu. În dimineața aceea, s-a ridicat din pat pentru prima oară, după atâta timp, și le-a spus lui Iras și Charmion ce voia să facă.

O regină și o zeiță este o operă de altă; crearea ei cere timp. Mai întâi, o puse pe Iras să-i pregătească baia. În apă fură adăugate esențe prețioase de lotus și alte uleiuri aromatice. După aceea, Charmion îi spălă părul și petrecu câteva ore pieptănându-l complet

și pregătindu-i coafura, cu cozile și buclele aranjate după modelul Marii Maici. Apoi, Cleopatra se așează răbdătoare într-un scaun cu decorațiuni aurite, în timp ce Charmion îi farda fața, machiindu-i pleoapele cu cenușă de antimoniu, înroșindu-i obrajii și buzele cu pudră din licheni de stâncă și albindu-i fruntea cu cretă. Îi vopsi mâinile și picioarele cu roșu de henna, apoi o unse pe gât și încheieturile mâinilor cu un parfum combinat special, din violete și zambile.

În sfârșit fu gata. Însoțită de gărzi și o suită de servitori cu coșuri în care duceau ofrandele de mâncare și băutură pentru praznicul de doliu, Cleopatra ieși din palat, îndreptându-se spre mausoleu.

* „E hotărâtă", își spuse Mardian. De la înfrângere încoace, fusese doborâtă de durere și zăpăceală, dar în dimineața aceea părea calmă, aproape senină. Mardian bănuia motivul și simțea o greutate pe inimă și o durere în adâncul pieptului care nu voiau să-l părăsească.

— Ai făcut ceea ce ți-am cerut? îl întrebă ea pe Olympos, după ce intrară în mausoleu. Marea sală boltită era acum goală, întunecoasă și mohorâtă, de o răcoare sinistră după căldura din grădină. Muntele de comori, mirodeniile și aurul, fildeșul și pietrele prețioase, fuseseră luate de mult în custodia lui Octavian.

— Am făcut tot ce mi-ați cerut, răspunse medicul.

În dimineața aceea, Olympos era îmbrăcat ca un sclav de rând. Un sclav foarte bătrân și de nici un folos, își spuse Mardian, dar gărzile nu se gândiseră să se îndoiască de identitate a lui.

— Mulțumesc. Puteți pleca toți.

Olympos păru gata să mai spună ceva, apoi se gândi mai bine. Se întoarse și-i urmă pe ceilalți sclavi afară.

Cleopatra se întoarse spre eunuc.

— Și tu, Mardian.

— Dar, Maiestate.

— Du-te.

Tonul ei nu mai admitea nici un răspuns. Bărbia ridicată poruncitor, ochii aceia negri. Oare ce gândea, ce simțea?

Mardian fu năpădit de emoție.

— Maiestate, nu vreau să mai trăiesc. Lăsați-mă să rămân aici.

— Nu poți face parte din ceea ce urmează. N-am să îngădui. M-ai servit întotdeauna cu credință și-ți mulțumesc pentru asta. Retrage-te în vila ta și bucură-te de roadele toamnei.

O singură dată, numai atâta dorea. Nu se putea să-i mai fi rămas mulți ani de trăit, la urma urmei, dar dorise fiecare zi care-i era datorată, adunându-le în minte ca un negustor de covoare care-și numără monedele după o târguială în piață. „Cu câtă tenacitate ne agățăm de viață, aceia mai slabi dintre noi care nu putem suporta gândul propriei morți."

Acum își dădea seama că zilele nu mai aveau nici o valoare pentru el.

— Maiestate, m-am bucurat de bunăvoința și înțelepciunea voastră, precum v-am îndurat și proastele dispoziții și insultele la adresa mea, și toate acestea au devenit de-acum pentru mine ca apa și aerul. Nu vă cer decât să-mi permiteți să mor aici, cu Maiestatea Voastră.

— Așa ceva nu se poate. Pleacă.

Voia să-i spună: „Dar spiritul meu va muri o dată cu al Maiestății Voastre." Cleopatra, însă, nu fusese niciodată sensibilă la slăbiciuni. Mardian se temea că l-ar fi desconsiderat dacă dădea grai unor sentimente atât de siropoase. Nu-i mai rămânea decât să-i mărturisească ce făcuse, dar asta n-ar fi schimbat nimic, cu atât mai puțin acum, și oricum nu avea curaj. În plus, ceea ce era făcut nu mai putea fi desfăcut. Se întoarse să plece.

— Îmi pare rău, îi spuse Cleopatra. Pentru ceea ce i s-a întâmplat cumnatului tău.

Mardian dădu din cap și se strecură afară, în lumina soarelui. O dimineață strălucitoare și fierbinte în Alexandria, orașul albit de lumină, praful suflat de vânt dinspre deșert înecând străzile. Ochii-i erau orbiți de lacrimi.

Gărzile închiseră în urma lui uriașele porți, iar Cleopatra rămase singură cu Charmion și Iras. Fără îndoială, santinelele aveau să fie biciuite mai târziu, când se descoperea ce făcuse, cu toate că nu se îndoia că și Octavian fusese părtaș. O altă șaradă, altă piesă de teatru.

Așa se făceau toate.

* „Bietul Antoniu" își spuse ea, „să moară cu atât de puțină distincție." Pereții de marmură ai camerei de sus mai erau mânjiți și acum de sângele său. Sub pervaz se vedea urma însângerată a unei mâini, poate a lui. Meritase o soartă mai bună, cu toate cusururile sale. Cleopatra plânsese după el până când îi secaseră lacrimile. Dar acele lacrimi îi aparțineau unei alte femei, Regina Cleopatra. Astăzi se afla aici ca Isis, ca zeiță.

Patru făclii, fixate în suporturi de fier, continuau să ardă în colțurile camerei. Cleopatra luă flori și tămâie și le puse peste granitul trandafiriu al sarcofagului, sărută piatra rece și murmură o rugăciune către Isis, pentru învierea lui. După ce termină, se lăsă din nou în grija lui Charmion și a lui Iras.

În timp ce stătea în picioare, cele două fete îi scoaseră roba și luară dintr-un coș hainele pe care le ascunseseră acolo. Sânii îi fură vopsiți în albastru cu lapis și fu îmbrăcată într-o rochie de mătase albastră scânteietoare, legată între sâni cu misteriosul nod al lui Isis. În mâna stângă îi puseră un sceptru de aur, apoi îi prinseră nestemate la urechi, la gât și pe încheieturile mâinilor, de o splendoare tenebroasă în întunecimea hrubei.

Două brățări din aur curat, în formă de șerpi, îi fură petrecute pe brațele goale, iar pe cap îi puseră uraeus-ul, coroana cu chip de șarpe a Egiptului de Jos. Gluga era umflată, înălțându-se deasupra frunții; cobra reprezenta emblema sacră a lui Isis și păzea crângurile Paradisului. În străvechea Carte a Morților, era simbolul vieții indestructibile.

Când terminară, Cleopatra, regina macedoneană, nu mai era. În locul ei se afla Isis, Maica Egiptului și a Lumii. Își ocupă locul pe tronul aurit pe care servitorii îl aduseseră cu ei din palat, imaculată, senină, complet desprinsă de cele lumești.

*

Charmion aduse celălalt coș, pe care i-l procurase Olympos. Îl puse ușurel în poala reginei. Cleopatra o privi lung, mult timp, cu respirația subțiată și grăbită și degetele tremurându-i.

Prin lumina întrepătrunsă cu umbre pluteau fire de praf; deasupra capului ei, razele soarelui intrau pieziș prin fereastra de sus. Afară se auzeau sunetele înfundate ale Alexandriei, revenind la ritmurile ei normale de viață, cântările preoților în templu, murmurul îndepărtat de voci în cartierul portului, cadența mătăsoasă a mării.

Cleopatra deschise capacul coșului.

Cobra se ridică încet, fără agresivitatea la care se așteptase. Își înălță alene capul din cuibul său cald, mai mult curioasă decât alarmată, privind fix cu ochii ei galbeni. Cleopatra îi dădu o lovitură peste cap, pentru a o înfuria, iar pielea cefei i se dilată cu nervozitate, într-o imitație a coroanei de pe capul reginei. Îi atacă mâna la rândul ei, apărându-se.

Cleopatra privi rana mică, abia înțepată. Era gata.

Șarpele mai atacă o dată, mușcând-o de braț, apoi se descolăci din poala ei și plecă târâș. Îi auzi susurul slab al solzilor în timp ce luneca peste pardoseala întinsă de granit.

Efectele veninului fură repezi. Simțea deja furnicături în degete, iar brațul îi era amorțit și greu. Înfrigurarea i se răspândea prin membre, cuprinzându-i și restul trupului, iar un cerc de fier îi încătușă pieptul, împiedicând-o să mai respire. Își înfruntă un val de panică, instinctiva luptă pentru viață. Se forță să stea nemișcată.

Închise ochii, auzind un zumzet în urechi. Umbrele negre înaintau cu repeziciune spre ea prin încăpere și totul se sfârși, nespus de simplu.

*

Mardian privea fix, fără să ia în seamă sudălmile gărzilor.

Auzi pași în spatele lui și se întoarse pe jumătate. Era Octavian.

Zâmbea, sub ridicola pălărie cu boruri largi pe care-o purta ca să se apere de soarele alexandrin.

— Deci, Mardian. A făcut-o, spuse el; apoi, se încruntă. Știi, e păcat. Întotdeauna am admirat-o.

Eunucul nu-i răspunse. Cele două servitoare ale Cleopatrei, numai sânge și carne vie, zăceau pe marmură la picioarele ei. Gărzile căutau cobra prin mausoleu, dar n-aveau s-o găsească nicăieri.

— Te-ai descurcat bine. Vei fi răsplătit după cum meriți.

— Păstrează-ți banii. Nu mai am nevoie de ei.

— După tot ce-ai tăcut pentru noi?

Așa era. După ce rămăseseră fără flotă, fugită la Malchus, își pierduse credința, se gândise să se salveze pe sine însuși de Octavian. „La urma urmei”, chibzuise el, „protejata mea nu mai poate face nimic ca să se salveze.” Greșise crezând-o învinsă, crezând că el însuși încă mai iubea atât de mult viața.

— Aș vrea să fiu mort, spuse.

Octavian zâmbi.

— Mă rog, orice se poate aranja. Nu trebuie decât să ceri.

Cleopatra stătea încremenită, calmă în moarte, pe tronul aurit. Dar, nu, aceea nu era Cleopatra; era Isis, zeița a cărei moarte pământească, după cum spuneau preoții, avea să aducă mântuirea Egiptului și a lumii. Însă, de vreme ce era zeiță, nici nu putea să moară cu adevărat; într-o bună zi, avea să învie și să se întoarcă în Egipt, pentru a-și conduce poporul pe calea izbăvirii. Cleopatra își zeificase moartea, înțelese el, până și cel mai întunecat moment și-l

transformase într-un spectacol de teatru, într-o făgăduială de speranță și triumf.

EPILOG.

Alexandria.

Octombrie, Anno Domini 1998

Orașul portuar arată acum sordid. Marile palate de pe Peninsula Lochias s-au scufundat sub valuri prea poluate cu ape de canalizare și deșeuri de mase plastice ca să se mai poată vedea ceva. Mausoleul, cu mormintele lui Antoniu și Cleopatra, a dispărut, poate pentru totdeauna, deși scafandrii dotați cu tehnologii moderne s-au scufundat acolo chiar azi-dimineață, în cadrul unei misiuni internaționale de explorări care caută tot ce s-ar mai putea ascunde sub apele tulburi.

Marele turn de pe Pharos a fost distrus de cutremure, cu peste o mie cinci sute de ani în urmă. În locul lui, la capătul digului se înalță în prezent fortăreața Qait Bey, pe care flutură drapelul roșu, alb, negru al Egiptului, deși se spune că o parte din piatra folosită la construirea ei a făcut cândva parte din marea minune a lumii.

La două ore distanță de aici, mergând cu autobuzul cu aer condiționat, se găsesc rămășițele pământești ale faraonilor, vechi de zece mii de ani, conservate în Muzeul Egiptean din Cairo. Oriunde ai călători în Egiptul modern, întâlnești antichitățile țării: mumii mucegăite, morminte ale strămoșilor cu hieroglife la fel de vii ca în ziua când au fost pictate, uluitoarele complexe templiere de la Luxor și Karnak.

Și totuși, de la Cleopatra n-a mai rămas aproape nimic.

Istoria consemnează că Augustus a mai domnit încă patruzeci și patru de ani, stăpân unic al lumii romane. Împărat din toate punctele de vedere numai cu numele nu, a guvernat peste o epocă de pace, prosperitate și progrese culturale cum Roma nu mai cunoscuse de aproape un secol. A ajuns cunoscut ca patron al artelor și se lăuda adesea că găsise Roma de cărămidă și o lăsa de marmură. Egiptul a devenit fieful lui personal și nici un roman nu avea voie să călătorească acolo fără permisiunea lui specială. De-a lungul vieții, a împlinit visul imperial al lui Caesar și, în cele din urmă, s-a dovedit a fi fiul lui Caesar; dacă nu de sânge în orice caz prin fapte.

Dar, deși Octavian a câștigat victoria temporală, Cleopatra și Isis s-au înălțat din nou, de jur-împrejurul Mediteranei. Imaginea ei ca Maică, ținându-l pe Horus la piept, a fost imitată de un cult a

cărui religie se baza pe iudaism și ai cărei exponenți se numeau creștini. Icoana lor, reprezentând o madonă cu pruncul în brațe, a devenit simbolul universal al compasiunii și al păcii.

Oracolele Olarului profețiseră un copil glorios care avea să deschidă o epocă de aur și să aducă prăbușirea Romei. Pe vremea lui Augustus, acel copil s-a născut într-adevăr, un revoluționar esenian a cărui moarte pe cruce a reprezentat strigătul de început al unei religii care s-a dovedit a fi dangătul funebru de clopot al zeilor ancestrali din Roma și Grecia.

Dar Oracolele Olarului s-au înșelat anunțând o eră a desăvârșirii. Mult-așteptata pace n-a venit, iar Copilul de Aur n-a deschis calea decât spre alte conflicte, războaie interminabile, măceluri și moarte.

Și astfel, oamenii, sătui de război și de mânie, continuă să privească spre madonă, în căutarea păcii și a compasiunii. Ea este tămăduitoarea și maica lor, o religie în sânul unei religii, mai veche decât însuși timpul. Bărbați și femei încă își mai aprind lumânările votive la picioarele ei.

Și s-ar putea ca atunci s-o zărim o clipă pe ea, Cleopatra, în genunchi înaintea iubitei sale Isis, privind înapoi spre noi dinapoia vălurilor întunecoase și catifelate ale istoriei, dintr-o vreme când eram zei.

SFÂRȘIT